

کور اوغلو

پروفیسور محمد حسن تھماسب
کوچورن : م. کریمی

کور او غلو

يازان: پرفسور م. ح. تھماسب

کؤچورەن: م. کریمی

Tahmasib, M.H.

تهماسب، محمد حسین

کور اوغلو / تالیف م - ح - تهماسب؛ برگردان م -
کریمی. - تهران: اندیشه نو، ۱۳۸۲.
۶۰۶ ص.

ISBN 964_ 6741_ 53_ 3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. کور اوغلو. ۲. افسانه ها و قصه های

آذربایجانی. الف. کریمی، محمدرضا، ۱۳۳۴. ،

مترجم. ب. عنوان.

۳۹۸/۲-۹۵۵۳

ک ۹۸۶ ت / GR۲۹۰

۱۳۸۲

م ۸۲-۵۰۹

کتابخانه ملی ایران

کتابین آدی: کور اوغلو

یازان: پرفسور محمد حسن تهماسب

کؤچوره ن: م. کریمی

ناشر: اندیشه نو

شماره ثبت: ۱۴۵۷۴

شماره پروانه نشر: ۱۲۲۳
۸۲/۵/۱۲

شابک: ۳-۵۳-۶۷۴۱-۹۶۴

تیراژ: ۵۰۰۰

نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۲

قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

آدرس ناشر: تهران، میدان انقلاب، اول کارگر شمالی، پاساژ فیروز، طبقه

تلفن: ۶۴۲۷۳۷۱

دوم، انتشارات اندیشه نو

اؤن سۆز

کور اوغلو داستانلاری، آذربایجان خالق نین ان سئویملی، چوخ یاییلمیش قهرمانلیق داستانلاری دیر. آذربایجان شفاهی خلق ادبیاتی، دنیا خالقلاری ایچینده ان دولغون، گؤزهل و گئنیش ادبیات تانینیرکی بیر قولو اولان «عاشیقلار ادبیاتی» زنگین و گؤزه گلهن حیصه سی دیر. عاشیقلار ادبیاتی اسکی و قدیم بیر تاریخه مالیک اولاراق، خالقیمیزین بوتون آرزی، ایسته ک، درد، شنلیک و قهرمانلیقلارینی احتوا ائتمیشدیر. اونلارین یارادیجیلیقلاری یوز ایللر بویو ائللردن - ائللره، دیللردن دیللره گزیب - دولاشمیش، یوردوموزون هر بوجاغینی دولدورموشدور.

شوبه سیز خالق یارادیجیلیقلاری، افسانه وی شکیلده اولورسا دا، بیر رئال حیاتدان ایلهام آلاراق یارانمیشدیر، خیال عالمیندن تأثیر آیرمیشسا دا، رئال بیر بولاقدان سو

ایچمیشدیر. تاریخین آخیشیندا، خالقیمیز آلچاقلی - اوجالی گونلر کئچیرمیش، روزگاری شنلیک - یاسلا دولو اولموش؛ دوشمنلر طرفیندن باسیلمیش، اونلار قارشى مبارزه آپارمیش، گاهدان فاتح و گاهدان مغلوب اولموشدور. هر حالدا بیر ایچ آرزو اولاراق همیشه عدالت آختارمیش، آزادلیق اوچون دؤیوشموش، دوزگونلوك، صداقت، یاخشىلیق، قهرمانلیق و مثبت خصوصیت لره مارق گؤسته رمیش، اؤز یارادیجیلیقلاریندا هنر ژانرلارین قاتاراق اثرلرینده - شعر، داستان،... لاردا اونلاری بسله میش و یوزایللر بویو دیری ساخلامیشدیر. وطن سئوهرلیک، اینسان سئوهرلیک، ظلمه قارشى مبارزه، آزادلیق یولوندا دؤیوشمه، هابثله محبت، سئوگی و بوتون اینسانی خصوصیت لری دیری ساخلاماق اوچون گؤزل قهرمانلیق سیمالاری یاراتمیش، اؤز میللی قهرمانلارینا بوتون مثبت خصوصیت لری آرتیرمیش و نهایت کوراوغلو کیمی قهرمان یاراتمیشدیر. بوگون بیز کوراوغلونون تاریخی سیمما اولدوغو و یا تکجه افسانه وی بیر قهرمان اولدوغونو معلوم ائتمک اوچون درین آراشدیرمالارا گیریشمه لی بیک. آما بیز بورادا بو ایشه ال وورمادان، اونون خالق یارادیجیلیغی اولدوغونو ایناناراق، بو آراشدیرمانی آیری بیر زامانا قویوروق. شوبهه سیز خالقیمیزین باشیندان سووشان اونودولماز طبیعت اولای لاری، بؤیوک ساواشلار، بؤیوک قهرمانلار خالقیمیزین یاشاییش حافظه سینده بؤیوک ایزلر سالمیش، یوز ایللر اؤتدوکجه بو ایزلر قالینلاشمیش و نهایت بیر سیرا یارادیجیلیقلارا سبب اولموشدور. بو تاریخی ماجرالارین بیرسی ده کوراوغلو داستانلاری دیر. کوراوغلونون تاریخی سیماسینی بیز، صفویه دؤرونده، ایران - عثمانلی ساواشلاری زامانیندا گؤروروک، بئله زاماندا، کوراوغلو بئله بیر میللی قهرمان اولماسادا، خالقیمیزین معنوی و روحی ایسته یی اساسیندا یارانمالی ایدی بلکی ده خالقیمیز کوراوغلونو یاراتماقلا اؤز حیاتی نین داوامینا فیکیرله شیرمیش. بئله بیر تاریخی دوروم بابک زامانیندا، اوندان چوخ قاباقلار بومین خاقان زامانیندا دا دویولورموش؛ آما بومین خاقان و بابک خالقیمیزین بو ایسته ک و آرمانلارینا جواب وئرمیش، بلکی ده خالقیمیز بو قهرمانلاری همیشه لیک دیری گؤرمک

ایسته ییندن ایره لی سورمک اساسیندا کوراوغلو داستانلارینی یاراتمیشدیر.

کوراوغلونون آنادان اولوب قوجالیغینا قدهر بوتون باشندان کئچیردیگی اولای لاری مختلف داستانلاردا گؤروروک. او سینماز، باسیلماز بیر قهرمان دیرکی، خالقین بوتون مثبت اخلاق و رفتارلارینی اؤزونده بیرلشدیرمیش، بوتون مبارزه لردن باشی اوجا چیخیر، خالق اوچون دؤیوشور، خالق اوچون چالیشیر و خالق اوچون ده شنلیک و فخر یارادیر. او تکجه آتاسی نین انتقامینی آلماق اوچون مبارزه یه چکیلیمیش سه ده ده لیلری، ایگیدلری، ظولم گورموش اکینچی لری، زحمتکش کوتله لری دؤورونه توپلایب، داها اؤز انتقام فیکرینی اونودور و خالقیندان مدافعه، اونون بوتون دؤیوش و یاشایشینی دولدورور. کوراوغلو بوتون منفی سیمالاری آرادان آپاریر، هر یاندا چتین لیک لره قالدیقدا، معنوی و گوئی قوه لری اونون یاردیمینا چاتیر. بو قوه لری اولدوغو اوچون اوسطوره وی بیر سیمایا چئوریلیر. اونون قیرآتی، میصری قیلینجی و ده لی نعره سی اونو، بوتون قهرمانلاردان آیسیریر. قیرآت دریا مادیانلاریندان گلنه قانادلی بیر آتدیر، قیلینجی ایلدیریمدان قایریلمیش تاپسیر بیر قیلینج دیر و نعره سینی قوشا بولاقدان سو ایچدیگی اوچون بئله ضربه لی و نمونه سیز اولموشدور. کوراوغلو بو اوسطوره لی ایمکانلاری الده اتئدیگی اوچون اولمه ز بیر دورومدا اولور، بوتون ظالیم لره زور گلیر، اونلاری آرادان قالدیریر و بیر اوتوپیا یارادیر «چنلی بئل» آدیندا. چنلی بئلده هامی آزاد و هامی برابر دیر. اونلار ایشله ییب یارادیرلار، ارکه ک - دیشی بیر - بیریندن آیریلما یارق بیر - بیرینه یاردیمچی، بیر - بیرین اولغونلوغودور. قادینلار، کیشی لرله چیگین - چیگینه ایشله ییب، یارادیب، دؤیوشورلر؛ اوغلانلار و قیزلار آراسیندا پاک لیق، صمیمیت، دوزگونلوک و برابریک حؤکم سورور. اونلاردا اولان گؤزه للیک، قهرمانلیق مثل سیزدیر. اونلار بیر طرفدن دؤیوشوب، چالیشیب، اولوم آیاغینا قدهر گئدیرلر؛ او بیرری طرفدن سئویب - سئویلیرلر. گؤزه للیک لری دویوب اوره ک وئریب، اوره ک آلیرلار.

کوراوغلو داستانلاری ائپوس و محبت داستانلاری دیر. بیر خالقین آیری یارادیجیلیغی

اولماییب تکجه کوراوغلو داستانلارینا مالیک اولورسالار اونلار اوچون یئتهردیر. چونکو اونداسهر، موسیقی، اینسان روحو، مبارزه، سئوگی، عشق، عدالت، و... دالغالانیر. ایندییه قدره یوزه یاخین واریانتلاری اله گلمیش و هله ده توپلانمادادیر.

ایلک دفة تبریزی آراکل کوراوغلو سیماسی حاققیندا معلومات وئرمیش و سونرا الیاس موشقیان ۱۷۲۱ اینجی ایلده یازدیغی «نغمه لر کیتابی» آدیندا الیازماسیندا کوراوغلودان ۱۳ قوشما داخیل ائتمیش؛ سونرا عندلیب قره جه داغی ۱۸۰۵ جی ایلده «شعرلر مجموعه سی» آدلی اثرینده کوراوغلو داستلاری حاققیندا بیر معلومات وئره رک قوشمالارینی دا توپلامیشدیر. بو ایللرده خالقیمیز ایچینده بوللو - بوللو کوراوغلو داستانلاری روایت اولونوب و عاشیقار بو داستانلاری ساز و سؤزلریله خالق ایچینده سؤیله بیردیلر. بو ایللرده روسجا و گورجوجه قزئته لرده بو داستانلار حاققیندا مقاله لر یازیلیر و داستانلاری تعریفله نیر. ۱۸۴۰ جی ایلده ای. شوپن عاشیقارلاردا انشیتدیگی نئچه داستانلار برابیر ۴۴ بند شعر ده گتیریر. م. ژیرمونسکی کوراوغلو داستانلارینی آراشدیریب، علمی ایشلره یول آچیر.

الکساندر خودزکو ایرانداکی انگلیس سفیری ۱۸۴۲ جی ایلده کوراوغلودان انشیتدیگی داستانلار اساسیندا بیر داستان یازیر. اونو کوراوغلو داستانینی، بیر عاشیقدا آلدیغینی یازاراق، بیر سیرا ده گیشیک لیک لرده اوندان آپاریر. بو ایش خودزکونون اثرینی آلچاقلا دیر. آمما یازدیغی اثر، سونراکی آراشدیرماچیلارین قایناغی اولور.

۱۷۴۶ جی ایلده «قافقاز» قزئته سی کوراوغلودان چوخلو داستانلار و شعرلر یازیب، آراشدیریر و بو اثری «هومر»ین اوندان ایلهام آلدیغی نظریه نی ایره لی سورور. کوراوغلو حاققیندا قافقازدا پاییلان درگی لر، هر دیلده اولورسا، گؤزهل مقاله لر یاییر، آراشدیریر. ۱۸۵۰ جی ایللرده بوللو - بوللو ماتریاللار بو درگی لرده توپلانیر و یاخشی مقاله لر یازیلیر. روس ادبیاتچی لاری، گورجو، اثرمنی یازیچیلاری بونلاری اؤز اثرلرینه قونو سئچیپ، کیتابلار یازیرلار. روس سیاحی و. پاراوالنکو نئچه مقاله یازاراق کوراوغلو داستانلارینی

توپلاییر. گورجو عالیمی داود کیویشویلی، زوراب آنتونف، س.س. پن کوراوغلو داستانلارینی اؤز آنا دیلرینده یازیب یاییرلار. ۱۸۵۰دن ۱۸۹۰ ایللری آراسیندا ن.قولاک، ا. اسلیرتیسکسن، پ. کراسف، ا. آخوندف، ا. سلطائف کوراوغلو حاققیندا گؤزله ایشلر ایرهلی آپاریب، ۱۸۹۹جی ایلده رادلف کوراوغلو اثرینی یازیر، ا.ن.برزین کوراوغلو داستانلارینا نظر سالیب اونو آراشدیریرلار. حبیب بابایف درین مضمونلو بیر مقاله بو زمینه ده یازیر، چرنیشفسکی، اثری نین ۱۶جی جیلدینده کوراوغلونو بیر میللی قهرمان کیمی آراشدیریر.

۱۸۷۲، ۱۸۸۲ و ۱۸۹۷ ایللرینده کوراوغلو داستانی مکمل بیر کیتاب کیمی باکی و استانبولدا چاپ اولور و بوندان سونرا دال با دال چاپ اولوب یایلییر. بو گونه قدهر ایران، آذربایجان و تورکیه ده یوزلر دفه بو داستانلار چاپ اولوب، مینلرجه مقاله یازیلیب، هله ده کیفایت قدهر ایشله نمه میش، هله ده داها چوخ آراشدیرما، توپلاما، یاراتما اوچون یول و یئر واردیر.

آذربایجاندا ایندییه قدهر چوخلو عالیم لر کوراوغلو داستانلاری اوزه رینده آراشدیرمالار آپارمیش و اثرلر یازمیشلار او جمله دن: حمید آراسلی، ولی خولوفلو، آزاد نبی اف، محمد حسین تهماسب، محمد عارف، میکائیل رفیلی، فرهاد فرهادف، پاشا افندیف، عمران بابایف، واقیف ولیف، میرعلی سیدف، رستم رستم زاد، همت علیزاده و تورکیه ده پرتو نایلی، فؤاد کؤپرولو، زکی ولیدی توغان، جاهید اؤز تئلی، سهیلا بوراف، نژاد پیر توغان، اومید کافتانچی اوغلو، فخرالدین کیرزی اوغلو، مورا د ائلچین، حسین سئچمن و... شرق شوناسلاردان: ژیرمونسکی، یوگانیرف، ظریف اف، چیچرف، بروکسف، آستاکف، اگیتوف، براکینسکی، ساموئلیان و...

ایراندا صمد بهرنگی، شیوا فرهمندراد، غلامحسین صدری افشار، رحیم رئیس نیا و... ایشله میشلر. کوراوغلونون اوپراسی اوزئییر حاجی بیگف طرفیندن آذربایجان موسیقی سینی دنیا سؤیه سینده او جالتمیش و قهرمانلیق داستانی میزی دنیا خالقلارینا

سئودیرمیشدیر.

کوراوغلو داستانلاری تکجه آذربایجان خالق ایچینده یوخ، بلکه بوتون تورک ديللی خالقار آراسیندا یایلمیشدیر و بو خالقار کوراوغلونو اؤز دوغما قهرمانلاری کیمی سئویب، اونو بسله ییب و ساخلا ییرلار. آسیانین شرقیندن توت، اوروپانین غربینه قدهر بوتون تورک لرین یایلدیغی جغرافیایی یئرلرده کوراوغلو داستانلاری یایلمادادیر. بوتون تورک خالقارلاری - اؤزبک، قزاق، تورکمن، قیرقیز، سیریا، تاتار، تورک، کوراوغلونو اؤزلریندهن ییلیرلر. بوندان علاوه تورک لرله قونشو خالقار گورجو، تاجیک، اثرمنی و... لار دا کوراوغلونون مختلف واریانتلارینی یارادیب یاشادیرلار. بو خالقار آراسیندا کوراوغلونون مختلف واریانتلاری یاشاماقدادیر، یایلمادادیر. رومانی، بولقار و آیری - آیری اوروپا خالقارلاری آراسیندا کوراوغلونون واریانتلاری یاشاییب و خالقار طرفیندن منیمسه نیب یایلمادادیر و بؤیوک آراشدیر یچیلار اونون اوستونده یازیب - یارادیرلار.

بوتون محقق لر کوراوغلو داستانلارینی آذربایجانا عایید اولاراق قلمه آلیرلار. آما آیری خالقارلارین دا الندن آلماق اولماز. خالق قهرمانلاری و خالق یارادیجیلارلاری خالقین اؤزونون دور. ایندی دنیا سویه سینده اولان کوراوغلو داستانلاری چوخ بؤیوک بیر خزینه دیر. آذربایجاندا یوزه یاخین واریانتی توپلانمیشدیر؛ آما کوراوغلوشوناسلار، بوریا قدهر همین بیز بورادا گتیردیگیمیز ۱۸ داستانی، کوراوغلونون خالق داستانلاریندان ساییرلار و قالانلاری هله خالق یارادیجیلیغیندن فرقلی گؤره رک، بو سیریا قاتما ییرلار. بیزده بو تکلیفه بویون اگیب وفالی قالیریق.

ایندی بورادا بو ۱۸ داستان - بیر - بیرین آردیجا گلدیکده بیر رومان کیمی، کوراوغلونون اوشاقلیغیندان قوجالیغینا قدهر بوتون باشیندان کئچیردیگی اولایلاری احتوا ائدیر. بو کیتابین دا یارانماسی اوچون نئچه عزیز دوستومدان منتدارلیغیمی بیلدیرمه لی یم. یوسف قوسی (فرزانه) جنابلاریندان باکی نسخه سینی منیم اختیاریمدا قویدوقلاری اوچون تشکورلریمی بیلدیریره م. گنج، دویغولو و دوشونجه لی شاعیریمیز

علی کریمی جنابلاریندان دا بو کیتایین کۆچورمه سینده هئچ بیر کۆمه یی اسیرگمه دن منله چالیشدیغی اوچون مستدارلی یام. نهایت بتول احمدی خانیم لاریندان یورولمادان علاقه ایله بو یازیلاری تایپ ائدیپ دوزمکلرینه گۆره تشکۆرلریمی بیلدیریم.

بو اثری خالقیمیزین توکنمه ز اراده سینه، بارلی یارادیجیلیغا و گله جکده سعادتلی یاشایشینا تقدیم ائدیره م.

م. کریمی

بیر نئچه سوز

آذربایجان عاشیق یارادیجیلیغی نین ان عظمتلی اثری اولان «کوراوغلو» دفعه لرله مختلف شکیل لرده نشر ائدیلمیشدیر. هله XIX عصرین ۳۰ونجو ایللریندهن باشلا یاراق مختلف مطبوعات صحیفه لرینده ائپوسون اساس قهرمانی و آیری - آیری صورتلری، ائله جه ده اونلارین آدلاری ایله باغلی طبیعی و صنعی آبیده لر حاققیندا ایلک معلوماتلار، روایتلر، افسانه لر و کیچیک ائپیزودلار نشر اولونماغا باشلامیشدیر. ۱۸۴۰ - اینجی ایلده ای. شوپن ایلک دفعه ائپوسون چوخ مختصر بیر واریانتی نی یازیا آلیب، اوزونونده اویلدوردوغو بعضی ائپیزودلارلا بیرلیکده چاپ ائتدیرمیشدیرکی، بو ائپوسون چوخ قصورودا اولسا ایلک «تام» نشری حساب اولونور. ائله تقریباً همین ایللرده آ- خودزکو ائپوسون نسبتاً داها مگمل ایکنجی واریانتی نی توپلایاراق ۱۸۴۲- اینجی ایلده لندنده انگلیس دیلینده نشر ائتدیرمیشدیر. همین واریانت ۱۸۵۶- اینجی ایلده س.س. پنی طرفینده، روسجایا ترجمه اولوناراق قابقجا «قافاز» غزته سی نین صحیفه لرینده، سونرادا کتابچا شکلینده نشر ائدیلمیشدیرکی، ائپوسون انگلیسجه سی آوروپادا، روسجاسی ایسه روسیادا چوخ گئیش شوهره تلمیشدیر.

انقلابدان سونرا ائپوسون مختصر بیر واریانتی ۱۹۳۶-۱۹۲۷- اینجی ایللرده ولی

خولوفلو طرفینده نشر اولونموشدور. ۱۹۳۷-اینجی ایلده نسبتاً داها مکمل بیر واریانت «ادبیات غزئتی» صحیفه لرینده، ۱۹۴۱-۱۹۴۰ اینجی ایللرده ایسه هم آذربایجان، هم ده روس دیل لرینده همّت عزیزاده طرفینده چاپ اولونموشدور. ۱۴ مستقل قولدان و علاوه شکلینده وئرلیمیش ۵۰-یه قدهر قوشمادان عبارت اولان بو واریانت بو ایللر اوچون دستانین ان مکمل نشری حساب اولونوردو. ۱۹۴۹-اونجو ایلده ائپوسون داها دا تکمیل لشدیرلیمیش علمی نشری اورتایا چیخیر. بو نشر، اوزونده قاباقکی لاردان هم کمیتجه، هم ده کیفیت جه فرقله نیر. اولاً سون ۱۹۴۱-اینجی ایل نشری ۱۴ قولدان عبارت اولدوغو حالدا، ۱۹۴۹-اونجو ایل نشری اولکی لره نسبتاً خیلی مکمل ۱۷ تام قولدان عبارت ایدی. ایکینجی طرفه دن ده کیتاب مقدّمه، اساس واریانتلار حاققیندا معلومات، گئنیش ایضا حلا، مستقل قوشمالار و لغتجه ایله تجهیز ائدیلمیشدی. بو نشر بیر نئجه دفعه تکرار ائدیلمیش، ۵ جیلدلیک «آذربایجان داستانلاری» نین دا دوردونجو جیلدینی تشکیل ائتمیشدیر.

بو مختصر معلوماتدان آیدین گورونورکی، ائپوس نشرده- نشره بیر نوع اوزونه مخصوص تکمیل لشمه کئچیرمیشدیرکی، نتیجه ده ۱۹۴۹-اونجو ایل نشری مومکون اولموشدور. لاکین متخصص لر بونونلا ایشی بیتیمیش حساب ائتمه میش، اختاریشلارینی داوام ائتدیرمیشلر.

سون ایللرده آپاریلان اختاریشلار فایدالی نتیجه لر وئرمیشدیر، ان ثمره لیس، ان قیمتلیس، علی قوربانین ائپوسون یئنی بیر قولونو تاپیب اورتایا چیخارماسی و یازیا آلماسیدیر.

کلبه جر ده معلم ایشله یین علی عاشیق یارادیجیلیغینی، هم ده «کوراوغلو» ائپوسونو چوخ گوزل بیلن ضیالی لاریمیزدان دیر. اونون یازیا آلدیغی «مرجان خانیمین چنلی بئله گلمه یی» قولو اوز روحونا، اوسلوبونا، ایفاده طرزینه، تهکیه و شعریه تینه گوره ۱۹۴۹-اونجو ایل نشرینده کی ۱۷ قولدان هئچ فرقله نمه یین ان گوزل قوللاردان بیریدیر. بو قول

ایلیک دفعه نشر ائدیلیر. بونولادا ائپوس ۱۹۶۵ اینجی ایل نشری ده داخیل اولماقلا ایندییه قدهرکی بوتون نشرلردن داها مگمل، داها احاطه لی و سامباللی اولور. وئریلمیش مستقل قوشمالاریندان، «ایضاح» حیصه سینده کی افسانه، روایت، روزنت لردن و سایردن آیدین گؤرونوردو کی، خالق ایچه ریسینده داها باشقا قوللاردا اولموشدور. چوخ گئنیش تفصیلاتا گیریمه دن مختصر شکیلده قئید ائتمک اولارکی، میثال اوچون «آدی قوچ کور اوغلو اورومدا بللی»، یاخود «ایوازی گؤنده ردیم شاما» و یا خود «منم جزیره نین شئری، پلنگی» کیمی میصراعلی قوشمالار خصوصی «شام سفری»، «اوروم قولو»، «جزیره قولو» کیمی قوللارین اولدوغونو گؤسته ریر. ائله جه ده «تورکمن سفرینده وئریله ن معلوماتا گؤره کور اوغلو آلاجالار» آدی یثرده یئددی گون، یئددی گئجه محاصره ده قالمیش ایمیش کی، هله لیک بو سوژئت ده الده ائدیلمه میشدیر.

سون ایللرده آپاریلان آختاریشلار فولکلورچولاری بیر نئچه قولون دا ایزینه سالمیشدیر. بئله لرینه میثال اولاراق علی سال الدین طرفینده ن یازیا آلینمیش «قهرمان کور اوغلونون دیولرله گؤروشو» یاخود «کور اوغلونون تهران سفری» و سایر ائپیزودلاری گؤسته رمک اولار. بونلار نسبتاً داها مفصل و تام قوللاردا چوخ اوخشیان اوج سوژئت ده آزاد نبی یئو طرفینده ن یازیا آلینمیشدیر کی، بونلاردا «مصری قیلینجین اوغورلاماسی»، «گیزیر اوغلو مصطفی بیگین چنلی بئله گلمه سی» و «کور اوغلونون قوبا سفری» دیر.

بونلار هامیسی دوغرو دان دا «کور اوغلو» روحوندا اولان ائپیزودلاردیر. لاکین هله لیک تام مگمل قول شکلینده اولما دیقلارینا گؤره بو نشره داخیل ائتمه یی مصلحت بیلمه دیک. سون ایللرده گورجیستاندا «کور اوغلو» نون بیزه معلوم اولمایان بیر واریانتی دا توپلانمیشدیر. ائپوسون اوزه رینده ایشله یین عالیم پ. ق. چلایدزه نین نشر ائتدیردیگی قیسا، لاکین اساسلی معلوماتدان آیدین اولورکی، حال حاضیردا گورجیستان علم لر آکادمیاسی نین ککه لیدزه آدینا الیازمالاری انستیتوتوندا ساخلانان بو واریانت ۲۸ مجلس - قولدان عبارت دیر. مجلسلرین، حورمتلی همکاریمیز ل. ق. چلایدزه طرفینده ن وئریلمیش

قیسسا مضمونلاری ایله بیزیم نشرین ایلک مقایسه‌سی آیدین گؤسته‌ریرکی بعضی قول و مجلسلرین تفصیلاتیندا سسله‌شمه‌لر، حتا آز-چوخ یاخینلیقلار اولسادا تفلیس الیازماسیندا مجلسلر واریانت اولماقدان داها چوخ بیزه معلوم اولمایان مستقل قوللاردان عبارتده‌یرل. ق. چلایدزه بوراسینی دا چوخ آیدین شکیلده قئیدائدیرکی الیازماسی XIX عصره عایددیر، اؤزوده شوبه‌سیز آذربایجان دیلینده‌دیر.

بوتون بونلار بیر داها ثبوت ائدیرکی، «کوراوغلو» کئچمیشده داها مکمل اولموش، زامان کئچدیکجه بیرسیرا قوللار عاشیقلارین ایفاسیندان چیخمیشدیر. ایندی وظیفه بونلاری تاپماقدان، یازییا آلماقدان، نشر ائله‌مکدن، یاخود علاقه‌دار تشکیلاتلارا گؤنده‌رمکدن عبارتدیرکی، بو نجیب وظیفه‌نین یئرینه یئتیریلمه‌سینده گنج‌لر خصوصیه ثمره‌لی ایش گؤره‌بیلرلر.

فیلولوژی علم‌لر دوکتورو م.ح. تهماسب

علی کیشی

علی کیشی نئچه ایللریدی کی، حسن خانا ایلخی اوتاریردی. عؤمرونو، گونونو اونون قاپیسیندا چورودوب، ساچینی - ساققالینی ایلخی چیلیقدا آغارتمیشدی.

هرگون سحر دان یثری آغاراندا علی کیشی ایلخی نی چؤله آپارار، بوتون گونو اوتارار، گئجه دن بیر پاس کئچه نندن سونرا خالخاللا گتیره ردی. داغلاردا، داشلاردا، کؤوشه نلرده علی کیشی نین آیاغی ده یمه میس بیر قاریش یثر قالمامیشدی.

بیرگون علی کیشی ایلخی نی سورروب دریا کنارینا آپارمیشدی. آتارل دریا نین کناریندا اوتلاییردی. علی کیشی اؤزوده بیر طرفده داشا سؤیکه نیب اوتورموشدو. دان یثری یئنیجه آغارمیشدی، قوجا ایلخی چی بیرده باخدکی، بودور، دریا دان ایکی آغیر آت چیخدی. آتارلار گلیب ایلخی یا قاریشیدیلار. ایکی مادیانا یاخینلاشان دان سونرا یئنه قاییدیب دریا یا گیردیلر. علی کیشی نه قدهر ایلخی چیلیق ائله میسیدی، بئله شئی گورمه میسیدی. تئز قالخیب مادیانلاری مانشیرلادی. آمما بو باره ده هئچ کسه بیر سؤز دئمه دی.

بو ایشین اوستونده ن بیر نئجه واخت کئچدی. علی کیشی آیلاری، گونلری ساییب، مادیانلاری گؤزده ن قویموردو. ائله کی وعده باشی یاخینلاشدی، علی کیشی مادیانلارین یانیندان ال چکمه دی، او قده رگؤزله دی کی، آخیردا اونلار دوغدو. قولانلار بؤیوبوب دای

قیشقیریب دئدی:

- بیلیمیره، بیر ساعاتا قدهر یتردهده اولسا، گؤیدهده اولسا، گرهک پاشایا لاییق، منیم
آدیما لاییق ایکی دنه یاخشی آیغیرلیق آت سئچه سن. بو ساعات گئت، سئچ، گتیر.
علی کیشی دئدی:

- خان، اوندا ایدین وئر پاشا اوچون آیغیر سئچمه یه باشقا آدام گئتسین. ایلخیدا بو
دایلاردان یاخشی آت یوخدور. من اوزوم باشا دوشه - دوشه یاخشی آتی قویوب پیس
آت سئچه بیلیمهرم. بو منیم آدیما لاییق اولماز.
بو سؤز خانن جین آتینا میندیردی - جلاد چاغیریب امر ائله دی، علی کیشی نین بوینون
وورسون. پاشادا غضبلنتمیشدی. علی کیشی نین آخیر سؤزو اونودا دلی ائله میشدی.
اودورکی دئدی:

- حسن خان، من گوروره کی، سنین ایلخی چین چوخ بویوک قیمت وئریر. یقین کی،
ائله او حاقلی دیر. اوندا سن بئله ائله. بو دایلارین هر بیرینی اونون بیر گوزونه قیمت ائله.
پاشانین سؤزو حسن خانین خوشونا گلدی. امر ائتدی، جلاد علی کیشی نین گوزلرینی
چیخارتدی.

علی کیشی نه دیندی، نه ده سسینی چیخارتدی. بیر دفعه اوفدا دئمه دی. ائله کی،
جلاد ایشینی قورتاردی، علی کیشی آیاغا قالخیب دئدی:

- حسن خان، اینسان اوچون دونیادا هر ناز - نعمتدهن شیرین شئی گوزدور. سن منی
اوندان بی نصیب ائله دین. من سنین قاپیندا جان چوروتدوم، ایلان کیمی قابیق قویدوم،
ساج - ساققال آغارتدیم، آما سن بونلارین هئچ بیرینی بیلیمه دین، قدر - قیمت
وئرمه دین. بیر پاشانین سؤزو ایله منی کور ائله دین. آنجاق عیبی یوخدور. بیزیمکی
بئله گلیب. ایندی کی، منیم گوزلریمی بو دایلارا قیمت ائله دین، باری هئچ اولمازسا
سؤزونون آغاسی اول. بو دایلاری منه وئر.

حسن خان دایلارین هره سینی اونون بیر قولونا باغلادیریب قاپیسیندان قوودو.

اولدولار.

بیرگون توقات پاشاسی حسن پاشا، حسن خان قوناق گلدی. حسن خان پاشانی قوناق ائله دی. پاشا صو حبه ت آراسیندا خان دئدی:

- حسن خان، ائشیتیمیشم سنین یاخشی جینس آتلا رین وار. گره ک ایلخیندان منه ایکی آغیرلیق آت وئره سن.

حسن خان او ساعات «به چشم» دئییب، علی کیشی نی یانینا چاغیردی و تاپشیردی:
- صاباج ایلخی نی چؤله آپارما، پاشا اوچون ایکی آغیرلیق آت توتدوراجاغام.
حسن خان بو سؤزو دئیبن کیمی دایلار علی کیشی نین یادینا دوشدو. او، خانین باشینی اوجا ائله مک اوچون سحر تئزدن دوردو، دایلاری توتوب خالخالدا باغلادی، ایلخی نی سوروب چؤله اؤتوردو.

بیر آرسونرا حسن خان، پاشا دا یانیندا، خالخال گلدی. پاشا باخدی کی، خالخالدا ایکی اوزون اورتالی، آریق، چؤپوکلو دای باغلانیب. بیلدی کی، بو دایلاری اونا وئرمک ایسته بیرلر. گولوب دئدی:

- حسن خان، منه دئمیشدی لرکی، سنین یاخشی جینس آغیرلیق آتلا رین وار. بونلار نه دیر؟ ایش بئله النگه - اولنگه یه قالسا، بونلارین تای منیم اؤزومده ده چوخدور.
پاشانین سؤزو حسن خان اوخ کیمی دگدی. اوزونو علی کیشیه توتوب دئدی:
- آخماق قوجا، من سنه دئمه میشدیم می آت توتدوراجاغام، ایلخینی ساخلا، نییه ساخلامامیسان؟

علی کیشی دئدی:

- خان ساغ اولسون، من قوجا ایلخی چییام. ایلخیداکی آتلا رین هامیسینی اووجومون ایچی کیمی تانییرام. سن بو دایلارین بئله لیینه باخما. اگر باشی نین اوجا اولماغینی ایسته بیرسن سه پاشایا بونلاری وئر.

علی کیشی نین یئکه - یئکه دانیشیغیندان حسن خان داهادا غضبلندی. اونون اوستونه

علی کیشی دئدی:

- سن تؤوله ده هر دای اوچون قیرخ گؤزلو بیر آخور قاییراجاقسان. آتالارین قیرخ گونلوک آریاسینی، سامانی نی همین بو آخورلارا دولدوراجاقسان. کندین باشینداکی زومرود بولاقدان تؤوله نین ایچه ریسینه بیر آرخ آچاجاقسان. هر آخورون یانیندا دا بالاجا بیر چارحوض تیکه جکسن. آتالار قیرخ گون بورادا یئییب - ایچیب بسله نه جکلر. ایندی هله لیک تؤوله حاضر اولانجان دایلاری چک، بیر یئرده باغلا.

روشن قاباقجا آتاسینی راحتلادی، سونرا دایلارین یئرینی ساهمانلاییب تؤوله نی حاضیرلاماغا باشلادی. ائله کی تؤوله حاضر اولدو، علی کیشی گلیب الی ایله چارحووضو، آرخی، آخورلاری یوخلاییب دئدی:

- یاخشی دی. ایندی سن آخورلاری دولدور، سویودا حووضلارا باغلا. آنجاق یئنه ده سنه دئییره م: گره ک تؤوله یه نه ایشیق دوشه، نه ده آتالار بنی اینسان گوزو باخا. روشن، آتاسی نین دئیگی کیمی، آخورلاری دولدوردو، سویو باغلادی، آتالاری ایچه رییه چکیب آخورلارین قاباغیندا حلقه بند ائله دی، قاپینی، باجانی برکی دیب چیخدی.

بو ایشدن دوز اوتوز سکگیز گون کئچدی.

آتالار دئییب لرکی اینسان صبرسیز اولار. روشن اوتوز سگگیز گونو باشا وئردی. اوتوز دوققوزونجو گون نه قده ر ائله دی، اوزونو ساخلایا بیلمه دی کی، بیلمه دی. ائله بیل کی، بیر آدام اونون اوره یینه گیریپ هئی دئییردی: «قیرخ گونه باشا گله بیلن ایش اوتوز دوققوز گونه ده گله ر. گئت بیر آتالار باخ!» آخیر روشن گلیب تؤوله نین اوستونه چیخدی، بالاجا بیر دئشیک آچیب ایچه رییه باخدی.

روشن اول گوزلرینه اینانا بیلمه دی. ساغ آخوروندا کی آتین چییینلرینده ایکی دنه قاناد واریدی. قانادلار آکوو کیمی یانیر، قیزیل کیمی پارلاییردی. روشن تئز سول آخوردا کی آتا باخدی. گوردو یوخ، بو آتین قانادی یوخدو. گوزلرینی دولاندریب یئنه ده ساغ طرفه کی

كورعلی، دایلاردا یدەپیندە، تاپدانا- تاپدانا اۆز ائوینە گلدی.

کندە خبر دوشدو. جماعات اونون باشینا بیغیلدی. خبر گئدیب علی کیشی نین اوغلۇ روشنە چاتدی.

روشن روستم کیمی ایگید، یئنی یئتمە بیر اوغلان ایدی. اون بئش- اون آلتی یاشی یا اول، یا اولمایا ایدی. آما ائله گوجلۇ، ائله قووه تلی ایدی کی، آغاجین بوداغیندان یاپیشسا کۆکوندەن چیخارار، اۆکوزون بوینوزوندان یاپیشسا یئریندەن دیک قالدیراردی. روشن آتاسینی بو حالدا گۆرجک سوروشدو:

- آتا، سنەنە اولوب؟ دئی گۆروم، سنی کیم بو حالا سالیب؟
علی کیشی احوالاتین اوغلوندا دانیشتی. روشن قیزمیش پلنگە دۇندو. آیاغا قالخیب دئدی:

- اوغلون سنین قیصاصینی یئردە قویماز، آتا! ایندی حسن خان منیم قاباغیمدا دایانسن، گۆروم نئجه دایانیو.

کندین جاوانلاری دا قالخیلار. علی کیشی ایشی بئله گۆره ندە اوغلونو چاغیریب یانیندا اگلدشیردی. الینی اونون چیگنینه قویوب دئدی:

- هله قیصاصین واختی دئییل، بالا! واختیندا من اۆزوم دئیە جهیم. ایندی دیقتله قولاق آس! منیم گۆز لیریم بو دایلارین اوستونده چیخاریلیب، بو دایلارین اوستونده ده گرەک منیم قیصاصیم آلینا. بو دایلاری سنە تاپشیریرام. بونلار ائله- بئله آتلاردان دئییل. بونلار دریا آتیندان عملە گلیبیدیر. ایندی سن گرەک بۆیوک بیر طۆولە تیکە سن. بو طۆولە گرەک هئچ بیر یئردن ایشیق دئییلەن شئی دوشمە یە. قیرخ گون تامام آتلار بو طۆولە دە قالاجاق، باییر- باجاق اوزو گۆرمە یە جکلر. بیر بنی اینسان گۆزودە بو قیرخ گونون عرضیندە گرەک بو آتلارا باخمایا.

روشن دئدی:

- یاخشی، آتا، بئله اولاندا بس من اونلاری نئجه یئملە یە جگم؟ نئجه سووارا جغام؟

آتا باخدى. گوردو قاناد ياواش - ياواش سۇنور. روشن توتدوغو ايشدن پشمان اولدو. تئز دئشكىگى اورتىمك ايستەدى، آنجاق ايش ايشدن كئچمىشىدى. قانادلار ياواش - ياواش ارييب تامام يوخ اولدولار. روشن بير الى اولدو، بير باشى. آنجاق هارا چاتاجاق؟ اولان اولموشدو. كور - پشمان دئشكىگى اورتوب گئرى قايتدى. آما بو بارەدە آتاسينا هئچ بير سۇز دئمەدى.

بلى، بيرگون دە گليب كئچدى. قيرخينجى گون على كيشى روشنى چاغىرى دئدى:
- بالا، گل منى آتالارين يانينا آپار.

روشن آتاسى نين اليندن توتوب تۇولەيه آپاردى. على كيشى قاباقچا ساغ آخورداكى آتا ياخينلاشدى. الينى آتين سويسونوندىن قويوب ساغريسينا قەدەر چكدى. سونرا روشنە طرف دۇنوب دئدى:

- اوغولم، بو آتالار بنى اينسان گوزو باخيب.

روشن بيلمەدى نە دئسين، سوروشدو:

- آتا، سن نەدن دئيرسن؟

- اوغولم، مندن گيزلتمە، من سنە دئيرەمكى، بو آتا بنى اينسان گوزو باخيب. بو آتين گرەك قانادى اولايدي. دوزونو دئ گوروم، بو نئجه اولان ايشدير؟
روشن احوالاتى آتاسينا دانىشدى. على كيشى دئدى:

- اوغول، صبرسىزلىك آداما هميشە زيان وئەر. ايندى سن دە اوز صبرسىزليينين زيانيني چكيرسن. آنجاق فيكىر ائلمگە گلەز. اولان اولوب، كئچەن كئچيب.

سونرا او، سول آخورداكى آتا ياخينلاشدى. اوزون - جايراق، چكمە ساغريلى، نازيك اورتالى بير آت اولموشدو. الى ايله آتين اوزونو، گوزونو، يالينى، ساغريسنى تومارلادى. اوندان سونرا يئنەدە ساغ طرفدەكى آتين يانينا قايتدى. بو آت چوخ گوزەلشمىشىدى: ايرى باشلى، دولو گوزلو، قارا بيرچكلى، اوزون بويونلو، توكمە دۇشلو، يوغون، انلى ساغريلى... ايكي گوز ايستە بيردىكى، اونا تاماشا ائلمەسين. آت فينخيريپ ايكي دال

آياقلاری اوسته گۆیه قالخدی. آغزینی آچیب علی کیشیه یئنه لمک ایسته دی. قوجا ایلخیچی آتین اوستونه قیشقیردی. آت سسیندن اونو تانییب ساکیت اولدو. علی بو آتین دا باشینی، اوزونو، یالینی، بئلینی، ساغریسینی تومارلادی. سونرا دئدی:

- اوغول، هله بیر نئچه گونده آتلاری بایرا چیخارماق اولماز. قاپینی باغلاماق لازیم دئیل. اؤزون گونده گلیب یئمله ییب سووارارسان.

روشن آتاسینی ائوه آپاریب، اؤزو تؤوله یه قایتدی. آتلاردان موغایات اولماغا باشلادی.

بئله لیکله بیر نئچه گونده کئچدی.

بیر گون یئنه آتاسی روشننده سوروشدو:

- اوغول، آتلار نئجه دیرلر؟ نئجه یئیرلر؟

روشن دئدی:

- آتا، ساغ طرفده کی آت دیرمان کیمی اویدور. آرپا- سامان یئتیرمک اولمور. سول

طرفده کی آت دا یاخشیدیر. آتچاق اوندان آز یئیر. اؤزده دینجدیر. آما ساغ طرفده کی

آت هئچ دوروب دینجه لمیر. قیزمیش نرکیمی اوین - اوین اوینویر.

قوجا ایلخیچی یئنه ده اوغلو ایله برابر تؤوله یه گلدی. آتلاری یوخلاییب دئدی:

- روشن، اوغول، آتلار داها بؤیویوب، مینیلک حدینه چاتیرلار. ایندی اونلاری بیر-

بیر برکه - بوشا سالیب، سیناقدان چیخارتماق لازیمدیر. ازهل بونو، سونرا دا او بیرسینی

مین، تزه جه سولانمیش شومدا سه بیرت، قارا تیکانلیغا سور، سونرا دا سیلدیریم داشلی

داغا چاپ.

روشن، آتاسی نین اؤیره تدییی کیمی، ازهل ساغ طرفده کی آتی میندی. یئنیجه

سولانمیش شومدا سه بیرتدی، سونرا قوجا ایلخیچی نین یانینا قایتدی. تجربه لی قوجا

آتین بورونو توتدو، آت اؤسکورمه دی. سونرا اوره یینه قولاق آسدی، باخدی کی، آتین

اوره یی هئچ تۆیشومور. اوندان سونرا دیرناقلارینی یوخلادی. بیر قیریق دا پالچیق تاپا

بیلمه‌دی. روشن ایندی ده او بیرى آتى میندی، شوما سوردو، سه ییردیپ یئنه آتاسى نین یانینا قایتاردی. علی کیشی اونون دا اوره یینی دینله‌دی، بورنونا توتدو، سیخدی، دیرناقلارینی یوخلادی. بو آت دا اؤسکورمه‌دی، اوره یی تۇیشومه‌دی، آنجاق دیرناغنین بیریندن بیر قیریق پالچیق تاپیلدی. روشن بو دفعه بیرینجی آتى مینیب قاراتیکانلیغا ووردو. آت قاراتیکانلیغی یاریب، ایلدیریم کیمی سوزوب، ایلخیچی نین یانیندا دایاندى. هئچ بیر یئرینده نه بیر تیکان ایزی تاپا بیلدی، نه ده بیر یارا. او بیرى آت دا سیناقدان پیس چیخمادی. آنجاق دال آیاغی نین بیرینی تیکان آزاجیق جیزمیشدی.

روشن آخیرینجی سیناق اوچون یئنه ده بیرینجی آتى مینیب سیلدیریم داشلیغا سالدی. آت گولله کیمی سیلدیریم داشلیغا ائندی، قیزیل قوش کیمی اوچوب، قوجا ایلخیچی نین برابرینده دایاندى. قوجا علی آتین قاباق آیاقلاری نین او یله لرینی برگ سیخدی، آت نه دیسکیندی، نه ده قیرپیندی.

ایندی نوؤبه ایکینجی آتین ایدی. روشن بو آتى دا مینیب سیلدیریم آشاغی الدن قویدو. آت چه چیک لرینی داشلارا چیرپا - چیرپا سیلدیریمی ائندی. قوجا علی دئدی:

- اوغول، روشن، بیرینجی آت سیناقدان چوخ یاخشی چیخدی. ایکینجی آت دا پیس چیخمادی، امه ک ایتیرمه‌دی. آنجاق بیرینجی آتا چاتا بیلمه‌ز. بو آتین تایی - برابری چرخ آلتیندا تاپیلماز. بیرینجی آتین آدینی «قیرآت» ایکینجی آتین آدینی «دۇرآت» قویورام. همیشه قورخولو سفرلره، دوشمن اوستونه، قالالار آلمانا گئنده قیرآتى مینه رسن، قیرآت سنى چوخ دارلاردان، چوخ اؤلوملردن قورتاراجاق. قیرآتین قدرینی یاخشی بیل، اونو جانندان عزیز ساخلا!

سونرا علی کیشی دئدی:

- اوغول، آتلا بۇيودو. سیناقدان چیخدی. ایندی حسن خاندان قیصاص آلماق واختی چاتیب. چک آتلاری یهه‌رله، گئدیپ حسن خانلا حق - حسابیمیزی چکه‌ک.

هله اوشاقلیقدا بیر گون روشن چۆلدە اوینادیغی واخت یئردن بیر داش تاپمیشدی. داش بالاجایدی، آما آغیر، چوخ دا سانباللی ایدی. اۆزوده ایشیم - ایشیم ایشیلدا بیر، پار - پار پاریلدا بیردی.

روشن داشی یئردن گۆتوروب، اؤروشده اوتلایان بیر بوزووا آتدی. داش بوزووا دهمه دی، آما ائله یئلی بوزووو ییخیب اۆلدوردو. روشن قاییتدی، احوالاتی آتاسینا دانیشدی.

علی کیشی روشنن سۆزلیرنه قولاق سالیب دئدی:

- اوغول، روشن، گئت بوزوو یییه سینی تاپ، منیم یانیم گتیر.

روشن گتتدی، ازهل بوزوو یییه سینی راضی ائله دی، سونرادا داشی تاپیب گتیردی. علی کیشی داشی او اوزونه، بو اوزونه چئویریب یوخلادی. باخدی کی، داش گۆیده ن دوشموش ایلدیریم پارچاسی دیر.

صاباحیسی گون علی کیشی روشنن خلوت ایلدیریم پارچاسینی گۆتوروب بیر اوستانین یانینا آپاردی. سلام، علیک السلامدان سونرا داشدن بیر بالاجا تیکه سینی اوستایا وئریب دئدی:

- اوستا، بو داشدان منه بیر بیز قاییر.

اوستا بیر داشا باخدی، بیر ده دؤنوب دقّله علی کیشیه باخدی. داشی قایتاریب دئدی:

- علی کیشی، سن بیر دنیا گۆرموش کیشی سن، هئج داشدان بیز اولار؟

چوخ چنه - بوغازدان سونرا آخیری علی کیشی اوستانی راضی ائله دی کی، داشی بیر زیندانین اوستونه قویوب دؤیسون، گۆرسون دؤیولور، یا یوخ، اوستا باخدی کی، دوغرودان دا بو داش موم کیمی بیر شئی دیر. علی کیشیه دئیگی سۆزلره پئشمان اولدو. داشدان بیر بیز قاییریب اونا قایتاردی. علی کیشی اوستانین حاققینی وئردی، بیزی جیبینده گیزلندی. داشین قالانینی بیر میصری قیلینج قاییرانین یانینا آپاریب دئدی:

- اوستا، بوندان منه بیر قیلینج چک.

بو اوستا اولکیندهنده اوزنچو ایدی. غرض، اوزون چک - چئویردن سونرا علی کیشی بو اوستانی راضی ائله دی.

اوستا یئددی گونه بیر قیلینج قاییردی. ائله کی، قیلینج حاضیر اولدو، اوستا باخدی کی، قیلینج... نه قیلینج. واللاه بو ائله بیر قیلینج دیر کی، گون کیمی یانیر، آی کیمی ایشیق سالی. اوستانین قیلینجا گوزو دوشدو.

ائله کی وعده تاماملاندی علی کیشی قیلینج اوچون گلدی، اوستا اونا اوز قیلینجی نی وئرمه ییب، عوضینده باشقا بیر قیلینج وئردی. آنجاق علی کیشی اولدو ایشینی محکم توتوموشدو. دینمه ز، سؤیله مز جیییندهن بیزی چیخاریب، قیلینج تیه سینه باسدی. بیز قیلینجی ده لیب، او بیر طرفینه کئچدی.

اوستا باخدی کی، علی کیشینی آلدادا بیلیمه جک، ناچار قالیب، اونون اوز قیلینجینی اوزونه وئردی. علی کیشی قیلینجی گوتوروب، ائولرینه گلدی. آما بو باره ده اوغلو روشنه هئچ بیر سوز دئمه دی.

ائله کی، روشن قیرآتی، دور آتی ایفچین یه ره لیب، آناسی نین برابرینه چکدی، علی کیشی هر شئی، حاضیر گوره نده ائوه گیردی، همان قیلینجی گیزلندیگی یثردن گوتوروب، اوغلو روشنه وئریب دئدی:

- روشن، آل بو قیلینجی بئلینه باغلا! بو قیلینج سن گوردو یون قیلینجلارا بنزه مه ز. بو قیلینجا ایلدیریم قیلینج دئیهرلر. بو ائله بیر قیلینج دیر کی، قاباغیندا هئچ بیر شئی دایاناماز. هر نه یه وورسان کسه ر، تۆکه ر. بو قیلینج ایسته سن خانلارا، بیگلره، پاشالارا قان اوتدورا جاقسان. بو قیلینج ایله مختلر، نامردلر سنین الیندهن داد چکه جکلر. بو قیلینج ایله سن قالالار سیندیرا جاقسان، سذر داغیدا جاقسان. آنجاق بونون ایلدیریم قیلینج اولدو غونو هئچ کسه بیلدیرمه. بوندان سونرا بونون آدینی میصری قیلینج دئیهرسن. نه قده رکی سن قیرآتین بیلینده سن، بو قیلینج داسنین بئلینده دیر، هئچ بیر دوشمن سنه باتا

بيلميه جك.

روشن قيلينجي آتاسيندان آليب، بئلينه باغلادی. علی کيشی دورآتا، روشن ده قيرآتا مينيب، يولا دوشدولر.

آز گئنديلر، چوخ گئنديلر، آخيردا گليب حسن خانين عمارتينه چاتديلار. روشن بير طرفده داياندی. قوجا علی کيشی دورآتی عمارتين قاباغينا سوروب حسن خانی چاغيردی. حسن خان چيخيب قوجا علی کيشيني يالماينا ال چاتمايان، اوزون ياللی بير آتين اوستونده گوردو. اؤزوده بير آتامينيب، بير آتا مينيب کی، روزگارین گؤزو هله بئله آت گورمه ييب.

علی کيشی دئدی:

- حسن خان، بو آتار سنين بيه نمه ديگين او چوپوكلو قولانلاردير. سن بونلارين اوستونده منيم گؤزلريمی چيخارتديردين. باخ، گور ايندی نئجه آت اولوبلار؟ علی کيشی سونرا دئدی:

- حسن خان، من سنه ياخشيليق ائتمک ايسته ديم، سن آنلامادين. منيم ياخشيليغيمين عوضينه منی دونيا ايشيغينا حسرت قويدون. ايندی سندن قيصاصيمي آلماغا گل ميشم. اينده ن گله نی اسيرگه سن، کيشی دئييلسن.

حسن خان علی نين بو سؤزلريندهن آجيقلاندى، قيلينج چکيب کيشی نين اوستونه جومدو. روشن قيرآتی اونون اوستونه سوردو. ايلديرимدان قايريلميش مصری قيلينجين گؤيده پاريلداماغي ايله خانين باشی نين يئره ديغيرلانماغي بير اولدو. سس - کوی قويدو. قوشون اونلارين اوستونه يئريدى. روشن اؤزونو قوشونا ووردو. بير ياندان قيرآت، بير ياندان دورآت، بير ياندان دا روشن مصری قيلينجلا قوشونون قاباق دسته سيني قيريب داغيتديلار.

آنچاق قوشونون دالی کسيلميردی. دسته، دسته نين دالينجا گليردی. قاريشقائين سايی واریدی، قوشونون سايی بوخايدی. علی کيشی بونو باشا دوشوب دئدی:

- اوغول، بو قدهر قوشونا سن تک جاواب وئره بيلمه زسن. آخيردا يا اولدوره لرلر، يادا

دیری توتارلار. سور آتالاری، اؤزوموزو بوقوشوندان سالامات قورتاراق!
روشن ازهل آتاسی نین سؤزونه باخمادی. یئنه ده اؤزونو قوشونا ووردو. باشلار کسیدی،
قوللار قیردی، مردانا داعوا ائله دی. آنجاق کور آتاسی نین اله گئچه جگیندهن قورخوب،
علاجسیز داعوادان ال چکدی. آتاسی ایله برابر آتالاری سوروب چۆله طرف اوز قویدولار.
قوشون دا ال چکمه ییب، اونلارین دالینا دوشدو. بیر خئیلی گئتمه میشدیلر کی، بیرده
روشن قیرآتین باشینی چکدی. دؤنوب گئری باخاندا گۆردو کی، بیر دسته کههر آتلی
ایلدیریم کیمی گلیر. دئدی: - آتا، بیر دسته کههر آتلی یئتیرها یئتیرده دیر.

علی کیشی دئدی: - اوغول، روشن، آغیزلارینی سولانمیش شوما سال!
روشن آتالاری شوما سالدی. کههر آتالارین هئچ بیرى شومدان چیخا بیلمه دی. هامیسی
با تیب قالدی. قیرآت ایله دورآت ایلدیریم کیمی شومدان چیخیب یولا دوشدولر. بیر آزادا
گئتمیشدیلر کی، یئنه روشن قیرآتین یویه نینی چکیب گئری باخدی. گۆردو بو دفعه ده بیر
دسته قارا آتلی، بودور، لئژ کیمی گلیر. دئدی: - آتا، بیر دسته قارا آتلی یئتیرها یئتیرده دیر.
علی کیشی دئدی:

- بالا، آغیزلارینی قارا تیکانلیغا سال!
روشن آتالاری قارا تیکانلیغا سالدی. قارا آتلیلار دا اؤز لرینی، تیکانلیغا ووردولار. آمما
هئچ بیرى کنارا چیخا بیلمه دی. هامیسینین بالدیrlار قیزیل قانا بویانیب قالدی.
روشن بیر آزادا گئتمیشدی، بیرده آتین جلوونو دارتدی، قانریلیب گئری باخاندا گۆردو
ایندی بیر دسته آغ آتلی چات ها چاتدادیر، دئدی: - آتا، بیر دسته آغ آتلی یئتیرها
یئتیرده دیر.

آتاسی دئدی:

- اوغول، قورخما آغیزلارینی داشلیغا سال!
روشن آتالاری داشلیغا دیرماشدیردی. آغ آتالار سیلدیریم داشلیقلارا چیخا بیلمه ییب
یاری یولدا قالدیلار. قیرآت ایله دورآت قیزیل قوش کیمی سوزوب، سیلدیریم قایالارین
دالیندا گۆزدهن ایتدیلر. آتا - اوغول آخشاما قدهر یول گئدیب، آخشام اوستو بیر چایین

قیراغینا چاتدیلار. علی کیشی بورانین نئجه یئر اولدوغونو اوغلوندان خبر آلدی.

- آتا، بورا آغاجلی، اوتلو بیر یئر دیر. اورتادادا بیر چای آخیر.

علی کیشی دئدی:

- اوغول، بورادا یورد سالماق اولماز. ایلخی نین، مال - قارانین الیندن دینجه له

بیلمه ریک. بیرده کی، خانلار، پاشالار خبر توتار، بیزه نامردلیک ائله ییر.

آتا - اوغول او گئجه چای قیراغیندا قالدیلار. صاباح آچیلدی، یئنه فالخیب یولا

دوشدولر. آز گئتدیلر، چوخ گئتدیلر، آخشام بیر دوزه نگاها چاتدیلار. علی اورانین دا نه

جور یئر اولدوغونو روشننده سوروشدو. روشن جواب وئردی کی:

- آتا، بورا اوجو - بوجاغی گورونمه یین بیر دوزه نگاهدیر.

علی کیشی دئدی:

- بورادا دا قالماق اولماز، اورادا آتلاتان بورادا دوشهر.

کاروانلارین آیاقلاری آلتیندا قالاریق.

بو گئجه نی ده بورادا گئجه له ییب، صاباح یئنه یولا دوشدولر.

گئتدیلر، گئتدیلر، بیر اوجا داغین بئلینه چاتدیلار. علی کیشی سوروشدو: - اوغول،

بورا نئجه یئر دیر؟

روشن دئدی:

- آتا، بورا هر طرفی سیلدریم قایالیق، چنلی، چیسگینلی بیر داغ بئلی دیر.

علی کیشی سوروشدو:

- اوغول، باخ گور، بو بئل کی، دئییرسن، بوتون هر طرفینده بیر اوجا گورونمور کی؟

روشن دئدی:

- آتا، گورونور. بیر ساغیندا، بیر ده سولوندا. اوزو ده باشلاری قاردیر.

علی دئدی:

- اوغول، منیم آختاردیغیم یئر ائله بورا دیر. من بورانی چوخ یاخشی تانیییرام. جاوان

واختلاردا بورادا چوخ آت اویناتمیشام، چوخ جئیرانلارا اوخ آتمیشام، چوخ جویورلر

اوولامیشام. بورا منیم کؤهنه اوایلایمیدیر. بورا یا چنلی بئل دئیهرلر. بیز بورادا یورد سالمالی ییق. ایندی اؤزوموزه بیر اولاجاق، آتالاریمیزا دا بیر تۆوله تیک. روشن اؤزلری اوچون اولاجاق، آتالاری اوچون ده بیر تۆوله تیکدی. آتا - اوغول چنلی بئلده یورد سالدیلار، یاشاماغا باشلادیلار.

گونلرین بیر گونو علی کیشی روشنی یانینا چاغیریب دئدی: - اوغول، بورا داکسی داغلارین بیرینده بیر جوت بولاق وار، آدینا «قوشابولاق» دئیهرلر. یئددی ایلدهن یئددی ایله جومه آخشامی مشرق طرفدهن بیر اولدوز، مغرب طرفدهن ده بیر اولدوز دوغار. بو اولدوزلار گلیب گویون اورتاسیندا توققوشارلار. اونلار توققوشاندا قوشا بولغا نور تۆکولر، کۆپۆکلنپ داشار. هر کیم قوشابولاغین اوکۆپویونده چیمسه ائله قووه تلی بیر ایگید اولارکی، دنیا دا میثلی - برابری تاپیلماز. هر کیم قوشابولاغین سویوندان ایچسه عاشیق اولار. اؤزونون ده سسی ائله گوجلور اولارکی، نعره سیندهن مئشه ده آسلانلار اورکهر، قوشلار قاناد سالار، آتار، قاطیرلار دیرناق تۆکهر. چوخ ایگیدلر، شاهزاده لر بو سو اوچون گلیبلر، آنجاق هنج بیرین بختی یار اولماییب. ایندی یئددی ایل تامام اولها اولدی. وعده چاتیب. گئت، آختار، قوشابولاغی تاپ، آنجاق کۆپویوندهن بیر قاب دا دولدوروب منه گتیر!

روشن گئتدی، داغلاری، داشلاری اندهر - دؤندهر ائله دی. آخیردا بیر داغا چاندی. گۆردو داغین بیر طرفینده اوجا، سیلدیریم، ال چاتماز، اون یئتمه ز بیر قایا وار. قایا ائله بیر قایا دیرکی ایگید ایستهر بیر اوستونه چیخسین. روشن قایانین دؤرد طرفینی دولانندی، گۆز گزدیردی، ال توتان بیر یئر تاپا بیلمه دی. آخیردا بئلیندهن کمندینی آچیب قایا یا آتدی. مین انواع مصیبتله قایا یا دیرماشدی. باخدی کی، بورا ائله چمنزار، لاله زار بیر یئر دیر، داها نه دئییم. گول گولور چاغیریر، بولبول - بولبولو. ائله بیل کی، بو سیلدیریم قایانین اوستوندهن بیر باخچا شکلی چکیلیب، یئتمیش ایکی قلمله یئتمیش ایکی رنگ وورولوب. اورتالیقدا قوجا بیر آغاج، آلتیندا دا قوشا بولاق دورنا گۆزو کیمی قایناییر، گۆز یاشی کیمی آخیب اطرافنی سود گۆلونه دؤندهریر. روشن او قدهر گۆزله دی کی، آخشام اولدو. گئجه دن بیر

خئیلی کچدی. بیرده گوردو کی، مشرقدهن بیر اولدوز، مغربدهن ده بیر اولدوز دوغدو. اولدوزلار گلیب دوز قوشا بولاغین اوستونده توققوشدولار. اولدوزلارین توققوشماسیندان قوشا بولاق داشدی. آغ کۆپوک بویو قالخدی. روشن کۆپوکدهن بیر قاب دولدوروب آشینا تۆکدو، بیر قاب دا دولدوروب ایچدی. تزه دن بیرده دولدورماق ایسته ینده باخدی کی ای داد - بیداد... کۆپوک هایاندایدی [؟]. بولاق یئنه ده ائله دورولوب، ائله دورولوب کی، ائله بیل گۆز یاشی دیر آخیر. روشن بیر باشینا، بیر دیزینه ووردو. آنجاق هارا چاتاجاق... قابی دا گۆتوروب کور - پشیمان گئری دؤندو، احوالاتی آتاسینا دانیشدی.

علی کیشی بیر آه چکیب دئدی:

- منیم گۆزلریمین درمانی او کۆپوکده ایدی. او دا کی، اله گلمه دی.

روشنین دردی بیر ایدی، بئش اولدو. باشینا، گۆزونه دؤیمه یه باشلادی کی، من نییه قاباقجا اوزوم ایچدیم. علی کیشی دئدی:

- اوغول، جزا - فزا ائله مکدهن بیر شئی چیخماز. کئچه نه گذشت دئیهرلر. بیرده سنی گۆرمک منه قیسمت دئیل ایمیش. دای منیم اعلیم تامامدیر. ایندی قولاق آس، سنه گۆرونور، بیر - ایکی سؤزوم وار.

روشن آتاسی یانیندا اگلشدی. علی کیشی دئدی:

- بالا، آی کئچه ر، ایل دولانار، سنین آدین مغربدهن مشرقه بوتون دونیا یا مشهور اولار. او کۆپوکدهن سنین قوللارینا قووه ت، اوزونه ده شاعیر لیک وئریلدی. بیرده سنین سسینه، نعره نه ائله قووه ت گله جک کی، اسرافیلین صورو اونون یانیندا میلچه ک ویزیلتنی سی اولاجاق. بیگلر، خانلار، پاشالار سنین آدین گلنده قورخودان دیز چۆکه جکلر. نه قده ر کی، میصری قیلینج سنین الینده، سن ده قیرآتین بئلینده سن، اوزون ده چنلی بئلده سن، سنه هئچ کس دووگله بیلمه یه جک. آنجاق بو هنده ورده مشهور بیر قاچاق وار، آدینا ده لی حسن دئیهرلر... اوزونو بیرجه اوندان گۆزله. گئت، سنین آدینی کور اوغلو قویدوم!

علی کیشی وصیتی نی ائله ییب عۆمرونو اوز اوغلونا باغیشلادی. کور اوغلو آتاسینی قوشا بولاغین یانیندا دفن ائله ییب، او گوندهن چنلی بئلده یورد - یووا سالدی.

کور او غلو ایله ده لی حسن

گونلرین بیر گونو کور او غلو قیر آتا مینیب چنلی بئلین اته گینده کی یولا چیخمیشدی. بیرده باخدی کی، بودور، بیر دسته یاراقلی - یاساقلی آتلی گلیر. آمما آتلی لارین قاباغیندا بیر اوغلان گلیر، بیر اوغلان گلیر کی، دونیا لارا ده یه ر. اوزونده ن - گوزونده ن ایگیدلیک یساغیر. اوغلان کور او غلونو گورجک، دسته سینه های ووردو. آتلی لار او ساعات کور او غلونو آرایا آلدیلار. کور او غلو دایاندی. گوزله دی کی، گورسون ایشین آخیری نه اولاجاق. اوغلان آتی جوولانا گتیردی، سوزدوروب دوز کور او غلونون قاباغیندا دایاندی. سونرا بیر کور او غلویا باخدی، بیر آتینا باخدی، سوروشدو:

- ایه، دی گوروم کیمن؟ بو یئرلرده نه گزیرسن؟

کور او غلو دئدی:

- یولدان کئچه نم.

اوغلان بیرده کور او غلونون آتینا باخیب سوروشدو:

- بو آتین هارادان آلیسان؟

کور او غلو دئدی:

- او زومونکودور:

- دوش آتدان! بو آت منه چانا جاق.

کوراوغلو دئدی:

- من سنه مصلحت گؤروره کی، اؤز یولونلا دوز کئچیب گئده سن. یوخسا یاخشی

اولماز.

اوغلان بو سؤزدهن غضب لندی. هیرسله آتی نین باشینی چکدی. آت ایکی دال
آیاقلاری اوسته قالخدی. اوزونو کوراوغلویا توتوب دئدی؟ گؤروره منی تانیمیرسان؟
تانیسایدین بئله دانیشمازدین. منه دهلی حسن دئیهرلر. بو یوللاردان کیم کئچسه، منه باج -
خراج وئرمه لی دیر.

کوراوغلو اونو تانیدی. بیلدی کی، آتاسی نین دئدیگی دهلی حسن دیر. بیرده دقتله آتینا،
اؤزونه باخدی. گؤردو یوخ، دهلی حسن دوغرو دان دا ایگید اوغلان دیر.
کوراوغلو آتاسی اؤله ن گوندهن بری اونو آختاریردی. اونونلا دوستلا شماق، ال - بیر
اولماق فیکرینده ایدی. آنجاق بیلیردی کی، بوایش ائله - بئله باش توتما یا جاق. داعوا -
دالاشسیز مسئله دوزه لمیه جک. فیکیر اونو گؤتوردو کی، ایندی نه تهر ائله سین؟ ائله بو
فکیرده ایدی کی، دهلی قیشقیردی:

- ایه، سنه آتدان دوش دئمیره می؟ یوخسا اچلین چاتیپ:

کوراوغلو آراملا دئدی:

- دهلی حسن سسینه قووه ت وئرمه، ایگید دیل آچماز، ال آچار.

دهلی حسن دئدی:

- ایه، سن کیمسن کی، منیم قاباغیمدا بئله یئکه - یئکه دانیشیرسان؟

- دایان، دئییم کیمه م.

بونودا دئییب، کوراوغلو آتین باشینی چکدی. آت ائله قالخدی کی دیرناغی نین
آلتیندان قوپان داش بیر نئچه آدام بویو دهلی حسن ن باشی نین اوستوندهن کئچیب، او
طرفه دوشدو. کوراوغلونون اطرافینی بوروموش آتلی لار چاخنا شمایا دوشدولر. کوراوغلو

سازى چيگنینهن آشیریب دۇشونه باسدى، دئدى:

مندهن سالام اولسون عجم اوغلونا،
مئيدانا گيرهنده، مئيدان منيم دى!
قىراتيم كۇهلندى، اوزوم قهرمان،
چالارام قيلينجى، دوشمن منيم دى!

مئيدانا گيرهنده مئيدان تانيان،
حاققين وئركيسينه من ده قانيام (قانعم)،
بىر ايگيدم، ايگيدلرين خانى يام
بو اطرافدا بوتون هريان منيم دى!

آديم سوروشسان، بيل، روشن اولو،
آتادان، بابادان جينسيم كوراوغلو،
منم بو يئرلرده بىر دهلى، دولو،
گون دوغاندان تاگون باتان منيم دى!

دهلى حسن بىر كوراوغلوي باخدى، بىر دۇنوب باشى نين آداملارينا باخدى.
هوندوردەن بىر شاققا چكىب گولدو. آتلى لار دا گولدولر. اونلارين بو گولمه يى كوراوغلوي
ده يدى.

بىر ايسته دى ميصرى قيلينجى چكىب، اوزونو اونلارا گؤسته رسين. سونرا لعنت شيطانا
دئييب، آلدى سازى گۆره ك نه دئدى:

ايگيد مئيدانا گيرهنده،
قاينايب، جوشماماق گرەك،

اگر اولسا حاق وئرگىسى،
قسمتدهن قاجماق گرهك.

باخمارام دوشمن هايينا،
حاق بئله وئرسين خايينا،
ايگيد ايگيدين پايينا،
كوئندهن دوشمهك گرهك.

قوچ كور او غلو چيخار دوزه،
باخمارام اللى يه، يوزه،
من دهلى دن او يود سيزه،
حدديندهن آشماق گرهك.

كور او غلونون بئله يئكه - يئكه نصيحت وئرمه يي، دهلى حسنه لاپ آجيق گلدی.
باشى نين آداملارينا هاي ووروب، كور او غلويما هجوم ائله مك ايسته دى. كور او غلو دئدى:

گل سنه سؤيله ييم، آي دهلى حسن،
آند ايچميشم بوگون دؤيوش اولماسين.
يوخسا آسلان كيمي جوشا گلرم،
آند ايچميشم بوگون دؤيوش اولماسين.

مرد ايگيدلر مخنثدهن سئچيلسين،
قارى دوشمن دره لره توكولسون،
بيزيم آراميزدا منصف تاپيلسين،
آند ايچميشم بوگون دؤيوش اولماسين.

چکرم قیلینجی، کسرم یولو،
منم ایگیدلرده بیر دهلی - دولو،
هله جوشماییدیر بو قوچ کور اوغلو،
آند ایچمیشم بوگون دؤیوش اولماسین.

دهلی حسن ائله بیلدی کی، کور اوغلو اوندان قورخور. گئری قانریلیب باشینین
آداملارینا دئدی:

-ایه، من ده ائله بیلیمیشم کی، بو، دوغرودان دا ایگیدیر. سن دئمه بو یانشاق گوه زه نین
بیر یسی ایمیش. توتون، یئکه دانیشدیغینا گوره آتینی الیندهن آکین، اوزونو ده بیر - ایکی
ووروب یولا سالین.

کور اوغلو باخدی کی، ایش داعواسیز کئچمه یه جک. میصری قیلینجی چکیب، آلدی
گوره ک نه دئدی:

آجیقلاتما، دهلی حسن،
میصری قیلینجا توتارام،
آتیلارام شئشپر کیمی،
باغرین باشینا باتارام.

نامرد نه دیر اوزون اوییه؟
مئیداندا مرد ایگید سؤیه؟
قاجیب چیخار اولسا گؤیه،
کمند تولا ییب توتارام.

نه باخیرسان کوسور کیمی؟
 یسارپاق نئچه اسیر کیمی؟
 ایندی سنسن یئسیر کیمی؟
 قوللارین دالدا چاتارام.

هایقیریب آچسام مئیدانی،
 سوو تک آخیدارام قانی،
 دستهله ییب بیگی، خانی،
 قیرآت دوشونه قاتارام.

قوچ کور او غلو اوز کاریندا،
 یالان اولماز ایلقاریندا،
 چکیب حلب بازاریندا،
 سنی قول دئییب ساتارام.

کور او غلونون بوسوزوندن دهلی حسن قیزیشدی. اوزو چکیلدی بیر کناردا دوردو،
 باشینداکی آداملارا حوکم ائله دی کی، کور او غلونو توتسونلار.
 دهلی حسن ین دسته سی کور او غلویا هجوم ائله دی. کور او غلو آتی جوولانا گتیریب،
 قیزمیش شیر کیمی اونلارین اوستونه جومدو.

بیر یاندان کور او غلو، بیر یاندان قیرآت آز واختدا دسته نی قاتیم - قاتیم قاتلا ییب الدهن
 - آیاقدان سالدی لار. دسته دن قیریلان قیریلدی، فالانلار دا قاجیب داغیلدی لار. کور او غلو
 دسته نی داغیلیمیش گوروب قیرآتی ایلدیریم کیمی سوزدوردو، چکیلیب بیر یاندا دوران
 دهلی حسن ین اوستونه سوردو. اوزونو اونا توتوب، آلدی گۆره ک نه دئدی:

قیرآتی گتیردیم جوولانا ایندی،
 وارسا ایگیدلرین مئیدانا گلسین!..
 گۆرسون من دهلی نین ایندی گوجونو،
 بویاسین اندامی آل قانا گلسین!..

قورخوم یوخ پاشادان،سلطانندان،خاندان،
 گلسین منم دئیەن، کئچیردیم سندن،
 ارلر دالدا لانیب قورخماسین قاندان،
 آت سورسون، غوغایا مردانا گلسین!..

کوراوغلو اگیلمەز یاغیا، یادا،
 مردین اسکیک اولماز باشیندان قادا،
 نعرەلر چکەرم من بو دونیادا،
 گۆستەرەم محشری دوشمانا، گلسین!..

دهلی حسن ایله کوراوغلو داعوا ائلییه سی اولدولار. قیلینجلارینی چکیب، بیر -
 بیرلرینه هجوم ائله دیلر. قیلینجدان مُراد حاصل اولمادی، اُمودا ال آتدیلار. اُموددان مراد
 حاصل اولمادی، نئیزه یه ال اوزاتدیلار. نئیزه دن ده کار آشمادی. آخیردا آتدان دوشدولر.
 گوله شمه یه باشلادیلار. دهلی حسن ایله کوراوغلو چوخ گوله شدیلر، گاه او بونا گوج گلدی،
 گاه بو اونا گوج گلدی. قوچ کوراوغلو آخیردا بیر دهلی نعره چکیب دهلی حسنی گۆتوروب
 یثره ووردو. دیزینی سینە سینە دایادی، الینی قیلینجا آتанда دهلی حسن بیر آه چکدی.

کوراوغلو دئدی:

- بیر قاشیق قانیندان قورخوب نییه بئله آه چکیرسن؟

کوراوغلونون جوابیندا دهلی حسن دئدی:

- ائی ایگید، من جانیمدان قورخوب آه چکمیره. عهدیم واریدی.

عهدیمه چاتمادیم.

کوراوغلو سوروشدو:

عهدین نه ایدی؟

دهلی حسن دئدی:

- من عهد ائله میشدیم کی، هرکیم منی باسسا، اونونلا دوست - قارداش اولام. اوله نه قدهر اونون یانیندا قلام. ایندی سن منی باسدین، آنجاق اولدورورسن، عهدیمه چاتا بیلیمیرم.

دهلی حسن ین بوسوزو کوراوغلانو سئویندیردی. آیاغا قالخدی، دهلی حسن ین قولوندان یاپیشیب قالدیردی، الینی اوچ دفعه اونون دالینا ووردو.

دهلی حسن اونون قیلینجی نین آلتیندان کئچدی، اوله نه جن اونا قارداش اولوب، قوللوغوندا دورماغا آند ایچدی. اوندان سونرا اوزونو کوراوغلویا توتوب دئدی:

- قوچ کوراوغلو، دوز یئددی ایلدیرکی، من بو یوللارین آغاسی یام، ایندییه قدره هله بیر آدام منیم قاباغیما چوپ سالا بیلمه ییب. بو یئددی ایلین عرضینده بیر تاجیر، بیر بزیرگان منه باج وئرمه میش بو هنده وردهن کئچه بیلمه ییب. بیگلردن، خانلاردان، تاجیرلردن آلیب - بیغدیغیم مال - دؤولتین، قیزیل - گوموشون، جواهراتین هامیسی سنه چاتیر. بو یور، گئده ک، مالینا صاحب اول.

کوراوغلو قاقاچا اونا اینانمادی. شوبهه لندی کی، بلکی حيله قوروب اونو تورا سالماق ایسته ییر. سونرا فیکیرله شیب اوز - اوزونه دئدی: «عیبی یوخدور، ائله، بئله یاخشی دیر، بو باشندان یوخلا ییب، سیناقدان چیخاردارام. قوی مرد دیرسه ده ایندی دن بیلینسین، مخنث دیرسه ده ایندی دن بیلینسین». اوزو قیرآتی میندی، سونرا دا اوزونو اونا توتوب دئدی: - مین آتینی، سور، گئده ک!

دهلی حسن قاقاقد، کوراوغلو دالدا آز گئتدیلر، اوز گئتدیلر، گلیب بیر سیل دیریم قایانین

دیبینه چاتدیلا.

قایانین دیبی یامان کول - کوسلوق ایدی. دهلی حسن آتینی کول - کوسلوغا ووردو. کوراو غلو دا اونون دالینجا. ائله بیر آز گئتمیشدی لر کی، قاباقلارینا بیر ماغارا چیخدی. دهلی حسن آتدان دوشدو. سونرا قیرآتین جلوووندان یاپیشیب دئدی:

- چاتمیشیق. ایندی آتدان دوش، ایچه ریه گیره ک.

کوراو غلو یئنه ده دهلی حسنی قباغینا سالیب ماغارایا گیردی. باخدی کی، بورادا او قدره قیزیل - گوموش وار کی، ائله بیل یئددی پادشاهین خزینه سی بورادادیر. کوراو غلو ماغارانی تامام - کامال گزدی. هامیسینی گؤزدن کئچیردی. سونرا دهلی حسنه دئدی:

- قوی بونلار هله لیک بوردا جا قال سینلار. ایندی بونلار بیزه لازیم دئییل. آما ائله کی، چنلی بئله یورد - سالدیق، باشیمیزا دهلی لر، ایگیدلری ییغیلدی، اوندان بونلار بیزه لازیم اولاجاق.

دوغرودان دا ائله بئله اولدو.

بوگوندهن کوراو غلونون باشینا یاواش - یاواش آداملار یغیشماغا باشلادی. چوخ چکمه دی کی، چنلی بئل قوچاق اوغلانلارین، ایگیدلرین مسکنی اولدو.

كوراوغلونون استامبول سفرى

كوراوغلونون آدى بوتون عالمه يايلىمىشدى. دونيانين هر طرفيندهن اوز خانيندان، پاشاسيندان ظولم گۆرهن ايگيد اوغلانلار چنلى بئله گليب، اونون دسته سينه قوشولوردو. چنلى بئل ايندى دۇنوب باشقاعالم اولموشدو. بير قيامت واريدى گل گۆره سن. ائو تيكهن، يورد سالان، مشق ائيله ين، جيديرا چيخان، آت اوينادان... هر دهن مشق زامانى قيلينجلار چكىلنده، چنلى بئل بير يانار داغ اولوب، دۇرد اطرافايشيق ساليردى. هر دهن بئله اولوردو كى بير سو ايچيم ساعاتدا چن، دومان چنلى بئلى بورويوردو. گۆي گورولدايير، ايلديريم چاخير، ياغيش ياغيردى. بير قيامت قوپوردو كى، لاپ عرصات محشر... آما كى، چوخ چكميردى، بير دهن كوله ك ده ياتيردى، ياغيش دا كسيردى، دومان دا چكىليردى. يئنه ده ككليك لر اوخويور، قوشلار سس - سسه وئيردى. گۆيون اوزو آيازيبب آينايا دۇنوردو. قارى نه نه اوز قورشاغيني اوزاديب، گۆيون اوزونه يئددى قلمله يئددى زينت ووروردو.

چنلى بئلين اوز قانون - قايدالارى واريدى. ايش زامانى هامى ايشده، مشق زامانى هامى مشقده، كئف زامانى هامى كئفده اولاردى. ده لى لر دسته دسته داغين دۇرد طرفينده كئشيك چكردى.

دونيانين ائله بير يئرى يوخودو كى، كوراوغلونون آدى اورادا بللى اولماسين.

ائله بیر خان، ائله بیر پاشا یو خودو کی، کوراو غلونون آدی چکیلنده جانی گیزیلده مه سین. ائله بیر ایگید، ائله بیر ده لی قانلی یو خودو کی، کوراو غلونون آدی چکیلنده اوره یی آتلانماسین. بو سس - صدا گلیب استامبولادا چاتمیشدی.

استامبول کندلری نین بیرینده بللی احمد آدیندا یئنی یئتمه جاوان اوغلان واریدی. بللی احمدین بیغ یئرلری هله تزه جه ترله ییردی. آما گوجده، قووه تده روستم پهلوانا باج وئرمه زدی. اوزو ده چوخ گوزو - کونلو توخ آدام ایدی.

عومرونده بیر دفعه ده اولسون الینه دوشه نی تک یئمه میشدی. کاسیجا سوفره سی همیشه دوستلارین قاباغیندا آچیق اولاردی.

بللی احمد کوراو غلونون صداسینی ائشیدیب، اونا مشتاق اولموشدو. ائله بیل کی، بیر آدام اونا «ایگید ایگید قوللو غوندا اولمالیدیر» دئییردی. بللی احمد چوخ دوشوندو، چوخ داشیندی، چوخ اوچدو، چوخ بیچدی، چوخ گوتور - قویدان سونرا بیر سحر چاریقلاری نین باغینی برکیدیب، چنلی بئله طرف یول باشلادی. آز گئتدی، چوخ دایاندی، چوخ گئتدی، آز دایاندی، بیر جومعه گونو گلیب استامبول چاتدی. ائله تزه جه بازارا گیرمیشدی بیرده گوردو. جارچیلار جار چکیرلر. او ساعات بازارا ولوله دوشدو. بیر قاچ ها قاچ باشلادی کی، گل گوره سن. بیر سوا یچیم ساعاتدا بوتون بازار - توکان قالدی باشینا. بللی احمد مات - معطل دایانمیشدی. بیرده باخدی کی، بودور، بیر چولاق تاجیر قیچینی چکه - چکه قاچیر. بللی احمد تئز اونون قاباغینی کسدی کی:

- آی عمی، بو جاماعاتا نه اولوب؟ بو نه قاچاق دیر؟

تاجیر آشاغیدان یوخارییا اونا باخیب دئدی:

- باجی اوغلو، گورونور کی، غریب آدامسان.

بللی احمد دئدی:

- بعلی، غریبم. شهره ائله بو ساعات چاتمیشام.

تاجیر قیچینی سورویه - سورویه باشلادی دانیشماغا کی: بس خوتکار گندیب مگه

زیارتینه. هر جومعه گونوندهن - جومعه گونونه خوتکار قیزی نیگار مسجدیه گئئدیر. او، ائودهن چیخاندا جار چکیب خبر وئریلرکی، هامی داغیلیب ائوینه گئدسین. خوتکار اؤزو تاپشیریپ کی، گره ک بیر نامحرم آدام نیگار خانیمین بویونو گۆرمه سین. بللی احمد دئدی:

- یاخشى، بس توکانلاری نییه بئله آچیق قویورلار؟

تاجیر دئدی:

- بو دا خوتکار قیزینین امری دیر. بازاردان کئچنده توکانلارین هامیسی گره ک آچیق اولار. خوتکار قیزی ایسته دیگی توکانلاری گزیر، خوشونا گله ن شئی لری سئچیر، سونرا اونون قوللوقچولاری گلیب تاجیرله سوودالا شیرلار.

تاجیر دیلی توتا - توتمایا بو سؤزلری دئییب، قاچاراق گۆزدن ایتدی.

بعلى، جارچیلارین سسی باشلادی یاخنیلاشماغا. بللی احمد قالدی معطل کی، نه ائله سین. بورادا قالسین، بلکه توتولدو؛ قاچسین - هارایا قاچسین، هارادا گیزلنسین؟ اطرافا گۆز گردیریب کی، یانیندا بیر سبزوات توکانی وار. «هر چه بادا باد» دئییب گیردی توکانا. قاپینی چکیب اؤرتدو؛ اؤزوده تاختالارین آراسیندان باخماغا باشلادی. آز کئچدی، چوخ کئچدی، دسته نین اوجو آچیلدی. جارچیلار کئچدی، گۆزه تچی لر کئچدی، جلادلار دا کئچندهن سونرا بللی احمد باخدی کی، بودور، نیگار خانیم یئددی قلمله اؤزونه زینت وئریب، قیرخ اینجه بئل قیزین آراسیندا یوز ناز - غمزه ایله ساللانا - ساللانا گلیر.

خوتکار قیزی توکان - بازارا تاماشا ائله یه - ائله یه گلیب بللی احمد گیزله ن توکانین قاباغینا چاتدی، بیردن دایاندى. اوزونو قیزلارا توتوب دئدی:

بو نئجه اولان ایشدی؟ بوتون توکانلار قالیب باشلی - باشینا. بؤیوک صرافلار قیزیلارینی، جواهیراتلارینی صاحبسیز قویوب گئدیبلر. بازاردا بیر دنه باغلی توکان یوخدو. بو سبزه وات توکانی نین قاپیلاری نییه اؤرتولو اولسون؟ یقین بورادا بیر سیرر وار. من گره ک اورایا باخام.

بللی احمدین اورہی گوپولتو ایلہ قیریلیب دوشدو آیاغنین آلتینا کی، ایندی خوتکار قیزی گلیب اونو بورادا توتسا، اللہ بیلیر نہ اولاجاق. جاماعات اونون حاققیندا نہ فیکیرلہ شہ جک. یقین هامی دئیہ جک کی، ائلہ خوتکار قیزینا باخماق اوچون اوزو قصداً گیریب بورادا گیزلہ نیبمیش. آمما داها ایش - ایشدہن کئچمیشدی. نیگار خانیم قباقداء، قیرخ اینجہ بئل قیز دا دالدا باشلادیلار توکانا طرف گئتمہ یہ. بللی احمد بیر فیکیرلشدی کی، پیش تاختانین دالینا گیریب گیزلہ نسین. آمما بونو اوز غئیرو تینہ سیغیشدیرا بیللمہ دی. توکانین اورتاسیندا دیک دوروب گوزلہ مہ یہ باشلادی. قیزلار توکانین قاپی لارینی آچدیلار. نیگار خانیم ایچہری یہ گیردی. باخدی کی، توکانین ایچیندہ بیر جاوان یئمی یئتمہ اوغلان دایانیب. نیگار خانیم قیزلارا قیشقیردی کی:

- گوزون بو آدم کیمدی. بوردا نہ قاییریر.

قیزلار باباق بللی احمدی قامارلادیلار، دارتیب خوتکار قیزینین قاباغینا گتیردیلر. نیگار خانیم سوروشدو:

- دئی گوزوم کیم سن؟ بورادا نئیلہ بیرسن؟

بللی احمد دئدی:

- خانیم، واللہ من غریب، نابلد بیر آدمام. هئچ جمیسی بیر ساعات اولماز کی، بوشهرہ گلمیشہم. ائلہ بازاردا گزیردیم، بیردہ گوردوم کی، قاچا قاچ دوشدو. بیللمہ دیم نہ ائلہ ییم. بیر یئر تاپمادیم کی، گئدہم آخیردا قاچیب بورادا گیزلہ ندیم.

نیگار خانیم گوردوکی، اوغلان دوغرو داندہ غریب آدمما اوخشا بیر. اوزودہ، دئیہ سن، دلہ دوز آدم دئییل. بیر دفہ دہ اولسون گوزلرینی قالدیریب اونون اوزونہ دیک باخمیر. ائلہ باشینی آشاغی سالیب دایانیب. آنجاق یئنہ دہ اونو نئجہ آدم اولدوغونو یوخلاماق اوچون دئدی:

- سن یالان دئییرسن، سن قصداً بورادا گیزلہ نیبسن کی، بیژہ باخاسان. من بو ساعات سنی جلادلارا وئرجہ ییم.

بللی احمد دئدی:

- خانیم، من جلاددان - زاتدان قورخان آدام دئیلم. من اولومده اولسا یالان دئمه رهم. من سیزه باخماق اوچون بورادا گیزله نمه میشدیم. آمما دوغروسو، سیز کئیچه نده گوزلریمی ده یومما میشدیم. قابی نین دئشییندهن باخیردیم. نیگار خانیم باخدی کی، بودوغرودان دا یاخشی اوغلاندی.

دئدی:

- گوروره کی، سن دوز آداما اوخشاییرسان. ایندی کی، دوغروسونو دئدین، قورخما، سنه بیر شئی ائله مه یه جه یم. دئی گوروم کیمسن، نه چی سن، هاردان گلیب هارا گئدیرسن؟ بللی احمد دئدی:

- خانیم، والله من کند آدامیام. آدیما بللی احمد دئیهرلر. اوزوم ده بو آفاق چنلی بئله گئدیره م.

نیگار خانیم چنلی بئل آدین ائشیده نده فیکره گئتدی. قاش قاباغی بیرآز دا چاتیلدی. سوروشدو کی:

- یاخشی، آی بللی احمد، دئیهرلر او چنلی بئله کوراوغلو آدیندا آدام وار. بیر دئی گوروم او نئجه آدامدی؟

بللی احمد هر شیئی تئز باشا دوشه ن آدام ایدی. باخدی کی، نیگار خانیمین سوزوندن ایشیق گلیر. او بیلیردی کی، چوخ قیزلار کوراوغلونون حسرتین چکیر. ایندی خوتکار قیزنین بئله کوراوغلونو سوروشماغیندان بللی احمد باشا دوشدی کی، بودا او دردی چکنلردن بیریدیر. یوخسا خوتکار قیزنین کوراوغلو ایله نه ایشی اولابیلهر. تئز اوزونو دوزه لدیب دئدی:

- خانیم، والله، کوراوغلونون نئجه آدام اولدوغونو من هله دئییه بیلمه رهم. چونکو اوزوم هله اونو گورمه میشم. آمما ائشیتدیگیمه گوره چوخ ایگید، چوخ دا مرد آدامدیر. نیگار خانیم سوروشدو:

- یاخشی، ایندی کی سن کوراوغلونو تانیمرسان، بس چنلی بئله نییه گئدیرسن؟

بللی احمد دئدی:

- خانیم، بایاق عرض ائله دیم کی، مین دنه اولوم اولسا، گئنه ده من یالان دئمه ره م. ایسته ییرسن منی آسدير، ایسته ییرسن کسدير. ایندی کی سن سوروشدون، من ده دوزونو دئیجه یم. من کوراوغلونون دسته سینه قوشولماغا گئدیره م.

نیگار خانیم فیکیره گئتدی. آزیکیرلشدی، چوخ فیکیرلشدی، آخیردا کاغید گؤتوروب نامه یازدی، آغزینی مؤهورله ییب بللی احمده وئردی، سونرا بیرآز دا یاخینلاشیب دئدی: - ایندی کی چنلی بئله گئدیرسن، بو نامه نی ده کوراوغلویا وئره رسن. دئیهرسن کی، خوتکار قیزی نیگار خانیم وئردی.

سونرا آییلیب یاوا شجادران اونون قولاغینا دئدی:

- دئیهرسن کی، نامه نی اوخوسون. اگر راضی اولسا اوزو گلسین، راضی اولماسا جاوابینی سنینله گؤنده رسین.

بللی احمد «باش اوسته» دئییب نامه نی جییینه قویدو. سونرا باشینی قالدیریب دئدی:

- خانیم، کوراوغلو بلکه نامه نین سندن اولماغینا اینانمادی. دئییرلر چوخ ناتاراز آدامدی.

اؤزوده کی، هله منی تانیمر.

نیگار خانیم قولوندان بازو بندینی ده آجیب اونا وئردی. اوسته لیک بیر اووج دا قیزیل وئردی کی، اؤزونه بیر آت آلسین، پییادا گئتمه سین. ائله کی، بللی احمد بازو بندی ده، قیزیل لاری یاخشيجا گیزلئتدی، نیگار خانیم دئدی:

- آنجاق بو سیرری کوراوغلودان باشقا بیر آدام بیلسه، اؤزونو اولموش بیل! مین جانین دا اولسا بیرری الیمدهن قورتارا بیلمه ز.

بللی احمد دئدی:

- خانیم، بایاق دئدیم کی، من اولومدهن قورخان آدام دئییلیم. آنجاق آرخابین اول! من

بیرایشی بونوما گۆتوردوم، قورتاردی. منه بللی احمد دئیهرلر. منیم قانیم سئلله، سیریم بللنمه ز.

نیگار خانیم، اوردان گئری دؤنوب، قیرخ اینجه بئل قیزلا گئتمکده اولسون، سنه کیمدهن دئییم، بللی احمددهن.

بللی احمد اوردان بیرباش اؤزونو آت مئیدانینا وئردی. تئز یه‌رلی، یویه‌نلی بیرآت آلیب میندی، آغامی آله ساخلا سین دئییب، چنلی بئلین یولونا دوشدو. گئجه‌نی گوندوزه قاتدی، گوندوز و گئجه‌یه قاتدی، بیر نئچه گوندهن سونرا گلیب چنلی بئلین اتکلرینه چاتدی.

هله اطرافا باخیب داغین یولونو آختاریردی کی، بیرده باخدی کی، دؤرد بیر اطرافینی ده‌لیلر توتوبلار.

دئدی:

- آیه، نه اطرافیمی حلقه - معره که ائله ییسیز؟ تاجیر دئیلم باج آلا سینیز، پاشا دئیلم اؤج. من ده سیزین کیمی بیر آدامام. منه کوراو غلونو گؤسته رین، اونونلا ایشیم وار. ده‌لیلردن بیر دئدی:

- سن قاباقجاسؤزونو بیزه دئ. اگر لازم اولسا بیز سنی اونون یانینا آپارایق. بلکه ائله سنین جاوابینی اؤزوموز وئره‌جه ییک.

بللی احمد دئدی:

- اگر منیم جاوابیمی سیز وئره‌بیلسه‌یدینیز، داها کوراو غلونو سوروشماز دیم کی. من کوراو غلونو گؤرمه‌لی‌یم. غرض، ده‌لیلر دئدی، بللی احمد دئدی، آخیردا گؤردولر یوخ، بوندان هئج بیر سؤز آماق مومکون دئییل، گؤرتوروب کوراو غلونون یانینا آپاردیلار. بللی احمد نیگار خانیمین نامه‌سینی کوراو غلویا وئردی. کوراو غلو نامه‌نی آچدی، اوخویوب گؤردوکی، خوتکار قیزی یازیر:

باشینا دۇندوگوم آی قوچ کوراو غلو
اگر ایگیدسن سه، گل آپار منی.
حسرتیندن یوخدو، صبریم قراریم،
اینجیدیر سراسر آه و - زار منی.

چنلی بئل اوستونده اسره میش نرسن،
دوشمن قاباغیندا دایانان ارسن.
تامام دهلیله ایگید، سرورسن،
آختارسان، تاپارسان دوز ایلقار منی.

من خوتکار قیزی یام، نیگاردیر آدیم،
شاهلارا، خانلارا محل قویما دیم،
بیر سنسن دونیادا منیم مورادیم،
ایستهره اؤزونیه ائیله یار منی!

ائله کی، کوراو غلو نامه نی اوخویوب احوالاتدان حالی اولدو، دهلی مئهری
چاغیردی کی:

- قیرآتی یهرله. من ایستانبول گئده سی اولدوم.

دهلیله یئر به یئر دهن دئدیله: «کوراو غلو، دهلی اولما، سنین ایستانبولدا نه ایشین وار؟
بیلیرسن کی، پاشالار سنین قانینا یئریکله ییر. گئده رسن، توتولارسان».

کوراو غلو دئدی:

- یوخ، بوینوما دئیین گلیب، گئتمه لی یم.

دهلیله دئدیله: «آخیر دئی گؤره ک نه اولوب؟ نییه گئدیرسن؟»

کوراو غلو نیگارین نامه سینی اوخودو. دهلی حسن نامه دن خبردار اولاندان سونرا

اوزونوده لیلره توتوب دئدی:

- بو نامه دن سونرا گئتمه مک اولماز. کوراو غلو کیمی اوغلانا ائله خوتکار قیزی کیمی بیر
بو تا لایقییدی.
آنجا ق کوراو غلو، بو خطرلی، قورخولو سفردی. سن گل، بو سفره تک گئتمه. قوی بیزده
سنینله گله ک.

کوراو غلو بو یئرده تئلی سازی باغرینا باسیب دئدی:

- یوخ، ده لی حسن!

ایگید گره ک یار سئومه یه
اؤزو تک گئده، تک گئده...
موحنت قددین اگمه یه
اؤزو تک گئده، تک گئده...

قنیمینه قیلینج چالا،
اوره یینه تالان سالا،
دوشمنلر اوسته باش آلا
اؤزو تک گئده، تک گئده...

دولا پولاد یاراغینا،
دوشه ایگید سوراغینا
یوز تولکونون قاباغینا
اؤزو تک گئده، تک گئده...

نىگارىن شىرىن دىللىرى،
باغرىما سانجىب مىللىرى،
اوزاق - اوزاق مىنزللىرى،
اۋزو تىك گىئە، تىك گىئە...

كوراوغلوبام، حاشا - حاشا
گىرەر خوتكارلا ساواشا،
قىرات دۇشلەتمەيە پاشا،
اۋزو تىك گىئە، تىك گىئە...

كوراوغلو سازلار دىدىگى كىمى سۆزلەدە دىدى كى:

- دە لىلرىم، نىگار خانىمى گىرەمەيە اۋزوم تىك گىئەجەيم. سىز قالىن، چىلى بىلى
قورويون.

بونو دىيىپ كوراوغلو قالخىدى آياغا. كوراوغلونون بو اىگىدلىگى، بوقورخمازلىغى بىلى
احمدىن خوشونا گىلدى. دىدى:

- كوراوغلو، مەن كى نىگار خانىمى ائەلە گۆرموشم، سەنى دە بىلە گۆرۈرەم، اوقىز سەندەن
غىرىسەنە حايىفدەن:

ھەي وئەرىلەرىن سەداسىنا
وار كوراوغلو، وار كوراوغلو!
گىلىم اونون قاداسىنا،
وار كوراوغلو، وار كوراوغلو!

آدى نىگار، اۋزو پەرى
وئەرمە سەنە بو خەبرى،

گۆره ن او نسوز گلمه ز گئری!
وار کوراوغلو، وار کوراوغلو!

احمد دئییر کئچمک اولماز،
هر بیر سویو ایچمک اولماز،
بیر باخماقلا سئچمک اولماز
دورما، آمان، وار کوراوغلو!

بللی احمد سۆزونو تامام ائله دی. کوراوغلو اوزونو ده لی حسنه توتوب دئی: -
من گئدیرم. ده لیلردن یاخشی موغایات اولارسان. بللی احمدی ده من گلینجه بورادا
ساخلارسان.

ده لی حسن او ساعات «گۆز اوسته» دئییب، بللی احمدی قاراوول خانایا گۆنده ردی،
اوستونه ده ایکی نفر قاراوول قویدو.

کوراوغلونون بئله بیر خاصیتی واردی. اونا هر کیم بیر خبر گئیرسه، قاباقجا هامان آدمی
توتوب ساخلاردی. اۆز و گئدیب ایشی یوخلاردی. اگر خبر دوز چیخدی، او آداما خلعت
وئریب، حورمت ائده ردی. یوخ، اگر یالان چیخدی، اورتادا حيله - میله اولدو، اوندایش
قالاردی میصری قیلینجا.

کوراوغلو ائله ده لی حسنه تاپشیر یقلارینی تزه جه وئریب قورتار میشدی کی، ده لی
مئهر قیر آتی گئیردی. کوراوغلو قیلینجینی قورشادی، شئشیرینی گۆتوردو، ده لیلرله حالال
- هوممت ائله ییب، ترلان کیمی قیر آتین بئلینه سیچرادی، یولا دوشدو.

ائله کی، قیرآت یویه نی بوش گۆردو، ائله بیل کی، اوخ اولدو، یایدان اوزولدو. ده لیلر
آنچاق چنلی بئلین گدیگینده اونون توزونو گۆردولر. قیرآت ایلدیریمدان قاناد تاختیب یولو
آغزینا آلدی، داغلار آشدی، دره لر کئچدی، بیر هفته لیک یولو بیر گونه گلیب آخشام اوستو

ایستامبول چاتدی. کور اوغلو ائله شهرین کناریندا بیر قاپینی دؤیدو. قاپی یا قوجا بیر آرواد گلدی. کور اوغلو آرواددان سوروشدو:

- آی آنا، غریبم، منی بو گئجه لیگه قوناق ائله رسن می؟
آرواد دئدی:

- نییه ائله مەرم؟ قوناق قونمايان ائوه اولوم قونسون، دوش گل. کور اوغلو دوشدو. قیرآتی تؤوله یه چکدی، اوزوده ائوه گیریب بیر طرفده اوتوردو. آرواد چۆره ک گتیردی. کور اوغلو یتمکدهن سونرا صۇحبت آچیب آروادین کیم اولدوغونو سوروشدو. آرواد دئدی:

- آی بالا، آمان - زامان گۆزومون آغی - قاراسی بیرجه اوغلوم وار.
خوتکار قیزی نیگار خانیمین نار باغیندا باغبانندی.

کور اوغلو بو ایشی یاخشی فال حئساب ائله ییب چوخ سئویندی. دئییه سن ائله باجادان دوشه ن کیمی قیسمتین اوستونه دوشموشدو. اوردان - بوردان سۆز - صۇحبت سالیب اؤیره ندی کی، خوتکار اؤزو بورادا یوخدور. مگه زییارتینه گئدیپ. سونرا آرواددان سوروشدوکی:

- آی آنا، بس اوغلون ایندی هاردادی؟
آروا دئدی:

خوتکار قیزی نیگار خانیم هر آیدا، اون بئشده بیر قیرخ اینجه بئللی قیزلارینان باغینا گزمه یه چیخیر. ایندی صاباح یوخ، او بیرری گون وعده سی دیر. باغا گزمه یه گله جک. اودورکی، اوغلان باغی یئر - یونده مه سالیر.

کور اوغلو ایله آرواد چوخ صۇحبت ائله دیلر. آمانه قدهر گۆزله دیلرسه، آروادین اوغلو گلیب چیخمادی. آخیردا آرواد دئدی:

- بالا، اوغلان گلمه دی؛ یقین گئجه نی باغدا قالاجاق. قوی یئر سالیم سن یات. یولدان گلمیسه ن، یورولموسان.

- نئینه ک، سالیرسان، سال.

آرواد باشلادی یئر سالماغا،

کوراوغلو باخدی کی، آرواد بونون یئرینی یوخاری باشیندا، اؤز یئرینی قاپی نین

آغزیندا سالیر. دئدی:

- سن ائله ائله مه، آنا، منیم یئریمی قاپی نین آغزیندا سال، آرواد گئتدی فیکره. اصلینده

آرواد ائله کوراوغلونون خوتکاردان، خوتکار قیزیندان سؤز - صؤحت آچماغیندان،

بیرده سیر - صیفتیندن، یاراق - یاساغیندان بیر آز شگه دوشموشدو. ایندی ده بئله

دئمه یی اونو لاپ قورخویا سالدی، دئدی:

- یوخ، بالا! من قوجا آروادام. گئجه لر تئز - تئز باییرا - باجاقا چیخیرام.

کوراوغلو دئدی:

- هئچ عیبی یوخدو. سن ائله منی آياقلاييب داكئچه بيلرسن، قورخما، قابیرغالاریم

سینماز. آما ببردن، ایشدی، من چؤله زادا چیخمالی اولسام، سن گره ک خورد - خشیل

اولاسان. آروادین سؤزو کسیلدی. چار - ناچار کوراوغلونون یئرینی قاپی نین آغزیندا

سالدی.

کوراوغلو ائله یئرینه گیرجک گئتدی یوخویا. خورولتو دونیانی گؤتوردو. آما آروادین

گؤزونه یوخو گلمه دی کی، گلمه دی.

گئجه نین بیر عالمینده کوراوغلو اویاندی. باخدی کی، آرواد اویاقدی. سوروشدو:

- آی آنا، نییه یاتمیرسان؟

آرواد دئدی:

- نه بیلیم، آی بالا، یوخوم قاجیب.

کوراوغلو سوروشدو:

- آی آرواد، بلکه منده ن قورخورسان؟

آرواد دئدی:

- یوخ، آی بالا، قورخمورام. آنجاق ائله بئله...
- کوراو غلو گوردو یوخ، آرواد سؤزلو آداما اوخشاییر. دئدی:
- آنا، سن اولاسان، اوغلونون جانی، دوزون دئی گوروم نییه یاتمیرسان؟
- آروادین دار - دونیادا عزیز - خلف بیرجه اوغلو وارایدی. اودورکی، بو آندین اوستوندهن کئچه بیلمه ییب مسئله نی آچدی:
- والله، آی بالا... ائله بئله اوره ییمه داغداغا دوشوب کی، سن کیمسن، هئچ بیزیم یئرلرین آداملارینا اوخشامیرسان.
- کوراو غلو سوروشدو:
- یاخشی، آی آنا، سنین فیکرینجه من کیم اولایلمه رم؟
- آی بالا، باخیرام سنه... نه بیلیم، والله... دئمه ییمه ده اوتانیرام... سن ائله دئیسه سن روستم پهلوانسان آخی.
- کوراو غلو گولوب دئدی:
- یوخ، آنا تاپا بیلمه دین.
- اوندا یقین عرب رئیحانسان.
- کوراو غلو دئدی:
- یوخ، گئنه تاپا بیلمه دین.
- آرواد بیر آز فیکره گئدیب دئدی:
- اوندا گیزیر اوغلو مصطفی بهی دئییلسن کی؟
- یوخ، آنا، اودا دئییلیم.
- آرواد بیر دوروخدو. سونرا قوناغینا باخدی:
- بالا، آندا، والله، آز قالیرام... آی بالا، بیردن سن اوکوراو غلو اولارسان ها...
- کوراو غلو گولوب دئدی:
- باخ، ایندی تاپمیرسان.

آروادین سسی کسیددی. کور اوغلو بیر - ایکی دفة اونو سسلدی گۆردو یوخ، سس یوخدور. آخیردا دوروب آروادین یانینا گلدی، گۆردو نه... بوگون اؤلوسن، دونن. آرواد تیر - تاپ دوشوب اؤزوندن گئدیپ. بیر آز سودان زاددان تۆکوب اونو آییلندی. آرواد ائله اؤزونه گلجه ک، دوردو آیاغا، قاچسین، کور اوغلو اونون بيله گیندن توتدوکی:

- آی آنا، هارا قاچیرسان؟ من آدام - یئنه زاد دئیلم کی، نییه مندن قورخوسان؟
آرواد دئدی:

- نییه سندن قورخورام؟ من چوخ ایگید آروادام کی، سنین آدینی ائشیدنده قورخودان باغیریم چاتلاماییب. سنین آدینی ائشیدنده پاشالار قورخویا دوشور، پهلوانلار گیزلنمک اوچون سیچان دئیگی اختاریرلار. من بیر اؤزومدن گئتمیشم، چوخ گۆرورسن؟
کور اوغلو بیر آز گولوب، آروادا اوره ک - دیره ک وئردی. سونرا تاپشیردی کی:
- باخ، آنا، بو سیرری گره ک هئچ یئرده آچمایاسان. یوخسا کوپه گیریب یئددینجی گۆیه چیخسان، بالیق اولوب دریایا جومسان، گئنه الیمدن قورتارا بیلمزسن.
آرواد دئدی:

- خئیر، آرخابین اول! سیرر آچماق نه دی؟ هئچ گۆرسن گئنددن ده بیر - ایکی آی سونرا یورغان - دۆشکدهن دورا بيله جهیم، بیر سؤزده دانیشام؟
کور اوغلو گۆردو یوخ، آرواد بوندان یامان قورخوب، دئدی:
- آی آنا، دئییه سن، پاشالار، تاجیرلر منی بورادا چوخ پیس قلمه وئریبلر، اونلار مندن قورخماغا حاقلی دیرلار. چونکی من کی واران، اونلارین قاتیلییم. آما دای سن نییه مندن قورخورسان؟

غرض، کور اوغلو آروادلا بیر خئیلک صؤحبت ائله دی، چنلی بئلدن، ده لیلردن دانیشدی. پاشالارلا، خانلارلا نییه دشمن اولدوغون دئدی. دانیشدی، گولدو، آروادین کئفینی آچدی. اوندان سونرا یئرینه گیریب تزه دن یاتدی.
آما آروادا یاتا بیلمه دی کی، یاتا بیلمه دی. فیکیر اونو یامان گۆتورموشدو. آخیردا

چاغيريب سوروشدوکی:

- آی بالا، بس آخیر هئچ بیر دئمه دین، سن بورایا نییه گلمیسن؟

کوراو غلو دئدی:

- آنا، بیر قاباقجا دئی گوروم، سیرر ساخلایا بیلیرسن، یا یوخ.

آرواد دئدی:

- اوْلا بودو، ساخلارام، نییه ساخلامیرام؟ اکینجیسینه قالان یئرده، من کیمه بوستان

اکدیگیمی باشا دوشورم، قورخمادئی!

کوراو غلو دئدی:

- آنا، دوغروسو بودورکی، خوتکارین قیزی نیگار منه نامه یازیب کی، گلم اونو آپارام.

من ده اونون اوچون گلمیشم.

آرواد دئدی:

- دوغرودان دانیگار خانیم ائله سنه یاراشان جاندی، آله موبارک ائله سین! آمما آی

بالا، بونو سن نئجه آپاراجاقسان؟

- بو ایشده گره ک سنین اوغلون منه کومک ائله یه.

آرواد سئوینجک دئدی:

- او منیم اوغلمون الینین ایچینده. نییه ائله میر؟ سنه ده کومک ائله مه ییب کیمه

ائله یه جک؟

ان شالله صاباح کئچهر. او بیرسی گون نار باغیندان بیر باشی...

غرض، گئجه نی یاتدی لار. سحر اولدو. کوراو غلو دوروب آتی یئمله دی، سولادی،

راحاتلادی، آروادا پول وئردی کی، شئی - شوی آلیب یئمک حاضیرلا سین، همده گئدی

اوغلونو چاغيری سین.

کوراو غلو ائودن چیخیب بیر باش گلدی بیر اوستانین یانینا.

بیر اوووج قیزیل وئریب، خوتکارین آدینا بیر مؤهور قازدیردی، قویدو جیبینه.

اورادان چيخيب، بير دوعا يازانين يانينا گئئدى. دوعا يازان چئشمگيني بورنونون اوجونا تاخيب، ايلشيب بير سكي نين اوستونده موشتري گوزله ييردى. کوراو غلو اونون يانينا گليب دئدى:

- افنديم، منيم بير قوجا ننه وار. بودو، بير نئچه آيدى كى، اولوم يورغان - دوشگينده دى. هر نه ائله ييريكسه ساغالدير. ايندى منه سنى دئييلر. دئييرلركى، سن چوخ ياخشى دوعا يازيرسان. گئده ك منيم ننه مه بير دوعا ياز! افندي جلد آياغا قالخدى. قلم داواتيني گؤتوروب، بير الينده ايمانى، بير الينده توماني دوشدو کوراو غلونون يانينا.

گل هاگل گليب يئتيشديلر آروادين حَيَطينه. افندي باخدى كى، حيطه دوغرو داند ا بير قوجا آرواد وار، آما يامان الده آياقدادى. خوره ك - زاد حاضيرلايير. کوراو غلودان سوروشدو كى:

اوغلان، بس سن دئييردين كى، ننه ناخوشدو، ننه حيطه گزيركى؟ کوراو غلو افندي نين لاپ يانينا گليب دئدى: - افندي، اگر جانينا حئين گلميرسه، چيخارت كاغيذ - قلميني، خوتكار ديليندن قيزى نيگار خانوما بير نامه ياز!

دوعا يازان بير آيرى - آيرى کوراو غلونون اوزونه باخيب دئدى:

- من هارا، خوتكار هارا، سن نه دانيشيرسان؟

کوراو غلو اليني آتيب ياپيشدى اونون بيله گيندن، دئدى:

- افندي، منى ناحاق قانا سالما! چيخارت كاغيذ - قلمى، ياز!

دوعا يازان دئدى:

- جانيم، من خوتكارين ديليندن قيزينا نه يازيم؟ منيم ايشيم دئييل.

کوراو غلو دئدى:

- نه يازماغيني من دئيه جه يم. سن كاغيذ - قلميني چيخارت!

دوعایازانا باخدی، باشلادی دئمه یه:

- خوتکارین دیلیندن قیزی نیگار یازکی، «بو نامه نی سنه وئره ن آدم منیم چوووشومدور. منیم باریگاهیمدا منه اولان حورمت گره ک اونادا اول».

افندی آلتدان - آلتدان کوراوغلویا باخا - باخا نامه نی یازیپ قورتاردی. تئز ایسته دی کی، آغیزینی باغلا سین. کوراوغلو دئدی: - باغلاما، وئر، گوروم نه یازمیسان.

افندی نین رنگی قاچدی. باشلادی که که له مه یه، دئدی:

یوخ، هله قورتار مامیشام، سهو ائله میشم، تزه دن یازا جاغام.

کوراوغلو اوخویوب گوردو کی، افندی یازیپ، «نیگار خانیم، بو آدم قولدوردور، اورایا چاتجا ق توتوب آس دیرارسان!»

کوراوغلو بیر آیری - آیری اونا باخیب دئدی:

سن ائله بیلمه کی، من ساوادسیزام. من دئدیم سن یازاسان کی، سیزین دیلینیزده اولسون. آل، دوزه لت! افندی قورخوسوندان کاغیدی جیریپ، تزه دن نامه نی یازیپ کوراوغلویا وئردی. کوراوغلو باخدی کی، ایندی دوز یازیپ. قاییرتدیردیغی خوتکار مؤهورونوده نامه یه ووروب جیبینه قویدو. سونرا دئدی: - افندی، من سنی بیر یاخشی آدم بیلیمشیدیم. سنه یاخشی حورمت ائله یه جکدیم. آما سن منی آیری شئییه وادار ائله دین. من ایندی سنی بوردان بورا خا بیلرم. گئدیب انگل چیخاردارسان. سنی اولدورمک ده ایسته میرم. یازیغیم گلیر. منیم بورادا ایکی ایشیم وار. بو ایکی گون سن بورادا قالارسان. اگر سس سیز، سمیر سیز قالدین، گئندنه سنه ایکینجی دفه یازدیغین نامه یه گوره زحمت حاققی وئره جه یم. یوخ، راحت اوتورمادین اوندا بیرینجی دفه یازدیغین نامه یه لایق زحمت حاققی آلا جا قسان. بونو دئییب، کوراوغلو دوعایازانی قیر آتین یانینا سالدی، قاپینی دا باغلا ییب آجارینی جیبینه قویدو. اورادان بازارا گئدیب، بیر دست چوووش پالتاری آلدی. گئیینیب، الینه ده بیر تسبیح آلدی، خوتکارین باریگاهینا طرف یولا دوشدو. قاپی چیلار اونون الینده خوتکارین مؤهورلو نامه سینین گورجک، ایکی قات اولوب،

تورپاغا دوشدولر. قاپی لار تاي باتاي آچیلدی. کوراوغلو ائله قاپی دان باشلادی قیشقیرماغاکي:

- هانی نیگار؟... منیم قباغیما چیخسایدی آياقلارینا سویوق ده یردی؟

بوتون باریگاه اهلی قورخودان باشلادیلار زاغ - زاغ اسمه یه. کوراوغلو قیرخ قاپی دان کئچیب، نیگار خانیمین اوتاغی اولان باغا گیردی.

نیگار خانیم قیرخ اینجه بئلی قیزلا پنجره نین قباغیندا اوتوروب، باغا تاماشا ائله بیردی. کوراوغلونا چووش پالتاریندا گورجک، قیزلاردان بیرینی گونده ردی کی، گئتسین گورسون کیمدی، مطلبی نه دی؟

قارواش کوراوغلونا یانینا گلدی.

- هانی نیگار؟ نییه منیم قباغیما چیخمیر؟ بیلیمیرکی، من خوتکارین یانیندا گلیرم! قارواش اونو بیر اوتاغا آپاریب، اوزو قاجدی نیگارا خبر وئردی. ائله کی نیگار قیرخ اینجه بئلی قیزلار اونون یانینا گلدی. کوراوغلو باخدی کی، بللی احمدین دئدی کلری دوغروایمیش. نیگار دوغرواندان ائله کوراوغلویا لایق نیگاردی. ایشاره ائله دی کی، قیزلار چیخسین، سنه دئیله سی گیزی سوزوم وار. قیزلار هامیسی چیخدی. ائله کی تک قالدیلار، کوراوغلو عبانی، عمامه نی چیخاردیب بیر طرفه توللادی. نیگار باخدی کی، عمامه لی چووش دوندو اولدو بیر ایگید اوغلان. کوراوغلو ایکی الینی دوشونه قویوب، نیگار خانیم سالام وئردی. نیگار سالامی آلمادی. کوراوغلو بیرده سالام وئردی. نیگار یئنه ده سالامی آلماییب ایسته دی گئری دونسون. آلدی کوراوغلو گوره ک نه دئدی:

سالام وئردیم، سالام آماز،

گوروم کسین شالام سنی.

آخچاسیز پولسوز آشیغام،

پولوم یوخدور آلام سنی.

گوللو باغلاردا گزه رسن،
 جاهیل لار باغرین ازه رسن،
 یوخا کاغیذا بنزه رسن،
 توتماز قلم، یازام سنی.

خزینه یوخ، آغزین آچام،
 دؤولتیم یوخ، تۆکم ساچام،
 علاج بودور آلام، قاچام،
 چنلی بئله سالام سنی.

هانسی داغلارین قاریسان؟
 هانسی باغلارین باریسان؟
 نیگار کوراوغلو یاریسان،
 بیلسین گُل - عالم سنی.

نیگار خانیم باخدی کی، بو آدام عاشیق ایمش، اوزوده دئییه سن فیکری باشقادی.
 عشقدن، محبتدن دانی شیر. اوجادان بیر قهقهه چکدی، گولدو دئدی:
 - سن بیر عاشیق، من بیر خوتکار قیزی. سنینه منیم سوودام؟ سنین او وارین، کارین
 هاردایدی کی، منی آلاسان.

نیگار خانیمین جاوابیندا آلدی کوراوغلو دئدی:

اوجا - اوجا داغلار باشی،
 چنلی ده اولور، چنسیزده اولور.
 جهد ائله بیر ایشده تاپیل،
 سننلی ده اولور، سنسیزده اولور.

آغ اوزده بـوسه تـک گـره ک،
 آرـنـلر عـیسی تـک گـره ک،
 گـؤزەللر نـیسا تـک گـره ک،
 تـئـللی دە اولور، تـئـلسیز دە اولور.

کـور اوغلونون آتی گره ک،
 دـمـیر، پـولاد قاتی گره ک،
 بـیر ایگیدین ذاتی گره ک:
 پـوللودا اولور، پـولسوزدا اولور.

نیگار خانیم گۆردوکی، بو چوخ کوراوغلو، کوراوغلو دئییر. باخدی ککی، بللی احمدله
 گۆنده ردیگی بازو بندده اونون سازینین قولوندان آسیلیب. یقین ائله دی کی، بو
 کوراوغلودو. آلاگۆزلرینی دولانديریب بیر موشتري گۆزویله اونا باخدی. دئییرلر کی،
 محبت گۆزه اولور. ائله کی، گۆزلر بیر - بیرینه ساتاشدی، اوره کلر باشلادی دؤیونمه یه.
 کوراوغلو یاخین گلیب اونون قولوندان توتدو. نیگار دئدی:

فیکرین نه دی؟

کوراوغلو دئدی:

چنلی بئلدن بورایا سنی آپارماغا گلیمیشم. دای فیکریم نه اولاجاق؟

نیگار دئدی:

- سن منی بو قدهر قوشونون ایچینده ن نجه چیخارایلرسن؟ ائله دئییه ک چیخارتدین،

هارایا آپاراجاقسان.

کور اوغلو دئدی:

آلا گۈزۈلو نىگار، سىنى
مىن چىنلى بىللە آپاررام.
آلىب قىر آتىن تىركىنە،
دۇنەرم يىللە آپاررام.

مائىلم گۈز و قاشىنا،
دوشەرم تىرساۋاشىنا،
دوروب دولاننام باشىنا
توتارام دىللە آپاررام.

تولك، تىرلان قورخماز ساردان،
كۈنۈل آيىرىلماز نىگاردان،
سىنى زورايىللە خوتكاردان
آلارام، ائىللە آپاررام.

سايما رام خوتكارى، خانى،
قوشونا وئىرمەم آممانى
مىدان ايچىندە آل قانى
دۇندىرم سىللە، آپاررام.

كور اوغلو گىلسە داماغى،
زىرىە دۇزمەز سولطان، آقا،

قیرآتی قالدیرام داغا،
چارداقلی بئله آپارام.

نیگار دئدی:

- ایگیدلیگیندن دم وورما، زورلا ایش اولماز. یاخشی سی بودورکی، جاماعات
شوبهه لئمه میش بو عبا - قبانئ گئییب بورادان چیخ گئت. بوگون کئچهر، صاباح من نار
باغینا گزمه یه چیخا جام.

قاچیردا بیلسن، منی اورادان گؤتوروب قاچیردارسان.

کور اوغلو باخدی کی، نیگار عاغیللی سؤز دئییر. اورادان چیخب بیر باش آروادین
اثنینه گلدی. باخدی کی، آروادین اوغلودا گلیب، اونو گؤزله بیر. خوش، بئش، اون بئش،
ایلشدیلر. اوغلان اوزونو کور اوغلویا توتوب، نه مطلبه گلدیگینی سوروشدو.

کور اوغلو نیگاری گورندهن سونرا ائله حالدا دئییلدی کی، سوآلا دیلله جاواب
وئرسین. اودوکی، آلدی سازی، گؤره ک نه دئدی:

جاوان اوغلان اولکه نیه اوز توتوب،
بیر قیز سوراغینا گلدیم، ها گلدیم.
عثمان گؤزه لینین دوشدوم عشقینه،
آچیق قاباغینا گلدیم، ها گلدیم.

قیرآتی چاپدیریب یوللاردا یوردوم،
دوشمن قاباغیندا مردانا دوردوم.
اؤز آدیم روشندی، چنلی بئل یوردوم،
لاچین او ییلاغینا گلدیم، ها گلدیم.

اسکیک اولماز کور اوغلونون غوغاسی،
 دوشهر پاشالارلا جنگی، داواسی،
 استامبول شهرینده خوتکار بالاسی
 نیگار سوراغینا گلدیم، ها گلدیم.

اوغلان دئدی:

- آی ایگید، سن بیر تک اوغلانسان، عثمانلی قوشونونون ایچیندن نیگاری نئجه
 چیخاریب آپاراجاقسان؟

کور اوغلو دئدی:

- سن منی باغا بوراخ، نئجه آپار ماغیملا ایشین اولماسین.
 اوّل اوغلان بیرآز چکیندی. بویون اولماق ایسته مه دی.
 - ائله کی بیر طرفدن آناسی، بیر طرفدن ده کور اوغلو اونو دیله توتوب یولا گتیردیله،
 آخیردا راضیلاشدی.
 گئجه نی یاتدیله. سحر کور اوغلو یتریندن دوردو. قیرآتی یتمه دی. سواردی. اوزوده
 یئدی، ایچدی،

ائله کی هر شئی حاضیر اولدو، دوعا یازانی تؤوله دن چیخاریب دئدی:
 - افندی، سن دونن منه پیسلیک ائله مک ایسته دین. آمما من سنه یاخشی لیق
 ائله یه جه یم. گوروره م، قوجا کیشی سن. بیل و آگاه اول، من کور اوغلو یام!
 بونو دئیهنده دوعا یازانین رنگی آغاردی. باشلادی اسمه گه، توتמוש آداملار کیمی
 تیتره مه یه، کور اوغلو دئدی:

- یاخشی، اسمه! آل بو قیزیل لاری، آپار خرچله! آمما ائشیده م، بيله م کی، بو سیرری بیر
 آداما دئمیسن، اوندای حالینا. ایندی گئت!

دوعا یازان قیزیل لاری جیبینه قویوب، دالینا باخا - باخا قاپیدان چیخدی. کور اوغلو
 اونو یولا سالاندان سونرا قیرآتی میندی، اوغلانلا بیرلیکده نار باغینا گلدیلر. آتی بیر طرفده

باغلادی، اؤزوده بیر نار کولونون دییینده آیلشیب، نیگار خانیمین یولونو گؤزله مه یه باشلادی. آز کئچدی، چوخ کئچدی، کور اوغلو بیرده گۆردوکی، بودو نیگار خانیم قیرخ اینجه بئل قیزلا گلیر.

کور اوغلو تئز یایینیپ، اؤزونو نار کولونون دالینا وئردی. قیزلار گلیپ کئچدیلر. هئچ بیر یی کور اوغلونو گۆرمه دی، بیر آز گزیپ دولاناندان سونرا نیگار یورولدوغونو بهانه ائیله ییب آیلشدی. قیزلارین دا هره سینی بیر طرفه ایشه گۆنده ریب، باغی خلوت ائله دی. کور اوغلو پوستودان چیخیب نیگارین یانینا گلدی. سلام وئریپ دئدی:

- نیگار خانیم، من حاضریر.

نیگار سوروشدو:

- یاخشى، سن ایندی منى نه ايله چنلى بئله آپاراجاقسان؟ آتامین دریا کیمی قوشونوندان قورخمورسان می؟

بیر قیلینج ايله، بیر آت ايله بو قدهر قوشونا نه ائله مک اولار؟
کور اوغلو دئدی:

- نیگار خانیم، من حاضریر.

- یاخشى، سن ایندی منى نه ايله چنلى بئله آپاراجاقسان؟ آتامین دریا کیمی قوشونوندان قورخمور سانمی؟

کور اوغلو دئدی:

- نیگار خانیم، قورخما، قیرآتین اوستونه میندهن سونرا بیزه هئچ بیر زاوال یوخدو.

نیگار خانیم سوروشدو:

- بو قدهر قیرآت، قیرآت کی دئییرسن، آخیر نئجه آتدی کی، بیزیم ایکیمیزی بو

قوشونون ایچیندهن چیخاریب آپارا؟

آلدى کور اوغلو دئدى:

اوجا داغ باشيندا يئل کیمی اسهر.
دار گونومده منه اوره ک قيرآتيم.
بیر آيليق منزيلي بیر گونده کسهر.
کؤهلن بسله ميشم، گره ک قيرآتيم

يوللارين توزونو گؤيه قالدیرار،
موختت اوستونو بيردن آلدیرار.
مئيدانين ايچينده دوشمن سالدیرار،
اولار يسيه سینه ديره ک قيرآتيم.

قوچ کور اوغلو قوناق اولسا يهره،
ياغی دوشمنلری سالار قهره،
آخوردا آرپانی قويماز سحره،
دارا دوشه م، منه کؤمک قيرآتيم.

نيگار دئدى:

- ايندى کى، بو قدره تعريفله بيرسن، گئده ک بير گؤره ک او نجه آتدى؟
کور اوغلو نيگارى قيرآتين يانينا گتيردى. نيگار باخدى کى، آت دوغرودان دا ياخشى
آتدى.

کور اوغلو يويه نى آغاجدان آچيب، ترلان کیمی قيرآتين بئلينه سيچرادى. نيگار ائله
بیرجه بونو گوردو.

کور اوغلو جلد ساغ الينى آتيب نيگارى دیک قالدیردى، آتين ترکينه باسدى. آت ايکى
دال آياقلارى اوسته قالخيپ، باغين حاصارينا طرف يۇنلدى.

نیگار دئدی:

- بیر دایان گۆره ک! فیکیرلشه ک، مصلحتلشه ک.

کوراوغلو بایاق آتی حاصاردان سیچرا دیب چنلی بئله طرف اوز قویدو.

کوراوغلو، نیگاردان ترکینده قیرآتی سوزدوروب گئتمکده اولسون، سنه کیمدن دئییم، نیگارخانیمین قارداشیندان.

ایستامبول خوتکارینین «بورجو سولطان» آدیندا بیر اوغلو وارایدی. ائله کی، خبر چاتدی، سس - کوی دوشدوکی، نیگاری گۆتوروب قاچدی. بورجوسولطان آتی مینیب قوشونا های ووردو. قوشون آتلانانا قدهر بورجو سولطان اوزو آتا بیر - ایکی قامچی ووروب، یولادوزه لدی.

قیرآت یئلدن قاناد تاختیب اوچوردو. گل هاگل، گلیب بیر چمنزارا چیخدی. بیر طرفدن کوراوغلو گئجه نی یاتمامیشدی، یوخوسوزدو، بیر طرفدن ده نیگاری بئله خلوت اوغورلا ییب آپارماق اونا آغیر گلیردی. دوشوب آتی اوتلاغا بوراخدی: نیگاری دا گۆتوروب اوراداکي بولاغین باشینا گلدی. نیگار نه قدهر ائله دی کی، «گل گئده ک. قوشون بیزه گلیب چاتار. سنی اۆلدوره لر، منی ده گئری قایتارارلار». کوراوغلو دئدی:

- قوزخما، بیزیم دایمیزجا هئچ کس گله بیلمه ز.

نیگار گۆردوکی، یوخ، بو دئیدیگیندن دؤنه ن آدام دئییل. گئتمه یه جک کی، گئتمه یه جک. آخیردا راضیلاشیب اوتوردو. کوراوغلو آتی یانچی دار ائله ییب. گۆی چمنه بوراخدی، سونرا نیگار خانیم دئدی:

- نیگار خانیم، من بیر آز یاتیم، سنین گۆزون آتدا اولسون. ائله کی، گۆردون اوتدان آغزینی چکیب، آیاقلارینی یئره دؤیوب ناراحتلیق ائله ییر، بیل کی، دوشمن گلیر. اوندان منی تئز اویادارسان.

کوراوغلو بونو دئییب، باشینی آلا گۆز نیگارین دیزینین اوسته قویوب یوخلادی.

آرادان بیر آز کئچمیشدی، نیگار بیرده باخدی کی، قیرآت بیر حرکتده دی، بیر

حرکتده دی کی گل گۆره سن. آیاقلارینی یئره دۇیوب کیشنه بیر.

نیگار تئز کور اوغلونو اویادیب دئدی:

- دور گۆر آت نییه ائله ائله بیر؟

کور اوغلو دئدی:

- قورخما بیر شئی یوخدو. دوشمن گلیر.

بیرده باخدیلا رکی، بودور اوزاقدان بیر آتلی ائله گلیر، ائله گلیر، ایلدیریم کیمی.

نیگار اونو گۆرجک تانیدی. گۆردوکی، بورجو سولطانندی، دئدی:

- قارداشیم گلیر.

کور اوغلو دئدی:

- قوی گل سین، گۆره ک نه دئییر.

قالخیب آیاغا، جلو آتی میندی، نیگاری دا ترکینه آلیب گۆزله مه یه باشلادی.

بورجو سولطان گلیب چاتدی: نیگاری کور اوغلونون ترکینده گۆرجک دئدی:

- قیزی وئر قولدور!

کور اوغلو دئدی:

- خوتکار اوغلو، هیرسلنمه! آپارماق ایسته ییرسن، گل آپار، دای سۇيوش نییه

سۇيورسن؟

ایندی بیر ایشدی اولدو.

بورجو سولطان بو سۇزو ائشیدی، بیر آزدا جورا تلندی. غضبله دئدی:

- نئجه کی، یعنی بیر ایشدی؟ من اونو سنن باشینلا بیر یئرده آپارا جاغام.

کور اوغلو گوله - گوله دئدی:

چوخ گۆزله! من ده راضیام. آنجاق خوتکار اوغلو، دئییه سن تَلسمیسن، یَهَرین

قاییشینی یاخشی برکیتمه میسن. اونو دوزله ت، سونرا داعوا ائله یه ک، بیردن ییخیلارسان،

ائله رسن، نیگار خانیمین اوره یی سیخیلار.

بورجو سولطان آيلىدىكى. يەھرىن قايشينا باخسىن. كور اوغلو فورست وئرمە يىب، تئز اونون پئى سرىندن ياپىشدى. بورجو سولطان نە قەدر اللشىدىسە بوينونو اونون اليندن قورتارا بىلمەدى. كور اوغلو دئدى:

-خوتكار اوغلو، ايستەسم بو ساعات سنى يئره ووروب پارچا - پارچا ائلەرم. آمما باخ، هئچ بىر شئى ائلەمىرم.

بوراخىرامكى، چىخىب گئدەسن.

بورجو سولطان اونون اليندن قورتاراجاق آتىنىن باشىنى چئویردى، غفلتاً دۇنوب اونا هوجوم ائلەدى.

كور اوغلو تئز آتى ساغا سىچراتدى. بورجو سولطان دۇنوب اليندەكى نيزەنى كور اوغلويا آتدى.

كور اوغلو نيزەنى گۆيدە توتوب، اونون اليندن آلدی. اؤزونودە آتىن اوستوندەن دىك قالدیریپ يئره آتدى.

نىگار ایشى گۆرەندە دئدى:

-كور اوغلو، گۆرورەم هیرسلنمىسن، حاققین دا وار. آمما گرەك اونو منە باغیشلاياسان، او منیم بىرجه قارداشىمدى. كور اوغلو بورجو سولطانی يئردن قالدیردى. اوزونو نىگارا توتوب دئدى:

آچىلىبدى سىنەن گولو،

دۇنوبدور خىنداننا، نىگار!

شىرن تولىكونون نە ایشى،

گىرەيدى مئيداننا، نىگار!

لەنت نامردىن بۇركونە،

دوشەر اۆزو اۆز ارکىنە،

چکهرم قیرآت ترکینه
آپاررام بیر یانا، نیگار!

موختنتدن داد ائله دیم،
دوست - آشنانی یاد ائله دیم،
نئیچه قول آزاد ائله دیم،
قصد ائتمه دیم، جانا، نیگار!

گلمیشم بو یئرده قالام،
دوشمنلره قیلینج چالام،
سنی چنلی بئله سالام،
بیل مردی - مردانا، نیگار!

کوراو غلویام بئل بوکنده،
میصری قیلینجی چکنده،
باشلاری یئره تئوکنده،
سوسایارام قانا، نیگار!

سونرا کور اوغلو بورجو سولطانی بوراخیب دئدی:

- گئت، سنی نیگارا باغیشلا بیرام. آمما باخ، دئییرهم، بیرده قاباغیما چیخسان
اولدوره جه یم.

بونو دئییب کور اوغلو تزه دن قیرآتی میندی. نیگار دا ترکینده یولا دوشدو.
بورجو سولطان اوتان دیغیندان نه گئری دؤنه بیلدی، نه ده کی، تک قاباغاکنده بیلدی.
بیر یئرده دالدا لانیب او قدەر گؤزله دی کی، قوشون گلیب چاتدی. تزه دن اونلاری دا

گۆتوروب کور اوغلو دالینا دوشدو.

کور اوغلو بیرده دۆنوب باخدی کی، اوزاقدان قوشون گلیر، قیر آتین باشینی دۇنده ریب دایاندی، گۆزله مه یه باشلادی. نیگار گۆردو کوراوغلو داعوا ائله مک فیکرینده دی. دئدی: - کور اوغلو، گره ک منی گۆتوروب قاچما یایدین، ایندی ده آپاریرسان، دایانما سور، گئده ک! آتامین قوشونو چوخدو، سن تکسن. اونلارلا باجارما زسان، داعوا ائله مه!

کور اوغلو دئدی:

- من سنی چنلی بئله بوجور آپارا بیلمه رم. سونرا دئییه لرکی، کور اوغلو گئدیپ خوتکارین قیزی نی اوغورلا ییب گتیریب. من گره ک داعوا ائله یم. بو سۆزده قوشون گلیب چاتدی. کور اوغلو، نیگار خانیم دا ترکینده، میصری قیلینجی چکیب، اوزونو خوتکار قوشونونا ووردو. بونلار بورادا داعوا ائله مکده اولسونلار، سنه چنلی بئله ده لیلردن خبر وئریم.

ده لی حسن چوخ گۆزله دی، گۆردو کوراوغلو گلمه دی. ده لیلری ییغیب دئدی: - کور اوغلو گلیب چیخمادی. بیردن اله کئچهر، توتولار، باشسیز قالاریق. دالینجا گئتمک لازیمدی. ده لیلرین یاری سینی ده لی مئهرله چنلی بئله قویدو، قالان ده لیلری گۆتوروب کور اوغلونون دالینجا یولا دوشدو. گل هاگل، گلیب او وخت یئتیشدیلرکی، کور اوغلو تک ساغا - سولا قیلینج ووروردو. ده لیلر نعره چکیب اوزلرینی قوشونا ووردولار. داعوا قیزیشدی. ده لیلر بورجو سولطانین قوشونونو آرایا آلدیلار. کور اوغلو اطرافا گۆز گزدیردی. ده لیلره باخدی، کۆنلو آچیلدی، اورهی آتلاندی. آلدی گۆره ک نیگار خانیم نه دئدی:

باخ ایندی تئلی نیگاریم،
 گلدی، ده لیلریم، گلدی...
 خوتکار قیزی، گۆزه ل یاریم،
 گلدی، ده لیلریم، گلدی...

دوشمه نه قیلینج چکمه یه،
باشلاری بیجیب تۆکمه یه،
پاشالار قددی بوکمه یه،
گلدی، ده لیلیریم، گلدی...

قوربانام مردین آدینا،
دوستونو سالار یادینا،
بوگون سرکر ایمدادینا،
گلدی، ده لیلیریم، گلدی...

الده شئشپری، قالخانی،
یاغی یا وئرمه ز آمانی،
اؤلدورمه یه بهی، پاشانی،
گلدی، ده لیلیریم، گلدی...

ایگیدین کسمه ز غوغاسی،
همیشه اولار داعواسی،
کور اوغلونون قوچ آرخاسی،
گلدی ده لیلیریم، گلدی...

کور اوغلونون نعره سینه ده لیلر داها دا قیزیشدیلار. کور اوغلو بیر یاندان، ده لیلر او بیر یاندان خوتکارین قوشونونو ائله حالا سالدیلارکی، قیریلان قیریلدی، قیریلما یان دا قاجیب داغیلدی.

کور اوغلو ترکینده نیگار خانیم، باشیندا ده لیلر چنلی بئله طرف یوللاندى. اوزاق یوللاری کئچیب، داغلاری، یاماجلاری آشیب گلدیلر، چنلی بئله چاتدیلار. نیگار خانیم گوردوکی، چاتدیقلاری یئر اوجا داغلارین باشی، گوللو، چیچکلی بیر اویلاقدير. دئدی:

- کور اوغلو، چنلی بئل بودومو؟

جاوابیندا آلدی قوچ کور اوغلو گۆره ک نه دئدی:

چیسکینلی داغلارین باشی.
نیگار، چنلی بئل بودو، بو!
ایگیدلر آچان ساواشی
نیگار، چنلی بئل بودو، بو!

چکیب بریزگان سویدوغوم،
قفلهلری بوش قویدوغوم،
پاشالار گوزو اویدوغوم،
نیگار، چنلی بئل بودو، بو!

اوست یانی داغ، تپه، دره،
موخننلر دوشهر گیره،
مرد ایگیده اولان بره،
نیگار، چنلی بئل بودو، بو!

خوتکارلار باتا بیلمه یین،
جومردلر توتا بیلمه یین،

کۆکسونه بـاـتا بـیـلمهـن،
نیگار، چنلی بئل بودو، بو!

اوجالاردان! اوجا داغی،
هرگیز گله بیلمه زیاغی،
کوراوغلولون او اویلاغی،
نیگار چنلی بئل بودو، بو!

چنلی بئله های دوشدو. دهلیلر هامیسی آت مینیب، سیلاح گؤتوروب قاباغا
چیخدیلار. آت چاپان، اوخ آتان، قیلینج اوینادان، ششپهر هرله یین... چنلی بئلین آتکلری
جیدیر مئیدانینا دؤندو.

نیگار خانیمی آتدان دوشوردوب کجاوه یه میندیردیلر، چنلی بئله چیخارتدیلار.
شنلیک باشلاندى، چالانلار، اوخویانلار بیر بیرینه قاریشدی. کور اوغلو ایله نیگاری
مجلسین باشینا کئچیرتدیلر. سوفره آچیلدی. دهلیلر کئفه باشلادی.

هامی نین کئفی ساز، هامی نین اوزو، گوزو گولوردو، آما هئچ بیرى نین کئفی بللی
احمدین کئفینه چاتمازدی. او اوزونو لاپ یئددینجی گؤیده بیلیردی. خلعت خلعت
اوستوندهن یاغیردی. هره اوز قووه سینه گؤره اونا بیر جور خلعت وئیریدی: نیگار کور
اوغلودان سوروشدو:

آی کور اوغلو، بس سن نییه بللی احمده هئچ خلعت وئرمیرسن؟
کور اوغلو دئدی:

هله لیک خلعتیم اودوکی، اونا آزاد ائله ییب دهلیلگه گؤتورموشم. ائله کی، اوزونو
گؤستردی، چنلی بئل دهلیسی اولماغا لاییق اولدوغونو ثبوت ائله دی، مندن خلعت اوندا
گؤره جک، من خلعتی آنجاق ایگیده وئیره م.

بللی احمد دئدی:

کور اوغلو، من بورایا، آجلیقدان، قورخودان، اورکودەن گلەمە میشم. من ایگید
اولماسایدیم آدیما بللی احمد دئمە زدیلر. ان شالله گون گلر، سندن اؤز خلعتیمی آلام.
هامی اونون بو سؤزونه احسن دئدی. مجلس تزه دن باشلاندى. کور اوغلو بیر نیگارا
باخدی، بیر دەلیلره باخدی، اورەیی تئللندی. اوچ تئللی سازی دؤشونه باسیب دئدی:

ایستامبولدان بو تا آلیب گلیمیشم،
ایستامبولدا آرزومانیم قالمادی.
چنلی بئل او یلاغیم، قیرآت دایاغیم،
آت مینمکده آرزومانیم قالمادی.

قیرآتی چکمه سم داغلار سؤکولمه ز،
برمندی چکمه سم ساغری اؤرتولمز،
قاباغیمدان قاچان دوشمن قورتولماز،
قیصاص آلدیم، آرزومانیم قالمادی.

کور اوغلو یام، چنلی بئلده اوتوررام،
هارد اگؤزه ل گؤرسم، آلام گتیرم،
دەلیلری مورادینا یئتیرم،
گؤزه لرده آرزومانیم قالمادی.

دمیرچی اوغلونون چنلی بئله گتیر یلمه سی

چنلی بئلده دهلی لرین سایبی گونو - گوندن آرتیردی. ایش گلیب او یثره چاتمیشدی کی، کوراوغلوهای ووروب دوشمن اوستونه گئده نده، یثددی یوز یئتمیش یثددی قیلینج بیردهن چکیلیردی. کوراوغلو دهلی لری دسته لره آیریب، هر دسته نی بیر سرکرده یه تاپشیرمیشدی. سرکرده لر آراسیندا دهلی حسن، دهلی مهتر، چوپور صفر، دهلی مهدی، هالا ژوزان، توپ داغیدان، توخماق ووران، تانری تانیماز، دیل بیلمز، گورجواوغلو، قورخونماز، گئری دؤنمز، بللی احد و عیسی باللی کیمی ایگیدلر واریدی کی، هر بیر یوز اوغلانا برابرایدی. کوراوغلو اؤز دهلی لرینی گؤزونون اوستونده ساخلاردی، اونلارین بیر سؤزونو ایککی ائله مزدی، اونون اؤز دهلی لريله بئله رفتار ائله مه یی هر یانا یایلمیشدیر. او، گون اولمازدی کی، چنلی بئله - یئننی آداملار گلیب دهلی لره قوشولماسین. کوراوغلو سوراغلاشیر، سالیقلاشیر، هارادا بیر ایگید اولدوغونو اؤیره نیردیسه، الله شیب، ووروشوب چنلی بئله گتیریر، دهلی لرینه قاتیردی. بونون اوچون ده کوراوغلو هفته ده، اون بئشده اؤزو قیرآتی مینیب اطراف کندلره، شهرلره چیخیردی.

گونلرین بیر گونو، یئنه ده کوراوغلو بیر دست نیمدار چودار پالتاری گئییب، قیرآتی مینیب گزمگه چیخمیشدی.

دئیرلر کی، بو دفعه کوراو غلونون یولو ناخچیوان شهرینه دوشدو. شهری ساغا گزدی، سولا گزدی، آخرده بازارین لاپ قورتاراجاغیندا بیر نالبدن توکانی نین قاباغیندا آتی ساخلادی.

نالبدن مشترینی گورجک تئز آیاغا دوردو. حاضیر نالاری توكدو اورتالیغا کی بیه ندیگینی سئچسین. کوراو غلو باخدی کی، نالبدن چوخ خوش صفت بیر کیشی دیر. دئیرلر کی، کوراو غلونون هر شهرده، هر کندده بیر نئجه دوستو اولاردی. بورادا دا نالبدنله دوست اولماق فیکرینه دوشدو. ایشین اولینی ظرافتله باشلادی. نالاری بیرجه - بیرجه آلیب، باخماق باهاناسیلا ایشدیریب کیشیه قایتاردی کی:

- جانیم، بونلار کی، ازیک - اوزوک پارچالاردیر. عمللی - باشلی نال گتیر! کیشی بیر آلتدان یوخاری مشترییه باخدی،

هئچ بیر سوز دئمه دی، تزه دن قیرآتین آیاغینی اولچوب، دورد دهنه یاخشی نال کسدی. ائله کی نالار حاضیر اولدو، کیشی یاخنیلاشدی کی، آتی ناللا سین.

قیرآتین آیاغینی کوراو غلودان باشقا هئچ کس یئرده ن قالدیرا بیلمزدی. اودور کی، اوزو قوللارینی چیرمالادی. آتین قاباقجا ساغ الینی، سونرا دا سول الینی قالدیردی. بعلی، آتین الری نالاندی، نوبه دال آیاقلارینا گلنده قیرآت باشلادی بدناللیق ائله مگه. کوراو غلو نه قدره الله شدیسه آتین آیاقلارینی ساخلایا بیلمه دی کی، بیلمه دی. بونلار بوردا آله شمکده اولسونلار ایندی سنه کیمده ن دئییم، نالبدن او غلودان.

نالبدن یئنئ یئتمه، جاوان بیر او غلو واریدی. خیردالیغیندان اوشاقلار آدینی دمیرچی او غلو قویموشدولار. نئجه دییه لر، دمیرچی او غلو ایلله، آیلایوخ گونله، ساعاتلا بویوموشدو. ائله قوللو - قووه تلی، بویلو - بوخونلو بیر ایگید اولموشدو کی، بیر باخان دئیردی بیرده باخیم.

کوراو غلو قیرآتی نالبدن قاباغینا چکنده دمیرچی او غلو توکانین ایچینده ایدی. باخدی کی، آتاسینین یانینا بیر مشتری گلیب، پالتاریندان چودارا بنزه ییر، آمما سیر -

صیفتی لاپ پهلوان سیرصیفتی دیر. دمیچی اوغلونون مشترییه قوشو قوندو. آما ائله کی، کوراوغلو باشلادی نالبنده ظرافت ائتمه یه، نالاری ازیب گئری قایتارماغا، دمیچی اوغلونا خوش گلمه دی. بیر ایسته دی کی، چیخیب اونون جاوابینی وئرسین، سونرا لعنت شیطانا دئییب گؤزله دی کی، گؤرسون ایشین آخیری نه اولور.

قیرآتین شیلتاغی آخیردا او یئره چاتدی کی، چکیب نالبندین بارماغینا ده ییب یارالادی. دمیچی اوغلو دای بو یئرده اوزونو ساخلایا بیلمه دی. بیر طرفدهن هیرسله نمیشدی بیر طرفدهن ده کوراوغلونون آتی ساخلایا بیلمه مه یی اونا لذت وئیردی. یاواشجا توکاندان چیخدی. سس سیز اونلارا یاخینلاشدی. کوراوغلونو بیر طرفه ایتله ییب، آتین دال آیقلارینین ایکسی نی ده یئردهن گؤرتوردو. آت ها چابالادی، پاتلادی، آیقلارینی دمیچی اوغلونون الیندهن قورتارا بیلمه دی. آخیردا یورولوب دایاندی. دمیچی اوغلو بیر آلتدان یوخاری کوراوغلویا باخدی، دئدی:

- بو بویدا آدم، بیر آتین آیقلارینی دا یئردهن قالدیرا بیلیمیرسن، آتا، گل، ناللا! کوراوغلو بیر اونا باخدی، بیر قیرآتا باخدی، هئچ بیر سؤز دئمه دی. آما اونون بو گوجونه، بو قووه تینه لاپ مات - معطل قالمیشدی.

غرض، نالبند قیرآتین دال آیقلارینی دا نالایب قورتاردی. کوراوغلو الینی جیبینه سالیب پول چیخارتدی. دمیچی اوغلو پوللاری آلیب، کوراوغلو ناللارا باخان کیمی، او یانا چئویردی، بو یانا چئویردی، الینده موم کیمی ازیب، کوراوغلونون اوزونه قایتاردی کی: - وئیرسن عمللی - باشلی پول وئر، بو ازیب - اوزوک لری نییه بیزه وئیرسن؟ کوراوغلو آلیب پول باخدی، گؤردو دوغرودان دا ازیلیب ارییه دؤنوب. جیبیندهن بیر قدهر ده پول چیخاریب وئردی. دمیچی اوغلو بودفعه پوللاری ایککی باش بارماغی نین آراسیندا ائله سورتدو کی، سیگله لری پوزولدو. سونرا کوراوغلونون اوستونه توللادی کی: - منه قلب پول لازیم دئیل. آل ساخلا، اوزونه گره ک اولار.

کوراوغلو مسئله نی باشا دوشدو. بیلدی کی حریف اونا مؤیدان اوخویور. هئچ بیر سؤز

دئمه ییب، بو دفعه پولو نالیندین اؤزونه وئردی. قیرآتی مینیب یولا دوشدو آما فیکیر اونو گؤتورموشدو. بیلیمردی نئجه ائله سین کی دمییرچی اوغلونو چنلی بئله گتیریب، دهلی لرین ایچینه قاتسین. بو فیکیر، خیال ایله گلیب چنلی بئله چاتدی. دهلی لر اونون قاباغینا چیخیدیلار. باخدی لار کی، کوراوغلونون کئفی اوستونده دئییل. ائله بیل کی، دونیانین بوتون دردی - غمی اونا قالیب. آما نه قدر سوروشدولار سا، کوراوغلو هئچ بیر سؤز دئمه دی.

- آی اوغول، سن نئيله دین؟ دینچ اوتوردوغوموز یئرده باشیمیزا ایش آچدین.

ایندی بونلار بورادا قالسینلار، اثشیت دمییرچی اوغلوندان.

کوراوغلو آتینی سوروب گنده ندن سونرا نالیند اوغلو دئدی:

- آی آتا، منه نئيله دین، باشینا نه ایش آچدین؟ او، بیزیم ناللاریمیزی آزدی، من ده اونون پوللارینی. راحت اوتورایدی دا... بو آدام اوشاق - زاد دئییل کی، گلیب اؤزونو گؤسته ریر.

نالیند دئدی:

- آی بالا، هئچ بیلیرسن او کیمدیر؟ او، پاشالارا، بیگلره قان اوتدوران چنلی بئل لی قوچ کوراوغلودور. من قصداً اؤزومو ائله گؤسته ریریم کی، اونو تانیمیرام. دمییرچی اوغلو دئدی:

- آی آتا، بونو نییه منه ازهلدن دئمیردین کی، اونو قاتلایب دیزیمین آلتینا آلایدیم. کوراوغلونو اونا گؤسته ره یدیم.

نالیند اوغلونو نه قدر دانلادی کی، بئله فیکیرلین داشین آت، او، قوچ کوراوغلودور، سن اونونلا باجارا بیلمه زسن.

دمییرچی اوغلو دئدی:

- یوخ، من گره ک اونون درسینی وئرم، کوراوغلو، کوراوغلو... من ده دئییرم بس گؤره سن نئجه آدامدی کی، بوندان بو قدر قورخورلار. آخ، نئجه بیلمه میشم... آخ نئجه

بیلمه میشم. او هله ایندییه کیمی حریف گؤرمه ییب. گوردون پوللارینی ازبب اؤزونه قایتاراندا نه کیریدی. قورخودان سسینی ده چیخارا بیلمه دی.
نالبند دئدی:

- اوغول، سن اوشاقسان دییه، او سنه باش قوشمادی. اونون ائله لی یینه باخما. آدی گلنده پاشالار، خوتکارلار تیر - تیر اسیرلر.
دمیرچی اوغلو دئدی:

- پاشالار اسه لرده... پاشالاردا کیشیلیک نه گزیر؟ سن های - کویه باخما. گوردون کی، بیر یایی نین الینده نئجه آوارا قالمیشدی.
نالبند دئدی:

- بالا، یایی نه دیر؟ اونا ده لی کوراوغلونون ده لی قیرآتی دییه لر. پاشالار بیر اوآت اوچون وار - یوخوندان کئچمه یه حاضر دیلار.
دمیرچی اوغلو دئدی:

- یاخشی، آتا، اگر من اونون هاما قیرآتینی بیر هفته یه کیمی سنین قوللوغونا گتیردیم گتیردیم، گتیرمه دیم، باخ، بو پاپاق منه حرام اولسون.
غرض، نالبند نه قده ر دئدیسه، باشا گلمه دی. آخیردا بئلینی باغلادی، چنلی بئله طرف بولا دوشدو.

بو داغ منیم، او دره سنین، او دره منیم، بو داغ سنین، آز گئتدی، اوز گئتدی، تپه آشیب دوز گئتدی. قالخیردی کی، گدی کده کوراوغلو یا راست گلدی، گئجه ده برک قارائلیق ایدی. کوراوغلو سوروشدو:

- آیه، کیمسن؟ بو گئجه واختی بوردا نه هرله نیرسن؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- سنه نه وار کیمه م؟

کوراوغلو سسینده ن اونو تانیدی. اؤزونو تانیماق اوچون سسینی قیسیب دئدی:

- دای آجیغین نییه توتور؟ من سنه بیر سۆز دئمه دیم کی؟ ائله - بئله سوروشدوم کی،
گۆروم کیمن.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- من کوراغلونو آختاریرام، اونونلا ایشیم وار.

کوراوغلو دئدی:

- ائله من ده اونو آختاریرام.

دمیرچی اوغلو سوروشدو:

- سن اونو نئيله بیرسن؟

کوراوغلو دئدی:

- او منه اود قویوب. گلمیشم اونونلا حاق - حساب چکمه یه. یا اونا وئره ن آلا، یا

منه.

دمیرچی اوغلو دئدی:

من ده ائله بونا گۆره گلمیشم. بیر نئچه گون بوندان اوّل، آتیینان گلمشدی. حایف کی،

تانیمامیشام. گئده ندن سونرا بيلمیشم کی، کوراوغلو ایمیش. ایندی گلمیشم. یا گره ک بو
گئجه اونون اؤزونو بوردان آپارام، یا آتینی.

کوراوغلو بیر ایسته دی کی، قوی هله بونون ایگیدلیینی بیر ده یوخلاییم، سونرا.

یئنه ده سسینی قیسیب دئدی:

- من آخشامدان بورادایام، هر شئی اؤیره نمیشم. بو ساعات

اؤزو بوردا یوخدور. آما آتی تؤوله ده دیر.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- سن، گل، او تؤوله نی منه نیشان وئر، سونراسی ایله ایشین اولماسین.

کوراوغلو دئدی:

- یاخشی دئییرسن - گئده ک آتی آپاراق. هارادا اولسا، اؤزو بیرگون آتین دالینجا

گلەجک. اوندا یا بیزه وئرن آلا، یا دا اونا.

کور اوغلو بونو دئییب، دوشدو دمیچی اوغلونون قاباغینا، آیری - اویرو یوللارلا گتیریپ چیخارتدی تۆولەنین یانینا. باخدی لار کی، تۆولەنین قاپیسیندا یئکە بیر قیفیل وار. کور اوغلو یاواشجا سوروشدو:

- یاخشى، ایندی بو قیفیلی نئجه سیندیراجاغین؟ - دمیچی اوغلو بیر آیری آیری اونون اوزونه باخدی کی.

- بوخ، سنین اوچون بوردا بیر دمیچی توکانی دا آچارام.

بونو دئییب، ال اوستو دیرماشدی تۆولەنین اوستونه. بیر سو ایچیم ساعاتا تۆولەنین بئلی نی ده لیب یئکە بیر یئر آجدی. سونرا بئلینده کی زنجیری کور اوغلو یا وئریپ دئدی:
- گل، ایچەری گیر، بو زنجیری آتین قارنی نین، دۆشونون آلتیندان سالیب باغلا، اوجونو منە وئر.

کور اوغلو دینمە زجه تۆولەیه دوشدو. زنجیری قیرآتین قارنیندان، دۆشونون آلتیندان کئچیریپ باغلادی، اوجونو اونا وئردی. دمیچی اوغلو بیر گوج وئردی. کور اوغلو باخدی کی، قیرات ائله ایاغی بوخوولو قالخیر. قیشقیردی کی:
- آیه، دایان، هله باغلا ییب قورتارمامیشام.

دمیچی اوغلو زنجیرین اوجونو بیر آز بوشلادی. کور اوغلو قصداً زنجیرین اوجونو دور آتا باغلادی. دمیچی اوغلو گوج وئرجک قیرآتلا دور آت ایکیسی ده قالخدی - کور اوغلو گۆردوکی، بوخ، بو گرگدن کیمی بیر شئی دیر. زنجیرینی بند ائله یه بیلسه، لاپ داغی دا گۆیه چکەر. زنجیری دور آتدان آجدی.

غرض، دمیچی اوغلو قیرآت چکدی دامین اوستونه. آتین آیاغیندا کی بوخو قیریپ آتدی، سونرا کور اوغلو یا دئدی:

- ایندی گل، مین ترکیمه، گئده ک!

دمیچی اوغلو بونو دئییب اۆزو قیرآتا مینمک ایسته دی. قیرآت آغزینی آچیب اونا

طرف یۆنه لدی. آز قالدی کی باشینی قوپاریب گۆیه توللا سین. کوراوغلو تئز یویوروب
اؤزونو قیرآتا گۆسته ردی. آت کوراوغلونو گۆرجک ساکیت اولدو. کوراوغلو آتین باشینی
توتوب دئدی:

- قاباقجا سن مین سونرا من.

قیرآتا بیر خاصیت واریدی کی، کوراوغلو اونون یویه نینی کیمه تاپشیرسایدی، آت
اونا ال وئره ردی. غرض، هر ایکسی ترکه شیب دوشدولر یولا. ائله کی داغی آشیب یولا
دوشدولر، کوراوغلو اوندان سوروشدو:

- عزیزیم، بورا باخ، نئجه دییه لر شر دئمه سن، خئیر گلمه ز. ایندی ایشدیر، بیرده ن
کوراوغلو قایدیب قیرآتین آپاریلدیغینی بیلدی، ده لی لری ده گۆتوروب دالیمیزجا گلدی،
اوندا بیز نه ائیلییه جه ییک؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- نه اولار، گل سین ده؟ دونندن گل سین، بو گون ده ایکی گون اولسون - ائله منیم
ایسته دییم ده اودور ده.

کوراوغلو دئدی:

- یاخشی، بس سن هئچ اوندان قورخمورسان؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- من اونون نه قیلیجیندان قورخورام، نه شئشپریندن، نه ده ده لی لرینده ن. آمما دئییرلر
داعوا ائله بنده اونون بیر نعره چکمه یی وار. قورخسام، قورخمام بلکه بیرجه او
نعره سینده ن قورخام.

کوراوغلو دئدی:

- او هله م - هله م یئرده نعره چکمه ز. آمما ظالیم اوغلونون قوللاری یامان قووه تلی دیر.
بیر شئی ایلشیدی، قورتاردی.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- آی، بیرجه ایندی گله چیخا بورا، گؤسته رم اونا قوللاری نین قووه تینی. کوراوغلو داها دانیشماییب. بیرآز دا گئندیلر. کوراوغلو داها لاپ آرخایین اولدو کی، چنلی بئلدهن اوزاقلاشییلار. دای های - کوی دوشسه، ده لیلر خبر بیلمه زلر. آغزینی اونون قولاغینا دایاییب، بیر ده لی نعره چکدی. دمیرچی اوغلو آشیب، دوز قیرآتین آیاقلاری نین آلتینا دوشدو.

کوراوغلو تئز آتدان دوشوب، اونون قوللارینی زنجیرله محکم - محکم باغلادی. هاندان - هانا دمیرچی اوغلو اؤزونه گلیب، قالخیب اوتوردو. دئدی:

- اولمایا، ائله سن کوراوغلو سان؟

کوراوغلو دئدی:

- بعلی، اؤزویم کی، واران.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- احسن سنه، حلال دیرسنه او آد. آچ قوللاریمی گئده ک. بو گوندهن من سنه کیچیک قارداشام.

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، آشنا، قوللارینی آچا بیلمه یه جگم. آچارام، سونرا ده لی لیک ائده رسن، دور، ائله بئله گئده ک.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- آرخایین اول، آچ قوللاریمی. دئدیم کی، بو گوندهن سنه قارداشام.

کوراوغلو قولاق آسمادی.

دمیرچی اوغلو ایشی بئله گؤره نده دئدی:

- من مَرَدَم، سؤز وئردیم، ائله رم! سن دئییرسن کی، بس سن آچمایاندا من اؤزوم آچا بیلمه یه جگم؟

دمیرچی اوغلو «آها!» دئییب بیرجه دفعه گوج وئردی. زنجیر پارچا - پارچا اولوب یثره

تۆكۈلدۈ. سونرا اوزونو كوراوغلۇيا توتوب دئدى:

- كوراوغلو، سن منە اعتبار ائتمەيىب قوللاريمى آچمادىن. آمما منيم سۇزوم سۇزدور.
ھارايادئيرىسن، گئدەك. داي اولونجەن سندن آيريلماياجام.
آنچاق بيرجە شرطيم وار. كئفيم ايستەيندە شەرە، آتامين، آنامين تانينا گئدەجەيم.
كوراوغلو دئدى:

- كآ اختيار صاحيبى سن. نە زامان ھاراگئتسن، گئدە بيلەرسن.
ھرايكيسى دوروب تزەدن قيرآتا تركەشيب چنلى بئلە گلديلر.
دەلى ليغيشدى. مجلس قورولدى. دميرچى اوغلۇيا خوش گلدين ائلەديلر. نيگار
دميرچى اوغلونو بئلى - باشى آچىق گۇروب سوروشدو:
- ياخشى، ايگيد، بس بئلين نييە آچىقدير؟
دميرچى اوغلۇ دئدى:

- خانيم، واللە، بيرجە توققام واريىدى. كوراوغلو قوللاريمى باغلامشدى،
حيرصلەنيب دارتديم، قيريلدى.

كوراوغلو زنجير احوالاتىنى دانىشدى. ھامى اونون گوجونە، قووەتینە احسن دئدى.
بئلە بير ايگيدىن چنلى بئلە گليب دەلى لرە قوشولماغى كوراوغلونو، دەلى لرى
سئويندىردى.

دميرچى اوغلۇ دا سۇزونون اوستوندە دوردو. دەلى لرلە دوستلاشيب كوراوغلونون
آراخاسى، كۆمەيى اولدى.

کور او غلونون ارزروم سفری

ارزروملو جفر (جعفر) پاشانین جونون آدیندا بیر عاشیغی وارایدی. جونون (جنون) دؤورانلار سورموش، چوخ مجلسلر گؤرموش بیر اوستادایدی. چوخ اؤزوندن دم ووران عاشیقلارین سازینی الیندن آلیب یولا سالمیشدی، چوخ جاوانلاری دا اؤیره دیب، الینه ساز وئریب عاشیق ائله میشدی.

جفر پاشانین عیمارتینین قاباغیندا بیر پهلوان مئیدانی، بیرده عاشیق مئیدانی وارایدی. پهلوان مئیدانی قارا پهلوانین، عاشیق مئیدانی عاشیق جونون ایدی. یاخیندان گلن پهلوانلار، عاشیقلار بورادا اؤز گوجلرینی سیناردیلار. جفر پاشا بئله بیر قانون قویموشدو، مئیدانلاردا باسیلان یوز تومن وئره، باسان یوز تومن آلاردی. آما سن گل کی، بو نئچه ایل روزیگار هله بو مئیدانلاردا نه قارا پهلوان باسیلمیشدی، نه ده عاشیق جونون. پهلوان مئیدانیندا قارا پهلوان نه قدەر قول - قابیرغا سیندیرمیشسا، عاشیق مئیدانیندا عاشیق جونون بیر او قدەر آشیغین سازینی الیندن آلیب، دلیینی، آغزینی باغلامیشدی. عاشیق جونون چوخدان ایدی کی، چنلی بئله گئدیب، کور او غلونو گۆرمک ایسته بیردی. آما جفر پاشادان قورخوردو. جفر پاشانین کور او غلو ایله عداوتی وارایدی. کور او غلو بیر نئچه دفة اونون کاروانلارینی داغیدیب، آداملارینی اؤلدورموشدو. ایندی ده کی، کور او غلونون

خوتکار قیزی نیگار خانیمی چنلی بئله آپارماغی جفر پاشانی لاپ یثریندن - یوردوندان ائله میشدی. آز قالیردی کی، گئجه لرده کور اوغلونون قورخوسوندان یاتا بیلمه سین.

بو طرفدن ده خوتکار بوتون پاشالارا، قوشون بویوکلرینه فرمان گونده رمیشدی کی، کیم کور اوغلونون، یا اوزونو، یا دا باشینی گتیرسه، اونو دونیا مالیندان غنی ائده جک. جفر پاشا خوتکار فرمانینی آلاندان سونرا بیر یول آختاریردی کی، بیر تهر کور اوغلونو یوخ ائله سین. ائله هئی اوز - اوزونه دئییردی: «بو ظالیم اوغلو ظالیم، آخیردا ایشی او یثره گتیریب چاتدیریب کی، ایستامبولون گوڭگیندن خوتکارین اوز قیزی دا گوتوروب آپاردی. بیر آزدا کئچسه بونون قاباغینا چیخماق اولمایاجاق.»

جفر پاشا چوخ گوتور - قویدان، مصلحت - مشورتدن سونرا گوتوروب خوتکارا بئله بیر نامه یازدی کی:

«قوربانین اولوم، کور اوغلونون باشینی گتیرمک تک به تکلیکده هئچ بیر پاشانین ایشی دئییل. اگر سن کور اوغلونون تلف اولماسینی ایسته بیرسن، حوکم ائله بوتون پاشالار یثره یثردن قوشون چکیب، اونون اوستونه یثری سینلر؛ بلکه بویول ایله اونو بیزیم باشیمیزدان ائله یه رسن. یوخسا اونون مین یئددی یوز یثتمیش ده لیلی وارکی، هره سی بیر لشکره برابریر.»

جفر پاشا نامه نی بیر قاصیده وئریب خوتکارا گونده ردی، اوزوده حاضیرلیق گورمه یه باشلادی. او، آرخابین ایدی کی، خوتکار نامه نی آلان کیمی پاشالارا حوکم وئره جک. جفر پاشانی دا اونلارین اوستونه سرکرده قویاجاق. اوندان سونرا بیر مجلس دوزه لدیب پهلوانلاری، قوشون بویوکلرینی چاغیردی. خوتکارین فرمانیندان اونلاری حالی ائله ییب، سونرا دا اوز نامه سینی اوخودو. بیخیلانلارین هامیسی اونا آفرین دئدیله، عاشیق جونون دا بو مجلسده ایدی. بیر طرفده اوتوروب قولاق آسیردی. ائله کی، مجلس قورتاردی، هامی داغیلدی. جونون دا دوروب پاشانین حوزوروندان مرخص اولدو. آما فیکیر خیال اونو گوتورموشدو. اوز - اوزنه دئییردی: «ای دلی - غافیل، بو نئجه اولا بیلهرکی، من عاشیق

جونون اولام، آياغيم دهيمه ميش يئر، گوزوم گورمه ميش آدام اولمايا، چنلى بئله گئديب
کور اوغلونو گورموييم».

بو فيکير - خيال ايله عاشيق جونون سحر ائله دي، دان يئري آغاراندا آياغا دوردو،
دسترخانيني بئلينه باغلادی، آز گئتدی، چوخ داياندى، چوخ گئتدی، آز داياندى، يولدا
يئل اولدو اسدی، بولاقدان منزىل کسدى، گونلرين بيرگونونده گليب چارداقلى چنلى بئله
چاتدى.

ده ليلر کوراو غلوبا خبر وئرديلرکى، بس ارزروملو جفر پاشانين عاشيق جونونو گلير.
کور اوغلو قالخيب عاشيق جونونون قاباغينا چيخدى. اونون اليندن توتوب حورمت -
عيزتله اوز يانينا گتيردى. خوش - بئش، اون بئش دن سونرا سوفره آچيلدى. کور اوغلو
عاشيق جونونا ائله بير خوش گلدين ائله دي کى، روزيگارين گوزو هله ائله بير خوش گلدين
گورمه ميشدى. عاشيق جونون بو قالماقلا دوز اون بئش گون بورادا قالدى. يئدى، ايچدى،
چالدى، چاغيردى، ده ليلرله گون کئچيردى. اون بئش گونون تاماميندا کور اوغلودان ايذن
ايسته دي کى:

- قوچ کور اوغلو، اون بئش گون سنه باش آغريسى وئرديم، ايندى روخصت وئر،
گئديم.

کور اوغلو دئدى:

- عاشيق جونون، سن گل گئتمه! قال بورادا بيزيم آشيغيميز اول!

عاشيق جونون دئدى:

- کور اوغلو، من سنين حاققيندا چوخ سوزلر ائشيتيميشديم پيس دئيه وارايدي،
ياخشى دئيه ده وارايدي. اما من گوردوکلريمى گوردوم، بورادا سنين يانيندا قالماق
اورايا گئتمکدن، چوخ ياخشى دير. اما بو دؤنوش قالا بيلمهرم. من آشيغام، گرەک عاشيق
نمک به حرام اولماسين. يئديگى چؤره يى ياددان چيخارتماسين. من او کيشى نين
چؤره بين يئميشم. سنين يانينا گلمله دي ده اولسام، گرەک گئدم اوندان حالال ليق آلام.

کور اوغلو دئدی:

- عاشیق، سۆزوم بوخدو، گئدیرسن، گئت. آمما پاشالارا، خانلارا بئل باغلاما. منیم ده آتام عۆمرونو، گونونو حسن خانین قاپی سیندا چوروتموشدو، آخیردا موزدو او اولدوکی، خان گۆزلرینی چیخارتدیردی. ایندی گئدیرسن، گئت، آمما ایشدیر، بورا یا گلمه گینه گۆره جفر پاشا سنی اینجیدیب ائله سه، دوز قاییدیب گلرسن.

عاشیق جونون کور اوغلو نو راضیلیق ائله دی. اوندان دؤنوب ده لیلرله، نیگار خانیملا حالال - هوممت ائله ییب یولا دوزه له نده ده لی مئهرت قباغینا یَهَر لی - یوینلی بیر آت چکدی. عاشیق جونون آتا مینمک ایسته مه دی.

کور اوغلو دئدی:

- مین، عاشیق! بو آتی نیگار خانیم سنه باغیشلا ییر. یَهَر قاشیندادا یوز قیزیل پول وار. اونودا کولفتینه خرچلیک ائله رسن.

ده لی حسن اوزه نگه نی باس دی، دمیرچی اوغلو اونو دیک گۆتوروب آتین اوستونه قویدو. عاشیق جونون بیرده دؤنوب نیگار خانیم راضیلیق ائله یه ندن سونرا ارزوروما طرف یول باشلادی.

ایندی عاشیق جونون ارزوروما گئتمکده اولسون، سنه کیمده ن خبر وئیریم، تئللی خانیمدان.

تئللی خانیم جفر پاشانین باجیسی ایدی. گۆزه ل - گۆیچک، اؤزوده ایگید، پهلوان بیر قیزایدی. دئییرلرکی، جفر پاشا قیرخ حصارلی باغین ایچینده عیمارت تیکدیریب تئللی خانیمی اورادا ساخلا بیردی. بورا ائله بیر یئرایدی کی، قوش قوشلوغو ایله سکه بیلمه زدی. تئللی خانیم قارداشینین بو ایشیندن چوخ ناراضییدی، آمما دیل ترپه دیب اونا بیر سۆز دئییه بیلیردی.

گونلرین بیر گونونده تئللی خانیم اوتورموشدو ائوده، بیرده کنیزلردن بیری تنگ نفس گلدی کی:

- خانیم، نه اوتورموسان؟ عاشیق جونون چنلی بئله، قوچ کور اوغلونون یانیندان گلیب، اوزوده، دئییرلر بیر کهر آت گتیریب، بیر کیسه ده قیزیل. تئلی خانیم دئدی:

- آقیز، گت اونو بورایا چاغیر، بیر آز کور اوغلودان، دئسین گۆره ک نه تهر آدامدی. آما ائله گت، ائله گتیر کی، هئچ کس بیلمه سین. یوخسا قارداشیم بیلر، دریمیزه سامان تهر. کنیز بئله بیر سۆزه بندایدی. سۆز تئلی خانیمین آغزیندان قورتولمامیش قاپیدان چیخدی، بیر ساعات کئچمه دی کی، عاشیق جونونو گۆتوروب تئلی خانیمین یانینا گتیردی.

عاشیق جونون تئلی خانیمی هئچ گۆرمه میشدی. ایچه ریبه گیریب گۆردو، واللّه بو ائله بیر گۆزه لدی، ائله بیر گۆزه لدی کی، آیا دئییر سن چیخما، من چیخیم؛ سویا دئییر سن آخما، من آخیم؛ عاشیق جونون سلام وئریب، بیر طرفده اوتوردو. تئلی خانیم دئدی:

- عاشیق، دئییرلر چنلی بئله گئدیسن، دوغرو دورمو؟

عاشیق جونون دئدی:

- بلی، خانیم دوغرو دور.

تئلی خانیم دئدی:

- یاخشی، کور اوغلونو گۆردونمو؟

عاشیق جونون دئدی:

- بلی، خانیم گۆردوم. اون بئش گون ده قوناغی اولدوم. تئلی خانیم دئدی:

- بیر دانیش گۆره ک اون نه جور آدامدیر. بو قده رکی اونون حاققیندا دانیشیرلار، ده یه، یا

ده یه ز؟

تئلی خانیمین گۆزه للیگی عاشیق جونونو ائله واله ائله میشدی کی، سازی آشیریب

دئدی:

- تئلی خانیم، سینه مه اوچ خانه سۆز گلیب. ایذین وئر، ازل اونو سؤیله ییم، سونرا کور

اوغلودان اوخویوم.

تئللی خانیم دئدی:

- عاشیق، ایدیندیر، اوخو!

تئللی خانیمین جاوابیندا آلدی جونون، گۆره ک نه دئدی:

بوگونکو مجلسده بیر گۆزهل گۆردوم،

گۆزهلر صفینده سانا یاراشیر.

گئیینیب ساللاناتان گۆزهلر چوخدو،

ترلان کیمی سوزمک اونا یاراشیر.

طوطی نی بند ائلیه شیرین دیللی،

شومشاد بارماقلاری، نازیک الری،

گوله بیتن ساچی، قارا تئللی،

تؤکولنده دال گرده نه یاراشیر.

درین - درین دریالاری بویلاماق،

عرب آتین دؤشونه قاتیپ قوولاماق،

سنین کیمی بیر جئیرانی اوولاماق،

جونون دئیهر، قوچ اوغلانا یاراشیر.

تئللی خانیم عاشیق جونون قوچ اوغلان دئمکدن کوراوغلویا ایشاره ائتدیگینی بیلیر

دئدی:

- آی عاشیق جونون، او قوچ اوغلان کیمدی کی، گلیب منی اوولاسین؟

تئللی خانیمین جاوابیندا عاشیق جونون، گۆره ک نه دئدی:

آیلشیددی چنلی بئیلین ائیلینده
دئیل ایشلرینده ناشی کور اوغلو
میصری قیلینج حماییلدی بئیلینده،
گئیهر هر واخت آل - قوماشی کور اوغلو.

بیر های باسسا، آغیر توپلار باسیلار،
قانچیرغادان قانلی باشلار آسیلار،
هر ایچگیده یئتمیش قوزو کسیر،
وئره آشی، آغ لاواشی کور اوغلو.

بیر جیداسی واردی، باشی قوشاپر،
مئیدانا گیرنده آسرمیش بیرهر،
پاشالار تیره یهر شاهلار توک توکهر،
یئتمیش یئددی دهلی باشی کور اوغلو.

عاشیق جونون بو مجلسده قالماسا،
شیرین جانین عشق اودونا سالماسا،
تئللی خانیم، اینان سنی آلماسا
چکه، ییخار، داغی داشی کور اوغلو.

بونلار بورادا دئییب ائشیتمکده اولسونلار، سنه کیمدن دئییم، جفر پاشادان.
عاشیق جونونون قایدیب گلهمی بیر سو ایچیم ساعاتا بوتون ارزروما یاییلدی. شهرده
بیر پیچا پیچ دوشدوکی، گل گۆره سن. کیمی دئیر کور اوغلو عاشیق جونونا آت
باغیشلایب، کیمی دئیر قیزیل باغیشلایب، کیمی دئیر کند باغیشلایب، کیمی

دښيرکي، بس، کور او غلو ارزرومون پاشاليغيني عاشيق جونونا تاپشيريپ. خبر ياييلا - ياييلا آخيردا گنديپ جفر پاشايا چاتدي. جفر پاشا جينلي اولوب، جين آتينا ميندي. تئز ايکي نفر آدام گونده ردي کي، گنديپ عاشيق جونونو اونون حوزورونا گتير سينلر. آداملار اورايا ده يديلر، بورايا ده يديلر، عاشيق جونونو تاپا بيلمه ديلر. شهري الک - بلک ائله ديلر. آخيردا خبردن - خبره، خبردن - خبره اوڤيره نديلر کي عاشيق جونون تئللي خانيمين يانيندا ير. گليب احوالاتي جفر پاشايا خبر وئرديلر. پاشا غضبلندي آزقالدي کي، اوږونو ديديب داغيتسين. آياغا قالخيپ تئللي خانيمين منزلينه گلدي. او زامان يئتيشدي کي، عاشيق جونون کور او غلونو تعريفله يير، جفر پاشا غضبيني گيزله ديب سوروشدو:

- عاشيق، هارا گئتميشدين، بو ايکي هفته ني هارا دايدين؟

عاشيق جونون ادب سالاميني يثرينه يئتيره ندن سونرا دئدي:

- پاشا ساغ اولسون، چنلي بئله گئتميشديم.

پاشا سوروشدو:

- دانيش گوره ک نه گوردون؟ کور او غلونون اوږونو گوره بيلدين مي؟

عاشيق جونون دئدي:

- گوردوم، پاشا ساغ اولسون، ائله بو ايکي هفته ني اونون يانيندا اولموشام. کور او غلو

چوخ غريبه آدامدي.

جفر پاشا دئدي:

- بير دانيش گوره ک، نئجه يعني غريبه آدامدي؟

عاشيق جونون دئدي:

- پاشا ساغ اولسون، من کي کور او غلونو ائله گورموشدوم، اونون صيفتلريني ديل ايله

دئسم ديليم اود توتوب يانار.

ايدين وئر ساز ايله دئيم!

عاشيق جونون آلدی، دئدي:

قیر آتین اوستونده ده لیلر یانیندا،
داغلاری، داشلاری گزه ر کوراوغلو.
هرده ن آجیقلا تیب نعره چکنده،
یاغیلار باغرینی آزه ر کوراوغلو.

مئیدانا گیرنده هونر ائله یه ر،
لش قالار بیر یاندا، کلله سؤیله یه ر،
یوز سار گلسه، بیر ترلانا نئیه یه ر،
لاچین تک ها وادا سوزه ر کوراوغلو.

مرد مئیداندا ن قاچما ییدیر یاشیندا،
ده لیلری جم گورموشم یاشیندا،
دوشمنی سیندیریر ترسا واشیندا،
جونون دئیه ر شیره بنزه ر کور اوغلو.

سوز تامام اولدو. پاشا عاشیق جونونا دئدی:
- عاشیق، دئیه سن کور اوغلو چوخ خوشونا گلیب.

جونون دئدی:

- بلی، پاشام، چونکی مرد آدامدیر. آشیغین داکی، بو دونیادا سئودیگی شئی
مردلیکدیر، قوچاقلیق دیر.

جفر پاشا آیاغا قالخیب دئدی:

- بیر نئچه گوندن سونرا او مرد آدام دار آغاجیندا ن آسیلا جاق. آنجاق من سنی اوندان
آییرماق ایسته میرم. سونرا اوزونو یانیندا کی آداملار توتوب دئدی:
- توتون، سالین زیندانا. صاباح دار آغاجیندا ن آسار سینیز. سونرا دا باجیملا دانیشاریق.

جفر پاشا بونو دئییب قاپیدان چیخدی.

اٲله او ساعات عاشیق جونونو توتوب قوللارینی باغلادیلار. تٲللی خانیم ایسته دی قاباغا دورسون، عاشیق جونون دئدی:

- یوخ، تٲللی خانیم، سن دانیشما. بو منیم جزامدیر، گره ک چکه م. منه او کیشی دئمشدی کی، جفر پاشا بٲله اٲله یه جک. من اونون سٲوزونه باخمادیم. آتالار دئییلرکی، اولو سٲوزونه باخمایان اولایا - اولایا قالار.

بونو دئییب، عاشیق جونون آداملارین قاباغینا دوشوب قاپیدان چیخدی. تٲللی خانیم بیلیردی کی، قارداشی نه یوانین قوشودور. بیلیردی کی، بٲله ایشلرین اوستاسی دیر.

اٲزوده عیناددیر، اٲله عیناددیرکی، کور کیمی توتدوغوندان ال چکمز. نه دئدی، اٲله یه جک.

اودورکی، هٲچ بیر سٲوز دئمه ییب گٲجه نی گٲزله دی. اٲله کی، هامی یاتدی، سس - سمیر کسیلدی، ال - آیاق چکیلدی، آیاغا دوروب بیر دست پهلوان پالتاری گتیردی، آلتدان گٲیینیب اوستدن قیفیللاندی، اوستدن گٲیینیب آلتدان قیفیللاندی، نئیزه آسدی، عمود گٲتوردو، یولا دوزه لدی و دالدا کوچه لرله زیندانین قاپی سینا گلدی. باخدی کی، قاپی دا ایکی کٲشیکچی وار. کٲشیکچیلردن بیری اونو گٲروب سسله دی:

- آدام، کیمسن؟ دایان!

تٲللی خانیم سسینی یوغونلادیب دئدی:

- گل بورایا دئییم کیمم.

کٲشیکچی یاخینا گلجک تٲللی خانیم اونون تپه سیندن بیر عمود ایلشیدیریب سردی یٲره. او بیری کٲشیکچی ایشی بٲله گٲره نده سس - کوی سالماق ایسته دی. تٲللی خانیم ماجال وئرمه ییب اونون باشینین اوستونو آلدی دئدی:

من قوچ کور اوغلویام، جینقیرینی چیخارتسان، دیلینی بوینونون آردیندان

چیخاردارام. دئ گوروم، عاشیق جونون هاردادیر؟
 کئشیکچی اونون آیاقلارینا یاخیلیب، باشلادی یالوارماغاک،
 - سنه قوربان اولوم، آغا کور اوغلو. بیر بؤلوک اوشاغیم وار، منه یازیغین گلکسین. باخ،
 عاشیق بودور، بورادا زینداندادیر. نه بویورورسان ائله ییم.

تئللی خانیم دئدی:

- دور، قاپینی آج، اونو بورایا گتیر!

کئشیکچی تئز دوردو، زیندانی قاپی سینی آجیب عاشیق جونونو چاغیردی.

ائله کی عاشیق جونون چیخدی، تلللی خانیم کئشیکچییه دئدی:

- من عاشیق جونونو اوزومله چنلی بئله آپاریرام. آمما شهرده آدام قویورام. پاشایا
 دئیهرسن کی، ائشیده م بیلکم، تلللی خانیم گولدن آغیر بیر سوز دئییب، تورپاغینی توربا ایلنه
 داشتیدیرارام.

سن ده سحر آچیلانا کیمی های - کوی سالسان، اوزونو اولموش بیل.

بونو دئییب، تلللی خانیم عاشیق جونونو گوتوروب گوزدن ایتدی. یئنه ده دالدا
 کوچه لرله گتیریب اونو اوز منزلینه چیخارتدی. عاشیق جونون باخدی کی، بو تلللی
 خانیم ایمیش. اونون بو ایگیدلیگینه مات - معطل قالدی. تلللی خانیم دئدی:

- عاشیق جونون، سن بیر نئچه گون بورادا قالا سیسان. ائله کی آرا سویودو، سوز -
 صو حبت کسیلدی، من سنی چنلی بئله، کور اوغلونون یانینا گونده ره جه یم. هله لیک بورایا
 گل!

بونو دئییب، تلللی خانیم اونو اوز منزلینین آلتیندا کی زیرزمی یه آپاردی.

عاشیق جونون زیرزمی ده قالسین، تلللی خانیم دا اوز اوتاغیندا. سنه کیمدن خبر
 وئریم، کئشیکچیدن. ائله کی، سحر آچیلدی، کئشیکچی دوروب باشینی یولا - یولا اوزونو
 یئتیردی جفر پاشایا کی:

- نه اوتورموسان؟ گئجه کور اوغلو گلیب چاتدی بیزی قیریب، زیندانی سیندیریب

عاشیق جونونو آپاردی. اؤزوده دئدی کی، جفر پاشا تئلی خانیمما گولدن آغیر بیر سؤز دئسه، گلیب شهرین یئرینده تورپ اکه جه یم.

جفر پاشا امر ائله دی، قوشون آتلانندی. دئی او یولا، بو یولا، کور اوغلو هاردایدی؟ جفر پاشانین دردی بیرایدی، اولدو یوز. دوشدو قارین آغریسینا کی، ایشدی، ایندی خوتکاردان حوکم چیخینجا، پاشالار گلینجه، کور اوغلو ارزرومون اوستونه گلسه، من نه ائله یه جه یم؟ ایندی جفر پاشانی قارین آغریسیندا قویاق، گۆره ک عاشیق جونون ایشی نئجه اولدو؟ ائله کی، آرادان بیر نئجه گون کئچدی، آرا ساکیتلاشدی، گئجه لرین بیرینده کنیز گلدی عاشیق جونون یانینا کی:

دور تئلی خانیم سنی چاغیریر.

عاشیق جونون دوردو آیاغا. کنیز قاباقدا، عاشیق جونون دالدا آغاجلارین آراسی ایله گلیب چاتدی لار چؤل داروازا سینا. عاشیق جونون باخدی کی، تئلی خانیم یئنه ده پهلوان پالتاریندا بورادا دایانیب.

جونون سلام وئردی.

تئلی خانیم دئدی:

- عاشیق جونون، دانیشماق واختی دئیل، آتی مین!

بو سؤزده کنیز آتی چکدی عاشیق جونون قاباغینا. تئلی خانیم اونو آتا میندیریب دئدی:

مندن قوچ کور اوغلویا سلام یئتیره رسن. دئیهرسن کی، بوندان سونرا بئش اؤزوندن دئیهنده، بیرده بیزدن دئسین.

بونو دئییب، تئلی خانیم آتا بیر قامچی چکدی. آت عاشیق جونونو گؤتوردو.

سرین هاوا، آلی گئجه، آت ائله بیل کی، کولکده ن قاناد تاخیب اوچماغا باشلادی. آت آز گئتدی، اوز گئتدی، داغ آشدی، دره کئچدی، دوز گئتدی، اوچ گونلوک یولو بیر گونه کسپ، عاشیق جونونو چنلی بئله یئتیردی.

کور اوغلو چنلی بئلین یولا باخاریندا کی آغ قایادا دوروب اطرافنی گۆزدهن کئچیریدی.
بیرده باخدی کی، اوزاقدان بیر آتلی ائله گلیر، ائله گلیرکی، لئی کیمی؟ کور اوغلو ده لیلره
دئدی:

- بو آتلی کیمدیسه چنلی بئله گلیر.

ده لی حسن دیققتله باخیب دئدی:

- کور اوغلو، بو ارزروملو عاشیق جونوندور.

کور اوغلو دئدی:

- من بیلیردیم، او گله جک. دورما، ده لیلردن گۆتور، اونون قاباغینا چیخ!

عَرَض، عاشیق جونونو کور اوغلونون یانینا گتیردیلر. کور اوغلو سوروشدو:

- عاشیق جونون، نه یاخشی؟

جونون دئدی:

- کور اوغلو، سوروشما! من چوخ یئرلر گزیب، چوخ آداملار گۆرموشم. چوخ اوستادلار

آغزیندان چوخ سۆزلر ائشیتیمیشم. آما سنین منه دئدیکلرینین میثلی - برابری تاپیلماز.

سنین سۆزلرین دوغرو چیخدی،

کور اوغلو! جفر پاشا منی توتدوروب زیندانا سالدیردی. دارا چکدیرمک ایسته ییردی.

کور اوغلو دئدی:

بس سنی کیم قورتاردی؟

جونون دئدی:

- کور اوغلو

ده لیلر هامیسی معطل قالدی.

کور اوغلو دئدی:

- عاشیق نئجه کور اوغلو؟ او کور اوغلو کیمدیر؟

عاشیق جونون احوالاتی دانیشدی.

دەلېلر ھامىسى تىللى خانىمىن ايگىدلىگىنە آفرىن دىدىلر. نىگار خانىم دىدى:
 - عاشىق او تىللى خانىم كى، بو قەدەر ايگىددير، بىر دانىش گۆرەك سىر - صىفتى
 نىجەدير؟ بارى بىر گۆزەللىگى، زادى وارمى؟ يوخسا سىر - صىفتەدە كور اوغلويا
 اوخشاير؟

عاشىق جونون دىدى:
 - نىگار خانىم، من كى، تىللى خانىمدا او گۆزەللىگى گۆرموشم، اونو دىللە تعريف
 ائتمك اولماز. ايدن وئرسن سازلا دئىرەم.
 دەلېلر ھامىسى دىللندىلركى،
 - دى عاشىق، دى گلسىن!
 عاشىق سازى باسدى دۇشونە دىدى:

ارزرومىون كنارىندان كئچىندە،
 آقوشقادان گۆردو منى، كور اوغلو!
 كنيزىن گۆندەردى، كسدى يولومو،
 قايتارىب اوتاغا سالىدى، كوراوغلو!

بىر مىنا گەردىلى، دورنا بوغازلى،
 بىر آلما ياناقللى، بىر شەھلا گۆزلو،
 طوطى دانىشقىلى، قومرو آغىزلى.
 شىرىن دىللى جانىم آلدى، كوراوغلو!

دئمەكى جونونون، سۆزو يالاندېر،
 حورى دېر، پرى دېر، نەجورە جاندېر،

دەندىم كى، كور اوغلۇ گۈزەل آلاندىر،
 سۆزومدىن خوشلاندى، گۈلدۈكۈر اوغلۇ!
 ئالە كى، جونون سۆزونۇ قوتاردى، بىردىن ئالە بىل كى، بوينونون آردىنا بىر آغىرلىق
 چۆكۈدۇ. دىنمىز - سۆيەلمەز باشى سىنەسىنە طرف آيىلدى.
 كور اوغلۇ سورۇشۇدۇ:
 - عاشىق سىنە نە اولدۇ؟
 جونون ئالە بىل ياتمىشىدى، آيىلدى. دئدى:
 - كور اوغلۇ، مەن چوخ وئجە گىلمەز آدام ايمىشىم. مەن اۈز باشىمى گۆتۈرۈپ گىلدىم، قىزى
 قويدۇم، قالدى اوكم فورىستىن اليندە.
 كور اوغلۇ سورۇشۇدۇ:
 - نە كم فورىست! كم فورىست كىمدىر؟
 جونون دئدى:
 - جفر پاشا، او تىللى خانىمى ساغ قويماياجاق.
 سونرا احوالاتى دانىشىدى كى، جفر پاشا اونا نئجە ەدە - قورخو گىلرمىش.
 كور اوغلۇ گىتتىدى فىكرە. دەلىلرى دە فىكىر گۆتۈردۇ.
 نىگار خانىم اوزون كور اوغلۇيا توتۇب دئدى:
 - كور اوغلۇ، ەلە ايندىيە كىمى مەن سەندەن ەئچ بىر خاھىش ئالەمەمىش. ايندى سەندەن
 بىر شىئى اىستەيە جەيم. گرەك سۆزۈمۈ يئره سالماياسان.
 دەلى حسن كور اوغلۇيا ماجال وئرمەيىب دئدى:
 - نىگار خانىم، بو نە سۆزدۈر سەن دئىرسەن؟ سەن سۆزونۇ كىم يئره سالايىلەر؟ سەن
 سۆزونۇ دئ، بىز جانلا - باشلا يئرىنە يئتىرەرىك.
 نىگار خانىم دئدى:
 - گرەك تىللى خانىمى جفر پاشانىن چەنگىندەن قورتارىپ، چەلى بئلە گىتەرەسىنەز.

دەلېلر ھامىسى نىگار خانىمىن بو سۆزۈنە احسن دئدىلر.

کوراوغلو دئدى:

- نىگار خانىم، ائله من دە بو فېكىردەيم. ائله ايگيد قىزى اوردا قويماق اولماز، آخىر

باشى پاشا اونو تلف ائله يەجک. اوگرە ک چنلى بئله گلە.

کوراوغلوھای ووردو، دەلېلر ھامىسى يىغىلدى. احوالاتى اونلارا دانىشدى. سونرا

سازىنى دۆشۈنە باسىب دئدى:

ايگيد دەلېلر، خبردار اولون،

بوگون بير تدبیره گلەمک گرە کدير،

ارزروم قىزىندان خبر گلىدى،

مطلبى آنلايب، بىلمک گرە کدير.

چىخىن غووغاسىنا پاشانىن، بگىن،

ظالم مۇخنتىن قەدىنى آگىن!

مرد ايگيد بوينونا گۆتۈرمز دئىن،

دوشمنى دۇنيادان سىلمک گرە کدير.

چنلى بئله خبر گلەمەز بوشونا،

بوایش گلەمەز او پاشانىن خوشونا،

قوچ کوراوغلو لچک اۋرتمز باشىنا،

دوشمن قاباغىندا گولمک گرە کدير.

سۆز تامام اولدو. کوراوغلو الينى اوزادىب بير يادە دولدوروب، سونرا اوزونو دەلېلرە

توتوب دئدى:

- دئىن گۆروم، کىم بو يادەنى ايچىب ئتلى خانىمى گتيرمە يە گئدەجک؟

ده لیلرین هره سی بیر یاندان قیشقیدی کی:

- من، من...

کوراو غلو دئدی:

بو سفر آیری سفره بنزه مز. تئللی خانیمی گتیرمه یه ائله آدام گئتمه لیدیر کی، اوزو اوندان

گوجلولا، قووه تلی اولا، ایگید اولا.

ده لی حسن آیاغا دوروب دئدی:

- کوراو غلو ایذین وئرسن تئللی خانیمی گتیرمه یه من گئده رم.

کوراو غلو دئدی:

بوخ، ده لی حسن، سنی چنلی بئلدن کنارا قویا بیلمه رم. بلکه ائله بیرایش اولدو کی،

من ده گئتمه لی اولدوم. اوندا چنلی بئل باشسیز قالار.

ایش بئله اولاندا دمیرچی او غلو یئریندن دوردو، باده نی کوراو غلودان آلیب ایچدی،

دئدی:

گو توروب بئلیمه قیلینج باغلا ییب،

ایذین وئرسن ارزروما گئده رم،

یاغی دوشمن غضبیدن قورخمارام،

ایذین وئرسن ارزروما گئده رم.

آختارارام دوشمنلری سئچه رم،

باشلارینی یارپیز کیمی بیچه رم،

مرد یولوندا باشدان، جانندان گئچه رم،

ایذین وئرسن ارزروما گئده رم.

دمیرچی اوغلو، آخیتسالار قانیمی،
چوخ ایگیده قوریان دئدیم جانیمی،
آلیب گتیره رم تئللی خانیمی،
ایذین وئرسن ارزروما گئده رم.

کور اوغلو دمیرچی اوغلونون دئدی کلرینه هوش - گوشلا قولاق آسدی. ائله کی سؤز
تاماما یئتدی، کور اوغلو سازی آلیب دئدی:

اوجا - اوجا داغ باشیندا.
یئل تکی اسدیگین وارمی،
هئچ تک - تنها بو چؤللرده،
اوردولار باسدیغین وارمی؟

کیزارغیتین اوجون ساللا،
دوشمنه دئمه «ای واللا»
هر طرفدن بئش - اون کلله
هئچ کسب آسدیغین وارمی؟

موخننت اوزون اویننده،
بنفشه بیویون آیننده،
شئشپر قالخانا دهیننده،
یهردن آسادیغین وارمی؟

نامرد سیریرینی بیلنده،
موخننت اوزه گولنده،

ياغی دوشمن گوج گلنده،
مئيداندان قاچديغين وارمی؟

کور او غلو کئچيب جانيندان،
موخننت اؤتمه زيانيندان،
اوووجنن دوشمن قانيندان،
دولدوروب ايچديگين وارمی؟

دميرچی او غلو دئدی:

- بوخ، کور او غلو، دئديگين صيفتلرين هله هئچ بيری منده يوخدو. آنجاق تئللی
خانیمی گتيرمه يه من گنده جه يم.

کور او غلو ده ليلردن سوروشدو:

- نه دئير سيز؟ گنده بيلر، يا بوخ؟

ده ليلر يثر به يئردن دئديلرکی:

- گوجلودور. قووه تلی دير. آنجاق هله تزه دير. داوا - دالاش گورمه ييب. برکه - بوشا
دوشمه ييب. کور او غلو های ووردو. قيرآتی يهرله ديلر. آياغا دوروب بير آلما گوتوردو.
ساپلاق طرفينه اوزوک تاخيب دميرچی او غلونون باشينا قويدو. قايديد آتا ميندی.
جوولانا گتيريب، بير اوباشا سوردو، بير بو باشا سوردو. يای - اوخو چيلله يه مينديريب
دميرچی او غلونون باشينداکی آلمايا دوز قيرخ اوخ آتدی. اوخلارين هاميسي بيرجه -
بيرجه اوزوگون حالقاسيندان کئچدی.

ده ليلر، نيگار خانيم، عاشيق جونون - هاميسي دوروب باخيري، دميرچی او غلو نه
بيرجه دفه گوزونو قيرپدی، نه يئرینده قيميلداندی، نه ده رنگی قاچدی، نهجه
دايانميشديسا، ائله جه ده آخيرا جان داياندى.

كوراوغلۇ آتدان دوشىدۇ. دىمىرچى اوغلونۇ قوجاقلايىپ اوزونىدىن، گۇزوندن اۇپىدۇ.
كۇنلۇ ھاۋالانىدى، اورەيى جوشىدۇ، آلدى گۇرەك نە دئدى:

دە لىلر ايچىندە، بىللى ايگىدىن،
گۇردوم سىناياندا مردانا سنى،
شەخت ايلە داياندىن مئيدان ايچىندە،
بىنزە تىدىم آلىجى ترلانا سنى،

چىلى بىل دئدىگىن داغلار دامانى،
مىخىنتلر گىلسە چكىر آمانى،
باشىندا نىشانا آلدىم آلمانى،
قورخوتمادى ھەف، نىشانا سنى.

نامردلرى اويلاقلاردان كۇچورتدوم،
ياغى دوشمىنلرە زەھر ايچىرتدىم،
اوزوك حالقاسىندان قىرخ اوخ كىچىرتدىم،
تەرىپەنە گۇرمەدىم بىريانا سنى.

قىرىپىنمادى گۇزون، قاچمادى رىنگىن،
عالمە يايىلار ساۋاشىن، جىنگىن،
آللام خراجىنى ھىندىن، فىرنگىن،
گۇندىرەم ايرانا تورانا سنى.

چنلى بئلل باشىندا مجلس قورولسون،
خانلار، بهى لر، بوينو بورولسون،
گل آيلش مئى ايچك، كئفلر دورولسون،
كوراوغلو چاغيرير دۇورانا سنى.

كئف مجلسى باشلاندى، عاشيق جونون اورتايا گيردى. يئدىلر، ايچدىلر، چالدىلار،
اوينادىلار. كئفلر دورولدى، داماكلار سازلدى. كوراوغلو آياغا دوروب دئدى:

ايندى ايدين دير، اوغلو، گئت ياراقلان!
دميرچى اوغلو گئتدى، قيلينچ، قالحان، جيد، گورز، توپوز گۇتوردو، كوراغلونون يانينا
قايتتى. كوراوغلو گۇردو دميرچى اوغلو اوقدهر ياراق گۇتوروب كى، آلتيندا ترپه نه بيلمز.
آلدى گۇره ك نه دئدى:

دميرچى اوغلو، ارزروما گئدىرسن،
ارزروم دئديگين گوله نيسبتدير،
چوخ ياراق گۇتورمك باشا بلادى.
قيلينچ حمايىلدى، بئله نيسبتدير.

سۇيله ييم سۇزليم ائيله ديل ازير،
شيرين نصيحتيم قيل سينه دفتر:
ايگيده لازيمدى گورز، قالحان، شئشير،
جيدا بير بوينوزدو گله نيسبتدير.

كوراوغلو تك دوشمنلرى سسله مك،
هاى دئيه نده ياغى اوسته قصد دئمك،

آرپا وئریب جانندان عزیز بسله مک،
عرب آت دئدیگین یئله نیسبتدیر.

دمیرچی اوغلو ائله بیلیردی کی، ایگیدین یاراغی نه قدهر چوخ اولسا، بیر او قدهر
یاخشی دیر. کوراوغلونون بوسوژوندن سونرا دمیرچی اوغلو یاراقلارین هره سیندن بیرینی
گوئتوروب قالانینی یئره قویدو. اوندان سونرا گئدیپ اوژ زنجیرینی ده گوئتوردو بئلینه
باغلادی، گلدی. کوراوغلو دئدی:

- اوغول، آتلارین هانسی نی مینمک ایسته ییرسن، گئت، مین!
دمیرچی اوغلو گئندی، تئوله دن عرب آتی چکدی، یهرلیدی، ده لیلرله، نیگار خانیملا،
عاشیق جونونلا سالاما تلاشیپ آتی میندی، کوراوغلونون قاباغینا گلدی.
کوراوغلو دئدی:

ارزروم ون بازارینا واراند،
مقامدا دوشمنی آتماغین گره ک،
گوژدون کی، مطلبین باشا وارمادی،
عرب آت یالینا یاتماغین گره ک.

ایگید گره ک مئیدان آچا، دوز دورا،
دوشمن قاباغیندا بیغینی بورا،
آیاقلارین اوزه نگینه برک وورا،
شئشپری شئشپره چاتماغین گره ک.

ایگید اولان نئیلر اللینی، یوزو؟
نامردین داعوادا دورد اولار گوژو.

بودو کوراوغلونون، اوغول، بیل، سۆز،
او تئللی خانیمی تاپماغین گرهک.

ائله سۆز تامام اولدو، دمیرچی اوغلو کوراوغلو ایله ده حلال - هوممت ائله ییب،
ارزروما طرف یول باشلادی، نئچه موددت یول گئنده نندن سونرا ارزرومون داغلارینا
چاتدی. بیر طرفدن اؤزو یامان یورولموشدو، بیر طرفدن ده آت آجایدی. باخدی کی،
بورادا یاخشی بیر بولاق وار. دوشوب، الینی اوزونو یودو. آتی اوتا بوراخدی، اؤزوده بیر
طرفده دیرسکلندی، بیر بالاجا دینجینی آلسین. بو دیرسکلنمکله یوخو آپاردی. بیر واخت
اویاندی کی، هریانی سیس - دومان بورویوب، عرب آت دا یوخدور، اویانا آت، بویانا
آت، ائله بیل کی، آت بیر پارچا چۆره ک اولوب گۆیه چکیلدی.
گۆتوردو دمیرچی اوغلو گۆره ک نه دئدی:

عرب آت گئتدی الیمدن،
عرب آتی من ایستهرم،
آیری دوشموشم ائلیمدن،
عرب آتی من ایستهرم.

بنناسیز هؤرگو هؤرولمز،
طیبسیز خسته دیریلمز،
باخیرام هئچ یان گؤرونمز،
عرب آتی من ایستهرم.

دمیرچی اوغلونون بو واختی،
ایگیده، ایستهرم باختی،

ياد اۆلكه دى، دوشمن چوخدو،
 عرب آتى من ايستهرم.
 دميرچى اوغلو داغى الك - بلك ائله دى، الدن - آياقدان سالدى، آتى تاپاييلمه دى
 كى، بيلمه دى؛ اوره يى قوبار ائله دى، دئدى:

دونيادا هئچ بير ايگيده يامان آد اولو،
 يوخسوللوق ايگيده يوخسول اۆلماسين
 هر كسين كى، وارى - دؤولتى اولسا،
 لذت چكـر، دهـانيندا داد اولو.

وارلى، كاسيب بو دونيادان كئچه رلر،
 ياخشىلىق يامانى گؤروب سئچه رلر،
 وارين اولسا گليب يئهر، ايچه رلر،
 يوخسول اولسان قوهوم - قارداش ياد اولو.

دميرچى اوغلو - ايگيد يوخدو دونيادا،
 آرتدى درديسم، اولدو حددن زييادا،
 ياخشى آت ميننلر قالسا پيادا.
 داش دوشر باشينا، عؤمرو باد اولو.

دميرچى اوغلو داغدا گزه ر. آخيردا بير قاينان ديينده بير ناخيرچيا راست گلدى.
 آلدى، گؤره ك ناخيرچيدان عرب آتى نئجه خبر آلدى:

باشينا دؤندوگوم، ناخيرچى قارداش،
 منيم عرب آتيم گؤردونمو ولا؟

مرد ایگیده آتی جانان عزیزدی،
منیم عرب آتیم گوردونمو اولای؟

آلدی ناخیرچی:

باشینا دوندوگوم مرد ایگید اوغلان،
سنین عرب آتین من داغدا گوردوم،
قوچ ایگیدلر قالماسینلار پییادا،
سنین عرب آتین من داغدا گوردوم.

آلدی دمییرچی اوغلو:

یئنه تزه لندی قلییم یاراسی،
گوزومه گوردونمور داغلار آراسی.
ایگیدین آتی دیر جیگر باراسی.
منیم عرب آتیم گوردونمو اولای؟

آلدی ناخیرچی:

آدین نه دیرسنین، هاردان گلیرسن،
جومردلرین کونول پاسین سیله رسن،
گزنس عرب آتین تاپایلرسن،
سنین عرب آتین من داغدا گوردوم.

آلدی دمییرچی اوغلو:

دمییرچی اوغلو دولانییدی ائللری،
مسکن ائلله یییدی چنلی بئللری،

آرادا ایشله بیر دوشمن فئللری،
منیم عرب آتیم گوردونمو اولاً؟

آلدی ناخیرچی:

مرد ایگید کؤنلونه گلمه سین گومان،
دوشمنلر الیندن چکرلر آمان،
آیازللیار اطراف، چکیلر دومان
سنین عرب آتین من داغدا گوردوم.

اٹله تزه جه سؤز تامام اولموشدوکی، بیردن کوله ک باشلادی. بیرسو ایچیم ساعاتدا
دومان داغیلیب گئتدی، اطراف آیازیدی. دمیرجی اوغلو عرب آتی مینیپ گئتدی. گون
آییلنه بیر آز قالمیش اؤزونو ارزروما یئتیردی. باخدی کی، شهرین کوچه لرینده هئچ آدام
گوردونمور. اٹله بیل کی، شهر یئریندن کؤچوب. کوچه لرده گزه - گزه آدام آختاریردی کی،
کاروانسارانی سوروشسون، بیرده گلیب بیر مئیدانا چییخدی. باخدی کی، شهرین بوتون
آدامی بورادادی. والله بوردا اوقدەر آدام وار، اوقدەر آدام کی، ایگنه آتسان یئر دوشمه ز،
آتا بیر مهمیز ووروب آداملارا یاخینلاشدی. اوزه نگیه فالخیب باخدی کی، آداملار
اوتوران اوتوروب، دایانان دایانیب، اورتالیقدا سوپورگه چیلر مئیدانی سولاییب،
سوپوروب سلیقه یه سالیرلار.

بیر قوجا کیشی دن سوروشدوکی:

- عمی، بورادانه وار، جاماعات نییه بیغیلیب؟

قوجا بیر آلتدان یوخارییا دمیرجی اوغلویا باخیب دئدی:

- گوردونورکی، غریسن.

دمیرجی اوغلو دئدی:

- بلی، غریم. اوزاق یتردن گلیمیشم.

قوجا دئدی:

بورا جفر پاشانین پهلوان مئیدانی دی، بالا! اؤزونه گووه نن پهلوانلار آرادا بیر گلیب بو مئیداندا پاشانین پهلوانلاری ایله گوله شه لرلر. ایندی عربستاندان بیر تزه پهلوان گلیب، بوگون قارا پهلوانلا گوله شه جک، اودورکی، جاماعات تاماشایا بیغیلیب.

دمیرچی اوغلو باخدی کی، مئیدانین باشیندا ایکی دنه تاخت قورولوب، اطرافیندا یاراقلی - یاساقلی پهلوانلار کئشیک چکیر. آمما تاخت لاردان بیرنین قاباغینا ایپک پرده چکیلیب.

قوجادان سوروشدو:

بس او تاخت لار نییه قورولوب؟

قوجا دئدی:

- او آچیق تاخت کی، گورورسن، او جفر پاشانین تاختی دیر. او بیرده کی، قاباغینا پرده چکیلیب، پاشانین باجیسی تئلی خانیم اوچون دور. بیر نئچه گون بوندان قاباق چنلی تئلی کوراو غلو گلیب زیندانی داغیدی، کئشیکچیلری اولدوروب، پاشانین آشیغینی قاجیردی. تئلی خانیمی دا چوخ آختاریب، تاپابیلمه ییب. ایندی او گوندن پاشا تئلی خانیمی اؤز یانینا کؤچوروب، بیردقیقه گوزوندن کنار قویمورکی، قیز قوشولوب قاجار. قوجا هله سؤزونو تاماملامیشدی کی، بیردن طویل - دوهول وورولدو.

قوجا دئدی:

اودور، باخ، پاشا گلیر. ایندی باشلاناجاق.

دمیرچی اوغلو باخدی کی، بودور بیر دسته آدام قاباقلاریندا پاشا تاختا طرف گلیرلر. بلی، پاشا گلیب اؤز یئرینده آیلکشدی. پاشانین آداملاری دا هره سی بیر طرفده قرار توتدولار. آرادان بیر آرکئچمه دی کی، یئنه ده طویل - دوهول وورولدو.

قوجا دئدی:

- بودا تئلی خانیمدی.

دمیرچی اوغلو باخدی کی، تئلی خانیم قیرخ اینجه بئل قیزین آراسیندا مئیدانا قدم

قويدو. اودا كئچيب اوز تاختيندا، پرده نين داليندا ايلشدي.

يئنه ده طبيل - دؤهول وورولدو. دميرچي اوغلو باخدي، اون نفر پهلوان بير يئكه شئي سورويه - سوويه گتيررلر.

قوجادان سوروشدو كي:

- بونه دي بئله بونلار سورويورلر؟

قوجا دئدي:

- بو، قارا پهلوانين عمودودور. كيم قارا پهلوانلا قاباقلاشماق ايسته سه، گره ك قاباقجا اونون عمودونو يئردن قالديرا. اگر قالديرا بيلدي، قارا پهلوان اونون مئيدانينا چيخار، يوخ، اگر قالديرا بيلمه دي، اوندا ائله بو باشدان قارا پهلوانين الينين آلتيندان كئچيب، اونا حلقه به گوش اولار. بلي، پهلوانلار قار پهلوانين عمودونو گتيريب، مئيدانين اورتاسيندا يئره قويدولار.

عرب پهلوان مئيدانا چيخدي، بير او باشا گرديش ائله دي، بير بو باشا گرديش ائله دي، گليب عمودون دسته سيندن ياپيشدي. بير گوج وئردى، قالديرا بيلمه دي، ايكي گوج وئردى، قالديرا بيلمه دي، اوچونجوده ديزيني يئره قويوب بير نعره چكدي، عمودو قالديريب چيگينه آلدى.

طبيل - دؤهول وورولدو. قارا پهلوان مئيدانا چيخدي.

دميرچي اوغلو باخدي كي، بو بير يئكه پل، كله - كوئور آدامدي، اوز - گوزوندن زهم ياغير. قارا پهلوان گليب عرب پهلوانا ال وئردى. اوندان آرا آچيلدي، كوشتو باشلاندي. قارا پهلوان يامان گوجلو، هم ده يامان عياريدي. بير او يانا چكيشديلر، بير بويانا چكيشديلر، بيردن قارا پهلوان يئره بيخيليب، عرب پهلواني باشينين اوستوندن آشيردي، يئره ووروب سينه سينه چؤكدو.

هر يئردن آفرين صداسي گويه بولند اولدو. جفر پاشا يئريندن دوروب قيشقيردي:

- مني ايسته ين، قارا پهلوانا خلعت وئرسينلر. عرب پهلوان قارا پهلوانين الينين آلتيندان

کڇيپ، اونا حلقه به گوش اولدو. ايشی بئله گۆرهنده دميرچى اوغلو آتابير تازيانا چکيب دوز مئيدانين اورتاسينا سوردو. عمودون يانيندان کڇچنده ال آتيب، اونو يئردن ديك قالديردى، باشينين اوستوندن هرله ييب ائله توللادى کى، عمود يئره دوشوب دسته سینه قدهر تورپاغا قويلاندی.

سس - کوی قالخدی. دميرچى اوغلو آتى بير باش جفرياشانين قاباغينا سوردو. آشيريليپ دوشدو، آتى تاختين يانينداكى ديريه باغلاييب دئدى:

نعره چکيب من مئيدانا گيرنده،
وارمى مئيدانيما گله پهلوان؟...
توتوب کمريندن چالاندا يئرده.
منيم ضربى - دستيم بئله پهلوان؟...

منم شيرى - نر تک مئيداندا گزه ن،
خيشم ايله دوشمنين باغرينى آزه ن،
تولک ترلان کيمى هاوادا سوزه ن،
سونرا ياخان کڇچهر، اله، پهلوان!...

دميرچى اوغلو، من ياراغا دولارام،
آج قورد کيمى دوشمن اوسته اولارام،
قيلنج چکسه م، لئش - لئش اوسته قالارام،
دؤندرهم آل قانى سئله، پهلوان!...

قارا پهلوان دميرچى اوغلونون بو ايشيندن آجيقلا نيب مئيدانا گيردى. طبيل وورولدو، آرا آچيلدى، کوشتو باشلاندى. ايکى سى ده قيزميش نرکيمى بير - بيرينه گيريشديلر. قارا پهلوان گؤردو يوخ، حريف چوخ قوؤتلى دير. ايش گوجه قالسا بير شئى ائله يه

بیلمه یه جک. اودورکی، عیارلیغا باشلادی. بیردن دیزی نی یئره قویوب دمیرچی اوغلو نو باشیندان آ شیرماق ایسته دی.

آنجا ق نه قده ر گوج وئردی، بیر شئی چیخمادی. ائله بیل کی، دمیرچی اوغلو یوز ایلیلک بیر آغا ج اولوب یئره کؤک آتمیشدی. قارا پهلوان ائله بیر اونو با جاردی کی، بیر تهر یئردن قالخیب، اؤزونو اونون الیندن قورتاردی.

دمیرچی اوغلو گول دو، دئدی:

ایکی لکه بیر مجلس ده وار اندا،
او مجلسین حالی پریشان اولو.
بیر قوچ ایگید بیر مئیداندا تاپیلسا
بزه نر او مئیدان، زرنیشان اولو.

سئرچه یه باخ، قارانقوشا دون بیچه ر.
مرد ایگید لر دولو باده لر ایچه ر.
نامرد آدام داعوا گونونده قاچار.
گئده ر دالداردا پهلوان اولو.

دمیرچی اوغلو یام، قورخمارام مرددن
تولکو دئیه ر: آسلان قووارام یورددان
بیر کئچی قاچیان قورتولسا قورددان،
باخار بوینوزونا گرگان اولو.

سؤز تامام اولدو. یئنه مئیدان قیزیشدی. دمیرچی اوغلو بو دفه ماجال وئرمه ییب اونون کمریندن یاپیشدی. دیزی نی یئره قویوب ائله بیر نعره چکدی کی، طبیل - دوهولون سسی باطیل اولدو. قارا پهلوانی دیک گؤتوروب یئره ووردو.

«احسن، آفرین» سسی مئیدانی بورودو. جفر پاشا دمیرچی اوغلونو حوضورونا چاغیردی.

سوروشدوکی:

- پهلوان، دئ گوروم کیمسن؟ کیمین پهلوانیسان؟ بورایا نه یه گلمیسن؟
دمیرچی اوغلو گوزلرینی دولاندیریب، بیر دفه تئللی خانیم باخدی، دئدی:
قالخیب چنلی بئلدن دوشموشم یولا،
ارزروم ون بازارینا گلمیشم،
اجل کؤینگینی گئییب اگنیمه،
جنگ - جیدالین گوزارینا گلمیشم.

جفر پاشا دئدی:

- سنین عاشیق لیغین دا وارا میمش کی...

دمیرچی اوغلو جفر پاشایا جاواب وئرمه دی. بیرده تئللی خانیم طرف باخیب دئدی:
اگلشمیشدیم اوردا، صوحتین کئچدی،
قالخدی کؤنلوم قوشو، دولو مئی ایچدی؛
تئللی خانیم، صدان گلدی یئتیشدی،
سن گؤزه لین ایلقارینا گلمیشم.

تئللی خانیم مطلبی آنلادی، بیلدی کی، بو چنلی بئلدن گلن دی. آنجاق کیم اولماغینی بیلمه دی. بیلمه دی کی، کور اوغلو اوزودور، یا اونون ده لیلریندن دیر. بورادا دمیرچی اوغلو آلدی اوچونجو خانه نی، دئدی:

دمیرچی اوغلو یام، یالان گلمز دیلیمه،
موخننت یاپیشار چتین الیمه،
میصری قیلینج باغلامیشام بئلیمه،
ترلانلارین تازارینا گلمیشم.

تئللی خانیم بیلدی کی، کوراوغلو دئیل، اونون ده لیلریندن بیر دیر. آمما باخدی کی، کیم اولور - اولسون، کیشی نین نه قوچاقلیغینا، نه ده گۆزه للیگینه سۆز اولایلمز. جفر پاشا دئدی:

- من سنین دئدیکلریندن هئچ زاد پاشا دوشمه دیم. بیر عمللی - باشلی دئ گوروم، کیمین پهلوانیسان؟ سنی اوزومه پهلوان گورتورسم قالار سانمی؟
دمیرچی اوغلو دئدی:

- جفر پاشا، ایدین وئر، آتیمی مینیم، سونرا سنه جاواب وئرم.
بونو دئییب، دمیرچی اوغلو قیزیل قوش کیمی توللانیب عرب آتین بئلینه قوندو. جفر پاشایا اوز توتوب دئدی:

- جفر پاشا، بیل و آگاه اول! منیم آدیم دمیرچی اوغلودور. اوزومده چنلی بئللی کور اوغلونون ده لیلرینده نم، گلیمیشم تئللی خانیمی آپارام.
بونو دئییب دمیرچی اوغلو آتی حرکت گتیردی. قاچاراقدا الینی آتیب تئللی خانیمی پرده قاریشیق گورتوروب آتین ترکینه قویدو. آرا قاریشیدی. آداملار بیر - بیرینه ده یدیلر.
دمیرچی اوغلو متیداندان چیخیب، چنلی بئل طرفه یول باشلادی.
هاندان - هانا جفر پاشا اوزونه گلیب های سالدی. قوشون آتلانیب دمیرچی اوغلونون دالینا دوشدو.

دمیرچی اوغلو ائله تزه جه شهردن چیخمیشدی، گوردو شهر طرفدن بویوک بیر قوشون گلیر. تئللی خانیم قوشونو گورجک دئدی:

عثمانلی قوشونو گلیر قورد کیمی،
وار گنت، عجم اوغلو، دورما بو یئرده!
باشین گئدر، گؤوده ن قالار یورد کیمی،
وار گنت، عجم اوغلو، دورما بو یئرده.

دمیرچی اوغلو اونون جاوابیندا دئدی:

عثمانلی قوشونو گلسه قورد کیمی،
 اوّلر عجم اوغلو گئتمه ز یو یئردن!
 باشیم گئتسه گوّوده م قالسا یورد کیمی،
 اوّلر عجم اوغلو، گئتمز بو یئردن!

تئللی خانیم دئدی:

قوشون گلیب، ایندی سنی توتارلار،
 قوللارینی دال گردنده چاتارلار،
 قول دئییین حبشه ده ساتارلار،
 وار گئت، عجم اوغلو، دورما بو یئرده!

دمیرچی اوغلو دئدی:

قوشون گلسه، منی بوردا توتسالار،
 قوللاریمی دال گردنده چاتسالار،
 قول دئییین حبشه ده ساتسالار،
 اوّلر عجم اوغلو، گئتمز بو یئردن!

تئللی خانیم دئدی:

تئللی خانیم عرضین سنه ائیله سین،
 دیلی توتمور بئش کلمه نی سؤیله سین،
 بیر تک ایگید مین قوشونا نئيله سین؟
 وار گئت، عجم اوغلو، دورما بو یئرده!

دمیرچی اوغلو دئدی:

دمیرچی اوغلو دردین کیمه سؤیله یر؟
 شیرین جانین سنه قوریان ائیله یر،

یوزمین تولکو بیر آسلانا نئيله یەر.
 اؤلر عجم اوغلو، گشتمز بو یثردن!
 تئلی خانیم گوردو یوخ. دمیچی اوغلو گئدهن دئیل، قوشوندا یاخینلاشیر.
 دئدی:

- اوندان ده سنه کؤمک ائله یه جه یم.
 دمیچی اوغلو بیر اطرافا باخیب گوردو یولون کناریندا بیر ماغارا وار. قیلنجینی،
 قالخانینی تئلی خانیم وئریب دئدی:
 - یاخش، آل، بوسنین اوچون قیلنج، بودا قالخان. گیر بوماغاریا، پال - پالتارینی - یور
 - یونده مه سال، گل!

تئلی خانیم آتدان دوشدو، قیلنجی، قالخان گؤتوروب ماغاریا گیردی.
 دمیچی اوغلودا ائله بونو ایسته ییردی. ماغاردان بیر آزالی یئکه داش واریدی. تئز
 اونی یومبالادیب گتیردی، ماغارانین آغزینا تیخادی، دئدی:
 - تئلی خانیم، کوراوغلو منه دئییب کی، گرهک یترده ده اولسا، گؤیده ده اولسا تئلی
 خانیمی گتیره سن. نیگار خانیم سنین یولونو گؤزله ییر. ایندی من سنی داعوا مئیدانینا قویا
 بیلهرم.

باشینا بیر ایش گلر، اوندان گرهک من خانیمین، کوراوغلون ده لیلرین اوزونه چیخمایام.
 بیرده سن امداد ائله سن، ده لیلر دئیهرلر کی، دمیچی اوغلو آرواد کؤمگینه قالیب. سن
 اوتور اورادا، من داوانی ائله یم، ایشیمی گؤروم، قورتاریم، سونرا چیخیب گئده ریک.
 دمیچی اوغلو سؤزونو قورتاردی قایدیب آتی میندی.

جفر پاشانین قوشونو گلیب چاتدی. دمیچی اوغلو بایی چیگنیندن آشیردی؛
 اوخلاری بیر - بیر چیلله یی - کامانا میندیریپ، یثریندن ترپه نه نی ووروب یثره سالدی.
 جفر پاشا باخدی کی، مئیدانا چیخماق ایسته ین ییخیلیر. قورخودان بیر آدام قاباغا گئتمک
 ایسته میر. قوشون بؤیوک لرینه قیشقیردی کی:

- نه دایانمیسینیز؟ بیر نفر آدام نه اولدو کی، هامینین گۆزونو قورخوتدو؟ بو ساعات
توتون. قوللارینی باغلایین!
دمیرچی اوغلو دئدی:

هـذیان دئمه، جفر پاشا،
دمیرچی اوغلو منم، منم!
چکـدیرهـم سـنـه حـاشا،
دمیرچی اوغلو منم، منم!

قـولـاج قـولـلاریمـی گـرـرـهـم،
مـئـیدـانـدا هـونـر گـؤـسـتـرـم،
جـمـده گـینـی یـئـره سـرـرـهـم،
دمیرچی اوغلو منم، منم!

عـرـب آت چـتـین تـوتـولـار،
قـارغـی قـولـاقلار چـاتـیلـار،
هـایـقـیرـب، داغـدان آتـیلـار،
دمیرچی اوغلو منم، منم!

شـهـرلـرینـی تـالایان،
یـوردونـدا اوچـاق قـالایان،
اؤزودـه قـانین یـالایان،
دمیرچی اوغلو منم، منم!

دمیرچی اوغلو دوشمز گوجدن،
 قورخماز موخنندن، بیجدن،
 باج آلام نقددن، وئجدن،
 دمیرچی اوغلو منم، منم!

سۆزونو قورتاریب، دمیرچی اوغلو الینی آتدی اوخ قابینا، باخدی کی قیرخ اوخون
 قیرخی دا قورتاریب. قوشون بویو کلری ده بونو باشا دوشدولر. یئر به یئردن اونون اوستونه
 هوجوم ائله دیلر. دمیرچی اوغلو اوستونده نه قدر یارق - یاساق وار ایدیسه، هامیسی
 چیخاردیب آتدی. بئلینده کی کوتان زنجیرینی آچیب الینه آلدی. آتی جوولانا گتیریب
 دئدی:

جفر پاشا، بوگون دؤیوش گونودور،
 ییغیسان باشینا نه لؤهو لنگی؟
 یارپاق کیمی باش بدنن تۆکه رم،
 منم جزیره نین اصلی پلنگی.

بیزیم ده لی لر مئیداندا مرد اولار،
 غووغا گونو ایکی گؤزو دؤرد اولار،
 سالارام شهرینی یئری یورد اولار،
 منم بوردا دریالارین نهنگی.

چای کیمی جوشموشام داها سؤنمه رم،
 عسگر نه دی، قوشون نه دی قانمارام،

قسم اولسون، بو مئیداندان دؤنمرم،

آخیب سودا، سینار سویون سهنگی.

قوشون یئنه بیر شئی ائله یه بیلمه دی. دمیرچی اوغلو هر دفه زنجیری توولایاندا بئش --

آلتی آدام جهنمه واصل اولوردو.

آخیردا جفر پاشا عیبارلاری چاغیردی کی:

- بو کافیر اوغلو قوشونو قیردی قورتاردی. بیر تدبیر تۆکون!

عیبارلار باشلادیلار دمیرچی اوغلونون اوستونه بیهوشداری سپمه گه. هر طرفده

اوقدهر بیهوشداری سپدیلرکی، آخیردا دمیرچی اوغلو هوشدان گئدیپ ییخیلیدی.

قوشون سئوینجک اونون دؤوره سینی آلدی. آما بیر نفر آدام دا یاخینا گله بیلمه دی.

عرب آت قویروغونو قالدیریب اطرافی فیزلانماغا باشلادی. گلن - گئده نی دیشی ایله،

تپیگی ایله قیزیل قانا بویاییب شیل - کوت ائله دی.

دمیرچی اوغلو اوچ گون اوردا قالدی، آتین قورخوسوندان بیر آدام یاخینا گله بیلمیردی.

آنجاقدن هردن - بیردن دمیرچی اوغلو هوشا گلنده هر طرفدن بیهوشداری سپیب یئنه ده

اونو یوخلادیلار. بو مینوال ایله اوچ گون کئچدی. دؤردونجو گون ایلخینی هایلایب

بورایا گتیردیلر، عرب آت ایلخینی گؤروب، دمیرچی اوغلودان ال چکدی. ایلخییا

قوشولوب اوتلایماغا باشلادی. دمیرچی اوغلونو گؤتوروب شهره گتیردیلر. آما نه قدهر

آختاردیلار سا، تئلی خانیمی تاپا بیلمه دیلر. جفر پاشا گؤتوروب خوتکارا بیر نامه یازدی

کی: «کوراو غلونون بیرده لیسینی توتوموشام. نه تهر دئییرسن ائله ائله ییم». جفر پاشا نامه نی

بیر قاصید ایله خوتکارا گؤنده ردی، دمیرچی اوغلونو دا پهلوان مئیدانیندا بیر آغا جا

ساریتدی، اوستونه کئشیکچیلر قویدو.

دمیرچی اوغلو پهلوان مئیدانیندا قالسین، تئلی خانیم ماغارادا، عرب آت ایلخیدا،

ایندی سنه کیمدن دئییم، کوراو غلودان.

وعده دن چوخ کئچمیشدی. دمیرچی اوغلودان خبر گلمه دی. کوراو غلونو فیکیر

گۆتورموشدو. اوره گينه دامميشدى كى، دميرچى اوغلونون باشيندا بير ايش وار. اما هله
گۆزله بيردى كى، بير ايكي گون ده كئچسين، گۆرسون نه اولور. گئجه نين بير واختى بيرده
يوخودا گۆردوكى، بير ديشى لاخلاييب، آغزى قان ايله دولدو. سكسه نيپ، يوخودان
آييلدى. ائله بير نعره چكدى كى، بوتون ده ليلر يوخودان قالخديلار.

کوراوغلو ده ليلرى يانيندا گۆرنده آلدی گۆره ک دئدی:

آت بـئـلـيـنـه ده لـيـلـرـيـم،
سـيـزه قـوـرـبـان جـان، يـئـرـيـسـين!..
تـوـتـولـوبـدو دـمـيـرچـى اوغـلو،
ايـگـيـد پـهـلـوان يـئـرـيـسـين!..

يـاـغـيـلار چـكـسـيـن آمـانـي،
گـؤـزوم گـؤـرمـه سـين يـامـانـي،
لـش - لـشـه وئـره ک دوشـمانـي
آخـسـين قـيـزـيل قـان يـئـرـيـسـين!..

قـوچ کـوراوغـلو گـلـر جـوشـا،
پـولـاد قـالـخـان تـوتـار بـاشـا،
ايـگـيـدلـر دـورسـون سـاواشـا،
قـيـران سـولـطان، خـان يـئـرـيـسـين!..

ده ليلر ايشى بئله گۆرنده ياراقلائيپ آتلانديلار. کوراوغلو اوزوده ميصرى قيلينجى
بئلينه باغلادی، قالخان آسدى، نيزه گۆتوردو، سيچراييب ترلان کیمی قيرآتين بئلينه
قوندو. چنلى بئلى ايلديریم کیمی ائنديلر. اوز توتوب ارزروم اگئتديلر. داغلاری، داشلاری
اوز ائله ديلر، دره لری تپه لری دوز ائله ديلر. گليب ارزروم چاتدیلار.

جفر پاشا اوگوندن کی دمیچی اوغلونو توتوموشدو، هرگون یانینا گلیب تئلی خانیمین یئرینی سوروشوردو. دمیچی اوغلودا هر دغه سینده اونا جاواب وئیردی کی:

- جفر پاشا، منیم آدیم دمیچی اوغلودور، اؤزومده کوراوغلو دهلیسی یم. بیز اؤله ریک دوشمنه سیرر وئرمه ریک. سن بیرده تئلی خانیمی گورمه یه جکسن.

جفر پاشادا هرگون اونو یئددی پهلوانا دؤیدوروب، سونرادا ده ریسیندن بیر قاریش سؤیدوروب یئرینه سامان تپدیره ردی.

بئله - بئله بیر نئجه گون کئچدی. قاصید خوتکاردان خبر گتیردی: «جفر پاشا، کوراوغلونون دهلیسینی توتدورموسان، نامه سنه چاتان کیمی اونو دار آغاجیندان آسیب، خبرینی منه گتیره رسن. اؤزونده قوشونو حاضیرلا، یاخین زاماندا کوراوغلونون اوستونه یئرش ائله یه جه بیک.»

جفر پاشا نامه نی آلان کیمی جار چکدیریب هامییا خبر وئردی کی: «پهلوان مئیدانینا بیغیلین، کوراوغلونون دهلیسینی دارا چکه جه یم.»

کوراوغلوگیل او زامان گلیب ارزروما چاتدیلا رکی، جاماعات پهلوان مئیدانینا بیغیلیمیشدی. کوراوغلو ایشی بئله گورنده، شهرین کناریندا آتدان دوشدو، پالتارینی ده ییشدی، بیر عاشیق پالتاری گئیدی، بیر سازدا گؤتوروب ده لیلره دئدی:

- بیز شهره بئله گیرسک، ایشی بیلیب دمیچی اوغلونو تلف ائده رلر. سیز بورادا دایانیب منی گؤزله یین. ائله کی من نعره چکدیم. اوندا اؤزونوزو قوشونا وورون!

بونو دئییب اؤزو پهلوان مئیدانینا یوللانندی. کوراوغلو او واخت پهلوان مئیدانینا یئتیشدی کی، جلدلار دار آغاجینی حاضیرلا بیردیلا ر. کوراوغلو باخدی، مئیدانین اورتاسیندا تورپاقدان بیر تپه دوزلدیلر. دار آغاجینی دا تپه نین اوستونده قوروبلا ر.

خوتکارین نامه سی گلنده سن سونرا جفر پاشا آرخاینلاشمیشدی. خوتکار یازمیشدی کی، قوشون حاضیرلا یین، چنلی بئله یئرش اولاجاق. اودورکی، جفر پاشا دای کوراوغلودان قورخموردو. ایندی دمیچی اوغلونو ائله اؤلدورمک ایسته ییردی کی،

کوراوغلونون اورگینه داغ چکسین. بو تورپاق تپه‌نی ده اونون اوچون حاضیرلامیشدی. آدینی دا قویموشدو چنلی بئل. دمی‌رچی اوغلونو اله سالیب دئییردی کی، سنی چنلی بئلده آسدیراجاغام.

جفر پاشا کوراوغلونو چیگنینده سازگورجک چاغیردی کی:
- آیه، یانشاق، یاخشی گلیبسین. بوگون بیزیم بایرامیمیزدیر. گل، سن ده بیرآز چال،
اوخو!

کوراوغلو دئدی:

- همیشه بایرامدا اولاسان، پاشا! آنجاق بو هانسی بایرامدیر؟

پاشا لووغالانا - لووغالانا دئدی:

- یانشاق، کوراوغلونو تانیییرسان می؟

کوراوغلو دئدی:

تانیییرام، پاشا! چوخ قانسیز آدامدیر.

پاشا دئدی:

- اودور، باخ! اونون بیرده لیسینی توتدوورموشام. ایندی آسدیراجاغام. بایرام اونون بایرامی دیر. کوراوغلو بئلده باخاندا گوردو مثیدانین باشیندا دمی‌رچی اوغلونو زنجیره چکیبلر، قیچلارینین دریسینی ائله سویوبلار کی، پارچا - پارچا ساللانیر. رنگی آغ آپیاغ آغاریب، ائله بیل کی، عینی مئیت رنگی دی. هیرس کوراوغلونون تپه‌سینه ووردو، بیرایسته‌دی کی، ائله الینی اوزادیب توتسون پاشانین خیرتده گیندن، چکیب جگینی آیرسین، بیرده فیکیرلشدی کی، ده‌لیلر هله اوزاقدیر، ائله ائله‌سه آرا قاریشار.

پاشا باشینین آداملاری ایله دمی‌رچی اوغلونون یانینا گلدی. کوراوغلودا گلیب بیرآز آرالی دایاندی. دمی‌رچی اوغلو اوقده رقان ایتیرمیشدی کی، هوشو باشیندا دئییلدی.
پاشا آیاغی ایله اونو ووروب دئدی:

- یاریم سعاتلیق عؤمرون قالیب. باخ، او داغی گؤرورسن هی؟

یاریم ساعاتدان سونرا سنی اورادا چکدیره جهیم.
دمیرچی اوغلو بونو ائشیدیپ گۆزلرینی یومدو. اوزونو اوینا چئویردی.
پاشا دئدی:

- سن گل، عینادا اومما! تئللی خانیمین یئرینی، دئ سنی بوراخیم، چیخ، گئت!
دمیرچی اوغلو جفر پاشانین جاوابیندا دئدی:

- جفر پاشا، هرگون بوسؤزو منه دئییرسن؟ من کور اوغلو ده لیلرینده نم. بیز اؤله ریک.
یاغیا سیرر وئرمه ریک، تئللی خانیم چوخدان چنلی بئلده دیر.
بو یئرده کور اوغلو اؤزونو ساخالایا بیلمه دی. سازین دؤشونه باسیب دئدی:

بو کور اوغلو، ده لیلریم -
قیصاصینی آلا ر ایندی.
سولطانا، پاشایا، خانایا
میصری قیلینج چالار ایندی.

دمیرچی اوغلو کور اوغلونون سسین ائشیتجک دیک گۆزلرینی آچدی. ایسته دی
قالخسین، کور اوغلو اونا گۆز باسیب دئدی:

اولوم من سنین قوربانین،
مرد ایگیدسن قییدین جانین،
جومرد دلیلر دوشمانین،
بانار اودا قالار ایندی.

اویما یاغینین فئلینه،
گره ک کور اوغلو بیلینه،

قـیزیب ارزروم ائـلینه
بـیر ولوله سـالار اـیندی.

جفر پاشا سوروشدو:

- یانشاق او سنی گورجک آیاغا دورماق ایسته دی. یوخساییر - بیرینیزی تانییر سینیز؟
کوراو غلو دئدی:

- تانییرام، پاشا، بو هئیوهره اوغلو هئیوهره بیر دفه منی سویوب بوتون وار - یوخومو
ایمدهن آلیب.

پاشا دئدی:

- عیسی یوخدور، او منده آز داغ چکمه ییب. ایندی قیصاصیمیزی آلاریق.
کوراو غلو دئدی:

پاشا ساغ اولسون! سینه مه اوچ خانه سوز گلیب، ایجازه وئراونو دئییم.
پاشا ایجازه وئردی، آلدی کوراو غلو دئدی:

جفر پاشا، بوگون قیصاص گونودو،

موخننت اولکەسی گرهک تالانا!..

مرد ایگیدلر غووغا گونو دوشنده،

شریت دئییب اوز قانینا یالانا!..

دمیرچی اوغلو پاشا دوشدوکی، کوراو غلو اونا ایشاره ائدیر، اونا اورهک - دیرهک وئیر،

دئدی:

- پاشا منی اولدوره جکسینیز. هئج اولمازسا سازیمی وئرن اونون جاوابینی وئیریم،
سونرا اولوم. دمیرچی اوغلونون سازینی وئردیلر. آلیب سازی دوشونه باسدی، دئدی:

چـنلی بـئتلدن ارزروم اـگلنده،

جفر پاشا دوشدو منیم دستیمه،

آختاردیم شیکاری، یئرینده تاپدیم،
قویما دیلار تئز یئتیره م دوستوما،

کوراوغلو دئدی:

سام یئلی تک اوستلریندن آسینده.
داعوا گونو اؤز جانیندان کوسنده.
میصری قیلینج کلله لری کسنده،
بساغیر ساقلار جم دکله دولانسا.

آلدی دمیچی اوغلو دئدی:

آسلان کیمی مرد مئیداندا دوروردوم،
هر طرفه میصری قیلینج ووروردوم،
عسگر لری، پاشا لاری قیریردیم،
نامرد عیار درمان سپدی اوستومه.

کوراوغلو دئدی:

ائتیت گیلن کوراوغلو نون سؤزونو،
من بیلرهم آیریسینی، دوزونو،
بیرجه گؤستر تئللی خانیم اوزونو،
کؤنول جیلوه لنه، جان هاوالانسا.

دمیچی اوغلو دئدی:

آختاردیغین بیر پونه اندا یاتیب دیر،
دوشمنلریم مطلبینه چاتیب دیر،
جفر پاشا ایندی منی توتوب دور،
ایسته ییرکی، سامان تپه پوستوما.

آخیر خانه لردن جفر پاشا شوبه لندی. گوردو یوخ، بونلار دوشمن کیمی دانیشمیرلار.
یاواشجا یانیندا کی پهلوانلار دان بیرینه پیچیلادی کی؛
- بو آدامدان منیم گوزوم سو ایچمیر، دئییه سن، بودا چنلی بئلدهن گلندی، حاضیر
اولون، بونو توتماق لازیمدیر.

اوندان اوزونو کوراوغلویا توتوب دئدی:
یانشاق ایندی دئی گوزوم اوزون کیمسن؟ کیمین یانشاغیسان؟
جفر پاشا ایسته ییردی کی، اونو خام سالسین. تاکی پهلوانلار حاضیرلانسینلار. آما
کوراوغلو دا مسئله نی پاشا دوشموشدو، دئدی:

قول دئیهرلر قولون بوینون بورارلار،
قوللار قاباغیندا گئدهن تیرم من.
حئسابلییه داغدا اولسام اگیللم،
بد حئسابا یامان کینلی گیرم من،

قییرام قوشونونو خاک - پای کیمی،
بیر قیلینج وورارام امیرای کیمی
من جوشموشام بوز - بولانیق چای کیمی،
اینانما کی، نئچه ایله سؤنم من،

کوراوغلو دا یاتیب - یاتیب اویانمیش،
میصری قیلینج قیزیل قانا بویانمیش.
من پولادام دمیرچی ده دایانمیش،
شیشه دئییللم ال دهینده سینام من،

سؤزو قورتاریب کوراوغلو بیر دهلی نعره چکدی. دهلیلر هر طرفدهن تۆکولدولر. بورادا

بیر ساواش اولدو، بیر ساواش اولدو کی، روزگارین گوزو هله بئله بیر ساواش
 گورمه میشدی. کوراو غلو ماجال وئرمه ییب جفر پاشانی توتدو. قوشوندان قیریلان
 قیریلدی، قیریلمايان دا جفر پاشانی توتولموش گوروب داعوادان ال چکدی.
 کوراو غلو حوکم ائله دی کی، دمیرچی اوغلونو آچیب جفر پاشانی اونون یئرینده
 زنجیره وورسونلار. ده لیلر دمیرچی اوغلونون یانینا گلدیلر، باخدیلا رکی، دمیرچی اوغلو
 لاپ الدن دوشوب، کوراو غلو اونو بئله گورنده اورهی قوبار ائله دی.

آلدی، گوره ک نه دئدی:

ملول - ملول نه باخیرسان،
 دمیرچی اوغلو، دمیرچی اوغلو؟!
 جانیم اودلارا باخیرسان،
 دمیرچی اوغلو، دمیرچی اوغلو!؟

دوست دوستدان آرالی گره ک،
 غووغایا وار الی گره ک،
 ایگیدلر یارالی گره ک،
 دمیرچی اوغلو، دمیرچی اوغلو!؟

قوچ کوراو غلو ائیلر ساواش،
 کسه ر، تۆکه ر چوخ قانلی باش،
 تئللی خانیم سنه پئشکاش
 دمیرچی اوغلو، دمیرچی اوغلو!؟
 دمیرچی اوغلو تئللی خانیمین آدینی ائشیدنده گوزلرینی آچدی.

دئدی:

- کوراوغلو، خانیم ماغارادادی. آدام گونده رگئدیپ گتیرسینلر.
دهلی حسن ماغارانین یئرینی - یوردونو اؤیره نیپ، دهلیلردن ده بیر نئچه سینی
گونده ریب، گئدیپ تئلللی خانیمی گتیردی.
دمیرچی اوغلو تئلللی خانیمی گورجک دئدی:

ادب ایله، ارکان ایله،
تئلللی گلیر قارشی میزا.
من قوریانام او دیلدارا،
عجب گلیر توشوموزا.

دوروب دالدادا باخاندا،
جانیم اودلارا یاخاندا،
یارین سئیرینه چیخاندا،
نه خوش گلیر خوشوموزا.

دمیرچی اوغلو، نه اولاجاق!..
بولبول اولسه گول سولاجاق،
قادیر مؤولادان گله جک.
نه یازیلیب باشیمیزا.

دمیرچی اوغلونون سوزو کوراوغلویا یامان اثر ائله دی.

دئدی:

دمیرچی اوغلو، دونیانی داغیدارام، سنی اولمه یه قویمارام. سونرا جفر پاشایا اوزونو
توتوب دئدی:

- دوش قاباغا. گره ک سنی اوزوم اوز المله بو دار آغاچیندان آسام.
 بونو دئییب کور اوغلو قیرآتی میندی، جفر پاشانی قاباغینا سالدی. تپه نین اطرافیندا
 اونو دورد دولان دیرماغا باشلادی،
 دئدی:

- سن منیم ده لیمی بوداغدا آس دیرماق ایسته ییردین، ایندی دولان بو داغی.
 اوندا سازی دوشونه باسیب دئدی:

قویمام قالا جفر پاشا،
 سنده بو داغی، بو داغی...
 چکدین چال - چارپاز سینه مه،
 سنده بو داغی، بو داغی...

توتدور موش ای دین ده لیمی،
 سیندیر میش ای دین بئ لیمی،
 ساتین گزیر دین اولومو،
 سنده بو داغی، بو داغی...

ده لیمی سالدین زینندان،
 باعیت اولدون ناحاق قانا،
 نامرد لیکله ووردون جانا
 سنده بو داغی، بو داغی...

آجیش دیرین آج آسلانی،
 قیلینج قینیندا پاسلانی،

قویمام، قیررام بهیی، خانى،
سنده بوداغى، بوداغى...

کوراوغلویام سالدیم تالان،
اؤزون اؤز قانینا یالان،
قیرآت دؤشوندە دؤرد دولان،
سنده بوداغى، بوداغى...

کوراوغلو جفر پاشانى دار آعاجینا گتیرنده تئللی خانیم ایره‌لی گلیب یایلیغینی اونون
آیاغینین آلتینا آتدی.

دئدی:

- قوچ کوراوغلو، قارداشیمی منه باغیشلا!
کوراوغلو جفر پاشانى بوراخدی. آنجاق دئدی:
- جفر پاشا گئت، سنى تئللی خانیما باغیشلادیم، آما بیرده گیریمه کئچسن،
اؤلدوره جه یم. اوندان سونرا های وورود، ده‌لیلر آتلان‌دی‌لار، ده‌لی حسن جفر پاشانین
کجاوه‌سینی تاپیب گتیردی. دمیرچی اوغلو ایله تئللی خانیمی کجاوه‌یه قویوب یولا
دوشدولر.

آز گئتدی‌لر، چوخ گئتدی‌لر، یولون بیر یاریسیندا کوراوغلو ده‌لی حسنه دئدی:

گئده‌ک، گۆره‌ک دمیرچی اوغلو نئجه‌دیر؟

گلیب گۆردولرکی، تئللی خانیم اگلشیب کجاوه‌نین ایچینده، دمیرچی اوغلونون دا
باشینی آلیب دیزینین اوستونه.

کوراوغلو سوروشدو:

- تئللی خانیم، دمیرچی اوغلو نئجه‌دیر؟

دمیرچی اوغلو سسه‌گۆزلرینی آچیب دئدی:

- کوراو غلو، قورخما، داها منه اؤلوم یوخدور. آنجاق سن ائله بيلمه کی، من قورخاقلیق ائله میشم، یا دوشمنه باجارا بيلمه میشم.
قالخب تئللی خانیم سؤیکندی، دئدی:

قوشون گلیب صف - صف اولوب دوزولدو،
هالای ووروب گلدی منیم اوستومه.
جان کوراو غلو، اؤز جانیمدان قورخما دیم،
قورخوم اولدو ظفرده یه دوستوما.

آخیرا جان من مردانا دورمو شام،
قوشونندان ال توتانی قیرمیشام،
بیر دیز اوسته قیرخ نفری وورمو شام،
اوخ - یای دهیب، یارا سالیب شصتیمه.

دمیرچی اوغلو هئی چاغیردی کریمی،
دوست یولوندا قویموش ایدیم سریمی،
جفر پاشا سویدوروردو دریمی،
قصدی بویدو سامان تپه پوستوما.

غرض، دسته نه دوردو، نه ده دینجلدی، گلیب چنلی بئله چاتدی.
نیگار خانیم قاباغا چیخدی. دهلیلرله، کوراو غلو ایله گؤروشدو. تئللی خانیم خوش گلدین ائله دی.

دمیرچی اوغلو یارالی گؤره نده اؤزونو ساخلایا بيلمه ییب آغلادی. کوراو غلو نیگارین یانینا گلدی، آلدی گؤره ک نه دئدی:

آغلاما آلا گۆز نیگار!
دمیرچی اوغلو ساغالا جاق.
باغریما باسما کۆز، نیگار،
دمیرچی اوغلو ساغالا جاق...

چنلی بئلدی منه پناه،
تا پدیرازام حکیم، جراح،
کۆکسونو اۆتوروب، چکمه آه،
دمیرچی اوغلو ساغالا جاق...

کور اوغلو هئچ اگمز بویون،
توتا جام تئللیله تویون،
کسه جم تونجو، قوچ، قویون،
دمیرچی اوغلو ساغالا جاق...

دئیرلرکی، کور اوغلونون کیمیاگر درویش آدیندا بیر حکیم دوستو وارایدی. چاغیریب،
دمیرچی اوغلونو هامان کیمیاگر درویشه تاپشیردی. داوا، درمان... دمیرچی
اوغلو ساغالیب دوردو آیاغا. نیگار خانیم چنلی بئلده بیر مجلس دوزهلدیب، یاخشی بیر
توی ائله دی. تئللی خانیمی دمیرچی اوغلویا وئردیلر.

ائیوا زین چنلی بئله گتیر یلمه سی

یاز تزه جه آچیلیمیشدی. چنلی بئل یئنه ده گولله، نرگیزه بویانمیشدی. بولاقلار قاییر - قاییر قایناییر، اوره ک لر او یون - او یون اویناییر. دهلی لرین نعره سی یئنه ده چنلی بئلی باشینا گؤتورموشدو.

کور او غلو دهلی مهتری گؤتوروب آتلاری، ایلخیلاری گؤزدهن کئچیرمیشدی، کوسا صفری یانینا آلیب یاغی قوروغونو گزمیشدی. تانری تانیمازی چاغیریب، بندرگاهلاری، قاراوولخانالاری یوخلامیشدی. دهلی حسن دهلی لرین هامیسینی نیظاما دوزوب اونون یانینا گتیرمیشدی.

کور او غلو هر شئی اؤز قایداسیندا گؤره ندن سونرا چنلی بئلده کئف مجلسی قوردوردو.

ساقی تولوقلاری مجلسین اورتاسینا سورویوب باده گزدیریردی. کور او غلو قارا بیغلارین آلتیندان بیر - ایکی باده کئچیره ندن سونرا دؤنوب عاشیق جنونا باخدی.

دئییر لرکی، کور او غلو بئله دؤنوب باخاندای عاشیق جنوندا سورغو - سوال ائله مزدی. او ساعات الینی اوچ تئللی سازا آتیب اورتایا چیخاردی.

عاشیق جنون سازی دۇشونه باسیب، بیر، ایکی آغیز دییه نندن سونرا اوزونو کوراوغلویا توتدو. مین یئردهن «آفرین!... صدآفرین!...» دئدیله. کوراوغلونون اورهی آتالندی، الینی بادهیه آتاندانیا نیاگار خانیم درین بیر آه چکدی. کوراوغلو بادهنی ساخلادی. دۇنوب یانیندا اوتوران نیاگار خانمیا باخدی. گۆردو نیاگار ائله غمگین دیر، ائله غمگین دیرکی، دای نئجه. قارا قاشلار چاتیلیب، گۆزلر دولوخونوب، ائله دی کی، ائله بیر هایا بندوقدی. کوراوغلو دئدی:

- نیاگار خانیم، نییه بئله غملی سن؟

نیاگار جاواب وئرمه دی. کوراوغلو بیر ده سوروشدو. نیاگارین آلاگۆزلریندهن دامجی - دامجی یاش گیلله نیب، لاله یاناقلاردان آشاغی گلدی. کوراوغلو الیندهن بادهنی یئره قویدو.

ده لی لر نیاگارین خاطیرینی چوخ ایسته ییردیله. شوبه لنددیله کی، بلکه کوراوغلو اونون اوره یینه ده ییب. اودورکی یئره یئردهن قالدیلار:

- نیاگار خانیم، گره ک دردینی بیزه دییه سن. بس بیز بورادا اولمه میشیکی کی، سن غم - غصه چکه سن.

نیاگار ایشی بئله گۆره نده اوره یی کۆوره کله ندی، اوزونو کوراوغلویا توتوب دئدی:

غم - غصه م باشیمدان آشیب،

من تک درده دالان یوخدور.

آه چکیمکدهن باغیریم پیشیب،

بیرجه یادا سالان یوخدو.

نئجه باخیم ائو - ائشیگه،

یارالی کؤنلوم اوشویه،

توز بوروموش بوش بئشگه،
شیرین لایلا چالان یوخدو.

چنلی بئلده قار گورونور،
گوللر منه خار گورونور،
گونوم آه و زار گورونور،
بیر قایغیما چالان یوخدو.

توتون مجلسده یاسیمی،
گئیمیشم غم لباسیمی،
بو فلکدهن قیصاصیمی،
نه زاماندير آلان یوخدو.

سینه دئییم ار کوراوغلو،
کسیرسن داغلاردا یولو،
بیر چاره سؤیله، نه اولو؟
درده چاره قیلان یوخدو.

دهلی لر سانا دوزولر،
ایم الیندهن اوزولر،
باغبان اؤلسه، باغ پوزولار،
من تک گولو سولان یوخدو.

چـنـلی بـئـلی گـولـلـر بـزـه،
گـولـلـر سـاـرـاـلـسـا کـیـم اوزـه،
هـر قـوش بـا لـا سـیـنـان گـزـه،
نـیـیـه سـنـیـن بـا لـان یـو خـدو.

کـورـا و غـلـو سـان، هـای سـا لـا رـسـان،
پـا شـا لـا رـدـان بـا جـ آ لـا رـسـان،
نـئـچـه شـهـر لـر تـا لـا رـسـان،
سـن تـک شـهـری تـا لـان یـو خـدو.

نـه دـرد اـولـسـا، مـنی تـا پـار،
سـونـسـوز لـوق بـیـر یـا نـیـم چـا پـار،
یـا رـیـلـغـان اـو چـار، تـوز قـو پـار،
گـؤـرـه رـسـه کـی، قـا لـان یـو خـدو.

نـیـگـاری دـر دـه گـتـیـرـه ن،
جـسـدین قـبـرـه یـئـتـیـرـه ن،
کـورـا و غـلـو نـا مـیـن گـؤ تـورـه ن،
یـور دـونـدا سـون اـولـان یـو خـدو.

اوستاد دئییرکی، کوراوغلونو هئچ کس آغلایان گورمه میشدی، آما نیگارین سؤزونده ن
سونرا کوراوغلو ائله اولدو، ائله اولدو کی، نیگارین آغلاماغی یاددان چیخدی.
عاشیق جنونون اوره یی تاب گتیرمه دی. سازینی دؤشونه باسیب دئی:

بورویوب عالمی شائین، شوهره تین،
 بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن، ملولسان؟
 آدین چکیلنده تیتیره بیر یاغی،
 بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

ده لی لر یئرییر، آلا یلار بوکور،
 دوشمن لر الینده ن داد، حذر چکیر،
 قوشلار قاناد سالیر، شاهلار توک تۆکور،
 بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

داغلارین باشیندان کئچنمیر کاروان،
 اووساری الینده آغاییر ساروان،
 تاجیرلر الینده ن چکیرلر آمان،
 بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

نعره نندن مئشه ده اسیر آسلانلار،
 ضربینده ن تیتیره بیر خوتکارلار، خانلار،
 سنه باش اییرلر بگلر، سلطانلار،
 بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

قیرآتین اوستونده دیلی تنگ اولان،
 پاشالار وارینا تالانلار سالان،

اسکندر تک سودان باج، خراج آلان،
بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

چنلی بئلده آغیر مجلسلر قوران،
تونچولار دوشمه‌ین، آیه‌شیر قیران،
آیاقلاردا آسن، باشلاردا دوران،
بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

یانیندا ایله‌شیب آلاگوز نیگار،
خانیم‌لار، مهترلر، ده‌لی‌لر - نه وار،
عاشیق جنون شووقا گلیب اوخویار
بیر دئ، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

کوراوغلونون کؤهنه یاراسی تزه‌لندی. عاشیق جنونون سازینی الیندهن آلیب باغرینا
باسدی. دئدی:

سـنـه دئییم عاشیق جنون،
گـؤـز لـر یـمـدـه یـاش اـیـنـیـلدـه،
بـیـر اـیـگـیـد اوغول اوچوندان،
لش آتاند، باش اـیـنـیـلدـه.

تـئـلـلی نـیـگـار، مـلـول دورار،
ال قـوـیـنـونـدا، بـوـیـنـون بـورار،
مـوـز گـانـین سـیـنـه یـه وورار،
گـؤـز اوخشایار، قاش اـیـنـیـلدـه.

كۆنلۈمۈ نامردلر يىخسا،
پولاد قولچاق قولۇم سىخسا،
مىصرى قىلىنچ قىندان چىخسا،
لش سىرىلەر، باش اينىلدەر،

جوشىدۇ، دەلى كۆنلۈم جوشىدۇ،
موج وئردى، كىللەدن آشىدى،
بىر مەشەيە كى اود دوشىدۇ
قورو يانار، ياش اينىلدەر.

كور اوغلو يام، سۆزۈم چۈخىدۇ،
سۆزلىرىم پىيكانلى اوخىدۇ،
هانسى ايگىدىن سونو يۈخىدۇ،
اوجاق سۆنەر، داش اينىلدەر.

عاشىق جنون بىلىردىكى، كور اوغلو نون اوشاغى اولمور. دئيىلنلرە گۆرە او، بىر دفعە
جاوانلىقىدا آلاجلار داغىندا برک دارا دوشوب، يئددى گون، يئددى گئجه مانسىرادا
قالمىشىدى. اوندان سونرا دای اوشاغى اولموردو. ايندى ايشى بئله گۆرەندە بر احوالات
عاشىق جنونون يادىنا دوشىدۇ.

دئدى:

-كور اوغلو، بونا گۆرە سن هئچ ملول اولما! سىنن منىم كىمى عاشىغىن وار، دونياكى وار،
منىم آياغىم آلتىندا سىنى كىمى دىر. گئدەرم، گزەرم، دولانارام، روستم كىمى ايگىد، يوسف
كىمى گۆزەل بىر اوغلان تاپارام. گلىب سەنە خبر وئەرەرم، گتىرىب اۆزۈنە اوغول ائلەرسن.

عاشیق جنونون بو فیکرینه هامی آفرین دئدی. عاشیق جنون گئینیدی، کئنجیندی، پول گۆتوردو، قیزیل گۆتوردو، سازینی دا چیگنینه سالیب یولا دوزهلدی. داغلار آشدی، دره لر کئچدی. نئچه - نئچه اویلاقلار، نئچه - نئچه کندلر، شهرلر گزدی. هر یئرده مجلسلر قوردو، دؤورانلار آچدی، چوخ اوغلانلار گوردو، چوخ ایگیدلر سینادی، آما کوراوغلویا، نیگارا لایق اوغول تاپا بیلمه دی. هر یئرده، هر تورپاقدان گلیب تکه - تورکمن ده بیر اوبایا چیخدی. باخدی کی، بودور چوپان چولوق جاهاال - جومرو، مالی دؤشلردهن تۆکوب اوبایا گتیریرلر. جاوانلار عاشیق جنونو ساز چیگنینه گۆرچک توتدولار یاخاسیندان کی، بس یاخشيجا گلیب چیخیسان، کندده توی وار، گره ک سنی تویا آپاراق.

عاشیق جنوندا ائله بئله مجلس لازیم ایدی. قوشلوب اونلارا بیر باش کنده گئتدی. آخشام توی مجلسی قورولدو. توی بییه سی دؤلتلی بیر آدام ایدی. تورکمانین آدلی - سانلی ایگیدلری، آغ ساققال، قارا ساققاللاری، قیزلاری، گلین لری، په په دئیندهن مه مه یئیه نه کیمی هامیسی تویا گلمیشدی.

یئمک - ایچمکدهن سونرا آرانى آچیب، عاشیق جنونو اورتایا چیخارتدیلار. عاشیق اوستادلاردان بیر - ایکی آغیز دئیمیشدی کی، توی بیگی اوزونو اونا توتوب دئدی:

- عاشیق، سن بیزیم یئرلرین آدامینا اوخشامیرسان؟ بیر دئ گۆره ک، هارادان گلیب هارایا گئدیرسن؟ کیمین عاشیقی سان؟
عاشیق جنون دئدی:

- من آدی دیلرده دستان اولان قوچ کوراوغلونون عاشیقی جنونام.
چنلی بئلدهن گلیره م.

ایگیدلردن بیرى کوراوغلونون آدینی ائشیدیب دئدی:

- جان عاشیق، قوربان اولوم سنه، بیر آز کوراوغلودان دئ! اونو چوخ ایگید دئیرلر.

عاشیق جنون گوردو فرصت دی. او، بئله فرصت لری الدهن وئرمه زدی. هر یئرده می،
 دؤوران آچدی، حؤکمن گره ک بیر باهانا سالیب کوراوغلودان دییه ایدی. اونون
 ایگیدلیگینده، بیگلره، پاشالارا دوشمنلیگینده اوخویاردی. عاشیق جنون چوخ سایی
 - سئچمه ایگیدلرین چنلی بئله گلمه یینه، دهلی لره قوشولماغینا سبب اولموشدو.
 اودورکی، ایندی ده فرصت بیلیب سازی دؤشونه باسدی:

ایگیدلر اویلاغی او چنلی بئلده،
 داشدان قالا قوران قوچ کوراوغلودو.
 کینلی پاشالارا مئیدان اوخویان،
 چوخ کوهله نلر یوران قوچ کوراوغلودور.

دوشمنین اوستونو قوش تک آلدیران،
 آسلانلار دیشیندهن اوولار سالدیران،
 خاقانلار باشینا شئشپر چالدیران،
 قولاج قوللار بوران قوچ کوراوغلودور.

داغلاری، داشلاری دومان بوروسه،
 قیلینجلار پاس آتیپ قیندا چوروسه،
 میصر، استامبول، شام تامام یئریسه،
 تک قباقدان دوران قوچ کوراوغلودور.

قایادا تور قوروب ترلانلار دوتان،
 یوز یاغینی بیردهن قول - قولا چاتان،

عرب آت دۇشونه سردارلار قاتان،
ار باغیرلار یاران قوچ کوراوغلودور.

جنون، اگلەشیپلر ارلر قارشیندا،
آلایلار باشلانار ترساواشیندا،
یئددی یوزیتمیش یئددی دەلی باشیندا،
شاهلار اوسته واران قوچ کوراوغلودور.

عاشیق جنون سۇزونو قورتاراجاق توی بیگی قیشقیردی:

- منی ایسته یین کوراوغلونون عاشیغینا خلعت!...

اوقدهر خلعت، اوقدهر نمره ییغیشدی کی، حدسیز، حسابسیز. آما عاشیق جنونون
عادتی دئییلدی. هئچ یترده ییغیلان نمره، وئریلهن خلعتی گۆتورمه زدی. یئنه ده هئچ بیر
شئی گۆتورمه ییب دئدی:

- من کوراوغلونون عاشیغی یام. پولا، نمره احتیاجیم یوخدو. بیز اؤز واریمیزی
دۆلتیمیزی فاقیر - فقرا یا پایلا ییریق. بونلاری دا من بو یئرین چوبان - چولو غونا
باغیشلا ییرام.

بونو دئییب یئنه ده سازی دۇشونه باسدى کی، کوراوغلودان دئسین، توی بیگی اونو
ساخلا ییب دئدی:

- عاشیق، بیر آز دا بیزیم یئرین ایگیدلریندهن اوخو!

عاشیق جنون دئدی:

- باشینا دؤنوم، اوستاد دئییب کی، عاشیق گۆردویونو چاغیرار. من سیزین یئرین
ایگیدلریندهن گۆرمه میشم، تانی میرام، اونلاردان نئجه اوخویوم؟ اگر مجلسده بئله ایگید
وارسا، قوی دورسون، باخیم تانییم، سونرا دا اؤزونه لاییق تعریفینی دئییم.

بو سۇز عاشیق جنونون آغزیندان چیخان کیمی مجلسده بیرهای - کوی دوشدو. هر

طرفدهن باشلادیلارکی، «قصاب اوغلو ائیواز اورتالیغا چیخسین».

بو قصاب اوغلو ائیواز نئجه آدامدی. آما نه قدەر گۆزله دیسه هئچ کس یئریندهن ترپه نمه دی. آخیردا توی بیگی اوزونو اؤز یاسا ووللارینا توتوب سوروشدو:
- قصاب اوغلو ائیواز نییه دورمور؟

دئدیله:

- خان ساغ اولسون، دئییرکی، تورکمان دولودور ایگیدله، من اونلارین یانیندا نه یم کی اورتایا چیخام؟

توی بیگی اوزونو مجلسین او بیرى باشینا توتوب دئدی:

- ائیواز، سن بیزه آغ ساققاللیق ائله مه! کیمین اورتالیغا چیخمالی اولدوغونو بیز بیلیریک. دور، چیخ، اورتایا!

عاشیق جنون باخدی کی، مجلسین لاپ باشیندان بیر اوغلان دوردوکی، هئچ یوسف اونون الینه سودا تۆکمیه لاییق دئیل. بو ائله بیر اوغلاندی کی، بوی، بوخون، قاش، گۆز، ائله بیل کی، قدرتین قلمی ایله چکیلیمیش بیر شکیلدی دوروب. عاشیق جنون باخدی کی، آختاردیغین تاپیب. قوچ کور اوغلویا، تئللی نیگارا لاییق اوغلان ائله بودورکی وار. سئویندیگیندهن بیلمه دی کی، یئردهن، یا گۆیدهن جوشا گلیب آلدی گۆره ک نه دئدی:

مجلس باشیندا دوروبسان

کیمه چاتار سؤیون ائیواز؟

قاشلارینی نه بوروبسان

بورجه بنزهر بویون ائیواز!

گۆزه لر پئشوازا گلهر،

دوغان آنا قدرین بیلهر،

آلنن آچیق، اوزون گوله،
نه شیرین دیر سویون، ائیواز؟!

سن یوسف کنعانسان می؟
پاشاسان می، سلطانسان می؟
ملیک سن می، اینسانسان می؟
کیمه چاتار سویون ائیواز؟

چاتماز گوجونه نر سنن،
آدین دیلده ازیر سنن،
کوراوغلو کیمی ار سنن،
آخیر اولور اویون، ائیواز!

عاشیق جنون سنه حئیران،
ائیله مه کؤنلومو ویران،
چنلی بئلده قوروب دؤوران،
بیر توتایدیم تویون، ائیواز

هر طرفده «ساغ اول!» سسی اوچالدی. عاشیق جننون بو اوستادلیغینا هامی
«آفرین!» دئدی. آمما عاشیق جننون گؤزلری ائله ائیوازدا ایدی. فیکیرله شدی کی، ائیواز،
گۆزه للیکده، بوی - بوخوندا دوغروداندا کوراوغلویا لایق اوغلان دیر. قوی ایندی بیر
ایگیدلیگینی ده یوخلاییم. سازی دؤشونه باسیب دئدی:

چنلی بئل باشیندا آسه رمیش بیر نر،
ائیواز، زورلا آلا کوراوغلو سنی!

یسخار قایالاری، آتار داغلاری،
 کمندینه سالار کوراوغلو سنی!
 سۆز ائیواز توخوندو. ایره لی یثرب مجلیسین اورتاسینا چیخدی. دئدی:
 - عاشیق سن ناحاق یثره منی کوراوغلو ایله قورخودورسان?
 ایگیدلیکده واردیر ائلده آدیمیز،
 عاشیق، بیزه تکه - تورکمن دئیهرلر!
 هارا وارساق قاباغیمیز قاییتماز،
 عاشیق، بیزه تکه - تورکمن دئیهرلر!
 عاشیق جنون دئدی:

دینیب دانشدیغی داعوادیر، داودور،
 سؤندورن روزگاردیر، یاندیران قوودور،
 عالمی بورویهن سؤنمه ز آلوو دور
 آلولارا قالار کوراوغلو سنی!

ائیواز دئدی:

دوشمان گؤزون اویوم - اویوم اویارام،
 منصور کیمی دریسینی سویارام،
 کوراوغلونو قیزیل قانا بویارام،
 عاشیق، بیزه تکه - تورکمن دئیهرلر.

عاشیق جنون دئدی:

داعواگونو قولاج قولو قاییتماز،
 نعره سیندهن گئجه ایگیدلر یاتماز،
 یثرده اولسان، گؤیده اولسان اونوتماز،
 دئمه، گؤزدهن سالار کوراوغلو سنی.

اڻيواز دڻدي:

ڪوڙهلن مينيب چيخار اولسا يولوما،
 ڪيم ياپيشار ريڪايمما، قولوما؟
 ڪوراوغلو، ساغيمما، حسن، سولوما،
 عاشيق، بيزه تڪه - تورڪمن دڻيه رلر!

عاشيق جنون دڻدي:

داغلارين باشيندا يئل ڪيمي اُسهر،
 بير قيلينجا يئتميش يئددى باش ڪسهر،
 ترلان گميشديريب چنليده ڪوسهر،
 گلهر، قيا چالار ڪوراوغلو سنى!

اڻيواز دڻدي:

تورڪمن لرين ساي سئجهه سين ييغارام،
 بولوت اوللام، چنلى بئله ياغارام،
 ڪوراوغلونو اوزوم توتوب بوغارام،
 عاشيق، بيزه تڪه - تورڪمن دڻيه رلر!

عاشيق جنون دڻدي:

جنون ڪوراوغلويا بير شيرين نوڪهر،
 دوشمنين اوستونه گويدنه اود نوڪهر،
 شيعييب قيرآتين ترڪينه چڪهر،
 اوزونه مال قيلار ڪوراوغلو سنى!

اڻيواز دڻدي:

هايقيريب مئيداندا آچسام قول - قانات،
 قارى دوشمان قاباغيمدا اولار مات،

ایوازی قورخوتماز کوراوغلو، قیرآت،

عاشیق، بیزه تکه تورکمن دئیهرلر!

عاشیق جنون آختاردیغین تاپمیشدی. اودوکی، واخت ایتیرمه ییب توپون صاباحیسی
گونو چنلی بئله طرف یولا دوشدو. یئل اولدو، یولدا اسدی، یولون دامارین کسدی، آز
گئتدی، بیر صاباح اثرته سی اوزونو چنلی بئله یئتیردی. چنلی بئله سس دوشدوکی، بس
عاشیق جنون گلیب. ده لی لر، خانیم لار هامیسی بیغیلدی اونون باشینا.
کوراوغلو دئدی:

- عاشیق جنون، دئی گوروم هارالاردان گلیرسن؟ نییه بئله گئجیکدین؟
بو سفرده نه گوردون، نه ائشیتدین؟

عاشیق جنون اوچ تئللی سازی باغرینا باسیب دئدی:

گزدیم شهرلر، اوبالار،
کئچدی زمستان، یاز گوردوم.
دولانیدیم چؤللر، صحرالار،
بولاق اوسته یارپیز گوردوم،

دن - دن اولدو داغلاردا قار،
باغلار گتیردی هئیا - نار،
دولانیدی قیش، گلدی باهار،
گؤلرده اوردک - قاز گوردوم.

دولانیدیم نیچه اویلاغی،
کئچدیم دوزو، آشدیم داغی،

حلب قىصرى، بغداد باغى،
دۇشەنمىش پاي انداز گۇردوم.

گىئەندە اولدو مەنە توش
قارص، كاغىزمان، استامبول، موش
چاناقتالا، سارى قامىش،
ايگىدلەين شاھباز گۇردوم.

آلجالاردان آشاندا،
ارزرومو دولاشاندا،
قىنىملر تىك ساواشاندا
گۇزۇقانلى خىرسىز^(۱) گۇردوم.

ايرى قىلىنچى بىلىندە،
تەرىفى مەردلەر دىلىندە،
اوتكە - توركىمن ائلىندە
قصاب اوغلو ائىواز گۇردوم.

مەركەدە باشدا دوران،
مەيداندا ايگىدلەر يوران،

ھەردەن پەيشوازىنا واران،
قىرىخ اينىجە بىللى قىزگۇردوم،

لاچىن كىمى گۇيدە سوزەر،
نامردلر باغرىن ازەر،
مىجلىسلردە ساقى گزەر،
اورتادا صىحت - سازگۇردوم.

عاشىق جنون، دى اوز بارى،
دولاندىم دونىيانى يارى،
قوچ كوراوغلونون نىگارى،
اىيواز تىك ارى آزگۇردوم.

سۆز تامام اولدو. عاشىق جنون سازلا دىدىگى كىمى سۆزلەدە دانىشىدى. ائىيواى او
قدەر تعريفلهدى كى، ھامى گۇرمەز - بىلمەز اونا عاشىق اولدو. دەلىلر اوزلرىنى
كوراوغلوي توتوب دىدىلر:

- كوراوغلو، ايندى فىكىرىن نەدىر؟

كوراوغلو بىر دەلىلرە باخدى، بىردە دۇنوب آلاگۇز نىگارا باخدى، دىدى:

تانرىدان دۇلت ايسىتەرم
قاخىتتە بىر باغىم اولالا..
ايچىندە مەرمەر حورمۇ،
اچ گوللو اوتاغىم اولالا..

پولاددان قولجاق قولوما،
 دهلی لر ساغ و سولوما،
 آت مینه م، دوشمن یولوما،
 چنلی بئل دوراغمیم اولا.

قوچ کوراوغلو ار یاشیندا،
 قدرت قلمی قاشیندا،
 اگله شم مجلس یاشیندا،
 خان ائیوازم ساقی اولا!

سوز تامام اولجاق نیگار خانیم گوز ائله دی. آرا آچیلدی. سفره دوشه ندی. ساقی اورتایا
 گیردی. دئییرلرکی کوراوغلونون هر پیاله سی یاریم تولوق شراب ایدی. کوراوغلو بیرینجی
 باده نی ایچه ندن سونرا دهلی مئهری چاغیردی کی:
 - آیه، چک، قیرآتی یههرله.

دهلی مئهر قیرآتی یههرله ییب کوراوغلونون برابرینه گتیردی. کوراوغلو خانیم لارلا،
 دهلی لرله گوروشدو، حلاللاشدی.

قیرآتی مینمک ایسته ینده نیگار ایره لی یثریب دئدی:

- آی کوراوغلو، تکه - تورکمن کیمی قورخولو اوزاق سفره گئدیرسن. قوی دهلی لردن
 ده بیر نئچه سی یانینجا گئتسین. دئمک اولماز، بیرده ن داعوا - زاد اولار، سنین اوچون
 یالقیز یاخشی کئچمه ز.

کوراوغلو دئدی:

- نیگار خانیم، سن چنلی بئلده ن، دهلی لردن یاخشی موغایات اول! منده ن قورخما،
 قیرآت کی آلتیمدادیر، منه زاوال یوخدو، هاردان اولسا، ووروب، یاریب سالامات
 چیخاجاقام. اوره یینی سیخما، بیر نئچه گونه ائیوازی گتیریپ سنه چاتدیرارام.

کوراوغلو قیرآتین زبلته نگینی برکیتدی. بیر الینی آتین یالمانیا آتیپ بئلینه سیچرادی. دهلی لر، خانیم لار کوراوغلونون ائله قیر آتا سیچراماغینی گوردولر. قیرآت یئل کیمی اسدی، قوش کیمی اوچدو. گدیک لر کئچدی، بئلر آشدی. یوققوشلار چیخدی، ائیشلر ائندی، یئرین دامارینی کسب، بیر نئچه گوندهن سونرا تکه - تورکمنه چاتدی.

کوراوغلو اوزون یول گلمیشدی دئیین چوخ آجمیشدی، برک ده یورولموشدو. ایسته دی کی، دوشسون، هم آتی دینجه لسن، هم ده کی، اوزو بیر آز یئمکدهن - زاددان تاپیب یئسین. اویان بویانا گوز گزديريردی، بیرده گوردوکی، یولدان بیر آز آرالی بیر چوبان قویون اوتاریر. دوشوب قیر آتی اوتلاماغا اؤتوردو، اؤزو چوبانین یانینا گلیب دئدی:

- چوبان قارداش، آتالار دئییب لرکی، آجدین چوبانا، یورولدون ساریانا. چۆره کدهن - زاددان نه یین وار؟

چوبان دئدی:

- قارداش، سود بولدور، آنجاق چۆره ک قوناغا لاییق دئییل، دونه ندن قالیب قورویوب. کوراوغلو دئدی:

- بری وئر گوروم، زیان یوخدور. بو چؤلون دوزونده نه قورو، نه یومشاق؟ چوبان جانلی، قوه تلی، یئکه بیر آدم ایدی. چاناغی دا باتمان یاریم سود توتوردو. چاناغی الینه آلیب نئچه قویون ساغدی، بیر آزدا چۆره ک گتیریب دئدی:

- قوناق قارداش، گرە ک منی باغیشلا یاسان، چۆره ک چوخ قورودور. هئچ بیلمیرم نئجه بییه جکسین؟

چوبانین جاوابیندا کوراوغلو دئدی:

- فیکیر ائله مه، گتیر بری. ائله آجام کی، داشدان یومشاق هر نه اولسا، یئیه جه گم.

کوراوغلو قورو چۆره کلری دوغراییب سودون ایچینه تۆکدو. چاناق ایله آغیز با آغیز سود دوغراماسی ائله ییب، الینه ده بیر قاشیق آلیب اوستونه دوشدو. اونا کیمی قیرآت دا اوتلاییب دویدو.

کوراو غلو اؤز - اؤزونه فیکیر ائله ییب دئدی: - من اوبایا بو پالتارلا گئتسم، تانیارلار -
 یاخشى سى بودورکى، پالتارىمى بو چوبانلا ده ییشدیرم. اوزون چوبانا توتوب دئدی:
 - چوبان قارداش، منى یاخشىجا دویوردون. انشاءالله، واخت اولار، یاخشىلیغیندان
 چیخارام. آنجاق ایندى سندن بیر تۆققوم (توقع) وار.
 چوبان دئدی:

- بویور، قارداش! الیمدهن گلهنى اسیرگه مهرم.
 کوراو غلو دئدی:

- چوبان قارداش، من بو یثرین آدمى دئیلیم. چوخ اوزاقدان گلیمیشم. بیزیم یثرلرده
 داوار قىسمى بیر آز چتین تاپیلان شئى دى. آما سیزین بو یثرلرده بول اولور، اؤز ده
 اوجوز. ایندى من گلیمیشم بوردان بیر آز مال - داوار آلیب آپارام. آنجاق قورخورام کى، منى
 بو پالتاردا، بویار - یاساقدان گوروب، قورخودان هئچ کس منیمله سوودا ائله مه یه. گل، بیز
 پالتارلاریمیزی ده ییشدیره ک. منیم آتیمدا قالسین بورادا، سنین یولوندا. من گئدیم آل -
 وئریمى ائله ییم. قایدان باش، گئنه ده ده ییشه ریک. من ده سنین یاخشىلیغیندان چیخارام.
 چوبان دئدی:

- نئيله یک، قارداش، نئجه دئیرسن ائله ائله یک. تاکی سنین ایشین دوزه لسن.
 غرض، کوراو غلو چوبانین پالتارینی آلیب گئیندی، چوماغینی دا الینه آلیب اوبایا طرف
 یوللاندى.

عاشیق جنون قصاب توکانی نین یثرینی، یوردونو اؤیره نیب اونا دئمیشدی. کوراو غلو
 بیر باش گلدی توکانین قاباغینا. باخدی کى، توکان باغلى دى. سوراخ - سالیغ ايله
 اؤیره ندی کى، بس ائیواز آتاسی قصاب علی ايله چۆله، سورولری یوخلاماغا گئدی.
 کوراو غلو بونا چوخ سئویندی. سورولرین یثرینی اؤیره نیب چۆله طرف یوللاندى. ائله
 اوبادان تزه جه آرالانمیشدی کى، ایره لی گلیب سالام وئردی. قصاب علیک آلیب
 سوروشدو کى:

- منه گۆره نه قوللوغون؟

کوراوغلو دئدی:

- قول صاحبی اولاسان، آقا، چودارام، قویون آلماق ایسته بیرم.

قصاب علی بونو ائشیدجک سسلندی کی:

- آده ائیواز، بری گل! مشتری گلیب. گل کؤمک ائله!

جنون بیر دئمیشدیسه، بو، بئشدی. ائله دوغرودان دا نیگارا یاراشان اوغولدور. ائیواز

گلیب چاتدی. سالام، علیک السلامدان سونرا قصاب علی کوراوغلودان سوروشدو:

- اوغول، سنه نه قدهر قویون لازیمدیر؟

کوراوغلو دئدی:

- آقا! مین دنه ائلیک آلاجاquam.

قصاب علی نین چیچه یی چیرتلادی. دئدی:

- اوغول، باخ بو سورو یاخشی ائلیک دیر. ایچینده بیر دنه ده اولسون ساغمان حیوان

یوخدو. آل ائله بونو وئیریم. خئیر گۆره سن.

کوراوغلو بیر - ایکی قویون آله دی، باخدی، سوروشدو کی:

- بس، آقا، بونلارین قیمتی نئچه دیر؟

قصاب علی دئدی:

- واللاه، ایندی قویون قیسمی بیرآز باهادیر. آنجاق گورورم سن اوزاقدان گلیبسین. سنه

بیرینی ایکی تومننده حساب ائده رم.

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، آغا، من او قیمته قویون آلا بیلمه رم.

قصاب علی نه قدهر دیل - آغیز تۆکدوسه گوردوکی، یوخ، مشتری هئچ ایپه - ساپا

یاتاق دئیل. آخیردا دئدی:

- اوغول، سن دئ گۆره ک بس نئجه یه آلا رسان؟

کوراوغلو دئدی:

- آغا، بیزیم یئرلرده قویونون بیرى گئدير اون تومنه. من قویونو سندن ايکى تومنه آلسام
هره سينده سگگيز تومن قازانچيم اولور. بودا کى انصاف دئيل. بو نه يتره سيغماز، نه گويه.
من قویونون بيرينى سندن بئش تومنه آلاجاغام. وئيرسن، وئر آيير، پولونو وئریم. يوخ،
وئرميرسن، اوندا گئديم آيرى آدام تاپيم.

قصاب على گوردو کى، بو مشترى لاپ گويدنه دوشمه دى. دئدی:

- نئيله يک، اوغول سن ديهن اولسون. آيه، ائيواز، آيير سورونو. ائيواز سورونو آييردى.
کوراوغلو دا باشلادی پولو سايماما. بير، ايکى، بئش، اون، يوز تومنه چاتاندا بير اون بئش
تومن ده آتدی کى:

- بودا بو اوغلانين پايى.

هر يوز تومنه اون بئش تومن، هر يوز تومنه اون بئش تومن. ائيواز شوبهه لندى. بير
کوراوغلونون بازوروتونا باخدى، بير بيغلارينا باخدى، دئدی:
- آتا!

قدم قويوب هردهن - هردهن يئريشيلر،
بو قيليقدا چودار اولماز، هاى اولماز،
بئش بئش وئره، اون بئش، اول بئش باغيشلار،
بو قيليقدا چودار اولماز، هاى اولماز!

قصاب على دئدی:

- آى بالا، چودار اولماييب نه اولاجاق؟ گورونورکى، بونلارين يئرلرينده قویون چوخ
باهادى.

ائيواز آتاسى نين جاوايیندا دئدی:

مرد ايگيدلر کيمي يوللارى باسان،
توله ک ترلان کيمي بره لر پوسان،

بو، یا کوراوغلودور، یا دهلی حسن،
بو قیلیقدا چودار اولماز، های اولماز.

جنون گلدی چنلی بئلین ائیلیندن،
ائیواز بولبول اولوب اوچار گؤلونندن،
بو سۆز چیخیب تئللی نیگار دیلیندن،
بو قیلیقدا چودار اولماز، های اولماز.

کوراوغلو گۆردوکی، ائیواز اونو تانییب. بیر طرفدن بونا چوخ شاد اولدوکی، آییق
اوشاقدیر. بیر طرفدن ده قورخدوکی، ایشین اوستو آچیلار، ائیواز الدن گئدهر. او دورکی
اوزون ائیوازا توتوب دئدی:

- بالا، من گۆردوم کی، سن بیر یئنی یئتمه یاخشی اوغلانسان، ایسته دیم سنه مایا
وئره، دامازلیق دوزه لدم. دای منی قولدور، قاچاغانیه اوخشادیرسان؟
ایسته میرسن، هئچ آلمارام. گئدیپ آیری آدامدان آلام.
قصاب علی هیرسلندی. اوزونو ائیوازا توتوب دئدی:
- بورا نه شاعیرلیک، نه عاشیق لیق یئری دیر؟ قویسانا آل - وئرمیزی ائله یک؟ ائیواز
آتاسینا بیر سۆز دئمه ییب، چکیلیب بیر طرفده دایاندی.

غرض، کوراوغلو پولو ساییب وئردی، سونرا قصاب علی به دئدی:
- آقا، منیم چوبانلاریم، باخ، بو بله نین او بیرى طرفینده دیلر. ایندی بیر آدام قوی، منه
کۆمک ائله سین، سورونو بله دن آشیراق.
قصاب علی ائیوازا دئدی:

- یئری قوناغا کۆمک ائله، قویونلاری بله دن آشیر!
ائیواز هئچ بیر سۆز دئمه ییب سورونو هایلاماغا باشلادی. کوراوغلو قصداً یولدا ائیوازا
هئچ بیر سۆز دئمه دی. ایکسی ده کیریمیشجه سورونو بله دن آشیردی. ائیواز باخدکی،

بورادا دوغوردان دا آغیر بیر سورو وار.

کوراوغلو دئدی:

- باجی اوغلو، سن بیر بالاجا زحمت چک بورادا قویونون قاباغیندا دایان من چوبانا خبر وئریم.

بونو دئییب کوراوغلو جومدو چوبانین یانینا:

- چوبان قارداش، من گلدیم، پالتاری، یار - یاساغی وئرا!

اٹله کی پالتارلارینی آلیب گئییندی، یاراقلارینی قورشاندی، آتین زیلته نگینی برکیدیپ حاضیرلاندی؛ اوندان اوزونو چوبانا توتوب دئدی:

- ایندی یاخشی - یاخشی منه قولاق آس! بیل، آگاه اول کی، من چودار - زاد دئییلیم. من چنلی بئلی کوچ کوراوغلویام.

بئله دئیینه چوبانین رنگی بیر تهر اولدو. ایسته دی دورسون، کوراوغلو اونون چیگینندهن باسیب یئره اوتورتدو، دئدی:

- های کوی سالما! من آختاردیغیمی تاپمیشام، شیکاریمی اوولامیشام.

منه قویون - زاد لازم دئییل. سورونون دوز یاریسینی سنه باغیشلا بیرام. یاریسینی دا قصاب علی یه وئره رسن. دئیهرسن کی ائیوازی کوراوغلو آپاردی.

بونو دئییب، کوراوغلو آتا توللاندی. چوبان اٹله بیرجه بونو گوردو. قیرآت بایاقها گوزدن ایتدی.

ائیواز دایانمیشدی. بیرده باخدی کی، بودور، بیر آتلی گلیر، اوزوده اٹله گلیرکی، ایلدیریم کیمی. بیر گوز یوموب - آچان ساعاتدا آتلی اونون برابرینه چاتدی. ائیواز باشینی قالدیریب گوردو نه.... آتلی چودار...

کوراوغلو دئدی:

قاردی چنلی بئلین باشی،

واراق، آ قصابین اوغلولو!...

گل گئده ک دوشمنه قارشى،
دوراق، آ قـصابين اوغـلـو!...

چوخ اولدوم داعوادا - دويدا،
ايگيد گورمه ديم سن بويدا،
ال وئر، بوردا سنن سوودا
ووراق، آ قـصابين اوغـلـو!...

اجلى قويدوم بـورکـومـه،
بوروندوم چودار کورکوم،
گل مين قيرآتين ترکينه،
واراق - آ قـصابين اوغـلـو!...

آسلانام، دئييلم تولکو،
تانيمارام قورخو، هورکو،
عربى، عجمى، تورکو،
قيراق، آ قـصابين اوغـلـو!...

چوخ دور کور اوغلونون ياشى،
نه غووغالار چکيب ياشى،
ال وئر، سنن داغى - داشى،
ياراق، آ قـصابين اوغـلـو!...

ائيواز مسئله نى باشا دوشدو. آما کور اوغلو اونا ماجال وئرمه دى. قيرآتا بير تازيانه

ووردو. آتین بورنونون دئشیک لریندن آلوو چیخدی. یویه نی گمیری ب یئل کیمی قانادلانندی.

چنلی بئله طرف باش آلاندا کوراوغلو قیرغی کیمی شیغیییب ائیوازی گؤتوروب، آتین اوستونه قویدو.

ائیواز دیدی:

- ایگید، سن اولاسان، ایناندیغین، دئ گؤروم سن کیمسن؟

کوراوغلو دئدی:

- دونه کوراوغلو ایدیم، بوگون چودار اولدوم، ایندی گئنه ده کوراوغلو یام. سنی چنلی بئله، اؤزومه اوغول، ده لیلره سردار ائله مه یه آپاریرام.

بونو دئییب کوراوغلو یولا دوزه لمک ایسته بیردی کی، باخدی، قصاب علی بله نین باشیندان قیشقیرا - قیشقیرا گلیر. کوراوغلو آتین باشینی چکیب دایانندی. علی کیشی چاتیپ گؤردو چودار اولوب بیر پهلوان. دئدی:

عجم اوغلو، ده لی چودار،

وئرمه رم ائیوازی سئنه.

ائیوازی سیز قلیم قان اولار،

وئرمه رم ائیوازی سئنه.

ائیواز ایگیدلرین گؤزو،

بوراخ گلسین، ائشیت سؤزو،

اللیسی، آلتیمیشی، یوزو،

وئرمه رم ائیوازی سئنه.

سـىنـەنە چكـمەمىش داغى،
يول آل بوردان، قانلى ياغى،
بوگۇزومون اودلو چاغى،
وئرمەرم ائىيوازی سـنـە.

كولل (كل) مخلوقات يىغىلا،
چىتىندى سىئودام داغىلا،
كىم قىيار بئله اوغولا،
وئرمەرم ائىيوازی سـنـە.

قصاب على قىلىنچ چالار،
دوشمىندن قىصاصىن آلا،
باشىن گئدەر، لئشىن قالا،
وئرمەرم ائىيوازی سـنـە.

كوراوغلو قصابىن جوابىندا دئدى:

جانىم قصاب، گۇزوم قصاب،
قوى آپارىم من ائىيوازی.
يئره سالما سۇزوم قصاب،
قوى آپارىم من ائىيوازی.

ئىيواز دئىيب نىگار آغلار،
كۇيسونو چال - چارپاز داغلار،

آپارماسام قارا باغلار،
قوی آپاریم من ائیوازی.

ائیوازین قارادیق قاشی،
توتما منله تر ساواشی،
دهلیلرین اولار باشی،
قوی آپاریم من ائیوازی.

کور اوغلو یام من، چاپارام،
قیامت اولوب قوپارام،
راضی اولما زورونان آپارام،
قوی آپاریم من ائیوازی.

کور اوغلو سازلا دئدیگی کیمی سۆزله ده دئدی:

- قصاب، من خوتکارلارا، پاشالارا قان اوتدوران قوچ کور اوغلو یام. منیم اوولادییم یوخدور. ائیوازی آپاریرام اۆزومه اوغول، یئددی مین یئددی یوز یئتمیش دهلییه سردار ائله ییم. من بورا گلنده سۆز وئریب گلمیشیم. سن گل، منی دوست - دوشمن یانیندا خجالت ائله مه. ائیوازی منیم الیمدن آما. قوی آپاریم، سندن کم باخسام، بو پاپاق منه حارام اولسون. هر واختدا کی ایسته سن یئنه ده اوغلوندور. ائله او دا، من ده.

قصاب علی فیکیرلشدی کی، بو بئله دانیشیر، بونون کئفینه ده ییب ائیوازی آماق هئچ کیشیلیک دن دئیل. او، کور اوغلونون یانیندا اولسا، منیم ده باشیم اوجا اولار، سۆزوم اۆتگون اولار. ایسته ینده گئده رم گۆره رم. او دورکی دئدی:

- کور اوغلو، کئفینه ده ییب ائیوازی الیندن آلمیرام. آبار، گئت، آما گۆزون اوستونده اولسون.

کوراوغللو دئدی:

- آرخاین اول! من سندن یاخشى آتا اولاجاغام. گؤتور، سورودن بئش یوز قویون آيیر، آپار. بئش یوزونو ده چوبانا باغیشلامیشام.

تزه دن کوراوغللو، ائیواز قصاب علی ایله گؤروشوب، اوپوشوب آیریلدیلا. علی تکه - تورکمنه، کوراوغللو ایله ائیوازدا چنلی بئله طرف یولا دوشدولر.

کوراوغللو چنلی بئله گئتمکده اولسون، ایندی سنه کیمدن خبر وئریم، عرب رئیحاندن. عرب رئیحان تورکمن بی لریندن دیر. اؤزوده چوخ ایگید آدام ایدی. بو طرفلرده هله ایندییه کیمی اونون سؤزونون قاباغیندا سؤز دیه ن اولما میشدیر. کوراوغلولا ائیواز قصاب علی ایله ائله تزه جه گؤروشوب آیریل میشدیلا رکی، بو طرفدن عرب رئیحان، باشیندادا یوز آتلی سی گلیب چیخدی.

قصاب علی دن سوروشدو:

- آکیشی، اونلار کیمدیلا ر ائله؟

علی دئدی:

- کوراوغللو ایدی. ائیوازی گؤتوروب آپاردی.

عرب رئیحان قیشقیردی:

- نئجه کوراوغللو ایدی، نئجه یعنی ائیوازی آپاردی؟ سن نه دانیشیرسان؟

باشینا آت - زاد تپمه ییب کی؟ نییه وئردین؟

قصاب علی دئدی:

نئجه وئرمه یه یدیم؟ اگر منیم کوراوغلولا گوجوم چاتسا یدی قصاب نییه اولوردوم. من ده اولاردیم سنن کیمی پهلوان دا. سنن گوجون چاتما یاندا منیم گوجوم هاردان چاتا جاق؟

سؤز عرب رئیحانی گؤتوردو. اونون فیکری واردی کی ائیواز بیر آز بؤیوندن سونرا، آلیب اؤز دسته سینه قاتسین. بو باره ده بیر نئجه دفه علی کیشیه ده دئمیشدی: آمما

علی نین هئچ عرب رئیخانلا آراسی یوخ ایدی. خاصیتیندن خوشو گلمه زدی. آنجاق بیر سؤزده دییه بيلمیردی. ایندی اودورکی، قصداً بئله دئییب اونا یانلق وئیردی. بیر طرفدن قصاب علی نین سؤزلری، بیر طرفدن ائیوازیں الدن گئتمه یی، بیر طرفدن ده کوراوغلونون چنلی بئلدن گلیب تکه - تورکمنده بئله ایش گورمه یی عرب رئیخانا چوخ آغیر گلدی. باشی نین آداملارینا های ووروب کوراوغلونون دالینا دوشدو.

کوراوغلو یولا نابلد. اونلار بلد. بیر کسه یول ایله گلیب کئچیدی کسیدیلر. بورا ائله کئچیددی کی تورکمن دن گلن یوللارین هامیسی گلیب بورادان کئچیردی. کوراوغلو یاخینلاشاندا باخدی کی، کئچید کسلیب. بیلدی کی، خبر توتوب قاباق کسدی ائله بیبلر. آتی ووروب سیلدیریمین باشینا قالدی کی، اورادان دوشمنی یاخشی گورسون. ائیواز دیققتله باخیب عرب رئیخانی تانیدی، دئدی:

- کوراوغلو، بو عرب رئیخان دیر. بیر تهر ائله کی، اونون الینه دوشمه یک. هله بو واختا کیمی بیر آدام اونون الیندن سالامات قورتارما ییب.

کوراوغلو عرب رئیخانی تانییردی. اوز - اوزه گلمه میشه ده، اوندان چوخ ائشیتیمیشدی. بیلیردی کی، گوجلو، قووه تلی، ایگید بیر آدام دیر.

باخدی کی، اگر کئچیده دوشسه، چوخ داریسقاللیق دیر، ال - قول آچماق اولما یا جاق. آیری بیر یول دا یوخ ایدی. آتی ووروب سالدیریمین کنارینا گلدی. گوردو یوخ، بورادان دا کئچمک مومکون دئییل. بورا بیر اوچورومدورکی، دیبی گورونمور. ائنی ده آزا اولسا، اون بئش - اییرمی آددیم وار. قالدی مات - معطل کی، نه ائله سین.

آما عرب رئیخان یولو یاخشی تانییردی. اودورکی، کئچیدی کسب راحتجا اوتورموشدور، گوزله بیردی. بیلیردی کی، اوچورومدان کئچمک مومکون دئییل. کوراوغلو آخیردا یا کئچیده دوشه جک، یادا کی، جورعت ائله مه سه قالیب اورادا آجیندان اوله جک. کوراوغلویا یالقیزلیق ال وئردی. چنلی بئل، ده لیلر یادینا دوشدو. بو آغیر واختدا اونلاری یانیندا گورمک ایسته ییردی. بیرده باخدی کی، بودور، چنلی بئل طرفدن بیر دسته

دورنا گلیر. اوره یی قوبار ائله دی. سازی دوشونه باسدی، آلدی گۆره ک نه دئدی:

گۆیدن گئندن، بئش دورنالار،
بیزیم یئرلر یئرینده می؟
بیر - بیریندن خوش دورنالار،
بیزیم یئرلر یئرینده می؟

صئوحبت اولوردو سازینان،
اۆرده ک اولوردو قازینان،
نئچه اینجه بئل قیزینان،
توتی دیللر یئرینده می؟

سئویب - سئچیب بیه ندیم،
صداسینا اویانندیم،
آرخاسیندا دایانندیم،
مرد ده لیلر یئرینده می؟

بیزیرگانا ساتاشدیغیم،
قوماشینا بولاشدیغیم،
دۆنوب بوینوندان آشدیغیم،
چنلی بئلر یئرینده می؟

هردن عشوه، غمزه ساتان،
مینیم له اختلاط قاتان،

گلنده آت باشی توتان،
شوخ گوزهلر یئرینده می؟

چالخالایب دویوندویوم،
آرخا وئریب سؤیوندویوم،
غووغا گونو اویوندویوم،
نر ده لیلر یئرینده می؟

کوراوغلو هئج دئمەز یالان،
ایندی اولوب باغری تالان،
دمیرچی اوغلو، ده لی حسن،
ایگید ارلر یئرینده می؟

کوراوغلو فیکیرلشدی کی، «یول ائله بو اوچورومدان دیر. من کئچیده دوشمه به جم. گل، بیر باختینی سینا. اگر بو قاتار دورنانین باشچی سینی وورا بیلدین، اوندان قیرآت دا اوچورومدان توللانا بیلە جک، یوخ، اگر وورایلمه دین، اوندان گور باشینا نه چاره تاپارسان». بونو فیکیرله شیب، کوراوغلو اوخو میندیردی چیلله یی - کامانا، باشچی دورنایا بیر اوخ آتدی. اوخون یایدان قورتارماغی ایله دهیمه یی بیر اولدو. دورنا فیزلانا - فیزلانا گلیب کوراوغلونون قاباغینا دوشدو. کوراوغلونون اوره یی آچیلدی، کؤنلو شاد اولدو. دورنانین تئلیندن بیر دسته کسبب ائیوازین پاپاغینا سانجدی. آتی میندی، ائیوازی ترکینه آلیب برک - برک اوزونه باغلادی. آتی جوولانا گتیردی.

کوراوغلو دورنالار اوچون اوخیاندا عرب رئیحان آشاغیدان باخیب گولوردو. ائله بیلیردی کی، کوراوغلونون دای آخیری چاتیپ. بیرده باخدی کی، کوراوغلو سیلدریمین باشیندا آتی جوولانا گتیریب. اوز آداملارینا دئدی:

- آیه، حاضیر اولون! حریف، دئییه سن، دای جانا دویوب، یولا دوشمک ایسته بیر. بو
دمده کوراوغلونون سسی اوجالدى. باخدی لارکی، آتین بونونو قوجاقلایب دئیر:

آرخا قاری دوشمن، قاباغیم اوچوروم،
آپار چنلی بئله منی، قیر آتیم!
سنه سیغینمیشام قورتار بو داردان،
آپار چنلی بئله منی، قیر آتیم!

اولور چنلی بئلین صئوحبتی - سازی،
گلیر گومراه کئچیر باهاری، یازی،
آلمیشام ترکیمه ایگید ائیوازی،
آپار چنلی بئله منی، قیر آتیم.

کوراوغلو امه یی گئتمه سین زایا،
گره ک قان اوددورام بگه، پاشایا،
سیچرایب قوش کیمی آتیل اوتایا،
آپار چنلی بئله منی، قیر آتیم.

عرب رئیحان دئدی:

- بو آدم یا ده لی دی، یا دا... ائله ده لی دی کی وار. یوخسا او اوچورومدان دا آت آتیلار؟
اؤزوده اوستونده ایکی آدم.

کوراوغلو آتی بیرده جوولانا گئیردی. عرب رئیحان قیشقیریب دئدی:

- اگر بو اوچورومدان آتلاتا بیلسه، من بیرده اونا ال قالدیرمaram.

هامی نین گؤزو قالمیشدی کوراوغلودا. کوراوغلو آتی سوزدوروب اوچورومون باشینا
گلدی. سیلدیریمین لاپ کناریندا آتا بیر قیرمانج ووردوکی، ائله بیل گؤیده ایلدیریم

اوينادی. قیرآت دۆرد آياغینی بیغیشدیریب قیزیل قوش کیمی سیچرادی، اوچورومون او طرفینه دوشدو. اۆزوده ائله سیچرادی کی، کوراوغلونون باشیندا پاپاغی دا ترپنمه دی. آت اۆزونو دوزه لدیب، یولو الینه آلدی. کوراوغلو بیر آتا باخدی، بیر دۆنوب اوچوروما باخدی، دئدی:

جانیم قیرآت، گۆزوم قیرآت،
بو دؤورانلار ارزانیندیر.
سنی مینه ن آلا مـوراد،
اوزاق یوللار ارزانیندیر.

قیرآتی مینه رم کۆرپه،
هایقیراندا چیخار سرپه،
هر دۆنه نده اون تاس آرپا،
ایپه ک چوللار ارزانیندیر.

کوراوغلو یام، اوخلارینان،
دؤیوش ائتدیم چوخلارینان،
باشی پولاد میخلارینان،
گوموش نالار ارزانیندیر.

عرب رئیحان سۆزونون اوستونده دورمادی. باشی نین آداملارینا های ووروب، یئنه اونون دالینا دوشدو. کوراوغلو دۆنوب گۆردوکی، عرب رئیحان آتلی لاریلا گلیر. آتین باشینی قایتاریب گئری دۆندو، عرب رئیحانین قاباغینا گلدی، یئتیریب دئدی:

یاغی دوشمنین حربه سی،
قاچیرماز مییداندان منی.

قورخاق موخننت ضربه سی،
قاچیرماز مئیداندان منی.

گیرره مئیداننا ارکیمی،
دوررام قاباقدا نرکیمی،
دوشمن بو یلاتار خرکیمی،
قاچیرماز مئیداندان منی.

هردن بره ده یاتارام،
اورتادا شئشپر آتارام،
پاشانی دیری توتارام،
قاچیرماز مئیداندان منی.

عالمه بللی هونریم،
چنلی بئلده ده لیلریم،
مرد ایگیده پیشکئش سریم،
قاچیرماز مئیداندان منی.

کوراو غلویام، بودو دوزو،
جومردین سرت اولار اوزو،
موخننتین طعنه سوؤزو،
قاچیرماز مئیداندان منی.

کوراو غلو سازلا دئدیگی کیمی سوؤله ده دئدی:

- عرب رئیساحان! من کوراوغلو یام. من خوتکارلاردان، وزیرلردن، گیزیرلردن قورخمورام. اوندکی اولاسان سن. آنجاق منیم سنن بو آداملارینا یازیغیم گلیر. اونلاری ناحق یثره قیردیریب قانلارینا باعیث اولما! منیمله داعوا ائله مک ایسته بیرسن، بویور بو مقیدان، بودا شیطان. مرد ایگید داعوادا باشی نین آداملارینی قیردیرماز. اوندان آتینی جوولانا گتیریب دئدی:

مردسن گل مقیداننا رئیساحان،
ساواشاق ایندی سننن من.
گورگوجومو، چک داد، آمان،
ساواشاق ایندی سننن من.

آلاق الیمیزه نئیزه،
مردلر احسن دئسین بیزه،
دوراق مقیداندا اوز - اوزه،
ساواشاق ایندی سننن من.

دئممه منه بو هدیانین،
یقین بیلکی، آلام جانین،
قیلینجلا توکهرم قانین،
ساواشاق ایندی سننن من.

گرهک دوست - دوشمنیم سئچم،
چتین اولار قورخام، قاچام،

ایستهرم کی، مئیدان آچام،
ساواشاق ایندی سننن من.

کوراو غلویام دورموشام مرد،
یامان اوره یه دوشسون درد،
ایگیدسنسه، اول مئیدان گرد،
ساواشاق ایندی سننن من.

عرب رئیحان آتینی جوولانا گتیریب کوراو غلونون اوستونه سوردو. داعوا باشلانندی. یئتمیش یئددی فندین هامیسینی ایشله تدیلر. آما هئچ بیرى او بیرینه دووگله بیلمه دی. نه قیلینجدان کار آشمادی، نه نئیزه دن ایش چیخمادی، نه عموددان مراد حاصل اولمادی. آخیردا کوراو غلو غضب له نیب آتدان دوشدو. پالتاری نین اته ک لرینی بئلینه سانجدی. قوللارینی چیرمالادی، مئیدندا گردش ائله میه باشلادی. عرب رئیحان دا آتدان دوشدو. کوشتو باشلانندی. گاه اونون دیزلری مئیدانی کوتان کیمی سوکوردو، گاه بونون دیزلری. کوراو غلو گوردو یوخ، عرب رئیحان دا بالاجا جاناوار دئیل. آخیردا غضب له نیب ائله بیرده لی نعه چکدی کی داغ - داش سسه گلدی. عرب رئیحانین آداملاری هامیسی قیرقی گورموش جوجه کیمی قاچیب داغیلدی لار. کوراو غلو اونو باشینا قالدیریب یثره ووردو. سینه سینه چوکوب خنجرى بوغازینا دایادی. عرب رئیحان بیرده ده اولسون نه دیندی، نه سسینی چیخارتدی.

کوراو غلو چوخ مرد ایدی. آغلامایان، بالوارمایان دوشمنی اولدورمه زدی، باغیشلا یاردی. عرب رئیحانی دا بئله جه ایگیدلیینه گوره باغیشلادی.

دوروب آتی میندی. اوزون عرب رئیحانا توتوب دئدی:

- گئت، سنی ایگیدلیینه باغیشلا یرام.

عرب رئیحان دئدی:

- کوراوغلو نه قده رکی سن سیلديریمین اوستونده ایدین، من ائله بیلیردیم کی، سن مندن قورخورسان. آما ائله کی، اوچورومدان آتلان دین، سۆز وئردیم کی، سنه ال قالدیرماییم. آما سۆزومون اوستونده دورمادیم. اونا گۆرده باسیلدیم. عیبی یوخدور. بیرده گۆروشه ریک، بورچوندان چیخارام.
کوراوغلو دئدی:

- سن ائله بیلیردین کی، من سندن قورخوب قاچیرام. یوخ، عرب رئیحان.

قوچ قوزودان، قوزو تۆره، قوچ اولار،
قوچ ایگیددن قوچاق اولار، سلطانیم!
مرد ایگیدلر داعوا گونو شاد اولار،
موخننتلر ناچاق اولار، سلطانیم!

جانیم قوریان مرد ایگیدین اۆزونه،
مرد اۆلسه ده، الین وورماز دیزینه،
فورصت دوشسه دوشمنی نین گۆزونه
بورما - بورما بیچاق اولار، سلطانیم!

مرد ایگیدلر بیر - بیرینه دالدادی،
جوغوللار اۆلمه ییب، ساغ و سولدادی،
مرد مثیداندان قاچماز، قاچسا آلدادی،
غووغا گونو هاچاق اولار سلطانیم!

سۆز تامام اولدو. کوراوغلو: «بورچلو بورچلونون ساغلیغی نی ایستهر، عرب رئیحان» -
دئییب آتین باشینی قایتاردی، چنلی بئله طرف یول باشلادی.
آز سوردو، چوخ سوردو، گلیب چنلی بئلین اته کلرینه چاتدی. داغلاری گۆرچک

اوره یی آتلاندى. اوچ تئلى سازى باغرينا باسيب دئدى:

منى بينادان بسله دى،
داغلار قوينوندا، قوينوندا.
توله ک ترلانلار سسله دى،
داغلار قوينوندا، قوينوندا.

دولاندا ايگيد ياشيما،
ياغى چيخدى ساواشيما،
ده ليلر گلدی باشيما،
داغلار قوينوندا، قوينوندا.

سفر ائله ديم هريانا،
شاهلارى گتيرديم جانا،
قيرآتيم گلدی جوولانا،
داغلار قوينوندا، قوينوندا.

كسدیم يوللار، ووردوم كاروان،
چكيب سويدوم چوخ بزيركان،
دوشمنلره اوددوردوم قان،
داغلار قوينوندا، قوينوندا.

اسير چكدين چنلى بئله،
قوچ كوراوغلو دوشدو ديله،

خـان ائـیـواز مـنـیـملـه بـئـله

داغـلار قـوینـونـدا، قـوینـونـدا.

نیگار خانیم چو خداندی کی، کوراوغلونون یولونو گۆزله ییردی. وعده دن چوخ گچمیشدی، آما هله کوراوغلودان خبر چیخمیردی. بیرگون یئنه نیگار خانیمین اوره یی سیخیلدی. دوروب تئلی خانیمی دا یانینا آلدی. بیر اوجا تپه نین باشینا چیخیب یوللارا باخماغا باشلادی. بیرده باخدی کی. یوللاردا توز دومانا قاریشدی، دومان توزا. دیققت ائله ییب گۆردولر کوراوغلو قیرآتین اوستونده، ترکینده ده ائیواز، بودو گلیر. تله سیک تپه دن ائنیب ده لیلرین یانینا گلدیلر. نیگار خانیم اوزونو ده لیلره توتوب دئدی:

آت بـئـلـیـنـه قـوچ ده لـیـلـر،

ائـیـوازی پـیـشـواز ائـیـلـه یـیـن!

بـیـر - بـیـرینـدن خـوش ده لـیـلـر،

ائـیـوازی پـیـشـواز ائـیـلـه یـیـن!

ائـیـوازی مـ بـنـزـه ر لـا چـیـنـا،

سـوـنـا لار حـئـیران سـا چـیـنـا،

وئـر مـه ر م چـیـنـه، مـا چـیـنـا،

ائـیـوازی پـیـشـواز ائـیـلـه یـیـن!

دولون لـیـبـاسا، یـا رـا غـا،

آتـلی لار گـئـتـسـین سـو رـا غـا،

قـو یـمـا ر ام گـؤ ز دـه ن ا ی ر ا غ ا،

ائـیـوازی پـیـشـواز ائـیـلـه یـیـن!

کور اوغلو اوخونو قوروب،
 سئویب، سئچیب ترلان ووروب،
 قسیر آتین ترکینده دوروب،
 ائیوازی پیشواز ائیله یین!

کولال (کُلّ) مخلوقات ییغیلی،
 پایلا یین قند و نـوغولو،
 کور اوغلونون قوچ اوغولو
 ائیوازی پیشواز ائیله یین!

قوچ ده لیلر آچین قانات،
 دوزه لدین مجلس، توی، بوسات،
 گو تورون لباس، قیلینج، آت،
 ائیوازی پیشواز ائیله یین!

اوردو باسان، قالا ییخان،
 پنجه سینده پـلنگ سیخان،
 قنیمینه قارشی چیخان،
 ائیوازی پیشواز ائیله یین!

خوش دانیشان، شیرین گولن،
 مجلس آپارماغی بیله ن،

دەلىلرە سەردار گىلەن،
ئايىۋازى پىشۋاز ئىلەيىن!

آتى گىتىرەر جۈولانا،
اوخ آتار نامرد دوشمەن،
نىگاردان ئايىۋازا آنا،
ئايىۋازى پىشۋاز ئىلەيىن!

نىگار جانىمىن سۆزۈ قورتاران كىمى يىتتىدى مەن يىتتىدى يۈز يىتمىش دەلى آتلاندى. ھەرە
بىر جور خلەت گۆتۈرۈپ ئايىۋازى پىشۋاز ئىلەيدى.

مەجلىس قورۇلدى. كەڭلەر دورۇلدى. ساقى دولاندى. روھ تازالاندى. عاشىق جونون
سازىنى كۆكلەيىپ اورتايا چىخىدى. چالدىلار، اوخودولار، دىدىلەر، گۈلدۈلەر، نىگار خانىم
ئايىۋازىن گۆزلىرىدىن ئۆتۈپ، كۆينەيى نىن ياخاسىندان كەچىرىپ ئۆزۈنە اوغۇل ئىلەيدى.

دورناتلی

ائیواز چنلی بئله گلندن بری نیگار خانیمین اوره یی یئرینه گلمیشدی. قوچ کور اوغلو کیمی ار بیر یانیندا، ائیواز کیمی اوغول بیر یانیندا، ده لیلرده کی گوزونون قاباغیندا، دای دونیادا بیر کئف وارایدی، اودا نیگار خانیمدا ایدی. آما کور اوغلونون کئفی اوندان دا سزایدی. او اوزونه هم اوغول گتیرمیشدی، هم ده آرخا، کومک گتیرمیشدی. ائیواز ایگیدلیکده، مردلیکده ده لیلرین آراسیندا آد قازانمیشدی، جانلارا- ده یه ن بیر اوغلان اولموشدو.

کور اوغلونون بیر خاصیتی واردی کی بوش واختلاردا همیشه ده لیلرله مشق ائله یردی. آت مینمک، نیزه اویناتماق، قیلینج وورماق، قالخان توتماق، اوخ آتماق اونلارین سحر آخشام پشه لری ایدی.

یئنه ده بئله گونلرین بیر ایدی. ده لیلر بؤلوک - بؤلوک اولوب مشق ائله بیر دیلر. ائیوازدا یاراقلا نیب، یاساقلانیب بیر دسته آتلی ایله داعوا مشقینه چیخمیشدی.

کور اوغلو، دمیرچی اوغلودا یانیندا بیر اوجا یئرده دوروب مشقه باخیردی. خانیملاردا اونلارین یانیندا ایدیلر. بیرده باخدیلازکی، بودو، بیر دسته آتلی چاپا- چاپا گلیر. قاباقلاریندا ائیواز. آما ائیواز، نه ائیواز... عرب آتین اوستونده، میصری قیلینج دستینده،

توله ک - ترلان شصتینده، مین بیر جانین قصدینده، ائله سوزور، ائله سوزورکی ائله بیل
اوخدو یاییندان قوپوب؛ دورنا تئلی نی ده کی سانجیب باشینا، ائله بیل قئیصر بالاسی دیر
باشینا جیققا قویوب.

نیگار خانیم باخدی اؤزونو ساخلایا بیلمه دی، اوزون کور اوغلویا توتوب دئدی:
- کور اوغلو، بیر بویانا باخ، گۆر او گلن کیمدی؟
سن دئمه کور اوغلودا ائله اونا باخیرمیش، نیگار دئینده کور اوغلو سازی باسدی
دؤشونه، دئدی:

نیگار خانیم سنه دئیم،
بو گلن ائیواز، بو گلن.
اگنینده وار پولاد گئیم،
بو گلن ائیواز، بو گلن.

ائیوازیم اون بئش یاشیندا،
قودرهت قلمی قاشیندا،
دورنا تئلی وار باشیندا،
بو گلن ائیواز، بو گلن.

مئیداندا ایگیدلر مردی،
قاپاقدا ار اوغلو اردی،
داعوا گونو قیزمیش نردی،
بو گلن ائیواز، بو گلن.

میصری قیلینج دستینده دی،
عرب آتین اوستونده دی،
شیرین جانین قصدینده دی،
بو گلهن ائیواز، بو گلهن.

جمی ده لیلرین خاصّی،
مئیداندا وار مرد داعواسی،
کور او غلونون قوچ بالاسی،
بو گلهن ائیواز، بو گلهن.

تئلی خانیم دا بورا دا ایدی.

دمیرچی او غلو ساغالمیشدی، دئیهن اونون دا کئفی ساز ایدی. باخیب، باخیب بیردن

قاییتدی کی:

- نیگار خانیم، گورورسن می، دورنا تئلی ائیوازا نئجه یاراشیر. گور او کیشیلره ائله
یاراشاندا بیزه نئجه یاراشار؟ گل اوشاقلاری گونده رک گئدیپ بیزه ده دورنا تئلی گتیر سینلر.
ائله بو سوزده ائیواز گلیب چاتدی اونلارین برابرینه. آتدان دوشوب نیگار خانیم، کور
او غلویا، دمیرچی او غلویا، خانیملارا سلام وئردی، اوندان اوزونو کور او غلویا توتوب
دئدی:

گئدیم اونلارا دورنا تئلی گتیریم.

کور او غلو بیر ایسته دی ایدین وئرمه سین. قورخدو کی، گئده باشینا بیر خطا - زاد گله،
بیرده فیکیرلشدی کی، گئتسه یاخشی دی. ایگیدین باشی قالد اگه ک، برکه - بوشا دوشسه
یاخشی دی.

دوندو نیگار خانیم سوروشدو:

- نه دئیرسن؟ گئتین، گئتمه سین؟

نیگار دۆنوب ائیوازا باخدی. گۆردو والله ائیواز ائله باخیر، ائله باخیرکی، ائله بیل
گۆزلی ائله دیل اولوب یالواریر. اورهی تابلامادی. اونو سیندیرماق ایسته مه دی. ایذین
وئردی.

دمیرچی اوغلو ایشی بئله گۆرجک ایره لی یثیرییب دئدی:

- کور اوغلو ایذین وئر من ده گئدیم.

کوسا صفر دئدی:

- سن هله تزه یورغان - دۆشکدن دورویسان.

دمیرچی اوغلو قویمادی کی، کوسا صفر سۆزونو قورتارسین، دئدی:

- یوخ، کوسا صفر، گئده جه یم. هئچ اویان - بویان یوخدو.

کور اوغلو دئدی:

- سببی نه دی کی، سن بئله حوگمن گئتمک ایسته بیرسن؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- بیرینجی اودوکی، ائیواز هله جاواندی، تک گئده بیلمز.

ایکینجی اودوکی، دورنا تئلینی تئلی خانیم ایسته دی. یاراشمازکی، من ائوده اوتورام،
بو سفره باشقاسی گئده.

کوراوغلو اونا ایذین وئردی. بو دمده بللی احمد ده لیلرین - ایچیندن چیخدی
دئدی:

- کور اوغلو، ایذین وئر من ده گئدیم.

کوراوغلو بللی احمد ده ایذین وئردی، یول اوزاق اولدوغونا گۆره ائیواز قیرآتی
میندی. دمیرچی اوغلو ائله بللی احمد ده هره سی بیر سئچمه آت مینیب یولا دوزه لدیلر.
آت سور دولر، دره کئچدیلر، دوزگئتدیلر، گلیب باغداد اطرافینا چاتدیلار.

باخیدیلار بورادا اوقدهر دورنا وار، اوقدهر دورنا وارکی، چینقیل کیمی. آتلاری اوتا
بوراخیب، اۆزلی اوخ یایلارینی گۆتوروب باشلادیلار دورنا اولاماغا. هه بیرینی،

بئشینى، اون بئشینى... غرض، بیر - ایکی ساعاتین ایچینده بیر عالم دورنا ووردورلار. ایله شیب بونلارین تئللرینی یولوب هئیه لره ییغدیلار، اتلرینی ده کاباب چکیب خورما آغاجینین دیبینده یئمه یه باشلادیلار.

اونلار دورنا اتینین کابابی خورما آغاجینین سرینی... یئیپ ایچیپ هرەسی بیر طرفده یوخویا گئتدیله.

سن دئمه، باغداد پاشاسی آسلان پاشانین قوروقچوسو بونلارا گۆز قویورموش. ائله کی، اونلار یوخویا گئتدیله، قوروقچو دابان آلدی آسلان پاشانین یانیناکی، بس:

- نه اوتوروبسان؟ اوچ نفر نابلد آدام گلیب، بو نامدا بو نیشاندا؛ اۆزلری ده فیلان بولاغین باشیندا یاتیبیلار. آما ایچلرینده بیر نفر وار، لاپ کور اوغلونون اۆزودورکی، دوروب.

قوروقچو بوسۆزلری دئجک، خوتکارین فرمانی دوشدو آسلان پاشانین یادینا، کوراوغونون تورکمانا گئدیپ عرب رئیحانلا ووروشماغی، اثیوازی چنلی بئله گتیرمه یی بوتون عالمه سس سالمیشدی.

خوتکار بو ایشدن سونرا گۆتوروب گئنه بوتون پاشالارا فرمان یازمیشدی کی، بس کور اوغلونون یا اۆزونو یا ده لیلرینی اۆلدوره نه انعام وئره جک، گۆروب خبر وئرمه یه نی دار آغاجیندان آساجاق.

فرماندان بیرسی ده گلیب باغدادا آسلان پاشایا چاتمیشدی. اودوکی، ایندی قوروقچو کور اوغلو آدینی چکجک، آسلان پاشا قوشون بؤیوگونو چاغیریب حؤکم ائله دی کی: حاضیرلاشین.

بللی، طبیل وورولدو. قوشون ییغیلدی. یاراقلا نیب، یاساقلانیب یولا دوشدولر. قیرآت آیاقلارینی یئره دؤیوب کیشنه مه یه باشلادی. دمیرچی اوغلاویله بللی احمد قیرآتین سسینه آییلیب گۆردولرکی، قوشون دۆرد بیر یانی توتوب. بللی احمد ال ائله دی قیلینجا.

دمیرچی اوغلو توتدو اونون الیندن کی:

- نه ائله بیرسن؟ گۆرمورسن ائیواز یاتیب؟ اونو اویاتمامیش داعوا ائله مک اولماز. سونرا بیر - بیریمیزدن آیری دوشه ریک. ائیواز اله کئچهر. بونو دئییب دمیرچی اوغلو باشلادی ائیوازی اویاتماغا. آما نه قدهر ائله دی، ائیواز اویانمادی؛ سسله دیلر، توتوب سیلکه لدیلر، بیر نتیجه حاصل اولمادی. قوشونون دا کی دالی کسيلمیردی. دؤنموشدو چیرتکه یه، گلدیکجه گلیردی. دمیرچی اوغلو آخیردا علاجسيز قالیب، آلدی گۆره ک نه دئدی:

قوشون گلیب دؤرد یانیمیز آلدیلار،
بئله نه یاتمیسان، آیل، ائیوازخان!..
هر طرفدن مانسیرایا سالدیلار،
آخیردا اولاریق زایل، ائیوازخان!..

قبول قیلما موختنتین سؤزونو،
سنه عرض ائيله ییم سؤزون دوزونو،
دورگؤسته ر یاغیا دؤنمز اؤزونو،
گون کیمی عالمه یایل، ائیوازخان!..

اینصافدیرمی بللی احمد توتولا،
قولاج قولو دال گردنده چاتیلا،
دمیرچی اوغلو قول آدینا ساتیلا،
کور اوغلو ده لیسی ساییل، ائیوازخان!..

ائیواز سازین سسینه یوخودان اویاندی. باخدی کی، قوشون هر طرفی آلیب. ایسته دیلر

دوروب آتلاسنینلار، باخدیلار کی، آت هایاندا ایدی. آتلاری چوخدان حالقا - مرکه ائله ییب، کمند آتیب توتوبلار. قالدیلار پییادا، بو طرفدن ده آسلان پاشا امر وئردی کی، هوجوم ائله ییب اونلاری توتسونلار. قوشون حرکت گئلنده دمیرچی اوغلو بیر دهلی نعره چکیب، ال آتدی میصری قیلینجا. دهلیلر اوچ طرفدن اؤزلرینی ووردولار، دریایی - لشکره. ساغدان ووردولار، سولدان چیخدیلار، سولدان ووردولار، ساغدان چیخدیلار. آمما نه قدر قیردیلار سا، نه قوشونون دالی کسیددی، نه ده کی، بیر یول تاپیب آرادان چیخا بیلدیلر. پییادالیق دهلیلری الدن - دیلدن سالدی. آمانلارینی کسدی. آخیردا اونلاری بیر - بیرلریندن آیری سالیب تکلہ دیلر، اوچونوده توتوب آتلاری ایله برابر شهره گتیردیلر. ایندی بونلار بورادا قالماقدا اولسونلار، سنه کیمدن دئییم خوجا عزیزدن.

کور اوغلونون بیر بزیرگان دوستو وارایدی. آدی خوجا عزیز ایدی. خوجا عزیز نئچه ایللر کور اوغلو ایله دوستلوق ائله میشدی. ایندی ائیوازگیل توتولان واختدا اودا ماللارینی توتماق اوچون باغدادا گلمیشدی. قوشون ائله کی، ائیوازگیلی توتوب شهره طرف گلمه یه اوز قویدو، بازارا سس دوشدو کی، بس اوچ نفر قولدور توتوبلار، آسماغا آپاریرلار. بازار آدمی هامیسی چیخدی اونلارین تاماشاسینا. خوجا عزیزده بو آدمالارین ایچینده ایدی. گۆزلہ ها گۆزلہ، آخیردا دسته نین اوجو آچیلدی. آسلان پاشا کئچدی، قوشون بؤوکلی کئچدی، آتیلار کئچدی. بیرده باخدیلار کی، بودو بیر بؤلوک قوشون دوستاقلاری اورتالیغا آلیب گتیریر.

خوجا عزیز گۆردو نه؟ توتولان ائیوازدی، دمیرچی اوغلودو، بیرده بللی احمددی، دونیا عالم خوجا عزیزین گۆزونده قارالدى. دئدی: «ای دادی - بیدادا» بو ظالم اوغلو ظالم اوشاقلاری اؤلدوره جک». قالدی مات - معطل: «نه تهر ائله ییم؟ منیم بوردا الیمدن بیر ایش گلمه یه جک. تیجارت دئییل کی، مین دنه باغداد تاجیرینی بیر خوروزا کله ییم. بورادا قیلینج وورماق لازیمدیر. خبره ده گئتسه م بورادان چنلی بئله آزی بیر هفته لیک یولدو. من گئده سی، خبر وئرمه سی، کوراوغلو گله سی، یقین کی، اونلاری اؤلدوره رلر».

خوجا عزیز ائله بو گۆتور قويدا ایدی بیرده گۆردو بودو، دوستاقلاردان بیر آز آرالی اوچ دنه آت گتیریرلر. بئله باخاندا قیرآتی تانیدی. اۆز - اۆزونه دئدی: «ای دیلی غافیل، تاپمیشام، نه تهر اولسا، گره ک قیرآتی اله کئچیریب کوراوغلویا خبر چاتدیرام». بونو دئییب خوجا عزیز دوشدو اونلارین دالینا. گل هاگل، گل هاگل، گلیب چاتدیلا ر آسلان پاشانین عیمارتی نین قاباغینا.

آسلان پاشا دئدی:

- اۆزلرینی زیندانا سالین، آتلارینی بورایا گتیرین.

کئشیکچیلر ائیوازگیلی آپاریب سالدیلار زیندانا. مئهرلر ده آتلاری چکدیلر آسلان پاشانین قاباغینا، آسلان پاشا امر ائله دی، مئهر باشی قاباقجا دمیرچی اوغلونون آتینی مینیب گردیشه گتیردی. بیر او باشا سوردو بیر بو باشا سوردو، گتیریب آسلان پاشانین قاباغیندا ساخلادی. آت آسلان پاشانین خوشونا گلدی. اوندان مئهر باشی بللی احمدین آتینی مینیب جوولانا گتیردی. آسلان پاشا بو آتی دا بئندی. نۆوبه قیرآتا گلدی. یازیق خوجا عزیز ایچینی بیئه - بیئه قالمیشدی.

بیلمیردی نئيله سین. اوره گینده قویموشدوکی: «اگر بوتون وار - یوخدان دا چیخمالی اولسا. گره ک قیرآتی اله کئچیردهم.» بلی، مئهر باشی قیر آتی میندی، نه قده ر ائله دیسه قیرآت یئریندن ترپنمه دی. مئهر باشی آخیردا هیرسله نیب آتا بیر تازیانا چکدی. قیرآت بیرآز دا قولاقلارینی ساللادی، مئهر باشی بیر تازیانه ده چکنده آت قویروغونو قیسدی. گۆزلرینین بیرینی یومدو، آخسایا - آخسایا یئریمه گه باشلادی. آسلان پاشا گۆروب دئدی: - گۆرونورکی، بونلاردان ایکسی آغادی، بیرسی نۆکر، بونۆکرین آتی دی. چونکی ائله سیر - صیفتیندن ده نۆکره اوخشا ییر.

سونرا اوزونو مئهر باشینا توتوب دئدی:

او ایکی آتی ایلخیا قات! بو آلنگه نی ده وئر او قوروقچویا. قوی آپاریب مینسین. گئنه آیاغینی یتردن گۆتوره ر.

قیرآتی وئردیلر قوروقچویا. آسلان پاشانین حرکتی قوروقچویا یامان دەیمیشدی. او، گتیردیگی خبره گۆره انعام گۆزله بیردی. خلعت گۆزله بیردی. ایندی بیر شیلخور یابینین بیرینی وئرمیشدیلر یئده گینه. اودوکی قوروقچو یامان پرت اولموشدو. خوجا عزیز ایشی بئله گۆره نده اوره گینه قیرآتا آفرین دئدی. سونرا جاماعاتی یاریب اۆزونو قوروقچویا یئتیردی. دئدی:

- آیه، قوروقچو، نئچه وئرم بو شیلخور یابییا؟

سۆز قوروقچونو لاپ گۆتوردو. باشلادی سؤیوب ساواشماغا. خوجا عزیز اونو دانلایب باشلادی دلیل - دلایل ائله مگه کی، «بالام دای بیزی نییه سؤیورسن؟ بیز نه گوناھین صاحیبیییک».

غرض، اویان - بویان، خوجا عزیز یاغلی دیلینی ایشه سالیب قوروقچونون هیرسینی یاتیرتدی. آتالار دئییلرکی، تاجیر - توججار دیلی ایلانی یوواسیندان چیخاردار. آخیری کی، خوجا عزیز بیر آز پول وئریب، قیرآتی قوروقچودان آلدی.

خوجا عزیز دایانماییب، آتی بیر باش چکدی دوشدو یو منزلین حَیطینه. تئز قاباغینا بیر آز آرپادان، ساماندان تۆکوب اۆزونو یئتیردی بازارا. بیر باتمان قیر - ساققیز، بیر توپدا بئز آلیب گلدی ائوه. او قدهر گۆزله دی کی، قاش قارالیدی. اوجاغی آسیب قیر - ساققیزی تۆکدو تیپانا، اریدیپ ائله دی موم کیمی. سونرا بونو بئزین اوستونه سورتوب مؤحکم - مؤحکم ساریدی قیرآتین بئلینه، اۆزوده چیخیب اوتوردو اوستونده. قیر - ساققیز خوجا عزیز ائله توتدوکی، کندیر قاییش کیمی. ائله کی، خوجا عزیز آرخایینلاشدی، بیلدی کی، دای ییخیلما یاجاق آتین باشینی بالاجا بوشلادی. آت گۆتورولدو. نه گۆتورولدو؟ ائله بیل کی چنلی بئله بالا قویوب. یازیق خوجا عزیزده نه خوجالیق قالمیشدی، نه عزیزلیک. بایاق ها هوشونو ایتیردی. آت نه قدهر یول گتتدی - بیلمه دی: نئجه گتتدی بیلمه دی. نئجه گتتدی بیلمه دی. بیرده آت برک کیشنه دی. خوجا عزیز آتین سسینه گۆزلرینی آچیب گوردو چنلی بئله دی.

دەلىلەر قىراتىن سىنىنى ئاشىتىجىك تۆكۈلۈپ گەلدىلەر. باخدىلار كى، قىرات بۇدۇ، ئىلە گەلەر. ئىلە گەلەر، ازقالەر دىرناقلارى چاتلايا. آمماكى، تەكدى. ئىياوزدا اوستونىدە يۇخىدۇ. آت بىر از ياخىنلاشدى.

گۆردۈلەر نە دىسە اوستونىدە بىر شى قارالەر. قالدىلار مەطل كى، گۆرەسن بۇنە سىرردى. بۇ دىمدە آت اۋزونو يىتىردى. سوزۇب، دوز كوراوغلونون قاباغىندا داىاندى. اوزونو گەلدىگى طرفە توتۇب، ئىلە كىشەندىكى، داغ، داش لىزەيە گەلدى. سونرا كوراوغلۇيا باخىب آياقلارنى يىترە دۇيمە گە باشلادى. كوراوغلو وفالى آتىن بونونو قۇجاقلايىب اوزوندن - گۆزۈندن اۋىدۇ. باخدىلار كى، آتىن اوستونىدە بىر آدم وار، آمما اۋزونىدە دىيىل. ياپىشىدىلار قولۇندىن كى، دوشۇرسۇنلەر. ھا چەكىدىلەر، قۇپمادى كى، قۇپمادى كى، قۇپمادى. آخىردا باخىب گۆردۈلەر كى، اۋزونو قىر - ساققىزلا آتا ياپىشىدىرىب. غرض، اوزون باش آغرىسى اولماسىن، كىشىنى ئىلە بىزلە قارىشىق آتدان گۆتۈرۈپ، يىترە قۇيدۇلار.

كوراوغلو باخدى كى، خۇجا عزىزدى.

دىئ سو، زاد، خۇجا عزىز اۋزونە گەلدى. كوراوغلو سۇرۇشۇدۇ بۇنە احوالاتدى؟
خۇجا عزىز دىدى:

قۇچ كوراوغلو، سەنە خىر سۇيەيىم،
سەننن ئىياوزىندىن خىبرىن وارمى؟
قارائىلىق كۆنلۈنو ايشىق ئىلەيىم،
سەننن ئىياوزىندىن خىبرىن وارمى؟

ايگىدەدە ايگىدەن چەكرمى مەننن؟
پاشا قاباغىندا بۇيۇرۇر جىلاد،

هانی دمیرچی اوغلو، او بللی احمد؟
سنین ائیوازیندان خبرین وارمی؟

خوجا عزیز خوجالارین قهرینده،
خان ائیوازدا قیزیل گولون قهرینده،
قولو باغلی گوردوم باغداد شهرینده،
سنین ائیوازیندان خبرین وارمی؟

سوز تاماما یئتیشدی. خوجا عزیز سازلا دئدیگی کیمی، سوزله ده دئدی:
- کوراوغلو، ائیوازی، دمیرچی اوغلونو، بللی احمدی آسلان پاشا توتوب زینداننا
سالیب. اوزونو تکز یئتمه سن، بیرده اونلارین اوزونو گوره بیلمه یه چکسن.
ائله بیل کی، ده لیلرین اوستونه سو سپدیلر. خانیملار هامیسی باشلارینی آشاغیا
سالدیلار.

کوراوغلو دؤنوب نیگارا باخدی. گوردو واللّه نیگار بیر حالدادی، بیر حالدادی کی، آما
یاناقلاری، سمرقند کاغیدی کیمی آغاریب. آلاگوزلری باهار بولودو کیمی دولوب، یاقوت
دوداقلار بیر دقیقه ده ائله سولوب، ائله بیل لاله دی، شاختایا دوشوب. کوراوغلو ائله
ایسته بیردی آغزینی آچسین کی، نیگار خانیم یثریندن قالخدی. نه کوراوغلو یا باخدی نه
ده لیلره باخدی، یاواش - یاواش تپه نین لاپ اوجقارینا گلدی. بیر ائیواز گئدهن یوللارا
باخدی، بیر اوزاقداکی باشی قارلی داغلارا باخدی. ساچیندان اوچ تئل آیریب، باسدی
مرمر سینه سینین اوستونه دئدی:

باشی عرشه دوران داغلار،
داغلار ائیوازی نئینه دیز؟
اوچ ایگیدی اودان داغلار،
داغلار، ائیوازی نئینه دیز؟

غارغا سام، تۆكۈلر داشين،
 بوراندان آيريلماز باشين،
 دوشىر داشين قالار لئشىن،
 داغلار، ائىيوازي نئينه ديز؟

اوغول دئىيب آغلایارام،
 داغ چكهرم، داغلایارام،
 جوشوب قىلىنج باغلایارام،
 داغلار، ائىيوازي نئينه ديز؟

من نىگارام، آه چكهرم،
 داشين چايلارا تۆكهرم
 يئرينده بورج - بار تىكهرم،
 داغلار، ائىيوازي نئينه ديز؟

دونييا كوراو غلونون گۆزونده قارالدى. ائله بيل كى، چنلى بئل باشينا دولاندى. الينى
 آتيب قيرآتين يويه نيندن توتدو. ائله غضبله آتا سيچرادى كى، قير آتين عوضينه آيرى آت
 اولسايدى، چوخدان بئلى سينميشدى. اوندان اوزونو كوسا صفره توتوب دئدى:

خبر وئرين ده لىلريم اويانسىن،
 توتولوبدو، بير ائىيوازي، الدهدى!
 ميصرى قىلىنج قىزىل قانا بويانسىن،
 توتولوبدو بير ائىيوازي، الدهدى!

یاتمیشدیم آشکارا گۆردوم دوشومو،
 ازلیندن من بیلیردیم ایشیمی،
 چکین، یهرله یین چرله میشی،
 توتولوبدو، بیر ائیوازیم الدهدی!

دوش—منلریم تاماشایا دورارلار،
 شاد اولوبان کئف مجلسی قورارلار.
 کوراوغلو گئتمزسه یقین قیرارلار،
 توتولولدو بیر ائیوازیم، الدهدی!

سۆز تامام اولدو، کوراوغلو دئدی:

من گئتدیم. سیز دالیمجا گله رسینیز، باغداد باغلاریندا سیزی گۆزله یه جه یم. کیم سحر
 تئزدن هامیدان قاباق گلیب منه سالام وئرسه، یوز قیزیل آلاجا. بونو دئییب آتین باشینی
 بوشلادی. قیرآت ایکی دال آیاقلاری اوسته قالخدی. باغداد طرفه اوز قویدو. ده لیلر تله -
 تحلیلله حاضیرلاشدیلار. یاراقلا نیب، یاساقلانیب یولا دوشدولر. نه قدهر گئتدیلر، نه تهر
 گئتدیلر بیلیمیرم، سحر دان یثری سؤکولنده کوراوغلو بیرده گۆردوکی، ده لی مئهر، کوسا
 صفر، چوپور مئهدی، عیسی باللی، توپ داغیدان، توخماق ووران، هالای پوزان، تانری
 تانیماز، دیل بیلمز اونون قاباغیندا ان ال قیلینجدا دایانیبلار. بئله باخاندا گۆردو باغداد
 باغلاریندا خورمانین سایى وار، آما ده لیلرین سایى یوخدو.

دئدی:

- یاخشى گلیسینینیز. آما هله تئزدی. بیر آز گۆزله یک بلکه بیر شئی اؤیره نه بیلدیک.
 شهره بئله گیرسک، بیزی تانییار، اوشاقلاری تلف ائله یرلر.
 هله کوراوغلو سۆزونو قورتارما میشدی، بیرده گۆردولر بودو، بیر آتلی چاپاراق سوروب
 چۆله طرف گلیر.

کوراوغلو دئدی:

- کوسا صفر، او آدام شهردن گلیر. بیر قاباقلا گۆر، بلکه بیر شئی اؤیره نه سن.
کوسا صفر آتی الدن قویدو. بیر سو ایچیم ساعاتدا آتلی نین باشینین اوستونو آلدی،
باخدی کی، بو آیننده چوخا، آياغیندا باغدادی باشماق، باشیندا تیرمه شال، ائنلی
کوره ک، قارنی یوغون بیر کیشی دی.

کوسا صفر دئدی:

- آی کیشی، بیر دایان گوروم. بئله هارایا تله سیرسن؟

کیشی جاواب وئرب دئدی:

- تله سیرم، تله سیرم. چؤلده بیچینچیلیریم وار. اونلارا چؤره ک آپاریرام. تئز شهره
قاییتمالیام.

کوسا صفر سوروشدو:

- یاخشی شهرده نه وار کی بئله؟ خئییر اولای؟!

کیشی دئدی:

آسلان پاشا کوراوغلونون اوچ دهلیسینی توتوب، بو گون اونلاری آساجاقلار. بؤیوک
شادیانلیق اولاجاق. ایندی گره ک من تئز شهره قاییدام کی، هم آسیلاندا اورادا اولام، هم ده
باسدیریلاندا هره سینین قبرینه بیر قارا داش آتام کی، آله او دونیادا منه اجری خئییر
وئرسین.

کیشی ائله بونو دئمه گینی گوردو. کوسا صفر آلیجی قوش کیمی اونون اوستونه
شیغیب، خیرتده گیندن یاپیشدی. موردار آت کیمی سالایا - سالایا کوراوغلونون قاباغینا
گتیردی. بئره قویاندا کوراوغلو باخدی کی، کیشی چوخدان جهنمه واصل اولوب.

سوروشدو کی:

- بونو نییه بئله ائله دین؟

کوسا صفر احوالاتی دانیشدی. کوراوغلو اوزونو ده لیلره توتوب دئدی:

- آتدان دوشون هره نیز بونون اوستونه بیر قارا داش آتین. قوی او دونیادا آلله اجیر پایینی چوخ ائله سین.

یئددی مین یئددی یوز یئتمیش دهلی آتدان دوشوب هره اونون اوستونه بیر داش توللادی. او قدهر داش یاغیلدی کی، یئکه بیر داغ اولدو. دئییرلرکی، ایندی ده او داغ قالیر. اوزوده آتالار دئییرلرکی، اورادان کئچهنده لعنتلمه اوخوماق بویوک ثوابدی.

غرض کور او غلو بیلدی کی، اوشاقلاری بو گون آساجاقلار. ده لیلره های ووردو، هامی آتلاندی. یاواش یاواش شهره طرف سورمه یه باشلادیلار.

بیر آزدا گئتمیشدیلر، گوردولر بیر قوجا کیشی بیچین بیچیر. آما ائله آغلاییر، ائله آغلاییر کی، یاش گوزلریندن دولو کیمی تۆکولور.

کور او غلو یاخین گلیب سوروشدو:

- آی عمی، نییه آغلاییرسان؟

قوجا هئج باشینی دا قالدیرما ییب دئدی:

- نئینیرسن؟ سندن کی منیم دردیمه درمان اولمایاجاق، چیخ یولونا گئت!

قوجا سوزو نه قدهر یابیندیرماق ایسته دیسه، کور او غلو ال چکمه دی. کیشی گوردو اولمایاجاق، آخیردا دئدی:

- ایندی کی ال چکمیرسن، قاقاجا منه دئی گوروم سن کیمسن؟ بو باشیندا کی دسته -

تیفاق نه دی؟

کور او غلو دئدی:

- من مورد بگلی طرفلردنم. بورادان مال آلماغا گلیمیشیک. یوللار شولوقدو، دئیه ن بئله

یاراقلی - یاساقلی گلیمیشیک.

قوجا مورد بگلی سوزونو ائشیدنده بیر فیکیره جومدو. دئدی:

- یاخشی - دئییرسن کی، مورد بگلی طرفدنسن. دئی گوروم کور او غلونو تانییرسان، یا

یوخ؟

کوراوغلو گۆردو قوجادا سۆز وار. دئدی:

- تانییرام. نییه تانییرام!

قوجا دئدی:

- ایندی کی تانییرسان، منه دئ گۆروم کوراوغلویا دوست آدامسان، یا دشمن؟

کوراوغلو دئدی:

- دوست اولاریق. نه وار کی؟ بو شئیلری مندن نییه سوروشورسان؟

قوجا دئدی:

- بالا، دوزدو، من نه روستم زال اولموشام، نه گیزیر اوغلو موصطافا بی دئیلم، نه ده

کوراوغلویا تای اولان دئیلم. آما جاوانلیغیمدا من ده اؤزومه گۆره بیر کیشی اولموشام.

سۆزومو باشا دوش ای!... بئله مرد اولموشام. دشمنه آرخا چئویرمه میشم. کیشی بیر آز

دایاندی. یئنگی ایله گۆزونو سیلیب دئدی:

- بیزیم بو باغداددا بیر پاشا وار. آدینا آسلان پاشا دئییرلر. چوخ نامرد، چوخ موخننت،

چوخ دا حیله گر آدمدی، کوراوغلونون اوچ دهلیسینی توتوب زیندانا سالیب. دونه جار

چکیب خبر وئریب کی، بوگون اونلاری آسديراجاق. بالا، دوغروسو کی، من ائله مرد

اوغللارین بئله نامرد الینه اولمه گینی قبول ائله یه بیلمیرم. اگر مردی - مردانا مئیدان

آچسایدی، تک به تک ورشوب اولدورسه ییدی، منه یئر ائله مزدی... قوجالیغین اوزو قارا

اولسون. ایندی منیم یوزدن آرتیق یاشیم وار. الیمدن بیر ایش گلیمیر. آتالار دئییلر، آدام الی

ایله ایش گۆره بیلمه دی، گوج وئرر دیلینه.

دیل ده کی، اولدو باغلی، ایختیاری اولدو بیلر، پاشالار الینده، اوندا علاج قالیر گۆزه.

آدام دم وئریر گۆزونون یاشینا.

قوجا سۆزونو قورتاران کیمی کوراوغلو ده لیلره حوکم ائله دی کی، قوجایا کۆمک

ائله سینلر. ده لیلر طوطو قوشو کیمی دولوشدولار زمیه. سو ایچیم ساعتدا قوجانین بوتون

تاخیلینی بیچیب درزله ییب، ییغدیلاز بیر طرفه. قوجا مات - مات باخیردی کی، گۆره سن

بونلار کیمدیلر، نه ائله مک ایسته ییرلر. بیر فیکیریندن کئچدی کی، بلکه بونلار آسلان پاشانین آداملارینداندیرلار. تاخیلی یاندىرماق ایسته ییرلر. آما باخدی کی، یوخ، بو، دوشمنچیلیگه اوخشامیر.

ائله کی ده لیلر قورتاردیلار، کوراوغلو قوجایا دئدی:

- بیل و آگاه اول! دئدیگین کوراوغلو منم. ایندی بو ساعات سنین او آسلان پاشانین اوره گینه بیر اود قویا جاغام کی، محشره جن یانسن. بیز بو ساعات شهره گیره جه ییک. سن ده بیر بویوک خورجونلا آسلان پاشانین خزینه سینین قاباغیندا منی گؤزلرسن.

کوراوغلو بونو دئییب ده لیلره های وورماق ایسته ییردی کی، یولا دوشسونلر، قوجا

دئدی:

- کوراوغلو، آياق ساخلا، گورورم کی، آسلان پاشا سنی یامان غضبلندیریب. اودوکی، گؤزلرین قیزیب، آنجاق شهره بئله گیرمک اولماز. سنی تانییارلار. سن اوزون شهره تک گیر. آداملارین دا قوی بیس - بیس، اون - اون اولوب جاماعاتا قوشولسونلار، ائله گیر سینلر. کوسا صفر دئدی:

- کوراوغلو قوجانین سؤزو عاغیللی سؤزدو. نه دئییرسن؟

کوراوغلو اوزونو ده لیلره توتوب دئدی، گؤره ک نه دئدی:

اوجا - اوجا داغ باشیندا،

یاز بیر یانا، قیش بیر یانا.

تیتره شیر آغزیم ایچینده،

دیل بیر یانا، دیش بیر یانا.

نه ائده ک ده لیلر، نه ائده ک!

دوشمانین باغیرینی دیده ک!

خان ائیوازا کۆمک ائده ک!
دۆرد بیر یانا، بئش بیر یانا.

هر نه اولدو، منه اولدو،
قاینادی پایمانام دولدو،
گۆردون دوشمان گوجه دولدو،
قوو بیر یانا، قاش بیر یانا.

کوراوغلونون یوخ عاجی،
میصیردن گلیر خراجی،
چککندده میصری قیلینجی،
لئش بیر یانا، باش بیر یانا!

سرکرده لر او ساعات هره اؤز دسته سینی بۆلدو. کوراوغلو ده لیلری حاضیر گۆروب

دئدی:

- ده لیلریم من آسلان پاشانین مجلسینده اولاجاغام. اونلارین او قدهر باشلارینی
قاتاجاغام کی، سیز یئرلرینیزی توتا بیله سیز. جاماعاتین آراسینا قاریشیب مئیدانی ائله -
حالقا - مرکه ائله یرسینیزکی، میصری قیلینجلار چکیلنده بیر آدام دا ترپه نه بیلمه سین. آمما
گۆزونوز منده اولسون. من الیمی بیغلاریم چکمه میش بیر آدام یئریندن ترپمه سین.
کوراوغلو سۆزونو قورتاردی. اوندان پالتارلارینین اوستوندن بیر عاشیق پالتاری
گئییندی. چیگینه ده بیر ساز سالیب یولا دوشدو/

بلی، کوراوغلو عاشیق پالتاریندا مئیدانا طرف گئتمکده اولسون. قوجا خورجون اوچون
اؤه گئتمکده اولسون. سنه کیمدن دئییم. آسلان پاشادان.
آسلان پاشا جار چکدیریب بوتون جماعاتی مئیدانا - بیغمیشدی.

مئیدان بیر بزه نمیشدی، بیر بزه نمیشدی کی، ائله بیل توی - بایرامدی. جلادلار ده لیلری قولو باغلی گتیریب دار آغاجنین یانیندا ساخلا میشدی لار. آسلان پاشا بیر کئف داماقدا ایدی کی، گل گۆره سن، مئیدانین باشیندا تاخت قوردوروب اگلشمیشدی.

ائله هئی اوزونو صدر اعظمه توتوب دئییردی:

- دایان گۆر خوتکار بیزه نه انعاملار گۆندره جک... ظارافات دئیل ها... هله ایندییه کیمی بیر پاشا کور او غلونون بیر ده لیسینین گۆزونو پیله یه بیلیمه ییب. منه آسلان پاشا دئیهر لر.

بلی، جلادلار طنابلاری باغلا ییب حاضیرلادی لار. طبیل وورولدو. صدراعظم ایره لی گلیب جاماعاتا دئمه لیسین دئدی، تاپشیر یلماسین تاپشیردی. اوندان بیر دسته یاراقلی عسگر گتیریب جاماعاتین قباغیندا بیر جرگه دوز دولرکی، ایشدی بلکه بیردن قاریشیقلیق زاد اولدو. ائله کی هر ایش قورتاردی جلاد ائیوازی دار آغاجینا گتیردی.

دمیرچی او غلونون قان باشینا ووردو. بیر گوج ووردو، ایکی گوج ووردو کی، قوللارینن ایپینی قیرا بیل سین، آما هر دفه گوج ووردو قجا ایپ اونون اتینی کسب ایچه ریبه گیریردی، دمیرچی او غلو باشا دوشدو کی، اونون موملو کیریشله باغلا ییلار. ایشی بئله گۆرنده اومیدی اوزولدو، اوره یی کۆوره کلندی، آلدی گۆره ک نه دئدی:

هانی منیم قوج کور او غلوم!

گله گیره بو مئیدانا!

چکنده میصری قیلینجی،

قبضه سی قانا بو یانا!

قیرآت بیر بوردان آتلا،

موخننت، اولکهن چاپلا!

کوراوغلو بوردا تاپیلا،

هره نيز قاچا بير يانا!

اوندا اوزونو آسلان پاشا يا توتوب دئدی:

دمیرچی اوغلونو دیندیر،

سوچونو بـوینونا میندیر،

بیز ایکـی ده لیـنی اۆلدور،

پاشا، قـئیما ائیواز خانا!

اۆله بو دمده کوراوغلو اوزونو سالدی مئیدانا. آسلان پاشا گۆردوکی، بودو، بیر عاشیق
چیگنینه ساز گیردی اورتالیغا.

دئدی:

- آیه، یانشاقسان می؟

کوراوغلو دئدی:

- بلی پاشا یانشاقام

آسلان پاشا دئدی:

- آیه، هئچ کوراوغلونون سۆزلریندن بیلیرسن می؟

کوراوغلو دئدی:

- آی پاشا، ایذین وئر سنه سۆز اوخویوم. سۆز اولسون. کوراوغلو نه آدامدی کی، اونون

سۆزو بئله مجلسده اوخونا؟!

پاشا دئدی:

- یوخ، سن بیلیرسن! من کوراوغلونون اوچ ده لیسینی توتوموشام. بو شادیانالیقدا

اونون شادیانالیغیدی، ایندی سن بیر آز کوراوغلونون سۆزلریندن دئی کی، اونلارین

اوره کلری آچیلسین. کوراوغلو بیر دؤنوب دار آياغیندا دایانان ائیواز، دمیرچی

اوغلویا، بللی احمده باختدی، بیرده دؤنوب جاماعاتین ایچینده دایانان ده لیلرینه باخیب،

اوج تئللی سازی باغرینا باسدی. بارماقلارینی جوتله ییب تئلره ائله ووردوکی، مئیدان
سسه گلدی. قیزیل قوش کیمی بیردغه مئیدانی فیرلانیب دئدی:

ده لیلریم بوگون داعوا گونودو،
موخننت اولکەسی تالانماق گره ک!
قوچ ایگیدلر یاراسیندان بلله نر،
شریت تک قانینا یالانماق گره ک!

مرد ایگیدلر نعره چکسین داعوادا،
شاهین کیمی شیکار توتسون یووادا،
میسری قیلینج جوولان وورسون هاوادا،
باغیرساق جمده یه دولانماق گره ک!

کوراوغلو ایچنده دوشمن قانینی،
مرد مئیداندا نعره سیندن تانینی،
قیرین وزیرینی، توتون خانینی،
لئش - لئشین اوستونده قالانماق گره ک!

آسلان پاشا دئدی:

- ساغ اول، عاشیق، لاپ کوراوغلو کیمی اوخو یورسان.
کوراوغلو دؤنوب دار آغاجیندا کی ده لیلره باخدی. گوردو اونلار اوچوده کوراوغلونو
تانیبیلار.

دمیرچی اوغلو گوزونو زیلله ییب بیر دار آغاجینا، بللی احمدده بیر دار آغاجینا، بیلدی
کی اونلار قوللارینین آچیلماغینا بند دیلرکی، آغاجلاری دیبیدن چیخاریب ایشه
باشلا سینلار. دؤنوب ائیوازا باخدی.

گۆردو يوخ، ائىواز اۆزگه حالدادى. دار آغاجينين ديبينده دايانيب گۆزلىرىنى زىللە ييب
کور اوغلويا.

اۆزوده سئوينديگيندن گۆزلىرى دولوب. کور اوغلو اونو بئله گۆرندە اورەيى تاب
گتيرمه دى دئدى:

جانيم پاشا، گۆزوم پاشا،
پاشا قوی گلسين ائىوازی!
بودو سنه سۆزوم پاشا،
پاشا قوی گلسين ائىوازی!

گۆيدن ایلديریم تۆکدوررم،
يور دوندا بوستان اکديررم،
تورپاغين اودا چکديررم،
پاشا قوی گلسين ائىوازی!

اگلە شيب پاشالار، بگلر،
سینه مدن باش وئريب ميللر،
کور اوغلو ايلتیماس ائیلەر،
پاشا قوی گلسين ائىوازی!

کور اوغلو اوخوماغیندا اولسون، پاشا قولاق آسماغیندا، ده لیلرده گۆزله مگینده. سنه
کیمدن دئییم، کیمدن دئییم، گیزیر اوغلو موصطافا بگدن.

باغداد طرفینده گیزیر اوغلو موصطافا بی آدیندا آدلی سانلی بیر ایگید واریدی. گیزیر
اوغلو موصطافا بی دوغرو داند ا قوچاق، قولو قوۋه تلی بیر آدام ایدی. آتاسی کئچمیشده
گیزیر اولموشدو. سونرا خوتکارین اوزونه عاق اولدوغونا گۆره اونو دار آغاجیندان

آسمیشدیلار. دئییرلرکی، گیزیر اوغلو موصطافا بی او زاماندان قیرخ آتلی ایله داغلارا چکلمیشدی. پاشالارلا عداوت ساخلا بیردی. هردن آتاسینین دوشمنلریندن بیرینین اوستونه گئدیب، توتوب دار آغاجیندان آساردی، یئنه ده چیخیب داغلارا چکیلردی. گیزیر اوغلو موصطافا بی چوخدان ایدی کی، کوراوغلو ایله قاباقلاشماق، اونونلا آیر ائله مک ایسته بیردی. ایکی قوچون باشی بیر قازاندا قاپناماز دئییلر. اودوکی، گیزیر اوغلودا دئییردی: «یا گره ک کوراوغلونون آدی دئییله، یا منیم». کوراوغلودا گیزیر اوغلو موصطافا بگدن چوخ ائشیتیمیشدی، اوزونو گورمه میشسه ده آما گوجونه، قووتینه بلدایدی. اوزوده بیلیردی کی، گیزیر اوغلو او داغ منیم، بو دره سنین اونون دالینجا گزیر. بلی خبر گلیب چاتدی گیزیر اوغلو موصطافا به یه کی، آسلان پاشا کوراوغلونون اوچ ده لیسینی توتدوروب، اوزلرینی ده بوگون آسدیراجاق. گیزیر اوغلو اوز آداملارینی باشینا ییغیب دئدی:

سـفریمـدی شـهری - باغـدا،
کـیمـدی مـنـن کـؤـچـن گـلـسـن!
یـئـددی حـوقـقا، هـازـار پـئـشه،
مـنـدن آـرتـیق ایـچـن گـلـسـن!

بـیـلـیـر سـن مـی حـالـیم نـئـجه؟
ایـلـه دـؤـنـه ر مـنـه گـئـجه،
یـئـددی بـو یـنـو بـیـر قـیـلـیـنـجا،
مـرـنـدی تـک بـیـچـن گـلـسـن!

هـاـنـی بـو بـاغـچـانـیـن گـولـو؟
اوخـومـور شـئـیدا بـولـبولـو،

کوراو غلو، اوچ اصیل دهلی،

شیرین جانان کئچن گلین!

سونرا موصطافا بی سازلا دئدیگی کیمی، دیلله ده دئدی کی:

- منیم کوراو غلویله حاقق - حئسابیم وار، بو اوز یئرینده. بیر گون گلر، گؤروشهریک، حاقق حئسابیمیزی کسههریک. آما آسلان پاشانین بو ناکیشیلیگی ائله بیرکی، خوتکارا خوش گلین. ایندی کی، او خوتکارا قویروق بولاییر، من ده اونون قویروغونو کسیب سوخارام گؤزونه، باشقالاریندا عیبرت اولار. من قویما یا جاغام او، ده لیلری اؤلدورسون. باشینین آداملاری گیزیر او غلونون سؤزونو بئندیلر. بو مردلیگینه آفرین دئدیلر. دوروب هامیسی یاراقلاندىلار؛ باغدادا گلدیلر. مئیدانان بیر آز آرالی بیر تپه کیمی یئر وارایدی. گیزیر او غلو چیخدی تپه نین اوستونه کی، گؤرسون مئیدانین اورتاسیندا نه وار، نه یوخ؟ باخدی کی، کوراو غلو عاشیق پالتاریندا اوخویور.

اونون بو ایگیدلیگینه معطل قالیب، اوره گینده آفرین دئدی:

- دایانین گۆرهک بو ایشین آخیری نئجه اولاجاق. من هئچ اینانا بیلیم کی، او بو قوشونون ایچیندن اؤز ده لیلرینی قورتاریب قاچیردا بيله. آند ایچیرم، دایانیب آخیراجان گؤزله یه جه یم. اگر گۆردوم کی، گوجو چاتمیر، گئدیپ کۆمک ائله یه جه یم. یوخ، گوجو چاتدی، قورتاردی، اوندا دالینجا گئدیپ شهردن چیخانان سونرا اونونلا آیرد ائله یه جه یم. یا اونا وئره ن آله، یا منه.

بونو دئییب آتدان دوشدو، باشلادی گؤزله مگه. بو زامان کوراو غلودا مئیداندا گردیش ائله ییب اوخویوردو. باش قاتیردی کی، ده لیلر اؤز لرینی یاخشی یئرلشدیره بیل سینلر. گیزیر او غلو، گؤزله دی، گؤزله دی گۆردو یوخ - دئییه سن کوراو غلو هئچ داعوا ائله مک فیکرینده دئیل. آغلینا گلدی کی، بلکه کوراو غلونون ده لیلری هله گلیب چیخما ییب تكدی دئییه قورخور. قوی بورادا اولدو غومو اونا بیلدیریم.

گیزیر او غلو موصطافا بگین بیر شئشپری واریدی کی، اوجو هاچا. بو ائله بیر شئشپر

ایدی کی، مشهوری عالم. آروادلار اوشاقلارینا قارغیش ائله ینده «سنی گوروم گیزیر اوغلونون شئشپرینه راست گله سن» دئییه ردیلر. گیزیر اوغلو هامان هاچا شئشپری قالدیردی باشینا، بیر دفه هرله ییب توللادی. شئشپر گلیب مئیداندا کی مسجدین گونبدینه ائله دگدی کی، شئشپردن اود تۆکولدو. آسلان پاشا دیک یئریندن قالخدی کی:

اونه دی؟ گۆیدن اود تۆکولور.

کوراولو بیرده گوردو قاباغینا بیر شئی دوشدو. بئله باخاندا گوردو گیزیر اوغلونون هاچا شئشپریدی.

او ساعات پاشا دوشدو دئدی:

- پاشا! اود گۆیدن تۆکولمور. او اود همیشه سنین باشینین اوستونده دی.

کوراولو هله سؤزونو قورتارما میشدی، بیرده باخدی کی، آسلان پاشانین صدر اعظمی اکیلک ایسته ییر. سازی دؤشونه باسیب دئدی:

لاف ائیلهمه، آسلان پاشا

صدراعظم قاچدی سانندیم.

هاوادا کی هومای قوشلار

یوواسیندان اوچدو سانندیم.

آسلان پاشا تئز دؤنوب اطرافینا باخدی. صدراعظم دوغرودان دا اکیلک ایسته ییردی. عاشیق دان شوبه له ن میشدی. دئییه سن اوره گینه دام میشدی کی، بو، کوراولودو. آما کی، آسلان پاشانین بیردن دؤنوب اطرافا باخما غیندان قورخوب یئرینده اوتوردو. آسلان پاشا اوزونو اونا توتوب دئدی:

- نه وار؟ اونه ایدی؟

صدراعظم آغزینی پاشانین قولاغینا یاپیشدیریب دئدی:

- پاشا ساغ اولسون. منیم بو عاشیق دان گوزوم سو ایچمیر. بو کوراولو یا اوخشاییر.

کوراولو گوردو کی، صدراعظم ایشی پاشا دوشوب. اونون سؤزونو یالانسیماق اوچون

آلدى سۆزون ايکينجى خانه سيني دئدى:

مئيداندا ايگيدلىک ساتدى،
گلمه دی گونو يوباتدى،
گيزير اوغلو شئشپر آتدى،
شئشپر يئره کئچدى سانديم.

بونو دئييب، کوراوغلو يئرده کى شئشپرى گۆستهردى. آسلان پاشا باخدى کى، شئشپر دوغرودان داگيزير اوغلو موصطافا بگيندى. تئز جلادا حۆکم ائله دی کى، ايشه باشلاسين. جلاد او ساعات جومدو ائيوازين اوستونه، توتوب يوخارى قالديرماغا باشلادی. کوراوغلو ائيوازی دارا گئدهن گۆروب گۆتوردو سۆزون اوچونجو خانه سيني دئدى:

کوراوغلو يام، بيلين نه دن
قارا باغريم اولدو زده ن.
ئيوازديمی دارا گئدهن؟
يارالاریم سانجدى سانديم.

کوراوغلو سۆزونو تامام ائله دی. دؤنوب ده ليلره باخدى، گۆردو هاميسى حاضير دايانيب، ايشاره گۆزله يير. اۆزلى ده ائله ديلر کى، آجيقلاريندان دوداقلاريني گميريب بيغلاريني چئينه ييرلر. بير دفة مئيدانى فيرلاندى. سونرا اوزونو دميرچى اوغلو گيله توتوب دئدى:

عاريف اولون اوچ ايگيدلر،
نرگيره مئيدانا ايندى،
قىريلار زنـجـيرلر، ايـپـلر،
نرگيره مئيدانا ايندى.

چـنـلی بـئـلدن لـاچـین گـلیب،
قـولـلارینـی آچـین، گـلیب،
قـاـباغینـدان قـاچـین، گـلیب،
نـرگـیرەر مـئـیدانـا ایـندـی.

جلاد ائیوازی دار آغاجینا گتیرمیشدی. گۆزله ییردی کی، عاشیق قورتارسین، سونرا
ایپی ائیوازین بوغازینا کتچیرسین. کوراوغلو گردیش ائله یه - ائله یه اونون یانینا گلیب
دئدی:

لووغا - لووغا باخما منه،
سار قونانماز یاسمنه،
قان اوددوررام ایندی سنه،
باتار مئیدان قانا ایندی.

کوراوغلو بیرده فیزلانندی، آلدی سۆزون او بیرى خانه سینی دئدی:

ده لیلریم صف - صف دورون!
سو اوزونده جله قورون!
بو آبدالین بوینون وورون!
دؤنسون مئیدان قانا ایندی.

های دئیهنده قوشا گلین!
هوی دئیهنده جوشا گلین!
کوراوغلویام، خوشا گلین!
قان قاریشسین قانا ایندی.

ده لیلر حرکتە گلدیلر. کوراوغلو بیر دهلی نعره چکیب دئدی:

- قوجا گل!

قوجا گلدی، کوراو غلو سوروشدو:

- بس خورجونون هانی؟

قوجا دئدی:

- آی بابا، واللہ ستویندیگیمدن بیلیمیرم هئچ نه ائله دیم.

کوراو غلو دئدی:

- عیبی یوخدور. گیر ایچه رییه!

قوجا گیردی ایچه رییه کوراو غلو اونا بیر کیسه قیزیل وئردی. ده لیلردن ایکسی نی ده

قوشدو اونا کی:

- آپارین بونو ساغ - سالامات قویون ائوینه، سونرا گلین.

ایندی گل سنه کیمدن دئییم، گیزیر او غلو موصطافا بگله کوراو غلودان. ائله کی،

کوراو غلو الینی بیغینا چکدی، مئیدان قاریشدی بیر - بیرینه، اوّل - اوّل گیزیر او غلو هئچ بیر شئی آنلامادی.

هاندان - گئندهن باشا دوشدی کی، مسئله نئجه ایمیش. باشینین آتلیلارینا دئدی:

- بالام دای بورادا بیزلیک هئچ بیر ایش یوخدو. من دای اونا قول چکدیم. ایندی قالدی

بیرجه منیم اونونلا اوّز حاقق - حئسابیم، گنده ک!

بونو دئییب آداملارینی دا گوّتوروب چکیلیب گئتدی. ائله کی داعوا قورتاردی،

کوراو غلو اطرافا نظر سالیب گوّردو گیزیر او غلو یوخدو. او ساعات مسئله نی باشا دوشدو.

بیلدی کی، گیزیر او غلو اونون یولونو کسه جک. ایندی قصداً چکیلیب گئدی کی، ده لیلر

اونلارین ساواشماغینی گوّرمه سینلر. ائله کی، ده لیلر هامیسی کئفلری ساز، داماغلاری

چاغ آتلائیپ چارداقلی چنلی بئله طرف یول باشلادیلار، کوراو غلو اوزونو کوسا صفره

توتوب دئدی:

- کوسا صفر، بورادان چنلی بئله نئجه یول وار؟

کوسا صفر دئدی:

- بورادان چنلی بئله ایکی یول وار. بیرى هامان یولدو کی، گئدیریک، بیرى داغ یولدو کی، باخ، او تپه لرین دالیندان دیکله نیر. آمما او یول چوخ چتیندی. اؤزوده بیر یاریم دفه بو یولدان اوزاقدی.

کوراوغلو یادا ائله بو یول لازیم ایدی. اوزونو ده لیلره توتوب دئدی:
- سیز بو یول ایله گئدین! من داغ یولوايله گئده جه یم. اگر سیز مندن قاباق چنلی بئله چاتدینیز، دئمک کی، اوشاقلاری سیز تک، منسیز قورتاریبسینیز. آسلان پاشانین خزینه سی ده هامیسی سیزه چاتا جاق.

بوخ، اگر من تئز چاتدیم، اوندا خزینه هامیسی منیمدی.
بونو دئییب کوراوغلو دای جاواب گؤزله مه دی. بایاق ها قیرآتا بیر قامچی گؤسته ریب تپهنی آشدی.

ده لیلر ایشدن بی خبر هره اؤز آتینا ده ییب یولا دوشدولر. کوراوغلو قیرآتی قایتاریب تزه دن تپه به چیخدی. ائله کی آرخایین اولدو کی، دای ده لیلر چیخیب گئدیبلر، اوندان یولا دوشدو، پاپاغینی دا گؤزونون اوستونه قالدیریب، قیرآتی یاواش - یاواش چای کناری ایله سورمه به باشلادی ائله بیر آز گئتمیشدی، بیردن قیرآت قولاقلارینی دیکله ییب قالخدی. بیرده اوزاقدان بیر آت کیشنه گی ائشیدیلدی.

کوراوغلو دؤنوب باخاندا گؤردو گیزیر اوغلو موصطافا بی اؤز آلاپاچا آتینین اوستونده بودو، ائله گلیر. ائله گلیرکی، توزو دومانا قاتیب، دومانى توزا. قیرآت آلاپاچانین سسینی ائشیتجک دایاندى. کوراوغلو نه قدر ائله دیسه آت یئریندن ترپنمه دی، کوراوغلو قانریلیب گئریه باخدی کی، گؤرسون گیزیر اوغلو اوزاقدادی، یاخیندا، بیرده اونو گؤردو کی تپه سینه بیر عمود دگدی. کوراوغلو اؤزونو آتین اوستونده ساخلایا بیلمه ییب تپه سی اوسته یثره گلدی، یومبالانیب چایا دوشدو. گیزیر اوغلو تئز الینده کی عمودو یثره آتیب قیلینجینی چکدی کی، دوشوب اونون باشینی کس سین، کوراوغلو جلد سودان چیخیب اونون اؤز عمودونو گؤتوردو، گیزیر اوغلو نون تپه سینه ائله بیر عمود ووردو کی، بو

دغه ده گیزیر اوغلو دیغیرلانیب چایا دوشدو. جلد قالخیب سودان چیخماق ایسته‌ینده کوراوغلو الینی اوزادیب یاپیشدی اونون الیندن، چکیب چیخارتدی باییرا، اوندان ال ائله‌دی میصری قیلینجاکی، داعوا باشلاسین گیزیر اوغلو دئدی:

- کوراوغلو، ال ساخلا! سنین منیمله بیر عداوتین - زادین یوخدوکی؟
کور اوغلو دئدی:

- منیم خئیر. سنین منیمله عداوتین وار.
گیزیر اوغلو دئدی:

- یوخ، منیم‌ده یوخدو. من ایسته‌ییردیم بیلهم، گۆرم سن گوجللو اولارسان، یا من؟
اونوداکی، گۆردوم. دای بوندان سونرا بیزیم ووروشماغیمیز آخماقلیق‌دی. ال وئر، دوست اولاق!

کور اوغلو ایله گیزیر اوغلو ال وئردیلر، گۆروشدولر، اؤپوشدولر، بیر بیرى ایله دوست اولوب آیریلدیلار. کور اوغلو چنلی بئله طرف، گیزیر اوغلودا اؤز داغلارینا طرف یول باشلادی. کور اوغلو گئتمکده اولسون، بیز گۆره‌ک گیزیر اوغلو نه ائله‌دی؟
گیزیر اوغلو اورادان بیر باش گلیب چاتدی اؤز آداملارینا، سوروشدولارکی: «نه اولدو؟ هانی کور اوغلونون باشی؟».

گیزیر اوغلو احوالاتی نئجه اولموشدوسا، اونلارا دانیشدی. آداملارین آراسیندا پیچا-پیچ باشلاندى‌کی، بس یالان دئییر. هئچ قورخودان کور اوغلونون گۆزونه‌ده گۆرونمه‌ییب. گیزیر اوغلو نه قدهر دئدیسه، اینانمادیلار. آخیردا گیزیر اوغلو غضب‌له‌نیب دئدی:

- ایندی‌کی بئله اولدو، گلین گئده‌ک لاپ چنلی بئله، سوروشون اونون اؤزوندن. اگر او مرد آدامدیرسا دوزونو دئییر.

یوخ اگر نامردلیک ائله‌سه، یالان دانیشسا، من لاپ سیزین گۆزونوزون قاباغیندا اونونلا ووروشوم، سیزده تاماشا ائله‌یین.

هامی بو سۆزه راضی اولدو. آتلا نیب چنلی بئله طرف یول باشلادیلار.
 کور اوغلو بیر طرفده گئتمکده اولسون، گیزیر اوغلودا باشینین آداملاری ایله بیر طرفدن
 گئتمکده اولسون، ایندی ائشیدین ده لیلردن!
 ده لیلر آت سوردولر، یول یوردولار، سحر دان یئری تزه جه سؤکولنده گلیب چنلی بئله
 چاتدیلار. خانیملار قاباغا چیخدیلار.

کوسا صفر اوزاقدان نیگار خانیمی گؤرجک قیشقیردی کی:
 - نیگار خانیم، بیرجه دئ گؤروم کور اوغلو گلیب، یا یوخ؟
 نیگار خانیم دئدی:

- یوخ، گلمه ییب.

کوسا صفر دئدی:

- چوخ یاخشى. آخیری کی، هئچ اولماسا بیرجه دفه مرجی بیز آپاردیق. منزیل باشینا
 اوندان تئز گلدیک.

ائله بو دمده قیرآت برک کیشنه دی. دؤنوب گؤردولر قیرآت یاغی قوروغوندا اوتلاییر.
 کور اوغلودا بؤیرو اوسته گوی اوتون اوستونده اوزانیب گوله - گوله دئییر:
 - هارداسینیز؟ سیزی گؤزله مکدن گؤزومون کؤکو سارالدى کی...

کوسا صفر دئدی:

- گئنه مرجی سن اوددون!

کور اوغلو دئدی:

- مرجی من اوددوم. آنجاق بیزیم بیر عادتیمیزده وار آخی، همیشه منزیل باشینداکیم
 منه هامیدان قاباق سلام وئرسه، من اونا یوز قیزیل بورجلویام. ایندی ده کی، سحر تئزدن
 گئنه ده، یئددی مین یئددی یوز یئتمیش دهلی هامینیز بیردن گلیسینیز. آسلان پاشانین
 خزینه سینده ده کی، بوقدر قیزیل ائله آنجاق اولار. اودوکی، خزینه سیزه چاتیر. نئجه
 ایسته ییرسینیر ائله جه ده اؤز آرانیزدا بولوشدورون.

ده لیلر هامیسی آتارلاردان تۆكولدولر. سوفره آچیلدی. ده لیلر یثیب ایچمکده، چالیب اویناماقدا اولسونلار، ائشیت گیزیر اوغلونون دسته سیندن. دسته گلیب اوز امان چاتدی کی، ده لیلر شیرین کئفده ایدیلر. موصطافا بی دئدی:

- بو ساعات بونلارین کئفلرینی پوزماق هئچ اینصافدان دئییل. گۆزله یک قورتار سینلار، سونرا.

بیر طرفده دایانیب گۆزله مگه باشلادیلار. ائله کی، ساقی بیر باش مجلسی دولانندی، کئفلر دورولدو، باشلار آیازیدی. نیگار خانیم دئدی:

- کوراوغلو ایندی دانیش گۆره ک، نئجه گئتدیز؟ اوشاقلاری نئجه قورتاردیز؟

کوراوغلو باشدان باشلایب آخیراجان احوالاتی خانیملارا، باغدادا گئتمه ییب چنلی بئلده قالان ده لیلره دانیشدی.

آما گیزیر اوغلونون آدینی دا چکمه دی. او باره ده بیر کلمه ده دانیشمادی. نیگار خانیم گۆزلرینی بیر دفة سوز دوروب کور اوغلویا بیر قیقاج باخدی. دئدی:

- آی کور اوغلو، سن کی بئله ایش اوزو بیله نسن، ایگیدسن، گۆره سن بو دونیادا سنین کیمی ایکینجی بیر آدم دا وار، یا ائله آنان سنی تک دوغوب؟

کور اوغلو هئچ بیر سۆز دئمه دی. یاواشجا قالخیب عاشیق جونونون سازینی آلدی، باسدی باغرینا. دئدی:

آنـاـدان اوغـول دوغـولوب،
گـیـزیر اوغـلو موصـطافا بـی.
بـو دـونـیا یا تک گـلـیـیدی،
گـیـزیر اوغـلو موصـطافا بـی.

نـیـز ه سـی نـین اوجـو قـانـلی،
 ده لـیـلـری دـمـیر دـو نـلـو،
 بـیـر ایـگـیدـدی آدـلی - سـانـلی،
 گـیـزیر اوجـلو مـوصـطـافـا بـی.

بـیـر آتـی وار آلا پـاچـا،
 آمـان وئـرمـیر قـیرآت قـاچـا،
 شـئـشـپـرینـین اوجـو هـاچـا،
 گـیـزیر اوجـلو مـوصـطـافـا بـی.

بـیـر آتـادان کـاش اولـایـدیق،
 بـیـر - بـیـرینـدن خـوش اولـایـدیق،
 دـو غـمـاچـا قـاردـاش اولـایـدیق،
 گـیـزیر اوجـلو مـوصـطـافـا بـی.

هـای دئـیهـنده هـایا بـاسـار،
 هـوی دئـیهـنده هـویا بـاسـار.
 کـوراو غـلـونـو چـایا بـاسـار.
 گـیـزیر اوجـلو مـوصـطـافـا بـی.

کوراو غلو سۆزونو قورتاران کیمی گیزیر اوغلو موصطافا بی گیزلندیگی یثردن چیخیب
 مجلسه گلدی. دئدی:

- کوراو غلو، دوغرودان دامرد آدامسان. آنجاق اۆزگه سینی چوخ شیشیردیب، اۆزونو
 چوخ کیچیلدیرسن.

دایان، ایندی من دوزونو دانیشا جاغام.
 اوندان گیزیر اوغلو باشلا ییب احوالاتی نئجه اولموشدوسا، اولیندن آخیرا کیمی
 دانیشدی. نه بیر کلمه اویانا ائله دی، نه بیر کلمه بویانا.
 کوراوغلو ایله گیزیر اوغلو تزه دن قوجا قلاشدیلار، اوپوشدولر، گوروشدولر، قارداش
 اولدولار. گیزیر اوغلونون آداملاری داغلیب مجلسه گیر دیلر.
 مجلس تزه دن باشلانیدی.

حمزەنین قىر آتى آپارماسى

باغداد احوالاتىندىن سونرا خوتكار اطرافا نامەلر يازىپ. آدلى - سانلى پاشالارى، سرکردهلرى، پهلوانلارى، قوشون بۆيۈكلرىنى يانينا چاغىردى. بۆيۈك بىر مجلس قوردو. ائله كى مجلس آراسته اولدو، هر كس اۆز يىرىنى توتدو. خوتكار دئدى: - نه قدهركى بو كوراوغلونون سسى كسىلمەيىپ، دونيا اوزونده زىنده گانلىق بىزه حارام اولاجاق. سىزى چاغىر مىشامكى، مصلحت تۆكەسىنيز، گۆرهك، تۆجه ائلهيككى، اونو دونيا اوزوندن سىلهك. بودو، گونو - گوندن اونون باشىنين آداملارى چوخالير. دونيانين هانسى يىرىنده بىر دله - دوز وارسا گئدىب اونا قوشولور. آخىردا بىر گون گۆرهجهيىككى، بودو، قوشون دوزهلدىب شهرلر يىمىزى، كندلر يىمىزى آلير. اوندان سونرا يا گرهك گئدىب اونا نۆكردن - نايىبدان اولاق، ياداكى، قاچىب داغلاردا، داشلاردا داقاچاقلىق ائلهيهك.

ائلهكى خوتكار سۆزونو قورتاردى، پاشالار وئردىلر آغيز - آغيزا. هرەسى بىر جور تدبىر تۆكدو. بىرى دئدى: آلداداق قوناق چاغىراق، توتوب دار آغاجىندىن آساق. بىرى دئدى: آداملار يىندان اله كئچىرەك، پول وئرهك، قىزىل وئرهك، اولدوتدورهك. بىرى دئدى: آدام گۆندرهك، گۆرهك نه ايستهيىر، وئرهك بارىشيق ائلهيك. بىرى دئدى: سن دوشونمورسن.

او بىرسى دئدى:

- سن قورخاقسان.

غرض بو مجلسیده بیر سس - کوی قالخدی کی، آغیز دئیینه نی قولاق ائشیتمه دی. بونلار دئییشمکده اولسونلار، سنه کیمدن دئییم، توقاتلی حسن پاشادان. بو حسن پاشا کیم اولار، کیم اولمایا، هامان توقاتلی حسن پاشا اولاک، آتالارین اوستونده آلی کیشی نین گؤزلرینین چیخار یلما سینی مصلحت گورموشدو، حسن خان دا اونون گؤزلرینی چیخارتدیریب دونیا ایشیغینا حسرت قویموشدو.

حسن پاشا خوتکارین ساغ الی ایدی همیشه اونون عزیز گونلرینده سوفره سینین باشیندا اوتورار، آغیر گونلرده ده یاستیغینین دیبینی کسه ردی. اوزوده هم پاشا ایدی، هم ده چوخ باجاریقلی قوشون بؤیوگوایدی.

داها دستگاهینین مین بیر فند - فئلینی سینه دفتر ائله میشدی. ایندیه کیمی خوتکار اونو هانسی قوللوغا بویورموشدوسا، بیره بئش یئرینه یئتیر میشدی.

غرض، حسن پاشادا بو مجلسیده ایدی. ائله کی، سس - کوی قالخدی، خوتکار فیکیر وئریب گوردو کی، بو دانیشانلارین هئج بیر قوشون چکیب کوراو غلونون اوستونه گتتمک فیکرینده دئیل. هامی اوندان قورخور. ائله بیر تهر ائله مک ایسته بیر لرکی، ایلا نی سئید احمد الی ایله توتالار. خوتکار اوزونو حسن پاشایا توتوب دئدی:

حسن پاشا، سؤز سنیندی.

حسن پاشا دوروب زمین ادب اوپدو، دئدی:

- خوتکار ساغ اولسون، خوتکار امری کی وار، آله امریدی. سن دوغرو بویورورسان. کوراو غلو، دوغرو دان دا چوخ طوغيان ائله ییب. من ایندیه کیمی اونا فیکیر وئرمه میشدیم. دئییردیم پاشالار اوزلری اونون عؤده سیندن گلرلر ایندی کی، ایش بو اندازه مینیب، باش اوسته. اونون آتاسینین گؤزلرینی من چیخارتدیرمیشام. ان شالله خوتکارین سایه سینده اوزونوده بو ایستامبول شهرینده دار آغاجیندان آسارام. آنجاق خوتکار ساغ اولسون، اونون چوخلو آدمالاری وار کی، گلیب لاپ بؤیوک - بؤیوک مجلسلره گیریب، صؤجتله قولاق آسیرلار. سونرا اونا خبر وئریلر، اودو کی، من اوز

فیکریمی تکلیکده دئیجه یم.

مجلس آداملاری حسن پاشانین بو سؤزوندن اوره کده رنجیده اولدولار سادا،
خوتکارین قورخوسوندان بوروزه وئره بیلمه دیلر. خوتکار حسن پاشایا احسن دئییب،
مجلسی داغیتدی. ائله کی تک قالدیلار،
حسن پاشا دئدی:

- خوتکار ساغ اولسون، کوراوغلو بو ساعات چوخ گوجلنه ییب. اونو آلداتماقلا تورا
سالماق اولماز. بیز گره ک اوچ طرفدن قوشون چکیب اونو حالقا - مرکه ائله یک، هامیسینی
بیر یئرده قیریب قورتاراق. یوخسا اونو تک اولدورمکدن بیر کار آشماز.
خوتکار دئدی: - حسن پاشا، سنه قیرخ گون مؤهلت وئیره م. اگر اونو موضمحل
ائله دین، سنی اوزومه صدراعظم ائله یه جه یم. یوخ، یوخ ائله یه بیلمه دین، اوندای...
حسن پاشا دیک قالخیب دئدی:

- سنه قوریان اولوم! من اگر اونو قولو باغلی سنین قاباغینا گتیره بیلمه سم، اوزوم اوزومو
هلاک ائله یه رم.

آنجا سن بوتون پاشالارین، قوشون بؤیوک لرینین ایختیارینی منه وئرا!
خوتکار دئدی:

- گُل - ایختیار سان. نئجه ایسته بیر سن ائله ده ائله!

حسن پاشا زمینی - ادب اوپوب، مورخص اولماق ایسته ینده خوتکار دئدی:
- بیرده بو ظالیم بو طرفه بیر دغه کاروان بوراخمیر. هامیسینی سویور. گره ک بیر تهر
ائله ییب یاراقلی - یاساقلی کاروان دوزه لده سن، بیر آز شهره مال گتیرتدیره سن، یوخسا
بوتون شهرده دانی شیرلارکی، بس خوتکار قالب کوراوغلونون الینده عاجیز، شهره مال
گتیرتدیره بیلمیر..

حسن پاشا الینی گؤزونون اوستونه قویوب دئدی:

اودا منیم گؤزوم اوسته!

اوندا خوتکار حسن پاشایا روخصت وئردی. اؤزوده بوتون پاشالارا نامه یازدی کی، بس، حسن پاشا اونلارین اوستونده گل ایختیاردی. کیم اونون بویروغونا عمل ائله مه سه دار آغاجیندان آسیلا جاق.

قاصید نامه لری آپارماقدا اولسون. سن اثیت حسن پاشادان. حسن پاشا اورادان بیر باش توقاتا قایدیب بیر مجلس دوزه لتدی. تانیدیغی، بیلدیگی بویوک سرکرده لری، قوشون بویوکلرینی، پهلوانلاری یانینا چاغیردی، ائله کی، یئرلی یئرین توتدو، حسن پاشا اؤزو مجلسه گلدی. اول - اول بیر مجلسه گوز گزدیردی. هامینی گوزدن کئچیرتدی. آرخیاین اولدوکی، هامیسی اوز بیلدیگی، تانیدیغی، اعتبار ائله دیگی آداملاردی. باشلادی خوتکار مجلسینده اونلارین هامیسینی اونلارا دانیشماغا. هامی احوالاتدان حالی اولاندان سونرا چیخاردیب خوتکارین مؤهورلو نامه سینی اونلارا اوخودو، اوندان دئدی:

بیلین و آگاه اولون! بیزیم تدبیریمیز بئله دی کی، کوراوغلونون اوستونه اوچ طرفدن قوشون چکه ک. گره ک ائله ائله یک کی، او، گوز آچماغا ماجال تاپا بیلمه سین. ایندی سیزی بورا ییغماقدان منیم مورادیم کی، دئییه سینیز گوروم، بو ایشه کیم بویون قویا بیلهر؟ کیم بو اوچ قوشوندان بیرینین سرکرده سی اول بیلر؟

مجلسین اوستونه ائله بیل سو سپدیلر. داشدان دیواردان صدا چیخدی، مجلسدن صدا چیخمادی. اوندان حسن پاشا دئدی:

- قوشونون بیرسینی من اوزوم آپاراجاغام. قنشر طرفدن گئده جهیم. او بیر قوشونلارین بیر ساغ طرفدن، بیر سول طرفدن گلیب باش قاتاجاقلارکی، اونلارادا من هر بیر کؤمک ائله یه جهیم.

یئنه ده مجلسدن سس چیخمادی. حسن پاشا بئله گوره نده امر ائله دی، ایکی باده دولدوروب گتیردیلر، ال آتیب هر باده یه بیر دنه قییمتلی لعل سالدی. اوندان دئدی:

- او کیمدی کی، بو باده نی آلیب ایچه، بو لعلی جیبینه قویوب، بو ایشه بویون قویا من

عهد ائله بیرم کی، توقات پاشالیغینی اونا باغیشلايام، اوستوندهده پرده یی - عیصمتده اولان قیزلاریمدان بیرینی اونا وئرم.

بو سؤزده مجلسین باش طرفیندن بیر نفر جاوان آدام آیاغا دوردو. بو آدام کیم اول، کیم اولمایا، ارزین جانلی بولو بی اول. بولو بی ارزین جان قالاسیندا قوشون بویوگوایدی. ایگید اوغلانلاردان بیریدیدی. اوزوده چوخدان ایدی کی، حسن پاشانین بویوک قیزی دنیا خانیم عاشیق ایدی. آنجاق ایندییه کیمی نچه دفة ال آلتیندان آدام سالمیشدی، قیزین اوره گینی آماق ایسته میشدیهده، قیز هر دفة دئیمیشدی کی، ایتی گوروم، قوردو گوروم، اونو گورمه ییم. اودا جورأت ائله ییب حسن پاشانین یانینا ائلچی گوندهره بیلمه میشدی. چونکی بیلیردی کی، حسن پاشا قیزلارینی چوخ ایسته ییر. اونلارین بیر سوزونو ایکی ائله مر. ایندی کی، حسن پاشا ایشی گتیریب بو اندازه یه سیندیردی، بولو بی فورستی غنیمت بیلپ آیاغا دوردو.

ائله او آیاغا دورجاق حسن پاشا سئوینجک دئدی:

- مرحبا! بولو بی! ائله من بیلیردیم کی، بو ایشه آخیردا سن گئده جکسن.

بولو بی ایره لی یثربیپ باده نین بیرینی حسن پاشادان آلدی. دئدی:

- پاشا ساغ اولسون! سن بیلیرسن کی، من بو ایشین عؤده سیندن گلهرم. آنجاق منیم

بیر شرطیم وار.

حسن پاشا دئدی:

- شرطین دئ! هر نه اولسا یئرینه یئتیره جهیم.

بولو بی چوخ حیيله گر آدام ایدی. او، نئجه دئیهرلر، شیطانا پاپاق تیکیپ تپه سینی ده

دئشیک قویاردی، بیر دفة گوزلرینی دولاندیریب مجلسه باخدی. سونرا اوزونو حسن پاشایا توتوب اوجادان دئدی:

- پاشا، من بیلیرم کی، بو خوتکار امریدی. اودوکی، بوراداکي عهده آرخینام، بیلیرم

کی، بورادا خیلاف سوز اولماز. نئجه کی، عهد ائله میسن، توقات پاشالیغینی وئره جکسن،

منی ده اوزونه نوکر ائله ییب قیزی وئره جکسن. منیم سوزوم اوندا دئیل. منیم شرطیم بودوکی، گره ک پهلوان قجر آلینی، بیرده مئهر مورتوضو منه وئره سن.

قجر آلی توقاتین لاپ آرزومان پهلوانلاریندان ایدی. هله ایندییه کیمی اونون آرخاسینی یئره ووران، قیلینجینین قاباغیندا قالخان اولمامیشدی. مئهر مورتوضدا دوز یئددی ایل کوراو غلویا مئهرلیک ائله میشدی. چنلی بئلی یاخشی تانیییردی.

حسن پاشا دئدی:

- شرطین شکر اوسته! هامیسینا راضیام.

ایش بئله اولاندا بولو بادهنی ایچدی. لعلی ده گؤتوروب قاییتدی یئرینده اوتوردو، اوندان حسن پاشا ایکنجی بادهنی قالدیردی. دئدی:

- ایندی نؤویه ایکنجینیندی.

ائله بو سوزده بیر قاصید - تورپاغا بولانمیش اوزونو سالدی مجلسه. حسن پاشایا باش اگیب اونا بیر نامه وئردی.

حسن پاشا نامه نی اوخویوب گؤردوکی، عرب رئیحاندانلی. یازیب کی «حسن پاشا، ائشیتیمش کوراو غلونون اوستونه قوشون چکیرسن، بیل و آگاه اول! کوراو غلو منیم دوشمانیمدی. اگر راضی اولسان، من ده اونون اوستونه گئدهرم».

حسن پاشا شادلیغیندان بیلمه دی کی، نه ائله سین. او عرب رئیحانی تانیییردی. بیلیردی کی، زور آدامدی. کوراو غلو ایله اولان احوالاتینی دا ائشیتیمشدی. اوزون مجلسه توتوب دئدی:

ایکنجی آدام دا اوز آياغی ایله گلدی.

بونو دئییب حسن پاشا بادهنی قالدیریب قاصیده وئردی. دئدی:

- بادهنی ایچ! ایچیندن لعلی ده آپاریب آغانا وئرا! دئین کی، یولونو گؤزله ییریک. تئز گل سین. گؤزومون اوسته یئری وار. قاصید بادهنی ایچدی. لعلی اوپوب جییینه قویدو. مورخص اولماق ایسته ینده حسن پاشا وزیرنه تاپشیردی کی، قاصیدی آپاریب

یئدیرسین، ایچیرسین، بیر آزدا پول وئرب یولا سالسین. نامه یه ده بیر جاواب یازسین. وزیر قاصیدی ده گؤتوروب گئتدی. مجلسده کیلر سوروشدولارکی، «نامه کیمدن ایدی؟» حسن پاشا دئدی:

- عرب رئیحاندان.

هامی شاد اولدو. حسن پاشا امر ائله دی چالانلار، اوخیانلار، اوینایانلار گلدیلر. کئف باشلانندی. ائله کی، یئدیلر، ایچدیلر، داماقلار دورولدو، مئهرت مورتوض زمین - ادب اوپوب دئدی:

- پاشام ساغ اولسون، خوتکارادا قوربان اولوم، سنه ده، سیزین بویروغونوز آلله بویروغودو. ایندی کی بیزی گونده ریرسن، گنده جه بیک. آنجاق اوراسینی دئییم کی، کوراوغلونون ایگیدلیگینین دوز یاریسی قیرآتداندی. نه قدهرکی، او قیرآتین اوستونده دی، بیز اونا هئچ ائله به بیلمه ریک. اگر کوراوغلونو موضمحل ائله مک ایسته بیرسنسه، بیر تهر ائله او آتی اونون الیندن چیخارت!

سؤز دئییه سن حسن پاشانین بئینینه باتدی. مجلسده کیلرده مئهرت مورتوضون سؤزونو تصدیقله دیلر، حسن پاشا دئدی:

- مورتوض، دردی بیلن درمانین دا بیلر. دئ گوروم نه تهر ائله مک اولارکی، قیرآتی اونون الیندن چیخاراق؟ مئهرت مورتوض دئدی:

- پاشا، والله نه بیلیم؟ دای اونون آتینی پول ایله آلاسی دئییلیک کی، گره ک بئله بیر آدم اولاک، جانیندان کئچه، چنلی بئله گنده، یا گنیره، یاداکی باشینی کوراوغلویا تسلیم وئره. پاشا بیر مجلسه باخدی. هامی باشینی آشاغی تیکدی. حسن پاشا اوزوده بیلیردی کی، بو چوخ چتین ایشدی. هئچ کس قول قویماز. فیکیرلشیب یول آختاردی کی، نه ائله سین، بیرده مجلسین لاپ باشماق چیخانیندان بیر جین - جیندیر آدم قالخدی آیاغا، پاشا باخدی کی، بو کئچل حمزه دی.

کئچل حمزه ساييلمايان، اورواتی اولمايان بير آدام ایدی. مسجیده قويماز ديلارکی، باشماق اوغورلايار، تؤوله يه قويماز ديلارکی، قوشقون اوغورلايار. کئچل حمزه کئف مجلسی باشلاناندا گليب بير تهر اؤزونو سالميشدی ايچه رييه کی، قاریننی دويورسون. غرض، حمزه مجلسین اورتاسینا يئر ييب دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، بو ايشه من گئدهرم، قير آتی گتيرديم، گتيرميشم، يوخ گتيره بيلمه ديم، کوراو غلو ايشی باشا دوشدو، نه اولسون؟ بير کئچل باشدی، قوی قوربان اولسون سنه.

حسن پاشا دئدی:

- بالا، حمزه، اگر سن گئديب قير آتی گتيرسن، من سنی دونيا ماليندان غنی ائلهرم. حمزه دئدی:

- پاشا، منه تک دونيا مالی لازم دئييل.

پاشا دئدی:

- سنه بگليک وئرهرم.

حمزه دئدی:

- يوخ، پاشا، اودا منه لازم دئييل.

حسن پاشا دئدی:

- سنی اؤزومه اوغوللوغا گؤتورهرم.

حمزه دئدی:

- يوخ، قوربانين اولوم، منه تک به تکليکده بونلارين هئچ بيری لازم دئييل. اوچونوده

بيردن نه سن وئرمزن، نه ده من ايسته ميرم. گل، من سندن ائله بير شئی ايسته ييم کی، منيم اوچون بونلارين هاميسيندان قيمتلی اولسون، سنين اوچون هاميسيندان اوچوز.

حسن پاشا دئدی:

- ايسته گؤروم، او نه دی ائله.

حمزه دئدی:

- دئیرسینیزکی، کوراوغلونون نه قدهر ایگیدلیگی وارسا، اونون تن یاریسی قیرآندی. بو یاریسینی من گتیره جهیم. سیزه قالاجاق یاریسی. اویاریسیندان دا بیر پای دوشه جک بولوبگه. سنه قوربان اولوم، بو پای اوچون سن اونا توقات پادشاهلیغینی وئردین، لعل وئردین، بیرده بؤیوک قیزین دونیا خانیمی وئردین. گل بو یاریسی اوچون ده کیچیک قیزی وئر منه، گئدیم قیرآتی گتیریم.

حسن پاشا دئدی:

- آی، آخماق، نییه بهیم، بیر قیز نه اولدوکی، بگلیکدن، مال دؤولتدن، منه اوغول اولماقدان قییمتلی اولدو؟
حمزه دئدی:

- پاشا، سن بیلیرسن کی، کئچل چوخ بیلیمیش اولار. من ده گلیر - چیخارینی بیلن آدامام. من بیلیرم کی، سن بو اوچ شئین اوچونوده منه وئرهن دئییلسن. آما قیزی وئرسن من اولارام سنین کوره کنین. کوره کن کی وار، ائله اوغولا برابر بیر شئی دی. اوندان سونرا ائله بگلیکده اؤز - اؤزونه گله جک، مال - دؤولت ده. مجلسده کیلر هامیسی کئچلین فراستینه آفرین دئدیله. حسن پاشا گئتدی فیکره. بیلمه دی نه ائله سین. قیزی کئچل حمزه یه وئرمه یه اوره کدن راضی دئییلدی. آما بو طرفدن ده فیکیرلشیردی کی، قیرآت گلسه کوراوغلو باسیلاچاق. اوندا داکی، صدر اعظملیک اونا چاتاچاق.

دئدی:

- حمزه راضیام.

حمزه دئدی:

- یوخ، پاشا ساغ اولسون! زحمت چک اؤز دیلیندن بیر دنه کاغیز یاز، مؤهورونوده باس اوستونه، وئر قویوم جیبیمه.

اوندان سونرا منه مؤهلت قوی. وعده باشینا گتیردیم - حاققیمی وئر، گتیرمه دیم - بوینومو وور.

حسن پاشا چار - ناچار اؤز دلییندن بیردنه قول کاغیدی یازدی. مؤهرونوده اوستونه باسیب وئردی حمزه یه. حمزه کاغیدی، آلیب قویدو قولتوغونا. اوندان حسن پاشایا دئدی:

- ایندی منه ایذین وئر مورخص اولوم. یولچو یولدا گرهک. بونو دئییب کئچل حمزه مجلسدن چیخدی. حسن پاشا بو ایشه چوخ شاد اولدو. مجلسی داغیتدی. بولو به یه دئمه لیسین دئدی، تاپشیریلما سین تاپشیردی، یولا سالدی کی، گئدیپ حاضیرلاش سین. اؤزوده بیر نامه یازیپ بیر قاصیدله بایازیدلی احمد تاجیر باشی یا گونده ردی کی «سنینله چوخ واجیب ایشیم وار. باشینی اورادا ایسلات، بوردا قیرخدیر!»

بلی، قاصید احمد تاجیر باشی ایچون بایازیدا گئتمکده اولسون، بولو بی حاضیرلاشماق اوچون ارزینجانا گئتمکده اولسون، سنه کیمدن دئییم، کئچل حمزه دن. کئچل حمزه چاریغینی گئیدی، پاتاواسینی برکیتدی، دسترخانینا بیر - ایکی چوره ک قویوب بئلینه باغلادی. دوشدو یولون آغینا. پای - پییادا، گونه بیر منزیل، طی - منزیل، اوردا آیلا، ایلله، بوردا موختصر دیلله، آز گئتدی، چوخ دایاندی، چوخ گئتدی، آز دایاندی، بیر آخشام اوستو گلیب چارداقلی چنلی بئله چاتدی.

دئییرلرکی، کور اوغلو آغ قایادا دوروب کاروان یوللارینا باخیردی. بیرده گوردوکی، بودو، بیر نفر گلیر. او قدهر گؤزله دی کی، حمزه گلیب قایانین دیبینه چاتدی. باشلادی جیغیری یوخاری دیرماشماغا. کور اوغلو قایادان دوشوب کسدی اونون قاباغینی کی:

- دایان! دئی گوروم کیمسن؟ هارادان گلیب، هارایا گئدیرسن؟

حمزه باخدی کی، قاباغیندا کی بیر اوغلاندی. بیر اوغلاندی کی: آدام اوزونه باخماغا اورهک ائله میر. بوی - بوخونی، قول، بیلک سویسونون اتی قات - قات تۆکولوب، قارا بیغلار کل بوینوزو کیمی «دئشه رم ها دئشه رم» دئییر. گؤز لر ترلان گؤزو کیمی او یور - او یور

اویناپیر. بئلینده بیر قیلینج وارکی، آله گۆستره سین. حمزه بیلدی کی، بو، کوراوغلودو،
حیله نیقابینی چکدی اوزونه. اوزونو تانیما مازلیغا ووروب دئدی:

- کوراوغلونو آختاریرام.

کوراوغلو سوروشدو:

- نئیه ییرسن کوراوغلونو؟

حمزه دئدی:

- قادان - بالان منیم بو جانیم گل سین. من ایلخیچیم؛ عؤمرومو، گونومو بی - پاشا
قاپی سیندا چورودوب، ایلخییا گئتمیشم. او، نئجه دئیهرلر قورباغالی گۆلمه چه لردن سو
ایچمکدن دوداقلاریم زیگیل تۆکوب. آنامی گۆروم کی، منی دوغان گون بیر قارا داش
دوغایدی. باشیم کئچلیدی. اونون اوجباتیندان هئچ بیر قاپیدا دوروش گتیره بیلیمیرم. نه
قدهر ایشه جان یان دیرسام دا ائله کی کئچل اولدوغومو بیلدیلر چیخاردیب قوورلار. دای
بو کئچللیگیمین اوزوندن گئن دنیا منه دار اولوب. ایندی باشینا دؤنوم، کوراوغلونو
دئییب گلیمیشم. دئییرلر او چوخ مرد آدامدی. چۆره گه قیزیرقانان دئییل. یا بودو منی
قویسون ائله قاپی سیندا، باجاسیندا سوفره سینین قیریق - قوروغوندان یئییب دولانیم، یادا
بو باشیمی چکیب بدنیمدن قوپارتسین، بو دونیانین درد - غمیندن آزاد اولوم.
بونو دئییب کئچل حمزه ائله آغلادی، ائله آغلادی کی، گۆزونون یاشینی بیلدیر - بیلدیر
تۆکدو. کوراوغلونون کئچله یاریغی گلدی.

دئدی:

- دور، گئده ک! او کوراوغلو دئیگین ائله منم.

بونو ائشیتجک حمزه دوشدو کوراوغلونون آياقلاریناکی:

- قوربان کسلیم سنه، کوراوغلو، منی قاپیندان قووما!

کوراوغلو اونو قالدیریب دئدی:

- دور آياغا! کیشی سن. کیشی بیر قارین چۆره کدن اۆته ری آياغا بیخیلماز.

كئچل حمزه دوردو. كوراولو دئدى:

- دئ گوروم، اليندن نه ايش گلر؟

حمزه دئدى:

- جان كوراولو، من بيليرم كى بو باشلا سن منى نه كابابچى ائله مەيه جكسن، نه شرابچى. ائله منه بير دنه آت تاپشير، بسله ييم. سنین اوچون. دده - بابا صنعتيم اودو.

كوراولو كئچل حمزه نى گوتوروب گلدی. ده ليلر حمزه نى گوروب دئديلر:
- آى كوراولو، بونو هاردان تاپيب گتيردين؟ بونون گوزلرى اوچ تپه ساغسانينين گوزلرى كيمي قاير - قاير قايناير.

هئچ عمللى آداما اوخشامير. ردد ائله گئتسين.

خانيملاردا ده ليلرين سوزلرينى تصديقله ديلر.

كوراولو خانيملارى، ده ليلرى ساكيت ائله ييب دئدى:

- گورورسونوز، يازيغين بيريسيدير. بيزه نه ائله يه جك؟ قويون سوفره ميزين قيريق - قوروغونندان يثيب قايدا، باجادا دولانسین.

كئچل حمزه قيريق - قوروقدان يثيب قايدا - باجادا قوردا انماغا باشلادی. خانيملار، ده ليلر نه يه بويورارديلارسا، گئده ردی. گئتديگى ايشى ياخشى دا ياريداردی. بئله زيره كليگينه گوره گئت - گئده ده ليلرين، خانيملارين يانيندا كئچل حمزه نين حورمتى ده آرتدی.

كوراولودا كئچل حمزه نين ديرى باشليغيني گوروب، اونون آدينى ده گيشديريب كال اوغلان قويدو. تؤوله ده بير يوك يابيسى وارايدى. او قدهر يوكله ميشديلركى، سوموكلى چيخميشدى. اونا باخماغى دا كئچل حمزه يه تاپشirdی، كئچل حمزه يابيا موغايات اولماغا باشلادی. آما باشلادی، نه باشلادی...

آخشام تومارلاير، سحر تومارلاير، يابيا بير جان يانديريدى كى، گل گوره سن. تؤوله ده كى آتلارين اوتوندان، آرپاسيندان اوغورلاييب، يابنين قارينا توكوردو. بير نئچه گونده

یابینی ائله کۆکلندی، ائله کۆکلندی کی، دَریسینه سیغماز ائله‌دی، بیر گون کوراوغلو تۆوله‌یه آتلازین یانینا گلمیشدی. یابیا باخیب مات - معطل قالدی. دئدی:

- آی کال اوغلان، سن آتا نه یاخشی موغایات اولور موشسان. ایندی کی بئله آتا باخماق الیندن گلیر، دور آت بو ایل چوخ سینیق‌دی. تاپشیرام اونو سنه. گره‌ک اونودا قیر آتا چاتدیراسان.

بو ایشه خانیملار، ده‌لیلر راضی اولمادیلار. آما کوراوغلو اونلار قولا ق آسمادی. کئچل حمزه بیر نئچه گون دور آتا یاخشی باخدی. ائله کی آت باشلادی دیرچلمه‌گه، بیردن آریاسینی خیر پادان کس‌دی. دور آت یئنه‌ده باشلادی آریقلاماغا.

کوراوغلو ایشی بئله گۆروب سوروشدو:

- آی کال اوغلان، بو آتا نه اولدو بئله. گئنه گونو - گوندن دالا گئدیر؟ اولمایا یاخشی باخمیرسان؟؟

کئچل حمزه دئدی:

من الیمدن گله‌نی ائله‌ییرم، آغا! آما آت، او نئجه دئیهرلر گئجه - گوندوز ایچه‌ریده باشیندان باغلی دی: آیاقلاریندان بوخوولودو.

نه ائشیک اوزو گۆرور، نه گون اوزو. یقین کی اوندان سینخییر.

قیرآت ایله دورآت بیر تۆوله‌ده باغلانیردی. آتلازین ایکی سینین‌ده آیاغیندا بوخو واریدی. اۆزلری ده آیری - آیری آچارلارلا آچیلیردی.

کوراوغلو چیخارتدی دور آتین آچارینی کئچل حمزه‌یه وئردی. خانیملار، ده‌لیلر بونو ائشیدیب دئدیله:

- آی کوراوغلو، سن نه ائله‌ییرسن؟ تانیما دیغین، بیلمه‌دیگین بیر آداما اعتبار ائله‌ییب، دور آتین بوخو و آچارینی نییه وئیرسن؟

کوراوغلو یئنه‌ده خانیملاری، ده‌لیلری ساکیت ائله‌دی کی:

- قورخما یین، هئچ زاد اولماز.

کئچل حمزه بیرنچه گونده یئنه ده دورآتی دره یسینه سیغماز ائله دی. آماکی، واخت کئچیردی. چنلی بئله گله نی ده قالیردی بیر آی اولسون. حسن پاشایا وئردیگی وعده تامام اولوردو. چوخ فیکیر - خیالدان، چوخ گوئتور - قویدان سونرا گئجه لرین بیرینده اؤز - اؤز نه دئدی: «من بیر ایل ده بورادا قالسام، کوراو غلو آتین نه مئهرچیلیگینی منه وئره جک، نه ده بوخو وونون آچارینی، توقاتدا نه تانییرلارکی، قیرآت هانسی دی، دورآت هانسی دی. ائله بونو آپاریم، پاشانی آلدادیم، قیزی آلیم، بئش گون بو دونیادا کئف چکیم».

کئچل حمزه بونو دئییب، گئجه خلوتجه دورآتی یهرله دی.

مینیب آستا قاچان نامرددی. بیر باش توقات دئییب دابان آلدی.

صباح آچیلدی. دهلی مئهر یئریندن قالخیب آتلارا باش چکمگ اوچون تؤوله یه گلدی. گوردو نه دورآت وار نه ده کئچل حمزه. باشی آلولو گلدی کوراو غلونون یانیناکی: - نه دوروبسان؟ نه دورآت وار، نه ده کئچل حمزه...

ده لیلر چاخناشیب، بیر - بیرلرینه ده گدیلر. خانیملاردا بیر یاندان دوشدولر کوراو غلونون اوستونه. دئی باشلادیلار مذمت ائله مگه کی: - بیز سنه دئمه دیک می تانیمادیغین آداما اعتبار ائله ییب آتی تاپشیرما. ایگیدین آتینی آپاردیلار، یا آروادینی، ایکسی ده ناموسدان ساییلیر. بیزیم قورخوموزدان قوش قوشلوغو ایله چنلی بئلین هنده ورینه گله بیلمیردی. کوراو غلونون، چنلی بئلین، ده لیلرین آدی گلنده پاشالار، بیلر تیر - تیر اسیردیلر. گور ایندی ایش نه یئره گلدی کی، بیر کئچل گده نین بیرسی گلیب بورادان آت آپاردی. ایندی بوخبر اطرافا یاییلا جاق. دوشمنلر اوستوموزه آیاق آلا جاق. اوزون اؤز الینله ائله ایش ائله دین کی، عالم بیغیل سایدی سنه ائله یه بیلمزدی. ایندی دئی گوره ک، دور آتی هارادان تاپا جاقسان؟ نجه گتیره جکسن؟

کوراو غلو دئدی:

- دورآت گئدیب قیرآت دورور. مینیب گئدیپ، تاپیب گتیره م، آز منی مذمت

ائله بین.

ده لیلر باشلادیلار دئینمه یه کی: گئده رسن... گتیره رسن... سن نه بیلیرسن کی، او کیمدی؟ هارادان گلمیشدی؟ آتی هارایا آپاردی؟ کوراوغلو غضبلنمیشدی. تاقصیرکاردی دئین بیر سؤز دئییه بیللمیردی، آمما کی، آجیغیندان بیغلارینی گمیریردی. بیردن دیک قالخیب آیاغا، اوزونو ائیوازا توتوب دئدی:

- ائیواز، منه شراب!

ائیواز شراب گتیردی. کوراوغلو یثددی بادهنی دالبادال ایچدی. اوندان دهلی مئهره دؤنوب چاغیردی کی:

- آتی بهرله!

قیرآتی ایفچین بهرله ییب کوراوغلونون قاباغینا چکدیلر. ائله بیل کی، کوراوغلونون دیلی لال اولموشدو. بیر کلمه نه دی، هئچ دوداغینی دا ترپتمه دی، آتی مینیب یولا دوشدو.

کوراوغلو قیرآتی سورمکدهن اولسون، سنه دئیم حمزه دن.

حمزه جانین قورخوسوندان بیر یثرده دوشوب دینجه لمه دن آت سوروردو. یولون اوستونده قیرخ ده گیرمانلار دئیلنه بیر یثر وارایدی. اورایا چاتماغا آز قالمیشدی کی، دؤنوب گئری باخدی. گوردو واللّه یولدا توز دومان قاریشیب، دومان توزا، بیرده دیققت ائده نده گوردو بودو. کوراوغلو قیرآتین اوستونده ائله گلیر، ائله گلیر کی، لئی کیمی. کئچل حمزه نین توپورجگی قورودو. ها اودقوندو. گوردو یوخ، آغزنین سویونودا اودا بیلیمیر. ائله اونو ائله یه بیلدی کی، دور آتی قامچیلایب اوزونو تئز قیرخ ده گیرمانلارین قاپیسینا سالدی. آتدان دوشدو. آتی ده گیرمانین قاپی سیندا دیره یه باغلایب تله سیک چیغیردی:

- آی ده گیرمانچی، بیر تئز ائشیگه گل!

ده گیرمانچی تئز ائشیگه چیخیب سوروشدو:

- قارداش نه ایسته بیرسن؟ نه وار؟

حمزه دئدی:

- باخ او یول ایله گلن قوچ کوراوغلودو. چنلی بئلدن گلیر. ایلخیسینا قوتور دوشوب. نه قدهر داوا - درمان ائله بیسه بیر شئی چیخماییب. آخیردا حکیم - کیمیاگر ده گیرمانچی بئینی بویوروب. ایندی ده گیرمانچی بئینی آختاریرکی، آتالارین قوتورونو قورتارسین. منی حسن پاشا گونده ریب کی، ده گیرمانچیلارا خبر وئرم. تئز باشینا چاره قیل کی، یئتیشسه عومرونو تامام ائله یه جک.

ده گیرمانچی دلی توتار - توتماز دئدی:
آی قادیان آلیم. بس من نه ائله ییم؟ اونون الیندن نئجه قورتاریم؟ بیر بؤلوک کؤچ - کولفتیم وار. گل منی ترکینه آل بیر یانا قاجیرت.
حمزه دئدی:

- سویون پالتارینی، آل منیم پالتاریمی گئی، گئت ده گیرمانین دونوزلوغوندا گیزلن. من کوراوغلونون آغزینی بیر یانا سالارام چیخار گئدهر. سالا بیلمه سم ده قوی منی اولدورسون. سن یازیقسان. اوشاقلارین یئتیم قالار. من سوبای - سالاق آدامام.
ده گیرمانچی تئز پالتارلارینی چیخاریب اونون پالتارینی گئیدی. قاجیب دونوزلوغا گئیدی. حمزه به ده ائله بولایم ایدی.

تئز اونون پالتارینی گئیینیب ده گیرمانین ایچینه گئیدی. اوزونو گویپادان اونلوغون ایچینه سالیب، اوزونو - گوزونو اوکی وار اونا بولادی.

او طرفدن کوراوغلو اوزونو ده گیرمانین قاپی سینا یئتیریب چاغیردی کی:
- آی ده گیرمانچی، چؤله چیخ!

کئچل حمزه ده گیرمانچی پالتاریندا قاپیا چیخیب سوروشدو:
- نه بویورورسان؟ منه گؤره نه قوللوق؟

کوراوغلو دئدی:

ایندیجه منیم قاباغیمجا بورایا گلن آتلی نئجه اولدو؟
کئچل حمزه دئدی:

اودو گیریپ ایچه ریده ده گیرمانین دونوزلوغونا. گیزله نیب. بیلیرم نه ایشی وارسا، سنی گۆره ن کیمی قاجیب دونوزلوغا گیردی. منه دئدی کی یثیری می دئمه یه سن.

کوراوغلو آتدان سیچراییب دوشدو. دئدی:

بیر بر آتی ساخلا گۆروم.

حمزه آتی توتدو. کوراوغلو ده گیرمانا گیردی. آغزینی دونوزلوغا توتوب دئدی:

- آیه! آی کئچل! بئله چیخ!

ده گیرمانچی بیر آزدا اویانا چکیلیب دئدی:

- هارایا چیخیم؟ منیم سنین ایلخنین قوتورونا درمان اولاسی بئینیم یوخدو. اوله سن ده

چیخمارام.

کوراوغلو دئدی:

- آیه! آی کئچل! قوتور نه دی؟ بئین نه دی؟ بئله چیخ! سنینله ایشیم یوخدو.

کوراوغلو گۆردو یوخ، بو اؤز خوشونا دونوزلوقدان چیخماق ایسته میر. ایره لی یثیری دی.

ده گیرمانچی قورخوب لاپ دیبه چکیلدی. کوراوغلو بیر آددیمدا ایره لی آتدی.

ده گیرمانچی قورخودان لاپ کونجه قیسیلماق ایسته ینده پالتاری ایلشیدی ده گیرمانین

چارخینا. چارخ آز قالمیشدی ده گیرمانچینی بیر تهرا ئله سین کی، کوراوغلو آمان وئرمه ییب

جلد اونون قیچیندان توتدو، چکدی بائیرا. باخدی کی، حمزه نه گزیر، بو

ده گیرمانچی ایملش. باشا دوشدو کی، حمزه اونو آلدادیب. تئز بائیرا توللاندی. ائشیت گۆر

ایندی حمزه نه ائله دی.

کئچل حمزه چنلی بئله دور آتا باخدیغی زامان قیر آتین دا یان - یۆره سینه هرله نیب،

اؤزونه مئهریان ائله میشدی. بیرده قیر آتین بئله بیر خاصیتی وارکی، کوراوغلو اونون

یویه نینی کیمه تاپشیرسایدی، اونا اوزه نگی وئره ردی.

اودورکی، کوراوغلو نون باشی ایچریده ده گیرمانچیا مشغول اولان مودده تده حمزه

قیر آتین گۆزلرینی تومار لاییب مینمیشدی. کوراوغلو ده گیرماندان چیخیب باخدی کی،

کئچل حمزه قیرآتین بئلینده، ده گیرماندان دا بیر آز آرالی دوروب، کوراو غلو بیر آز غضبلندی، میصری قیلینجی ایله هوجوم ائله مک ایسته دی. آنجاق باخدی کی، بوندان بیر فایدا اولمایاجاق. قیرآت آیاغینی گؤتورسه، هئچ قوش دا اونا چاتا بیلمز. باشلادی اونو دیله توتماغا. دئدی:

- آیه، کال اوغلان، آتی یئیین سورموشم، ترله ییب. ائله مینیب اینجیتمه! دوش، آل یئده گینه، بیر آز گز دیر. تری سویوسون.

حمزه دئدی:

- عیبی یوخدو، من ائله یاواش - یاواش سوروب گئده جه یم، سویویار. بونو دئییب حمزه باشلادی آتی گردیشه گتیرمه یه. کوراو غلو باخدی کی، حمزه آت مینمکده چوخ ناشی دی. یویه نی قورخودان ائله دارتیرکی، ده نه آز قالیر آتین ججیکلرینی کس سین. کوراو غلونون اوره یی تابلامادی. دئدی

جانیم حمزه، گؤزوم حمزه،
حمزه اینجیتمه قیرآتی!
بودو سنه سؤزوم حمزه،
حمزه اینجیتمه قیرآتی!

قیرآتدی منیم دیره ییم،
ارییه، قالماز اوره ییم،
سن اولاسان دوز چوره ییم،
حمزه اینجیتمه قیرآتی!

قیرآت منیم ایکی گؤزوم،
بئله درده نئجه دؤزوم؟

حمزه سَنه بودو سۆزوم،
اوغول اینجیتمه قیرآتی!

اَشیدەر پاشالار، بگلر،
شادلیق خبرینی سؤیلەر،
کوراوغلو ایلتماس ائیلەر،
بالا، اینجیتمه قیرآتی!

حمزه دئدی:

- کوراوغلو، ایگیدلیگین وار. آدین - سنین وار. مرد آدامسان. بیر آی سوفره‌نین قیریق -
قوروغوندان یتمیشیک اونو نییه دیلینه گتیریپ باشیمیزا وورورسان؟ هئچ سَنه یاراشان
صیفت دئیل. بیرده بیر آت نه‌دی کی، اونون اوچون بو قدەر یالواریب - یاخاریسان؟
کوراوغلو دئدی:

- من بیلیم کی سن بو آتی آپاریب ساخلایان، مین دئییلسن. دوزونو دئ گوروم. سنی
کیم اویره‌دیب گۆنده‌ریب؟
حمزه دئدی:

- کوراوغلو ائشیت و آگاه اول! من چنلی بئلده سَنه نه دئیشمسه هامیسی دوغرو دو. بو
کئچل باش بو گئن دونیانی منه دار ائله‌ییب. بیر آدام رغبت ائله‌ییب منی قاپیسینا قویمور.
ایندی بو آتی آپاریرام توقاتدا وئره‌م حسن پاشایا، بلکه بو یولدا بیر آغ گونه‌ چیخام.
کوراوغلو دئدی:

- آیه، بو تدبیر حسن پاشانیندی، یا ائله سن اوزون بو فیکره دوشموسن؟
حمزه دئدی:

- خئیر، حسن پاشانیندی. منی او گۆنده‌ریب.
کوراوغلو دئدی:

بالا، ایندی کی بئله دی، دوش آتی وئر اؤزومه، دنیا مالیندان نه دئییرسن، نه قدهر پول ایسته بیرسن، سنه وئریم.

حمزه گولدو، دئدی:

- کوراو غلو، سن دنیا گؤرموش آدامسان. نییه سن بیلیمیرسن کی، کئچلی آله‌دا آلدادابیلیمز. یاخشی من آتدان دوشندن سونرا سن کوراو غلو منی ساغ بوراخارسان؟ یوخ، آشنا، اوز وورما، کئچل سویا گئتمز.

کوراو غلو دئدی:

- آیه، کال اوغلان، ایندی سن ائله آتی منیم الیمدن آلیب آپاریب حسن پاشایا وئرجهکسن؟

کئچل حمزه دئدی:

- کوراو غلو، کئچل مرد اولار. من سنین نه اینکی آتینی، هئچ بیر توکونوده قییب حسن پاشایا وئرمه‌رم. من بیلیم کی، سن آخیردا گلیب صاحب اولاجاقسان. من اونا گؤره بئله ائله بیرم کی، اورتادا بیر آغ گونه چیخام. هر نه واخت کی توقاتا گلدین، آتین اوزه‌نگیسینی اؤزوم باسیب سنی اونا میندیره جه‌یم. ایندی دای منی باغیشلا، گئدیم. یولوم اوزاقدی. کوراو غلو گؤردو حمزه آتی آپاریر، دئدی:

- حمزه، ایندی کی، یولا گلمیرسن، آتی آپاریرسان، باری آیلن اونون قییمتینی دئییم، آلدانیب اوجوز وئرمه‌یه سن. بونو دئییب، کوراو غلو سازی باسدی دؤشونه، دئدی:

آیلن دئییم قیر آتین قییمتینی،

سکسن مین سرکرده، مالا دا وئرمه!

سکسن مین آغ توکلو قمر اویه‌جه،

سکسن مین خزینه پولادا وئرمه!

سكسن مين ايلخيا، سكسن مين آتا،
 سكسن مين ماحالداڭ گلەن باراتا،
 سكسن مين کوتانا، سكسن مين جوتە،
 سكسن مين کوتانلى كالادا وئرمە!

حمزە دئدى:

- كوراوغلۇ، آرخابىن اول، من آتى دونيا مالينا وئرمە يە جەيم. حسن پاشا ايله شرطيم وار. آتى اونا وئريب اونون كيچيك قىزى دونا خانىمى آلاجاغام.
 كوراوغلۇ دئدى:

- آ ظاليم، ائله آتى دا بير قىزا وئره لرلمى؟
 سازى دوشونە باسيب آلدى سۇزون آخىر خانە سىنى دئدى:
 كوراوغلۇ دۇولتەن ائندىرسىن دوزە،
 ساي گۇتور هاميسىن سكسن مين يوزە،
 سكسن مين گلينە، سكسن مين قىزا،
 سكسن مين ارگنە، دولادا وئرمە!

حمزە دئدى:

- كوراوغلۇ، من ايشين اولائىنى سەنە دئديم. ايندى اوزون بىل. مەنە نە آد وئىرسەن، وئرا! داي من گئديرەم.
 كوراوغلۇ دئدى:

- حمزە ايندى كى بئله اولدو، آپار مورادينا چات! آنجاڭ من گلينجە آتى ياخشى ساخلا! قويما اينجيتسىنلر، سەن كى بىلىرسەن آت كى وار، ايگيدىن قارداشىدى.
 بو سۇزدە كوراوغلونون اورەبى كۆورەلدى. سازى يئەنە دە دوشونە باسدى، دئدى:
 حمزە، آتى ياخشى سالا!
 آت ايگيدىن قارداشىدى،

گونده موغایات اول، یوخلا!
آت ایگیدین قارداشیدی.

یای اولاندا داغا یوللات!
یاز اولاندا ایفچین ناللات!
قیش اولاندا مخمل چوللات!
آت ایگیدین قارداشیدی.

آتسی سئویب بسله کؤریه،
هایقیراندا چیخسین سارپا،
هر یئنده قیرتاس آرپا،
آت ایگیدین قارداشیدی.

اوزاق - اوزاق یوللارینان،
بئلی ایپهک چوللارینان،
حوققا یاریم ناللارینان،
آت ایگیدین قارداشیدی.

مجلس قوردوم چوخلارینان،
داعوا ائتدیم اوخلارینان،
قارا پولاد میخلارینان،
آت ایگیدین قارداشیدی.

سـرین - سـرین یو سـویونان،
 قـویروغون بـااغلا مویونان،
 قـوچ کـوراوغلو چوخ اویونهن،
 آت ایگـیدین قـسارداشیدی.

حمزه دئدی:

- کوراوغلو آرخایین اول! ان شالله گله رسن، گۆره رسن،

کوراوغلو دئدی:

- حمزه گئت. آما منیم بو سیفاریشیمی ده حسن پاشایا چاتدیر:

گئت دئی، او پاشایا، کوچ ائله مه سین،
 قیرآتسی گتیرره م، قالا قویمارام!
 قوشونون قیرارام، وارین تالارام،
 ایلخیسیندا بئر دای قالا، قویمارام!

ایچمیشم باده نی ایندی مئخوشام،
 قیرآتین دردیندن ده لی، سرخوشام،
 سۆزلریمی ائشیت، یاخشی بیل پاشام،
 داغیدی ب اولکه نده قالا قویمارام!

قوچ کوراوغلو ها خیشیمنان یثریسه،
 دومان چیسگین داغلارینی بوروسه،
 نه کی پرده آلتدا قیزین وارایسه،
 گتیرره م، بیرینی قالا قویمارام.

حمزه دئدی:

گۆزوم اوسته! چاتدیرارام. آنجاق سن تنز گل!
 کئچل حمزه بونو دئییب، قیرآتی سییرتدی. گۆزدن ایتدی. کوراوغلو دورآتی قایتارماغا
 گلمیشدی، قیرآتی دا الیندن وئردی. ده گیرمانین قاپی سیندا یئره اوتوردو، آلدی گۆره ک نه
 دئدی:

چونکی اولدون ده ییرمانچی،
 چاغیر گلسین دن کوراوغلو!
 وئردین قیری آلدین دورو،
 دوی باشینا یان، کوراوغلو!

قیرآت الدن گئتدی باری،
 جاندا قالدی اینتیظاری،
 اویود آرپا بوغدا، داری،
 آل شاهادین سن کوراوغلو!

اوجا داغلاری دؤشله تدین،
 آغیر آلایلار بوشلاتدین،
 یوز ایل لوتولوق ایشله تدین،
 آخیر اولدون خام کوراوغلو...

قیرآت بورادان گئتدی بوگون،
 سینه نه ووردو داغ، دوگون،
 گئدیم ده لیلره نه دئییم؟
 اول، بورادا قال، کوراوغلو!

کوراوغلو اۆزوده آج ایدی. آتی دا آرپاسیز. ده بیرمانچی دا سویو سووب قاچمیشدی. کوراوغلو گنجهنی آج - سوسوز یانیدی. ائله کی صاباح آچیلدی. بیرده باخدی کی، بودو، بیر کیشی قاباغیندا ایکی یوکلو اؤکوز گلیر. کیشی گلیب یئتیشدی، بیر کوراوغلویا باخدی، بیر پالتارینا، شصت - بستیینه باخیب، دئدی:

- آقارداش، ده بیرمانچی هانی؟

کوراوغلو دئدی:

- ده بیرمانچی یوخدو. ایندی ده بیرماندا من دورورام.

کیشی اینانمادی. آما کوراوغلودا ماجال وئرمه دی. بایاق ها اؤکوزلرین اوستوندن چوواللاری دوشوروب ده بیرمانا آپاردی. سونرا کیشی دن سوروشدو:

- قارداش، بونلارین ایچینده هئچ آرپا وارمی؟ منیم آتیم آرپاسیزدی. قورخورام داماق اولا. بیر آز اونا آرپا وئریم، یئسین. کیشی دئدی:

- چوواللارین ایکسی آپادی. ایکسی بوغدا.

کوراوغلو باخدی کی، آرپا چوواللاری یاریمچیکدی. تئز ایکسینی قاریشدیریپ بیر چووال ائله دی. دور آتین قاباغینا قویدو. کیشی ایسته دی قویماسین. کوراوغلو اونا بیر ترس باخدی. کیشی گۆردوکی، بو، او ده بیرمانچیلاردان دئییل. بیر آز او یان - بویان ائله سه. چکیب جه جیگیگی آیراجاق. یاواشجا چکیلیب بیر طرفده دوردو. کوراوغلو اۆزوده یامان آج ایدی، دور آرپاسینی یئیه نه قدهر بوغدانی دا تۆکوب اویوتدو. اونلوغا بیر آز سو بوراخیب تئز خمیر قاتدی، اوجاق چاتدی، چۆره ک بیشیردی. اؤکوزون ده بیرینی کسدی، کباب چکدی. یئییب توققانین آلتینی برکیتدی. دویاندان سونرا دؤنوب کیشیه باخدی. گۆردو کیشی کیریمیشجه دوروب، ماددیم - ماددیم باخیر اونون اوزونه. دئدی:

- عمی اۆزونو ایتیرمه، بو شئیلری کی، من یئدیم، پولو نئجه ائله بیر؟

کیشی دینمه دی. کوراوغلو گۆردوکی، کیشی اوندان قورخوب، چیخارتدی تاخیلیندا اؤکوزونده ایکی قات پولونو وئریپ اونو راضی سالدی. سونرا دورآتی مینیپ یولا

دوشدو.

ده لیلر، خانیملار کوراولودان چوخ نیگاران ایدیلر. گؤزلرینی یولا دیکیب اونو گؤزله ییردیلر. بیرده گوردولرکی، بودو، کوراولو گلیر. آما نئجه گلیر. دور آت یئدگینده باشین دیکیب آشاغیا. اؤزوده ائله دی - ائله دی کی، ائله بیل ده ییرمانچی دی. ده لیلر، خانیملار او ساعات باشا دوشدولرکی، کئچل حمزه ده ییرماندا کوراولونو آلدادیب، قیرآتی قاچیردیب. هامی باشینی آشاغی سالدی. نه بیر سالام، نه بیر کالام. هئچ کئفینی، حالینی دا سوروشمادیلار.

کوراولو گلیب چاندی. ائیواز اونون قاباغینا چیخدی. آلدی گۆره ک نه دئدی:

تـزـه سـوودا گـر اولوبـسان!
بو سوودان موبارک اولسون!
آلیش - وئیش اویـره نیسن،
بو سوودان موبارک اولسون!

نـیـیه گـیردین ده یـیرمانا؟
بـیـزی قـویدون یانا - یانا،
آتـی وئـردین کال اوغلانا!
بو سوودان موبارک اولسون!

سن ائیوازی قویدون خسته،
گئت، جومرددن مطلب ایسته،
دئ بیر، نئجه وئردین اوسته؟
بو سوودان موبارک اولسون!

کوراولو نئجه - نئجه سفرلره گئتمیشدی. آما هئچ اولمامیشدی کی، قاییداندا ده لیلر

بئله ائله سینلر. آما بو دفة... هله او بیر طرفه دورسون کی، خانیملا ارونون اوزونه باخمیردی، دهلیلر سالام وئرمیردی. ائیوازین تۆهمتلی سۆزلری کوراوغلویا داغدان آغیر گلمیشدی. کوراوغلو ائله بیر حالا دوشموشدوکی، آز قالیردی گۆزلریندن یاش گل سین. سازی سینه سینه باسیب غملی - غملی دئدی:

کـئچـەر دۇوران، بـئـله قـالـماز،
شاد اول کـؤنـول، نـه مـلـولـسان؟!
دـهـلـیـلـریم سـالـام آـلـماز،
شاد اول کـؤنـول، نـه مـلـولـسان؟!

گـئـیـدیـگـیم ایـگـید کـورکـودو،
دـونـیا سـولـتـیـمان مـولکـودو،
دۇولت کـی وار، ال چـیـرکـیدی،
شاد اول کـؤنـول، نـه مـلـولـسان؟!

کـورـاوغـلـویـام دئـیـیم سـنـه،
اود تـوتـوب آلیـشـدی سـیـنـه،
عـاشـیق لـیـغـیم بـسـدی مـنـه،
شاد اول کـؤنـول، نـه مـلـولـسان؟!

دهلیلر او قدهر اینجیمیشدیلرکی، بو سۆزلرده اوره کلرینی یومشالتمادی. هئچ بیر یسی کوراوغلونون اوزونه باخمادی. هله بعضیلری باشلادیلار دینیپ دانیشماغا. بیر یسی دئدی:

- ایندی کی، بیز دهلیلرین سۆزو کوراوغلونون یانیندا بیر چوروک قوزدوز، دای بیزیم بورادا قالماغیمیزدان نه چیخسین؟

سۆز كوراوغلويآ آجىق گلدى. بىر طرفدن قىرآت اليندن گىتمىشىدى. بىر طرفدن حمزه كىمى بىر كىچىلن بىرى اونو آلداتمىشىدى، اۆز دىردى اۆزونه بس دىيىلدى، ايندى ده ده لىلر بىله دىيىردىلر.

اۆزونو ساخلايا بىلمەيىب بىردن قايتىدى كى:
- من هىچ كسى بورادا گوجلە ساخلا مىرام. كىم گىتمىك اىستەيىر چىخىب گىتسىن. آت منىمدىر، وئرمىشم، اۆزوم بىللەم.
بو سۆز ده لىلرى گۆتوردو. هامىسى ولولە يە دوشىدو. گىتمىك اوچون حاضىرلاشماغا باشلادىلار. نىگار ايشى بىلە گۆرەندە آياغا دورىدو. ده لىلر دايندىلار. نىگار ين ده لىلر آراسىندا او قەدەر حۆرمىتى وارايدى كى، بىر سۆزونو ايكى ائلە مزدىلر.
ده لى حسن قايدىب اوتوردو. ائىواز اوتوردو. دىمىرچى اوغلو اوتوردو. ده لىلر هامىسى بىر - بىر قايدىب اوتوردولار.

نىگار اۆزودە اونلار ين آراسىندا اوتوروب، اوزون دە كوراوغلودان اويانا چئوirdى.
بو مىللول، موشكول واخىتىندا نىگار ين كوسمەيى كوراوغلونون اورە گىنى لاپ قوبارلاندىردى. اوزونو اونا توتوب دئدى:

اوجا داغلار ين باشىنا،
چىخماغى كىمدن اۆيرەندىن؟
سن منىم دەلى كۆنلومو،
يىخماغى كىمدن اۆيرەندىن؟

نە دوروبسان خاچىن كىمى؟
ماچ گۆرمە دىم ماچىن كىمى،
آجىقلانمىش لاچىن كىمى،
باخماغى كىمدن اۆيرەندىن؟

اريسين داغلارين قارى،
توكولسون چايلارين سارى،
كوراولونون گوزل يارى
كوسمه يى كىمدن اويره ندين؟!

سوز تامام اولدو، امما نىگار هئچ بير جاواب وئرمه دى، هئچ باشىنى قالدېرىپ اونون
اوزونه باخمادى. كوراولو گوردو يوخ، بو ائله كوسمك دئىيل. نىگاردا اوز چئوپرىپ.
بو، كوراولويا هاميسىندان برک يئر ائله دى. سازى دوشونه باسدى گوره ك نه دئدى:

آلا گوزلو نىگار خانىم،
اوزون مىندن نىيه دۇندو؟!
سئنه قوربان شىرىن جانىم
اوزون مىندن نىيه دۇندو؟!

قويون اوتلار قوزو ايله،
آياغىنىن توزو ايله،
موخنتىن سوزو ايله،
اوزون مىندن نىيه دۇندو؟!

ايگىيدىن ياتماسىن باختى،
يانا چئوريلمه سين تاختى،
كوراولونون ملول واختى،
اوزون مىندن نىيه دۇندو؟!

نىگار بير ترس - ترس اونا باخدى، دئدى:

- سن ایشی او یئره چاتدیرمیسان کی، ده لیلره گئدین، دئییرسن؟
الینی اوزادیب سازی اوندان آلدی. دئدی:

بـینـادان گـؤـزەل اولمـایان،
تـئـلـین قـدـرینـی نـه بـیلـیر؟
چـؤـلدە گـزەن بـوز سـرچـەلر،
گـولـون قـدـرینـی نـه بـیلـیر؟

کـل قـوشـوب کـوتـان اکـمەـین،
نـانـین سـوفـرە یـه تـؤـکـمەـین،
آـرـیـنـین قـهـرین چـکـمەـین،
بـالـین قـدـرینـی نـه بـیلـیر؟

اوتـان، قـوچ کـوراغـلو اوتـان!
داغـلارین دامـهـنین تـوتـان!
سـنـین کـیمی باشا چـاتـان،
ائـلـین قـدـرینـی نـه بـیلـیر؟

اوستاد دئییرکی، کوراوغلو نیگار خانیمین بو سؤزوندن سونرا بیر کلمه ده کسمه دی. او،
تاقصیرینی باشا دوشدو، اوچ گون، اوچ گئجه تامام آج - سوسوز یاتدی.
ده لیلر باشا دوشدولرکی، پیس ائله ییلر. اونا اوره ک - دیره ک وئرمک یئرینه بیر آزدا
اوره گینی سیخیلار. قلبینه توخونوبلار. نه قدهر اویان - بویانینا کئچدیلرسه کوراوغلو
اویانمادی. دئییرلرکی، او بئله واختلاریندا اوزو اوسته دوشوب دوز اوچ گون اوچ گئجه
یاتاردی.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- نىگار خانىم، بوايش ائىوازلا سندن آشاچاق. سىز گره ك اونون اوره گىنى آلاسىز.
نىگار دئدى:

باخشى، قولى ياتسىن. دورانا ماجال سىز داغىلىب گئدىن. گوزونه گورونمه يىن. ائىواز
اونو منىم يانىما گتيره، من ايشى يولونا قويارام.

ده لىلر تدبىر توكمكده اولسونلار، سىزه كىمدن دئىم، كوراوغلودان.
اوچ گونون تاماھىندا كوراوغلو يوخودا گوردوكى، توقاندا حسن پاشانىن قاباغىندا دير،
قىرات دا آلتىندا، دىكسىنىپ يوخودان اوياندى. باخدىكى، ائىواز اوتوروب اونون باشىنىن
اوستونده. اوزوده ائله دى؛ ائله دىكى، بىرجه سوزه بىندى آغلاسىن. كوراوغلونون اوره يى
سمندر كىمى آلىشىدى، ياندى. سازى باغرىنا باسىب دئدى:

آللهى چاغىرىب دوشهرم يولا،
بودردى سىنه مده قالا قويمارام.
قىراتىم حسرتدى، يولوم گوزله يير،
دوشمنلر ايلنده قالا قويمارام.

آه چكه رم، هردن كويسوم اوتورره م،
يولا دوشوب مطلبىمى بيتيره م.
يا اوله رم، يا قىراتى گتيره م،
آيى دولانسادا ايله قويمارام.

كوراوغلويام، قوچ اوغلويام، قوچام من،
چتىندىركى، مرد مئيداندا قاچام من،
ھاوادا دۇورائده ن ترلان قوشام من،
سارلار شىكارىمى آلا قويمارام.

کوراو غلو آياقدان گئيىندى، باشدان قيفىلاتدى، باشدان گئيىندى، آياقدان قيفىلاتدى،
ميصرى قىلىنج باغلادى، قالخان آسدى. عمود گۆتوردو. داعوا لىياسىنين اوستوندن بير
كورك گئيىندى، چيگىننه بير ساز كئچىرتدى. تك باشينا، پاى - پيادا توقاتا يولا دوشدو.
آز گئتىدى، چوخ گئتىدى، گئجهنى گوندوزه قاتدى، گوندوزو گئجه يه قاتدى، اوزونو توقات
شهرينه يئتيردى. باخدىكى، هاوا قارانلىقلاشیر. بير قارينين قاپيسين دؤيوب دئدى:

- آى قارى ننه، بو گئجه ليگه منى قوناق ساخلا يارسانمى؟
قارى دئدى:

- نيه ساخلا مارام، قوناق آلله قوناغيدى.

کوراو غلو قارىيا بير اووج پول وئريب دئدى:

- ايندى كى، ائله دى، آل، منه يئمك حاضيرلا!

قارى پولو چوخ گوروب سوروشدو:

- پولون قالانىنى نه ائله ييم؟

کوراو غلو دئدى:

- قالانى نه دى؟ هاميسينا آل!

قارى سوروشدو:

- تك جانينا بوقدهر شئىي نئىنيرسن؟

کوراو غلو گولوب دئدى:

- قوناغيم وار. اون آداملىق خوره ك بيشير!

کوراو غلو ايچهرى گيريب اوتوردو. قارى دا تئز آياغا دوروب بازارا اوز قويدو. ياغدان،

دويودن، اتدهن آليب گتيريب، اون آداملىق خوره ك حاضيرلادى.

ائله كى خوره ك حاضير اولدو، قارى گلدى كى:

- ياخشى، خوره ك حاضيردى، سنین ده يولداشلارين گلمه دى. بس نه ائله يه ك؟

کوراو غلو دئدى:

اونلاردای گله سی اولمادیلار. چک، گنیر بورایا!

- بلی. ائله هامیسینی.

کوراوغلو دئدی:

- بلی. ائله هامیسینی.

قاری اولجه ایسانمادی، سونرا گوردوکی، یوخ بالام، بو ائله دوز دانیشیر. فیکیرلشدی کی؛ یاخشی، چکیب آپارام، بو دای اژداها - زاد دئییل کی... بیر قارنی واردا... یئدیگینی ییهر، قالانی دا منیم اون - اون بئش گونومه بسدی. غرض، قاری اورتالیغا یئکه بیر مجمه یی قویوب پلووو چکدی، مجمه یی تپه کیمی قالاندی. یازیق قاری نه قدهر هیققاندی، مجمه یی نی یئردن گوتوره بیلمه دی. کوراوغلو ایشی بئله گوروب دوروب گلدی. مجمه یینی گوتوروب ائوه گتیردی. اورتالیغا قویدو، قوللارینی دا چیرماییب اگله شدی. قاری فیکیرلشدی کی، منیم اوتوروب بونونلا بیر یئرده یئمه ییم یاخشی دئییل. او ییهر، دویار، قالانی من خیردا - خیردا بیهرم.

کوراوغلو قارینی چاغیردی کی:

- قاری نه، گل ییهر!

قاری دئدی:

- سن یئی! من آج دئییلیم.

کوراوغلو دئدی:

- نه یئمیسن کی، آج دئییلسن؟ گل! سونرا پئشمان اولارسان.

قاری دئدی:

- یوخ، سن یئی! من ائله قوخوسو ایله دویموشام.

کوراوغلو بیرده دئدی:

- قاری نه، گل! باخ، سونرا پئشمان اولارسانها...

قاری گئنه ده ناز ائله دی. کوراوغلو ایلیشدی پلووا. بیرینجی تیکه ده پلوون اوره یی

اوزولدو. ايکينجي، اوچونجو... قارى گوردو بو بير- ايکي تیکه ده وورسا، مجمه يیده بير شئی قالما ياجاق. دوشدو ال - آياغاکي، پلوودان شیشه جهيم. آنجاق دای بيردغه يئميره م دئيميشدی، دوشموشدو بوینونا، ياخينلاشا بيلميردی. ائله بو فیکيرده ایدی کی، «آی آله، بيرده چاغيرايدي، بير- ايکي تیکه ده من يئيه يديم».

کوراوغلو دئدی:

- قارى ننه، گل، پشمان اولارسان.

قارى تئز چؤکدو مجمه يی نين باشينا، يئدیلر. ايچدیلر، قارينلاريني دويدوردولار. کوراوغلو بير دؤوره لدی. پله بيغلاريني ائشيب، قولاقلاريني دالينا کئچيرتدی. قارى دا اورتاليغي ييغيشديردي. اگله شيب صئو حبت باشلاديلار. قارى سوروشدوکی:

- قوناق، سازيندان گؤرورم يانشاقسان. آما هئچ بيزيم يئرلرين يانشاغينا اوخشاميرسان.

کوراوغلو دئدی:

- من قافين آنري طرفلرينده نم، بيزيم يئرلرين آداملاري ائله بئله اولور. قارى دئدی:

- ياخشى، ائوين ائشيگين، کورون- کولفتين وارمی؟

کوراوغلو باخدی کی، قارى بير تهر دانيشير. دئدی:

- يوخ. تکم. هئچ کسيم يوخدو.

قارى بير قيمجاندى. دئدی:

- بس نييه ايندييه کيمي ائولنمه ميسن؟

کوراوغلو دئدی:

- نه بيلم؟ بيرائله حلال سود اميمشين تاپابيلمه ميشم.

قارى گولودو. دوداقلارکی. آچيلدی. کوراوغلو باخدی کی، قارينين آغزيندا ديش آدينا

بیرجه دنه کؤتوک وار.

دئدی:

- قاری ننه، نییه سوروشورسان؟

قاری هیرسله نیپ باشلادی دونقولد انما غاکی:

- منه قاری نییه دئییرسن؟ دیشلریمه باخیرسان. هامیسی نوزلادان تۆکولوب.

کوراوغلو دئدی:

- یاخشى، گلین باجى اول! بوندان سونرا سنه گلین باجى دئیهرم.

قاری دئدی: چون ناحاق یثره، من هاردان اولدوم سنین باجین؟

کوراوغلو باخدی کی؟ قارینین فیکری باشقادی. دئدی:

- یاخشى، قاری ننه، سنین نه یین وار، نه یین یوخدو؟

قاری دئدی: دوولتیندن هر شئییم وار. باخ، ائویم وار، حیطیم وار، اینه ییم وار، دانام

وار، تویوغوم وار، اؤزوده هرگون یومورتدویور.

کوراوغلو دئدی:

- کور - کولفت ساریدان نه یین وار؟

قاری ایریشه - ایریشه دئدی:

- هئچ نه ییم. ائله من ده سنین کیمی سوبای - سالیغام.

کوراوغلو مسئله نی لاپ باشا دوشدو. دای دینمه دی. قاری گؤردو قوناق وای

دانیشمیر، دئدی:

- سنین قوناقلارین گلمه دی. بوسازی داکى، بیر چالمادین.

کوراوغلو دئدی:

- عیبى یوخدو صاباح گله رلر، چالاریق.

قاری دئدی:

- صاباح من ائوده اولمایا جاغام. حمزه به یین تویونا گئنده جه یم.

کور اوغلو دئدی:

- نه حمزه بی؟ حمزه بی کیمدی؟

قاری باشلادی کی:

- حسن پاشانین کوره کنیدی. چوخ ایگید اوغلاندی. گئدیب، او کور اوغلو وارها....

اٹشید میسن کی؟

کور اوغلو دئدی:

- هه. اٹشیتیمش.

قاری دئدی:

- هه، حمزه گئدیب او کور اوغلونون آتینی گتیریب. حسن پاشادا اونا بگلیک وئریب، اوسته لیکده قیزی دوناخانیمی وئیر اونا. صاباح توپلاریدی. منده گلینلرین، قیزلارین ایچینده اولاجاغام.

کور اوغلو سوروشدو:

- آی قاری ننه، بئله آی گلین خانیم. بس کور اوغلونون او آتینی هاردا ساخلا بیرلار؟

قاری دئدی:

حسن پاشانین تؤوله سینده. آما چرده گمیش دئییرلر یامان بددی. یانینا بیر آدام قویمور. دای حسن پاشانین تؤوله سینده مئهرت قالماییب، هامیسینی شیر - کوت ائله ییب. ایندی آرپا - سامانینی باجادان تۆکورلر.

تزه، کور اوغلو اؤیره نمه لیسین اؤیره ندی، بیلمه لیسین بیلدی. اوندان قاریا دئدی:

- گئجه کئچیر. گلسنه یاتاق.

قاری دئدی:

- نه اولار؟ ائله منده سحر تئزدن توپا گئده جهیم. ایسته سن سنده گله رسن بیر آز چالیب اوخویارسان، نمردهن - زاددان آلارسان. غرض، گئجه نی یاتدیلار. سحر کور اوغلو دوردو. گئییندی، کئچیندی. قارینی چاغیریب بیر اوووج دا پول وئردی. دئدی:

- اگر گئجه گلدیم، شئیده ن، مئیده ن آلا رسان یئیه ریک. بوخ، گلمه دیم، اؤزون اوچون خرجله رسن. آنجاق دایان، سنه بیر - ایکی کلمه سؤزوم وار. اونو دئییم اوره گیمده قالما سین.

بونو دئییب کوراوغلو سازی آشیردی، دئدی:

بیر قاریا قوناق اولدوم،
نه یامان چامخاناسی وار.
دؤولتینی خیر آلدیم.
بیر اینه ک، بیر داناسی وار.

قاری گلیر بیزه یاووق،
ايله بیل کی، توتوب سویوق،
چئشده لیه بیرجه سویوق.
آخشاما قایغانا غی وار.

قاری دئییه نده توزلانیر،
گلین دئییه نده نازلانیر،
قاباقدان قارپیز گیزلنیر،
دالیندا بوز خاناسی وار.

کوراوغلونون هدیان ایشی،
قووغادان آچیلیمیرباشی،
دوشوب اوتوز ایکی دیشی،
بیر کؤتوک نیشاناسی وار.

کوراو غلو سۆزونو قورتاریب سازی چیگنینه سالدی. یاواش - یاواش گلیب حسن پاشانین عیمارتینه چاتدی. باخدی کی، بیر توییدو، بیر توییدو... گل گۆره سن. مجلس پاشا، بی، خان تاجیر لرله دولودو.

بلی، ائشیندیلر کی، عاشیق گلیب، هامی سئویندی. کوراو غلونو چکیب مجلسه آپاردیلار. آمما باخدیلار کی، بو عاشیق هئچ اونلار گۆره ن عاشیق لاردان دئییل. بوی اوجا، کوره کلر ائئلای، سویسون ائله دی کی، کل سویسونو کیمی... بوینونون آتی گیر دین - گیر دین، بیغلار کله بوینوزو کیمی. سیریندن - صیفتیندن زهم تۆکولور. مجلسده کی پاشا لاردان بیر دئدی:

- عاشیق، هارا آشیغیسان؟

کوراو غلو دئدی:

- قافین آنری تاییندانا، آغرین آلیم!

پاشا دئدی:

- کوراو غلونو تانیبیر سانمی، عاشیق؟

کوراو غلو دئدی:

- چوخ یاخشی تانیبیرام. بیردفعه او منیم باشیما ائله بیر ایش گتیریب کی، دونیا

دوردوقجا یادیمدان چیخما یا جاق.

حسن پاشا سوروشدو:

- نه ایش؟

کوراو غلو دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، او کوراو غلونون بیر چرده گمیش آتی وار. آدینادا قیرآت دئیهر لر.

پاشا لاردان بیرسی ایسته دی دانیشسین، حسن پاشا قویمادی.

کوراو غلو یا دئدی:

- دانیش! دانیش!

کوراوغلو دئدی:

- هه، پاشا، آت چوخ یاخشی آتدی. آماکی، ده لیدی. گونلرین بیرگونو یولدا گئدیرم. ائله باخ بو سازدا چیگنیمده، بیرده اونو گۆردوم کی، منی قامارلادیلار. گۆزومو باغلایب دیگ گۆتوردولر. هارا گئتدیک، نئجه گئتدیک بيلمیرم. بیرده گۆزومو آجدیلار، باخدیم کی، بیر داغین اوستونده یم. قاباغیمدادا بیرکل پیسه رین بیرسی دایانیب. سن دئمه، بورا چنلی بئل ایمیش، او کلپیسرد کوراوغلو. ایندی دئن منی بورایا نییه گتیریلر؟ سن دئمه، بو آتین یئننه ده لیلیگی توتوب: نه قدهر داوا - درمان ائله بیرلر، بیر شئی چیخمیر. یانینا آدام قویمورکی، قویمور. گیرینه کیم کئچیرسه، شیل - کوت ائله بیر. آخیردا کوراوغلونون بیر کیمیاگر حکیم دوستو وار، اونو تاپیرلار. حکیم گوریا گوردییرکی، بس بو آتین جینمی وار. گرک بونون یانیندا اوچ گون - اوچ گئجه ساز چالینا، سۆز اوخوناکی، بلکه بونون جینی یاتا. اوواختلار هله کوراوغلو چالیب - اوخوماق بيلمزدی. سن دئمه، من باشی داشلینی بونون اوچون گتیریلریمیش. غرض، باش آغریسی اولماسین، منی ایتله ییب سالدیلار بو آتین یانینا. او اوچ گونده من نه چکدیم آله بیلیر. دای، او نئجه دئیهرلر، آنادان امدیگیم سود بورنومدان گلدی.

حسن پاشا تئز سوروشدو:

آت نئجه اولدو؟ ساغالدیمی؟

کوراوغلو دئدی:

- ساغالدی! ائله کوراوغلودا اوندان سونرا چالیب - اوخوماق بیناسینی قویدو. دئییرلر ایندی گئنه ده بئشه، اون بئشه آتین جینی توتور. دای کوراوغلو اؤزو چالیب - اوخویوب اونو ساغالدیر.

یئننه پاشالاردان بیر ایسته دی دانیشسین، حسن پاشا گۆزونو اونا آغارتدی. سونرا آشپازی چاغیردی کی:

- آپار آشیغی یئدیرت، ایچیرت، دویدور، سونرا بورایا گتیر. آشپاز کوراوغلونو

گوٽوروب آشپاز خانایا آپاردی.

حسن پاشا او قدهر گوزله دی کی، اونلار مجلسدن چیخدیلار، اوندان سونرا یاواش -
یاواش پاشالارا دئدی:

- قوی یئسین، دویسون، گل سین، آتین دردینی دئدی، درمانینی دا اوزونه ائله
تدیره جه یم.

پاشالا هامیسی بو فیکره احسن دئدیله. کئف باشلانندی، پاشالار کئف چکمه ده
اولسونلار، گوٽره ک کوراو غلو نجه اولدو. آشپاز کوراو غلونو گتیردی آشپاز خانایا. بیر بویوک
سینی پلوو چکدی، بیر قاب دا شراب تۆکوب قویدو قاباغینا. کوراو غلو سوروشدو:

- بونه دی؟

آشپاز دئدی:

- سنین اوچون قویمو شام دا... یی!

کوراو غلو دئدی:

- آیه، بو هئج منیم دیشیمین دیبینده قالماز. بورادانه وارکی، من نه یئسیم؟

آشپاز دئدی:

- ائوین ییخیلسین، دای اوندان دا آرتیق یئمه یه جکسن کی؟ گوٽر بیر نه قده ردی.

کوراو غلو دئدی:

- آیه، ظارافات ائله مه! بری ائله گوٽروم!

الینی آتیب قازانلاردان بیرینی چکدی قاباغینا. بیر پنجه، ایکی پنجه، اوچونجو پنجه ده

آشپاز باخدی کی، چیخدی قازماغا، توتدو کوراو غلونون الیندن کی:

- سن اولاسان او ایناندیغین، بیر منه دئی گوٽروم سن کیمن؟ هارا آدامیسان؟

کوراو غلو بئله بیلدی کی، آشپاز اونو ایسته یین آدامدی. دئدی:

- کوراو غلونون آدینی ائشید یسن می؟

سوز ائله کوراو غلونون آغزیندان چیخجاق آشپاز باغیردی. ایسته دی هاوار چکسین.

کور او غلو دیک قالخیب، توتدو اونون حولقوموندان. یاواشجا بئلیندن. ایکی قاتلاییب،
باسدی بوش قازانین ایچینه. آغزینی اورتدو، اوزوده اوستونده اگلشیب، او بیری قازانی
چکدی قباغینا.

غرض، نچه قازان بوشالتدی بيلمیره، نچه تولوق بوشالتدی بيلمیره، باخدی کی،
دای دویوب. اوزونو دوزه لتدی. یاغلی اللری ایله بیغلارینی دا ائشیب، دوردو آیاغا، گلدی
پاشالارین مجلسینه.

حسن پاشا سوروشدو:

عاشیق دویوندونمو؟

کور او غلو دئدی:

- بلی، قوربانین اولوم. دویودوم.

حسن پاشا دئدی:

- دی ایندی بیر آز چال، اوخو، قولاق آساق.

کور او غلو سازی کؤکله دی، دئدی:

کیمدن دئییم؟

حسن پاشا دئدی:

- سن دئییرسن کی، قیرآتی گؤرموسن. بیرآز اونون تعریفیندن دئی! خاصیتیندن،

نیشانیندان اوخو، گؤره ک نچه آتدی.

کور او غلو دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، چره ده گمیش چوخ یاخشی آتدی، بیرجه او جینی اولمایا.

اوندان سازی باسیب دؤشونه، دئدی:

پاشا، سنه نیشان وئیرم قیرآتی،

ابریشم ایپکه دن یالی گره کدی.

بیر مینا بویونلو، اوجا ساغریلی،
بیر یاریم هوققادان نالی گره کدیر.

آرمودو دیرناقلی، هوندور بویونلو،
مئیدانا گیره نده یوزمین اویونلو،
ده بیرمان معدله لی، آج قورد یئیملی،
اورتاسی قولانا دولو گره کدی.

قارائلیق گئجه ده یول چاشیر مایان،
دوشمن قاباغیندا ار دوشورمه یین،
اوستونده ال - آباق ییغیشیریلمايان،
کوراو غلونون آتی ده لی گره کدی.

سۆز تاماما یئتدی. حسن پاشا دئدی:

- عاشیق، دئدیگین هامان او قیرآت بو ساعات منیم تئوله مدده دی. ایندی دئی گوروم،
من کی اونو کوراو غلونون الیندن چیخارتمیشام من ایگیده م، کوراو غلو؟
کوراو غلو دئدی:

- پاشا اگر دوغرو دان دا بئله دیرسه، اوندان سن ایگید آدامسان. آنجاق پاشام،
ایگیدلیک اوندو. سنین اونون بیرینی ائله میسن. قولاق آس، او بیرلیرینی ده سنه دئییم:

سنه دئییم قوچ ایگیدین نیشانین.
آچایاغیلارلا مئیدان گره کدی.
نعره چکیب آتیلاندا اورتایا،
قاچا قاباغیندان دوشمن گره کدی.

دوشمن قاباغيندا هئىچ واخت سينمه يه،
مئيدانلاردا قيزميش آسلان گره كدى.

قوچ كوراو غلو مئيدان آجيب اويونو،
نامرد سينه سينه چكر دويونو،
آج قوردلاردان سالديرماغا قويونو،
قورد آغيزلى قوچاق اوغلان گره كدى.

حسن پاشا دئدى:

- عاشيق، بيرينى ائله ميشم. دوققوزونودا گوره رسن. ايندى سنى آپاراجا غام قيرآتین
يانينا. بيرباخ، گور اودو، يا يوخ؟

کوراو غلو بونو ائيشيتجک سازى باسدى باغرينا، دئدى:

جانيم قيرآت، گوزوم قيرآت،
يارب، قيرآتا دورورمو اولاق؟
حسن پاشا مئتهترلى،
اوتون، سويون وئريرمى اولاق؟

قيرآت خلعت بيچنده،
اوستونده باده ايچنده،
شئشپير يالماندان كئچنده،
سرخوش - سرخوش يئريرمى اولاق؟

قوچ كوراو غلو هانى، هانى؟
دوستونلا دوشممين تانى!

قىيرات ايله ائىوازخانى،

بىردە گۇزوم گۇرورمو اولاس؟!

سۇز تامام اولدو. حسن پاشا آياغا دوروب دئدى:

- گئدەك، عاشىق!

کوراوغلو دئدى:

پاشا، گئدەك! آما بو باشدان شرطىمى سىزه دئيم. هامىمىز بئله گئدەك تۇولەنين
آغزينا. من کوراوغلونون سۇزلىرىدن بىرىنى اوخويوم. سىزه قاپنين دئشیکلىرىدن باخين.
اگر منيم چالماغيم، اوخوماغيم آتا اثر ائله دى، سۇزوم يوخدو. گيره رم. يوخ، اگر
ائله مه دى، اوندا لاپ ايسته يير بوينومو وور، من اونون يانينا گيره ن دئييلم. من اوندان
گۇردويومو گۇرموشم.

پاشا راضى اولدو. کوراوغلو قاباقدا، پاشالار دالدا دوزه لدير يولا.

حسن پاشا اۇزوده راضى اولموشدو. آما دالدا آداملارينا تاپشيرميشدىكى، گۇز
ائله ينده آشىغى ايتله ييب قيراتين يانينا سالىنلار. قاپنى دا باغلاسينلاركى، بلکه اۇز
جاننين قورخوسوندان آتى ساغالدا.

بلى، گل ها گل هاميسى بير يئرده گليب چيخديلار تۇولەنين قاباغينا. کوراوغلو قاپنين
دئشيگيندن باخدى، گۇردو واللہ قيرات ائله بيل قوخو آليب. گۇزلىرىنى دىکيب قاپپيا. ائله
باخير، ائله باخيركى، آدامين اوره يى يانير. تئزگئرى چکيلدى. دئدى:

- هه، پاشام، ايندى من چاليب اوخويا جامام. سىز آتاباخين، پاشالار آرى كيمى
سواشديلار قاپنين چاتلارينا.

کوراوغلو باشلادى:

بىزيم ائلين ده لىلرى،

گيره ر مئيدانا مرد اولو.

اۋلونجه مئيداندان قاچماز،
گيرهر مئيدانا قورد اولو.

سارپ قايالاردا يورد اولماز،
موخننته سۈز درد اولماز.
چاققال انيگي قورد اولماز،
يئنه قورد اوغلو قورد اولو.

دهليريم فووجو- فووجو،
آت مينيب دوشمان قووجو،
بئلينده ميصرى قيلنجي،
كوراوروغلو كيمي مرد اولو.

قيرآت كوراوغلونون سسيني ائشيتجك، آزقالدى كى، تۈولهنى باشينا گۈتورسون. ائله
اوينادى، ائله اوينادى كى، گل گۈره سن. حسن پاشا يانينداكى آداملاردا ساغ ايصلاحات
قويمادى. سئوينديگيندن اونو دورتمهلهدى، بونو ديرسكلهدى. هاميسيني چيמידىكن
كئچيرتدى. كوراوغلو قورتارجاق حسن پاشا اۋزون آتدى اونون اوستونه كى:

- عاشيق، تئز اول، گير ايچه رييه. سنى دونيا ماليندان غنى ائله يه جه يم. ايندى
كوراوغلو تانيياركى، بيز كيميك. قوى ايندى بئش اۋزوندن دئيه نده، اون بئش ده بيزدن
دئسين.

قاپيني آچديلار، كوراوغلونو ايله له ييب سالديلار، قيرآتين يانينا؛ آت كوراوغلونو
گۈرجك كيشنه دى، ائله كيشنه دى كى، دام - داش لرزه يه گلدى. كوراوغلونون اوره يى
آتلا ندى. سازى باسدى دۈشونه، دئدى:

چنلی بئلدن سنی دئییب گلمیشم،
 آلما گؤزلوم، قیز بیرچکلیم قیرآت، گل!
 دمیر لباس، پولاد گئییب گلمیشم،
 آلما گؤزلوم، قیز بیرچکلیم قیرآت، گل!

ازلدن بیله یدیم سنین حالینی،
 اشرفیدن کس دیره ردیم نالینی،
 یوز گؤزه له تو خوداردیم چولونو،
 آلما گؤزلوم، قیز بیرچکلیم قیرآت، گل!

نئچه واختدیر منی قویدون پییادا،
 موخننتلر یاخشی یئتدی مورادا،
 گون به گوندن دردیم اولدو زییادا،
 آلما گؤزلوم، قیز بیرچکلیم قیرآت، گل!

قاباقدان قالیرمی آریان سحره،
 اوزه نگیلر نه یاراشیر یهره،
 ده لیلر سالمیشدی منی قهره،
 آلما گؤزلوم، قیز بیرچکلیم قیرآت، گل!

منیم آتیم، آتیم - آتیم آتیلار،
 قولاقلاری قارغی کیمی چاتیلار،

اوجوزلوقدا مین تومنه ساتیلار،

آلما گۆز لوم، فیز بیرچکلیم قیرآت، گل!

کوراوغلو سۆزوقورتاریب سازی بیرطرفه قویدو. قوجاقلاییب آتین اوزوندن - گۆزوندن
اؤپوب دوز کیمی یالاماغا باشلادی. قیرآت دا بورونونو اونون قوینونا، قولتوغونا سوخوب
ائله ایگله بیردی، ائله ایگله بیردی کی، ائله بیل اینک بالاسینی ایگله ییر.
کوراوغلو ائله بیل یوخودان آیلدی. اؤز - اؤزونه دئدی: «ای دیل غافیل، نه
ائله ییرسن؟ سن یاغی ایچینده سن. اؤزونو تانیدارسان».

تئز قاپییا یاخینلاشیب دئدی:

- پاشا، ایندی سیز بیر آز آرالی دورون، من آتی چیخاردیم، گزدریم، بیر آز هاوا - زاد
ده یسین. سونرا تاپشیریم اؤزونوزه. آمما پاشا، بیلیمیرم، گره ک منی سالاسان.
حسن پاشا دئدی:

- آرخایین اول، عاشیق! سنی قیزیلا قویلا یا جاغام. آمما هله بیز چکیلیمه میش
چیخارتما. زییانیلیق - زاد ائله ییر. حسن پاشا قاقاقد، قالان پاشالاردا دالدا دابان آلدیلار.
هارایا؟ هارایا؟ بیر باش قالانین بورجونا. اورادا اوتوروب باشلادیلار گۆزله مه یه. ائله کی،
پاشالار گئتدیلر، کوراوغلو اطرافا باخیب گۆردو یهر بیر طرفده دی. گۆتوروب باسدی آتین
بئلینه.

کوراوغلو آتی یهرلمکده اولسون، پاشالار بورجدا گۆزله مکده، سنه کیمدن دئییم،
کئچل حمزه دن.

کئچل حمزه اولموشدو حمزه بی.

بو گونده کی، تویوایدی. آخیری کی، مطلبینه چاتمیشدی. دای دونیادا بیر کئف
وارایدی، اودا حمزه ده یدی.

ائله کی، توی گونو اولدو، سحر تئزدن حمزه دوروب بی پالتارینی گئییندی، بی
پاپاغینی باشینا قویدو، کئچلینی اؤرتدو، آداملارین گۆزوندن یایینب اؤزونو وئردی دونا

خانیمین پنجره سینین قاباغینا.

دونا خانیمین عیمارتی مئیدانین یانیندا ایدی. او، پنجره ده اوتوروب، جاماعاتا تاماشا ائله ییردی. بیرده گوردوکی، بودو، حمزه بیر توزلانا - توزلانا گلیرکی، ائله بیل خوتکار اوغلودو. گوزله دی، گوزله دی حمزه گلیب پنجره نین آلتینا چاتاندا باشینی چیخاردیب دئدی:

آده حمزه!

حمزه سسیندن اونو تانیدی. اورهی مئیدان کیمی آچیلدی. تئز باشینی قالدیریب دئدی:

- جان حمزه! حمزه دئیه ن دیل لرینه حمزه قوربان اولسون. نه بویورورسان؟

دونا خانیم دئدی:

حمزه گوره سن منیم باشی باتمیش آتام منی وئرمک اوچون دای بیر آدام تاپا بیلمه دی. ائله گره ک سنه وئره بدی.

حمزه دئدی:

- خانیم، هانی منیم کیمی آدام کی، اودا تاپایدی؟ کیم منیم کیمی ایگید اولا بیلرکی، گئدیپ کوراو غلونون قیر آتینی گتیره؟ دونا دئدی:

- آده، کئچل، بس هئچ اوتانمادین بیر قیزدان اؤترو گئدیپ ائله بیر ایگیدین آتینی اوغورلادین؟

حمزه دئدی:

- خانیم، نییه ائله دئییرسن؟ بو، اوغورلوق دئییل. بونا اوغورلوق دئمه زلر. بو ایگیدلیکدی. کوراو غلونون آتینی گتیرمک اؤزونو گتیرمه یین یاریسیدی. هله بیر آز دا اوندان آرتیق دی.

دونا خانیم دئدی:

- حمزه ایندی کی بئله اولدو، باخ، بودو، سنه دئییرم. یا گره ک گئدیپ کوراو غلونون

اؤزونوده گتیره سن، من باخام گؤره م او نئجه اوغلاندى، ياداكى مندن سنه آرواد اولمايا جاق.

حمزه نى گولمك توتدو. اوجادان بير شاققاناق ووردو، گولدو. دئدى:

- رحمتليگين قيزى، من هله اونون ديلسيز - آغيزسيز - غمزه سيز آتيني گتيرميشم، آتان اونون الينده عاجيز - آوارا قاليب. داي آز قاليب كى، بوتون عثمانلى قوشونون ييغيب بورايا توكسون، يئنه ده او آتين عؤده سيندن گله بيلمير. كوراوغلو اؤزو بورايا گلسه، گورنه اولار؟ اوندا گره ك آتان كلمه - شهادتيني بو باشدان دئيه كى...

اوندان حمزه دئدى:

- بيرده كى، خانيم، دا ايش ايشدن كئچيب. بوگون بيزيم تويوموزدو. ان شالله مطلبيمه چاتيب، قويا جagam بو كئچل باشى او مرمر دوشون اوستونه.

دونا خانيم دئدى:

ايسته بير بير توي اولماسين، مين توي اولسون. كوراوغلو بورايا گلمه يينجه مندن سنه آرواد اولمايا جاق.

دونا خانيم سؤزونو دئييب هيرسله پنجره دن چكيلدى. حمزه نين دردى آرتدى. قالدى معطل كى، نه ائله سين. بودا پاشايا دئييلمه لى سؤز دئييل كى، گئديب دئيه، يا شيكايت ائله يه، يا قول كاغيذيندان - زاددان آلا. دئيه ر، اودا جاوا ايندا دئيه لرلكى: «آي افل اوغلو افل، سن مندن قيز ايسته دين، من ده وئرديم. داي گليب سيزه يئرده ساليب ييغاسى دئييلم كى؟ گئت، اوسن، اودا سنين آروادين. نه ائله بيرسينيز، اؤزونوز بيله رسيز». دونا خانيم داكى يزيد قيزى يزيددى.

دئديگيندن چتين دؤنه.

حمزه ائله بو فيكي ر ايله گليب چاتدى مئيدانا. باخدى كى، مئيداندا قاچا - قاچدى.

سوروشدو:

- آيه، نه وار؟ هارايا قاچيرسيز؟

احوالاتی اونا دانیشدیلار. حمزه بئله باخاندا گوردو پاشالاردا هامیسی دیرماشیلار بورجا. مسئلهنی باشا دوشدو. بیله کی، عاشیق - زاد سؤزدو. گلەن کوراوغلو اؤزودو. تئز اؤزونو وئردی تۆلەنین قاباغینا. ائله حمزه تۆلەنین قاباغیندا، تۆلەنین قاپیسی آچیلدی. حمزه باخدی کی، بلی، قوچ کوراوغلو قیرآت دایئده گینده تۆلەدن چیخیر. تئز یووروب اوزەنگینی باسدى کی:

- کوراوغلو، سؤزدە بیرمانداکیدى.

کوراوغلو بئله باخاندا گوردو اوزەنگینی باسان حمزه دى. دئدى:

- آیه، کال اوغلان! دئ گوروم، بیر قیزی آلا بیلدین، یا یوخ؟

دئیەسن سیر - صیفتینی دوزەلدیب سن؟

حمزه دئدى:

- جان کوراوغلو، سیر صیفتیمی دوزەلتمیشم، قیزی دا آلماشام. سنین بو گلەمین،

لاپ ایشی دوزەلدتى؛ به سن گلەسه یدين ایشیم شولوق ایدی.

کوراوغلو سوروشدو:

- نئجه؟

حمزه دونا خانیمین حربە - قاداغاسینی اونا دئدى: کوراوغلو گولدو، دئدى:

- آیه، بس حسن پاشا هانی؟

حمزه دئدى:

- قیر آتین قورخوسوندان قاجیب دیرماشیب قالانین بورجونا. ایندی سنین کوراوغلو

اولدوغونو بیلندە قورخورام قاچا دیرماشا آروادینین چیگینه.

کوراوغلو دئدى:

- دایان، دایان، گور ایندی اونون باشینا نه هنگامه آچاجام.

حمزه دئدى:

- کوراوغلو، سن قیرآت اوچون گلیمیشدین، اونودا مینمیسن. من سنین یئرینه اولسام،

سس سیز - سمیر سیز سوروب چیخیب گئدەرم.

کوراوغلو دئدی:

- اگر آتی سس سیز - سمیر سیز آلسام، من ده اولارام حمزه ده. اونداسنله منیم آرامدا

نه تفاوت قالار؟

حمزه باشینی سالدی آشاغیا. کوراوغلو دئدی:

- اوتانما! دئ گوروم بو قالادان چیخماق اوچون نئچه یول وار؟

حمزه دئدی:

- بئش. آنجاق گرهک قوشون بندلری کسمه میس سن قالادان چیخاسان. یوخسا سونرا

چتین اولار.

کوراوغلو حمزه ایله گوروشوب، آتا بیر اوزهنگی گؤستردی. آت بایاقها اوزونو یئتیردی

مئیدانا، سوزوب دایاندی مئیدانین اورتاسیندا. حسن پاشا دئدی:

- آیه، عاشیق، بیر او پاشا، بیر بو پاشا سور گوروم، نئجه یثیرییر.

کوراوغلو آتی بیر او پاشا. بیر بو پاشا سوردو. حسن پاشا دئدی:

- آیه، عاشیق، سنین آت مینمگینده وارمیش کی... یاخشی سورورسن؟

کوراوغلو دئدی:

لاف ائله مه، حسن پاشا،

آغیر - آغیر ائللریم وار.

بیر تاماشا ائیله یه سن،

قیلینج چالان قوللاریم وار.

اوجا داغلاردان داشلانی،

آغیر آیلار باشلانی،

گلسه لر داعوا باشلانی،
ایگید - ایگید ده لیلریم وار.

من آنادان مرد اولموشام،
او چنلی بئلدن گلمیشم،
کوراوغلو یام آت مینمیشم،
یوزمین بئله فئللریم وار.

کوراوغلو مئیداندا گردیش ائله مکده اولسون، ائشیت سنه دئییم حمزه دن. حمزه
اورادان اوزونو بیر باش یئتیردی دونا خانیمین پنجره سینه.

چاغیردی کی:

- آی دونا خانیم! آی دونا خانیم!

دونا خانیم گلدی پنجره یه کی:

- نه وار، آده؟!

حمزه دئدی:

- موشتولوغومو وئر! گلمیشم سنی آتاین تو یونا چاغیرام.

دونا خانیم دئدی:

- آده نه دانیشیرسان؟ آتامین تو یونا نه دی؟

حمزه دئدی:

آتاین تو یودودا... ایندی بو ساعات باشلانا. سحر بیزیم تو یوموزایدی. ایندی ده
حسن پاشانین تو یودو. بیر مئیدانا باخ! دونا خانیم باخدی کی، مئیدانین دوز اورتاسیندا بیر
اوغلان قیرآتین اوستونده دایانیب. دئدی:

- آده، او کیمدی ائله؟

حمزه دئدی:

- دونا خانیم، آخیرکی، بو بهانه ده کسیلدی. قویدوم بو کئچل باشی او مرمر دوشون اوستونه. کوراوغلودو، کوراوغلو. دونا خانیم اول اینانمادی. بیرده باخاندا گوردو واللّه بو آتلا مئیداندا بیر گردیش ائله بیرکی... اوزون توتوب حسن پاشایا دئدی:

موراد به یی دئیهرلر بیزه،
مئیداندا مردلیک ایشله نی.
قوچ ایگیتدین اوغول توره ر.
دوشمان گوزونده بئشله نی.

اوجا داغلاردا دورارام،
چکیب بیزرگان وورارام،
گونده اوچ ایچگی قورارام،
یوز مین تومنلر خرجله نی.

های دئیهنده هایلاریم وار،
هوی دئیهنده هویلاریم وار،
قوردلاریم وار، آیی لاریم وار،
های دئسه شهرین بوشلانی.

کوراوغلو اوخویاندا پاشالاردان بیرى آگیلیب پاشایا دئدی:

- حسن پاشا، منه نه دئیجه کسن دئ، سنین بو آشیغیندان گوزوم سو ایچمیر. بو، دئیهن سن چنلی بئلین آدامیدی.

هله لاپ آز قالیرام دئیهم کی، ائله کوراوغلو اوزودو.

حسن پاشا ائله بیل یاتمیشدی، یوخودان اویاندی. دیکسینیب قالخدی. دئدی:

- یوخ اشی. یعنی بیز او قدهر آخماق اولدوق کی، او گلیب بیزی بئله بیله بینه ساریدی.

پاشا دئدی:

- حسن پاشا، سن منیم سؤزومو غریبچلیگه سالما! بو کوراوغلودو. آدام یوللا حمزه بهیی چاغیرتدیر، اوندان سوروشاق، حمزه نی چاغیردیلا. حسن سوروشدو:

- آیه، حمزه بی، باخ گؤراو کوراوغلو دئیل کی؟

حمزه باخدی کی، کوراوغلو قیرآتین اوستونده، بوندان سونرا مین دنه حسن پاشا گلکسین، اونا بیر شئی ائله یه بیلمه ز. یالاندان بیر الینی گؤزلرینین اوستونه قویوب باخدی، قیشقیردی کی:

- ائوینیز بیخیلسین. کوراوغلو اولمایاندا بس کیمدی؟ آتی اونا کیم وئردی؟

ائله بیل کی: دنیا - عالم حسن پاشانین گؤزلرینده قارالیدی. تئز قوشون بؤیوکلرینه امر ائله دی کی، بوتون یوللاری، بندلری توتسونلار. قوشون حرکت گلدی. کوراوغلو باخدی کی، قوشون یولون بیرینی توتدو. اوزونو حسن پاشایا توتوب دئدی:

بیر قاصیددن خبر آلدیم،

بئشدی قالانین یوللاری.

هایقیردیم توپلار داغیلدی،

بو شدو قالانین یوللاری.

بونو دئییب کوراوغلو اوزونو ایکنجی یولا وئردی. قوشون قاباغی کسدی، کوراوغلو میصری قیلینجی چکیب اوزونو قوشونا ووردو. دئی بیرینی، بئشین، اون بئشین. قوشون داغیلدی. کوراوغلو آتی ووردو یولا. گؤردو آت چتینلیک چکیر. قصداً یولا او قده داش تۆکموشدولرکی، کوراوغلو گؤردو آتین آیاقلاری اینجیه جک؛ بیر طرفده ده اونو بورجلاردان اوخا باسیرلار. آتین باشینی دؤنده ریب یئنه مئیدانا قایتیدی. دئدی:

کاماندار آتار اوخونو،

آل ائیلهدیم من چوخونو،

قیرآت تۆکەر نال - میخینی،
داشیدی قالانین یوللاری.

سۆزونو دئییب اؤزونو ووردو اوچونجو یولا، بیر طرفدن ده کوراوغلو اؤزو دای حسن پاشانین قوشونوندا قوشونلوق قویمادی، قیریپ تۆکدو. آمما سن گل کی قوشون دالی کسيلمیردی. بیرى اؤلوردو، بئشى گلیردی. کوراوغلو یوللارین هانسینا اؤزونو ووردوسا آرادان چیخا بيلمه‌دی. دای یوللاردا لئش - لئشین اوستونه قالاندى، کوراوغلو تزه‌دن آتی مئیدانا قايتاردی، دئدی:

کوراوغلو دئمەز یالانی،
های وورسام اۆلکه‌ن تالانی،
لئش - لئشین اوسته قالانی،
لئشیدی قالانین یوللاری.

توقات قالاسینین اوچ طرفی قوروایدی، بیر طرفی سو، بوداکی تونا چایی ایدی. حسن پاشا قصداً اوچ طرفی توتدوروب چای طرفی آچیق قویموشدوکی، کوراوغلونو یا بو یوللاردا اۆلدورسونلر یاداکی، اؤزونو چایا ووروب اورادا بوغولسون. او بیلیردی کی، تونا چاییندان سالامات چیخماز اولماز.
کوراوغلو بیر اطرافا باخدی. بیرده دؤنوب چایا باخدی. سونرا اگیلدى قیرآتین بونونو قوجاقلاییب دئدی:

• میندیم قیرآتین بئلینه،
کاشی کی، دوشمان یوز اولاییدی.
چککنده میصری قیلینجی،
دره، تپه دوز اولاییدی.

آتیی مینمیشم گزمه‌یه،
 دوشمن باغیرینی ازمه‌یه،
 دوننا چایینی اوزمه‌یه
 قیرآت بیر قواض اولاییدی.

وئرین یئددی ایل خراجی،
 پاشالار گتیرسین باجی،
 کوراوغلو چکیب قیلینجی،
 دوشمن اوز به اوز اولاییدی.

بونو دئییب کوراوغلو آتی ووردو تونا چایینا. آت قوللاقلارینا قدەر باتدی سویا. سو
 چیخدی کوراوغلونون قورشاغینا. کوراوغلو باخدی کی، سو آتا گوج ائله‌ییر، آت سویا
 گوج ائله‌ییر. گوردو یوخ، بئله اولسا سو آتی بیخاجاق. بیر ده‌لی نعره چکیب دئدی:

جئیرانا بنزهر قاچیشین،
 آددیملا قوربان قولونا!
 ترلانا بنزهر او چوشون!
 ال چاتماز ایپه‌ک یالینا!..

کس‌دیرهم گووموشدن یهر،
 تومارلارام آخشام، سحر،
 گوئتور بوردان قاچ بیر تهر،
 سیککه ووردوررام نالینا!..

کوراوغلۇيام، گسومان بئله،
 دئمه گئینن گلمه ز ديله،
 منى چىخارت چنلى بئله،
 قوتاز دوزدورره چولونا!

کوراوغلونون سۇزلىرى آتا ائله بيل قول - قاناد وئردى. اودوها اوزوب چىخدى.
 کوراوغلۇ دۇنوب گئىرىيه باخدى. گۆردو حسن پاشا هله ده بورجدادى.
 چاغىرىب دئدى:

- حسن پاشا، بو دغه بورجا چىخدين اليمدن قورتاردین، گۆروم گلن دغه هارایا
 چىخاجاقسان. عیبى یوخدو. بورجلو - بورجلونون ساغليغىنى ایستهر. گۆروشهرىک.
 سۇزونو دئىيب کوراوغلۇ يول باشلادی. گل هاگل، گل هاگل، گليب چنلى بئله چاتدى.
 قیرآت چنلى بئلىن قوخوسونو بىلىب، ائله کيشنه دىكى، داغلار، داشلار ديله گلدی.
 ده لیلر تۆکولدولر. آتى توتدولار. کوراوغلونو دوشوروب گتيرديلر.
 هامى ييغیلدى، سوروشدوکی:

- کوراوغلۇ، دانیش گۆره ک نه ائله دین؟ آتى نئجه گتيردين؟
 کوراوغلۇ تا ده ييرماندا حمزه ايله اولان صۇحتدن تونا چايينا جان بوتون احوالاتى
 دانیشدى. ده لیلر اونو اينجيتديکلرينه پئشيمان اولدولار. باشلارینی آشاغى سالدیلار.
 کوراوغلۇ دئدى:

- اوتانماين! سیز حاقلی ايدينيز. من گره ک اعتبار ائله ييب آچارلاری اونا
 وئرمه يه يديم. آنجاق بير ايشدی اولدو. آمما سیزده يادينيزدان چىخارماين کی، من
 کوراوغلۇيام.

نیگار خانیم گۆردوکی، کوراوغلۇ يئنه قىزیشیر. تئز صۇحتى ظارافاتا چئویردی. ده لیلره
 گۆز باسیب دئدى:

- کوراوغلۇ، بیز سنين کوراوغلۇ اولماغىنى بيليریک. اگر بيلمه سه يديک سنين باشينا

يیغیلمازدیق. دوزدو، ایگیدسن، قوچاقسان، ایش اوزو بیله نسن. آما بئله سیر- صیفتدن
چوخ قاراسان ای!..

ده لیلر هامیسی گولوشدو. کوراو غلو اوزوده گولدو. سونرا سازی دوشونه باسیب دئدی:

منه قارا دئییه ن گؤزه ل،
قاشلارین قارا دئییل می؟
تو کولوبدو دال گوردنده،
ساجلارین قارا دئییل می

چنلی بئلده قوردوم بینا،
بنزه ییرسن آیا، گونه،
آغ اوزونده دنه - دنه،
خاللارین قارا دئییل می؟

کوراو غلو ماییلدی سیزه،
قولا ق وئیرین سازا، سؤزه،
سییاه سورمه آلا گؤزه،
چکیسن قارا دئییل می؟

محبوب خانیمین چنلی بئله گلمه یی

یئنه عاشیق جونون چوخدان ایدی کی، چنلی بئلدن چیخمیشدی. نه حمزه نین چنلی بئله گلمه یینی بیلیردی، نه قیرآتی آپارماغینی. نه کوراوغلونون توقاتداکی ایشیندن خبری وارایدی، نه ده قیرآتی گتیرمگیندن.

شهر - شهر، کند - کند گزیب دؤوران آچیردی، مجلس قوروردو. بیر طرفدن ده کوراوغلودان اوخویوب اونو مشهور جهان ائله ییردی، بیر طرفدن جاوان ایگید اوغلانلارین - سای سئچم لرینی ییغیب چنلی بئله گؤنده ریردی، بیر طرفدن ده پاشالاردان خبر ییغیب، کوراوغلویا چاتدیریردی.

گونلرین بیرگونونده عاشیق جونون گزه - گزه گلیب روما چاتدی. شهرین کوچه لرینی گزیردی، بیردن کولافیرنگیده بیر گؤزه ل گؤردو. عاشیق گؤزو صرراف اولار، بیرجه دفه باخماقلا آداملاری صاف - چوروک ائله ییر. عاشیق جونون بونا بیر لئیلای نظر سالدی. باخدی کی، گؤزه ل... تئلر قارا، خاللار قارا، قاشلار قارا، ساچلار قارا، دیشلر آغ آپیاق میرواری کیمی، دوداقلار یاقوتون کناری کیمی، گؤزلر ائله دی کی، عشق اهلینه اولدوررم دئییر. گؤر قیز نه قده ر گؤزه ل ایدی کی، جونون بیر باخمادا عاغلی سردن وئریب دوردو تاماشا ائله مه یه.

بوقیز کیم اولار، کیم اولار، روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیم. سن دئمه محبوب خانیم

دا عاشیق جونونا فیکیر وئرمیش چاغیردی قیرخ اینجه بئل قیزلاردان بیرینی کی:
- گئت، او آشیغی بورا گتیر.

عاشیق جونون بیرده باخدی کی، بو عیمارتین قاپیسیندان بیر قیز چیخدی، دوز اونون
اوستونه گلیر. عاشیق جونون قورخویا دوشدو.

فیکیرلشدی کی، یقین قیز اونون ائله دایانیب باخماغیندان غضبله نیب. ایسته دی بیر
تهر گوزدن یایینسین. آما قیز ایمکان وئرمه دی. آلیجی قوش کیمی اونون قاباغینی کسدی.
ادبله سلام دئدی:

- عاشیق، روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیم سنی چاغیریر.

عاشیق جونون باخدی کی، یوخ دئییه سن بو ادبدن دئیل. قیزین یانینا دوشوب بیر
باشا محبوب خانیمین یانینا گلدی. محبوب خانیم اوزو عاشیق جونون قاباغینا چیخدی،
خوش گلدین ائله ییب، اونو اوژاوتاغینا آپاردی. ائله کی، عاشیق جونون اگلشدی، محبوب
خانیم سوروشدو:

- عاشیق، هاردان گلیب، هارایا گئدنه سن؟ هارا عاشیغی سان؟

- خانیم قافین او طرفینده نم.

محبوب خانیم بو سوزو ائشیتجک عاشیق دان سوروشدو:

- عاشیق کوراو غلونو تانییر سان؟

جونون بیر اطرافینا باخدی کی. گوردو اوتاقدان ایکیسیندن ساوایی هئچ کس یوخدو.

دئدی:

- نیه خانیم، گورموشم.

محبوب خانیم دئدی:

- دوزونو دئی گوروم، او نئجه آدامدی؟ او چنلی بئل نئجه اولان یتردی؟

عاشیق جونون دئدی:

- واللّه، نه دئییم، آدامدی دا...

محبوب خانم چوخ عاغیللی قیزایدی. آتاسی اونون آدینی همیشه مازارات دئیهردی، یعنی چوخ بیلیمیش. بئله شئی چوخ آز - آز دوشهرکی، بیر آدام هم گؤزهل اولسون، هم عاغیللی، کاماللی. آمما محبوب خانیمدا ایکسی ده وارایدی. او نئجه دئیهرلر، دئیهر سن لاپ خوش گونده دونیا یا گلیمیشدی. گؤزهللکیده ائله ایدی کی، ائله بیل قودرتین یتمیش ایکی قلمیندن یتمیش ایکی رنگ آلیب بزه نمیشدی. آغیلدا، کامالدا دا افلاطونا لو غمانلیق ائله ردی، لو غمانا افلاطونلوق.

غرض، محبوب خانیم پاشا دوشدو کی، عاشیق کوراوغلونو یاخشی تانیر. آمما سالیخ وئرمک ایسته میر. اؤزو - اؤزونه فیکیرلشدی کی، یاخشی بونیه دئمک ایسته مه سین؟ بیردن یادینا دوشدو کی، «ای داد - ی بیداد. آخی پاشا قیزیام. کوراوغلودا کی پاشالارین دوشمنی، یقین عاشیق بونا گؤره مندن چکینیر». یاواشجا دوروب آیاغا، گلدی عاشیق جونون لاپ یانینا. دئدی:

- عاشیق، سن دئییرسن کی کوراوغلونو تانیبیرسان، منه بیر دئی گؤروم، کوراوغلونون آروادی کیمدی؟

عاشیق جونون دئدی:

- آی خانیم، بونو بوتون عالم بیلیرکی، کوراوغلونون آروادی نیگار خانیمدیر.

محبوب خانیم دئدی:

- چوخ عجب، چوخ پاکیزه. بیر منه دئی گؤروم، نیگار خانیم کیمین قیزی دیر؟ جونون دئدی:

- بونودا بوتون عالم بیلیرکی، ایستامبول خوتکارینین.

محبوب خانیم دئدی:

- بودا چوخ گؤزهل. ایندی منه دئی گؤروم تئلی خانم کیمین قیزدیدیر؟ عاشیق جونون محبوب خانیمین بو سوال - جاوابیندان بیر آز وسوسه یه دوشدو. عاشیق فیکیرلشدی کی، قوی گؤروم آخیر نه اولاجاق؟

دئدی:

- ارزروم لو جفر پاشانین باجیسی دیر.

محبوب خانیم دئدی:

- من ده روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیمام. آنجاق منه دئ گوروم یا تئلی خانیم، یا ائله نیگار خانیم نییه اوز دودمانلارینی، جاه - جلاللارینی ترک ائله ییب چنلی بئله گئدیلر؟ بونو بوتون گئل - عالم بیلیرکی، اونلاری چنلی بئله گوجلن آپارما ییبیلار. هامیسی اوز خوشلاری ایله گئدیلر. بئله دی، یا بئله دئیل؟

جونون دئدی:

- محبوب خانیم، من سنین مطلبینی باشا دوشدوم. نه سوزون وار سوروش، دئییم. من کور او غلونون آشیغی جونونام.

محبوب خانیم گولدر. دئدی:

- عاشیق، عاغیللی عاشیق سان. ایندی منیم سندن ایکی سوآلیم وار. آمما منه گره ک دوزگون جاواب وئره سن. اورتادا یالان - مالان اولمایا.

- خانیم، بیزده یالان اولماز. وئر سوآلینی، آل جاوابینی!

محبوب خانیم کئچدی یئنه ده اوز یئرینده اگلشدی.

عاشیق دئدی:

نعره چکیب دوشمن اوسته گئده نده،

مئیداندا گؤسته رر هونر کور او غلو.

قولاج قولون گریب شئشپر آتاند،

وورار داغی - داشی دلهر کور او غلو.

بیلیمک اولماز اونون مین - مین فئلینی،

نامرد قویا بیلیمه ز یئرده بئلینی،

بیر دفه شئشپره آتسا الینی ،
دوشمنین ایزینی سیله ر کوراوغلو.

دوشهر مردم پاشالاردا داعواسی،
کسیلمز ساواشی، جنگی، غووغاسی،
جونون دئیهر چنلی بئلین آغاسی،
یئددی مین دهلییه سر کر کوراوغلو.

سۆز تاماما یئتدی. محبوب خانیم دئدی:

- ایندی منه دئی گوروم، او چنلی بئل نئجه اولان یئردی؟
عاشیق یئنه ده سازی باسدی دؤشونه:

مرد او یلاغی چنلی بئلدیر،
محبوب خانیم، بیزیم یئرلر.
ده لیلری دورنا تئلدیر،
محبوب خانیم، بیزیم یئرلر.

داشلاری وار آلچاق - اوجا،
آیر قفله، تاجیر خوجا،
توتولوب حاصارلی بورجا،
محبوب خانیم، بیزیم یئرلر.

داغلاری وار قوشا - قوشا،
دوشمن گورسه چکهر حاشا،

باتا بیلمز سولطان، پاشا،

محبوب خانیم، بیزیم یئرلر.

ائله کی، بو سؤزده قورتاردی، محبوب تزه دن دوروب گلدی جونون یانینا. لاپ آغزینی اونون قولاغینا دایایب دئدی:

- عاشیق، بوردان دوروب بیرباش چنلی بئله، کوراوغلونون یانینا گئده رسن. اونا دئیه رسن کی، روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیم دئییرکی، اونا دئمه لی بیر سیریم وار. آما گره ک اؤزونه دئیه م. اؤزوده بورادا دئیه بیلمه رم، گره ک اورادا، چنلی بئلده اونا دئیه م. باشا دوشورسنمی؟ او سیرری کی، من اونا دئیه جه یم، دای اونو دئیه نده ن سونرا بورادا قالماق منه مومکون اولماز. آما تله سسین، یوخسا اودوزار.

سؤز آغزیندان قورتاراجاق محبوب خانیم اللرینی ووردو بیر - بیرینه. او ساعات بایاقلکی قیزکی، عاشیق جونونو چاغیرمیشدی، گیردی ایچه رییه. الینی دؤشونه قویوب دایانندی. محبوب خانیم دئدی:

- عاشیقا خوره ک گتیرین! اؤزوده ییغیشین گلین، بیرآز دئسین، قولاق آساق. عاشیق بو گئجه بیزه قوناقدی. سحر تئزدن ایستامبول گئده جک. عاشیق جونون ایشاره دن باشا دوشدوکی، سیرری گیزلی ساخلاماق لازیمدی. غرض، خوره ک گلدی. محبوب خانیم عاشیق جونونو یاخشی قوناق ائله دی. ائله کی، عاشیق یئدی، دویبدو، سازی دؤشونه باسیب باشلادی.

گئجه نین بیر نیصفینه قده ر چالیب اوخودو. آما کوراوغلودان بیر کلمه ده کسمه دی. بلی، مجلس قورتاردی: گئجه نی یاندیلار. ائله کی سحر آچیلدی، عاشیق جونون دوردو، یئدی، ایچدی، گئتمک ایسته یه نده محبوب خانیم گلدی، عاشیق جونون بیر فرصت تاپیب محبوب خانیم دئدی:

- محبوب خانیم، ان شالله بیر نئجه گوندن سونرا دالینجا آدام گلر.

محبوب خانیم سوروشدو:

- یاخشی، بس من نه دن بیلیم کی، او آدام چنلی بئلدن گلیب، بیر نیشانه سی، علامتی
- زادی اولاجاق، یا یوخ؟

عاشیق جونون گئندی فیکره. لاپ گنده نه ماجال دئدی:

- محبوب خانیم، نیشانه باخ، منیم بو سازیم اولاجاق.

اوندان عاشیق جونون قالخیب چاریقلارینی برکیتدی. دوز چنلی بئله یول باشلادی. نه
قده رگئندی بیلیمیره، نه قدهر دایاندی بیلیمیره، آخری کی، بیر سحر چاغی گلیب چنلی
بئله چاتدی. کوراوغلو یا خبر وئردیلرکی، بس عاشیق جونون گلیر.

کوراوغلو یئنه ده قالخیب اونون قباباغینا چیخدی، گوروشوب حورمت - عیزتله
مجلسه گتیردی. چنلی بئله های دوشدو. بیر سو ایچیم ساعتدا بوتون خانیملار، ده لیلر
بیغیلدیلار. ائله کی، عاشیق یئدی، ایچدی، دینجلدی، کوراوغلو دئدی:

- عاشیق جونون، ایندی دئ گوره ک هارالاری گزدین؟ نه گوردون؟ نه ائشیتدین؟ بو
آیاق هارادان گلیرسن؟

عاشیق جونون دئدی:

- کوراوغلو، عاشیق گوردویونو دیل ایله دئییه بیلمه ز. اگر ایذیندیه سازلا دئییم.

کوراوغلو دئدی:

ایذیندی. دئ!

عاشیق جونون اوچ تئللی سازی باغرینا باسدی، دئدی:

گلیردیم چیخدی قارشیم،

محبوب خانیم، محبوب خانیم،

سووداسین سالدی باشیم،

محبوب خانیم، محبوب خانیم.

گۈزۈ گۈيچك، قاشى قلم،
اولماز بئله شيرين كلام،
چكر حسرتىنى عالم،
محبوب خانىم، محبوب خانىم.

دوروشو بنزەر ترلانا،
گۈزەل دوغوب گۈزەل آنا،
تۈكۈب تئلرلر گۈردنه،
محبوب خانىم، محبوب خانىم.

دەلى كۈنۈل تالاشىندا،
جان قورولو آتاشىندا،
قىرخ اينجه قىز وار باشىندا،
محبوب خانىم، محبوب خانىم.

عاشىق جونون چكر نازى،
اورەك آچار خوش آوازى،
روم ائلىنده پاشا قىزى،
محبوب خانىم، محبوب خانىم.

عاشىق سازلار دئدىگى كىمى، سۆزلەدە محبوب خانىمىن سيفاريشىنى كور اوغلويا
يئتيردى. كور اوغلو دىك قالخدى كى:

- آتى يەرلەيىن، من گئدەسى اولدوم.

دەلى مئھتر او ساعات قىرآتى يەرلەيىب كور اوغلونون قاباغىنا چكدى. كور اوغلو

دەللىلرە، خانىملار آلتمەن اولدۇ. دئمەلىسىن دئدى؛

تاپشيريلىماسين تاپشيردى، آياغىنى اوزەنگىيە قوياندا نىگار خانىم توتدو آتىن يويەنيدىن، دئدى:

- كوراوغلو، بو قىزىن سۇزونى شوبەيە سالىب. كئچل حمزەنى گۇردون كى. سىن بو سفىرە گئتمە! قولى اوشاقلاردان بىرى گئتسىن. گلر، سۇزونو بورادا دئەر.

كوراوغلو ايستە دى دانىشسىن، دەلىلر هامىسى بىر آغزىندان، نىگار خانىمىن سۇزونو تصدىقلەدىلر. كوراوغلو توقات سفىرىدن سونرا اۇزۇنە سۇز وئرمىشىدى كى، بىردە دەلىلرىن، خانىملارنىن مصلحتىندىن چىخماسىن. آتدان دوشدو. دەلى مئھتر او ساعاىت آتىن يهرىنى آلىب تۇولەيە آپاردى. كوراوغلو اگلەشىدى. ائلە هامى اوتوردو، كوراوغلو اوزون دەلىلرە توتوب دئدى:

- ياخشى، بس كىم گئتسىن؟

سۇز كوراوغلونون آغزىندان قورتامامىش بللى احمد دوردو آياغاكى:

- مە، ايدىن وئر بو سفىرە مەن گئدىم. روما مەن بلدەم.

كوراوغلو دئدى:

- گئت، آمما يول اوزاقدى. هر آت گئدە بىلمەز. دور آتى مەن. بللى احمد اوزامان اۇزونو وئردى تۇولەيە، دور آتى يهرلەيىب چكىدى ائشىگە. كوراوغلو ايلە، دەلىلرە، خانىملار آلتمەن اولوب آتا مەنمەك ايستەيەندە جونون سازىنى اونا اوزالدىب دئدى:

- آل، سال چىگىننە! محبوب خانىملا شرطىمىز وار. او، سىنى بو سازلا تانىياچاق.

بللى احمد سازى دا چىگىننە سالىب سىچرادى آتىن بئلىنە، دوزەلدى يولا. او نئجە دئەرلر داغلار آشدى درەرلر كئچدى، يئل اولدو اسدى، منزىللكسدى، اوردا آيلا، ايللە او بوردا موختصر دىللە، گونلرىن بىرىندە گلىب چاتدى روما.

بللى احمد دور آتىن اوستوندى، چىگىننە دە ساز، كوچە ايلە گئتمكدە اولسون. سەنە كىمدن دئىيم، محبوب خانىمدان.

محبوب خانیم ائله کی، عاشیق جونونو یولا سالدی، بیر مودده ت گۆزله دی، سونرا قیزلارا دئدی:

- قیزلار، یامان اوره گیم داریخیر. گۆزده - قولاقدا اولون، هارادا چیگنینه ساز عاشیق گوردوز منیم یانیما گتیرین. اونلاردا قولاق آسسینلار، اولدولار دورد گۆز. گیزلینجه اؤز آرالاریندا نؤوبت دوزه لتدیله.

بیر گون یئنه هامان عاشیق جونون محبوب خانیمین یانینا چاغیریب گتیره ن قاراباش کوله فیره نگیده دایانمیشدی، بیرده گوردوکی، بودو، بیر عاشیق، چیگنینه ده ساز، کوچه نین او باشیندان کوله فیره نگیلره دیقت یئتیره - یئتیره گلیر. آما بو عاشیق آتلیدی. اؤزوده یامان باز بوروتلو شئیدی. تئز اؤزون یئتیردی محبوب خانیمین یانینا کی:

- خانیم، خانیم، عاشیق. گئدیره م چاغیرماغا.

محبوب خانیم ایسته دی سوروشسون کی: - نئجه عاشیق دی؟ نه تهر آدامدی؟ باخدی کی، قیز هانی؟ قیز چوخدان گئدیپ. غرض، قیز تنگنفس اؤزونو کوچه یه سالیپ بللی احمدین قباغینی کسدی کی:

- عاشیق، روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیم سنی چاغیریر. دئییر گلیب بیر آز چالیب اوخویاسان.

بللی احمد: - «منیم گۆزوم اوسته!» دئییب آتدان دوشدو. قیز قاقاقد، بللی احمد دالدا، گیردیله حیطه. بلی، آتی باغلادیلار، راحتلادیلار، چیخدیله یوخارییا، محبوب خانیم یانینا. بللی احمد بیر موشتی گۆزوايله باخدی محبوب خانیم. گوردو دوغرودان دا ائله محبوب کی، آتانا رحمت آی بونا آد تاپیب قویان. جونون دئیهدننده مین قات آرتیق دی. دئدی:

سالام علئیکوم، خانیم!

محبوب خانیم دئدی:

- علئیکوم سالام، عاشیق! گل، ایله ش! بیر آز چال، اوخو، قولاق آساق.

بللی احمد دئدی:

منیم گۆز لریم اوسته! کاش ائله من چالام، سن قولاق آساسان.

بللی احمد محبوب خانیمین گۆزونه شیرین گلمیشدی. اودوکی، اونا بیر ساتاشماق

ایسته دی. دئدی:

- هر چالانا قولاق آسماق اولمور، عاشیق! بلکه هئچ سنین چالماغین، اوخوماغین

بیزیم خوشوموزا گلمه یه جک.

بللی احمد دئدی:

- یوخ، خانیم، من دئمه رم. من بیلیرم کی، منیم سازیم دا، اؤزوم ده سنه خوش

گله جک.

بونو دئییب بللی احمد سازی ایپه ک کؤینکده ن چیخارتدی. محبوب خانیم باخدی

کی، ساز عاشیق جونونون سازیدی. یئرینی راحتلایب دئدی:

- عاشیق، سازین یاخشی سازدی. اوخو، گۆره ک، سؤزون نئجه اولاجاق؟

بللی احمد دئدی:

- سؤزوم سازیمدان دا یاخشی اولاجاق. سن قولاق آس! - بونو دئییب بللی احمد

سازی باسدی دؤشونه، دئدی:

دور آتی سه بیردیب دوشموشم یولا،

اوروم دئییب چنلی بئلدن گلمیشم.

گوموش قولجاقلاری باغلایب قولا،

پولاد دئییب چنلی بئلدن گلمیشم.

دولانیب داغلاری گزمیشم ازل،

هئووالی باغلاری گورمه ییب خزل،

اوروم اۆلكه سينده بير طورفه گۆزهل،
سئچيب، سئويب چنلى بئلدن گلميشم.

كور اوغلو نون ده ليلردى ايمدادى،
قيلينچ چكدى حاصيل اولسون مورادى،
روملو پاشا قىزى محبوبو آدى،
محبوب دئيب چنلى بئلدن گلميشم!

محبوب خانيمين شيرين آديندا بير عمى سى قىزى وارايدى. اوزوده عمى سى
قىزىندان قالان دئيلىدى. اوندان دا بيرآز چوخ بيلميش ايدى. محبوب خانيمين دا يامان
خاطيرىنى ايسته ردى.

شيرين خانيم باخدى كى، آشيغين سۆزلريندن دئيه سن قىزلار شوبه له نن كيمى
اولدولار. دئيه سن بير - بيرينه گۆز - قاش ائله ييب ايريشيرلر. تئز اوزونو قىزلارا توتوب
دئدى:

- قىزلار، گۆرورسونوزمو؟ باخ، حاقق آشيغى بئله اولارها... گۆردوز عميم قىزىنين
آدينى نئجه دوز دئدى. هله روم پاشاسينين قىزى اولدوغونو دا بيلدى.

شيرين خانيمين سۆزوندن بللى احمد بيلدى كى، بئله آچيق دئمكده سهوايش
گۆروب. تئز سازى گۆتوروب دؤشونه باسدى، ائشيتديگى، بيلديگى عاشيق لارين
سۆزلريندن چاليب - اوخوماغا باشلادى. او قدهر چالدى، اوخودوكى، تا گئجه نين بير
عالمى اولدو. آخيردا محبوب خانيم دئدى:

- عاشيق، داي بسدى. يورولدون. قىزلار، آشيغا ائله بو اوتاقد ا جايئر سالين، ياتسين.
سيزده دورون، گئدين ياتين! سونرا اوزونو شيرين خانىما توتوب دئدى:

- عميم قىزى، دور، بيزده گئده ك، ياتاق!
بلى، هامى دوردو داغيلدى. ائله كى آرا ساكيتلشدى، محبوب خانيم ياواشجا قاپينى

آچیب. گلدی بللی احمدین یانینا؛ دئدی:

- هاردان گلدیگینی بیلیره. آنجاق دئ گوروم کیمسن؟ کوراوغلوسانمی؟

بللی احمد گولدو، دئدی:

- خانیم، من هارا، کوراوغلو هارا؟ من قوچ کوراوغلونون بیر دیرناغی دا اولایلمهرم.

منیم آدیم بللی احمددی. اوزوم ده کوراوغلونون او نه وئرم ده لیلریندن بیریم.

محبوب خانیم اونون بیر شصت - ی - بستینه باخدی، بیر بوی - بوخونا باخدی، بیر

قول - باجاغینا باخدی، اوره گینده دئدی: «یوخ، یالان دئییر. بو هئچ نه وئرم - زاد دئییل.

کوراوغلونون لاپ آدلی سانلی ده لیلریندن بیریدیر».

سونرا دؤنوب بیر موشتی گوزو ایله اونون سیر - صیفتینه نظر سالدی. باخدی کی،

دوزدو، بیر آز کوبوددو، آما ائله اوره یه یاتان اوغلانندی کی، مین پاشا اوغلونا خان اوغلونا

ده یهر. قصدا اونا ساتاشماق اوچون دئدی:

- یاخشی، من کوراوغلویا نه پیسلیک ائله میشم کی، ده لیلرینین بئله نه وئرمینی منیم

اوچون گونده ریب؟ دای بیر عمللی - باشلیسینی گونده ره بیلمیردی؟

بللی احمد دئدی:

- خانیم، آدامینا باخیب دالینجا آدام گونده رلر. کوراوغلو همیشه یازیق - یوزوغون،

الیندن ایش گلمه یه ن آداملارین دالینجایا اوزو گنده ر، یادا ده لیلرین سای - سئچمه لریندن

گونده ره ر. آما عاشیق جونون سنین عاغلینی، کامالینی اوقده ر تعریفله دی کی، کوراوغلو

دئدی ائله بئله قیزا بیرجه بلدچی لازیمدی، یولو تانیستین. قالان ایشلری اوزو گوره ر.

محبوب خانیم باخدی کی، یوخ، بللی احمد عاغلیدا دا هر یئته نه باج وئره ن دئییل.

اوزوده یامان حاضیر جاوابدی. بیردن اونون قاشلاری چاتیلدی... واللّه، دئمه

گورمه میشم، ائله بیل کی، ایکی دنه شاهمارایلان قویروغونو قالدیریب قارا گوزلرین

اوستونه آتدی. بللی احمد آز قالدی کی، عاغلی سردن وئره. محبوب خانیم دئدی:

- دی، دور، آتی حاضیر لاگنده ک! گئجه کئچیر.

بللی احمد دئدی:

- یوخ، خانیم! من بایاق سازی چالاندا آشیغینین بیرینی سیندیرمیشام. بئله آپارا بیلمه‌رم. عاشیق جونون منیم آتامی یانديرار. من گره‌ک سحر بورادا بیر اوستا تاپام، اونو قاییرتدیرام. ان شالله، بیز صاباح گنججه چیخاریق.

محبوب خانیم جوخ دئدی، بللی احمد آزا ائشیتدی. محبوب خانیم گوردو یوخ، بو دئدیگیندن دؤنن دئیل، آخیردا چار - ناچار راضی اولدو. چکیلیب اؤز اوتاغینا گئتدی. بللی احمد یورغون آدام، ائله اونو بیلدی کی، یئرینه گیردی. بیرده باخدی کی، سحر دی، جلد یئردن دوروب آتی یئمله‌دی، سولادی. سونرا سازی داگوتوروب بازارا چیخدی. آزدولانندی، جوخ دولانندی، آخیردا گلیب کئیدان باشیندا بیر ساز قاییران اوستا توکانی تاپدی. سالامدان سونرا سازی وئردی کی:

- اوستا، باشینا دؤنوم، بونو تنز قاییر، یول آدامیام، گئده‌جه‌یم.
اوستا هئچ باشینی قالدیرمادی. ائله آلتدان آغزینین یانی ایله دئدی کی:
- بوگون واختیم یوخدو. صاباح گل!

بللی احمد دئدی:

- اوستا من دئدیم کی، یول اوسته‌یم. نئجه یعنی صاباح گل.
اوستا دئدی:

- نئيله‌ییم کی، یول اوسته‌سن. گؤزلریمین ایکیزی ده بیردن آیدین کی، یول اوسته‌سن.
دئدیم کی، بوگون واختیم یوخدو. بللی احمد دئدی:

چنلی بئلدن سنی دئییب گلمیشم،
اوستا، قولون اوللام، آل دوزه‌لت سازی!
قیریلیبدی سازیم، معطل قالمیشام،
اوستا قولون اوللام، آل دوزه‌لت سازی!

اوستا دئدی:

آیه، نه قانماز آدامسان. دئدیم کی، بوگون دوزه لده بيلمهرم.

بللی احمد دئدی:

درین - درین دریالارا دالمیشام،

هئوواکیمی سارالمیشام، سولموشام،

آنادان اولان گون پئشیمان اولموشام،

اوستا قولون اوللام، آل دوزه لت سازی!

اوستا لاپ هیرسلندی، دئدی:

- اشی، جهنمه پئشمانسان، گورادا یانینجا! نه ائله ییم کی، پئشمانسان. پئشمانسان

وور اوژونو اولدور.

بو سؤزده اوستانین شاگیرد دی دئدی:

- آی اوستا، یول آدامیدی. نه اولار؟ آل دوزه لت، گئتسین دا...

اوستا شاگیردین آغزینا بیر سیلله ووردوکی:

- کس، سسینی حارامزادا! بویوک دوران یئرده کیچیک غلط ائله یه ر دانشماز.

بللی احمد دئدی:

قوشون چیخدی چنلی بئلین دوزونه،

قوریان اولوم، شاگیردین گؤزونه،

خیردا صدف دوغراسازین اوزونه،

اوستا قولون اوللام، آل دوزه لت سازی!

اوستا باشلادی سؤیوب ساواشماغا.

بللی احمد گوردوکی، اوستا سازی دوزه لتمه یه جک دئدی:

بللی احمد، اصلیم، سویم کوردیجه،

سؤیله گوروم، اوستا ال موزدون نئچه؟

کونلوم قوبار ائيله راورتاندان بيچه.
اوستا، زينديق اوغلو، آل دوزهلت سازي!

کوراو غلو دئيه ر، چنلي بئلده بي منم،
پاشايا، خوتکارا بويون اگمه رهم،
آل سازيمي دوزهلت قورخما ده يمه نه م،
اوستا قولون اوللام، آل دوزهلت سازي!

اوستا دئدي:

- نه دئدين؟ کوراو غلو؟ چيخ بو ساعات باييرا! ائله بيرجه بو قالميشدي كي، گنده -
گوده نين قولدور - قاچاغين آدي منيم توکانيمدا چکيلسين. چيخ باييرا سنه دئييره م،
يوخسا بو ساعات گنديب پاشايا خبر وئرهم، توتوب درينه سامان تپهر.
هيرس ووردو احمدين باشينا. ائله بيرجه اونو بيلدي كي، ساز قالخدي گويه. نه كي
گوجووار، ائله چالدي اوستانين تپه سينه كي، سازدا پارچا - پارچا اولدو، اوستانين باشي
دا. اوستا گوجلره اوزونو بير تهر باييرا سالدي، باشلادي هاوار چکمه به كي: «آي هاوار،
قويمارين کوراو غلو مني اولدوردو».

روم شهرينده دام آلتيندا بير نفر آدام دئيه ين قالمادي. بير سو ايچيم ساعاتدا مه مه
يئيه ندن پپه دئيه نه هامی ييغيلدي مئيدانا. بللي احمد دوکاندان سازلاردان بير ياخشى
سيني، پولونو قويدو پيش تاختانين اوستونه، سازي چيگينه ساليب چيخدي باييرا. گوردو
والله، بوردا بير عرصات - ي - محشردى كي، ائله مئيدانين دورد بير طرفينه اتده ن ديوار
چکييسن. آما هئچ کس ياخي نا گلمير. هامی ائله اوزاقدان دوروب تاماشا ائله يير. بو
طرفدن خبر گنديب چاتدي روم پاشاسينا. پاشا قوشون بويوگونو چاغيريب امر وئردى
كي:

- بو ساعات قوشون گوتوروب مئيدانى حالقا - معرکه ائله! هر نه تهر اولسا، گره ک اونو

توتوب گتیره سن منیم یانیمما. اگر توتوب گتیردین، قیزیم محبوب خانیمین کبینینی کسدیریب وئره جهیم سنه. یوخ، اگر گتیره بیلمه دین، بوینونو ووردوراجاغام. بللی احمد بیرده باخدی کی، قوشون اطرافنی بورودو. گوردو دای علاج یوخدو، سازی چیگنیندن چیخاریب بیر طرفه آتدی، میصری قیلینجی چکیب، اوزونو ووردو قوشونا. قاش قارالانا قدهر مئیداندا بیر قیامت اولدوکی، گل گوره سن. بللی احمد قوشوندا او قدهر قیردی کی، مئیداندا لئش - لئشه دایاندی. دای، او نجه دئیهرلر، آباق قویماغا یئر قالمامیشدی. گوردولر یوخ، بئله لیکله اولمایاجاق. گئجه نی آرایا وئرسه الدن چیخاجاق. مصلحت، مشورت... آخیردا مئیدانین گون باتان الینده بیر کوهنه قویو واردی، گتیریب اونون اوستونه چیر - چیرتی تۆکوب اؤرتدولر. قورغونو قصداً ائله قوردولار کی، بللی احمدین آغزینی سالدیلار قویویا طرف. بللی احمدده ایشدن خبر سیز. نه بیلسین یازیق، ساغا - سولا قیلینج ووردو. ساغا ووردو، سولا ووردو، اورتایا ووردو کی، اوزونه بیر یول تاپیب چیخسین، بیردن گوپولتوایله، گئتدی قویونون دیبینه.

پاشایا موشتولوقچو گئتدی کی، بس گوزون آیدین اولسون، کوراوغلونو سالدیق قویویا. پاشا امر ائله دی کی:

- بو ساعات توتون، گتیرین منیم یانیمما!

گئدهن خبر گتیردی کی، بس پاشا دئیر بو ساعات توتون گتیرین منیم یانیمما. قوشون قالدی معطل کی، نه ائله سین، نه تهر توتسون. قورخودان قویویا کیم گیره بیلهر کی، کیم ده اونو توتا. قوشون بؤیوگو اوزو گئتدی پاشانین یانینا کی:

- پاشا ساغ اولسون، اونو توتماق هئچ بیر وجهله بیزیم ایشیمیز دئیل. قیلینجی دا الینده، دایانیب قویونون دیبینده. ائله بیر آدامین قویویا دوشمه گینی گؤزله بیر کی، باشینی بدنیدن آیرا.

پاشا دئدی:

اوندا باشینا داش تۆکون، اؤلسون سونرا اؤلسونو چیخاردین، گتیرین!

- قوشون بۇيۇگو قايىتىدى دالا. حۇكم ائله دى بىر - ايكى دنه بۇيوك داش گتيرسينلر.
قوشون داش يىغماقدا اولسون. بللى احمد قويون ديبينده، ائشيت محبوب خانىمدان.
محبوب خانىم كولافيرنگيدن باخىردى. ائله كى گۇردو عسگرلر داش يىغىرلار،
مسئله نى پاشا دوشدو. تئز عميسى قىزى شيرين خانىمى دا يانينا آليب، اوزونو يئتيردى
آتاسينين يانينا.

محبوب خانىم آتاسينين عاغلىنا، كامالينا بلدايدى. هميشه دئيهردى كى، بىر قاراتويوق
منيم آتامدان عاغىللى دىر. باخدى كى، آتاسينين كئفى يامان سازدى. ايچهرىيه گىردى.
ادب سالامىنى يئرینه يئتيردى. پاشا سوروشدو:

- هه، نه وار؟ نه يه گلميسن؟ يوخسا سن ده كوراوغلوي تاشا ائله مك ايسته بيرسن؟
دايان، بو ساعات گتيره جكلر. آما كى دىرى توتماق اولمور. دئمىشم اولدوروب، اولو
سونو گتيرسينلر.

محبوب خانىم دئدى:

- آتا، سن اونو اولدوروب نه ائله يه جكسن؟

پاشا دئدى:

- باشىنى كسديرىب گۇنده ره جه يم خوتكارا!

محبوب خانىم دئدى:

- ياخشى گۇنده ردین، سونرا؟

پاشا دئدى:

- سونرا بدننى آسدير اجاغام قالا قاپيسيندان. قوی بوتون عثمانلى تورپاغيندا منى

تانیسينلار. گۇرسونلر كى، روم پاشاسى كىمدىر؟

محبوب خانىم دئدى:

- ياخشى، تانیديلار. سونرا؟

پاشا دئدى:

- دای سونرا؟ سونرادا اولاجاغام خوتکارین صدر اعظمی.

محبوب خانیم دئدی:

- بونلارین هامیسی چوخ یاخشی. سن مننه دئی گوروم، کوراوغلویا جاواب وئره جکسن؟

پاشا گولدو. دئدی:

- قیزیم، ائله قویویا سالدیغیمیز کوراوغلودودا.

محبوب خانیم دئدی:

- ائشیت و آگاه اول، آتا! قویوداکی کوراوغلو دئیل. کوراوغلونون لاپ نه وئریم ده لیلریندن بیرسی دیر، آدی دا بللی احمددی. اینانمیرسان، گئت لاپ اوزوندن سوروش! پاشا گئتدی فیکره. محبوب خانیم دئدی:

سن ایندی اونو اولدوردون صباح دا کوراوغلو یئدی مین یئددی یوز - یئتمیش ده لی ایله کسدی شهرین کنارینی، گوروم اوندا خوتکار سنین هارایینا گله جک می؟ ایندییه کیمی هانسی پاشانین هارایینا گئدیب کی، سنین ده هارایینا گله. خوتکار کوراوغلونون قورخوسوندان هئچ گئجه لر ائوینده یاتا بیلیمیر. ایگیددی گئتسین، قیزی نیگار خانیمی اونون الیندن آلسین دا...

پاشا گوردو محبوب خانیم دوغرو دئیر. دئدی:

- یاخشی، قیزیم، بس نئجه ائله یک؟ بوراخاق چیخسین گئتسین؟ بو هئچ بیزیم شائیمیزه یاراشار؟

محبوب خانیم دئدی:

یوخ، نییه بوراخیرسان؟ بیز گره ک کوراوغلونون اوزونو توتوب خوتکارا وئره ک. اوندا هه... صدر اعظم ده اولارسان، لاپ اوندان دا بویوک اولارسان! پاشانین کشفی دورولدو.

- بس اونو بیز نه تهر توتا بیلهریک!

محبوب خانيم دئدى:

- قولى ائله قويودا نئجه كى قاليب، ائله جه ده قالسين. كوراوغلو اوّل - آخىر ده ليسينين داليسينجا گله جى. اوندا اونودا توت، بىر يئردە گۆندەر خوتكارا.

پاشا دئدى:

- ياخشى بس سن بو ساعات ائله اوزون دئدين كى، بىز يئددى مين يئددى يوز يئتميش ده لينى نئجه توتا بيله ريك؟

محبوب خانيم دئدى:

- سن بو ساعات قوشون بۇيۇگونو چاغىر، بىر برنامە ايله گۆندەر خوتكارين يانينا كى، بيزه تئز كۆمك گۆندەرسين. او واختا جان دا شەردە نە قەدەر قوشون وارسا گۆندەر داغلاردان داش يىغىب گتيرسينلر. ائله كى داش حاضير اولدو، اوندان باشلايىب شەردن كناردا يئددى مين يئددى يوز يئتميش قويو قازسينلار. ائله كى، كوراوغلو ده ليلرى ايله گلدى. آغيزلاريني سالاريق هامان قويولارا، ائله كى هرەسى دوشدو بىر قويويا، بيزده داشلارى تۆكەريك باشلارينا.

پاشا دىك قالخدى آياغا كى:

- آفرين! محبوب! آفرين بئله تدبیره!

او ساعات حۆكم ائله دى كى، دای داشلارى تۆكمە سينلر. قوشون بۇيۇگونوده اونون حوزورونا چاغىر سينلار.

سونرا اوزون وزيره توتوب سوروشدو:

- هه وزير، بو تدبیره نە دئيرسن؟

وزير دئدى:

- تدبیره سۆز بوخدو، محبوب خانيم چوخ عاغىللى تدبير تۆكوب.

پاشا دئدى:

- بس نئجه؟ بس سن نە بيليردين؟ گۆر بىر او كيمين قيزيدى؟ بس منيم قيزيمين

تدبیری پیس اولار؟

وزیر دئدی:

- خئیر، پاشا ساغ اولسون! آله ائله مه سین. آنجاق بویئدیدی مین یئددی یوز قویونو بیز چتین قازا بیلک.

محبوب خانیم تئز اونون سؤزونو کسیب دئدی:

- نه قدهر قازا بیلهریک، قازاریق حؤکم دئییل کی، ائله هره سینه بیر قویو چاتسین.

پاشادا تئز اونون سؤزونو کسیب دئدی:

- هه ده... اولماسین یئددی مین، اولسون اونون یاریسی. گوردوک قویو چاتیشمیر، ایکیسینی بیر قویویا سالاریق. غرض، پاشا قوشون بویوگونو بیر برنامه ایله ایستامبولا، خوتکارین یانینا گؤندهردی.

قوشونادا حؤکم ائله دی او گوندن دوشدولر داغلاردا داش ییغماغا. محبوب خانیم ائله کی، بواشلری گوردو قورتاردی، قایدیب گلدی اؤز منزلینه. او قدهر گؤزله دی کی، اولدو گئجه نین یاریسی. هامی یاتدی. اوندان دوروب بیرینجی دفة عاشیق جونونو، سونرادا بللی احمدی اونون یانینا گتیرمیش اولان قاراباشی چاغیردی اؤز اوتاغینا. قاپی باغلایب آرانى خلوت ائله یه ندن سونرا دئدی:

- سن بیلرسنمی کی، بیزیم آشیغیمیزی توتوبلار؟

قاراباش دئدی:

بیلیرم، خانیم! هله اونودا بیلیرم کی، او عاشیق دئییلیمیش، کوراوغلویموش.

محبوب خانیم دئدی:

- بوخ، یالان سؤزدو. او کوراوغلونون ده لیسیدی. اؤزو دئییل. ایندی منه قولاق آس!

محبوب خانیم بوتون احوالاتی قاراباشا دانیشدی. آخیردا دئدی:

- بیز ایندی گرک بیر شئی ائله یک. گرک ائله بیر یول تاپاق کی، هله نه قدهر قوشون بویوگو بوردا یوخدو، قوشون دا شهرده دئییل، چنلی بئله خبر چاتدیراق، گلیب اونو

قورتاریپ آپارسینلار.

قاراباش دئدی:

- سنه قوریان اولوم، خانیم، تدبیرین چوخ یاخشی تدبیردی.

محبوب خانیم دئدی:

- تدبیر گؤزه لدی. آما چتیندی. چنلی بئله بو خبری کیم آپاراجاق؟

قاراباش دئدی:

جان محبوب خانیم، سن بونون فیکرینی چکمه! اولمه میشم کی؟ خبری چنلی بئله من

چاتدیرارام.

محبوب خانیم قولاقلارینا اینانمادی. بیرده سوروشدوکی:

- سن؟

قاراباش دئدی:

- بلی، من قوریان اولوم لاپ سنه ده، کوراوغلو یادا، اونون ده لیلرینه ده.

محبوب خانیم گئندی فیکره. دئدی:

- من سنین قوچاقلیغینا بلدهم. آنجاق آخی سن کی چنلی بئلی تانیمرسان؟

قاراباش دئدی:

- جان محبوب خانیم. سن اونون دا فیکرینی چکمه! منیم بلدچیم وار.

محبوب خانیم تله سیک دئدی:

- یوخ، یوخ... بو سیرری هئچ کسه وئرمک اولماز.

قاراباش دئدی:

- منیم بلدچیم ائله بلدچی دیرکی، سیرری یا اونا دئدین، یا قویویا دئدین، ایکسی ده

بیردی.

محبوب خانیم سوروشدو:

- آخیر کیمدی سنین بو بلدچین؟

قارباش دئدی:

- دور گئده ک گۆسته ریم.

قاراباش محبوب خانیمی گتیردی تۆوله یه. محبوب خانیم دور آتی گۆره ن کیمی باشا دوشدو. قاراباشین فیکرینه آفرین دئدی. قاراباش دئدی:

- بوندان یاخشی بلدچی؟ اۆزو بیرباش منی آپاراجاق چنلی بئله.

محبوب خانیم دئدی:

- دوغرو دئییرسن. اوندان سن حاضیرلاش. من ده کوراوغلویا بیر نامه یازیم.

غرض، باش آغریسی اولماسین، قاراباش آتی تئز بهرله دی، یویه نله دی، چکدی باییرا. محبوب خانیم داغلدی. دئمه لیسینی دئدی.

تاپشیریلما سین تاپشیردی. نامه نی ده وئریب سالدی یولا. قیز دوشدو یولا. تاشهردن چیخانا قده ر آتی یاواش - یاواش سوردو. ائله کی، شهردن چیخدی، آتین باشینی بوشلادی.

دور آت ائله بیل کی، ایشی باشا دوشموشدو. ائله کی باشینی بوش گۆردو، دۆردنالا چنلی بئله یول باشلادی. قاراباش هر نه قده ر ائله دیسه، آتین باشینی بیغا بیلمه دی. آخیردا گۆردو اولمایاجاق، یاپیشدی آتین یالیندان، اۆزوده سریلدی بهره. ایندی قولاق آس، سنه کیمدن دئییم، کوراوغلودان.

صوبح زامانی ایدی. کوراوغلو گئنه ده آغ قایادا دایانمیشدی. یوللارا باخیردی. بیرده باخدی کی، بودو، یولدا توز دومان قاریشدی، دومان توزا. دیققت ائله دی، گۆردو دور آتدی. اۆزوده ائله گلیر، نالاریندان اود قالخیر. های ووردو، ده لیلر هامیسی تۆکولدو. دور آت گلیب دوز کوراوغلونون قباغیندا دایاندى. باخدیلا رکی، آتین اوستونده بیر قیز خئیلا غی وار. سوروشدولار کیمسن؟

قیز محبوب خانیمین نامه سینی اوزاتدی. کوراوغلو نامه نی اوخویانا جان ده لی مئهرت قیزی آتدان دوشورتدو. کوراوغلو باخدی کی، محبوب خانیم یازیب:

«كورراوغلۇ!

بللى احمد، اولوم آياغىندادى. نامەم سەنە چاتان كىمى، يا اۋزون گل، يادا بىر تدبىر تۆكۈپ، اونو اولومدىن قورتار».

آلتىندادا قول قويوب: «روم پاشاسىنىن قىزى مەھبۇب خانىم».

كورراوغلۇ دۇندۇ قىزاكى:

- دى گۇروم، بونە احوالاتىدى؟ بللى احمد ھارادادى؟ سەن كىمىسەن؟

قىز احوالاتى اولدىن آخىراجان كورراوغلۇيا دانىشدى. ائەلە كى كورراوغلۇ ايشدىن آگەھ

اولدۇ، دەلى مەھترە ھاي ووردۇكى: تىز قىراتى يەرلە!

دەلى مەھترە ساعەت قىراتى ايفچىن يەرلە يىپ، چكىدى كورراوغلۇنون قاباغىنا.

كورراوغلۇ آياغىنى اوزەنگىيە قوياندا نىگار خانىم دئدى:

- دايان كورراوغلۇ! اولىندىن مەنىم بو ايشدىن گۇزوم سواچمىر. بو مەھبۇب خانىمدا بىر

تولكولوك وار. بو سەفرە سەن گىتتە يەچكەن، قولى بللى احمدىن دالسىنجا اوشاقلاردان

بىرى گىتتىن.

كورراوغلۇ دئدى:

بوخ، نىگار خانىم، اۋزوم گىتتە جەيم. مەن گرەك روم پاشاسىنا بىر دىوان توتام كى،

تارىخلردە يازىلا.

بو سۇزدە تانرى تانىماز يىرىدى قاباغ، توتدۇ آتىن يوپەينىدىن دئدى:

- كورراوغلۇ، ايندىيە كىمى ھەر سەفرە سەن كىتتىمىسەن، مەن چىنلى بىللە قالمايشام. آمما بو

سەفرە مەن گىتتە جەيم.

كورراوغلۇ تانرى تانىمازىن خاھىرىنى چوخ اىستەيىردى. ھىچ اونون بىر سۇزونو ايكى

ائەلەمزدى. ياواشجا آياغىنى اوزەنگىندىن چىخارتدى. دئدى:

- سۇزوم بوخدۇ. گىت! آمما تەك گىتتە! اۋزونە يولداش گۇتور! تانرى تانىماز بىر دەلىلرە

باخدى. گۇردو ھامى آياقدادى كى، آي آللە، مەنى آپارايدى. اوزونو توپ داغىدانا توتوب

دئدی:

- توپ داغیدان، حاضیرلاش گئده ک!

ائله بیل کی، یئری - گؤیو وئردیلر توپ داغیدانا - سئوینه سئوینه قاجدی تؤوله یه.

نیگار یاناشدی تانری تانیمازاکی:

- تانری تانیمازا! باخ دئییرم. مبادا، مبادا رومدا داعوا - زاد ائله یه سیز. ائله ائله بین کی،

سیزی هئچ تانیماسینلار... گئجه نی سالین آریا. بللی احمدی قورتارین، گؤتورون گلین!

قیصاص قوی سونرایا قالسین. بیزده دوز اوچ گون سیزی گؤزله یه جه بیک. گلدیز، گلیبسیز،

کلمه دیز، اوندا اوشاقلار دالینیز جا گله جک.

تانری تانیمازا الینی گؤزونون اوستونه قویوب دئدی:

- باش اوسته!

ائله کی توپ داغیدان دا آتی حاضیرلاییب باییرا چیخدی، ده لیلر هامیلا گؤرو شوپ

اوزه نگییه آیاق قویماق ایسته ینده قاراباش دوردو آغا. سوروشدولار:

- سن هارایا؟

قاراباش دئدی:

- بس من گئتمیرم؟

کوراوغلو دئدی:

- یوخ. سن اوشاقلار قایدینجا بورادا قالمالیسان. کیشی اولسایدین سنی زنجیره

چکدیره جکدیم، آنجاق کی، قیزسان. قالارسان خانیملارین یانیندا.

اوندان اوزون تئلللی خانیم توتوب دئدی:

- تئلللی خانیم، اونون اوستونده گؤزون اولسون!

بلی، ده لیلر ایکسی ده کوراوغلو ایله، ده لیلرله، خانیملارلا گؤرو شوپ، آتلاری مینیب

یولا دوشدولر. آشیریملار آشدیلار، کئچیریملر کئچدیلر، اؤزلرینی روما یئتیردیلر. اونلار

چاتماقدا اولسونلار، سنه کیمدن دئییم، پاشادان.

پاشا آخیر بیرآز عاغلیندان کم ایدی. محبوب خانیم هر نه دئیشدیه هامیسینا اینانمیشدی. ائله کی قوشون بؤیوگونو ایستامبولا، خوتکارین یانینا، قوشونودا داغلارا داش ییغماغا گؤندهردی، اؤزوده دوروب گلدی قویونون آغزینا. دئدی:

- هه... منه ده روم پاشاسی دئیهرلر. سنین او کوراوغلونو بیر کوراوغلو ائله ییم کی، بیر ده یانیندان چیخسین.

بللی احمد گولدو، دئدی:

- پاشا، کوراوغلویا، کله - کله لر نه ائله یه ییلیب کی، سنین کیمی کرتکله لر نه ائله سین؟

پاشا اؤزوندن چیخدی، الینی آتدی بؤیوک بیر داشا کی، هلله ییب سالسین اونون باشینا. نه قدهر زور وئردی، گوجو چاتمادی. هیرسی سویودو. دئدی:

- سالاردیم داش باشینا، ائله ردیم سنی خینجیم - خینجیم. آنجاق لعنت شئیطانا. کوراوغلونون خاطیرینه، گره ک او گلینجه سنی ساخلا یام. ائله کی، او گلدی، اونودا توتوب ایکینیزی بیرگه اؤلدورره م.

بللی احمد دئدی:

- پاشا، کوراوغلونو هنج اهریمنلر توتا بیلیمیر. ایندی کوراوغلو او قدهر اولدو اولدو کی، سنین کیمی دیلغیرا باج وئردی؟

پاشا یئنه هیرسلندی. ایسته دی الینی آتسین داشا. آنجاق داشین یئکه لیگینی گؤرجک. یئنه ده هیرسی سویودو. دئدی:

- توتارام، توتارام. بونا محبوب خانیم تدبیری دئیهرلر، سنی قویویا سالان، اونودا سالار. اوندا دانیشاریق!

پاشا سؤزونو دئییب گئتدی. بللی احمدین درد دی بیر ایدی، ایکی اولدو. اؤز درد یادیندان چیخدی. قالدی کوراوغلونون هایناک، اونو نجه خبردار ائله سین. آما کی نه قدهر فیکیرلشدی، بیر چاره تاپا بیلمه دی. ایندی بللی احمد قالسین بورادا، سن اثشیت

دەلپلردن.

دەلپلر روما چاتاندا گئىجە ايدى. هامى ياتمىشىدى. شەرى دولاندىلار. بىردە گۆردو كى،
بىر مئىداندى آمما بونون بىر طرفىندە بئش - آلتى عسگر كئشىكەدى. توپ داغيدان
ياواشجا آتدان دوشوب يويەنى وئردى تانرى تانىمازا، اۆزو عسگرلەر ياناشىپ سوروشدو
كى:

گئىجە واختى بورادا نە ائله بىرسىز؟

عسگرلردن بىرى دئدى:

دوستاق وار، كئشىك چكىرىك.

توپ داغيدان اطرافا باخدى، دئدى:

بورا كى مئىداندى. مئىداندا دوستاق اولار؟

توپ داغيدان ائله ائله بىردى كى، قويونون سمتىنى اۆيرەنسەن. چونكى قاراباش
دئمىشىدى كى، بللى احمدى مئىداندا قويويا سالييلار، عسگر دئدى:

- باخ اودو اى... اورا قويودو. دوستاق دا قويودادى.

توپ داغيدان سوروشدو كى:

- كىمدى دوستاغىنىز؟

عسگر دئدى:

- بىر قولدورون بىرى. نە بىلەك؟ بىرى دئىر كوراوغلودو، بىرى دئىر اونون
يولداشىدى. هئچ اصلىنى بىلەن يوخذو.

بو آرادا تانرى تانىماز آتلارى بىر طرفدە باغلايىپ گليب اونلارا چاتدى. دەلپلر بىردە
باخدىلار كى، دئىسەن اوزاقدا اوخوماق سسى گلير. دىققەتلە قولاق آسىپ گۆردولر بللى
احمدى، قويودادا اوخويور. باخدىلار كى، بللى احمد دئىر:

تانرى يامان يئردە دوشموشم دارا،

منە اۆزون كۆمك اول، آمان، آمان!

توتولوب بندرگاه کسلیب بره،
تاپمیرام چیخماغا یول، آمان آمان!

یاغی دوشمن اوزون بورادا بیلدیره،
آغلادیان گؤز یاشیمی سیلدیره،
حیله قورار کور اوغلونو اؤلدوره،
اولار باشمیزا کول، آمان، آمان!

بللی احمد گیره اولسا مئیدانا،
آت اوینادار قیلینچ چالار دوشمانا،
قولو باغلی سالینمیشام اوودانا،
چاتمیر بیر طرفه ال، آمان، آمان!

توپ داغیدان بللی احمدین سسینی ائشیتجک قیلینچلا جومدو عسگرلرین اوستونه.
تانری تانیماز ایشی داعواسیز قورتارماق ایسته ییردی.
ائله کی گوردو توپ داغیدان بئله ائله دی، دای دایانماییب اودا دؤشنندی عسگرلره.
اولا بئش - آلتی نفر پاشا عسگری قارانلیق گئجه ده دوشه کور اوغلونون ده لیلرینین. الینه
هئچ گؤزلرینی آچماغا ماجال تاپمادیلار. بیر سو ایچیم ساعاتدا اونلارین ایشینی بیتیریب
اؤزلرینی آتدیلا قویویا طرف.
توپ داغیدان دئدی:

دارا دوشوبسن، بللی احمد،
یئتیشدیک، بودو یئتیشدیک.
هارا دوشوبسن، بللی احمد؟
یئتیشدیک، بودو یئتیشدیک.

بللی احمد سسی ائشیتجک تانیدی، دئدی:

یساخشی یئئتیشدین دادیما،

توپ داغیدان، توپ داغیدان!

بلکه چاتام مورادیما،

توپ داغیدان، توپ داغیدان!

توپ داغیدان آلدی سؤزون او بیرى بندینی دئدی:

آغجا قوموز شیغیتماغا،

دوشمان قانین آخیتماغا،

زیندانلاری داغیتماغا،

یئئتیشدیک، بودو یئئتیشدیک.

آلدی بللی احمد دئدی:

پئیمانامدی دول ها دولدا،

حالقاننجیر باغلی قولدا،

محبوب خانیم گوزو یولدا،

توپ داغیدان، توپ داغیدان!

توپ داغیدان دئدی:

میصری قیلینجلار توولادیق،

درین دریالار بولادیق،

کئشیکچیلری قولادیق،

یئئتیشدیک، بودو یئئتیشدیک.

بللی احمد دئدی:

دهلیلر قایناییب جوشا،

شئشپری گئتمهیه بوشا،

قاچا قاباغیندان پاشا،

توپ داغیدان، توپ داغیدان!

توپ داغیدان چنلی بئلدن اوزو ایله بیر اوزون زنجیر گتیرمیشدی. تئز زنجیر آتدیلا
قویویا. چکیب بللی احمدی چیخارتدیلا. ائله کی، گوروشدولر، اوپوشدولر، بللی احمد
دئدی:

ایندی من بو پاشایا بیر دیوان توتوم کی، سوموکلری اویناسین.

تانری تانیماز دئدی:

یوخ، نیگار خانیم تاپشیریپ کی، سس سیز گلیب، سس سیزده گئده ک، بو ساعات
بورادان گئری دؤنمه لازیمدی. پاشا ائله بو ساعات اولمه دی کی، آلاها شوکور، اودورور،
بیز دوروروق. قیصاص اوچون سونرا گلهریک.

بللی احمد تانری تانیمازین سؤزونون اوستونده سؤز دئییه بیلمه دی.

دئدی:

- نئینه یه ک. ایندی کی نیگار دئییب، گئده ک دئییرسن، گئده ک.

اوچوده بیر یئرده اؤتدولر آتلازین یانینا. باخدیلار کی، اونلارین آتی ایکی ایدی، اولوب
اوچ. بیردنه ده یهرلی، یویه نلی آت باغلانیب آتلازین یانینا، ترکینده ده بیردنه بالینج. ائله
فیکیرلشدیلر کی، گؤرسونلر بونه سیرردی، بیرده گؤردولر آتلاردان بیر آز آرالی بیر قارالتی
وار، یاخینلاشیپ باخدیلار کی، محبوب خانیم. بللی احمد اونو گورجک ایشی پاشا
دوشدو. اونا طرف یاخینلاشاندا باخدیلار کی، محبوب خانیمین الینده بیر دنه ساز وار.
سوروشدو:

- محبوب خانیم، بونه دی؟

محبوب خانیم دئدی:

- سازدی، عاشیق جونون اوچون قاییرتدیرمیشام.

بللی احمد الینی اوزادیپ سازی محبوب خانیمدان آلدی،

باسدی دۇشونه دئدى:

يولوم دوشوب چنلى بئله،
آلاگۇزلو مـحبوب خانيم!
آتـلان، گئـده ك بـيزيم ائـله،
شـيرين سـۇزلو مـحبوب خانيم!

آلدى محبوب خانيم:

دئ گـۇره ك، بـونه سـفردى،
بـللى اـحمد، بـللى اـحمد؟
پـاشام بـونـدان بـى خـبردى،
بـللى اـحمد، بـللى اـحمد؟

آلدى بللى احمد دئدى:

قـيزب چـكـه رـم حـاشانى،
سـن قـيـلارسان تـامـاشانى،
بـير مـوى سـايمارام پـاشانى،
قـمر اوزلو مـحبوب خانيم!

محبوب خانيم دئدى:

دوشـمن سـنـدن قـيصـاص آـلار،
مـئـيدان آـچـيب قـيـلينـج چـالار،
آـخـار قـانـين گـۇل - گـۇل اولار،
بـللى اـحمد، بـللى اـحمد!

آلدى بللى احمد دئدى:

بـللى اـحمد مـايـيل سـاچـينا،
مـسـوشـتاقـدى اوزـوده مـاچـينا،

قارغالار نئیلەر لاجینا؟

آلا گؤزلو محبوب خانیم!

آلدی محبوب خانیم:

محبوب خانیم قاداتان آلسین،

عشقین دریا سینا دال سین،

جانیم سنه قوربان اولسون،

بللی احمد، بللی احمد!

سۆز تاماماییتیشدی، اوچوده آتلان دیلار. بللی احمد محبوب خانیمی آلدی ترکینه. ائله آتلاری سورمک ایسته ینده - قارانلیقدان بیر آدام بیردن توللاندی، توتدو بللی احمدین آتینین یویه نیندن، محبوب خانیم بئله باخدا گؤردو عمی سی قیزی شیرین خانیمدی. شیرین خانیم دئدی:

- عمی قیزی، تا عاشیق جونون بورا گلندهن بو گون اول، بوتون ایشلری بیلیرم. او سیرری کی، سن کوراوغلویا دئمه یه گئدیرسن منیم ده سینم ائله هاما سیررین خزینه سیدی، من ده سنینه گئدیرم.

تانری تانیماز دئدی:

- مین سن ده توپ داغیدانین ترکینه.

توپ داغیدان او ساعات الینی اوزادیب شیرین خانیمی دیک گؤتوروب آلدی ترکینه. سحر تئزدن گون ائله تزه جه چیخیردی کی، ده لیلر اؤزلرینی یئتیردیلر چنلی بئله. ائله کی، ده لیلر، خانیملار هامیسی بیغیشدیلار، هامیسی گؤروشدولر، قورتاردیلار، اوندان کوراوغلو تانری تانیمازدان سوروشدو:

- یاخشی، روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیم بونلارین هانسی دیر؟

تانری تانیماز دئدی:

- اودو، اوکی احمدین ترکینده دی، روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیمدی. اوکی

توپ داغیدانین ترکینده دی، اودا محبوب خانیمین عمیسی قیزی شیرین خانیمیدی.
اوندا کوراوغلو دؤندو محبوب خانیم، دئدی:

- محبوب خانیم، سیز ایکی نیزده بیزه خوش گلیبسینیز. ایندی بویور گوروم او هانسی
سیرردی کی، سنی اورادان بورایا گتیریب؟ محبوب خانیم قاقجا باشینی آشاغی سالدی.
آنجا باخدی کی، یوخ. بئله لیکله اولمایا جاق. هامی گوزونو دیکیب اونون آغزینا. جاواب
گوزله بیرلر، آمما نه قدهر ائله دیسه، اوتاندیغیندان دئییه بیلمه دی، دئییه ائله بیر آزا دا
کوراوغلونون واهیمه سی اونو باسمیشدی. شیرین خانیم گوردو عمیسی قیزی دانیشا
بیلمز، اوتانیر، دئدی:

- کوراوغلو، روخصت وئرسن سیرری سنه من دئیهره م.

کوراوغلو دئدی:

- روخصتدی، دئی!

شیرین خانیم دئدی:

- کوراوغلو، بیزی بورایا گتیره ن او سیرردی، هانسی کی نیگار خانیمی ایستامبولدان،
تئللی خانیمی ارزورومدان، او بیرری خانیملاری دا اوز یئرلریندن بورایا گتیریب.
کوراوغلو مسئله نی باشا دوشدو. بیر شیرین خانیم باخدی بیرده محبوب خانیم
باخدی. سوروشدو کی:

- محبوب خانیم دوغرو دمو؟

محبوب خانیم دئدی:

- بلی، دوغرو دو.

کوراوغلو اونا ساتاشماق اوچون گوله - گوله دئدی:

- چوخ عجب ائله میسینیز کی، گلمیسینیز. آنجا آخی بو خانیملار، ائله لاپ نیگار
خانیم اولسون، تللی خانیم اولسون یا او بیرری لر اولسون، چنلی بئله گلیبلر، آمما هئچ او
سیرری بیزه دئمه ییلر. ایندی محبوب خانیم، گله سن، او سیرری سن دئیهره سن، بیزده

بيله ك.

محبوب خانيم گوردو كوراوغلو كئچدى ظارافاتا. اودا گوله - گوله دئدى:
- كوراوغلو او ائله بير سيرردى كى، هامىيا دئمك اولماز. او سيرر آنجاق بير آداما
دئييله. اونودا من گلنده يولدا بللى احمده دئميشم.
هامى دؤنوب بللى احمده باخدى. گوردولر بللى احمد باشيني ساليب آشاغى
دايانيپ.

دوزدو، محبوب خانيم سؤزو دئدى، آما اؤزوده پول كيمى قيزاردى. كوراوغلو
باخدى كى، محبوب خانيم اوتانير. اونون اوره گيني آلكاق اوچون دؤنوب تانرى تانيمازدان
سوروشدو:

تانرى تانيماز بو سؤزه نه دئييرسن؟

تانرى تانيماز دئدى:

- كوراوغلو من سؤزومو رومدان چيخاندا دئميشم.

كوراوغلو سوروشدو:

- نئجه؟

تانرى تانيماز دئدى:

- گؤرمورسن، ائله اوليندن محبوب خانيمى بللى احمدين، شيرين خانيمى دا توپ
داغيدانين تركينه مينديرميشم. ايندى بيرجه قاليب نيگار خانيمين، بيرده سنين راضيليغين.
نيگار خانيم ايرهلى يثرييب قيزلارين ايكيسينين ده اوزوندن اؤپدو، خوش گلدين
ائله دى. سونرا گوله - گوله دئدى:

- آما يامان حارامزادا شئيسيز. سيزين بو سيررينيز منى شوبهه يه سالميشدى. سن
دئمه، ايشين ايچينده ايش وارايميش.

اوندان اوزون كوراوغلويلا توتوب دئدى:

- كوراوغلو، سؤز سنيندى. دى راضيليغيني وئر.

کوراوغلو دئدی:

- دای من نه دئییم؟ سن کی، راضیسان قورتاردی. ائله صؤحبتده بیردن دهلی مئهر دهلیلرین ایچیندن چیخدی کی:

- یوخ، هله قورتارماییب، بیر ایش قالیر. نیگار خانیم سوروشدو:

- دهلی مئهر، اونه ایشدی کی، هله قالیب دئیرسن؟

دهلی مئهر دئدی:

نیگار خانیم، والله دئمه یه ده اوتانیرام. بیلرسن، دونن من قیرآتی آپاردیم سووارماغا. تؤوله نین قاباغیندا آتی میندیم. بیرده گوردوم بیر شئی توللانیب دالدان میندی منیم ترکیمه. اوزوده برک - برک یاپیشدی مندن. اوو - اوّل یامان قورخدوم. سونرا باخدیم کی، ترکیمه مینه ن محبوب خانیمین قاراباشیدی. دئدیم:

- نه ائله ییرسن؟ ترکیمه نییه مینیرسن؟

دئدی:

تانری تانیماز منه دئدی کی، محبوب خانیمی بللی احمدین، شیرین خانیمی دا توپ داغیدانین ترکینه میندیرمیشم. دای سن بئله پییادا قالما. گئت سن ده دهلی مئهر ترکینه مین!

دهلیلر، خانیملار، هامیسی گولوشدولر.

کوراوغلو یئددی گون، یئددی گئجه توی ائله ییب محبوب خانیمی بللی احمد، شیرین خانیمی توپ داغیدانا، قاراباشی دا دهلی مئهره وئردی.

كوراوغلونون بايازىد سفرى

ايندى اثشيت. سەنە كىمدەن دانىشىم، توقاتدا حسن پاشادان. بىز قالمىشدىق او يىردە كى، حسن پاشا بولو بگىنى ارزىنجانا، كئچل حمزەنى دە چنلى بئله يولا سالاندان سونرا بىر برنامە دە بايازىدە احمد تاجىر باشىنا گۇندەرمىشىدى.

ائەلە كى، قاصىد گلىب بايازىدا چىخدى، احمد تاجىر باشى نامەنى اوخويوب گۇردو حسن پاشا يازىب: «سەننەلە چوخ واجىب ايشىم وار، باشىنى اورادا ايسلات، بورادا قىرخدىر».

احمد تاجىر باشى ائەلە اورادان جايىرىندەن تۇولەيە گلدى. بىر يويەك آت مەنىب، دورما گلدىم - اوزونو حسن پاشانىن يانىنا چاتدىردى. دى خوش، اون بئش اگلەشدىلر دانىشماغا، حسن پاشا دئدى:

- احمد تاجىر باشى، سەن توججارلىق ايشىنى بئش بارماغىن كىمى بىلىرسەن. اوزودە اىگىد بىر آدماسان. باشىندا يارقلى - ياساقلى آدمالار، نوكر - نايىبىن دا وار. بودو، سەنە دئىرم. اثشيت و آگاه اول! بىر دنە كاروان كوراوغلونون الەندەن قورتارىب بىزىم تورپاغا كئچە بىلمىر. هامىسىنى توتوب ماللارنى غارت ائەلە بىر، اوزلرى دە اۇلدوردويونو اۇلدورور، اۇلدورمە دىگىنى دە ايكى قوروشا مۇحتاج ائەلە بىب يولا سالىر. ايندى سەن گرەك

گوجلو بیر کاروان دوزه لده سن. گئدیب مال گتیره سن. اونودا دئییم کی، بونو تاپشیران خوتکار اؤزودو.

احمد تاجیر باشی بیر آز فیکیرلشدی، او نئجه دئیهرلر، اولچدو، بیچدی، گؤتوردو، قویدو، آخیردا راضی اولوب، تداروک گورمه یه باشلادی. دئی دوشدو شهر به شهر گزومه یه. بش گون، اون گون. بیر آی آلمالیسین آلدی، باغلامالیسین، باغلادی، ده وه لری، قاتیرلاری چاتدی، یوکونو توتدو، گوجلو بیر کاروان یولا دوشدو. آما گئتمه میشدن ایکی دنه چوخ بیلمیش، حارامزادا ایش گوردو. بو ایشلرین بیر ی بولدوکی، گئتمه میشدن قاباق بایازید پاشاسی خلیل پاشانین یانینا گئتدی. دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، من گئدیره م، هله بو یاشا گلمیشم، ایندیه کیمی منیم کاروانیمی بیر قولدور، قاچاق دسته سی سویا بیلمه ییب. یئددی آغاجدان یئددی آغاجا بیر قارالتی گورجک باخمیشام، سئچمیشم، قولدور، قاچاق اولدوغونو بیله ن کیمی کاروانی گؤتوروب، یولو آز دیرمیشام. ایندی گئنه ده گئدیره م. آله منه یار اولسا، ان شالله بو دفه ده کاروانی ساغ - سالامات گتیره جه یم. آما کی، شر دئمه سن، خئییر گلمه ز. بودفه سفریم قورخولودو. کوراو غلونو چوخ حارامزادا دئییرلر. ایشدی ائحننا، بیردن توتولسام اوندا بیر قورغو قوروب کوراو غلونو بایازیده گؤندره جه یم. گؤندره جه یم. گؤزده - قولاقدا اول کی، گلنده اونو توتوب حسن پاشایا خبر چاتدیراسان.

خلیل پاشا احمد تاجیر باشینین بو تدبیرینه آفرین دئدی:

- احمد تاجیر باشی یانیندان مورخص اولوب، ائوینه گلدی. بیر دنه اؤزو کیمی حارامزادا قارا قولو وارایدی. عربستاندان آلیب گتیرمیشدی، اونو یانینا چاغیریب دئدی: - ایسته ییره م سنی ائوله ندیره م، قوللوقدان آزاد ائله یه م، اؤزونه ده مایا وئریب بیر دوکان آجام. نه دئییرسن؟

قول بیخیلیدی احمد تاجیر باشینین آیاقلارینا. احمد تاجیر باشی دئدی:

- آنجاق بو ایشین بیر شرطی وار. اگر او شرطی یئرینه یئتیره بیلسن، دئدیکلریمی

ائله به جه یم. یوخ، یتتیره بیلمه سن، عومرونون آخیرینا جان ائله بئله جه قول اولورسان.
قول دئدی:

- آغا، سن شرطی دئی! هر نه اولسا جانلا، باشلا یئرینه یتتیرمه یه حاضیرام.
احمد تاجیر باشی دئدی:

- بودو، بیر نئچه گوندن سونرا سفره گئدیریک، ائله بوگون گئده سن چنلی بئله، قوچ
کوراوغلونون یانینا. قورخما، سنه هئچ بیر شئی ائله مه ز. دئییه سن کی، بس گلیمسن اونا
ده لی اولماغا. قالاسان اونون یانیندا. تا او واختا قدره کی، یا من اوزوم سنه خبر گؤنده ریب
چاغیرتدیرام، یاداکی، اوزوم اورا یا گله م. اوزوده سنه دئییم کی، بو قیرخ گوندن آرتیق
چکمه یه جک. قول راضی اولدو. سحر تئزدن آلمالیسین آلدی، گؤتورمه لیسین گؤتوردو،
پای - ی - پییادا چنلی بئله گئتدی، دره، تپه دوز گئتدی، گونلرین بیر یسینده گلیب چنلی
بئله چاتدی. کئشیکچیلر اونو چنلی بئله ورینده گؤروب، توتوب کوراوغلونون یانینا
گتیردیلر. کوراوغلو سوروشدو:

- بالا، کیمسن؟ نه چیسین؟ هارادان گلیرسن؟
قول دئدی:

- قوچ کوراوغلو، عربیستاندان گلیرم. قولام. آدیم دا ایمیرزه دی. سنن آدینی
ائشیدیب، گلیمشم سنه ده لی اولام.

کوراوغلو بیر اونون بازبورتونا باخدی. گوردو قوللو - باجاقلی یئکه پر بیر آدمی. بیر
بوینو وارکی، ائله بیل ائششه ک بوینودو. اوزوده قاپ قارادیر. ائله ایکجه گؤزلری آغاریر،
بیرده دیشلری. دئدی:

- اوغول، هئچ قیلینج - زاد اویناتماغی، آت مینمه یی، شئشپر آتماغی
باجاریر سانمی؟
قول دئدی:

- یوخ، من ائله همیشه قول اولموشام. اونون - بونون قاپیسیندا ایشله ییب -

دولانمىشام. اۆيره دهرسىز، اۆيره نهرم. كوراوغلو بئله دۇنوب بىر ده لىلره باخدى. گۇردو
هامى دۆوره ووروب اوتوروب، دميرچى اوغلو دا اوتوروب لاپ قولون بۇيرونده. ھاي
ووروب دئدى:

- آيه، وئرين منيم سازىمى!

سازى وئردىلر كوراوغلوي، اوندان اوزون دميرچى اوغلو يا توتوب دئدى:

- آيه، دميرچى اوغلو!

دميرچى اوغلو دئدى:

- جان كوراوغلو!

كوراوغلو دئدى:

- سن اونون قوللارنى آل اليه، گۇزلىرىنى ده دىك گۇزلىرىنه. من چاليب اوخويا جاغام.
باخارسان اگر منيم سازىم، سىزوم اونا اثر ائله دى، بىل كى، نامرد آدامدى.
دميرچى اوغلو قولون قوللارىنىن قارىسىنى آلدى اليه، گۇزلىرىنى ده دىكدى گۇزلىرىنه.
كوراوغلو سازى باسدى دۇشونه، باشلادى گۇره ك نه دئدى:

سۇيله گۇروم عرب اوغلو،

جانيندان كوسدويون وارمى؟!

دوست يولوندا بو دونيادا،

باشيندان كئچديگين وارمى؟!

خان ائىواز اوتورموشدو، كوراوغلونون يانيندا دۇنوب بىر اونا باخدى. اوندان اوزون
قولا توتوب. آلدى سۇزون اوبىرى خانه سىنى دئدى:

ئايوازىم اون بئش ياشيندا،

ايگيد اردى ار ساواشيندا،

اوجا داغلارين باشيندا،

يئئل تىك اسديگين وارمى؟

اىيوازىم خىراج آلاندا،
 حىلبە تالان سالاندا،
 دوشمن چوخ، سن تىك اولاندا،
 ھىرسىلەنىپ جوشدوغون وارمى؟

مىئىداندا آچىيان ساواش،
 دوزائىلە يىب داغ - داش،
 قانچىرغا دان بىر قانلى باش،
 دۇيوشدە آسدىغىن وارمى؟

دوروب اجل آياغىندا،
 مردايگىدىن دايماغىندا،
 نامرد دوشمن قاباغىندا،
 دىكسىنىپ چاشدىغىن وارمى؟

كوراوغلويام، آلمام دىين،
 چىخاردارام اولماز اويون،
 بىر قىلىنجا يىددى بويون،
 ائىندىرىپ كىدىگىن وارمى؟

سۆز تامام اولدو، دىمىرچى اوغلو دئدى:

- كوراوغلو، سۆزلىرىنىن مىثل - ى - بىر بىرى يوخدو، عوضسىز سۆزدو. آمما سن دئەن
 صىفتدن بو آدامدا اثر يوخدو.

کوراوغلو دئدی:

- اوغول، منیم کی، نه سازیم، نه سسیم، نه سۆزوم سنه اثر ائله مه دی، سندن کوراوغلو ده لیسى اولماز. آما من نامرد دئیلم. اته گیمدن توتان الی کسمه رم. قال، یئی، ایچ، دولان! اؤزوده ده لیلرله گز، اوتور، دور، مشق ائله! اؤیره نرسن، اؤیره نرسن، اؤیره نه بیلمه سن ده کی، هئج.

قول قالماقلا قالدی چنلی بئله. ایندی بو بورادا قالماقدا اولسون سنه کیمدن دئییم احمد تاجیر باشیندان.

گون اوگون اولدوکی، احمد تاجیر باشی قفله - قاتارلا گلیب چیخدی. چنلی بئلین اون بئش، ایگیرمی آغاجلیغینا. های ووردو، کاروان اکلندی. اؤزو سرکارینی، ساربانینی، بیرده نوکرلرینین گۆزه گلن ایگیدلرینی گۆتوروب چیخدی بیر اوجا تپه نین باشینا. ساغ الین کؤلگه لیک ائله ییب قویدو گۆزلرینین اوستونه. دیققت ائله ییب چنلی بئلین قاراولخانا سیندا کئشیکچیلری گۆردو. اونلارین یانیندا کی آداملار اگۆسته ریب دئدی:

- گۆرورسونوزمو؟ کوراوغلونون کئشیکچیلری یولو ماریتک آلیبار.

یانیندا کی آداملار هر نه قده ر باخدیلار، هر نه قده ر دیققت ائله دیلرسه، هئج بیر شئی گۆره بیلمه دیلر. احمد تاجیر باشی لووغا - لووغا دئدی:

سبز گۆره بیلمه ز سینیز. آما منیم گۆزومدن قوش - قوشلوغو ایله یایینا بیلمه ز. دئییرلرکی، احمد تاجیر باشینین گۆزلری دوغرو دان دا چوخ ایشیقلى ایدی. آناسی اونو لاپ کۆرپه لیگیندن همیشه خالی - خالچا اوستونده گز دیریبیمیش. آیاغی قورو یثره ده یمه ییبیمیش. اودوکی، گۆزلری پیشیک گۆزو کیمی آلیجی ایمیش.

ساربان دئدی:

- ایندی دئییرسن کئشیکچیلر اوردادی، اوندا دای بیز هارا گئدیریک؟ یا هله

گۆزله یه ک، یادا قایداق، چیخاق گئده ک. احمد تاجیر باشی دئدی:

- یوخ، سبز بیلیمیر سینیز من کوراوغلونون خاصیتینی بیلیرم. اونون بئله بیر خاصیتی

وارکی، کنار بٹرلردن گلن کاروانلاری سویمور. ائله بیرجه خراج آلیب بوراخیر. آما وای گئری دؤنن کاروانلارین حالینا، بیر قوروشا مؤحتاج ائله مه میش بوراخمیر. ایندی بیزیم ده اصیل بلامیز قاییدان باشدادی. ایندی بیزه هئچ بیر زاول یو خودو. عهد ائله سه بیر آز مالدان - پولدان آلیب اؤتوره چک. قاییدان باشنداندا کی قورخمایین. بو گؤز کی منده وار، یوز دنه کوراو غلو اول، یئنه ده قویروق اله وئرمه رم.

غرض، احمد تاجیر باشی تپه دن دوشدو، های ووردو، کاروان تزه ده ن قالخیب یولا دوشدو.

ایندی کاروان چنلی بئله گلمکده اولسون، احمد تاجیر باشی دا کاروانین قباغیندا، ائشیت، سنه کیمدن دئییم، چنلی بئلدن. سن دئمه کئشیکچیلرده احمد تاجیر باشینین کاروانینی گؤرموشلر. تنز گلیب احوالاتی کوراو غلویا خبر وئردیلر. کوراو غلو چاغیردی ده لی حسنی کی:

- اوشاقلاردان گؤتور، گئت او تاجیرله حاقق - حئسابی چک!

ده لی حسن دئدی:

- کوراو غلو مسؤزون بیر آز ایکی باشلی دی. نه جور حاقق حئساب چکیم، پوللا حاقق

- حئساب چکیم، یوخسا میصری قیلینجلا؟

کوراو غلو سوروشدو:

- کاروان گلن کارواندی، یا گئنده ن کارواندی؟

ده لی حسن دئدی:

- گلن کارواندی.

کوراو غلو دئدی:

- سن حاقق - حئسابین پول ایله چک! باج - خراج آل، بوراخ گئتسین. او بیر حاقق

- حئسابی من اؤزوم قاییدان باش اونلا چکه رم.

- ده لی حسن «باش اوسته» دئییب های ووردو، ده لیلردن بیر نئچه سی آتاندی. گلیب

کسدىلر يولون اوستونو. ائله كى، احد تاجير باشينين كاروانى گليب چاتدى، ده ليلر
پوستودان چيخيب كسدىلر باشلارينين اوستونو. آلدى ده لى حسن دئدى:

ياخشيجا دوشـدون اليـمه،
خوجا، تئز منه خراج وئرا!
آند گـتيرميشـم ديـليمه،
خوجا تئز منه خراج وئرا!

اگلەن بير قولاق آس سۇزه،
سـوروب قـفلەن، گـئتمە دوزە،
ايـنـدى سـنـه ووررام نـيزە،
خوجا، تئز منه خراج وئرا!

يوخسا تـانـيـمـاـدين مـنى؟
قـيررام حـلبـى، يـمـنى،
وورارام اۇلدوررەم سـنى،
خوجا، تئز منه خراج وئرا!

داغـيـديـب آلام پـولونو،
سـويارام دؤولت، مـالـينى،
كـسـەرم سـنـين يـولونو،
خوجا، تئز منه خراج وئرا!

دهلى حسن گلدی دیله،
میصری قیلینج آلدی اله،
آپارارام چنلی بئله،
خوجا، تئز منه خراج وئرا!

سۆز تاماما یئتیشدی، دهلى حسن دئدی:

- یوخسا منی تانیمیرسان؟

احمد تاجیر باشی دوش باسیب دئدی:

- نییه تانیمیرام؟ سن چنلی بئللی قوچ کوراوغلونون سرکاری دهلى حسن سن. مال دا،

پول دا، نؤکرده هامیسی قورباندی سنه. دهلى حسن دئدی:

- او یاغلی دلی ساخلا، بازاردا سنه لازیم اولار. خراجی وئر، کئچ گئت!

احمد تاجیر باشی بو بیرى تایینا آددادی.

بلی، احمد تاجیر باشی باشلادی خیریدا. او شهر سنین، بو کند منیم، بازار آچدی،
سوودا قوردو، گتیردیگی ماللارین هامیسینى ساتدی حسن پاشانین تاپشیردیغی ماللاری
آلیب. تزه دن قفله - قاتیری یوکلەیب دوز قیرخ گوندن سونرا یولا دوشدو.

گلیب چنلی بئلین دوز اون بئش آغاجلیغیندا بیر تپه نین دیبینده منزیل ائله دی.
آداملارینی باشینایغیب دئدی:

- ایندی اصیل معرکه بوردادی. یا کوراوغلویا وئرن آللّه، یا منه. گؤره ک ایندی کیم

کیمه دووگله جک.

یئنّه ده چیخدی تپه نین باشینا، ساغ الینی کؤلگه لیک ائله ییب قویدو گؤز لرینین اوستونه،

باشلادی چنلی بئلین قاراوولخانالارینا باخماغا.

بونلار بورادا باخماقدا اولسونلار، ایندی سنه کیمدن دئییم، کوراوغلودان.

کوراوغلو بیلیردی کی، احمد تاجیر قاییداجاق. اؤزونون ده نجه چوخ بیلیمیش

اولدوغونو بیلیردی. گؤز لرینین ایشیغینادا بلدایدی. اودوکی، اوزو باشلادی اونون یولونو

گۆزله مه يه. دئ بئش گون، اون گون، اون بئش گون، آخیردا گلیب اوگون اولدوکی، احمد تاجیر باشی کاروانلا گلیب چنلی بئلین اون بئش آغاجلیغینا چاتدی.

احمد تاجیر باشی کاروانی اگله ییب تپه دن باشینا چیخاندا کوراوغلو آغ قایادا، قاراوولخانادا ایدی. دوروب یوللارا باخیردی. گۆردوکی، بلی، کاروان گلدی، دوشدو. آنجاق چوخ اوزاق ایدی. دئیه ن لاپ عمللی سانا بیلمه دی کی، احمد تاجیر باشینین کاروانیدی، یا اینکی باشقا کارواندی. بو طرفدن احمد تاجیر دا باخیب قایانین باشیندا کوراوغلونو گۆردو. آنجاق چوخ اوزاق اولدوغونا گۆره یاخشی سئچه بیلمه دی. های ووردو آداملارینا کی:

- قفله - قاتاری چکین، تئز گئری قایداق. دئیه سن قاراوولخانادا آدام وار. ال - آیاق ائله بین کی، یوخسا بو ساعات اوستوموزو آلارلار.

بیر سو ایچیم ساعتدا کاروان قاطارلانیب گئری دؤندو. کوراوغلو بیلدی کی، کاروان احمد تاجیر باشینین کاروانیدی. اؤزوده اونو قایادا گۆروب، اودوکی، قورخودان دؤنوب قاپچیر و تئز اؤزو یئره سیندی، پاپینجینی قایادان دره یه توللادی. دالینجادا بیر سرنیج قاتیق آتدی. احمد تاجیر باشی هله تپه دن دوشمه میشدی. باخدی کی، قایانین باشیندان بیر قارا شئی قالخیب دره یه طرف ائندی. دالینجا دا بیر آغ شئی دوشدو. های ووردو، کاروانی اگله دی. دئدی:

- قورخمایین! گۆزلیم منی آلدادیب. قایادا کی آدام دئیلمیش. قارا قوشوموش. زیل آتیپ اوچوب گئندی.

کاروان اگلندی. کوراوغلودا کی گیزله نیب. سرکار احمد تاجیر باشیندان سوروشدو:

- ایندی نه دئیرسن؟ دوشه ک؟ یا گئنده ک؟

احمد تاجیر باشی دئدی:

نئجه کی یعنی دوشه ک؟ قاراوولخانادا آدام اولسایدی، او قوش اورایا قونا بیلمه زدی.

بو ساعات چنلی بئله آدام یوخدو. گئنه گۆره سن هارایا چاپقینا گئدیبلر. تئز اولون سورون

کاروانی، کئچه ک گئده ک.

بلی، کاروان تزه دن یول باشلادی. ایندی کاروان گلمکده اولسون، گۆره ک کوراو غلو نه ائله دی؟ کوراو غلو ائله کی آرخاینلاشدی کی، کاروان گلیر، یاواشجا قایادان دوشدو، قیرآتی مینیب باشلادی گۆزله مه یه. او قده رگۆزله دی کی، کاروان گلیب چنلی بئلین یانینا چاتدی. کوراو غلو بیردن پوسقودان چیخدی. ایلدیریم کیمی شیغیییب کاروانین باشینین اوستونو آلدی. کاروان اهلی بیر - بیرینه ده گدی. بیر چاخناشما دوشدو کی، گل گۆره سن. کوراو غلو بیر حمله ده احمد تاجیر باشینین قاباغینا گلیب دئدی:

آغیر هالایلار دؤشلهرم،
توؤک مالینی گئت، بزیرگان!
چوخ بئله فئللر ایشله رم،
توؤک مالینی، گئت بزیرگان!

الیمدن گله رسن جاننا،
میصری قیلینج سیغمیر قینا،
چکسه م بو یانارسان قانا،
توؤک مالینی، گئت بزیرگان!

سنسن احمد تاجیر باشی،
توؤک دورره م دیده نندن یاشی،
باشلامامیش ترساواشی،
توؤک مالینی، گئت بزیرگان!

قاييا باشيندا دورارام،
موخننت بسوينون وورارام،
سنه بير عمود وورارام،
توگ مالييني، گئت بزيركان!

کوراوغلو يام، بير آسلا نام،
قيلينج دئيليم پاسلا نام،
چتين دینجه لم، ياسلا نام،
توگ مالييني، گئت بزيركان!

احمد تاجير باشی گوردو ایش ایشدن کئچیب. تزه دن کوراوغلو بونا مال وئره سی
دئیل. اوزلرینی ده ائله پیس یئرده بندرگاها سالیب کی، داعوا ائله مک فیکرینه دوشسه،
هامیسی قیریلجا ق. حیلہ نیقابین اوزونه چکیب دئدی:

- کوراولسون منیم آنام. اوشاقلیقدا بیردفعه منی آیاق یالین کیلیم اوستونده گزديریب.
اودوکی گوزوم بیرآز ایشیقدا دوشوب یوخسا او اولماسایدی یاپینجینی قارا قوشدان
سئچمه زدیم. ایندی قوچ کوراوغلو، کئچه نه گودشت دئیهرلر. اولاجاغا چاره یوخدور. سن
منه دوو گلدین، آنجا ق بو کاروان توقات پاشاسی حسن پاشانین کاروانیدی. دای بوندان
سونرا من اونون اوزونه چیخا بیلمه رم. ایندی کی، ماللاری آپاریرسان، ائله اوزوموزوده
آپار، سنین یانیندا قالاق. خئیریمیزدن ساوایی ضریریمیز ده یمه ز.
کوراوغلو دئدی:

ماللاری آپاراماغینا، آپاراجاغام. نه قده رکی، من ساغام قافین بو اوزوندن او اوزونه گره ک
بیر آرشین بئزده گئچمه یه.

اوکی، قالدی سیزی چنلی بئله آپارماغا، من مرده م. قوناق کی وار منیم عزیزیم، ایکی
گوزومدو. دوشون قاباغیم!

احمد تاجیر باشی قفله قاتیری دا، نۆکر - ناییبی ده گۆتوروب دوشدو کوراو غلونون قاباغینا، بیر باش گلدیلر چنلی بئله.

بلی، یئتیشدیلر. ده لیلر هامیسی ییغیلدی. ایشدن احوالپورسان اولاندا احمد تاجیر باشی اوزو کوراو غلونون نئجه فند گلیب، اونلاری آلداتماغینا آفرین دئدی. کوراو غلو اوزونو احمد تاجیر باشییا توتوب دئدی:

- احمد تاجیر باشی ایندی سیز منیم قوناغیم سینیز. دئیین گوروم نه ایسته ییرسیز. حاضیر ائله تدیریم. اوندا گوره رسینیر کی، حسن پاشانین مجلسی یاخشی اولدو، یا کوراو غلونون.

- کوراو غلو اگر بیزه یاخشی حورمت ائله مک ایسته ییرسنسه بایازید یازیسیندا یاخشی جئیرانلار اولور. گۆندهر اونلاردان ووروب گتیرسینلر، بیزه جئیران کابابی وئرا کوراو غلو دئدی:

احمد تاجیر باشی، من ائله بیلدیم کی، سن مندن چوخ قییمتلی بیر شئی ایسته یه جکسن. جئیران کابابی نه دی کی؟ بو چوخ آسان ایشدی. سیزه جئیران کابابی وئرمک منه بورج اولسون.

کوراو غلو بئله دئجه ک ائیواز یثردی ایره لیه کی:
- کوراو غلو ایذین وئر قوناقلاریمیزا جئیران گتیرمه یه من گئدیم. کوراو غلو ایذین وئریب دئدی:

- یاخشی، هالای پوزانلا توخماق وورانی دا اوزونه یولداش گۆتور، گئت! آنجاق تئز گل!

ائیواز تئز یاراقلاندى، یاساقلاندى. هالای پوزانلا توخماق وورانی دا اوزویله گۆتوروب گئتمک ایسته ینده، ده لیلر، خانیملا یئره یثردن تۆکولدولر کوراو غلونون اوستونه کی: «سن جئیران اتیندن اؤترو بونلاری نییه بایازید کیمی اوزاق سفره گۆنده ریرسن؟ گئده رلر، باشلارینا بیر ایش - زاد گلر». ده لیلر بئله دئیهنده کوراو غلو آیاغا دوروب دئدی:

- کوراوغلو سۆزۈ بىر دۋە دئىەرە، اونلار گىتتمە سەلر اۆزۈم گىتدە جەيم. قوناغا وئردىگىم سۆزدن دۆنمەرم.

دەلىلدە، خانىملاردا گۆردۈلر يوخ، کوراوغلونو سۆزوندىن دۆندەرمەك اولمايماق. بىردەكى، سۆز وئرىپ قورتارىپ. بوندان سونرا ھىچ دۆندەرمەك دە ياخشى دوشمەز. چار - ناچار راضى اولدولار. ائىواز گىل آتلارى مېنىدە کوراوغلو آلدى سازى. دئدى:

ائىياز آتى ياخشى ساخلا،
دۇشودو بايازيد يوللارى.
يوللار آيرىجىنى يوخلا،
بىئىدى بايازيد يوللارى.

ھالاي پوزان قوللار بوکەر،
توخماق ووران قەرىن چكەر،
عرب آت نال - مېخىن تۆكەر،
داشدى بايازيد يوللارى.

بايازيد خوش منظرە دى،
تولک، تىرلانا بىرەدى،
قايايدى، داغدى، درەدى،
قاشدى بايازيد يوللارى.

ايسىتەرەم ار باغرى ياران،
قانلى مەيدانلاردا دوران،

دومان، چووغون، سويوق، بوران
قىشىدى بايازىد يوللارى.

كوراوغلويام، هووور - هووور،
آچما، قانلى يارام سويور،
نامرد قاچير، جومرد قوورور،
لششىدى بايازىد يوللارى.

خان ائىواز، ھالاي پوزان، توخماق ووران كوراوغلو ايلە، دەليزلە، خانىملارلا
گوروشوب آتلارىنى مىندىلر. يول باشلاماق ايستەيەندە نىگار خانىما دئدى:
- بوگون يولدا، صاباح اوودا، بىرىسى گون آخشام ان شاللە بوردايىق.
بونو دئيب آتلارىنى سوردولر. بايازىدا طرف يول باشلايدىلار. اونئجە دئەزلر آشىرىم،
كئچىرىم كئچدىلر، آخشام اوستو اوزلرىنى بايازىد كوشىنىنە يئتىردىلر. باخدىلاركى.
قارائلىق قووشور. دوشوب آتلارى يانجىدار ائلەيبىب اوتا بوراخدىلار، اوزلىرى دە بىر بالاجا
چىملىكلە باشلارنىن آلتىنى دىك ائلەيبىب ياتدىلاركى، سحر تئزدن دوروب اووا
باشلاسىنلار، آتلاز اوتلاماقدا اولسون، بونلاردا يوخلاماقدا، سەنە كىمدن دئىيم، كىمدن
دئىيم، احمد تاجىر باشىندان.

احمد تاجىر باشى گئجەنى آرايا سالىب، اوزونو وئردى قولون يانينا، بىر طرفە چكىب
دئدى:

- دئ گوروم، عەدىنە وفالىسان، يا يوخ؟

قول دئدى:

- منىم سوزوم، سوزدو، آغا! بو نئجە موددەندە سنى گوزلەمىشم.

احمد تاجىر دئدى:

سحرە ياخين گرەك بىرات اوغورلايب دوشەسن يولا. ھەر نئجە اولسا، اوزونو

يئٲيره سن توقاندا حسن پاشايا، بيزيم توتولما غيميزي دا اونا بير خبر وئره سن، ائيواز گليب بايازيدا گئٲديگيني ده. آما گره ك ائله گئٲده سن كي، بير آدام سني گورمه يه. بيلسه لر كي، سني من گونده رميشم. منيم بورادا ده ريمه سامان تپه رلر.

سوزونو دئييب، احمد تاجير باشي يئنه ده قايتدي اوز يئرینه، قول او قده ر گوزله دي كي، گئجه لاپ كئچدي، دوروب اوزونو وئردى ياغي قوروغونا. عرب آتى توتوب ميندي، بير باش توقات سنسن دئييب يولا دوشدو.

ايندي اثشيت سنه دئيم بايازيد پاشاسي خليل پاشادان. ائله كي خليل پاشا گوردو احمد تاجير باشينين وئردىگى وعده دن كئچدي، بيلدي كي، اونون باشيندا بير ايش وار. او ساعات احمد تاجير باشينين دئديگى سوزلر اونون ياديندا دوشدو. او گوندن برى بوتون يوللارا، بندلره، يازيلارا، كووشنلره آدملار قويدوكى، «گوزده - قولا قدا اولون. گره ك بو ياخينلاردا كوراو غلو بو طرفده ن گله. كيم اونو گوروب خبريني منه گتيرسه، اونو دونيا ماليندان غنى ائله يه جه يم». اوزوده ال آلتى تداروك گوروب، قوشون - زاد حاضيرلا دي. غرض، آز كئچدي بيلميره م، چوخ كئچدي بيلميره م، بيرگون سحر تئزدن كئشيكچيلردن بيرى گلدى كي:

- پاشا ساغ اولسون! دئيه سن او آداملار كي، سن دئييردين، گليب چيخيرلار.

خليل پاشا قورخودان بير بوى آتلاندي، سوروشدو:

- اده نئجه آداملار؟ بير عمللى - باشلى دانيش گوروم، نه دئييرسن؟

كئشيكچى دئدى:

- والله، پاشا ساغ اولسون، كووشنده اوچ نابلد آدام وار.

هئچ بيزيم يئرلرين آدامينا اوخشاميرلار. ائله ديرلر كي، هره سى بير كل بويدا، سحردن

كووشنده جئيران اوولا بيرلار.

خليل پاشا او ساعات قوشون بويوگونو چاغيردى كي:

- اويره ن، گور او آداملار كي مديلر؟

- تئز آدام گۆنده رديلر، بلدچی سالدیلار، ال آلتیندان اؤیره نديلر کی، یوخ کوراوغلو دئیل، آما کوراوغلونون ده لیلریندن دیرلر. اؤزوده بیرى کوراوغلونون اوغلو ائیواز دی. خلیل پاشانین کئفی آچیلدی. او ساعات امر ائله دی کی، پهلوانلار، سرکرده لر هامی بیغیلین. مجلس آچیب باشلادیلار مشوره ته. آخیردا چوخ گؤتور - قويدان سونرا هامیسی بئله دئیلر کی، بس، اگر بیز کؤوشنده داعوا باشلاساق اونلاری توتا بيلمه یه جه ییک. قیردیقلارینی قیریب، اؤلدوردوکلرینی اؤلدوروب، اؤزلی ده قاچیب الدن چیخاجاقلار. خلیل پاشا دئدی:

- یاخشی سی بودوکی، قاراب اقارا دالارینجا گؤز قویوب گؤزله یه ک گؤره ک آخیردا نه ائله یه جکلر. اگر شهره گلدیلر، نه یاخشی. شهرده توتماق آسان اولار. یوخ اگر ائله اورادان دؤنمک ایسته دیلر، دای اوندا آیری علاج یوخدو، باشلاریق داعویا. یا اونلارا وئره ن آله، یا بیزه.

بو طرفدن ده ده لیلر ایشدن بیخبر جئیران اولاییردیلار. دئ ووردولار، بئش جئیران ووردولار، باخدیلا کی، قارانیق قووشور. ائیواز دئدی:

- گلین گئجه نی بورادا کئچیره ک، سحر تئزدن دوروب بیر نئچه سینی ده ووروب، آخشام اؤزوموزو چنلی بئله چاندیراریق. ده لیلر ائیوازی فیکیرینی به یه نديلر. جئیرانلاری دا، آتلاری دا گؤتوروب بولاق باشینا گلدیلر. آتلاری یئنه ده یانجیدار ائله ییب اوتا بوراخیلار، اؤزلی ده بیر آز کباب بیشیریب یئدیلر، سرین سودان ایچدیلر، توققانین آلتین برکیدیب اوزانیدیلار. خلیل پاشایدا ائله بولاییم ایدی، قوشونا حؤکم ائله دی کی:

- گؤزله یین، ائله کی یوخویا گئندیلر، اوچونوده توتوب ال - آباغین باغلا یین!

بلی، بیر ساعات گؤزله دیلر، ایکی ساعات گؤزله دیلر، ده لیلرین سس - سمیری کسیلدی. خلیل پاشا پهلوانلاردان بیر نئچه سینی آیریب دئدی:

- ایندی مئیدان سیزیندی. یئر یین! آما ائله گئدین کی، اویانماسینلار.

پهلوانلار پوستودان چخیب، یاواش - یاواش آتدیلار ده لیلره طرف. ایندی

اڭشیت، سنه کیمدن دئیم. هالای پوزاندان. هالای چوخ ائحتیاطلی آدام ایدی. اؤزوده ائله سایق یاتیردی کی، لاپ سئرچه کیمی. بالاجا شیققیلتی اولدو، اویاناردی. بیرده بیر هنیرتییه گؤزلیرنی آچدی. گؤردوکی، قارانیقدا بودو، بیر نئچه آدام سینه - سینه گلیر. تئز دومسوکله ییب یولداشلارینی اویاتدی کی:

- اوشاقلار دورون! اوستوموزه دوشمن گلیر.

دهلیلر اویاندیلار. آما هئچ بیرسی یئریندن تریپمه دی. گؤزله دیلرکی، گؤرسونلر گلن لر کیمدیله، نه ائله یه جکلر؟

بلی، پهلوانلار گلیب لاپ یاخینلاشدیلار. ائله اللرینده کی ایپلری حاضیرلا ییب اونلارین اوستونه آتیلماق ایسته یه نده دهلیلر یئردن قالخدیله. میصری قیلینجلار چکیلدی، بیرنجی دسته پهلونلاردان بیر ایش قالدی، بیرده ائش. خلیل پاشا ایشی بئله گؤروب، حؤکم ائله دی قوشون یئردی. دهلیلر تئز آتلاری میندیله. اؤزلیرنی ووردولار قوشونا. دئییرلرکی، دهلیلر دوز سحرین اؤزونه جن داعوا ائله دیله. بیر گونده نه قدهر جئیران وورموشدولارسا، دؤرد، بئش او قدهر خلیل پاشانین قوشونوندان قیردیله. سحر آچیلاندا خلیل پاشا گؤردو بئله لیکله بیر کار حاصیل اولمایاجاق. بونلار قوشونو قیریب ترک ائله یه جکلر. اؤزلی ده کی، اله کئچمه یه جکلر. قوشون بؤیوکلیرنی چاغیریب حؤکم ائله دی کی:

- آتلارینی وورون، پیادا قالسینلار.

قوشون بؤیوکلی هر طرفدن دؤشندیلر آتلارین اوستونه. آت ها آت، آخیردا کی آتلارین اوچونوده ووردولار. دهلیلر قالدیلار پیادا و خلیل پاشانین قوشونو هر طرفده ن شالغام ائله ییب اونلاری آراکسمه یه سالیب تکلهدی.

شیرین داعوادا ائیوازین آیاغی ایلشیب اوزو قویلو ییخیلیدی. دای یانیندا یولداش یوخودو کی، باشینین اوستونو کسدیریب قوروسون. دوشمن هر طرفدن تۆکولدو. توتوب اللرینی باغلادیله. خلیل پاشا حؤکم ائله دی، او چونون ده آیاغینا کونده ووروب، زیندانا

سالدیلار. قاپییا دا یوز یاراقلی - یاساقلی کئشیکچی قویدولار. اوندان خلیل پاشا گوتوروب توقاتدا حسن پاشایا بیر برنامه گوندهردی کی: «کوراوغلونون اوچ دهلیسینی توتموشام. دورما گل!»

قاصید نامه نی آپارماقدا اولسون، دهلیلر زینداندا یاتماقدا، سنه کیمدن دئییم، نیگار خانیمدان.

نیگار خانیم وعده گونو آخشاما جان گوزله دی. ائیواز گیل گلیب چیخما دیلار. نیگار دؤندو بالاسینی ایتیرمیش مارالا. چنلی بئلی گوتوردو باشینا. دهلیلر، خانیملا ریغیل دیلار. دلیل - دلایل، آخیردا بیر تهر سا کیتلشدیر دیلر کی: «سحره جن گوزله یه ک، گلمه سه لر دالارینجا گنده ریک». گئجه دؤندو اولدو بیر جهنم. او نئجه دئیهرلر، ایلان ووران یاتدی، چایان ووران یاتدی، نیگار خانیم یاتا بیلمه دی. ائله گوزونو یومجاق اوشاقلار گلیب دوردولار گوزونون قاباغیندا. غرض، فیکیر، خیال، گئجه نین بیر عالمینده یوخو اونو آپاردی. ائله گوزلرینی تزه جه یومموشدو، گوردو قاندان بیر دریادی، هالای پوزان، توخماق ووران، ائیوازدا بو دریانین ایچینده. آما ائله ائیواز آزالیرکی، باتسین. نیگار ده لی کیمی یئریندن سیچراییب اوزونو سالدی کوراوغلونون اوستونه. آلدی گوره ک نه دئدی:

وئردیگی وعده دن کئچدی،
گلمه دی، ائیواز گلمه دی،
یاغیلار قانینی ایچدی،
گلمه دی، ائیواز گلمه دی.

چنلی بئلین اویاسیندا،
کونلوم خان ائیواز یاسیندا،
چالخانیر قان دریاسیندا،
گلمه دی، ائیواز گلمه دی.

دوشموشدون بوغاز لووونا،
 یوللادین جئیران اووونا،
 قوربانام ائیواز بویونا،
 گلمه‌دی، ائیواز گلمه‌دی.

سردار اؤلسه، عالم یاتار،
 موخننت مقصده چاتار،
 چنلی بئلیم یاسا باتار،
 گلمه‌دی، ائیواز گلمه‌دی.

ائیوازی یوللادین شاما،
 قیلینجیندان قانلار دامما،
 وعده وئرمیشدی آخشاما،
 گلمه‌دی، ائیواز گلمه‌دی.

بایازید قیراغی سازدی،
 گؤلرینده اۇرده‌ک، قازدی،
 دوشمن چوخدو، اونلار آزدی،
 گلمه‌دی، ائیواز گلمه‌دی.

ائیوازا بسله‌دیم گوللر،
 اؤتوشمز شئیدا بولبوللر،

آی نیگار، باشینا کوللر!...
 گلمه دی، ائیواز گلمه دی.
 نیگارین آغلاما غی کوراو غلونو جوشدوردو. آلدی، اونون جاوابیندا گۆره ک نه دئدی:

اوره ییمی ائله ییب قان،
 آغلاما، نیگار، آغلاما!..
 اولوم گۆزلرینه قوربان،
 آغلاما، نیگار، آغلاما!..

ایگید اولان جفا چکه ر.
 دوست یولوندا قانین تۆکه ر،
 آغلاما غین باغیریم سۆکه ر،
 آغلاما، نیگار، آغلاما!..

غملی کۆنول دمه گلمه ز،
 دردی اولان آغلار، گولمه ز
 قورخاقلار ارقدری بیلمه ز،
 آغلاما، نیگار، آغلاما!..

ده لیلریم گلهر جوشا،
 موخننت ائیلهر تاماشا،
 قان قوساجاق خلیل پاشا،
 آغلاما، نیگار، آغلاما!..

مئيداندا نعره چكهرم،
گويدهن اود - آلوو توكهرم،
داغلار، قايالار سوكهرم،
اغلما، نىگار، اغلما!..

قىزىب جوشماميشام هله،
جيداىلا قوماش اولچوله،
اسيرگله چىنلى بئله،
اغلما، نىگار، اغلما!..

كوراوغلويام، ارگۇتورره،
من بايازىدا يىتتيرره،
اىيوازي آلار، گتيرره،
اغلما، نىگار، اغلما!..

سۆز تاماما يئتيشدى. كوراوغلو ھاي ووردو. دەلى چاغىرىپ حۇكم ائلەدى كى:
- ائىوازين، ھالاي پوزانين، توخماق وورانين دىستەلىرى اتلانسينلار. ھەر دىستە اۋز
سركرده سىنين دالىنجا گئەجك.

اوندان دۇنوب دەلى مئھترە دئدى كى، قىرآتى يەرلەيىپ گتيرسين.
بىر سو ايچىم ساعاتدا دەلىلر توپلاندى. كوراوغلو اوزون دەلىلرە توتوب دئدى:

قوچ دەلىلر قولاقتا آسین!
گئەنلر آخى گلمەدى.
گىلین دولاق آت بئلىنە،
گئەنلر آخى گلمەدى.

قیشا دؤنسون گؤزهل یازیم،
ساناسان کی سیندی سازیم،
من بو دردی هارا یازیم؟
گئنده نلر آخی گلمه دی.

قانلی فلک نئجه قییدی،
کوراوغلونون قد دین اگدی،
قاری دوشمن گئنه چکدی،
سینه مه داغی، گلمه دی.

سؤز ائله تزه جه باشا یئتیشمیشدی، بیرده دهلی مئهرت باشی لولول قایتیدی کی:
- نه اوتورویسوز؟ بس، عرب آت آتارین ایچینده یوخدو.
چنلی بئل ده گدی بیر - بیرینه. هر یئری آختاردیلار، آت تاپیلما دی کی تاپیلما دی.
کوراوغلو های ووردو کی، یوخلایین گوروم، کیم یوخدو.
بیر آندا هر سر کرده اؤز دسته سینی یوخلادی. تاجیرلر یوخلاندی، نوکر - ناییب
یوخلاندی، دهلی حسن باخدی کی عربستاندان گلن قول یوخدو.
کوراوغلو هئچ بیر کلمه ده کسمه دی. گئتدی فیکره. آز فیکیرلشدی، چوخ فیکیرلشدی،
چاغیردی دهلی حسنی دئدی:
- من گلینجه احمد تاجیر باشینین اللرینه - آیاقلارینا زنجیر وروب زیندانا سالارسان.
احمد تاجیر باشی آد بزمینین بیرینی قاباغا قویوب دئدی:
- کوراوغلو، سیزده قوناغا بئله می حورمت ائله ییرلر؟
کوراوغلو دئدی:
- اینجیمه! ان شالله قول تاپیلاندان سونرا هامی سینین عوضینی چیخارداریق.

اوندان دمیرچی اوغلو نو چاغیریب دئدی:

- گورجو اوغلو ممدله تانری تانیمازی دا یانینجا گؤتور، گل!

بلی، ده لیلر آتلانندی. دمیرچی اوغلو، کوراوغلو، ممد، تانری تانیماز دا آتلا نیب حاضیر دایاندیلار. بو طرفدن ده دهلی مئهر قیرآتی ایفجین یهرله ییب چکدی اورتایا. کوراوغلو هر شئی حاضیر گؤره نده کوسا صفره دئدی:

بیر باش بایازیدا گلر سینینر. من سیزی اورادا گؤزله یه جه یم.

اوندا دؤنوب دمیرچی اوغلو گیله دئدی:

بیر قول قاچیرمیشام عربیستانا،

آرایین، آختارین، تاپین، گتیرین!

اگر گیرمیش اولسا ده لیکلی داشا،

آپارین، فرهادی، چاپین گتیرین!

بیر قولوم قاچیدیر آدی ایمیرزه،

وئرمه زدیم اللی یه، آلت میشا، یوزه،

وارینی - یوخونو تۆکون تبریزه،

ده یه رین ده یمه زه ساتین، گتیرین!

آختارین حلبی، گزین میصری،

باغلا یین یوللاری، کسین جئسیری^(۱)،

قول - قولا باغلا یین توتون اسیری،

صغیرین کبیره قاتین، گتیرین!

خبر آلین اونا مردین زاتینی،
آپاریبدی مرد ایگیدین آتینی،
توتون کسین ریزه - ریزه اتینی،
آتالار تورباسیندا آتین گتیرین!

کوراوغلو ایچیددی دوشمن قانینی،
قویار داعواگونو شیرین جانینی،
قیرین وزیرینی، توتون خانینی،
قولونو، قولونا چاتین، گتیرین!

سۆز تاماما یئتدی. دهلی مئهر آتین اوزه نگیسینی باسدی. کوراوغلو سئچیرادی قیر
آتین اوستونه. آت کوراوغلونو اوستونده گۆرچک ائله کیشنه دی کی، چنلی بئله سس
دوشدو. کوراوغلونون اوره یی آتلاندى، بئینی قیزدی، گۆزلری ترلان گۆزوکیمی آلولانیب
یاندی. سۆز سۆز عوضینده میصری قیلینجی چکیب دئدی:

یغیلسا مخلوقات، قورولسا محشر
ایسرافیل سورونو چالا، قویمارام.
چکه رم قیلینجی، گیره م مئیدانا،
اوچوردارام، بوردا قالا قویمارام.

کوراوغلو ائله سۆزون بیرینجی بندینی دئمیشدی. عاشیق جونون ائله بیر بایاتی
چکدی کی، هامینین بدن لریزه گلدی، دئدی:

من عاشیق تهله ده نم،
تک ائولی تهله ده نم،

آراسبار ترلانیام،
سونالار تکلله دهنم.

کوراوغلو دئدی:

خبر اولسون بایازیدین ائلینه،
دوشمه ییبلر من ده لینین فئلینه،
های دئییب مینمیشم قیرآت بئلینه،
بو قیصاصی روستم - زالا قویمارام.
یئنه ده عاشیق جونون الین قویدو قولاغینا. دئدی:

من عاشیقم شونقارا،
شاهین گرهک شونقارا،
جیک - جیک دئیهن سئرچه لر،
نئیلر شاهین - شونقارا؟

کوراوغلو دئدی:

بیر ایگیدکی آتاسیندان وار اوللا.
تولک، ترلان غوریت ائلده سار اوللا،
بایازیدا نئچه ده لیم وار اوللا.
آیا آپارماسام، ایله قویمارام.

جونون دئدی:

من عاشیق اوردو بادا،
سالماسدان اوردو بادا،

سـرکرده قـوچاق اولسـا،
هـئـچ وئـرمه ز اوردو بادا.

کوراوغلو دئدی:

باده لر ایچمیشم هله سرخوشام،
قورخ اوگونومدهن کی، قاینایام، جوشام.
توله کلر سیندیران بیر ترلان قوشام،
سارلار شیکاریمی آلا قویمارام.

جونون دئدی:

من عاشیق. اووون اوولار،
اووچولار اووون اوولار،
آلویزدان قالدان ترلان،
مورغوزدا اووون اوولار.

کوراوغلو دئدی:

قیررام قایالاری، ییخارام داغی،
خانلار زهر ایچهر سولطانلار آغی،
چنلی بئلدی قوچ کوراوغلو اویلاغی،
شاه دا گلسه، چنلی بئله قویمارام.

جونون گلدی لاپ کوراوغلونون یانینا دئدی:

- کوراوغلو! سؤزلریمه قولاق آس!

من عاشیق لنگریدی،
گمی دی، لنگریدی،
چوخ بیلیب، آزدانیشماق
ایگیدین لنگریدی،

سۆز کوراوغلانو آلدی، دئدی:

- عاشیق جونون، سۆزونو باشا دوشدوم.

جونون دئدی:

- گئت، کوراوغلو! یولچو یولدا گره ک. یادیندا چیخارتما! عاشیق دئییب کی:

من آشیغام بوداشا،

بو قانا یا، بوداشا،

ائله وورکی، یاغینی.

کله سیندن بود آشا!

کوراوغلو دئدی:

- عاشیق جونون، ایندی کی بئله اولدو، صاباح آخشاما اوشاقلاری بوردا مندن ایسته!

بونو دئییب کوراوغلو آتین باشینی چئویردی. ده لیلر، خانیملار ائله بیرجه بونو گوردولر.

کوراوغلو ائله بیل کی، بیر اوخ اولدو قارانیغا آتیلدی. ایندی قاباقدا کوراوغلو، دالینجا

دمیرچی اوغلو گیل، اونلارین دا دالینجا ده لیلر گئتمکده اولسون، سنه کیمدهن دئییم،

قولدان. قول نجه کی، چنلی بئلدن چیخدی، گون اورتایا کیمی بیرآت سوردو. ائله کی،

آرخاینلاشدی کی، دای دالینجا گلیب ائلییهن یوخدو، بیر بولاغین باشیندا دوشوب

منزیل ائله دی. بیرآت اولتادی، بیرآز دا اوزو دینجلدی، قالخب یئنه ده یول باشلادی،

آما دای ائله جان دیلدن آت سورموشدو. بئله - بئله صاباحیسی سحره یاخین گلیب یول

آیریجینا چاتدی. بیرده قولاغینا بیر سس ده یدی. دؤنوب دالا باخاندا گوردو واللّه، آیین

آیدینلیغیندا دالان بیر آتلی ائله گلیر، ائله گلیر کی، ائله بیل اوخدو، یاییندان چیخب

سوزور. تئز آتی یولدان چیخار دیب اوزونو وئردی تپه نین دالینا. باخدی کی گلن

کوراوغلودو.

کوراوغلو گلیب ایلدیریم کیمی قولون یانیندا کئچدی، قول اوز - اوزونه دئدی: «ای

دیل - ی - غافیل، یقین ایشین اوستو آچیلیب. احمد تاجیر باشی احوالاتی کوراوغلویا

دښيب. اودا منيم داليمجا توقاتا گنډير. تزه دن قول اولان بنده توقاتا گندهر؟ يا واشجا يولونو ده گيشيب، دوشدو ايکينجي يولا. ايندي قول ايکينجي يول ايله گتسين، بيز گوره ک کوراو غلو نجه اولدو؟

قيرآت سحره جن يول گنډيب، گون تزه چيخاندا کوراو غلونو يئتيردي بايازيدا. کوراو غلو ائله آتين اوستونده گيردي شهره. بيرآز اويانا دولاندي، بير بويانا دولاندي، گليب چيخدي بير يثره. باخدي کي، بورادا يوزه جن ياراقلي - ياساقلي آدام دايانيب کئشيك چکير. چاتيب اونلارا سوروشدو:

- آيه، کيمسينيز؟؟ بورادا نه دايانيسينيز؟

جاواب وئرديلرکي: «کوراو غلونون ده ليلري بورادا، زينداندا دوستاقديرلار. اونلارا کئشيك چکيرک».

کوراو غلو بير فيکيرلشدي کي، هله هئچ بير شئي ائله مه يه ييب ده ليلري گوره سون، بيرده جونونون سوزو يادينا دوشدو. نيگارين آغلاما غيني گوزونون قاباغينا گتيردي. ائله بيل کي، دونيا باشينا هرلندي. ميصري قيلنجي چکيب کئشيك چيلره هوجوم ائله دي. بير ساغا ووردو، بير سولا ووردو، بيرده دؤنوب اورتايا ووردو. کئشيك چيلري قاتيم - قاتيم قاتلاييب قاباغينا قاتدي. خليل پاشايا خبر چاتدي. پاشا حؤکم ائله دي قوشون يثريدي کوراو غلونون اوستونه گوزو ائله قيزميشديرکي، دالبادال قوشون گلمه ييني گورموردو. شيرين داعوادا بيرده گوزو ساتاشدي. گوردو خليل پاشا دوروب بير اوجا يثرده، قوشونا اوره ک - ديره ک وئير. بير ده لي نعره چکيب دئدي:

ايسواز دښيب چنلي بئلدن گلميشم،

ايندي بوردا محشر قورارام، پاشا!

ده ليلريم توتدو غونو بيلميشم،

گندهر، زيندانيني قيرارام، پاشا!

جوشوب اوخویارام دؤوران ایچینده،
گۆره رسن اؤزونو آلقان ایچینده،
شیرکیمی قیزارام مئیدان ایچینده،
تپینیپ باغیرینی یارارام، پاشا!

ایندی ائیلره رم یامان حالینی،
بیخارام قالانی، جاه - جلالینی،
بیغارام، آپارارام، دؤولت، مالینی،
تاختینا اود - آلوو ورارام، پاشا!

کوراوغلو سؤزون اوچ خانه سینی دئییب بیرده اؤزونو ووردو دریا - ی - لشکره. قیرا -
قیرا چاتدی مئیدانین باشینا. بیرده اورادان گئری دؤننده گؤردو بودو ده لیلر گلیر، نه گلیر.
ده لیلری گؤرجک کوراوغلونون اورهی آتلاتدی. آلدی سؤزون او بیرى خانه سینی دئدی:

بیر نعره چکه ره م ده لیلر یئریر،
گونون قاباغیندا جسدین سورور،
دومان تک یوردونو، یووانی بورور،
تامام داغی، داشی یارارام، پاشا!

کوراوغلو قاییتماز طوفان سالماسا.
جیدا ایشلتمه سه، قیلینج چالماسا،
ائیوازین الیندن بوگون آلماسا،
دیشلرینی بیر - بیر قیرارام، پاشا!

ده لیلر هئج نفس آلماییب، سییرمه قیلینج اؤز لرینی ووردولار قوشونا. کوراوغلو اؤزونو
زیندانا یئتیردی. آتدان دوشوب زیندانین قاپیسینا ائله بیر عمود ووردوکی، دمیر قاپی پول

اولوب یئرده تۆکولدو. ایچه رییه گیریب، اوشاقلارین اللرینی - آياقلارینی آچیب بايیرا
 چيخارتدی. اوندان آتی مینیب، دورما گلديم، اوزونو يئتيردی خليل پاشایا. خليل پاشا ال
 - اياق ائله يینجه کوراوغلو اونون، باشینین اوستونو آلدی. آما خليل پاشانی اۆلدوره
 بيلمه دی. ائله الینی قیلینجینا آتماق ایسته يیردی کی، قیرآت آغزینی ده پیرمان کیمی
 آيیریب، خليل پاشانین باشینی سالدی آغزینا. خليل پاشا بایاق ها جهنمه واصل اولدو،
 قوشون پاشانی اۆلموش گۆروب تسلیم اولدو. کوراوغلو حؤکم ائله دی. ده لیلر داوادلان ال
 چکدیلر. قوشونا آمان وئردی. اوندان سازی دوشونه باسیب دئدی:

خبر اولسون بايازيدین ائلینه،
 آپارام ائیوازی، قالا قويمارام.
 دئین سولطانلارا کؤچ ائله مه سین،
 بو قیصاص روستم - زالا قويمارام.

بيلمیره م، باهارام، یوخسا کی قیشام،
 قورخ او زاماندان کی، قاینایام، جوشام،
 قیریلماز قایایام، ترپمه ز داشام،
 فرهاد کولونگونو چالا قويمارام.

آلادی گۆزلی، قاشلاری یاغی،
 نیگار اولوب خان ائیوازين دوستاغی،
 چنلی بئلدی کوراوغلونون اوولاغی،
 شاه دا گله چنلی بئله قويمارام.

کوراوغلو ائیوازی، هالای بوزانی، توخماق وورانی دا گۆتوردو، ده لیلرله بیرلیکده
 چنلی بئله دؤندولر.

قولون قاچماسی

اٹشیت قولدان!

اٹله کی قول کوراوغلونون قورخوسوندان یولو ده ییشدیردی، دایانماییب، بیر باش آتی سوردو عَلم قولو خانین یانینا.

عَلم قولو خان بیر وارلی - کارلی، دؤولتلی خان ایدی. کندلری، باغلاری، سورولری، ایلخیلاری، ناخیرلاری، او نئجه دئیهرلر، بیرجه دونوزو اسکیک ایدی. دؤولتی یئر باتیریردی. دئیهرلرکی، هره بیر شئین بازی اولار. بو الم قولو خانین دا بیر خاصیییتی سنه دئییم کی، یامان آت بازیدی، بونون بیر ایلخیسی واردی کی، دونیادا اولان آتلارین هر رنگیندن، هر یاشاریندان بو ایلخیدا بیر جوت وارایدی: بیر اثرکه ک، بیردیشی.

اٹله کی قول گلیب چیخدی بورا، الم قولو خاننا خبر وئردیلرکی، بس بیر قارا قول گلیب آمما آلتیندا بیر آت وار، بیر آت وارکی، روزیگارین گوزو بئله آت گورمه ییب. اوزوده سنی گورمک ایسته ییر.

خان حوکم اٹله دی. قولو آتی ایله چکدیلر اونون حوزورونا. الم قولو خان باخدی کی، دوغرودان دا آت، نه آت؟.. آت دئیسن، بیر بزه کلی گلین دی. اوزوده یئرله، گؤیله اویناییر. الم قولو خانین گوزو دوشدو عرب آتا. اوزون قولا توتوب سوروشدو:

- دئ گورو، کیمسن؟ نه کاراسان؟ هارادان گلیب، هارایا گئدیرسن؟

قول دئدی:

خان ساغ اولسون، من احمد تاجیر باشینین قولویام. قایانین آیری اوزونه خیریدا گئتمیشدیک. قاییدان باش قولدورلار دوشدولر اوستوموزه. مال - دؤولتی آلدیلار. کاروان اهلینی ده هامیسینی اسیر ائله ییب آپاردیلار. بیرجه بو آتین سایه سینده من جانیمی قورتاریب قاچدیم. ایندی من گره ک بو خبری توقاندا حسن پاشایا چاتدیرام. آنجاق قورخودان گئده بیلیمیرم.

قولدولار منیم قاچاغیمی گوروب دالیمجا آت سالدیلار. ایندی یقین کی، بوتون بندرلری، یوللاری کسیبلر.

عَلَم قولو خان گئندی فیکره. دئدی:

- یاخشی، اگر من بو خبری حسن پاشایا چاتدیرسام، منه نه وئره رسن؟

قول دئدی:

- خان ساغ اولسون، من بیر قول آدامام. من قولون نه یی وارکی، سنه ده نه وئریم؟ دار - ی دنیا دا بیر بو جانیمدی کی، اودا اؤز ایختیاریم دا دئیل. آماکی، سن بو خبری حسن پاشایا چاتدیریب، احمد تاجیر باشینی اؤلومدن قورتارسان، او سنی دنیا مالیندان غنی ائله یهر. حسن پاشانین دا حورمت صاحبی اولارسان.

عَلَم قولو خان دئدی:

- منه دنیا مالی لازیم دئیل. من بو خبری حسن پاشایا چاتدیرام. آما بیر شرطله.

قول دئدی:

- بو جانیم قوریان اولسون سنه، خان، او شرط نه شرطدی؟

عَلَم قولو خان دئدی:

- شرط بودو کی، گره ک بو آتی ساتاسان منه. اؤزون ده تا آغان قورتارینجان منه

قوناقسان. گئنده ده سنه ایلخیدان اوره بین ایسته یه ن بیر آت وئره م.

قول دئدی:

- آت داسنه قورباندی، منیم جانیم دا. آنجاق آدام گونده ریلنده منیم ده او آداما
تاپشیریلایسی سوزوم وار.
عَلَم قولو خان دئدی:
- یاخشی.

او ساعات امر اولوندو، قاصید حاضیرلاندی. نامه یازیپ وئردیلر قاصیده. اوسته لیک
بیر نامه ده قول یازدیریپ وئردی اونا کی، بس: «حسن خان، احمد تاجیر باشی
کوراوغلونون اوچ ده لیسینی جئیران اتی آدی ایله آلدادیپ گونده ریب باپازید یازیسینا. تئز
قوشون یثردیب اونلاری توتسونلار».

بلی، ائله کی نامه لر حاضیر اولدو، قاصید بیر یویره ک آت مینیب دوشدو یولا.
ایندی قاصید شهردن چیخماقدا اولسون، قول دا الم قولو خانین یانیندا قالماقدا، سنه
کیمدن دئییم، دمیرچی اوغلو گیلدهن.

دمیرچی اوغلو، گورجو اوغلو ممد، بیرده تانری تانیماز سحر تزه جه آچیلاندا چاتدیلار
هامان یول آیریمینا. خوشباختلیقدان او گئجه یامان شئه دوشموشدو. باخدیلار کی، آت
لپیر - لپیر آیریلدی. لپیرلری بیر گئدیر باپازیدا طرف. آمما او بیر آیریلیب دوشوب
ایکینجی یولا. ده لیلر بیلدیلمر کی، باپازیدا طرف گئدهن لپیر قیر آتیندی، ایکینجی یولا گئدن
عرب آتین. اونلاردا آتلارین باشینی دؤنده ریب دوشدولر هامان یولا. گل هاگل، گلیب
چاتدیلار الم قولو خانین کؤوشنینه. ائله شهره طرف گئدیردیلر، بیرده باخدیلار کی، بودو،
بیر آتلی چاپاراق گلیر. دمیرچی اغلو دئدی:

- دایانین، بو آتلی شهردهن گلیر. قوی گل سین، بلکه بوندان بیر شئی اویره ندیک.
دایانیب باشلادیلار گؤزله مه یه، آتلی گلیب چاتدی. سن دئمه بو حسن پاشانین یانینا
گئدهن قاصیددی. تانری تانیماز آتا بیر قیرمانج گؤسته ریب، آلدی قاصیدین باشینین
اوستونو.

دئدی:

- ایه، دایان گوروم کیمسن، هارادان گلیب هارایا گئدیرسن؟

قاصید دئدی:

الم قولو خانین قاصیدی یم، توقاتا گئدیره. حسن پاشایا نامه آپاریرام.

تانری تانیماز سوروشدو:

- نه نامه؟

قاصید دئدی:

احمد تاجیر باشینین قولدورلار سویوبلار. ماللارینی آلیب، اوزونوده اسیر ائله ییبیلر.

ایندی اونون خبرینی آپاریرام حسن پاشایا. ائله بو سؤزده دمیرچی اوغلو چاتدی دئدی:

- الم قولو خان بواشی هارادان بیلیم؟

قاصید دئدی:

احمد تاجیر باشینی قولو خبرگتیریب. آلتیندا بیر یاخشی آت وارایدی، باغیشلادی الم

قولو خانا، اودا عوضینده اونا سؤز وئردی کی، خبری حسن پاشایا چاتدیرسین.

تانری تانیماز دئدی:

- نامه‌نی بری وئرگوروم!

قاصید دئدی:

- نییه وئریم؟

قاصید ائله بونو دئمه‌یینی گوردو، بایاق تانری تانیماز توتدو قاصیدین خیرتده گیندن،

کی:

- ایه، نئجه یعنی نییه وئریم؟

قاصیدین گوزلری چیخدی کله سینه. دمیرچی اوغلو بیر تهرکی، قاصیدی اونون

ایندن آلیب بوراخدی. ائله کی قاصیدین عاغلی باشینا گلدی، دمیرچی اوغلو اونا دئدی:

- احمد تاجیر باشینی قولدورلارتو تماییب. احمد تاجیر باشینی توتان کوراوغلودو. او

قول هر نه دئییسه، هامیسینی یالان دئییب. او آت دا کی، او، خانا باغیشلا ییب، اودا کوراوغلونون آتی دی. ایندی بورادان بیر باش قاییدارسان الم قول خانین یانینا. اونا دئیهرسن کی، کوراوغلونون، اوچ دهلیسی گلیب، قولودا، آتی دا ایسته ییرلر. قاصید بیر باش قاییتدی الم قولو خانین یانینا. الم قول خان احوالاتی خبردار اولجاق. حوکم ائله دی قوشون یثردی. دمیرچی اوغلو باخدی کی، قولون عوضینده، بودو قوشون گلیر.

باشا دوشدو کی، الم قولو خانین فیکیری اؤزگه دی. اوزونو یولداشلارینا توتوب دئدی:

داغلارا دوشوب آلاجا،
پاییزدیمی، یازدیمی اولا؟
دئیهرسن قورد قوش هرله نیر،
قارغادیمی، قازدیمی اولا؟

اوستوموزه گلیر قنیم،
گلدیگینی سیزه دئییم،
یاری سیزین یاری منیم،
صوحتدیمی، سازدیمی اولا؟

دهلیلر باخدیلار کی، قوشون گلیر. سن دئمه دمیرچی اوغلو قوشونو قارغایا، قازا اوخشادیرمیش. گورجو اوغلو ممد دئدی:

- دمیرچی اوغلو، اوراسینی چوخ دوز دئییردین کی، «صوحتدیمی، سازدیمی اولا؟» - چوخداندی کی، داعوا ائله مه میشیک. بوداعوا بیزیم اوچون ائله صوحت - ساز کیمی بیر شئی اولاجاق. آمما یاری اؤزونه گؤتوروب، یاری بیزه وئرمکله یاخشی ائله میرسن. بو یولدا شلیق اولمادی. سن بیر آدم، ایکیمیز بیر آدم، اؤزونوده بیر آدم حساب ائله ییرسن. ایندی کی بئله اولدو، من گئدیره م.

دميرچى اوغلو گوردو كى، سۆزگورجو اوغلو ممدە دەيىپ، آلدى سۆزونون اوچونجو
خانه سىنى دئدى:

قارشىمىزدا شىكار گوردوم،
گىزلىن دئىيل، آشكار گوردوم،
هرنه وار كى، سىنه وئردىم،
يوخسا پايىن آزديمى اولاي؟

ائله بو سۆزدە قوشون گليب چاتدى. تانرى تانىمازلا گورجو اوغلو ممد قىلىنجلارى
چكديلركى، داعوا باشلاسينلار.

دميرچى اوغلو قويمادى، دئدى:

- دايانين! قوى گۆره ك هله بونون فيكرى نه دى؟ بىز اوندان اوز آتىمىزى ايسته ييرىك.
او بىزدن نه ايسته ييركى، بئله قوشون گتيرىب.

گل سىنه سۆيله يىم، الم قولو خان!
آند وئرىم بوگون دؤيوش اولماسين!
كوكره يىپ آسلان تىك آخيدارام قان،
آند وئرىم، بوگون دؤيوش اولماسين!

چكهرىك قىلىنچى، كسهرىك يولو،
بىزىك ده لىلرده اوچ ده لى - دولو،
هله گلە يىبدى او قوچ كوراوغلو،
آند وئرىم، بوگون دؤيوش اولماسين!

مرد ايگيدلر موختنتدن ساپىلسين،
قارى دوشمن درەلرە تىپىلسين،

گره ک کور اوغلونون آتی تاپیلین:

آند وئیرهم، بوگون، دؤیوش اولماسین!

الم قولو خان ائله بیلدی کی، دمیچی اوغلو بئله دئمکده قوشوندان قورخور.های

ووردوکی:

- توتون، قوللارینی باغلایین! آتلازینی دا اللریندن آیین!

قوشون یثردی ده لیلرین اوستونه. میصری قیلینجلار چکیلدی. دمیچی اوغلو اوزونو

یولداشلارینا توتوب دئدی:

میصری قیلینج آیین اله،

سیز اویاندان، من بویاندان!..

آل قانی دؤنده رک سئله،

سیز اویاندان، من، بویاندان!..

دوشمنین قددینی بوکه ک،

باشلار کسه ک، یئره تۆکه ک،

خان قوروغوندا تورپ اکه ک،

سیز اویاندان، من، بویاندان!..

هایدی دوشمنین توشونا،

قان اوددوراق بو قوشونا،

گله ک کور اوغلو خوشونا،

سیز اویاندان، من، بویاندان!..

سؤز تامام اولدو. ده لیلر آج قورد کیمی اؤزلرینی ووردولار الم قولو خانین قوشونونا.

آخشام لاپ قارالاناجان بو قوشونا بیر وای وئردیلر کی، دنیانی الم قولو خانین باشینا دار

اٲله دیلر. خان داعوا باشلاماغینا پٲشمان اولدو. آنجاق دای ایش او یٲره کٲچمیشدی. آخشام اوستو خان حوٲکم اٲله دی. قوشون قاییدیٲ شهره دولدو. قاپیلاری دا برک - برک باغلادیلار. اونلار اوتوروب سحری گؤزله مکده اولسونلار، ائشیت ده لیلردن! ده لیلر دئدیلر: «بٲله لیکله بیز نه آتی، نه ده قولو آلا بیله جه ییک. ایندی شهره ده گیرسک اونلاری تاپماق اولما یا جاق. بس بیز نه اٲله یه ک کی، بو اؤزو آتی دا وئرسین، قولودا وئرسین».

تانری تانیماز دئدی:

- او منده.

سوروشدولار:

- نٲجه؟

دئدی:

بیز سحر گلنده الم قولو خانین ایلخیسی باخ، او دره نین ایچینده ایدی. گلین گٲده ک ایلخیچی لاری توتاق. ال آباقلارینی باغلایاق. اؤزونه ده سیفاریش گؤنده رک کی، قولو وئر، یادا کی ایلخینی آپاریریق. اوندا جانینین دردیندن گٲیریب وئر. تانری تانیمازین تدبیری ده لیلرین بٲئینه باتدی. دوروب آتاری مینیٲ، اؤزلرینی وودولار هامان دره یه. باخدیلار کی، ایلخی دوغرو دان دا دره ده دی. های دئدین دوشدولر ایلخیچیلارین اوستونه. ایلخیچیلار قیسقینی برک گؤروب تسلیم اولدولار. دمیرچی اوغلو دئدی:

- بو ساعات گٲده رسیز خانینیزین یانینا. دٲیه رسیز کی، یا قولودا، آتی دا وئرسین، یادا بودو کی، بوتون ایلخینی هایلایب آپاراجاغیق.

ایلخیچیلار اؤزلرینی یٲتیردیلر الم قولو خانین یانینا کی:

- تاختین تاراج اولسون، یهرین قانلا دولسون، نه اوتور موسان؟ بس حال - حکایت

بٲله. کوراوغلونون ده لیلری بو ساعات اگله شیبیلر دره نین گدیگینده، اؤزلری ده بٲله دٲییرلر.

الم قولو خان سوروشدو:

- اده، بیر عمللی - باشلی دانیشین گوروم، هانسی دره ده؟

ایلخی باشی دئدی:

- ائله داشلی دره ده ای... داشلی دره ده. باشین چاره سینی تاپ!

الم قولو خان گئتدی فیکره. هاندان - گئجده ن دئدی:

- بلی، اونلارکی گیردیلر داشلی دره یه، بیر ایل ده اورادا قالسالار نه بیز اونلارا باتا

بیلهریک. نه ده ایلخینی اونلاردان آلا بیلهریک.

ایندی سنه کیمدن دئییم داشلی دره دن. گور نجه دره ایدی. اوزوده چیخاجاغینا ایری

بیر داش دوشوب، یولو ائله کسمیشدی کی، کیم دره یه گیرسه یدی، گره ک یئنه ده قایدیب

گیره جکدن گئری چیخایدی. اودوکی، آدینا داشلی دره دئیر دیلر. ایندی ایلخی دره نین

ایچینده ایدی. ده لیلرده کسمیشدیلر هامان اودار گدیگی. اودورکی، الم قولو خان بوسوزو

ایلخیچلاردان ائشیتجک ال - آیاغی یئر - گؤیدن اوزولدو. دؤندو قوشون بؤیوکلرینه کی:

- تدبیر! دئیین گوره ک نه تهر ائله یک!

هئچ کس بیر مصلحت وئره بیلمه دی. ایش بئله اولاندا الم قولو خان حوکم ائله دی:

- قیزیم روقیه خانیم دئیین، گل سین منیم حوضوروما!

خبر گئتدی روقیه خانیم. روقیه خانیم دوروب گلدی الم قولو خانین مجلسینه.

روقیه خانیم کی وارایدی، الم قولو خانین بیرجه قیزی ایدی. دار - ی - دونیادا بو

قیزدان باشقا ذوریتی اولمامیشدی. اودوکی، الم قولو خان الیندن گلنه نی روقیه خانیم

اوچون ائله میشدی. دای علم قالمامیشدی، کیتاب قالمامیشدی کی، اونا اوخوتمامیش

اولسون. قیز اوزوده چوخ فهملی - فراستلی ایدی و بوتون علملری ازیر ائله ییب، آچارین

قویموشدو جیبینه. الم قولو خان همیشه چتین ایشه دوشنده روقیه خانیمی مصلحته

چاغیراردی. ایندی ده اونا گوره چاغیرتدیرمیشدی.

غرض، روقیه خانیم گلدی آتاسینین یانینا. الم قولو خان احوالاتی نجه کی اولموشدو

اونا دانیشیب مصلحت ایسته‌دی. روقیه خانیم بیرآز فیکرینده گۆتور - قوی ائله‌ییب دئدی:

- آنا! بو گلن هله کوراوغلونون ده‌لیسیدی. صاباح، بیرسی گون کوراوغلو گۆرسه کی، ده‌لیلر گلمه‌دی دوروب اؤزوده گله‌جک، سن بیر فیکیر ائله گۆر، اوندان نه اولاجاق.

الم قول خان دئدی:

- یاخشی بس نئجه ائله‌یک؟

روقیه خانیم دئدی:

- نئجه ائله‌یه جکسن؟ گره‌ک قولودا، آتی دا وئره‌سن، اونلار کی سنه بیر پیسیلیک ائله‌میردیلر. اؤز آتالارینی، بیرده دوشمنلرینی ایسته بیرلر.

الم قولو خان دئدی:

- قیزیم، ایش او یتردن کئچیب. اگر دونن ائله قاصیدی گۆنده‌رنده وئرسه‌یدیم، سن دئیهن اولوردو. آنجاق ایندی وئرسم، بوتون خانلارین، پاشالارین ایچینده بی حورمت اولوب گئده‌ریک. هر یئرده دئیهرلر کی، الم قولو خان اوچ آدامین الینده عاجیز قالیب تسلیم اولوب.

روقیه خانیم دئدی:

- سن نییه ائله ائله بیرسن کی؟ گۆتور اونلارا بیر نامه یازا! یازکی، بس من بیلمه‌میشم کی، سیز کوراوغلونون ده‌لیلرینده‌نسیز. من چوخدان کوراوغلو ایله دوست اولماغا فورصت آختاریرام. نامه‌نی لاپ ائله‌من اؤزوم گۆتوروب، وزیر وکیل ایله گئدیم اونلارین یانینا. گتیریم اونلاری ائوه. بیر نئجه گون قوناق ساخلا. حورمت ائله. آتی دا، قولودا وئر گئتسینلر. ائشیدنلرده دئسینلر کی: الم قولو خان کوراوغلونون دوستودو. اوندان سونرا قورخودان بیرخان، بیر پاشا سنین هنده‌وریندن کئچه بیلمه‌ن.

مجلسده کیلرین هامیسی روقیه خانیمین مصلحتینه آفرین دئدی. تئز نامه یازیلدی. روقیه خانیم وزیر - وکیل، آغ ساققال - قارا ساققاللاری دا یانینا آلیب، داشلی دره‌یه طرف

یول باشلادی. ده لیلر بیرده باخدیلار کی، بودو، بیردسته آدام گلیر، قابقلاریندا دا بیر قیز. هئچ بیرینن ده یارق - یاساغی یوخدو. دمییرچی اوغلو دئدی:

- آفرین سنه تانری تانیماز! تدبیرین یامان باش توتدو. الم قولوخان باریشماغا گلیر. او قدەر گؤزله دیلرکی، دسته گلیب یاخینلاشدی. باخدیلار کی، واللّه، بو قیز ائله بیر قیزدی، ائله بیر قیزدی، شام کیمی شؤعله وئیر، چیراق کیمی ایشیق سالیق. ائله بیل کی، ظالمین قیزی بوللوردان یارانیب. گورجو اوغلو ممد دئدی:

- ده میرچی اوغلو، کوراو غلویا مندهن سالام یئتیره رسن. دئیهرسن کی، گورجو اوغلو ممدده اولدو عشق ده لیس! دای اوندان کوراو غلو ده لیس چیخماز. مندهن اومیدینی اوزسون. من دؤنوب اولورام مجنون. بوینوما بیر زنجیر باغلا یا جاغام، اوجونودا وئره جهیم بو قیزین لینه. هارا چکهر، اوزو بیلهر.

دمیرچی اوغلو ماجال تاپمادی کی، گورجو اوغلو ممدین جاوابینی وئرسین، الم قولو خانین آداملاری گلیب چاتدیلار. روقیه خانیم سالام وئردی. دمییرچی اوغلو ادبله اونون سالامینی آلیب، علیک دئدی: روقیه خانیم الم قولو خانین نامه سینی وئردی. ده لیلر اوخوبوب نامه دن حالی اولجاق گورجو اوغلو ممد دئدی:

- گنده ک!

دمیرچی اوغلو دئدی:

- سن دایان!

سونرا اوزونو روقیه خانیم توتوب دئدی:

- بیز خانین مجلسینه ده گنده ریک. آنجاق شرطیمیز وار.

روقیه خانیم سوروشدو:

- شرطینیز نه دی؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- شرطیمیز بودو کی، قولودا، آتی دا، گتیریب بورا داجا وئره سینیز بیزه. بیزلردهن بیریمیز

اونلاری گره ک تئز آپارب کوراو غلو با چاتدیرا. اکیمیز گلهریک خانین حوزورونا.
روقیه خانیم دئدی:

- باش اوسته! سیز گۆزله بین. بیز یاریم ساعاتا گلهریک.
بونو دئییب، روقیه خانیم آداملاری گۆتوروب گئری قاییتدی. ائله کی اونلار گئدیپ
گۆزدهن ایتدیلمر، ده لیلر باشلا دیلار مشوره ته.
دمیرچی او غلو ده لیلردن سوروشدو:
- دئین گوروم، مصلحتینیز نه دی؟
تانری تانیماز دئدی:

منیم مصلحتیم بودو؛ اوقدهر گۆزله یه ک کی، آت ایله قولو گتیر سینلر. ائله گتیر دیلر،
ایکی سینی ده گۆتوره ک، بیر باش چیخیب گئده ک. بیزیم الم قولو خانین یانیندا نه ایشیمیز
وار؟ سونرا اورتالیدا حیيله - میيله اولار. خان طایفاسینا بئل باغلاماق اولماز.
گورجو او غلو دئدی:

- یوخ، تانری تانیماز، هر نه دئسن، دئی، بونو دئمه، بیز گره ک خانین یانینا گئده ک،
گئتمه سه ک هئچ اولماز.
دمیرچی او غلو دئدی:

- تانری تانیماز، گورجو او غلو آیری فیکیرله دئییر. آمما کی، بیز خانین یانینا
گئتمه لی ییک. یوخسا سن دئنه کی می ائله سه ک، ائله بیزده اولاریق خانلارین، پاشالارین
تایی. دای اوندان سونرا هئچ کس بیزیم سؤزوموزه اینانماز. بیرده دئیه لرکی، کوراو غلو
ده لیلری قورخدولار. لاپ حیيله ده اولسا، بیز گره ک گئده ک، آمما کی ایشیمیزی مؤ حکم
تو تاق.

ده لیلر سوروشدولار:

- نئجه؟

دمیرچی او غلو دئدی:

- بئله کی، بیزیم بیریمیز گره ک آتلا قولو گۆتوروب چنلی بئله آپارا، کوراوغلویا چاتدیراکی، ایشدی بیر حییله - زاد اولسا، آتلا قول الدن گئتمه سین. ایندی دئ گۆروم، چنلی بئله هانسینین گئده جکسینیز؟

گورجو اوغلو ممدده اوزون تانری تانیمازا توتوب دئدی:

- تانری تانیماز اوزون بیلیرسن کی، من دوست یولوندا جاندا کئچهرم. آمما بو یئرده گره ک منه کۆمک ائله یه سن!

او نئجه دئیهرلر، اولموشم، یئرده ن گۆتور. من گره ک او خانین مجلسینه گئدم. او قیزا هئچ اولماسا بیر دویونجا باخام. من اولوم، سۆزومو یئره سالما! تانری تانیماز دئدی:

- سن نییه اولورسن؟ قوریان اولسون سنه آت دا، قول دا، الم قولو خانین اؤزوده. هله دئسن، الم قولو خانین... گورجو اوغلو ممد تئز او نون سۆزونو کسدی کی:

- آماندی، ائله سۆزو دئمه!

ده لیلر گولوشدولر. بو دمده بیرده گۆردولر کی، دسته گلیر. عرب آتی دا گتیریلر، تانری تانیماز دئدی:

- عیبی یوخدو. سیز گئدین الم قولو خانین یانیندا کئف ائله یین. من ده بو کئفین عوضینی یولدا قولدا چیخاچاغام.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- آنجاق بیز الم قولو خانین یانیندا بیرجه گون قالاجاغیق. صاباح آخشام چنلی بئله اولاجاغیق. اولدوق، اولدوق. اولمادیق، اوندا بیلین کی، او نئجه دئیهرلر، باشیمیزده الیمیزده دئیل. کوراوغلویا ائله بئله دئیهرسن سونراسین اؤزو بیلر. هر نئجه کی، ائله مک لازیمدیر، اؤزو ائله ر.

بللی، دسته گلیب چاتدی. روقیه خانیم آتی دا، قولدا، دمیرچی اوغلو وئرب دئدی:

- ال - عهدی، مینه ل - وفا. بیز اؤز وعده میزی یئرینه یئتیردیک. سیزده سۆزونوزون

آغاسی اولون!

دمیرچی اوغلو دئدی:

- بیزه کوراوغلو دهلیسی دئیهرلر، خانیم! بیزده خیلاف سؤز اولماز. اوندان دمیرچی اوغلو گؤتوروب، قولو میندیردی تانری تانیماز آتینا. آیاقلارینی دا آتین قارنینین آلتیندا مؤحکم - مؤحکم باغلادی. قول باشلادی یالوارماغا کی:

- بیر غلطدی ائله میشم.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- بیزه هئچ زاد دئمه! هر نه کی سؤزون وار. چنلی بئلده کوراوغلویا دئیهرسن؟ ائله کی قولون ایشی دوزهلدی، اوندان تانری تانیماز دا عرب آتی مینیب اونو سالدی قاباغینا. یولا باشلاماق ایسته ینده دمیرچی اوغلو دئدی:

- آیه، تانری تانیماز، سن تانری سیز، آله سیز بیر آدامسان. یولدا آجیغین توتار، اونا بیر شئی - زاد ائله یهرسن ها... باخ، چنلی بئله سالامات آپار چیخارت! تانری تانیماز دئدی:

- تانری نی دا تانیماسام، کوراوغلونو تانییرام. ائله شئی ائله مهرم. بونو دئییب، تانری تانیماز آتا میندی. قول دا قاباغیندا چنلی بئله طرف یولا باشلادی. دمیرچی اوغلو اوقدهر گؤزله دی کی، اونلار گئدیپ گؤزدهن ایتدیله. اوندان اوزونو روقیه خانیمما توتوب دئدی:

- خانیم، ایندی بیز سیزین قوللوغونوزادا حاضیریق. هارایا دئیهرسن گئدهک! روقیه خانیم دئدی:

- قول صاحیبی اولاسینیز! بویورون!

روقیه خانیم دوشدو قاباغا. دمیرچی اوغلو ساغ طرفینده، گورجو اوغلو ممد سول طرفینده، قالان آداملار دا اونلارین دالینجا شهره طرف یول باشلادیلار. بلی. شهر قاپیلاری تابیاتای آچیلدی. قوشون چیخدی ایستیقبالا. قوربانلار بیخیلیدی یهره، جاه - ی جلال ایله

گلیب چاتدیلار خانلار قاپیسینا. الم قولو خان اوزو یئریندهن دوروب اونلاری پیشواز ائله دی. اللریندن توتوب مجلسه گتیردی. بیرینی ساغ طرفینده اوتورتدو، بیرینی ده سول طرفینده. وزیر، وکیل، هامی یئرلی - یئرینده اگلشدی، سونرا مجلسین یوخاری طرفینده بیر ایپک پرده آسدیلار. روقیه خانیم دا اوزو باشینین قیزلاری ایله گلیب بو پرده نین دالیندا قرار توتدو. الم قولو خان باشلادی صؤحبت. بیرآز اورادان دانیشدی، بیرآز بورادان دانیشدی، آخری مطلب اوستونه گلیب ده لیلردن عوذر خاهلیق ائله دی.

آما مجلسه نه دانیشیلدی ساگورجو اوغلو ممد هئج بیرینی ائشیمه دی. گوزلری ائله زیله نیب قالمیشدی پرده نین دالیندا. دمیچی اوغلو حتا بیرایکی دفه اونو دومسوکله دی ده، بیر شئی چیخمادی.

ائله کی خان عوذر خاهلیغینی ائله دی، یئمک - ایچمک باشلاندی، ساقی گیردی مجلسه. الم قولو خان ده لیلره بورادا بیر قوناقلیق وئردی، بیر قوناقلیق وئردی کی، نه دئیم یئدیله، ایچدیله، چالغیچیلار چالدی، اوخویانلار اوخودو، گئجه دن ده بیر پاس کئچمیش مجلس داغیلدی. دمیچی اوغلو ایله گورجو اوغلو ممد ده یئرسالیب، چکیلیب گئتدیله. هامی یاتدی. آما سن گل کی، ایلان ووران یاتدی، آما نه دمیچی اوغلونون گوزونه یوخو گلدی، نه ده گورجو اوغلو ممدین سحری بئله جه آچدیله. دان یئری سوکولنده دمیچی اوغلو قالدی کی:

- دور! گئتمک لازیمدی.

گورجو اوغلو دئدی:

- دمیچی اوغلو، اولومه دئسه ن بو ساعات گئدهرم. آما کی روقیه خانیم

آپارمامیش بورادان گئده سی دئیم.

دمیچی اوغلو دئدی:

- آیه ده لی اولما، آخماق اولما، بیر قیزی نئجه آپارا بیلهریک؟ بونا عالم نه دئهر؟

کوراوغلو نه دئهر؟ بیز کیشی ایله دوست اولموشوق، چؤره ک کسمیشیک.

گورجو اوغلو دئدی:

- بس نئجه ائله یه ک؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- هئچ زاد. نئجه ائله یه جه ییک. گنده ریک، من احوالاتی کور اوغلو یا دئیهره م. ائلچی

گوئنده ره ریک، آلاریق.

گورجو اوغلو دئدی:

- اوند ا بیرگون ده قلاق. هئچ اولماز سا بیرجه دفة ده، پرده آلتیندان دا اولسا، اونو گوروم

سونرا گئده ک.

دمیرچی اوغلو نه قدر ائله دیسه بیر شئی چیخمادی. گورجو اوغلونو یولا گتیره

بیلمه دی. آخیردا چار - ناچار قالدی.

ایندی بونلار بورادا قالماقدا اولسونلار، ائشیت چنلی بئلده ن. تانری تانیماز ساغ -

سالامات چنلی بئله گلیب، آتی دا، قولودا کور اوغلو یا وئردی. قول دوشدو کور اوغلونون

آیاقلارینا. کور اوغلو هئچ اونا طرف باخمادی دا. ده لی حسنه ایشاره ائله دی کی:

- آپار، سال آغاسینین یانینا. قوی اوشاقلاردا گل سینلر. سونرا اونلارین ایشینه

باخا جاغام.

قولودا احمد تاجیر باشینین یانینا سالیب، باشلادیلار دمیرچی اوغلو گیلی گؤزله مه یه

. گوندوزو گؤزله دیلر، گئجه نی گؤزله دیلر، صاباحی دا آخشاما جان گؤزله دیلر، ده لیلر گلیب

چیخمادی. ایش بئله اولاندا کور اوغلو آجیقلا ندی. های ووردو، بیر ده لی مئهردن، بیرده

خانیم لاردان باشقا چنلی بئلده نه قدر ده لی وارایدی، هامیسی آتلان دی. گئجه ایله یئددی

مین یئددی یوز یئتمیش ده لی دومان کیمی الم قولو شهرینی آرایا آلدی. ائله کی صفر

دوزه لدی، دسته لر هره اوز یئرینی توتدو، کور اوغلو تانری تانیمازی چاغیریب دئدی کی:

- دئ گوروم، نه مصلحت گورورسن؟ گئجه ایکن شهره گیره ک، یا سحری گؤزله یه ک؟

تانری تانیماز دئدی:

- کوراوغلو بیز یاخشی ائله ییب گلمیشیک. احتیاط کی وار، یاخشی شئی دی. آمماکی منیم اوره گیم جوخ ساکیتدی ده لیلرین باشیندا هئچ بیر شئی یوخدو. یقین ائله گورجو اوغلونون شوخلوغو توتوب. قیزین یانیندان آیرلا بیلمز. دمیرچی اوغلودا اونا گوره دایانیب قالیب، هر حالدا سحری گؤزله مک یاخشی دی. سونرا خجالتلی اولاریق. ده لیلر تانری تانیماز فیکرینی به یه ندیلر، اوقدهر گؤزله دیلرکی، سحر آچیلدی. شهر اهلی دوران - یوخودان باخدی کی، شهرین اطرافی توتولوب. جاماعاتی واهیمه آلدی. تۆکولدولر خانلیق قاپیسینا. الم قولوخان دوروب گوردو بلی، نئجه کی دئییرلر ائله دی. شهرین اطرافی ائله توتولوب، ائله توتولوب کی، ائله بیل اتدهن دیوار چکیلیب، تنز وزیري چاغیریب گؤنده ردی کی، بیلسین گؤرسون بونه اولان ایشدی. وزیر گلیب چاتاندا گوردو نه... گلن کوراوغلودو... کوراوغلو وزیري گورجک دئدی:

قاری، دوشمن، فند - فئلینی بیلیرم،
ده لیلریم بو شهرده قالیدی.
ساعات یاریم سیزه مؤهلت وئیرم،
ده لیلریم بو شهرده قالیدی.

شهرین یئرینده کوتان اکهره م،
زر - زیباسین چنلی بئله چکهرم.
میسری قیلینچ چکیب آل قان تۆکهرم،
ده لیلریم بو شهرده قالیدی.

کوراوغلو فرمانی مردی مردانا،
ده لیلریم یئرکله بیر آل قانا،

قاتارام شهرده توزو دوماننا،
 دهلیلریم بو شهرده قالیددی.
 وزیر باش آللولو قاییدیب احوالاتی الم قولوخانا دانیشدی. الم قولوخان روقیه
 خانیمی چاغیردی. روقیه خانیم دئدی:
 - قورخما! من بو ساعات ایشی یولونا قویارام. اورادان بیر باش گلدی دمییرچی اوغلو
 گیلین یانینا. دهلیلر ایشدن بی خبر حاضیرلاشدیلار کی، یولا چیخسینلار. روقیه خانیم
 آلدی گۆره ک نه دئدی:

دردیز آیم قوچ قارداشلار،
 بیر اومودوم سیزه گلیر...
 چوخ چتین اولوبدو ایشلر،
 بیر اومودوم سیزه گلیر...

کسییلر دؤرد بیر یانیمی،
 داغیدارلار خانمانیمی،
 آخیدارلار آل قانیمی،
 بیر اومودوم سیزه گلیر...

شاد اوره گیم اولوبدو قان،
 کوئلوم اولوبدو پریشان،
 روقیه خانیم سیزه قوریان،
 بیر اومودوم سیزه گلیر...

دهلیلر سوروشدولار:

- نه اولوب؟

بونو دئییب ایکسی ده باییرا چیخدیلار. آتلاری مینیب، بیر باش کوراوغلونون یانینا
 گلدیلر. کوراوغلو ائله کی دهلیلری ساغ - سالامات گۆردو، آرخایینلادی، اونلاری مذمت
 ائله مه یه باشلادی. دئدی:

باراک الله، صد مرحبا!..
 تئز گلن بئله می آیله نی؟
 یاخشی یارادیز قوللوغا،
 تئز گلن بئله می آیله نی؟

فیکرینیزه نه قویوبسوز؟
 غئییری یوللارا اویوبسوز،
 گۆرونور مندن دویوبسوز،
 دویمایان بئله می آیله نی؟

دئمه دونیا گئدر بئله،
 اویمایین فسیتنه یه - فئله،
 کوراوغلونو گتدیز دیله،
 تئز گلن بئله می آیله نی؟

دهلیلر ایکسی باشلارینی سالدیلار آشاغییا. دمیرچی اوغلو دئدی:
 - کوراوغلو، بیز تاقصیر کاریق. هر نه ائله سن ایختیارسان.

بونو دئییب دمیرچی اوغلو قیلنجینی چیخاریب ایکی الین اوستونده کوراوغلونون
 قباغینا قویدو، اؤزوده دیز چؤکدو. کوراوغلو اونون قولوندان یاپیشیب قالدیردی. سونرا
 سوروشدو:

- دئی گۆروم، اصیل موقصصیر کیمدیر؟ سنسن، یا گورجو اوغلودو.

دمیرچی اوغلو دئدی:

- ائله ایکی میزینده تاقصیریمیز بیردی. بیر - بیریندن نه اسکیکدی، نه آرتیق.
کوراوغلو نه قدهر ائله دی کی، دمیرچی اوغلو ایشین اصلینی دئسین، دئمه دی. ائله
بیرجه بونو دئدی کی:

- ایکی میزین ده تاقصیریمیز بیردی.

کوراوغلو ایشی بیلیردی. بیلیردی کی، دمیرچی اوغلو گورجو اوغلو ممده گوره
گئجیکیب. آما اونودا بیلیردی کی، دمیرچی اوغلو اولوم ده اولسا، یولداشی پیس آياقدا
تک بوراخماز، نامردلیک ائله ییب یولداشی اله وئرمه ز. اودورکی اونو بیرده سینماق
اوچون بئله قیسنا ییردی - ائله کی گوردو دمیرچی اوغلو سؤزوندهن دؤنمه دی، یولداشین
سیرینی آچمادی دئدی:

- مرحابا! من سنی قصدا سینا ییردیم. ساغ اول!

سونرا دؤنوب گورجو اوغلوندا ن سورو شدو:

- هه نه وار، نه یوخ گورجو اوغلو؟ دئییه سن الم قولوخانین قیزی چوخ خوشونا گلیب.
گورجو اوغلو باشینی سالدی آشاغی. ائله بونلار بو سؤزده ایدیلر، الم قولوخان اؤزو
وزیر - وکیلی ایله گلیب چاتدی. دئی ال وئردیلر، گوروشدولر. الم قولوخان دئدی:
- قوچ کوراوغلو، من سنینه دوست اولماق ایسته ییرم. بوتون ده لیلرینه منه
قونا قسان.

کوراوغلو نه قدهر بویون قاچیرماق ایسته دیسه اولمادی، آخیردا روقیه خانیم ایره لی
یثری ییب دئدی:

- قوچ کوراوغلو، سن بورادان ائله بئله جه چیخیب گئتسه ن، آتامی بوتون دونیادا بدنام
ائله رسن. کیشی دوستلوق اوچون اوزانان الی کسمه ز.
کوراوغلو روقیه خانیمین سؤزوندن کئچه بیلمه دی. آنجاق شهرده گیرمه دی. حؤکم
ائله دی شهرین کناریندا چادیرلار قورولدو.

اوچ گون، اوچ گئجه يئمک، ايچمک اولدو. الم قولوخان کوراوغلویا بير قوناقلیق وئردی کی، هله روزیگارین گوزو بئله قوناقلیق گورمه میشدی. ائله اوچ گون تامام اولدو، کوراوغلو الم قولو خانى چاغیریب دئدی:

- خان، ائله دیگین حورمه گوره ساغ اول! آنجاق منیم سندن بير توققیده ن وار. خان دئدی:

- توققى نه دی؟ سن امر ائله، من يئرینه يئتیریم.

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، بو ائله شئی دی کی، امرله اولماز. بئله کی آنجاق توققیده ن آشار. خان دئدی:

- بویور!

کوراوغلو سازى باسدى دوشونه دئدی:

قوللوغونا بير جه کلمه سؤزوم وار،

منیم او سؤزومه اينجيمه آى خان!

او سؤزلر بو يئرین سؤزو دؤیسه ده،

سن آله، او سؤزده ن اينجيمه، آى خان!

خان دئدی:

- آشى، اينجيمک نه دی؟ سن لاپ عهد ائله سن منیم باشیمی ايسته يه جکسن، اودا کی

سنه قورباندى. سؤزونو دئ!

کوراوغلو دئدی:

لازیمدی آریا ائلچی سالاییم،

نئچه ميننتچيله دیلچی سالاییم،

قايدا بودو، گئديب، بيرده گله يديم،

منیم بو ایشیمدن اينجيمه، آى خان!

خان مسئله‌نی باشا دوشدو. آنجاق گۆزله‌دی کی سۆزون آخیری نه اولور. کوراوغلو آلدی سۆزون او بیرری خانه‌سینی، دئدی:

کوراوغلونون سۆزون یازما غلطه،
حساب ائتمه قانمازا، نابلده،
روقییه خانیمی گل وئرممده،
سن گل بو سئودادان اینجیمه، آی خان!

اینجیمک نه دی؟ خان آله‌دان بئله بیر قوه‌مولوق آختاریردی. او ساعات موللا، قاضی چاغیریلدی. روقیه خانیمین کبینی کسیددی گورجو اوغلو ممده. توی تزه‌دن باشلانندی. اوچ گونون اوستونه بیر دؤرد گون‌ده گلدیلر، اولدو یئددی گون، یئددی گئجه. یئددی گونون تامامیندا ایسته‌دیلر گلینی تاپشیرسینلار به‌یه. کوراوغلو راضی اولمادی. دئدی:

- چنلی بئله ده‌لیلرین ده، خانیمالارین دا آناسی نیگاردی. من گره‌ک آپاریب بیر توی دا اورادا ائله‌یم.

ده‌لیلر آتلانندی. روقیه خانیمی داگوتوروب چنلی بئله گلدیلر. خانیمالار ایشدن خبردار اولدولار. نیگار روقیه خانیم خوش گلدین ائله‌دی. توی تزه‌دن باشلانندی. سازلار سس - سسه وئردی، ساقی مجلسه گیردی. کوراوغلو بئله باخدی نیگاری ساغ یانیندا گوردو، بئله باخدی ائیوازی سول یانیندا گوردو، قاباغا باخدی یئددی مین یئددی یوز یئتمیش ده‌لینی قباغیندا گوردو. اورهی آتلانندی، قلبی جوشدو، اوچ تئللی سازی سینه‌سینه باسدی، دئدی:

مجلس قوردورام همیشه،
عیشرتیم، داماغیم اولالا..
املیکلر چک‌دیره‌م شیشه،
بیر آغیر ییغنا غیم اولالا.

چىنلى بىللە كۆچۈم، قونۇم،
 آتلا سىدان بىچىلر دونۇم،
 اورتىدان قالىخمايا خونۇم،
 گۈندە يۈز قوناغىم اولالا..

وورام خوتكار، توتام پاشا،
 خانلار مىندن چكە حاشا،
 بو دۇورانىم وارا باشا،
 سۇنمەيەن چىراغىم اولالا..

ئىياز ايمىدادىما چاتا
 دىمىرچى اوغلو شىشپىر آتا،
 سىچرايام، مىنەم قىرآتا،
 بىللى احمد داياغىم اولالا..

شىرقانى اول قانىمدا،
 قورخو اولمايا جانىمدا،
 دەلىلر اولسا يانىمدا،
 قىررام يۈزمىن ياغىم اولالا..

دوشمن قانىن ايچەم، دويام،
 موخنىت گۈزلىرىن اويام،

چكهم بـزیرگانلار سـویام،
تاجیرلر دوستاغیم اولالا!..

کور او غلویام ساواشیمدا،
ایگید ده‌لیلر باشیمدا،
نیگار اگلشه قارشیمدا،
کئچن جاوان چاغیم اولالا!..

دور آتین ایتمه سی

یئنه یاز آییلاری گلمیشدی. چنلی بئلده باشقا بیر عالم واریدی. هر طرف آلا - یاشیلا بورونموشدو. ائله ایدی، ائله ایدی کی، گول گولو، بولبول بولبولو چاغیریردی. او نئجه دئیهرلر، لاله لر بنؤوشه لره گؤز ووروردو. سیلدیریم قایالاردا، خینالی ککلیکلر قاققیلدا شیریدی. بولبوللر کوراو غلونون سسینه سس وئیریدی. چنلی بئلین اتکلرینده اوت آدم بویو قالخمیشدی. کوراو غلونون ایپه - ساپا یاتمایان، قوروق - قایتاق بیلمه یه ن آیغیرلاری ایلخی ایله گؤی اوتا بوراخیلمیشدی. کوراو غلو بو یاز دورآتی دا ایلخییا قاتدیرمیشدی.

دورآت اولا، چؤل اولا، خام ده لی آیغیرلار اولا. اولموشدو ده لی سوو بیر شئی. دای بیر آت ایله یولا گئتمیردی. چچیکله شیردی، قاپیشیردی، ووروشوردو، دای، او نئجه دئیهرلر، ایلخینی گؤتورموشدو باشینا ائله میشدی للیک - گیریان. یئنه ده گونلرین بیر گونونده دور آتین نادینجلیگی توتدو. باشلادی آیغیرلارلا گیجیه. دئی بیرینی ووردو، بیرینی قاپیدی، بیرینی چچیکله دی، آخیردا هامیسینی قباغینا قاتدی، چنلی بئلده ن آشاغی تۆکوب قووماغا باشلادی. ایلخنین آغزی دوشدو چؤللو - بری - بیابانا. گئت هاگئت، گئت ها گئت، ایلخی داغلار آشدی، دوز کئچدی، یاماجلار دیرماندی، ائنیشرلر ائندی، گلیب باللی جادا قاراخان دئییلن بیرخان واریدی، اونون قوروغونا دولدو. ایندی ائشیت

قاراخاندان.

قاراخان عزازىل بىر خان ايدى، چوخ آز آدم تاپىلاردىكى، اونون اليندن سینه داغلى اولماسين. اوزوده يامان تاماھكارايدى. كيمده بىر ياخشى شئى گورسه يدى يا خوشلا، يا حيله ايله، ياداكى، بونلارين هئچ بيرسى باش توتماياند، زورلا توتوب اليندن آلاردى. دای جاماعات اونون اليندن زينهارا گلميشدى. هر يترده اوزونو ائله گوستيردىكى، گويا ايران پادشاهينين قوهومودو. اودوكى، قورخودان هئچ كس اونا بير سوز دئيه بيلميردى. ائله كى كوراوغلونون ايلخيسى گليب دولدو اونون قوروغونا، نؤكرلر گليب احوالاتى قاراخانا خبر وئرديلر. قاراخان او ساعات حؤكم ائلهدى كى، ايلخينى هايلايب گتيرسينلر. قاراخانين آدمالارى ايلخينى آپارماقدا اولسونلار، سنه كيمدن دئيم، كوراوغلودان. كوراوغلۇ چنلى بئلده ايدى. الم قولوخانين يانيندان قايداندان سونرا هئچ بير سفره - زادا گئتمه ميشدى. بيرده ايلخيچى باش آلولو گلدى كى، بس ايلخى ايتيب. كوراوغلۇ اول - اول بونا اهميت وئرمهدى. ائله كى، اثشيتدى بس دور آت دا ايتيب، غضبلندى. ائله بير نعره چكدى كى، بوتون چنلى بئل تېترهدى. داغلار - داشلار سس - سسه وئردى. ده ليلر هاميسى توكولوب گلديلر. آلدى كوراوغلۇ گؤره ك نه دئدى:

هويدو ده ليلريم، هويدو اوغوللار،
ھارداسا دور آتيم، تاپيلسين گرەك!..
آمان چكسين اليميزدن ياغيلار،
موخنتت اوباسى چاپيلسين گرەك!..

دوروب مرد مثيداندا گؤسته ررم هونر،
قنيملر نعره مدن ائيله يەر حذر،
آت اوسته ساغ - سولا ايشله دك شئشپر،
قوشون قايلارا سپيلسين گرەك!..

قوچ ایگید یاللیار اؤزو اؤز قانین
 کوراو غلو، هر یانا ایشلر فرمانین،
 ایندی بی، پاشانین، خوتکارین، خانین،
 دهریسینه سامان تپیلسین گرهک!..

دهلی مئهر تئز آتلانندی. دهلیلردن، مئهر لردن ده بیر نئچه سینی یانینا آلیب، ایلخینی
 آختارماغا گئتدی. آمما سن دئی کی ایلخی هایاندادی؟ ایلخی اودو قاراخانین قوروغوندا.
 دهلی مئهر چنلی بئلین کؤوشنلرینی، هر یثری بیر - بیرینه ووردولار. داغ - داشی الدن -
 آیاقدان سالدیلار. آخیردا کور - پئشیمان چنلی بئله قایتدیلار.
 کوراو غلو دردی بیرایدی، اولدو مین. دهلیلر باشلادیلار اونا اوره ک وئریب یووشوتماغا
 کی:

- آی کوراو غلو، نییه بوقدهر جزه - فزه ائله بیرسن؟ ایلخیدی، گؤره سن آغزی هایانا
 دوشوب، چیخیب گئدیپ. ایتمه یه جک کی؟ هارادا اولسا تاپیلاجاق. قورخودان کیم سنین
 ایلخینا گؤزونون اوجو ايله باخا بیلر؟

دهلیلر چوخ دئدیله، کوراو غلو آزا ائشیتدی. نه قدهر ائله دیله، یووشومادی کی،
 یووشومادی. ائله اولموشدو، ائله اولموشدو کی، آجیغیندان بیغلارینی گمیریدی. نیگار
 گوردو یوخ، کوراو غلو سویوماق بیلیمیر. ائله بیل کی، یانمیش کوره دی، گئتدیکجه قیزیر.
 آخیردا دئدی:

- آی کوراو غلو، هیرسله ننده سویوماق بیلیمیرسن. ایندی نه اولوب آخی؟ ایلخیدی،
 ایتیب تاپیلاردا...

کوراو غلو نیگارین جاوابیندا آلدی گؤره ک نه دئدی:

نیگار، دور آتین ایتمه یی.
 یاندیریر، منی یاندیریر...

امه یم زایا گئتمه یی،
یان دیریر، منی یان دیریر...

آلنیمدا کی قالین قاتلار،
دوشمن گورسه باغری چاتلار،
جانان عزیز بدوی آتلار،
یان دیریر، منی یان دیریر...

سینه مین دویونو، داغی،
موخننت، مئیدان آچماغی،
من دهلییه ساتاشماغی،
یان دیریر، منی یان دیریر...

یارادان هو یوما یئته،
بو موشکول مطلبیم بیته،
دور آت دا قیر آتدان اؤته،
یان دیریر، منی یان دیریر...

کور او غلو یام، دئیم دوزو،
سایما رام اللینی، یوزو،
هر جاینین طعنه سؤزو،
یان دیریر، منی یان دیریر...

سۆز تاماما يېتىشىدى. نىگار دئدى:

- ياخشى دا... آخىر آجىقلانماقدان، دوداقلارنى چىئەنە مكدەن كى، بىر شئى
چىخماياچاق. تدبىرىن نەدى، اونو دئ!

کوراولو سازى دۇشونە باسىپ، بىردفە دەلىلرە باخدى، دئدى:

ايىندى بىر مرد دەلى گرەك،
تاپسين مەنيم دور آتيمى،
بىللەننە قوزو كىمى،
مىنىلنە كور آتيمى.

كىشەنە يىپ مئىداندا گزەن،
هەردەن ساغا - سولا سوزەن،
دوشمەن بىلەن باشىنى اوزەن،
بىر اسرەمىش نر آتيمى.

ھەمىشە اولان گوجونە،
شەئىپەر آتەلا اوستونە،
ھونر گۇستەرىپ دار گونە،
دوشور مەنەن ار آتيمى.

کوراولو يام، يول گودەرم،
دوشمەن باغرىنى دىدەرم،
آتالانام اوزوم گۇتدەرم،
چەكەن، مەنيم قىر آتيمى!..

ده لیلر هامیسی قالخدیلار آباغا. لپیرچیلر دوشدولر قباغا. کور اوغلو اؤزوده باشلادی گئیینه یه. ائله بو دمده بیرده گۆردولر کی، بودو، کئشیکچیلر بیر آدام گئیریر. یاخینلاشاندا کور اوغلو باخدی کی، بو چیگنینده کینگى، الینده ده یه نگی جاوان بیر اوغلاندى. اؤزوده شصتلى، بستلى، باربوروتلو بیر شى دى. سوروشدو کئشیکچیلردن کی:

- کیمدى بو؟

کئشیکچی دئدی:

- بیلیمیرم، نه قده ائله دیک، دئمه دى. سنى گۆرمک ایسته ییر.

کور اوغلو دئدی:

- بالا کیمسن؟ نه ایسته ییرسن؟

اوغلان قباقجا سلام وئردى. کور اوغلو علئیک ائله دى. اوندان اوغلان کور اوغلودان

سوروشدو:

- هله بیر قباقجادان دئین گۆروم، سیزین ایلخینیز ایتیب، یا بوخ.

کور اوغلو دئدی:

- هه، ایتیب؟ نئجه؟

اوغلان ائله بیل آرخایینلاشدى. دئدی:

- قوی هله بیر نفسیمی ده ریم، یورولموشام.

کور اوغلو دئدی:

- اگله ش!

اوغلان اگله شدی. پاتاوالارینی چیخارتدی. سیلکیب بیر طرفه قویدو. اوندان

جورابلارینی چیخارتدی. اونلاری دا مافی - قایدا سیلکیب بیر طرفه قویدو. اوندان سونرا

باشینی قالدیریپ دئدی:

- کور اوغلو، من باللیجالی قاراخانین مئهرى یم. بودو، اوچ گوندوکی، سنین ایلخینی

قاراخان توتوب. گلیمیشم سنه خبر وئرمه یه.

دور آت دا ایلخنین ایچینده دی. من ده ائله اوندان بیلدیم کی، ایلخی سنیدی.

کوراو غلو ائله بونو ائشیتجک دیک یئریندن قالخدی. دئدی:

- ده لی حسن!

ده لی حسن دئدی:

- بلی، قوچ کوراو غلو!

دئدی:

- من گلینجه بو اوغلانین اوستونده گؤزون اولسون.

ده لی حسن دئدی:

- باش اوسته!

اوندان کوراو غلو اوزون ده لیلره توتوب دئدی:

آت بـئـئـلـیـنـدـه مـرـد دـه لـیـلـر،

بـالـلـیـجـایا سـفـریم وارا!

داعـوا گـونـو قـورـد دـه لـیـلـر،

بـالـلـیـجـایا سـفـریم وارا!

هـونـر ائـلـه ر قـوچ اوغـلو قـوچ،

قـورخـار، کـئـچـمـه ز یـانـیـنـدان کـئـچ،

آلـیـن الـه مـیـصـری قـیـلـیـنـج،

بـالـلـیـجـایا سـفـریم وارا!

هـدـیـان سـؤـزـه بـلی دئـمـم،

مـوـخـنـت چـؤـرـه یـیـن یـئـمـم،

قوی دوشمن بیلسین من کیمم،
باللیجایا سفیریم وارا!

ششپیریم سوساییب قانا،
دوشمنلریم گلیب جانا،
قان اوددوررام قاراخانا،
باللیجایا سفیریم وارا!

کوراوغلو یام بودو سۆزوم،
موشکول ایشه نئجه دۆزوم!
هئچ غووغادان دویماز گۆزوم،
باللیجایا سفیریم وارا!

کوراوغلو سۆزونو تامام ائله ییب، قوش کیمی سیچرادی آتین بئلینه، آت بیر دفه کیشنه ییب ایکی دال آیاغی اوسته قالخدی، دسته نین قاباغینا دوشدو. دسته باللیجایا اوزو قویدو، بوللاری، یاماجلاری اوز ائله دیلر، داغلاری، داشلاری دوز ائله دیلر، ایلدیریم کیمی سوزوب باللیجایا چاتدی. کوراوغلو ده لیلری کناردا قویوب، اۆزو ایلخیچی پالتاری گئیینیب، آلتان دا میصری قیلینجی باغلادی، شهره گیردی. گزه - گزه، دولانا - دولانا گلیب قاراخانین یانینا چیخدی.

قاراخان اوچ گون ایدی کی، ایلخینی توتمودو. آما بیردنه ده ایلخی چی ایلخینی بوینونا گۆتورموردو. قاراخان نه قدهر دؤیوردو، سؤیوردو، قورخودوردو سا، یئنه ده بیر شئی چیخمیردی. ایلخیچیلار، مئترلر، بیلیمشدیلر کی، ایلخی کوراوغلونا نونددو. اودوکی، بیر آدام یاخین دوشموردو.

یئنه ده قاراخان ایلخیچیلاری، مئترلر ییغمیشدی باشینا. بیرده باخدی کی، بودو بیر

آدام گلیر، بیر آدام گلیر، ائله بیل کی، روستم - زالدى. آما پال - پالتاريندان ایلخیچیا اوخشاییر، اوره یینده سئویندی کی، «بو چوخ یاخشی اولدو، ائله بونو گؤتورره م ایلخینی تاپشیرام بونا»، غرض، اوقده رگؤزله دی کی، کوراوغلو گلیب چاتدی، ادبله الینی دؤشونه قویوب، قاراخانا سلام وئردی. قاراخان علیک آلیب سوروشدو:

- آیه، کیمسن؟ دئییه سن پال - پالتاريندان ایلخیچیا اوخشاییرسان.

کوراوغلو دئدی:

- بلی، ایلخیچییام. نئجه ایل ایدی کی، چنلی بئلده کوراوغلونون ایلخیسینی اوتاریردیم. بودو، بیرآی اولارکی، منی چیخاردیب قووب. قاراخان سوروشدو:

- نییه چیخاردیب قووب کی؟

کوراوغلو دئدی:

- منه دئدی کی، دای بسدی بوقده ر ایلخیچی اولدون. گل ایندی منه دهلی اول! من بویون قویمادیم. اودا غضبله نیب منی قوودو. قاراخان دئدی:

- سنی کوراوغلونون ایلخیسینا گؤنده رسم گئده رسمنی؟

کوراوغلو باخدی کی، اوغلان دوغرو دئییرمیش. ایلخی بوردادی. اؤزون بیلیمه مه ز لیگه ووروب سوروشدو:

- نئجه یعنی کوراوغلونون ایلخیسینا؟

قاراخان لووغلانا - لووغلانا دئدی:

- کوراوغلونون هامان ایلخیسی بو ساعات بوردادی. گتیرتمیشم.

کوراوغلو اؤزونو لاپ عاواملیغا ووروب سوروشدو:

- نئجه گتیرتمیسن؟

خان دئدی:

- گتیرتمیشه م دا... نه ایشین وار نئجه گتیرتمیشم. من گتیرده رم.

کوراوغلو قصدا سوروشدو کی:

- ياخشى، خان، بېردن كور اوغلو بېلدى. اوندانە ائله يە جكسن؟
خان دئدى:

- بېلسين دە... بېلميش منەنە ائله يە جك؟

داى بورادا كور اوغلو اوزونو ساخاليا بېلمەدى دئدى:

مئيدانا گيرنده پلنگ پنجه لى،
داغيدار ائلىنى گلە، قاراخان!
قىراتين اوستونده قىلىنج اوينادار،
لال اندەر دىلىنى گلە، قاراخان!

منم دئيب يئكه دانشيما بئله،
گورمه ميسن ضرب - دستينى هله،
قالديرار باشينا، قيرار گورز ايله،
بئلىنى يقين بيل، گلە، قاراخان!

تالار دؤولتىنى، آپارار مالين،
داغيدار وارينى، ياشيلين - آكين،
يىخار ائوين، يامان ائيله يەر حالين،
سولدورار گولونو گلە، قاراخان!

چتين قوچ كور اوغلو قورخا، اوشونه،
يئتەر ياغىلارين يئددى، بئشینه،
هايقيراندا قاتار قيرات دؤشونه،
باغلاپار قولونو گلە، قاراخان!

کوراوغلونون بو سۆزونه قارا خانین آجیغی توتدو، دئدی:

- من دئدیم منه ایلخیچی اول، دئمه دیم کی، کوراوغلونو منیم اوستومه چک گتیر،
بیرده سن نه چوخ کوراوغلو، کوراوغلو دئیرسن؟ کوراوغلو بیر آدسیز - سانسیز گده نین
بیریسی، من خان. اؤزومده ایران پادشاهینین قوهومو. کوراوغلو گلیمیش منه نه ائله یه جک؟
قوی لاپ گلکسین. اونو بیر کوراوغلو ائله ره م کی، بیر ده یانیندان چیخار.
کوراوغلو باخدی کی، یوخ، قاراخان اؤزوندن چوخ موشتبه دی. ائله بیر ایسته دی
پالتاری آتیب، دئسین، من کوراوغلو، اؤزومده بودو گلیمیشم. سونرا لعنت شیطانا ائله ییب
آلدی سازی، دئدی:

- یوخ، یوخ خان، سن سهو ائله بیرسن.

دئمه کی، کوراوغلو تكدی،
سایسیز - سانسیز ده لیسکی وار،
دمیرچی اوغلو، بللی احمد،
ائیواز، عیسا باللی سی وار.

نامردلردن دورار ایراق،
مردلر اوچون آرخوا، دایاق،
بوللور شوشه، ائیوان - اوتاق،
دؤشه مه یه خالیسی وار.

دارا دوشسه ن ائله رکؤمک،
داعوا گونو دوستا گره ک،
آچار سوفره، وئرهر یئمک،
غیرتی وار، ناموسو وار.

کوراوغلونون اوجا بویو،
هر یئرده توتولار تویو،
چنلی بئلده گؤتور - قویو،
آغیر اویسا - اولوسو وار.

قاراخان بونون بئله دیری دانشماغیندان شوبهه لشمیشدی. دوزو، کوراوغلو اولماغینی
گومان ائله میردی، آما ائله اوره یینه اوشوتمه دوشموشدو. دئدی:

- سن دئییه سن، شره - شوره آدامسان. بیزیمکی سننن توتماز. یاخشییسی بودو کی،
چیخ بوردان گئت. سندن ایلخیچی اولماز. بونو دئین قاراخان دؤندو گئتسین. کوراوغلو
باخدی کی، قاراخان اکیلمک ایسته ییر. آمان وئرمه ییب، اونو یاخالادی، ایلخیچی
پالتارینی سویونوب کنارا آتدی. بیر نعره چکدی. قاراخانین قولاقلاری باتدی. تئز
آداملارینی کؤمه یه چاغیردی. او طرفدن ده ده لیلر کوراوغلونون نعره سینی ائشیدیب،
سیییرمه قیلینج تۆکولدولر. آرا قاریشدی. داعوا باشلادی.

داعوانین شیرین یئرینده کوراوغلو اوزونو قاراخانا یئتیردی. میصری قیلینج هاوا
پاریلداییب، قاراخانین تپه سینده ائله گؤزدن ایتدی کی، ائله بیل ایلدیریم یئر سوخولدو.
قاراخان بایاق ها جهنمه واصل اولدو. قوشون قاراخانی اولموش گؤروب داوام گتیره
بیلمه دی. قیریلان قیریلدی، قالاندا قاچدی، داغیلدی. ده لیلر قییمتمده آغیر، وزنده
یونگول نه وار دیسا گؤتوردولر. دور آتلا برابر ایلخینی دا قاقاقلارینا قاتیب، چنلی بئله یول
باشلادیلار. داغ آشیب، دوزکئچیب گلدیلر چنلی بئله چاتدیلار.

نیگار خانیم قاباغا چیخدی. کوراوغلو آتدان دوشدو. قاراخانین مئهرتینی گتیردیلر.
کوراوغلو اونا بیرآت، بیرده قیلینج باغیشلا ییب ده لیلرین ایچینه قاتدی.

مجلس قورولدو، کئفلر دورولدو. ساقی دولاندی، روح تازالاندی. نیگار الینده باده
کوراوغلونون یانینا گلدی، دئدی:

- آی کوراورغلو، بیلیرم، سن سفردن داعواسیز - شاواسیز قاییتمازسان. دئی گوروم،

باللیجا سفرین نئجه کئچدی؟ کیمله قاباقلاشدین؟ کیمله دالاشدین؟

کوراورغلو بادهنی آلیب ایچدی. اوچ تئلی سازی دوشونه باسیب دئدی:

نه سوزورسن آلاگوزو،

سانا دئییم، تئلی نیگار؟!

مجلیسیمین شیرین سوزو.

سانا دئییم، تئلی نیگار!

باللیجایا آچدیم مسئیدان،

موخنت دیله دی آمان،

قاباغیمدان قاچدی دوشمان،

سانا دئییم، تئلی نیگار!

قوچ دهلیلریم دالاشدا،

ار اوره کلری تالاشدا،

چکدیم قیلینج ترساواشدا،

سانا دئییم، تئلی نیگار!

نهره داعوادا، قیز غینر،

دونیا دا گؤسته ردیم هونر،

بو یاندی الیمده شیشپر،

سانا دئییم، تئلی نیگار!

موختنتین اوزو گولمهز،
 نامرد دوستون قدرین بیلمهز،
 کوراوغلو هونری گلمهز،
 سانا دئییم، تئلی نیگار!

كوراو غلوايله بولوبى

كوراو غلونون الم قولوخانا دوستولوق بيناسى قويماغى بوتون عالمه ياييلدى. بو خبر گليب آخىردا توراتدا حسن پاشا يادا چاتدى. حسن پاشا دوشدو فيكىر - خيالاكى، نه تهر ائله سين؛ اگر خانلار، پاشالار بير - بير باشلايىب كوراو غلوايله دوستلوق بيناسى قويسالار، داي هئچ دونياسيندا اونا باتماق اولماز. او دو كى، باشلادى قوشون بؤيوكلرينى تلسديرمه يه. اول اول بير قاصيد بولو به يه، بير قاصيد ده عرب رئيخانا گونده ريب. ايكيسى نى ده چاغيرتديردي يانينا. ائله كى، ايكيسى ده گلدى، حسن پاشا اونلارلا آرانى خلوت ائله دى، باشلاديلار تدبيره. دئ يازديلار، پوزدولار، گؤتوردولر، قويدولار، آخىردا بو تدبيره گلديلركى، بولوبى اوز قوشونو ايله ارزينجانان، عرب رئيخان اوز قوشونو ايله قارسدان، حسن پاشا اوزوده توقاتدان يئريش ائله سينلر. ائله كى مجلس قورتاردى، حسن پاشا توقاتدا قالدى، عرب رئيخان قوشونودا گؤتوروب قارسا طرف يوللاندى. بولوبى ده ارزينجانا. اوز قوشونونون، يانينا قايتدى.

ايندى گل سنه كيمدن دئيم پاشالارين مكريندن. بو پاشالار اوچوده چوخ بيلميش، حيله گر آدامديلار. بير - بيرينه باج - خراج وئرهن دئييلدiler. اوكى حسن پاشا ايدى، ايسته ييردى عرب رئيخانلا بولوبه يى قيزيشديريب گونده رسين كوراو غلونون اوستونه،

اؤزو لاپ آخیردا گئتسین. تداروکونوده ائله باشلامیشدی. اوکی، عرب رئیسچاندی، ایسته بیردی بیر تهر اولسون کی، بونلاردان بیرى کوراوغلونون باشینی قاتسین، اؤزو سونرا ایشه باشلا سین. اوکی، بولو بی ایدی، اودا ایسته بیردی کی، قاباق اؤزو گئدیپ، ایشی ده تک باشینا اؤزو گؤرسون کی، او بیرى پاشالارین آدی چیخماسین. اودوکی حسن پاشانین مجلسینده مورخخص اولوب ارزینجانا، چاتجاق، دایانماییب باشلادی یول تداروکو گورمه یه. دئی بیرگون. ایکی گون... ائله کی هر شئی حاضیر اولدو، قوشونو گوتوروب چنلی بئله طرف یولا دوشدو. هئچ یئرده دایانماییب، دینجه لمه ییب، گئجه - گوندوز آت سوردو، گئجه لرین بیرینده اؤزونو چاتدیردی چنلی بئلین اتکلرینه. مئهر مورتوض بو یئرلری گورجک تانیدی. بولو به یین یانینا گلیب دئدی:

- بولو به ی، من بو یئرلری تانییرام. بوندان او یانا چنلی بئلدی. ایندی بیز گره ک بوردا دوشوب سحرى گؤزله یک. کوراوغلونون فند - فئلیندن باش آچماق اولماز، گئجه واختی قوشونو آپاریپ تؤوله یه سالاریق.

بولو به ی مئهر مورتوضون فیکیرینی به یه نیب، حوکم ائله دی کی، قوشون دوشوب دوشه رگه سالدی. اؤزوده قجر آلینی، مئهر مورتوضو، بیرده سای سئچمه سرکرده لرینی اوتوردوکی، اطرافى گزیب بلدله سین.

بونلار بورادا اؤز ایشلرینده اولسونلار، بو طرفدن ده سحر تئزدن کوراوغلو چؤله چیخمیشدی، دولانا - دولانا گلیب، چیخدی آغ قایایا. بیرده باخیب چنلی بئلین آنری اتگینده او قده ر آت وار، آدم وارکی، ائله بیل قارغا - قوزغوندو. دای گئری قاییدیپ ده لیلره خبر ائله مه یه اریندی، ائله اوردان بیر باش یویوردو. کوراوغلو قصداً تپه لرین دالی ایله گلیردی کی، گؤزه گورونمه سین. سن دئمه، بولو به ی ده بودمده ائله بورالاری گؤزدن کئچیریرمیش، بیردن کوراوغلو ایله بولو به ی چیخدی اوز - اوزه. ایش ائله اولدوکی، نه کوراوغلو چکیلیب گیزله نه بیلدی، نه ده کی، بولو به ی. بولو به ی اوندان سوروشدو:

- دئی گوروم کیمن؟

کوراوغلو اؤزونو جملشدیریب دئدی:

- قوروقچویام.

بولوبه ی باز - بوروتونا باخدی، بیر بوی بوخونا باخدی، دئدی:

- کیمین قوروقچوسوسان؟

کوراوغلو دئدی:

- چنلی بئل قوروقچسویام.

بولوبه ی سئویندی کی، یاخشی اولدو. بوندان احوال - روحیه آلیب چنلی بئلدن
بیرآز خبر توتارام.

دئدی:

- آیه، دئی گوروم، کوراوغلو بو ساعات هارادادی؟

کوراوغلو دئدی:

- دونن آخشام چنلی بئلده ایدی. اگر گئجه بیر یئره گئتمه ییسه چنلی بئلده دی.

ائله بوسؤزده دالدان مئهر مورتوض گلیب یئتیشدی.

مئهر مورتوض کوراوغلونو گورجک تانیدی. اؤزونو کوراوغلویا گؤسته رمه ییب.

یاواشجا کئچدی اونون دالی قاتینا. اورادان بولوبه یه گؤزو وردوکی، ائوین بیخیلسین، یالان

دئیر، قوروقچو - زاد دئیل، کوراوغلو اؤزودو.

بولوبه ی بیردن های ووردو، آدمالار تۆکولوب کوراوغلونو توتدولار، اللرینی -

قوللارینی مؤحکم - مؤحکم باغلادیلار. کوراوغلو بئله باخاندا مئهر مورتوضو تانیدی.

بیلدی کی، اونو ساتان مئهر مورتوضدو.

کوراوغلو باخدی کی، اگر بورادا کوراوغلو اولدوغونو بوینونا آلسا، دینمه ز - سؤیله مه ز

اونو اؤلدوره جکلر. چنلی بئل اوزاق، ده لیلر ایشدن خبرسیز، دشمن چوخ، اؤزوده نه

یارق - یاساغی وار، نه ده آتی. بیرده دئیرلر کوراوغلونون بیر بئله خاصیتی واردی کی،

دشمن الینه کئچه نده کوراوغلو اولدوغونو هئچ بوینونا آمازدی. دئیهردی کی، دشمن

منى توتولموش بېلسه، چنلى بئله آياق آلاز. اودوكى، بولو بهى هر نه قدهر ائله ديسه، كوراوغلو بوينونا آلمادى. ائله «قوروقچويام» دئدى كى دئدى. بولو بهى حوكم ائله دى اونو الى - قولو باغلى سالدیلار سويا. آز قالدی كى، بوغولسون. يئنه ده بوينونا آلمادى. باشينا نه ايش گنير ديلرسه! ائله دئدى: قوروقچويام كى، قوروقچويام.

آخیردا بولو بهى ايناندى كى، بو، كوراوغلو دئييل، قوروقچودو. ايسته دى كى، قوللارين آچيب بوراخا. مئهر مور توضح باشلادی اوزونو يثيب - توكمه يه كى:
- ائوين ييخلسين هارا بوراخير سان اونو؟ يالان دئير، كوراوغلودو.
اوندا بولو بهى اوزونو اونا توتوب دئدى:

- سن گل اوز خوشلو غونلا كوراوغلونو بوينونا آل! يوخسا سنى اولدورتدوره جه يم.
ايش بئله اولاندا كوراوغلو آلدی، اونون جاوايىندا دئدى:

ناحاق يئرده گل ائيله مه يامانلىق،
اينان بولو، من كوراوغلو دئييلم.
اينان بئله ياخشىليغين گونودو،
اينان بولو، من كوراوغلو دئييلم.

كوراوغلو بير ايگيد - اصيل ذاتى وار،
هم ناموسو، عارى، هم غيىرتى وار،
دمير جيلوو آلتدا عرب آتى وار،
اينان بولو، من كوراوغلو دئييلم.

اوندان دوندو قَجَر آليا، دئدى:

گل سنه سؤيله ييم، آى قَجَر آلى،
هله ائشيتمه ييب قوچ عيسا باللى،

گلسه بو قوشونا وئرمهز ماجالی،
 اینان بولو، من کوراوغلو دئیيلم.
 سونرا مئهر مورتوزا دؤنوب، آلدی سؤزون او بیرى خانه سینی دئدی:
 کوراوغلو دئیيلم، ییرتما یاخانی،
 جیگریمی عشق اودونا یاخانی،
 قوچ ایگیدین اولماز قیلینج - قالخانی؟
 اینان بولو، من کوراوغلو دئیيلم.

کوراوغلو دئدیگین بیر بی - بللی دی،
 چنلی بئلده دؤوران قوران ده لیدی،
 اوز آدیسم رۇوشندی، آتام عالی دی،
 اینان بولو، من کوراوغلو دئیيلم.
 سؤز بولو به یه اثر ائله دی. دؤندو مئهر مورتوزا کی:
 - سن بیزی آلدادیرسان. بو کوراوغلو دئیيلمیش.

مئهر مورتوز دئدی:

- بولو به ی، من نئجه ایلرله بونا مئهرلیک ائله میشم. من بونون داباخدا گؤنونا گؤرسیم
 تانیپارام. نئجه یعنی قوروقچودو. کوراوغلو دو، لاپ بیرده اوستوندهن.
 بولو به ی قالدی معطل کی، نه ائله سین. مصلحت - مشورتدن سونرا قوشون بویوکلی
 هامیسی دئدیله:

- بیز هئچ بیریمیز کوراوغلونا تانیمیرق. بیرجه تانیان بو کیشیدی کی، بودا بئلده دئیر.
 دای بیز اوز آدامیمیزی قویوب اونون سؤزونه نییه اینانا؟ گؤتوروب گئدهک، وسسالام.
 بولو به ی حؤکم ائله دی. قوشون باشلادی حاضیرلاشماغا. کوراوغلو گوردوکی، یوخ،
 بونو آپارایرلار. دئدی:

- ياخشى، ايندى سن منى آپايرىب خوتكارا وئره جكسن كى، گويا من كوراوغلويام،
سن ده منى توتوبسان؟

بولوبه دئدى:

- بلى. بس سنین فيكرين نه دى؟ بوخسا ائله بيليردين كى، سنى تويما، قوناقليغا
آپايرام؟

كوراوغلو گولوب دئدى:

- ياخشى سنین عاغلين يوخدو، بوآدامين سؤزونه اينانيب منى آپايرسان، خوتكارين
دا عاغلى يوخدو؟ يا منيم ديلم يوخدوكى، اونو باشا سالماييم؟ نيه خوتكار گورموركى،
من يارقسيز - ياساقسيز بير آدام؟ بئله ده كوراوغلو اولار؟ اگر كوراوغلونو توتماق بئله آسان
اولسايدى، اوندانه وارايدى كى؟ بيرده كوراوغلونو سن تانيميرسان. او بيرى پاشالار،
خانلار كى، تانييرلار. خوتكارين ائله اؤز اوغلو بورجو سولطان دا كوراوغلونو تانيير كى...
بس اونلارانه دئيه جكسن؟

كوراوغلونون سؤزلرى بولوبه يى لاپ اينانديردى. فيكيلرلشدى كى، بونو آپايرام، بيردن
كوراوغلو اولماز، دونياى - ي عالمده بى آبير اولوب گئدهرم. اوندان سورا يا گره ك اؤزومو
اؤلدوره، يا داكى گوشه نشين اولوب ائوده اوتورام، جاماعات اوزونه چيخمايما.
غرض، امر ائله دى كوراوغلونون اللرينى آچديلار، كوراوغلو دوروب گئتمك ايسته ينده
بولوبه دئدى:

- دئييرلر قوچ كوراوغلو چوخ ايگيددى و هئچ زاددان قورخماز. هئچ زادى دا
گيزلتمه ز. ايندى اولان اولدو، كئچن كئچدى. گورورسن كى، باخ، اللرين آچيقدى. ايندى
مرد - ي مردانا اؤزون دئ گوره ك سن كوراوغلوسان يا بوخ؟

كوراوغلو گولود دئدى:

ايندى كى مرد - ي - مردانا سوروشورسان، من ده مرد - ي - مردانا سنه جاواب
وئره جه يم. بلى، كوراوغلويام.

بولو بهی ایسته دی قالخیب قوشونا های وورسون، کوراوغلو دئدی:
- دایان! ناحاق یئرده زحمت چکمه! دای سن منی توتا بیلمه زسن. بورایا نیییه
گلمیسن؟

بولو بهی حیيله نیقابین اوزونه چکیب دئدی:
- کوراوغلو، بیل و آگاه اول! من ارزینجانلی بولو بهیم. حسن پاشا منی گونده ریب کی،
سنی توتوب آپارام، عوضینده اونون قیزی دونیا خانیمی آلام.
کوراوغلو گولودو دئدی:

- بالام، بو حسن پاشا منیم یولومدا قیزلارینی نه یامان حراج بازارینا قویوب ساتیر؟
ایندی کی، بئله دی، قوی اولسون منیم اوجباتیمدان اونون بیر قیزی حمزه یه گئدیپ، قوی
بو بیر ده سنه گئتسین. گۆره ک ایندی ائوده قالان آرواد - اوشاغینی کیمه وعده وئریپ،
منیم دالیمجا گونده ره جک.

اوندان بولو بهی ده دئدی:

- من کوراوغلو یام. بیر سؤزوک، دئدیم، اولوم ده اولسا اوندان دؤنمه رم. ایندی کی سن
حسن پاشانین قیزینی آلقاق ایسته ییرسن، اودا قیزین عوضینده سندن منی ایسته ییر،
عیبی یوخدو. من راضیام. قوی گئدیم، یارق - یاساغیمی گؤتوروم گلیم. آپار منی حسن
پاشایا تحویل وئر، قیزی آل! سونرا سی ایله سنین ایشین یوخدو.

بونو دئییب کوراوغلو دؤندو، چنلی بئله یول باشلادی. قوشون بؤیوک لری هامیسی آغیز
- آغیزا وئریپ بولو بهی مزممت ائله دیلر کی:

- ناحاق یئرده اونو الدن بوراخدین. بو ساعات ده لیلری تۆکوب هامیمیزی قیریب
چا پا جاق.

مئهر مور توضع دئدی:

- یوخ. دوزدو. کوراوغلو چوخ فند - فئل آدامدی. آما هر نه دئسه مرددی. اوندان
نامردلیک اولماز. نئجه کی، دئییب ائله ده ائله یه جک.

بولو به ی دئدی:

- من بیلیرم او، گله جک. قوی گل سین. سونراسی ایله ایشینیز یو خدو. او کور اوغلو دوسا، من ده بولو به یم.

بو طرفدن ده کور اوغلو اوزونو یئتیردی چنلی بئله. کور اوغلو بیلیردی کی، احوالاتی ده لیلره، خانیملارا دانیشسا، اونو قویما یلجاقلار گئت سین. اودو کی، هئچ کسه بیر سؤز دئمه ییب گیزلینجه گئییندی، یاراقلارینی گؤتوردو. آتی مینیب گئری قاییتدی. بولو به ی گیل بیرده باخ دیلار کی، بودو، کور اوغلو گلیر. گلیر آما نه گلیر؟ ائله بیل کی، بیر دنه اژدهادی، مینیب بیر فیله.

بولو به یین قوشونونون یاریسی ائله اونون بو هئیتیندن قورخوب اوره ک آغری سینا دوشدو.

کور اوغلو گلیب چاتدی. اوزون بولو به یه توتوب دئدی:

- بولو به ی، من وعده مه دوغرو چیخیب گلدیم. ایندی سنینله گئده جه یم. آنجا ق سن منی توتوشدون، بیر دن ائله فیکیلر ائله یه رسن، کی، ائله منی دوغرو دان دا توتوب آپارا بیله رسن. اودو کی، سنه بیر شرط یم وار. ایندی گره ک سنینله بیر ساواشام. سن منیم گوجومو گؤره سن، من سنین. اوندان سونرا گئده ک. اوزوده سینمه مه دؤرد خانه سؤز گلیب. اوّل قوی اونو دئییم، سونرا ووروشاق.

بونو دئییب، کور اوغلو قیر آتی گتیردی جؤولانا. بیر او باشا بیر بو باشا سوروب دیک بولو به یین قاباغیندا ساخلادی. دئدی:

الی بئللده دوروب امر ائله یه ردین،

کور اوغلونو توتان دملر نئج اولدو؟

هرده ن - هرده ن آسین - کسین دئیهر دین،

کور اوغلونو توتان دملر نئج اولدو؟

دئیر دین زامانا گئنده جک بئله.
 اویموشدون شئیطانا، فیتنه یه، فئله،
 هردهن حوکم ائله ییب باسیر دین گؤله،
 کور اوغلونو توتان دملر نئج اولدو؟

چنلی بئلده دؤوران قوران دهلییه م،
 هذیان سؤزه چوخ چتیندی اییله م،
 یئددی مین دهلینین کله کللیه م،
 کور اوغلونو توتان دملر نئج اولدو؟

کور اوغلولیام موخنننه اویمارام،
 قیصاصیمی قیيامته قویمارام،
 دوشمانین قانیندان ایچسه م دویمارام
 کور اوغلونو توتان دملر نئج اولدو؟

بولو به ی حیلله نیقابینی اوزونه چکیب دئدی:

- آی کور اوغلو، او نئجه دئیهرلر، قول خطاسیز اولماز، آغا نؤکرسیز. مرد باسدیغینی
 کسمه ز. ایندی بیر ایش ایدی اولموشدو. نئجه کی، سن ایسته بیر سن، دئی، ائله ده ائله یه ک.
 کور اوغلو دئدی:

- یوخ. قوشونونا دئی، داعوا باشلا سین، یوخسا هامینیزی قیرا جاغام.
 بونو دئییب کور اوغلو میصری قیلینجی چکدی. قوشون بؤیوک لری گؤردولر یوخ،
 کور اوغلو دوغرو - دوغرو داعوا باشلا ییر. قوشونا های ووردولار هر طرفدن تۆکولدولر
 کور اوغلونون اوستونه. کور اوغلو بیر ده لی نعره چکیب اؤزونو ووردو قوشونا.
 بیر ساغا ووردو، بیر سولا ووردو. قوشونو قاتیم - قاتیم قاتلادی. قوشون شاهین

گۆرموش تویوق - جوجه کیمی پره - پره نه دوشدو. «وای آنا!» دئییه کیم، یالواران کیم، بیر قیامت اولدوکی، نه تهر کوراوغلونون اوره یی آتلاندى، دئدى:

های - های دئییب قنیم اوسته واراندا،
 کلله گره ک بو مئیداندا قالانسین.
 مرد ایگیدلر قووغا گونو دوشنده،
 شربت دئییب اؤز قانینا یالانسین.

قالدیرام مئیدانین گۆیه توزونو،
 چیخاردارام یامانلارین گۆزونو،
 گره ک گۆره م دونیا خانین اؤزونو،
 عؤمور تزه لنسین جان جیلوه لنسین.

کوراوغلو یام گدی کلدیه پوسارام،
 قانجیر غادان قانلی باشلار آسارام،
 بولو به ی سنه قیلینج باسارام،
 باغیر ساغین جمده یینه دولانسین.

بولو به ی گۆردو قوشون الدن گئدیر. فجر عالییا های ووردوکی:

- ائوین ییخلسین. بس من سنی بورا نییه گتیرمیشم؟ قوشون الدن گئتدی آخی...
 فجر عالی چار - ناچار قیلینجینی چکیب گیردی مئیدانا. کوراوغلو هئچ آمان وئرمه دی
 کی، فجر عالی بیر ال - قول آچسین. هله بو سن، بیلدیر. فجر عالی بایاق ها جهنمه و
 اصیل اولدو. بولو به ی ایشی بئله گۆره نده، باخدی کی، آیری هئچ بیر علاجی یوخدو،
 اؤزونو آتدی کوراوغلونون آياقلارینا.

کوراوغلو قیزیل قوش کیمی اؤزون آتدان یثره آتیب، چؤکدو بول به یین سینه سینه،

دئدى:

قوللارنى، باغلادارام،
بولو، من سىنىن، من سىنىن.

گۈزلىرىنى كۈل قويارام،
اوجۇنا پۈل قويارام،
نىشانلىنى دول قويارام،
بولو، من سىنىن، من سىنىن.

مەردايگىدلىرىن گۈزۈم،
دەلىلىرىن عزىم،
بەير اوغلونون اۋزۈم،
بولو، من سىنىن، من سىنىن.

قىزىب سىنەنە چۈكەرەم،
اليف قىددىنى بۈكەرەم،
اوستونە آلو تۈكەرەم،
بولو، من سىنىن، من سىنىن.

كوراوغلولو يام ايش بىتىرەرەم،
سىنى دونىدادان ايتىرەرەم،
باشىن بىلدىن گۈتۈرەرەم،
بولو، من سىنىن، من سىنىن.

سۆز تامامایئتدی. کوراوغلو بولو به یین سینه سیندهن قالخدی، دئدی:

- ایندی من سنین ایختیاریندایام. هارا ایسته بیرسن، نجه ایسته بیرسن، آپار! بولو به ی اوفولدا یا - اوفولدا یا یئریندن دوروب دئدی:

- رحمتلیگین اوغلو، بیزده بیر ایصلاحات قویدون کی، بیزیم عاغلیمیز باشیمیزدا اولسون، سنی ده آپارماق فیکرینه دوشه ک؟

کوراوغلو گولوب دئدی:

-- عیبی یوخدو. ان شالله ائله کی منی آپاریب حسن پاشایا وئردین - دنیا خانیمی آلدین، تویدا هامیسی یادیندان چیخار. دئی آتالین، گنده ک!

بولو به ی بیر او یانا باخدی، بیر بو یانا باخدی، دئدی:

- یوخ، قارداش، من سنی هئچ یثره آپاراسی دئییلیم.

کوراوغلو دئدی:

- نییه؟

بولو به ی دئدی:

- گۆز گۆردویوندن قورخار. من سنده گۆردوم. کئفین ایسته دی بیر بئله ظارافات دا یولدا ائله دین. سنینله سوودا ائتمک چتین ایشدی.

کوراوغلو گولوب دئدی:

- قورخما! هئچ بیر شئی ائله مه رم.

بولو به ی دئدی:

- یوخ، باشینا دؤنوم! الله آتان رحمت ائله سین. من نه حسن پاشانین قیزی

ایسته بیرم، نه ده سنینله بئله - بئله ظارافاتلار ائله مک ایسته بیرم.

کوراوغلو دئدی:

- آیه، من کوراوغلویام. کوراوغلو سۆز وئرمه ز. وئردی موخننتلیک ائله مز. ایندی کی احتیاط ائله بیرسن، بودو، گل، باغلا قوللاریمی ائله آپار.

بولو به یین ده ائله آزاری بوایدی. تئز آداملارینا گۆز ائله دی کی، دای فورصتدی، دایانماسینلار. بیر مؤ حکم زنجیرله او ساعات کوراوغلونون قوللارینی باغلادیلار دالینا. سونرا بیر - ایکی کندیرله ده ساریدیلار آتا. بولو به ی ایشی حاضیر گۆره نده حوکم ائله دی قوشون آتالندی. کوراوغلانو قباقلارینا سالیب ارزینجانا طرف یول باشلادیلار. آز گئندیلر، چوخ گئندیلر. یولون بیر یئرینده کوراوغلو گئری قانریلیب بولو به یی چاغیردی کی:

- بولو به ی، آمما یادیندا قالسین، قیزی آلمامیش منی حسن پاشایا وئرمه ها!...

بولو به ی سوروشدو:

- نییه؟

کوراوغلو دئدی:

- او ایشی کی، من اونون باشینا گتیره جهیم، اوندان سونرا او سنه قیز وئرمه ز. سن قباقجا قیزی گتیردیر ارزینجانا، سونرا منی اونون الینه وئرا!

بولو به ی باخدی کی، دای چنلی بئل سر حد دیندن چیخها چیخدادیرلار. دئدی:

- باش اوسته! سن، نجه کی، دئییرسن ائله جه ائله ره م. آنجاق من بیر شئی ده ائله مک

ایسته بیرم.

کوراوغلو سوروشدو:

- نه شئی؟

بولو به ی دئدی:

- من سنی بئله آپارسام هئچ کس اینانمایاجاق کی، سنی من توتومشام. گئنه فجر عالی

ساغ اولایدی، فیکیر کشر دیلر کی، یقین او توتوب. اونوداکی، ووروب اولدوردون. ایندی

بیلیرسن من نه ائله مک ایسته بیره م؟

- نه ائله مک ایسته بیرسن؟

بولو به ی قانریلیب بیر دالا باخدی، اوندان آتینی دؤنده ریب کوراوغلویا دئدی:

- سن آتینی سور، من قوشونا باخیم، قایدیب دئیهره.م.
بونو دئییب بولو بهی آتا بیر مهمیز گؤستردی، گئری دؤندو. کوراوغلو ایشدن بی خبر
قاباقدا، بولو بهی ائله بیر آز کوراوغلودان آرالانجاق آتی تزه دن دؤندردي. کوراوغلونو
مارتیلاییب آتی دؤرده مه بوراخدی. ایلدیریم کیمی گلیب کوراوغلویا چاتاندا نه گوجووار،
تپه سیندن بیر قیلینج ووردو. دئدی:

- باخ بئله ائله مک ایسته بیره، کوراوغلو!
اولا قیلینج، اولا آچیق باش. قیلینج نجه بارماق ایله دی کوراوغلونون باشینا. اوز - گؤزو
قیزیل قانا بویاندی، دئدی:

- ای نامرد!... بئله نییه ائله دین؟
- بونو ائله دیم کی، اینانسینلار. ایندیی اینانارلار. من گلمیشدیم سنین یا باشین آپارام، یا
لئشین. ایندی باشینی دا آپاریرام، لئشین ده. سن کوراوغلوسانسا، من ده بولو بهیم.
کوراوغلو ائله بیرجه بونو دئدی کی:
- گوناھ سنده دئییل، منده دی. منه بودا آزدی.

کوراوغلونون، باشینی دا باغلامادیلار. ائله قانی آخا - آخا دوزه لدیلر یولا.
کوراوغلونون الی هر یتردن اوزولدو. بو دار واختیندا چنلی بئل، ده لیلر، خانیملار یادینا
دوشدو. قانریلیب بئله باخدی، گوردو اوزاقدان چنلی بئلین قوشا تنه لری گورونور. اورهی
قوبار ائله دی. دئدی:

قارشى ياتان قارلى داغلار،
داغلار سنده قاریم قالدی.
ایم چاتماز، اونوم یئتمه ز،
دال بودا قدا ناریم قالدی.

منی توتان بولو بهی دی،
 آغیر زنجیر بوینوم آیدی،
 هامی بیر - بیریندن یئیدی،
 ایگید ده لیریم قالدی.

منی توتدو غم اجلی،
 اولدوره وئرمز ماجالی،
 گوز قارالدی، باش گیجه لی،
 سینه مده داغلاریم قالدی.

جانیم قیر آت، گوزوم قیر آت،
 سنی مینه ن آلا مـوراد،
 آغـجا قـوزو، بیرده دور آت،
 باغلی بدؤیلریم قالدی.

یاخشی دی ایگیدین واری،
 ناموسو، غییرتی، عاری،
 هانی کوراوغلونون یاری،
 نیگار کیمی یاریم قالدی.

بیر آزدا گئتمیشدیلر قالاقدان بیر کاروان چیخدی. کوراوغلو باخدی کی، دوستو خوجا
 عزیزده بزیرگانلارین ایچینده دی. اوزونو اونا توتوب دئدی:

پونھانی سوودایار قارداش،
 آپاریرلار پونھان منی،

اره نلره قوربان بو باش
آپاریرلار پونهان منی.

آدی می قویدولار یاوا،
دردیمه بیر یارین داوا!
دیلمدهن ائیواز ادووا!
آپاریرلار پونهان منی.

کوراوغلویام تک قالمیشام،
قوللاریمی باغلانمیشام،
بولو بهیه قول اولموشام،
آپاریرلار پونهان منی.

خوجا عزیز اول ائله بیلدی کی، کوراوغلو دئیر آپاریرلار پیره منی. فیکیرلشدی کی،
یقین کوراوغلو دهلی اولوب، دهلیلر اونو پیره آپاریرلار. اوره یینده چوخ وایسیندی. چوخ
حایفسیلانندی. سونرا باخدی کی، کوراوغلونون باشی یاریلیب. قوللاری باغلانیب.
دالینجا بویوک بیر قوشون گلیر، قاباقلاریندا بولو بهی.

خوجا عزیز او ساعات بارماغینی دیشله دی کی:

- ای دل - ی - غافیل، یقین بورادا بیر سیرر وار. دای دایانماییب کاروانی تاپشیردی
یولداشلارینا، بیر باش دابان آلدی چنلی بئله.

خوجا عزیز گلیب بئله گوردوکی، دهلیلرین هئچ شئیده خبرلری یوخدو. هئچ
کوراوغلونون هاردا اولماغینی دایلمیرلر. آچیب احوالاتی نئجه کی گورموشدو، دانیشدی.
دهلیلر قالدیلار مات - معطل کی، بو نئجه، ایشدی. بیرى اینانندی، بیرى اینانمادی، بیرى
بئله دئدی، بیرى ائله دئدی، بیلمه دبلر کی، نه ائله سینلر. دهلیلر ائله گورتور - قویدا ایدیلر،

بیرده باخدیلار کی، بودو عاشیق جونون گلیر. گلیر آما ائله دی کی، قان -ترین ایچینده. عاشیق جونونون ائله بیر سۆزو بو اولدو کی؟

- هانی کوراو غلو؟

احوالاتی، نجه کی خوجا عزیز دانیشمیشدی اونا دئدی.

عاشیق جونون احوالاتدان حالی اولان کیمی اللرینی دیزلرینه ووروب دئدی:

- کوراو غلو گئدی.

سوروشدولار:

- آخیر بیر دئی گۆره ک نه وار؟ هاردان گلیرسن؟ نه اؤیره نمیسن؟

عاشیق جونون دئدی:

- ائشیدین، آگاه اولون! من توقاتدان گلیرم. پاشالار چنلی بئله قوشون چکیرلر. بولو

بهی ارزینجان طرفده، عرب رئیس قارس طرفدن، حسن پاشا اؤزوده توقات طرفدن.

خوتکارین فرمانیدی. من دونن توقاتدا ائشیتدیم کی، بولو بهیین قوشونو چنلی بئله یولا

دوشوب.

دهلیلرین ایچینه بیر ولوله دوشدو کی، هامیسی باشلادی جیلوو گیرمه یه، دهلی حسن

هی ووردو دهلی مئهره کی:

- آتی یهرله! گره ک بولو بهیه بیر توی توتام کی، قیامتده یادیندان چیخماسین.

دهلیلر باشلادیلار حاضیرلاشماغا. نیگار دوردو آیاغا دئدی:

- یوخ، دهلی حسن! بو ساعات چنلی بئلی باشسیز قویوب گئتمک اولماز. بیرده کی،

گئددیز، هارا گئدجکسیز؟ نه بیلیریک کی، بولو بهی کوراو غلونو ارزینجانا آپاراجاق، توقاتا

آپاراجاق، یا ائله بیرباش ایستامبولو آپاراجاق. گئدهرسیز سفرینیز اوزون چکه. دشمن

چنلی بئله آیاق آلا.

دهلی حسن دئدی:

- بس نه ائله یه ک؟

- نیگار خانیم دئدی:

- کوراو غلونون دالینجا قاباجا بیر آدام گئتمه لی دیر. اوشاقلاردان بیر ی گئدهر، یئرینی، یوردونو اؤیره نه، گله ر، سونرا باخاریق، گؤره ک نه ائله بیریک؟
نیگار خانیمین تدبیرینه هامی راضی اولدو. سوروشدولار:

- بس کیم گئتسین؟

دمیرچی او غلو دوردو آیاغاکی:

- من، من گئده ره م.

نیگار خانیم اونا راضی اولمادی. دئدی:

- یوخ، دمیرچی او غلو! سن گئده بیلمزسن. ائشیتدین کی؟.. بیزیم اوستوموزه ایکی دوشمن گلیر. بیر قارس طرفدن، بیر توقات طرفدن. قارس بودو بیزیم بو طرفیمیز دیر. آننان توقات هایاندا دیر؟ بو بیر طرفیمیز دیر. گره ک بیزده ده لیلری ایکی یثره بؤله ک. بیرینه سن باخاسان، بیرینه ده ده لی حسن. قوی آیری آدام گئتسین.

اوندا عیسا باللی یثربندن قالخدی کی:

- نیگار خانیم، اوندا روخصت وئر، من گئدیم.

عیسا باللی نین گئتمه یینه هامی راضی اولدو. عیسا باللی او ساعات گئییندی، گئچیندی، آتینی یهرله دی، میندی ده لیلرله، خانیملارلا گؤرؤشدو. گئتمک ایسته ینده نیگار خانیم دئدی:

قاباجادان ارزینجانا گئده رسن. اورادا اولماسا توقاتا سورهرسن. اورادا اولماسا، گره ک ایستامبوللا گئده سن. آما واختی - واختیندا خبرین بیزه چاتسین.

عیسا باللی - باش اوسته! دئییب آتی ووردو. ارزینجانا طرف یول باشلادی.

ایندی عیسا باللی گئتمگینده اولسون، ده لیلر حاضیرلا شماغیندا، سنه کیمده ن خبر وئریم، بولو به ی دن.

بولو به ی کوراو غلونو بیر باش گتیردی ارزینجانا. زیندانا، زیرزمیه اعتبار ائله مه ییب،

اۋز حیطینده درین بیر قویو وارایدی، سالدی او قویویا. حَیْطین دۇرد بیر اطرافیندا چینیه کئشیکچی دوزدوردو. ائله بو ایشلری گۇروب قورتاردی، گۇتوروب حسن پاشایا بئله بیر نامه گۇندهردی کی، «حسن پاشا، کوراوغلانو توتوب گتیرمیشم. بو ساعات ارزینجانادی. قایداسی بوایدی کی، گرهک من اونو سنین یانینا گتیره یدیم. آنجاق یانیندا گوستا خلیق ائله بیرم، باغیشلا. من ایسته بیرم کی، دنیا خانیمی بیر گونلویه ارزینجانا گۇندهره سن، تاکی گلیب اونو بوردا بیر گۇرسون، سونرا هارا دئسه، نئجه دئسه، نه واخت دئسه گتیرمک منیم گۇزوم اوسته».

حسن پاشا نامه نی اوخوجاق مسئله نی پاشا دوشدو. بیلدی کی، بولوبه ی اونا اینانمیر. ایسته بیرکی، بو یول ایله دونا خانیمی ارزینجانا آپاریب، کوراوغلانو سونرا وئرسین. هیرسین ووردو تپه سینه. بیر ایسته دی نامه نی جیرسین، اۇزوده بئله بیر فرمان وئرسین کی: «صباح گون چیخاندا گرهک کوراوغلو توقاتدا اولا». سونرا فیکیرلشدی: «یاخشی، من ائله ائله رم، اودا گۇتوروب یازار خوتکارا. اوندان سونرا من بیر قیزدان اۇترو اولارام خوتکارین یانیندا اوچ قوروشلوق».

اودوکی چار - ناچار بیر کجاوله بزه تدیددی. دنیا خانیمی اۋز باشینین آداملاری ایله گویاکی، گزمک آدی ایله ارزینجانا گۇندهردی. اۇزوده آتینی مینیب خوتکارین یانینا گۇز آیدینلیغینا گئتدی کی، اورادان دا خوتکارین فیکیرینی بیلیب، ارزینجانا قاییتسین.

ایندی حسن پاشا گئتمکده اولسون، بو طرفدن بولو به یه خبر چاتدی کی، بس دنیا خانیم گلیب. بولو به ی دم - دستگاهلا چیخدی. دنیا خانیمی پیشواز ائله دی، جاه - ی جلال ایله گتیریب اۋز عیمارتینه قویدو.

دنیا خانیمین بولو به یی گۇره سی گۇزو یرخدو. ائله کی ائشیتدی، بولو به ی اونو آماق اوچون کوراوغلنون اوستونه گئدیر. یامان سئویندی. فیکیرلشدی کی، چوخ یاخشی اولدو. قوی گئتسین، بلکه کوراوغلو بونو منیم باشیمدان ردد ائله یه. دئ سن گل کی، ایش ووردو، چیخدی ترسینه. پاشالارا، خوتکارلارا قان اوددوران کوراوغلو دوشدو بولو به یه

اسیر. دنیا خانیم قالدی مات - معطل کی نه ائله سین. چوخ گۆتور - قویدان، فیکیر - خیالدان سونرا عاغلینا گلدی کی، آتاسینا یالواریب - یاخارسین بلکه رحم ائله یه. بو طرفدن ده حسن پاشا حوکم ائله دی کی، بس حاضیرلاشین، گئده ک ارزینجانا. ایندی اوزون فیکیرلش گۆر، دنیا خانیمین حالی نئجه اولار؟

یازیق ائله اولموشدو کی، ائله بیل پاییز یارپاغیدی، ائله بیر کوله یه بنددی، قیریلیب دوشسون. آمما کی یازیق نه ائله سین؟

ایختیاری نه یه چاتیودی کی، نه ده ائله یه یدی...

غرض، قارانلیق یاواش - یاواش باشلادی دوشمه یه. ائله کی هر یثردن سس - سمیر کسیلدی، دنیا خانیم دوردو آیاغا. پنجره نی آچیپ آیله شدی قاباغیندا. ائله تزه جه اوتورموشدو: بیرده قولاقلارینا بیر سس گلدی. هوش - کوش ایله فیکیر وئریب گۆردو کی، سس حیطده ن گلیر. کیم ایسه ائله یانیقلی - یانیقلی اوخویور کی... اوزوده سس ائله دریندن گلیر، ائله درینده ن گلیر کی، ائله بیل لاپ قویونون دیبندن چیخیر. چاغیردی قاراباشی کی:

- بو نه سس دی؟ گئجه نین بوواختی اوخویان کیم دی؟

قاراباش دئدی:

- کوراوغلودو، خانیم! بولو به ی توتوب گتیریب سالیب قویویا. دونن ده بئله

اوخویوردو.

دنیا خانیم فیکیر وئردی، گۆردو کوراوغلو دئییر:

اوجا داغلارین باشیندان

یولوم آی مدد، آی مدد!..

یامان یئرده توتدو منی،

اؤلوم، آی مدد، آی مدد!..

بـئـلـمـدـه یـوـخـدو قـیـلـنـجـیم،
مـوـخـنـتـه چـاـتـمـیر گـوـجـوم،
نـه یـوـرـغـان وـار، نـه دـه جـئـجـیم،
زولوم آی مـدـد، آی مـدـد!..

هـاـنـی نـیـزەم، هـاـنـی آتـیم،
کـسـیـلـدی شـان - ی - شـؤـوـکـتـیم،
چـنـلی بـئـل کـیـمـی سـرـحـدـدیم،
اـئـلـیم آی مـدـد، آی مـدـد!..

سـیـنـه اودلانـدی کـؤـز کـیـمـی،
مـیـسـکـین اولارمـی بـیـز کـیـمـی،
دـاـدا یـئـتـه ائـیـوـاز کـیـمـی،
دەلی م آی مـدـد، آی مـدـد!

آلـتـیـما دؤـشـه رـدیم خـاـلی،
یـوـخـدو مـنـیم کـیـمـی دـهـلی،
بـو گـوـنـوـمـدـه عـیـسـا بـاـلـلی،
گـلـی، آی مـدـد، آی مـدـد!؟

دوینا خانیم قاراباشیندان یاواشجا سوروشدو:

- منی گیزلینجه او قویونون، باشینا آپارا بیلهرسن می؟

قاراباشین سئویندیگیندن گؤزلری دولدو. ایچینی چکه - چکه دئدی:

- قوربان اولوم سنه، آی خانیم، ائله آپارارام...

دونیا خانیم قالخدی آیاغا. قاراباشی دا یانینا آلیب، گلدی قویونون باشینا. قاراباش تئز کوراوغلونو سسله ییب دئدی:

- حسن پاشانین قیزی دونیا خانیم، سنینله دانیشماق ایسته ییر.
کوراوغلو دئدی:

- خوش گلیب، صفا گتیریب.

دونیا خانیم دئدی:

- کوراوغلو، بو نئجه اولدوکی، سن قوچ کوراوغلو اول - اولو بولو به ی کیمی بیر آدم سنی توتوب؟

بیر آه کوراوغلو قویودا چکدی، بیر آه دا قاراباش قویونون باشیندا.
کوراوغلو دئدی:

- اولاجاغا چاره یوخدور، خانیم، بیر ایشدی اولدو.

بو سۆزده قاراباش بیرده ایچینی چکدی. دونیا خانیم قاراباشا باخدی. قاراباشین قورخودان گۆزونده کی یاش قورودو. دونیا خانیم قاراباشین قورخدوغونو گۆروب گولدو.
قاراباش اوره کلندی دئدی:

- قوریان اولوم سنه، آی خانیم، گل سنله بونو قویودان چیخارداق.

دونیا خانیم اوزونو قویویا توتوب دئدی:

- گئدیب ایپ گتیریب، سنی قویودان چیخارساق نئجه اولار؟

کوراوغلو سوروشدو:

- نئجه نفر سیز؟

دونیا خانیم دئدی:

- ایکی نفر.

کوراوغلو گولدو، دئدی:

- خانیم، ایکی یوخ کی، ایییرمی نفرده اولسانیز سیزین گوجونوز منه چاتماز. منی

بورادان چىخاردا بىلمەزسىنىز.

دۇنيا خانىم دئدى:

- بس نە تەر اولسون؟ مەن ھىچ اىستەمىرەم كى سىنى كىمى بىرآدام بولو بەيىن اليندە پوچا چىخسىن.

- خانىم، ايندى كى مەنە كۆمك اىستە يىرسىنىز، اوندا گۆزدە - قولاقدا اولون، ائلە كى، دەلىلردن منىم دالىمجا گلدی، يىرمى نىشان وئرىن!

دۇنيا خانىم دئدى:

- بلكە دەلىلرىن دن گلن اولمادى. اوندا؟

كوراوغلو دئدى:

- ھىچ اولاي بىلمەزكى، اولماسىن صاباحا، بىرىسى گونە حۆكمن چىلى بئلدن دالىمجا آدام گلەر.

دۇنيا خانىم دئدى:

- ياخشى، سىنى يىمەيىن، اىچمەيىن نە دى؟ نە يوللايم ؟

كوراوغلو دئدى:

- خانىم، يئددى قويونون يارى شاققاسى، يئددى باتمان اونون چۆرەيى، يئددى باتمان دويونون آشى، يئددى تولوق شراب منىم بىر اۆينەمىن خۆرەيى دى. گۆر دوزەلدە بىلرسن، گۆندەر.

دۇنيا خانىم دئدى:

- دوزەلدەرەم، لاپ گىجە يە حاضىرلايىب سحرە ياخين گۆندەرەرم. صاباح آخشام داكى، گىئەدە اۆزوم گلەرم.

دۇنيا خانىم دوروب گىتمەك اىستەيندە آلدى قويونون دىيىندەن كوراوغلو دئدى:

گل ھاگل، پاشانىن قىزى،

گلىنجهن گۆزلەرم سىنى.

صا باح چيخان دان اولدوزو،
چيخينجان گوزلره م سنى.

قبريمى قاز قاتى - قاتى،
اوستومده بزه ت قيرآتى
حاققن بيرگون قياماتى،
اولونجان گوزلره م سنى.

کوراو غلنون يارى گويچه ک،
آغ اوزونسه توكوب بيرچک،
مدد ائيله، بير انجام چک،
چکينجهن گوزلره م سنى.

غرض، دونيا خانيم اورادان ائوه گليب قارا باشا پول وئردى. کوراو غلو چون نه کى
دئميشدى، قاراباش حاضيرلاييب کوراو غلويآ پآردى. ايندى ائشيت کيمدهن؟ عيسا
باللى دان.

عيسا باللى ارزينجانا چاتاندا سحر تزه جه آچيليردى. ائله شهرى گزيردى، بيرده گليب
چاتدى بولو به بين عيمارئينن قاباغينا. دونيا خانيم دا اوتورموشدو پنجره ده، گوزلرين
ديکميشدى يوللارا. بيرده باخدى کى، بودو، بير آتلى گلير، تهر - توهوروندهن هئچ بو
طرف آدملارينا اوخشامير. رنگ روخوندان گورونورکى، داغ هاواسيندا بويوموش آدامدى
چاغيريب سوروشدو کى:

- اى اوغلان، کيمسن؟ هاردان گليب، هارايآ گئديرسن؟
دونيا خانيمين جاوايندا آلدى عيسا باللى، دئدى:

نه خان گۆردوم، بوردا، نه ده بير پاشا،
 وئرين کوراوغلودان منه بير خبر!..
 ياغي دوشمنلري باغلارام داشا،
 وئرين کوراوغلودان منه بير خبر!..

من آج قوردام، قنيم اوسته اولارام،
 موختي اوز قانينا بولارام،
 قيلينچ چکيب اولکه نيزي تالارام،
 وئرين کوراوغلودان منه بير خبر!..

اولان يوخدو منيم درديمدن حالي،
 هئچ باشيمدان گئتمه ز اونون خيالي،
 کوراوغلوي قوربان قوچ عيسا باللي،
 وئرين کوراوغلودان منه بير خبر!..

سۆز تامام اولدو. دونيا خانيم دئدى:

- آده، سسيني باشينا آلما، دوشمني دويوق سالارسان. کوراوغلوبورادادي. دوش
 آتدان، گل ايچه رييه.

عيسا باللي آتي سورددو قاپييا. بو طرفدن ده قاراباش يويوردو اونون قاباغينا. قاراباش
 اوندا يئتيردي كي، حاصار دييينده كي قوشونون بويويو عيسا باللي ايله چنه - بوغازدادی.
 ايچه رييه قويماق ايسته ميركي، ايسته مير. قاراباش اوزون يئتيريب هيرسلندي قوشون
 بويويونون اوستونه كي:

- سنين نه حددين وار. دونيا خانيمين قوناغيني ايچه رييه قويمورسان. قوي گلسين
 ايچرييه. حسن پاشانين يانيندان گليب دونيا خانيماما گتيريب.

قوشون بۇيويو بير سۇز دئيه بيلمەدى. قاراباش عيسا باللى نى گۇتوروب بير باش گتىردى دونيا خانيمين يانينا.

دئ خوش، بئش، اون بئش. دونيا خانيم عيسا باللى نى تانيدى، عيسا باللى دونيا خانيمي. دونيا خانيم دئدى:

- كوراو غلو بوردا قويودادى. آنجاق ايندى اونو چىخارتماق اولماز. گرەك گۇزلەيك قارانلىق دوشە.

عيسا باللى گۇردوكى، دونيا خانيم عاغيللى سۇز دانشير. راضى اولدو. دونيا خانيم عيسا باللى يا يتر گۇستەردى. عيسا باللى ايلشدى. يئدىلر، ايچدىلر، عيسا باللى بيرآز اوزاندى كى، يول يورغونلوغونو چىخارتسين.

سن دئمه، قاراباش عيسا باللى نى ايچەرييه گتىرنەن سونرا قوشون بۇيويو بيرباش قاچيب احوالاتى بولو بەيه دانيشيب.

دونيا خانيم بيرده باخدى كى، قوشون اطرافى آلدى. عيسا باللى نين يانينا گليب. ساچيندان اوچ ياسمن تئل آييريپ باسدى مرمر سينه سينين اوستونه، دئدى:

ياغى دوشمن دۇرد بير يانى آليبدى،

اويان، عجم اوغلو، دورگت بو يئردن!

سنين دردين بو جانيمدا قاليبدى،

اويان عجم اوغلو، دورگت بو يئردن!

عيسا باللى جلد قالخدى آياغا. باخدى كى، بلى، قوشون حيطين اطرافين توتوب، آما قورخوداندى، نه دنديسه هئچ بيريسى جورأت ائله ييب ايچەرييه گيره بيلمير. برى دۇننده باخدى كى، دونيا خانيم آغلايير. آلدى گۇره ك نه دئدى:

آغلاما، آغلاما، آى دونيا خانيم!

اۇلەر عجم اوغلو، گئتمەز بو يئردن.

سنه قوربان اولسون بو شیرین جانیم
اؤلر عجم اوغلو، گئتمهز بو یئردن.

دونیا خانیم دئدی:

های - های دئییب گدیكلرده یاتاندی،
جومرد دوشمنلری آتدان آتاندی،
بولو بهی دی کوراوغلانو توتاندی،
اویان عجم اوغلو، دور گئت بو یئردن.

عیسا باللی دئدی:

های - های دئییب تؤوله لردن یاتاندی،
هانسی دوشمانلاری آتدان آتاندی؟
کوراوغلانو آل دیل ایله توتاندی،
اؤلر عجم اوغلو، گئتمهز بو یئردن.

دونیا خانیم دئدی:

چو خدو آرالیقدا منیم یامانیم،
سندن آیری گوئه چیخمیر آمانیم،
سنه قوربان اولسون بو دونیا خانیم،
اویان، عجم اوغلو، دور گئت بو یئردن.

عیسا باللی دئدی:

ایگید گره ک غوربت یئرده یاسلانا،
چمتین میصری قیلینج قیندا پاسلانا،
مین تولکو نئيله یه ر بیر آج آسلانا،
اؤلر عجم اوغلو، گئتمهز بو یئردن.

سؤز تامام اولدو، عیسا باللی دئدی:

- دای ایش او یتردن کئچیب، گئجه‌نی گؤزله‌مک اولمایا جاق. سن کوراوغلونون یئرینی
منه نشان وئر!

دوروب بیر یترده گلدیلر قویونون باشینا، عیسا باللی ایسته‌دی هایلا سین. دنیا خانیم
قویما‌دی. دئدی:
- دایان!

اوندان اوزونو قویویا توتوب دئدی:
- کوراوغلو، ده‌لی‌ردن گلن اولما‌دی. بس نه تهر ائله‌یه‌ک؟ بولو بوگون سنی آس‌دی‌رم‌اق
ایسته‌ییر؟

کوراوغلو دئد‌دی:
- ائله، خانیم! ده‌لی منیم‌دیه، من ییلیرم‌کی، گل‌مه‌میش اولما‌زلار. هارادا اولسا‌گلیب
چیخار‌لار.

دنیا خانیم دئدی:
- گل‌سه‌کیم گل‌ه‌جک؟ هئج اولما‌ سا‌بیر آدینسا‌ دا دئی بیل‌ه‌ک.
دنیا خانیمی جا‌وابیندا آلدی کوراوغلو، دئدی:

گئنه‌ یا‌دا دوش‌دو مرد اوغول‌لاریم،
بوگون دمیر‌چی اوغلو بوردا‌گره‌ک‌دی.
هارادا اویونلو، دیلی بال‌لاریم،
بوگون خان ائی‌وا‌زیم بوردا‌گره‌ک‌دی.

ای‌گید مجلی‌سنده‌ بؤی‌لو - بوساط‌لی،
مئیدان‌ا‌گیره‌نده او عرب آت‌لی،
او میصری قیلینجینی آسلان صوفات‌لی،
بوگون ده‌لی حسن بوردا‌گره‌ک‌دی.

کوراوغلو اۆنۈندە مردانا دوران،
 بىنۋوشە بىغلارین دالیندان بوران،
 بیر الیندە یئددی ایفچین نال قیران
 بوگون عیسا باللی بوردا گره کدی.

عیسا بالی دئدی:

- جان کوراوغلو، بوردا یام. آنجاق چالیب اوخوماق واختی دئییل. دوشمن دۇرد
 طرفیمیزی آلیب تئز اول چیخ، گۆره ک نه ائله ییریک.

سۆزو دئییب عیسا باللی ایپی آتدی قویویا. بیر سو ایچیم ساعتدا کوراوغلانو قویودان
 چیخارتدی. دوروب اۆزلرینی وئردیلر تۆله یه، آتلاری چکیب میندیلر. کوراوغلو بیر دنیا
 خانیما باخدی، بیر عیسا باللی یا باخدی، دئدی:

- دنیا خانیم، حاضیرلاش سنی ده آپارا جاغام. سنین تویونو گره ک اۆزوم ائله یه م.
 اوندان کوراوغلو میصری قیلینجی چکیب دئدی:

میصری قیلینج، لژگی قمه،
 من سنی ترساخلا میشام،
 دولاشما جوبیه - جووشه نه،
 دوشمنه وار ساخلا میشام.

جومردلره یاخینارام،
 خدنگ اوخدان ساخینارام،
 من ایگیده ته پنه رم،
 جاندا هونر ساخلا میشام.

دولانیدیم غوربت ائللرده،
تعریفیم گزیدی دیللرده،
چارداقلی چنلی بئللرده،
اسره میش نر ساخلا میشام.

کوراوغلو ائله دی خطا،
ایندی سن باخ بو بوساطا،
جانیم قوریان عرب آتا،
اویسنار، کیشنه ر ساخلا میشام.

بونو دئییب، کوراوغلو اؤزونو ووردو قوشونا. قوشون ائله بیرجه دفه کوراوغلونون
بویونو گۆردو. بایاق ها اوز قویدو قاچماغا. آتالار دئییلر کی، گۆز گۆردویوندن قورخار.
قوشون داکی کوراوغلودان گۆردویونو گۆرموشدو. بیر آندا مئیدان بوشالیدی. کوراوغلو
باخدی کی، بولو بهی ایشی پیس گوروب اکیلک ایسته ییر. بایاق ها کسیدی باشینین
اوستونو دئدی:

بولو به ییم، تانی منی،
گۆر نئجه به بیر، به بیرم،
اۆلدوررم ایمنصافیم یوخدو،
بیر دینسیر کبیر، کبیرم.

من دریالارا دالاندا،
شیرین جانا درد سالاندا،
داعوا زامانی اولاندا،
آیلمه ز، سینماز ده میرم،

اوجا داغلاری آشاندا،
 کونول آتلائیب جوشاندا،
 بو دیشلریم قاماشاندا،
 ایستهره پولا دگمیره.

کوراوغلو یام اوج آلمیشام،
 خوتکارلاردان باج آلمیشام،
 یوز دئسه لر قوجالمیشام،
 هله کی، بابای - امیره

سوزون تامام ائله ییب، بولو به یین تپه سینه ائله بیر قیلینج ووردوکی، ایکی پارچا اولوب
 یئره دوشدو. بئله دؤننده بیرده گوردو مئهر مورتوز اوزون آتدی قیرآتین آیاقلارینین آلتینا
 کی:

- کوراوغلو دئدی:

- دور، دوش قباغینا!

مئهر مورتوز سئوینجک دوروب دوشدو کوراوغلونون قباغینا. گلیب چاتدیلا
 عیسا باللی گیله. عیسا باللی سوروشدو:

- کوراوغلو کیمدی؟

کوراوغلو دئدی:

- بیر یاخشی - یاخشی باخ!

عیسا باللی دیقتله باخیب دئدی:

- بو کی مئهر مورتوزدو.

کوراوغلو دئدی:

- اوژودو کی، وار. یاخشی تانییسیسان. بلدچیلیک ائله ییب چنلی بئله یاغی گتیره، منی بولو به یه نیشان وئره، بو حارامزادایدی.

عیسا باللی الینی قیلینجا آپارماق ایسته ینده کوراوغلو قویمادی.

ائله بوسوزده بیرده باخدیلا رکی، بودو دونیا خانیم بیر آتین اوستونده، قاراباش دا بیر آتین اوستونده گلدیلر. کوراوغلو سوروشدو:

- دونیا خانیم، بس بو کیمدی؟

دونیا خانیم دئدی:

- بو منیم قاراباشیمدی، اگر بو اولماسایدی، بیز سنی قورتارا بیلمه یه جکدیک.

کوراوغلو دئدی:

- باخ، بو اولدو. من، ائله بیلیردیم کی، بودفه چنلی بئله الی بوش گنده جه بییک. آما کی، ائله اولمادی. بودو، اوشاقلارا ایکی دنه لاپ یاخشی توحفه آپاریریق.

عیسا باللی سوروشدو:

- هانی؟ نه ایکی دنه توحفه؟

کوراوغلو مئهر مورتوضو، بیرده قاراباشی گوستریب دئدی:

- بیر منی توتدوران بو آغانی، بیرده منی قورتاران بو قاراباشی. چنلی بئله اوچون

بوندان یاخشی نه توحفه اولای بیلر کی؟

غرض، کوراوغلو، عیسا باللی، دونیا خانیم، قاراباش، مئهر مورتوضو دا قاباقلارینا قاتیب چنلی بئله طرف یولا دوشدولر. اوقدهر آت سور دولر کی، گلیب چاتدیلا ر چنلی بئللین داغلارینا. داغلاری گورجک کوراوغلونون اوره یی آتلاندی، گوزلری دولدو. کوراوغلو چوخ غوربتلرده اولموشدو. آما هئچ بئله غریبه مه میشدی. بو دفه کی غوربت اونا چوخ اثر ائله میشدی.

اوزون داغلارا توتوب دئدی:

بیر زامانلار صفا سوروب گزه ردیم،
اوندا سندن منیم قارداشیم، داغلار!
نه زامان کی، یاغی دوشمن گلنده،
سنده چوخ اولوردو ساواشیم؛ داغلار!

تالادیم شاهلاری، هله آز دئدیم،
طورفه گؤزه للره عیشوه - ناز دئدیم.
نئچه تاجیر - توججار سنده گیزله دیم،
آچمادین سیریمی، سیرداشیم داغلار!

کوراوغلویام، گزدیگیمی تاپاردیم،
قایالار باشیندا قالا یاپاردیم،
آغ سوروده ن املیک قوزو قاپاردیم
یئیب قورتلارینلا اولاشیم، داغلار!

کور اوغلونون قارس سفری

کور اوغلونون ارزینجاندا ساغ - سالامات قاییدیب گلمه یی چنلی بئله توی - بایرام اولدو. ائله بیل کی، ده لیلردن کور اوغلو سوروشدو:
- بس عاشیق جونون هانی؟ هئچ گوزومه ده یمیر.
نیگاری دئدی:

- عاشیق جونونو گئنه ده توقاتا گونده رمیشیک کی، حسن پاشانین ایشلریندن بیزی خبردار ائله سین.

کور اوغلو گئندی فیکره، دئدی:

- گره ک اونو قار سا گونده ره یدینیز. من حسن پاشانین غئیرتینه بلده م. اودا منیم ضرب - ی - دستیمی گوروب. او بیزیم اوستوموزه گله بیلمه ز. آمما کی، عرب رئیخان ایگید آدامدی. اوزونون ده منده حایفی وار.

کور اوغلو ارزینجاندا گلیب چنلی بئله چاتاندا قارانیلق قووشوردو. ایندی ده اوتوروب او قدر صو حبت ائله دیلرکی، لاپ گئجه گئجه دن کئچدی. آخیردا ده لی حسن مجلسی داغیتدی کی:

- دای بسدی. دورون هره اوز یئرینه! کور اوغلو یورغوندو، دینجینی آلسین.

ده لیلر دوروب داغیلدیلار. کوراوغلودا باشینین آلتینی دیک ائله ییب یاتدی. ائله کی سحر آچیلدی، هله هئچ گون چیرتلامامیشدان کوراوغلو یئریندن دوروب اوشاقلاری یانینا آلیب چنلی بئلین بوتون بندرگاهلارینی گوزدهن کئچیردی. باخدی کی، واللّه ده لیلر بندرگاهلاری ائله توتوبلار، ائله پوستولار دوزهلدیلر، ائله سنگرلر باسیلارکی، حسن پاشا نه دی، لاپ خوتکار اوزوده بوتون دونیانی ییغیب چنلی بئله توكسه، گئنه ده بیر آدام بوئرلردن کئچه بیلیمه ز. ائله کی، کوراوغلو بندرگاهلارین گزیب قورتاردی دئمه لیسین دئدی، تاپشیریلماسینی تاپشیردی، اوندان ده لی مئهری چاغیردی:

- منیم عاشیق پالتاریمی گتیر!

ده لیلر سورشدولار:

- نئینیرسن عاشیق پالتارینی؟

کوراوغلودئدی:

- قارسا گئنده جه یم. گره ک گئذیب عرب رئیحاندان خبر بیلیم.

ده لیلر نه قدهر ائله دیلرکی، سن گئتمه، هم سفردن تزه گلیسن، هم ده بو ساعات جنلی بئلی باشسینر قویماق اولمادز، اولمادی کی، اولمادی. عاشیق پالتارینی گئییندی، بیرده آت مینیب قارسا طرف یولا دوشدو. آز گئتمیشدی بیلیمیرم، چوخ گئتمیشدی بیلیمیرم ائله تزه جه آلاجالار داغینین اتکلرینه چاتیردی کی، بیرده گوردو بودو، قارس طرفدن بیر آتلی گلیر. دیققت ائله ییب گوردوکی، بو بیر جاوان اوغلانندی. او نئجه دئیهرلر هله بیغ یئرلری تزه جه ترلیر. اوره یینده اؤز - اؤزونه فیکیرله شیب دئدی: «لاپ یاخشی اولدو». بونو دایاندیریپ، بیر احوال - پورسان اولوب، گوروم قارسدانه وار، نه یوخ. چاغیردی کی:

- آیه، بیر دایان گوروم، هاردان گلیرسن؟

اوغلان آتین باشینی چکدی کی، قارسدان گلیرم.

کوراوغلو سوروشدو:

- سفرین هارادی؟

اوغلان دئدی:

- چنلی بئله گئدیره م.

کور اوغلو سوروشدو:

- چنلی بئله نه ایشین وار؟

اوغلان بیر دورو خوب. بیر آز فیکیرله شیب سونرا دئدی:

- ائله ائله گئده یره م کور اوغلو ایله بیر ایشیم وار.

کور اوغلو گۆردوکی، اوغلان سۆزولو آداما اوخشاییر.

دئدی:

- یاخشی، سنین کور اوغلو ایله نه سالام - صاباحین؟ بهیم تانییرسان اونو؟

اوغلان لووغلانا - لووغلانا دئدی:

- تانییرسان نه دی؟ کیشی ایله حاقق - سالامیمیز وار، من ائله هفته ده، اون بئشده

گئدیره م اونون یانینا.

کور اوغلو باخدی کی، گده بیر آز اۆزوندن دئیهدندی، آمماکی، دئیهدن پيس اوغلان

دئیل. اۆزوده حؤکمن سۆزولو آدامدی:

«هر چی بادا - باد» دئییب بیردن قاییتدی کی:

- کور اوغلو منم، دئی گۆروم نه سۆزون وارا!

کور اوغلو باخدی کی، اوغلان اونون سۆزونه اینانمیر. عاشیق پالتارلارینین یاخاسینی

بالاجا آچدی. ائله کی، آلتدان یار - یاساق گۆروندو، اوغلان دئدی:

- جان کور اوغلو، منی باغشیل! یالاندان دئدیم کی، سنینله دوستام. آنجاق قصداً ائله

دئییردیم.

کور اوغلو دئدی:

- عیبی یوخدو. دئی گۆروم، منه نه سۆزون وارایدی.

اوغلان دئدی:

- جان کوراوغلو، منی قارس پاشاسینین قیزی حورو خانیم سنین یانینا گۆنده ریب. بیل و آگاه اول! بودو، نئچه مودتدی کی، تورکمانلی عرب رئیحان گلیب اوتوروب قارسدا. قوشون ایراهلاییرکی، چنلی بثلین اوستونه گله. قارس پاشاسی دا اونا سۆز وئریب کی، اگر چنلی بثلی آلا بیلسه، قیزی حورو خانیمی اونا وئره جک.

ایندی حورو خانیم منی گۆنده ریب سنین یانینا کی، احوالاتدان سنی خبردار ائله ییم. کوراوغلو باشلادی احوال توتماغا. اوردان سوروشدو، بوردان سوروشدو، باخدی کی، اوغلان هئیچ بیر شئی بیلیمیر. ائله بیلیدی کی او ایمیش کی، اونودا دئییب. کوراوغلو گئتدی فیکره کی، نه ائله سین. گئتدی قاییتسین، یا ایره لی گئتسین. فیکرینده چوخ گۆتور - قوی دان سونرا اوغلاندان سوروشدو:

- یاخشى، بیر منه دئ گۆروم، قارسدا سنین ائوین - زادین وارمی؟
اوغلان دئدی:

- وار، نئینیرسن؟
کوراوغلو دئدی:

- ایشدی، ایندی بیردن من قارسا گئتمه لی اولسام، منی بیر - ایکی گئجه ائوینده ساخلایا بیلرسنمی؟
اوغلان دئدی:

- کوراوغلو او نه سۆزدور دئیرسن؟ نییه، من قاراچی دئییلیم کی، ائویم اولماسین. دؤولتیندهن ائویم ده وار، قاباغیمدا قوللوق ائله مه یه بیر قوجا، گونو کئچمیش آنام دا وار. هامیسی، ائله من اؤزومده اوسته قورباندى سنه.
کوراوغلو دئدی:

- اوندا سور آتینی، گئده ک!

اوغلان سئویندیگندهن بیلمه دی کی، نه ائله سین. بایاق ها آتی ووروب دوشدو قاباغا. اوغلان قاباقدا، کوراوغلو دالدا آت سوروب آخشاما بیر آزالیمیش اؤزلرینی یئتیردیلر

قارسا. اوغلان مسجدین یانیندا آتینی ساخلادی کی:

- دوش! ائویم بوردادی:

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، سن هله قاباقجا منی آپار حورو خانیمین یانینا. گرهک اول - اول اویره نیم گوروم

نه وار، نه یوخ. بلکه ایش ائله اولدو کی، هئچ قالا بیلمه دیم.

اوغلان دئدی:

- یاخشى نه دئییره م. ایختیار صاحیبی سن. اوندان باخ، ائله بو کوچه ایله یئری من

آتلاری باغلایم تۆوله یه گلیم.

کوراوغلو آندان دوشدو. آتی اوغلانا وئریب کوچه ایله گئتمه یه باشلادیلار. ایندی

کوراوغلو گئتمکده اولسون، اوغلان آتلاری چکدی تۆوله یه، باغلادی، یئمله دی، اوندان

چیخدی آناسینین یانینا کی:

- تئز اول، تداروک گور، قوناغیم وار. من ده گئدیره م بازارا شئی - مئی آلماغا.

آناسی سوروشدو:

- بالا، قوناغین کیمدی؟

اوغلان دئدی:

- دای هئچ کیمه دئییب ائله مه یه سن ها. کوراوغلودو، تئز اول. بونو دئییب اوغلان

دوزه لدی کوراوغلونون دالینجا. ایندی او گئتمکده اولسون، بیز گۆره ک کوراوغلو نه

ائله دی.

کوراوغلو کوچه ایله گله - گله گلیب چاتدی بیر عیمارتین قاباغینا. باخدی کی، پنجره

ده بیر قیز دوروب، بیر قیز دوروب کی، او نئجه دئیهرلر، یئمه، ایچمه. خط - ی - خالینا،

گول جامالینا تاماشا ائله. اوزون اولدورسه اولار اون دورد، اون بئش یاشی. آمما ائله بویلو

- بوخونلو، شصتلی - بستلی بیر قیزدی کی، ائله بیل سرو آغاجیدی قالخیب. قاشلار قارا،

گۆزلر قارا، تئلر قارا، خاللار قارا، او نئجه دئیهرلر، آیا دئییر سن چیخما، من چیخماغام،

گونه دئیر سن چیخما، من چیخاجاغام. اولابئله گۆزهل، اولاکوراوغلو، اوره ک جوشدو،
کۆنول هاوالاندی، سازی دۆشونه باسیب دئدی:

باشینا دۆندویوم گول اوزلو خانیم،
خانیم هانسی بخته ورین یاریسان؟!
گۆرچک سنی یارا اولدو جییاریم.
بیر دئی، هانسی بخته ورین یاریسان!؟

سیاه ساچلار دال گردنه دوزولور،
قارا گۆزلر خومارلانیب سوزولور،
ائله باخما، ایندی خانیم اوزولور،
خانیم، هانسی بخته ورین یاریسان!؟

کوراوغلو حاق دئییب، حاقدان درس آلیب،
ترمه نه کولک دگیب هۆولانیب،
قارا گۆزلر شوخ یاناقدان جان آلیب،
یوخسا آی قیز، بالا قونموش آریسان!؟

کوراوغلو اوخوماغیندا اولسون، سنه کیمدن دئییم هامان بو قیزدان. بو قیزکیم اول، کیم
اول، قارس پاشاسی نین قیزی حورو خانیم. حورو خانیم کوراوغلونو عاشیق بیلدی. بیر
طرفدن ده کی کوراوغلو باشلادی قاشدان، گۆزدهن دئمه یه، حورو خانیم لاله لی، نرگیزی
داغ باشینا قارا دومان چؤکدو. کوراوغلو اوره یی ائله شئییه تاب ائله یه بیله ر؟
اودوها سازی باسدی دۆشونه. دئدی:

اوغرون - اوغرون تول آلتیندان باخان یار،
قالدیر اوربندینی، گۆروم گول اوزون!...

عاشیق لاری عشق اودونا یاخان یار،
قالدیر اوربندینی، گوروم گول اوزون!...

وورولموشام سارماشیقلی باغینا،
بوستانینا، شامامالی تاغینا،
آپار منی یار دئییب اوتاغینا،
قالدیر اوربندینی، گوروم گول اوزون!...

کوراوغلویام، من سوزومدن دؤنمه رهم.
سمندرهم، آلیشما یام سؤنمه رهم،
سندنه غیر از حوری گؤرسه سؤمه رهم،
قالدیر اوربندینی، گوروم گول اوزون!...

ائله بو دمده اوغلان گلیب یئتیشدی. باخدی کی، بلی، کوراوغلو ایله حورو خانیم
تاپیشیلار، اوره بینده چوخ سئویندی کی، ائله یاخشی اولدو. دای من دایناماییب گنده رهم
بازارا. یوخسا آخشامدی. بازار باغلانار، بیر شئی تاپا بیلمه رهم. کوراوغلونون یانیندا
خجالت اولارام. دای نه بیلسین کی، بونلار هئچ بیر - بیرسینی تانیمیرلار. نه حورو خانیم
کوراوغلونو تانییر، نه ده کوراوغلو اونو. ائله کی، اوغلان گلیب تاپدی، اول - اول الین
دؤشونه قویوب کمال - ادبله حورو خانیم سالام وئردی. اوندان گوله - گوله کوراوغلویا
ایشاره ائله دی. یانی کی، نئجه گؤردون، بو قوچ اوغلانی؟ گئدیپ لاپ اوزونو گتیردیم.

کوراوغلو سوروشدو:

- آیه، بو قیز کیمل اولار؟

اوغلان دئدی:

- حورو خانیم دا... پاشانین قیزی. بس سیز هله بیر - بیرینیزی تانیمیر سینیز؟

بو سۆزده حورو خانیم دا تله سیک پنجره دن چکیلیب چیخدی ایوانا. ائله آغزینی
آچیب دانیشماق ایسته ییردی کی، بیرده گۆردولر بودو، عرب رئیخانلا پاشا آتلی بو طرفه
گلیرلر.

قیز ائله بیرجه دئییه بیلدی کی:

- آتام گیل گلیرلر، تئز چکیلین!

حورو خانیم سۆزونو دئییب، ائوه گیردی، اوغلان دا کوراوغلونو گۆتوروب تئز آرادان
چیخدی. ائله کی، گلیب یئتیشدیلر مسجدین قاباغینا اوغلان دئدی:

- جان کوراوغلو، ایندی پاشا گیل شهرده دیرلر. دای سنه چۆلده قالماق اولماز. سن
زحمت چک گیر ائوده اوتور. من ده بازارا دگیب قاییدارام، گئجه نی یاتاریق، سحر گۆره ک نه
ائله بیریک.

کوراوغلو راضی اولدو. اوغلان کوراوغلونو گتیردی ائوه. اوغلانین آناسی قاباغا
چیخدی. خوش گلدین ائله دی. یئر دوزه لندی.

ائله کی، کوراوغلو اگلشیدی، اوغلان دئدی:

ایندی منه روخصت وئر، بیر بازارا دگیم، گلیم.

بونو دئییب اوغلان ائوده ن چیخدی. ایندی کوراوغلو ائوده راحتلانماقدا اولسون.
سنه کیمدن دئیم، اوغلان دان.

اوغلان بازارا چاتاندا توکانلار باغلانماق اوزره ایدی. او، قاباقجا اوزون وئردی بیر باققال
دوکانینا کی:

- عمی، باشینا دؤنوم، تئز اول منه ایکی باتمان دویو وئر! قوناغیم وار.

دویونو باققالدان آلیب، تۆکدو تور بایا. دالینا آلیب اوزونو یئتیردی قصصا. گۆردو
یاخشى ات وار، آمما یامان دا باسا باسدى. باشلادی آداملاری اویان - بویانا ایتله ییب
اؤزونه یول آچماغا. اونا بیر یومروق، بونا بیر دورتمه، آخیردا آداملاردان بیرى هیرسلندی
کی:

- نه اولوب؟ قاچا قاچ دئیل کی؟ دایان دا!..

اوغلان دئدی:

- دایانا بیلمه رهم. آلیناسی شئیلریم وار. دوکان بازار باغلانار. قوناغیم وار.

دئدیله:

- نه اولسون؟ سننن قوناغین گؤیده - زاددان گلمه ییب کی...

آداملار چوخ دئدیله، اوغلان آژا شیتدی، ائله دئییشه - دئییشه اوزونو سالدی توکانا. جاماعات گوردوکی، یوخ بو حیا سیزلیغا سالیب آماق ایسته ییر. قصابا دئدیله کی، اونا ات وئرسین. قصابین دا ترس داماری توتدو. اوغلان نه قدهر ائله دی، دئدی:

- اولماز کی، اولماز. گرهک بو آدامین هامیسی قورتارا سونرا سنه ات وئرم.

اوغلانین علاجی کسلیب آخیردا قصابین قولاغینا دئدی:

- اتوین ییخلسین، بیلسن کی، منیم قوناغیم کیمدی، هئچ بئله ائله مزسن.

قصاب دا بیر دوبه نین، آدام اله سالانین بیریدی. سوروشدو کی:

- کیمدی قوناغین؟ دئی بو ساعات سنی یولا سالیم. یوخسا عرب رئیحاندی؟ یا

پاشادی؟

اوغلان دئدی:

- یوخ، اونلار دئیل. دای هئچ کس بیلمه سین، قوناغیم قوچ کور اوغلودو.

قصاب شاققیلدادی. دئدی:

- جاماعات، بونون قوناغی کور اوغلو ایمنیش.

هامی گولوشدو. قصاب گوله - گوله دئدی:

- بو ساعات سنی یولا سالا جامام. دئی گوروم نه قدهر ات ایسته ییرسن؟ بیر چئتوئرت،

یا آلتی میثقال؟

اوغلان دئدی:

بیر چئتوئرت نه دی؟ سنه آغزیمدا سؤز دئییرم بیر باتمان چک!

گۆردولر یوخ، اوغلان دئییه سن ظارافات ائله میر. دالیندا دویو - زاد وار. غرض، قصاب اوغلانین ایسته دیگین وئریب، یولا سالدی. جاماعاتین آراسینا سۆز دوشدو کی، کوراوغلو گلیب قارسا. اؤزوده فیلانکسین ائوینده قوناقدی. دئی اینانان، اینانمایان باشلادی دانیشماغا. آتالار دئییلر، بیر سیررکی، اوتوز ایکی دیشین آراسیندان چیخدی دای اونو ساخلاماق اولماز. بیر آندا بوتون اطرافاسس یاییلدی، خبردن - خبر، سۆز آخیردا گلیب چاتدی عرب رئیحانلا پاشانین قولاغینا.

پاشا خبری ائشیتجک دوردو آباغاکي:

- قوشون گۆتوروب، گئده ک توتاق!

عرب رئیحان دئدی:

- یوخ، بونا کوراوغلو دئیهرلر. ائله بئله اونو توتماق چتین ایشدی. بوتون قوشونو قیریب ائله تلف ائله یهر، اؤزوده آرادان چیخار.

پاشا دئدی:

- بس نه ائله یه ک؟

عرب رئیحان دئدی:

- سن هئچ اؤزونو او یئره قویما. ائله بیل کی، بیز هئچ بوسؤزو ائشیتمه میشیک. قوی قارانلیق دوشسون. ائله کی هامی یاتدی. گئجه نین بیر یاریسی قوشون گۆتوروب، ائله یورغان - دؤشگنین ایچینده توتاریق. آیری هئچ بیر علاجی یوخدور. اوندان عرب رئیحان امر ائله دی شهرین اطرافینی چیتهمه قوشون توتدو. اؤزلرینه ده تاپشیردی کی، سحره قده نه کناردان شهره آدام قویسونلار، نه ده شهردن کنارا.

قوشون او ساعات شهرین اطرافینی توتدو. ائله کی تدبیرلرینی گۆروب قورتاردیلار، اونندان اوتوروب باشلادیلار گۆزله مه یه. او قدهر گۆزله دیلر کی، اولدو گئجه نین یاریسی. اونندان دوروب قوشون گۆتوروب تۆکولدولر ائوین اوستونه. کوراوغلو هئچ بیر شئی دن خبری یوخ، شیرین یوخودا، بیرده بئش - آلتی آدام تۆکولدو اوستونه. سراسیمه یئریندن

قالخیب اونو اویانا، بونو بویانا، باخدی کی، ائو دولودو آداملا. هامیسی دا یاراقلی - یاساقلی. اطرافینا باخیب گوردو نه قیلینجی یئرینده دئیل، نه ده اوخو. دئ گوج ووردو یومروغا. بیرنین، ایکسی نی، بشینی، اونونو، گوردو یوخ اولمایاجاق. دارتیب بیرنین الیندن قیلینجینی آلیب دوشندی اوتاقدان کیلارین جانینا. آخیردا کی، بیرنهر اوزونه یول آچیب ائوده چیخدی. باخدی کی، حیط دولودو. یولو هر طرفدن توتوبلار. قارانیلق، اوزوده کی نابلد. آغزی دوشدو بیر طرفه. نه فده رگتندی، نئجه گتندی بیلمه دی، بیرده اونو گوردو کی، قاباغینا بالاجا بیر قابی گلدی. قوشون دا گلیر. دا علاجی کسیلدی، آچیب قاپینی گirdی ایچه رییه. سن دئمه بورا میناره یه چیخماق اوچون یول ایمش. دای هارایا چاتاجاق. قوشون دا ائله بیل کی، بیلیرمیش. او ساعات کسدیلر قاپینین آغزینی. کوراوغلو ائله اونو بیلدی کی قاپینی چکدی. تئز ال آتیب مینارهنین پیلله کنلرینده بیر - یکی بئوک سال قورباردیب سالدی قاپینین آغزینا. اوندان دای اورادا دایانماییب، بیر باش قالخدی مینارهنین تپه سینه کی، گورسون نه وار، نه یوخ؟ خبر چاندی عرب رئیحانا کی، بس کوراوغلو چیخدی میناره یه عرب رئیحان او ساعات امر ائله دی. مینارهنین دورد اطرافینی قوشون بورودو. کوراوغلو میناره ده، قوشون یئرده باشلادیلار سحری گوزله مه یه. ایندی بونلار بوردا گوزله مکده اولسونلار. سنه کیمدن خبر وئیریم، بیزیم اوغلانلار، یعنی ائوین صاحبیندن. ائله کی قوشون دولدو حیطه، اوغلان مسئله نی باشا دوشدو. بیلدی کی، پاشالار خبر توتوبلار. اوزونو ایتیرمه ییب دوردو، قارانیقدا اوزونو آداملارین آراسینا وورویسا چیخدی کوچه یه. دئ آستا قاچان نامرددی. بیر باش اوزون سالدی حورو خانیمین یانینا. حورو خانیم دا ایاقدی. حورو خانیم اونو گورجک سوروشدو:

- نه وار؟ بونه قوشون کئشلیکدی؟ یوخسا کوراوغلودان خبر توتوبلار؟

اوغلان احوالاتی دانیشدی. حورو خانیم دئدی:

- یاخشی ائله ییسن کی قاچیسان. یوخسا سن ده اله کئچه ردین.

سونرا اوغلانا دئدی:

- یاخشی دوزونو دئ گوروم، کوراوغلونون بوردا اولماغینی بیر آداما - زادا دئمه ییبسن کی؟

اوغلان بیر آز گئتدی فیکره. ایندی باشا دوشدوکی، بوایشلر هامیسی اونون اوز تاقصیرییدی. احوالاتی نئجه کی، اولموشدو، قصابا دئمیشدی هامیسی نی دانیشدی. حورو خانیم هئچ بیر سوز دئمه دی. دینمه ز - سؤیله مه ز باشینی سالدی آشاغینا. اوغلان باخدی کی، والله حورو خانیم ائله هیرسله نییب، ائله هیرسله نیب کی. او نئجه دئیهرلر، پیچاق وورسان قانی چیخماز. دوردو آیاغا کی:

- من ده گئدیره م. قوری منی ده توتسونلار، ایکیمیزی ده. بیر یئرده آسینلار. من بو ناموسسوزلوغو گؤتوره بیلمه ره م کی، منیم اوجومدان او کیشی توتولسون، من ساغ قالام. حورو خانیم دئدی:

- یاخشی، گئتدین، سنی ده توتدولار. بوندان کوراوغلویا نه منفعت اولاجاق؟ اوغلان دئدی:

- بس نه ائله یه ک؟

حورو خانیم دئدی:

- گئت گؤزله. ائله کی سحر آچیلدی، شهرین کناریندان قوشونو گؤتوردولر، بیر دنه یویره ک آت مینیب، اوزونو یئتیر چنلی بئله. احوالاتی خبر وئر.

سوز اوغلانین بیئینه باتدی. اوردان اوزونو وئردی شهرین کنارینا گئتمگینده اولسون، سنه دئییم کوراوغلودان. ائله کی هاوا یاواش - یاواش باشلادی بوزارماغا. کوراوغلو گؤردوکی بیر اوجا میناره نین باشیندادی، قوشون دا دؤرد بیر طرفی توتوب. قالدی معطل کی، نه ائله سین. آشاغی دوشسون؟ نه یاراغی وار، نه آتی.

بوردا قالسین، نه واختا جان قالسین؟ اوره یی قوبار ائله دی. ده لیلر یادینا دوشدو: دئدی:

میصری قیلینج الده تنگ اولانلارین.
قوچاق ایگیدلریم یانیمدا گره ک!
کسیله کلله لر، بوش قالا لئش لر،
دال خانچالار دوشمن قانیندا گره ک!

آلب پییاله نی ایچهن ساغیدان،
قورخمایان هر یئتهن قانلی یاغیدان،
هوی دئنه نده آغیر توپلر داغیدان،
خان ائیوازیم بوگون یانیمدا گره ک!

آت سوروب اؤزونو منه یئتیره،
کوراوغلویا یوزمین قوللوق بیتیره،
سکسن توپو سیرالینده گؤتوره،
دمیرچی اوغلو بوگون یانیمدا گره ک!

قوللارینا دمیر پولاد تاخدیران،
دوشمنلری گیروه لرده ن باخدیران،
سو یئرینه قیزیل قانلار آخدیران،
ده لی حسن بوگون یانیمدا گره ک!

کوراوغلو چاغیریر یئنه صفری،
بوخ ایمیش دونیانین سونو، ثمری،

قیرارام دسته‌نی، ووررام نفری،

اره نلرین پیری یانیمدا گره‌ک!

کوراوغلو اوخودو قجا سحر یاواش آچیلیردی، آخیردا هر طرف ایشیق‌لانیدی. سیس،
دومان چکیلیب گئتدی. کوراوغلو میناره‌نین باشیندان چنلی بئله طرف باخدی. آما هر
چی ائله‌دی، چنلی بئلی گۆره بیلمه‌دی. داغلار ائله بیل کی، قصداً آرانى کسمیشدی.
کوراوغلو دئدی:

گۆیده‌ن بیر جوت سونا ائندی،

آیلى داغ‌ین آراسینا.

یارکی، یاردان کوسهر اولدو،

آغلار، سیزلار چاراسی نه؟

قیزیل آلمانى دیشله‌سین،

اطرافینى گوموشله‌سین،

یول دوشسون، کاروان ایشله‌سین،

نیگار یارین اوباسینا.

ائله کی سحر آچیلدی، گون چیخیب داغلارا یاییلدی. اوزاقدان، داغلارین باشینین
اوستونده چنلی بئل داغلارینین قارلی باشلاری گۆرۈندۈ. بو کوراوغلانو قوبارلانديردي:

اوزاق - اوزاق داغ باشینا،

تالا - تالا قارگۈرونور،

نه ده‌لیلر، نه چنلی بئل،

نه آلاگۈز یارگۈرونور.

اطرافیم تیر، کامان، اوخدو،
ده لیلر یانیمدا یوخدو،
من یالقیزام، دوشمن چوخدو،
قاجماق منه عار گورونور.

دیوانه کونلو شاد اولماز،
لاچین کونلوم اووسون اولماز.
باخیرام ائیواز گورونمهز،
دونیا منه دار گورونور.

سینه مه یار الی دوشدو،
داغلارین مار الی دوشدو.
یار مندن آر الی دوشدو،
ترلان اوچماز، سار گورونور.

کور اوغلونون ملول چاغی،
دورولماز کئنی داماغی،
بیر گتیریب گورجو باغی،
دال - بودا قدا نار گورونور.

عرب رئیحان کور اوغلونون بیله دردلی - دردلی اوخوماغینی ائشیدیب چوخ
شاد اولدو. پاشانی داگوتوروب، گلدی میناره نین قباغینا. چاغیریب دئدی:
- کور اوغلو، صاباحین خئییر اولسون! آله هئچ کسین بورجونو هئچ کسده قویماز.
یاخشى یترده دوشوبسن الیمه.

کوراو غلو دئدی:

- عرب رئیحان، سنین منیمله خصوصی حاقق - حئسابین وار. دای بوقوشونو - زادی نییه یغیسان؟ یول وئر. دوشوم، ووروشاق. یا سنه وئرن آله، یا منه.

عرب رئیحان دئدی:

- یوخ، کوراو غلو! بودا اولمادی کئچن سفرکی؟ من ایندی سنی ساغ - سالامات اوردان دوشورسه م هامی منه آخماق دئیه ر.

کوراو غلو دئدی:

- بس فیکیرین اودوکی، گره ک اوزون تسلیم اولاسان، چیخیب اورادا قوللارینی باغلایارلا، سونرا دوشورده لر آشاغیا.

یاخشی تسلیم. چیخ، باغلا قوللاریمی.

عرب رئیحان دئدی:

- یوخ، من اورایا چیخمارام.

کوراو غلو دئدی:

- یاخشی، بویورون، کیم چیخیر چیخسین.

عرب رئیحان باخدی کی، دوغروان دا آخماق فیکیردی. هئچ کس قورخودان اورایا چیخماز. امر ائله دی کاماندارلار گلدیلر. کوراو غلو باخدی کی، عرب رئیحان اونو اوخا باسماق ایسته ییر. دئدی:

- آیه، من سنی بیر عاغیللی آدام بیلیردیم. آما سن لاپ سارساقسانمیش. یاخشی، من مینارنن ایچینه گیرنده ن سونرا اوخ منه نه ائله یه جک؟

عرب رئیحان گوردو یوخ، بو دا آخماق فیکیردی. کوراو غلو دوغرو دئیر.

دئدی:

- یاخشی عیبی یوخدو. اوخ دا آتماریق. ائله اوتور اورد، بیزده دایاناق بورادا. آخیردا آجیندان، سوسوزوندان اؤله جکسن.

- گئتدی فیکیره کی، نه ائله سین. چوخ گؤتور - قويدان سونرا گؤردوکی، قورخوتماقدان باشقا چاره سی یوخذو. دئدی: - یاخشی، سن منی اوقدهر آخماق حئساب ائله بیرسن کی، من تک - تنها دوروب گله بورایا. منیم آدامیم ایندی چنلی بئله چاتیب. چوخ چکمه زکی، یئددی یوز یئتمیش ده لی. آلا قارسین اوستونو. گؤروم اوندانه ائله یه جکسیز. بو سؤزدن پاشا دا، عرب رئیحان دا دوشدولر قورخویا. پاشا ائله بیل یاتمیشدی، آییلدی. چاغیردی کی:

- آیه، بیر باخین گؤرون او قاری نین اوغلو حارامزادا هاردادی؟ او هئچ منیم گوزومه ده یمه دی. بلکه ائله اونو گونده ریب خبره. دوشدولر اورا اوغلان، بورا اوغلان، اوغلان هایاندا ایدی؟ تاپابیلمه دیلر کی، تاپابیلمه دیلر. مسئله لاپ آیدین اولدو. پاشا توتدو عرب رئیحانین یاخاسیندان کی:

- تئز اول، نه ائله بیرسن، ائله! ده لیلر شهره دولسا، داشی داش اوسته قویمازلار. عرب رئیحان امر ائله دی، کولونگچولر، قازماچیلار گلدیلر، حوکم ائله دی کی بو ساعت باشلایین میناره نین دیبینی قازماغا. اوندایا اوزو قورخودان تسلیم اولار، یادا کی میناره یله بیر یئرده بیخیلیب اولر. او اولندن سونرا ده لیلرله دانیشماق آساندی. کولونگچولر باشلا دیلار میناره نین دیبینی قازماغا. کوراوغلو گؤردو یوخ، ایش شولوغلاشدی. فیکیرلشدی کی، عیبی یوخذو. قوی قازسینلار. ائله کی گؤردوم میناره دوغرودان دا بیخیلیر، دوشوب دورارام لاپ آشاغیدا قاپنین یانیندا. گۆره ک اوندان سونرا کیم پئشیمان اولاجاق. اگر بوردان سالامات چیخارام، من بیلهره م نئیلهره م. بلی - کولونگچولر قازماقدا اولسونلار، کوراوغلودا گۆزله مکده، ائشیت ایندی سنه کیمده ن دئییم، اوغلاندا ن.

اوغلان آتی ائله سورموشدوکی، چنلی بئلین اته یینه چاتاندا آت بیخیلیب چاتلادی. ده لیلر پوسقودان چیخیب اونو توتدولار، بیر باش گتیردیلر چنلی بئله. ده لی حسن سوروشدو:

- کیمسن؟ هارادان گلیرسن؟

اوغلان بوتون احوالاتی نئجه کی، بیز بیلیرک، باشندان - ایاغا دانیشدی. اؤزوده باشلادی آغلاییب یالوارماغا کی:

- تنز اولون! یوخسا کوراوغلونو اؤلدوره لر.

ده لیلر نیگار خانیمدان سوروشدولار:

- نیگار خانیم، سؤز سنیندی. دئ گۆره ک نئجه ائله یه ک؟

نیگار خانیم دئدی:

- بو ساعات چنلی بئلی باشسیز قویماق اولماز. من دئییرم بئله ائله یه ک. ده لی حسن

مین ده لی ایله اؤز یئرینده قالسین. دمیچی اوغلو دا مین ده لی له اؤز یئرینده. قالان ده لیلری ایثواز گۆتوروب کوراوغلونون دالینجا گئتسین.

اوندان اوزون ده لی حسنه توتوب سوروشدو:

- سن نه دئییرسن؟

ده لی حسن ده، دمیچی اوغلو دا، ایثوازا، هامیسی نیگار خانیمین فیکیرینی

به یه ندیلر. او ساعات ده لیلر آتلانندی. بیزیم اوغلانادا بیر آت وئردیلر، میندی، دوشدو

قاباغا. دئ سورها سور، سورها سور، گلیب یئتیشدیلر قارسین اطرافینا. ایثواز دئدی: - بیز

اگر بئله شهره گیرسه ک، کوراوغلویا خطر یئتیرره لر. حؤکم ائله دی. ده لیلردن یوز نفر، یوز نفر

آیریلدی. هر یوزو وئردی بیر دسته باشینا. یوز نفرده اؤز و گۆتوردو. قالان ده لیلره تاپشیردی

کی، شهری مو حاصیره یه آلیب گۆزله سینلر. داوا قیزیشاندا هر طرفدن دولسونلار. یئدی یوز

ده لی، آلتی دسته باشی، بیرده اوغلان دۆرده مه، سیبیرمه قیلینج آتلاری سوردولر شهره.

کئشیکچیلری قویما دیلارکی، نفس آلسینلار. کئچیب گیردیلر شهرین ایچینه. هر دسته

باشلادی بیر کوچه ایله گئتمه یه. ایثواز اؤزوده اوغلانی گۆتوروب، یوز نفرده لی ایله دوشدو

کوچه لرین بیرینه. بو کوچه هانسی کوچه اولا، هامان او کوچه اولاک. کوراوغلو گئدیپ

حورو خانیم راست گلمیشدی. ائله بیر آت سورموشدولر، حورو خانیمین عیمارتی

گۆرۈندۈ. اوغلان باخدى كى، حورو خانىم دوروب پنجره ده يوللار باخىر. تئز آتا بىر تازيانە چكىب اۆزۈنو يئتيردى اونون برابرېنە كى:

- حورو خانىم، موشتولو غومو وئرا! خان ائىوازىن اۆزۈنو دەلىلرلە گتيرمىشم. بو ساعات عرب رئيحانا بىر توى توتسونلار كى... حورو خانىم بئله باخاندا گۆردۈ، بودۈ، سىيىرمە قىلىنچ بىر دستە آتلى گلير كى، هرەسى مېن جانا دەيەر. آمما قاباقلاريندا بىر اوغلان گلير، بىر اوغلان گلير كى، ائله بىل اون دۆرد گئجه ليك آيدى. بىلدى كى، بو خان ايئوازدى، حورو خانىم ائىوازىن تعريفىنى ائشيتمىشىدى. آمما اۆزۈنو هئچ گۆرمە مىشىدى. باخدى كى، والله، بو بىر اوغلاندى، بىر اوغلاندى. يوسىف - زاد نە دى بونون يانيندا. بىر اورە كدن مېن اورە يە وورولدو ائىوازا. قارا ساچلاردان اوچ تئل آيىرىب باسدى تورونچ مەمەلرېن اوستونە. دئدى:

دئ، سىن هاندا، بورا هاندا،
آدى بىللى خان ائىوازم؟
مىصرى قىلىنچ دورماز قىندا،
آدى بىللى خان ائىوازم؟

جوشار، دەلى كۆنۈل جوشار،
جوشوبان حدديندن آشار،
خان ترپەنر، قوشون قاچار،
آدى بىللى خان ائىوازم؟

بىلكە گىلمىسن سوراغا،
داشىن آتيلار ايراغا،

حورو آپارسین اوتاغا،
آدی بـلـلـی خان ائیوازیم؟
سۆز تاماما یئتیشدی. آلدی ائیواز اونون جاوابیندا دئدی:

اوزاق ائللردن گـلـمـیـشـم،
دیندیرمه، مـنـی دیندیرمه!
یساری مـنـزـیـلـدن قـالـمـیـشـام،
دیندیرمه، مـنـی دیندیرمه!

مـن بـولـبـولـهـم، گـولـوم آلام،
او دردن سـارـالـیب سـولـام،
بـیر آغـاسـی ایتـمـیـش قـولـام،
دیندیرمه، مـنـی دیندیرمه!

سـئـچـمـهـرـهـم سـولـطـانـی، خـانـی،
آخـیدارام قـیـزـیل قـانـی،
ائیواز، قـوچ کـورـاوغـلو هـانـی؟
دیندیرمه، مـنـی دیندیرمه!

ایندی ائشیت کوراوغلودان. کولونگچولر میناره‌نین دییینی او قدهر قاز میشدیلارکی،
میناره آز قالیردی ییخیلسین. کوراوغلو ایشی بئله گؤروب، دوشوب لاپ آشاغیدا
کسمیشدی میناره‌نین قاپیسینی. ائله بودمده قولاق وئریب گؤردو اوخویان ائیوازدی. هر
شئی یاددان چیخدی. نه قورخو قالدی، نه هورکور. دیک چیخدی میناره‌نین باشینا.
سئویندیگیندن بیرده‌لی نعره چکیب دئدی:

شوکور اولسون بیر آلهه،
بو گلن ائیواز سسیدی،
منی یادینا سالییدی،
بو گلن ائیواز سسیدی.

گیره مئیدانا خان کیمی،
دولار گوزلری قان کیمی.
بیر آلیجی ترلان کیمی
بو گلن ائیواز سسیدی.

اییندی باغلادار قولونو،
قیرار ساغینی، سولونو،
یادا سالیب کور اوغلونو،
بو گلن ائیواز سسیدی.

کور اوغلو هله سوزونو تامام ائله مە میشدی کی، شهرده وورها وور قوپدو. عرب رئیحان
بئله باخاندا گوردو والله، بودو، بیر دسته سیییرمه قیلینج آتلی ائله گلیر، ائله گلیرکی، ائله
بیل بیر دسته ترلاندى اوردیه، قازا گلیر. تئز کئچدی مئیدانین بو بیرى طرفینه کی، قوشون
بؤیوکلرینی چاغیرسین. باخدى کی، بیر بئله دسته ده بو طرفدن گلیر. بئله دؤننده گوردو،
بودو بیر دسته آتلى دا بو بیرى کوچه ده، اولار بیر اوچ - دؤرد یوز عسگری قاتیپ قباغینا
قارغا - قوزغون کیمی قووا - قووا گلیر. عرب رئیحان اوزونو ایتیردی. بیلمه دی نه
ائله سین، ائله بودمده قارس پاشاسینین قوشون بؤیویو اوزونو یئتیردی کی: - نه
دورویسونوز؟ ده لیلر شهره اتدن دیوار چکییلر. باشینیزین چاره سینی ائله یین.
عرب رئیحان دئدی:

- گۆروره. قوی گلسینلر. سن قوشونو حاضیر ساخلا. ائله کی، اونلار گلیب بورایا دولدولار. سن دالارینی کس! قوشون بویویو دئدی:

- نه دالارینی کس؟ بونلار نه دی کی؟ بشش - آلتی مین دهلی شهرین اطرافینی توتوب. بونلار ائلچیلردی بئله گلیرلر. عرب رئیحان باخدی کی، بیر سو ایچیم ساعاتدا دهلیلر مئیدانین اطرافینی آلدیلار.

بو دمده بیر دهلی نعره سسی گلدی. عرب رئیحان گۆردوکی، بودو بیر دسته گلیر، قاباقلاریندادا ائیواز...

ائیواز عرب رئیحانی گۆرجک تانیدی. دئدی:

- یا بودوکی، بو ساعات کوراوغلونو وئر، یا بودوکی بیر های ووروب شهرین تورپاغینی تورپا ایله داشتیدیراجاغام.

عرب رئیحان دا ایگید آدام ایدی. یثردی قباغا دئدی:

- ائیواز، کوراوغلویا باخ، اودو میناره ده.

- ائیواز بئله باخاندا کوراوغلونو گۆردو. عرب رئیحان دئدی:

- ایندی بورا باخ!

بونو دئییب عرب رئیحان مینارهنین دیینه ایشاره ائله دی. ائیواز باخدی کی، میناره ائله هاندا - هاندادی یخیلسین. ایکی یوزه جن الی کولونگلو آدام دا حاضیر دایانیب امر گۆزله بیر. عرب رئیحان دئدی:

- کوراوغلو منیم الیمده دی. بیرجه دفه ایشاره ائله سم میناره گئده جک. ایندی سن

گلمیسن اونو قورتارماغا. یاخشی سی بودوکی، نه سنین قوشونون قیریلسین، نه منیم. گل بو مئیداندا ایکیمیز وروشاق، سن منی اۆلدوردون، کوراوغلودا سنین، هر شئی ده سنین.

نه ائله رسن اۆزون بیلهرسن. یوخ، من سنی اۆلدوردوم، گئنه نه ائله یهرم اۆزوم بیلهرم.

ائیواز بیر عرب رئیحانا باخدی، بیر ده دؤنوب کوراوغلویا باخدی، بیرده بئله دؤننده باخدی کی، حورو خانیم گلیب مئیدانی بیر طرفینده دایانیب بونلارا باخیر. ائله بیل دنیا -

عالم ائیوازین باشینا فیرلانندی و بیرده لی نعره چکیب مئیدانی دولانماغا باشلادی.
کوراو غلو میناره دن باخیردی. گۆردو یوخ، دئییه سن ائیواز ووروشماق ایسته ییر، کوراو غلو
عرب رئیحانین گوجونه بلد ایدی. بیلیردی کی، ائیواز اونون عۆده سیندن گله
بیلمه یه جک. اودوکی قیشقیریپ دئدی:

- ائیواز مبادا مئیدانا گیره سن. اگر ایگیددی قوی منن ووروشسون.

گۆردو یوخ، ائیواز هئچ ائشیتیمیر. دئدی:

- آیه، میناره نین ییخیلماغیندان منه زیان یوخلدو. قورخما قوی اوچورسونلار.

ائیواز هارا، سۆز ائشیتیمک هارا؟ ائله ایدی، ائله ایدی کی، دؤنموشدو بیر آسلان
بالاسینا، زنجیر گمیریدی.

بیر دفه مئیدانی گردیش ائله ییب اوزونو توتدو عرب رئیحانا دئدی:

مردسن، گل مئیدانا، پاشا!

ساواشاق ایندی سنن من.

گۆرگوجومو، ائله حاشا،

ساواشاق ایندی سنن من.

گۆتورره م الیمه نیه،

مردلر احسن دئسین بیه،

دوراق مئیداندا اوز - اوزه

ساواشاق ایندی سنن من.

دئممه مننه بو هدیانین،

یقین بیل کی اللام جانینن،

قـیلینجلا تـۆکـهرهـم قـانین
ساواشاق ایندی سننن من.

گرهک دوست دوشمانی سئچهم،
چتین اولار قورخام، قاچام،
ایسته‌ره‌م کی مئیدان آچام،
ساواشاق ایندی سننن من.

من ائیوازام، دورموشام مرد،
یـامـان اوره یسه اولارام درد،
ایگید سنسه اول مئیدانگرد،
ساواشاق ایندی سننن من.

ائیواز سۆزونو تاماملاییب آتی ووردو. عرب رئیحاندا اؤز آتینی جوولانا گتیردی.
کوراوغلو گۆردو آیری علاج یوخدو، بیر ده‌لی نعره چکیب دئدی:
ائیوازیـم میننده دور آت بئلینه،
گرهک گۆیده قوشلار قاناد ساخلا سین،
داعواگونو هرکیم دوشسه الینه،
قاباغیندا دیز چۆکوبن آغلا سین.

شیغیییب دوشمنین قددینی بوکه‌ر،
گیرنده شهره بورج - باری سۆکه‌ر،
پاشالار باشیندا آجی تورپ اکهر،
ایگید گرهک ضربه‌سینی ساخلا سین.

مرد بۇيويوب مرد آغاسى، مرد خانى،
توتاجاق شۇھرە تى جوملە - جاھانى،
گۈزەجک مېصرى، شامى، عثمانى،
ايگيد گرەك قيلينجيندا قابلاسين.

غرض، عرب رئيحانلا ائىواز باشلاديلار داعوايا. شئشپردن، گورزدهن موراد حاصيل اولمادى، ال ائله ديلر قيلينجا. قلينجلار سيندى، توكولدو، ال ائله ديلر نيزه يه، نيزه دن ده كار آشماياندا آتدان دوشوب باشلاديلار كوشتويه. ايلان كيمي سارماشديلار بير - بيرينه. کوتان كيمي باشلاديلار مئيدانين تورپاغيني سؤكمه يه. ائىواز جاوان برکه - بوشا دوشمه ميش آدم، عرب رئيحان مين ايلين پهلوانى. داي، او نئجه دئيه رلر، پهلوانليق علمينين بير - دئشگى يوخ ايدى كى، عرب رئيحان اورايا باش وورمايش اوللا. نئجه آدلى پهلوانلار باسميشدى. او نئجه دئيه رلر، آد چيخارتميشدى. گيره له ييب ائىوازين چيگين دامارلاريني سالدى چنگينه. ائىوازين گوزلرى باشلادى قارالماغا. ائله بيل كى، دونيا - عالم دوردو باشينا هرلنمه يه. كوراوغلو باخدى كى، ائىواز گئدير. اوره يى تابلامادى. ائله بير نعره چكدى كى،
داغ - داش تيتره دى، دئدى:

جانيم ائىواز، گؤزوم ائىواز،
بىر بىرى دؤن، باخ بويانا!
آماندى قوچ ده لىلرين،
قويما دؤنسون قلبى قانا!
اوندان اوزونو مئيداندا دوران حورو خانىما طرف توتوب دئدى:
دايانىبدى او خان كيمي،
باخير سنه سولطان كيمي،

قالخ، آلیجی ترلان کیمی،
تزه دن گسیر بو مئیدانا!

قیلینجین آغزی زا غلیدی،
دوستونون الی باغلیدی،
کوراوغلو قلبی داغلیدی،
قویما باسین چن - دومان!

اٹله بیل کی، کوراوغلونون سؤزلریندن ائیوازا قوۋهت گلدی. بیر گوج وئریب عرب
رئیحانین الیندن قورتاردی، ده لیلرین احسن سسی گوۋه اوجالدی:
بو یوروب اوبو بو یروغو،
گرهک من سنن، من سنن
چک کیب قوپارادام بوینونو،
گرهک من سنن، من سنن.

بیر آج قوردام، گلدیم بورا،
ایری قیلینج بوینون وورا،
گوۋز آلتینی آلام سورا،
گرهک من سنن، من سنن،

ائیوازام گرهک یئتیرم،
حورو خانیم بیتیرم،
آدین دونیادان ایئتیرم،
گرهک من سنن، من سنن.

سۆزونۇ قورتارىپ قىزمىش نركىمى اۆزونۇ آتدى عرب رئيحانين اوستونە. ائله بىرىنجى
 حملة ده عرب رئيحانى ووروب سردى يثره و دای آمان وئرمە ييب دوشدو اوستونە.
 بودفه ده ائيواز عرب رئيحانين چيگين دامارينى كئچيرتدى بارماقلارينا.
 عرب رئيحانين آغزى باشلادی كۆپوكلنمە يه، كوراوغلۇ ايشى بئله گۆره ندى دئدى:

ياخشى يئردە آخشاملادين،
 عرب اوغلۇ، عرب اوغلۇ!
 بويونۇ كففەن دولادىن،
 عرب اوغلۇ، عرب اوغلۇ!

دۇيول بىردە باج وئره سى،
 ايندى آلار جان كىره سى،
 سىنس يئر - يوردون بىره سى،
 عرب اوغلۇ، عرب اوغلۇ!

تانى كوراوغلۇ سويونۇ،
 گۆر جيدا تكى بويونۇ،
 آچدى باشينا اويونۇ،
 عرب اوغلۇ، عرب اوغلۇ!

ائيواز بىردن عرب رئيحانين چيگينلرينى بوراخىپ ياپىشدى بئل كمريندن. بىر «يامدد»!
 - دئيىپ دىك قالدىردى گۆيه، ووروب يثره چۆكدو سینه سینه.
 مئيدان قارىشدى بىر - بىرينه. «احسن، احسن!» سىيندن قولاق توتولدو. كوراوغلۇ
 ميناره دن عرب رئيحانا اوز توتوب دئدى:

اوجا داغلارین باشیندا،
دومان اولو، چیکسین اولو.
قار یاغیان گیرده باغلار،
آجی یئلر کسکین اولو.

بیر ایگیدین ذاتی اولسا،
قولونون قووتی اولسا،
مئیدان گورموش آتی اولسا،
ذولفوقاری کسکین اولو.

ایگیده یولداش اولمسا،
بیر قوشوندا باش اولمسا،
هو دئییب ساواش اولمسا،
آغیر لئشگر باسقین اولو.

آیجی قوشلار اللرده،
ارولاغی اولار گؤللرده،
غریب ایگید یاد ائللرده،
دینه بیلmez میسکین اولو!

اؤگونمه، قوزوم اؤگونمه،
داشلار آلبان دؤگونمه،

هو دئییب مئیدانا گیرمه،

ال وار الدن اوستون اولو.

بونو دئییب کوراوغلو ائیوازا ایشاره ائله‌دی. ائیواز خنجری چکیب دایادی عرب رئیحانین بوغازینا. اوندان دؤندو کوراوغلو یا طرف کی، گؤرسون اونون فیکری نه‌دی. کوراوغلو دئدی:

- ائیواز، من بیردغه اونو مردلیکله باسیب، مردلیکله ده بوراخمیشام. آما او بونون عوضینده منه نامردلیک ائله‌دی. نامرده گره‌ک بو دونیادا یاشاماسین.

ائیوازا ائله بوسؤز بس ایدی. بایاق‌ها خنجری چکیب، باشی لئشیندن آییردی، لئشی باشدان.

او ساعات ده‌لیلر میناره‌نین قاپیسینی آچدی‌لار. کوراوغلو چیخدی باییرا. عرب رئیحانین سرکرده‌لری اونو اولموش گوروب تسلیم اولدولار. ده‌لیلر هامیسی دولدولار شهره.

پاشانی نه‌قدر آختاردیلار، تاپابیلمه‌دیلر. او نئجه دئیهرلر، اولدو بیر پارچا یاغلی ایپک چیکیدی گۆیه. کوراوغلو دئدی:

- عیبی یوخدو. بودا بیرجور ایگیدلیکدی. بوجور آداملارین ایگیدلیگی اوندو. دوققوزو قاچماقدی، بیری هئچ گۆزه گؤرونمه‌مک. دای آختارمایین.

غرض، ده‌لیلر آتلاری میندیلر. هامی حاضرلاندی. کوراوغلو های ووردوکی، یولا دوشسونلر. دسته حرکت گلدی. کوراوغلو باخدی کی، ائیواز هله آتا مینمه‌یب، هئچ دئییه سن مینمک فیکرینده ده دئییل. سوروشدو کی:

- ائیواز نه گؤزله ییرسن؟ نییه مینمیرسن؟

ائیواز جاواب وئرمه‌دی. کوراوغلو بیرده سوروشدو. ائیواز یئنه‌ده جاواب وئرمه‌دی. کوراوغلو اوچونجو دغه سوروشاندا ائیواز سازی گؤتوردو. گؤزلرینی دولاندیریب بیر دغه اطرافا باخدی، دئدی:

اوجا داغلارین باشیندا،
 آلا - دمگیل قارگورونور،
 منیم بو دەلی کونلومە،
 بیر آلا گوز یارگورونور.

گوروندو دوستومون کندی،
 امە یدیم لـیندن قندی،
 آچیلدی کؤکسونون بندی،
 قوینوندا جوت نارگورونور.

کوراوغلو دۇنوب ائیوازین باخدیغی طرفە باخاندا نە گوردو؟ گوردو حورو خانیم
 قولاش ساچلارینی تۈکۈب گردنینه، بوینونو قویوب چینگینه، ائله باخیر، ائله باخیر،
 ائله بیل بیر دنە یارالی جئیراندی. کوراوغلو مسئلهنی باشا دوشدو. ائله بو فیکیردە ایدی
 کی، نە ائله سین.

ائیواز آلدی سۇزون او بیرى خانه سینی، دئدی:

من ائیوازام دۈزەممەرەم،
 آل گئیینیپ بزنمەرەم،
 چنلی بئلده گزنمەرەم،
 دونیا منە دارگورونور.

مسئله کوراوغلو اوچون آیدین اولدو. دای فیکیرلشمە یە یئر قالمادی. آتا بیر قیرمانج
 ووردو، حورونون یانینا چاتاندا الینی اوزادیب دیک گۆتوردو قویدو ترکینه، دۈزەلدى يولا.
 ائیوازا قالخیب آتا میندی، دوشدو کوراوغلونون دالینا.

غرض، دستە شەردەن چیخیب چنلی بئلە طرف يولا دۈزەلدى. بیرآز گئتمیشدیلر،
 بیردە باخدیلار کی، اوغلان ترکیندە بیر نفر گئدیر.

کوراو غلو چا تیب سوروشدو:

- دوستوم، سن هارا؟

اوغلان دئدی:

- چنلی بئله و دای بوندان سونرا من قارسدا دوروش گتیره بيلمه ره.

کوراو غلو دئدی:

- بس او ترکینده کی کیمدی؟

اوغلان دئدی:

- آنامدی. ائله یئرلی - دیلی بیر دفته لیک کؤچوره.

بلی، اورادا اوزون - اوزون یول ایله، بورادا موختصر دیل ایله، دسته گلیب چنلی بئله

چا تدی.

دای پیشواز، نه پیشواز. گؤروش... کوراو غلو حؤکم ائله دی حورو خانیمین آیاغینین

آلتیندا بئددی یوز یئتمیش یئددی قوریان کسدیلر. کوراو غلو دئدی:

- گره ک ائیواز ائله توی ائله یه کی، روزیگارین گؤزو بئله بیر توی گورمه میش اول.

ده لیلر دئدی لر:

- کوراو غلو، ایندی واختی دئیل.

کوراو غلو دئدی:

- ائله اصیل توی واختی ایندی دی. حسن پاشا ایسته بیردی کی بولوبه یین، بیرده عرب

رئیحانین ائله ایش دوزه لتسین، بولوبه یی دارما داغین ائله ییب، نیشانیسینی دونیا خانیمی

گتیرمیشم. عرب رئیحانی دا جهننمه واصل ائله ییب، حورو خانیمی گتیرمیشم. ان شالله

توقاتی دا داغیدیب حسن پاشانین اؤزونو چنلی بئله گتیره جه یه.

مجلس قورولدو، توی باشلانیدی. کوراو غلو باخدی کی، ائیواز مجلسده یوخدو.

سوروشدو:

- هانی ائیواز؟

دەلى حسن دئدى:

- آخىر عادت وار، سن اونون آتاسيسان، سن روخت وئرمەسن او گلمەز.
کوراوغلۇ سازى باسدى دۇشونە، دئدى:

چاغىرىن ائىوازى گلسىن مجلسە،
وئرىن شىرىن بادە، جانا نوش اولسون!
قورون نرتاختانى، گلین اوینایاق،
آتین آغ زرلری شئشى بئش اولسون!

بىر خلعت بیچەرەم ائىواز بویوندان،
اینجیمەرەم خاصییّت - ی خویوندان،
کسین تونجولاردان، قیرین قویوندان،
بئیین دەلیلریم، کئفلر خوش اولسون!

اوجا داغلار باشین آلماسین دومان،
کوراوغلۇ کؤنلونه گلمەسین دومان،
وئرەرەم ھرایگیدە بئش یوزمین تومن،
قالخیر قاداگلن قانلی باش اولسون

دەلى حسن ایله دمیړچی اوغلۇ ائىوازى گتیردیله، مجلسە. کوراوغلۇ بىر ائىواز
باخدی، بىر بوی - بوخونا، شصت - ی بستینه نظر سالدی. پالتار، گئیم، یارق، یاساق،
دورنا تئلی دە باشیندا.

کوراوغلۇنون اورەیی آتلاندى. سازى باسدى دۇشونە، دئدى:
گئیب الوان سراسر،
یاشیل اوستەن آلار ائىواز!

قائلی غمزەن گونده ائیلەر
های دئمەدن قانلار، ائواز

حوسنون آیدان آلدی باجی،
گون اوسته قویدو خراجی،
شکر تلخدی، نابات آجی؟
بلریندی باللار، ائیواز!

کوراوغلولویام، منده وارام،
اولماز قنیمه یالوارام،
چاهار گوشه جومله آلام،
سنه قوریان ماللار، ائیواز!

سۆز تاماما یئتدی. کوراوغلو ائیواز ایتدی گۆستهردی. ائله بو دمده خبر گلدی کی،
نیگار خانیم ایدین ایسته بیر حورو خانیمی مجلسه گتیرسین. کوراوغلو ایدین وئردی.
خانیملار حورو خانیمی گتیردیلر مجلسه، کوراوغلو باخدی کی، حورو خانیم ائیوازدا
گئری قالان دئیل. نیگار خانیم حورونو بیر گئییندیریب، کئچیندیرمیشدی، بیر زینت
وئرمیشدی کی، گل گۆره سن.

حورو خانیم کوراوغلونو گۆرجک اوتاندی، گلینلیک تئللرینی بیغیشدیردی، کوراوغلو
دوروب، سازی گۆتوردو، اۆزو دؤوران آچیب مجلسه گیردی. دئدی:

حورو، آلههی سئوه رسن،
قوی تۆکولسون شوخ تئللرین!
گل ساخلا ما دال گردنده،
قوی تۆکولسون شوخ تئللرین!

سن بیر یاشیل باش سوناسان،
 باخیشدان مین بیر قاناسن،
 نه اول سـؤـزوم آناسان،
 قوی تـؤـکـولـسون شوخ تئللرین!

کـورـاوـغـلـونـون دیرلیگیله،
 دهـلـیـلـرین بیرلیگیله،
 خـانـاـئـیـواـزین ارلیگیله،
 قوی تـؤـکـولـسون شوخ تئللرین!

دئییرلرکی، ائیوازین تویو دوز قیرخ گنجه چکدی. حسن پاشا عرب رئیحانین قیرخینی
 وئرهن گون ائیواز دا حورو خانیملا مورداد وئریب، مورداد آلدی.

کوراوغلونون دربند سفری

ایندی سنه هارادان دئییم؛ نه دن دئییم. کوراوغلونون جاوان واختلاریندان دئییم. اوستا دئییرکی، کوراوغلونون هله جاوانلیق گونلری ایدی. تزه جه دهلی حسنله آرخا - آرخایا وئریب چنلی بئلده یورد - یووا سالمیشدی. دهلیلری تزه - تزه باشلارینا ییغیردی. او واختلار کوراوغلونون چوخ اوزاق یئرلره سفری اولمازدی. آمما کی چنلی بئل کاروان یولونون اوستونده ایدی. دئییه، کوراوغلونون صداسی هر یئرده یاییلمشدی، هر یئرده آدی بلله نمیشدی.

گونلرین بیرگونونده دهلیلر کوراوغلونون باشینا ییغیلمیشدی. هره اوز گوردویوندن، او ائشیتدیییندن صئوحت ائدیردی. او دانیشدی، بو دانیشدی. دمیرقاپی دربند ائلریندن گلیمیش بیر دهلی وارایدی، نؤوبت گلیب اونا چاتدی.

کوراوغلو سوروشدو:

- دئی گۆره ک سن هارادان دئییه جکسن؟ دئییرلر دمیرقاپی دربند چوخ تعریفلی یئردی. دهلی دئدی:

کوراوغلو، نئجه کی ائشیتیمسن، ائله جهده وار. دمیرقاپی دربند اوزگه عالمدی. اورادا تعریفلی شئی چوخدو.

آما کی بونلارین هیچ بیرسی تعریفده مؤمینه خانیم چاتا بیلمه ز.

کوراو غلو سوروشدو:

- مؤمینه خانیم کیمدی؟

دهلی دئدی:

- مؤمینه خانیم دریند پاشاسی عرب پاشانین قیزیدی.

دهلی مؤمینه خانیمی او قدەر تعریفله دی کی، اونون گؤره لیلییندن، ایگیدلیییندن او

قدەر دانیشدی کی، کوراو غلو گؤرمز - بیلمز وورولدو مؤمینه خانیم.

ائله کی دهلیلر داغیلدیلا، کوراو غلو دهلی حسنله آرائی خلوت ائله ییب، اؤز فکرینی

اونا آچدی. دهلی حسن ده کوراو غلونون فیکرینه راضی اولدو. ایش بئله اولاندا کوراو غلو

آیاغا قالغدی، گئییندی، کئچیندی، چنلی بئلی، دهلیلری حسنله تاپشیردی، اؤزو ده

قیرآتی مینیب، دربنده طرف یولا دوشدو.

گونه بیر منزیل، طی - منزیل، او نئجه دئیهرلر، تپه لر آشدی، دره لر کئچدی، منزیلدن

اوتوب منزله دوشدو، گونلرین بیر گونونده گلیب دربنده چاتدی. دمیر قاپی دریند

کوراو غلونون چوخ خوشونا گلدی.

اول - اول باشلادی آتین اوستونده شهری گزمه یه.

جاماعات باخدی، واللّه، شهره بیر اوغلان گلیب، بیر اوغلان گلیب کی، ائله بیل زال

او غلو روستم دی. های دوشدو شهره.

جاماعات ییغیشدی کوراو غلونون تاماشاسینا. او قدەر اولدو کی، آخیردا بو صدا گلیب

چاتدی عرب پاشانین قولاغینا. عرب پاشا وزیري گؤنده ردی کی:

- گئت، اونو چاغیر، گل سین منیم یانیم.

وزیر گئدی کوراو غلونو تاپدی، پاشانین یانینا گتیردی.

عرب پاشا کوراو غلویا یئر گؤستردی. ائله کی، کوراو غلو آیله شدی، عرب پاشا اوزون

اونا توتوب سوروشدو:

- ایگید، دئ گوروم کیمن؟ بورایا نه اوچون گلیسن؟

کور اوغلو دئدی:

- عرب پاشا، او شئی اوچون که من گلمیشم، اونو دیل ایله دئمک اولماز. اگرایدین

وئرسن، سازایله دئیهره.

عرب پاشا دئدی:

- ایدیندی، دئ!

کور اوغلو اوچ تल्ली سازی باسادی دوشونه، دئدی:

عرب پاشا سنه بیر عرض ائله ییم.

یئریم خبر آلسان، مورد به یلی یه.

یاغی دوشمن مننن غووغا باشلاسا،

میسری قیلینج الدهه گره ک طی له یه.

باغ بسله ییب، قیزیل گولون درمه سهن،

دهریب، دهریب یایلیق اوسته سرمه سهن،

مطلبه گلمیشم، مطلب وئرمه سهن،

سیغال وئریب میسری قیلینج سوولایام.

اوز توتوموشام بو دیارا گلمیشم،

چنلی بئلدن بیر ایلقارا گلمیشم،

کور اوغلو یام نازلی یارا گلمیشم،

گره ک گوزهللری سئچیب سوولایام.

سوز تاماما یئتیشدی. عرب پاشا کور اوغلو نون اوزون گورمه میشدی. آما

ایگیدلیییندن، قوچاقلیغیندن چوخ ائشیتمیشدی.

دئدی:

- ایگید، بئله کی دئییرسن، اولمایاسن چنلی بئلی کوراوغلوسان؟

کوراوغلو دئدی:

- بلی اویام کی واران.

عرب پاشا دئدی:

- سن بیزیم بو ائللره چوخ خوش گلمیسن. آما کی بیر عمللی - باشلی منی پاشا سال

گوروم، نه ایسته ییرسن؟

کوراوغلو یئنه ده سازی باسدی دوشونه، دئدی:

بیزدن سلام اولسون عرب پاشایا،

سندن ایسته دییم بیر زنان اولا.

اورتالیغا هئچ سالمایا آجیلیق،

دیلی شیرین، اوزو مهربان اولا.

ار محبتیندن اولا معتبر،

کرگه دن بدنلی، آغ مایا دیلبر،

مرد مئیداندا بیر ایگیده برابر،

دوغدوغو هونرلی بیر اوغلان اولا.

قاشی جلاد اولا، کیریپی آلماس،

هرده ن عارسیز - عارسیز دانیشیب گولمز،

اره یالان دئییب گاپ - گیلای بيلمه ز،

قونوملا، قونشویلا دوغرو تن اولا.

کور اوغلو یام، نامرد کئچمه ز یانیمدان،
مرد کیمسه نی چوخ ایسته ره م جانیمدان،
اوندان ایگید توره ر، قاچماز قنیمدن،
ایسته ر قیرغین دوشه، یوزمین قان اولا!

عرب پاشا مطلبی باشا دوشدو. بیلدی کی، کور اوغلو قیزی مؤمینه خانیمی ایسته ییر.
سازی کور اوغلونون الیندن آلدی، دئدی:

بیزدن سلام اولسون قوچ کور اوغلو یا،
بیزیم قیزلار یامان اود یانار اولور.
رام اولوبان هرگز مردله اویوشماز،
اوزو بد خوی، دیلی زهری مار اولور.

بیرینی دئیهرسن، بئشیننی دئیهر،
آجی اوز گوسته رسن، بئییننی یئته ر،
هرده ن غئیضه گلسه ارینی دؤیه ر
اؤز محبتینده س—یتیم کار اولور.

گل اوتور دئیهرسن، گلیب اوتورماز،
داش تولک آتار تک کمند آتدیرماز،
کونلو یوخسا، بیله ینیدن توتدورماز،
قونوما، قونشویا بد تهر اولور.

بولقاسینی چکمه ز سولطانندان، خاندان،
رنگی قاچماز جنگدن، ساواشدان، قاندان،

اوندان ایگید تۆره قاجماز مئیداندان،
مئیدانلار ایچینده هر واخت وار اولور.

کوراوغلو دئدی:

- پاشا، منده ائله بئله بیر قیز لازیمدی.

کوراوغلونون بئله مردی - مردانا دانشیغی عرب پاشانین خوشونا گلدی. وزیر،
وکیل ییغدی. مصلحت ائلهدی. اونلاردا راضی اولدولار.

عرب پاشا مؤمینه خانیمآ آدم گوندهردی. مؤمینه خانیم دا جاواب وئردی کی، آتام
کُل - ایختیاریدی، نئجه مصلحت گؤرورسه، ائلهده ائله سین.

بلی، تداروک گؤرولدو. توی، دیون، مؤمینه خانیمی وئردیلر کوراوغلویا. کوراوغلو بو
قالماق ایله دوز قیرخ گون مؤمینه خانیمین یانیندا قالدی. ائله کی قیرخ گون تامام اولدو،
کوراوغلودئدی:

- مؤمینه خانیم، دای بو قدر قالماق بسدی. ایندی یاواش - یاواش حاضیرلاش
گئده ک چنلی بئله.

مؤمینه خانیم دئدی:

- من آتامین تورپاغیندان چیخیب هئج بیر یثره گئتمه ره.

کوراوغلو هر نه قدر ائله دیسه، مؤمینه خانیم یوخ دئدی کی، یوخ دئدی: کوراوغلو
گؤردو اولمایاجاق آخیردا بازوبندینی آچیب وئردی مؤمینه خانیم، دئدی:

- من گئدیره. ایندکی، سن گئتمیرسن، اوندآ آل بو بازوبندی ساخلا اگر قیزیم اولدو،
ساتیب خرچلیک ائده رسن؛ یوخ، اگر اوغلو اولدو، باغلارسان قولونا، گلیب منی تاپار.
بونو دئییب کوراوغلو حلال - همّت ائلهدی، گؤرشدو. قیرآتی مینیب گئری چنلی
بئله قایتدی. ده لیلر یئنه ده کوراوغلونون باشینا بیغیشدیلار ده لی حسن سوروشدو کی:

- کوراوغلو، بس نییه تک گلیسن؟

کوراوغلو آلدی سازی، باسدی دؤشونه، دئدی:

جانیم حسن، گۆزوم حسن،
 دیل وئرمەدی، یار، نە دئییم؟
 سەنە قوربان اۆزوم حسن،
 کۆنلۈمدە آه - زار، نە دئییم؟

آیریلاندا جانندان اولدوم،
 مەن دیندن، ایمانندان اولدوم،
 ھەم سولطانندان؛ خاندان اولدوم،
 دونیا مەنە دار، نە دئییم؟

کوراوغلویم، ملول دوشدوم،
 غوربت ائلدە ذلیل دوشدوم،
 مۆمىنە یە دلیل دوشدوم
 ترلان اولماز سار، نە دئییم؟

ایندی کوراوغلو اۆز دەلیلری ایله قالسین چنلی بئلدە، سەنە کیمدن دئییم، دریندە
 مۆمىنە خانیمدان. مۆمىنە خانیمین، اونئجە دئیەرلەر، دوز دوققوز آی، دوققوزگون، دوققوز
 ساعاتدان سونرا بیر اوغلو اولدو. آدینی قویدولار حسن. اوشاق ائله بیل کی، آیلا، ایل لہ
 بوخ، ساعاتلا، دقیقه ایله بۇیویوردو.

ائله ایدی کی، بیر آیلغیندا ایکى یاشلى اوشاغا اوخشا بیردی. دئی دایالار توتدولدو.
 دایا واختی کئچدی، موللار توتولدو. حسن بۇیویوب، بۇیوک اوغلان اولدو. باباسی
 عرب پاشا اونو پهلوانلارا، سرکرده لرە تاپشیردی. حسنه یاواش - یاواش آت مینمک، اوخ
 آتماق، قیلینج وورماق، کوشتو توتماق علمینی اۆیره تمە یە باشلادیلار. آمما بوراسینی
 دئییم کی، اوشاق یامان نادینج ایدی. یئتەنە یئتیردی، یئتمە یەنە بیر داش آتیردی. بیر نئچە

دفعە ئەرپ پاشا چاغىرىپ دىلىل - دلایل دە ئالەدى. آمما نە دئەيسە، ھىچ بىرى حىسنىن قولاغىنا گىتمەدى. ھەر نە دئەيردىلرسە، ھامىسىنى بو قولاغىندان آلىپ او بىرى قولاغىندان اؤتوروردو. ئالە ھامى دا اونو بو آدلا چاغىرىردى.

كورداوغلۇ، كورداوغلۇ بۇيويوب اون يئددى، اون سىكىز ياشلارينا چاتدى. گونلرين بىر گونونده كورداوغلۇ بىر كىچل گدە ايله سۇزلىشدى. بو دئدى، او دئدى، كورداوغلۇ ئالە مەيبىب تىبلىك، كىچلىن قولاغىنىنى دىيىنە بىر يومروق قويدو. كىچل بىر تهر اوزونو كورداوغلونون اليندن قورتارىپ، قاچا قاچا دئدى:

- من سىنە نە ئالە مېشىم منى ووروسان، آي آتاسيندان بىخبر!

سۇز كورداوغلونو گۇتوردو.

- آيە، كىمە دئەيرسىن؟ - دئىيب، دوشدو كىچلىن دالىنا. بوردا كىچل، اوردا كىچل، توتا

بىلمەدى. كىچل قاچىب الدن چىخدى.

كورداوغلۇ اورادان دۇنوب بىر باش گلدى آتاسىنىن اوستونه.

مۇمىنە خانىم بىردە باخدى كى، بودو، اوغلۇ گلىر. آمما ئالە گلىر، ئالە گلىر، ئالە بىل كى،

بو ساعات اود اولوب دونيانى ياندىراجاق. گۇزلىرىن قان دامىر.

مۇمىنە خانىم سوروشدو:

- بالا، نە وار؟

كورداوغلۇ اونا جاواب وئرمەيبىب سوروشدو:

- دئ گۇروم، منىم آتام كىمدىر؟

مۇمىنە خانىم اؤل - اؤل اىستە مەدى كى، ايشىن اولانىنى آچىب دئسىن. گۇزونون آغى

- قاراسى بىرجه عزيز - خلف بالاسى ايدى. دئدى دئەره م چىخىب گئدەر. اونو آلداتماق

اىستەدى:

- بالا، سنىن آتان يوخدو.

كورداوغلۇ گۇردو يوخ، دئەسن آتاسى دوز دئمىر.

- آنا دوزونو دئ گوروم، منیم آتام کیمدی؟ دئمه سن بو ساعات سنی ده اولدوره جه یم،
اؤزوموده. منه کوچه ده - بازاردا آتاسیندان بی خبر دئییرلر.
مؤمینه خانیمین علاجی کسیلدی.

- اوغول، من سنه دئمک ایسته میردیم. ایندی کی بئله اولدو، بیل و آگاه اول! سنین آتان
وار. اؤزوده خانلارا، پاشالارا قان اوددوران چنلی بئلی قوچ کوراوغلودو.
کورد اوغلو دئدی:

- بس ایندییه کیمی نییه بونو مندن گیزله دیبس؟
مؤمینه خانیم دئدی:

- اوغول، سن آخی هله اوشاقسان. قورخوردوم کی، دئیهم. گئده سن دوشمن الینه.
آتاین دوشمنی چوخذو. بیلسه لر او ساعات سنی تلف ائده لرلر.
کورد اوغلو قالخدی آیاغا. دئدی:

- آنا، ایندی یه جن گیزلتمیسن، بسدی. روخصت وئر، من گئدیره م آتامی تاپام.
مؤمینه خانیم نه قدر ائله دیسه، اولمادی کی، اولمادی. آخیردا بیر تهر
ساکیتلشد پردی کی.

- یاخشی بیر گئجه منه مؤهلت وئر، فیکیرلشیم، صاباح دئیهره م.
اؤزوده بو طرفدن ال آلتی احوالاتی آتاسی عرب پاشایا یئتیردی کی، بس اوغلان ایشی
بیلیب گئدیر.

بودفه عرب پاشا کورد اوغلونو چاغیردی یانینا دئدی:
- بالا، گورورسن کی، قوجالمیشام. سندن باشقا بیر کسیم ده یوخذور. سنین چنلی
بئله نه ایشین وار؟ گل قال منیم یانیمدا؛ پاشا اول! یازاریق آتان دا گلهر، گوره رسن.
کورد اوغلو دئدی:

- یوخ، بابا! مندن پاشا اولماز. من گئده جه یم.
عرب پاشا گوردو کی، اولمایاجاق، دئدی:

- بالا، آتانی بالادان آیرماق نامردلیکدیر. ایندی کی، ایسته بیرسن گئت، آما آتانی، منی یاددان چیخارتما.

اوندان دئدی:

- بالا گئت، خزینه دن پول گؤتور. ایلخیدان دا به یه ندیین آتلاردان بیرینی سئچ، مین گئت. آله یاخشی یول وئرسین کورد اوغلو باباسی ایله اله ته من توتوب حالاللاشدی، اورادان خزینه به گئدی، نه قده رکی لازیم ایدی، پول گؤتوردو. سونرا اوزون وئردی ایلخییا. ایلخیچی یازیق هانسی آتی توتوب وئردیسه، هئچ بیر کورد اوغلو نون تابینی گتیرمه دی. آخیردا دئدی:

- بالا، بو ایلخی، بودا سن! اوزون سئچ!

ایلخیدا بوز دای وارایدی. آنادان اولان گوندن هله هئچ کس اونون هنده ورینه گئده بیلمه میشدی. کورد اوغلو نون گوزو هاما بوز دایا دوشدو. ایلخیچی دئدی:

- بالا، اونو توتماق منیم ایشیم دئیل، اوزون توت!

کورد اوغلو کمند آتیب دای توتدو. سن دئمه، بو کهر نیشان مادیانین بالاسی ایمیش غرض، کورد اوغلو بوز دایا میندی، اورادان بیرباش سوروب گلدی، بازاردا اوستا فتعلی آدلی بیر قیلینج قاییران وارایدی، دوز اونون یانینا، دئدی:

- اوستا، منه بیر قیلینج قاییر!

اوستا ایسته دی کی، موشتی نی تئز یولا سالین. حاضر قیلینجلاردان بیرینی گؤتوروب وئردی اونا - کورد اوغلو بیر الی ایله قیلینجین قبضه سیندن یاپیشدی، بیر الی ایله ده اوچوندان. ائله بئله قاتلاماق ایسته یه نندن قیلینج کیرت اورتادان قیریلیب ایکی پارچا اولدو. اوستا ایکینجی قیلینجی وئردی. کورد اوغلو اونودا بئله جه قیردی. اوستا بیرینی ده وئردی. اودا بئله. بیرینی ده وئردی، اودا بئله. اوستا باخدی کی، بئله گئتسه دوکاندا قیلینج قالما یا جاق. دئدی:

- آی بالا، من بیر کاسیب آدامام. بیر سوروکول - کولفتیم وار. هامیسی گوزونودیکیب

بورا. بونلاری نییه قیریپ یئره تۆکورسن؟

کورداوغلۇ دئدی:

- من سنه دئدیم، منه بیر دنه یاخشی قیلینج قاییر. من نه ائله ییم؟ سن اوزون بونلاری

منه وئیرسن ده...

اوستا دئدی:

- یاخشی، دئ گوروم، نئجه قیلینج ایسته ییرسن؟

کورداوغلۇ آلدی، گوده ک نه دئدی:

جانیم اوستا، منه بیر قیلینج قاییر،

نه اوزون، نه گوده ک، بیر قرار اولا.

دسته یی شیرمای، اوزو قوشانو

ووراندا اوره کدن خبردار اولا

خراسان پولادین یاخشیسیندان سئچ،

یاخشی سی اولماسا، یامانیندان کئچ،

هر نه یه ووراندا دایانمایا هئچ،

یا فیل، یا کرگردن، یا شاهمارا اولا.

ایراقدی منزلیم، اوزاقدی آرا،

سویو چوخ سرت اولا، قیلوو قارا.

یاری چیلیخا پولاد، یاری نال پارا،

قارا عقرب کیمی زهری مار اولا.

كورد اوغلۇ، كاماندار اۆتورمز آوى،
كىمدى بو دونيادا آتامين باوى،
قايتمايا آغزى، ايتى قىلاوى،
ھارايىكى، دەيدى، تارومار اولۇ.

اوستا مسئلەنى باشا دوشىدۇ. او ساعات يارى خراسان پولادى، يارى نالپارا بىر قىلىنچ
قايرىپ وئردى. كورد اوغلۇ بو قىلىنچىن دا، سىندىردىغى قىلىنچلارنى دا آرتىقلا ماسىلە
پولونو وئردى. دوروب قىلىنچى بىلەن باغلادى، آنى مىندى، گەلدى آناسىنىن يانىنا.

دەدى:

جانىم آنا، گۆزۈم آنا،
روخىت وئرمەن گەندەر اولدۇم.
سەنە قوربان اۆزۈم آنا،
روخىت وئرمەن گەندەر اولدۇم.

آلدى مۇمىنە خانىم، دەدى:

جانىم اوغۇل، گۆزۈم اوغۇل
آللاھا تاپشۇردىم سەنى!
سەنە قوربان اۆزۈم اوغۇل،
آللاھا تاپشۇردىم سەنى!

آلدى كورد اوغلۇ، دەدى:

نەسىھەتلىرىن توتارام،
قاننىم قانلار قاتارام،
گەندەب آتاما چاتارام،
روخىت وئرمەن گەندەر اولدۇم.

آلدى مۇمىنە خانىم، دئدى:

كورداوغلۇدۇ، آتان ذاتى،
چىنلى بىللە وار بوساطى،
بازوبندى آماناتى،
آللاھا تاپشیردىم سىنى!

كورداوغلۇ دئدى:

شىرىن سۇزون زولال ائله!
قارا قاشىن هىلال ائله!
آنا، سودون حلال ائله!
روخت وئر، من گئدەر اولدوم.

آلدى مۇمىنە خانىم، دئدى:

مۇمىنەم، سۇزوم زولال،
گۇروم آلا، قاشىم هىلال،
سودوم اولسون سىنە حلال،
آللاھا تاپشیردىم سىنى!

سۇزو تامام اولدۇ. مۇمىنە خانىم كورداوغلۇنون بازو بندىنى چىخاردىب اونون قولونا باغلادى. اوزوندن، گۇزوندن اۇپوب دئدى:

- اوغول، مبادا، مبادا، بىر آداما كىم اولدوغونۇ دئەسن!

كورداوغلۇنون اوغلو اولدوغونۇ بىلەن كىمى سىنى اۇلدورەرلر.

غرض، آنا - اوغول گۇرۇشدولر. مۇمىنە خانىم دوعا ائله مكده قالدى، كورداوغلۇ آتىنى سورۇب چىلى بئله طرف يول باشلادى.

كورداوغلۇ اوچ گون، اوچ گئجه آت سورۇب، گلىب كوردوستانلى احمد خانىن ويلايتىنە چىخدى. ائله كندىن آشاغى طرفى ايله آتىن سوروردۇ، بىردە باخدى كى، بودۇ،

گۆزهل بیر کورد قیزی بولاقدان سودولدورور. کورداوغلو آتی بولاغا طرف سوروم دئییه نده، بیرده قیز باشینی قالدیردی یوخارییا. قیزین گۆزلی ائله کورداوغلونون گۆزلیینه ساتاشان اولدو. ائله بیل کی، کورداوغلونو ایلدیریم ووردو. ایختیارسیز آتی ساخلادی. دئییه سن، ائله قیزدا ائله اولدو. آما آتالار دئییلرکی، کورد قیزی یامان سرت اولار. بدخو آت کیمی نه یویه ن وئره، نه اؤزه نگی.

کورداوغلو قیزدان سو ایسته دی. مهری خانیم دستینی اونا اوزاندی. کورداوغلو دستینی آلیب، عشق پیاله سی کیمی باشینا چکدی.

مهری خانیم باخدی کی، کورداوغلو دوغرودان دا جانلارا دهین بیر اوغلانندی. قصداً اونو برکه - بوشا سالماق ایسته دی کی، گۆرسون سؤزونده مؤحکم آدامدی، یا یوخ. دئدی:

گل بویون قوربانلی اولوم، آی اوغلان،
چیخ گئت بوردان، مندن سنه یار اولماز.
امسه ن لبلریمی آغزین دولار قان،
چیخ گئت بوردان، مندن سنه یار اولماز.

کورداوغلو آلدی مهری خانیمین جاوابیندا، گۆره ک نه دئدی:
یار دئیین چیخیب وطندن گلدیم،
سنسیز بویئرلردن، دیلبر، گئتمه رم.
نه مکانین قوشو اولدوغون بیلدیم،
سنسیز بویئرلردن، دیلبر، گئتمه رم.
مهری خانیم آلدی:

های دئسه م، قالادان آتارلار اوخلار،
هئی دئسه م، دریا دا تیتیره بالیقلا،

هوی دئسه، زیندانا سنی قاتارلار،
چیخ گئت بوردان مندن سنه یار اولماز.

کورد او غلو آلدی:

گلنده آنامدان آلدیم درسیمی،
چیخاردا بیلمه‌رم عرشه سسیمی،
بورد کس دیرسن ده لاپ نفسیمی،
سنی آپار مامیش، دیلبر، گئتمه‌رم.

مهری خانیم آلدی:

های ووررام قوشونا تۆکولر ایندی،
سالارلار بوینونا، اوغلان، کمندی،
گۆرمزسن مهری دن شکری، قندی،
چیخ گئت بوردان، مندن سنه یار اولماز.

کورد او غلو هیرسلندی، دئدی:

گلهن قوشونونو یئر - یان ائيله رم،
چکه‌رم قیلینجی، آل قان ائيله رم
کورد او غلویام، یوردون ویران - ائيله رم،
سنی آپار مامیش، دیلبر، گئتمه‌رم.

کورد او غلونون آخیردا بئله غضبنمه‌یی مهری خانیمین خوشانا گلدی. اونی بیر آزدا

قیزیشدی رماق اوچون آلدی، دئدی:

دئ سن هاندان، بوسۆز هاندان؟
وار گئت بوردان، عجم او غلو!
یوخسا ال چکیسن جاندان؟
وار گئت بوردان، عجم او غلو!

کورد اوغلو دئدی:

یار دئییب گلمیشه بورا،
اوره ییمده واردی یارا،
قورخوتما منی دوبارا
گلمیشم آپارام سنی.

مهری خانیم دئدی:

هایقیرسام سنی توتارلار،
قولون گوردندن چاتارلار،
درین قویویا آتارلار،
وار گئت بوردان، عجم اوغلو!

آلدی کورد اوغلو دئدی:

هایقیریب گیرهم مئیدانا،
آمان وئرمهرم دوشمانا،
بویویارام قیزیل قانا،
گلمیشم آپارام سنی.

مهری خانیم دئدی:

من احمد خانین قیزیام،
مرد ائللرین اولدوزویام،
ئلچی گؤندهر، ایراضی یام،
وار گئت بوردان، عجم اوغلو!

آلدی کورد اوغلو، دئدی:

من ده کوردهم، کورد اوغلو یام،
عزیز، خلف، یورد اوغلو یام،

کور اوغلو نون قورد اوغلو یام،
گلمیشم آپارام سنی.

سۆز تامام اولدو. مهری خانیم دستینی گۆتوروب دوزه لدی یولا. کورداوغلودا آتین
باشینی دۆنده ریب، دوشدو مهری خانیمین دالینا.

دی گل هاگل، گل هاگل، گلیب چاندیلار بیر عیمارتین قاباغینا. مهری خانیم بیر قاپینی
آچیب گوردی ایچه رییه. کورداوغلو بیلدی کی، بورا احمد خانین ائوی دیر. دای ائله مه دی
تنبلیلیک، بیر باش آتی سورودو خانین قاپی سینا. بلی، فراشلار خبر آپاردیلار خاناک، بس
بیر اوغلان گلیب بو نمده، بو نیشاندا، سنی گۆرمک ایسته ییر. احمدخان ایذین وئردی.
گلیب کورداوغلانو آپاردیلار احمد خانین یانینا. کورداوغلو سلام وئردی. احمدخان
علیک آلیب یئر گۆستردی. ائله کی کورداوغلو آیله شدی، احمدخان اوزون اونا توتوب
سوروشدو:

- هه ایگید، دئ گوروم، نه مطلبین وار؟

کورداوغلنون ائله اوشاقلیقدان بئله خاصیتی واریدی کی، هر شئین دوزونو
سئوهردی. هاچا - کوچه ایله آراسی اولمازدی. اوره یینده نه واریدیه دیلینده ده اوایدی.
دئدی:

- احمدخان، گلمیشم آلاهیین بویروغو، پیغمبرین شریعتی ایله سیزین مهری خانیمی
ایسته مه یه. گره ک یوخ دئمه یه سن.

- احمدخان، کورداوغلنون چینینده کی سازدان ائله بیلدی کی، عاشیق دی. دئدی:

بالار گلر باشینا،

بو سوودادان قایت، عاشیق!

سۆزلرین گلمیر خوشوما،

بو سوودادان، قایت، عاشیق!

آلدی احمدخانین جاوابیندا کورداوغلو، گۆره ک نه دئدی:

غووغا آچارام باشینا،
 مهري یاری وئر، قاییدیم.
 زهر قاتارام آشینا،
 مهري یاری وئر، قاییدیم.

احمدخان گوردو، یوخ، عاشیق اوزوندن دئیر. دئدی:
 سن گلمیسن، آزلاریلا،
 گلنه باهار، یازلاریلا،
 یار سئویسن سازلاریلا،
 بوسوودادان قایت، عاشیق!
 آلدی کورداوغلو، دئدی:

من گلمیشم چوخلاریلا،
 ایشیم یوخ قورخاقلاریلا،
 جانین آلام اوخلاریلا،
 مهري یاری وئر، قاییدیم!

احمد خان دئدی:

واردی باشین خاطاسی،
 دوشونده اوخون بوتاسی،
 وئرمز مهري نی آتاسی،
 بوسوودادان قایت، عاشیق!

آلدی کورداوغلو، دئدی:

من کورداوغلو یام، سانیم وار.
 قیلینجیم وار، قالخانیم وار،

داغ دایانماز توفانیم وار،

مهری یاری وئر، قاییدیم.

احمدخان سازلا دئدی کی، سۆزله ده دئدی کی:

- من قیزیمن سنه وئرمه رم. نئجه گلیسن سه، ائله جه ده چیخ گئت.

کورد اوغلو دئدی:

- من ده کورد اوغلو یام، مهری نی آلمامیش بو یئردن گئده سی دئیلم.

احمدخان کورد اوغلو نون بئله اؤزونه چوخ آرخابین اولماسیندان شوبهه لندی، دئدی:

- بئله یئکه خانا - یئکه خاناک کی دانشیرسان، بیردی گوروم، آخیر سن کمیسن؟ هارادان

گلیب، هارایا گئده سن؟

آلدی بو سۆزده کورد اوغلو گۆره ک نه دئدی:

احمدخان، بیل، منیم یولوم،

داغیستاندان - گله ر اولدو.

واردیر قیلینج ووران قولوم،

درد بناغیریمی ده لر اولدو.

قالخانی توتارام باشا،

ایمدن چکه رسن حاشا،

داغیستاندان عرب پاشا

گؤز یاشینی سیله ر اولدو.

کورد اوغلو دو، گلدی دیله،

میصری قیلینج آلدی اله،

یولو دوشوب چنلی بئله،
اؤز آتاسین دیلهر اولدو.

احمدخان کورداوغلونون چنلی بئله گئدیرم دئمه ییندن شککه دوشدو.
فیگیرلشدی کی، بلکه بو کوراوغلونون ده لیلریندن دی. آداملارینا گؤز ائله دی کی،
کورداوغلونو توتسونلار. بیردن بئش - آلتی آدام تۆکولدو کورداوغلونون اوستونه.
کورداوغلو گۆردو بوخ، احمدخان باشقا جوره باشلادی. او ساعات آناسینین سؤزلری
یادینا دوشدو. بیلدی کی، بودا آتاسی کوراوغلونون دوشمنلریندندی. ال ائله دی قیلینجینا.
بیر اونا، بیر بونا، اوستونه دوشن آداملارین هامیسینی شیل - کوت ائله دی. احمدخان
گۆردوکی، ایش خارابدی. بیر تهر اوزونو وئردی قاپیا طرف چیخدی باییرا، قوشونا های
ووردو. قوشون هر طرفدن تۆکولدو، کورداوغلو ایشی بئله گۆره نده دایانماییب اوزونو
آتدی چۆله. دئی اونا بیر قیلیج، بونا بیر قیلیج، اوزونو یئتیردی آتا. مینیب آتی، قایدیب
دۆشنیدی قوشونون جانینا. قوشون پییادا، کورداوغلو آتلی. قوشونا بیر های وئردی کی،
دای نه تهر. ووروشا - ووروشا اوزونو توتدو احمد خان، دئدی:

گل سنه سؤیله ییم، آی احمد پاشا،
یؤن چئویریب چنلی بئله گئدیرم
دوشمنلر الیمدن چکرلر حاشا،
یؤن چئویریب چنلی بئله گئدیرم.

آت اوینادیب چنلی بئله چاتارام،
آسلان کیمی دره لرده یاتارام،
کمند آتیب دوشمنلری توتارام،
یؤن چئویریب چنلی بئله گئدیرم.

آنسامین یولوندا قولوباغلییام،
 آتامدان آیرییام، سینه داغلییام،
 کورد اوغلو یام، کور اوغلونون اوغلو یام،
 بۇن چئویریب چنلی بئله گئدیرم.

احمدخان های ووردوکی، قوشون آتلا نسین. قوشون باشلادی آتلا نماغا. کورد اوغلو
 قوشونو بئله آتلانان گۆره نده آلدی، گۆره ک نه دئدی:

اۆزه نگی وورون آتلا را،
 الله شک ال به ال بوگون!
 بویلا یاق چؤل لری، دوزو،
 دولاناق چؤل به چؤل بوگون!

قیی وورون قوشون یئرسین!
 حوگمونوزدن داش اریسین!
 قوشون دؤرد یانی بوروسون!
 دوزولسون دال با دال بوگون!

باغبان اولوب بار ایستهرم،
 هیئوا ایستهر، نار ایستهرم،
 کورد اوغلو یام یار ایستهرم،
 خان اولدور، یادا اول بوگون!

سۆزونو تامام ائله ییب، کورد اوغلو یئنه ده اۆزونو ووردو قوشونا. قاتیم - قاتیم قوشونو
 قاتلادی. قوشون باشلادی گثریله مه یه.

ایندی قوشون ووروشماقدا اولسون، سیزه خبر وئریم، مهری خانیمدان.

مهری خانیم گوردو آتاسی نین قوشونو باسیلیر، اصلیل فورصتدی. اؤزونو یئتیردی
آتاسینین برابرینه. زمینى ادب اوپوب دئدی:

- آتایى - مئهریان، بو قوشونو نییه بئله قیردیریرسان؟ بوسن بیلدیین آداملاردان
دئیل، بو چنلى بئلى قوچ کوراو غلونون اوغلودو. اونو نه توتماق اولار، نه ده اؤلدورمک.
بیرده کی، سن ائله توتاق کی، آخیردا توتوب اونو اؤلدوردون. بس سونرا آتاسینانه جاواب
وئره جکسن؟

احمدخان گئتدی فیکره. گوردو قیز چوخ عاغیللى سؤز دئییر.

چاغیردی وزیرى کی:

- وزیر، تدبیر!... دئ گؤره که نه ائله یه ک؟

وزیر دئدی:

- خان ساغ اولسون، منیم تدبیریم بئله دی کی، ایسته دییینی وئره ک. بو، چنلى بئلى
قوچ کوراو غلونون اوغلودو. سونرا بیز اونون قاباغیندا دورا بیلیمه ریک. آما قوهوم اولساق،
خانلارین، پاشالارین یانیندا حورمتیمیز بیرهمین آرتار.

احمدخان دئدی:

- اوندا تئز اول داعوانى دایاندير!

وزیر امر ائله ییب قوشونو گئری قایتاردی. قوشون ایلان آغزیندان قورتارمیش کیمی او
ساعات گئری دؤندو. وزیر اؤزونو یئتیردی کورداو غلویا کی:

- ایگید، ال ساخلا! خانین عرضی وار.

کورداو غلونون گؤزلى ائله قیزمیشدی کی، دئدی:

- من خان - مان بیلیمه ریم. یا مهرى نى وئرن، یا تورپاغینیزی توربا ایله
داشیتدیرا جاغام.

وزیر دئدی:

- سن بیر ال ساخلا، عرضیمه مولتفیف اول، گؤر نه دئییره م.

کوراوغلو دئدی:

- دئدیم کی، من عرض - مرض بیلیمیره. یا بودو مهری خانیمی وئرن، یا بودو بو شهرین یئرینده تورپ اکه جه یم.

وزیر گوردو اولمایا جاق. دئدی:

- جانیم، وئریک، ائی، وئریک. من ائله گلیمیشم اونو دئیهم.

کورد اوغلو دایاندی، دئدی:

- هه، ایندی کی وئریسینیز، اوندال ساخلا بیرام.

غرض، احمدخان ائللین دبی ایله توی ائله ییب، قیزی مهری خانیمی وئردی کورد اوغلونا. گلین گله ن گنجه کورد اوغلو دئدی:

- مهری خانیم، ایندی بیر نئچه موددت گرک منی گوزله یه سن. من گرک گئدهم آتامی تاپام، سونرا قاییدام گله م.

بو ایشه مهری خانیم دا راضی اولدو، احمدخان دا. ائله کی سحر اولدو، کورد اوغلو حاضیرلاشدی. احمد خانلا گوروشدو، وزیرله گوروشدو، مهری خانیملا گوروشوب یولا دوشدو. دئی گونه بیر منزل، چنلی بئله طرف یول باشلادی. بیر گون آت سوردو، ایکی گون آت سوردو، اوچونجو گون گلیب، بیر قوجایا راست اولدو. آتینی ساخلا ییب کمالی - ادبله قوجایا سلام وئردی. قوجا علیک دئیهدن سونرا کورد اوغلو آلدی، گوره ک قوجایا نه دئدی:

قوجا بابا، اولوم من سنه قوریان،

سؤیله کوراوغلودان منه بیر خبر!...

گوره ن چنلی بئله سورورمو دؤوران؟

سؤیله کوراوغلودان منه بیر خبر!...

غواص کیمی دریالارا دالارام،
موختت یوردونا تالان سالارام،
یاغی دوشمنلردن قیصاص آلارام،
سؤیله کوراوغلودان منه بیر خبر!...

کورد اوغلو یام، جاوان - جو مرد یاشیندا،
اؤلدورهم نامردی ترساواشیندا،
چنلی بئلده ده لیلرین باشیندا،
سؤیله کوراوغلودان منه بیر خبر!...

سۆز تاماما یئتیشدی. کورد اوغلو سازلا سوروشدوغو کیمی، سۆزلده چنلی بئلی،
کوراوغلونو قوجادان سوروشدو:
قوجا دئدی:

- اوغول، دوز گلیسن. باخ، او قوشا قایانی گؤرورسن می؟ چنلی بئل اورادی. بیر آز آت
سورسن چاتارسان. کورد اوغلو قوجادان آیریلیب چنلی بئلده اوز قویدو. گلیب،
کوراوغلونون یاغی قوروغونا چاتدی. گؤردو آت دا الدن دوشوب، اؤزوده. بئلده چنلی بئلده
گئتمک ایسته مه دی. دوشوب آتی اوتا بوراخدی، اؤزوده اوزاندی کی، بیر آز دینجین آلیب
دورسون، چنلی بئلده چیخسین - ایندی آت اوتلاما قدا اولسون، کورد اوغلودا
دینجه لمکده، سنه کیمدن دئییم، ده لیلردن.

ده لیلردن بیر نئچه سی: دمیچچی اوغلو، ائیواز، عیسا باللی مشق ائله بیر دیلر. بیرده
باخ دیلار کی، یاغی قوروغوندا آت وار. دیققتله باخیب گؤردولر کی، بیر آدام آتی اوتا
بوراخیب، اؤزوده اوزانیب دینجینی آلیر. عیسا باللی دئدی:

- سیز ایشینیزده اولون، من گوروم او کیمدی؟

عیسا باللی بونو دئییب آتی الدن قویدو. بیر سو ایچیمده یاغی قوروغونا چاتدی.

دئدی:

- ایه، کیمسن؟ بو آتی نییه بورا بوراخميسان؟ دور، آتینی داگؤتور، دوش قاباغیما!
عیسا باللی نین بئله یئکه - یئکه دانشیغی کورداوغلویا آجیق گلدی، دینمه ز -
سؤیله مز یئریندن دوردو، ال آتیب عیسا باللینی آتین اوستوندن یئره ووردو. اللرین،
آیاقلارین ساریدی. سونرا قایدیب یئنه ده اوزاندی. ده لیلر گؤزله دیلر، گؤردولر عیسا باللی
گلمه دی. دمیچیی اوغلو گلدی کی، گؤرسون نه اولوب، کورداوغلو اونودا توتوب ال -
آیاغینی باغلادی، بیخدی عیسا باللی نین یانینا. ائیواز گلدی، اودا ائله.
ده لیلر ایشی بئله گؤروب کوراوغلویا خبر وئردیلر. کوراوغلو قالخدی، یاراق -
یاساغینی گؤتوروب گلدی. گؤردو ایش قیامتدی. آدلی - سانلی ده لیلر هامیسی یان - یانا
دوزولوب قوربانلیق مال کیمی یاتیر. بیر کل پیسیرین بیرسی ده بؤیرون یئره وئریب
اوزانیب.

ده لیلر کوراوغلویا ایشاره ائله دیلرکی:

- اؤزونو گؤزله! بو سن دئییه جانناوارلاردان دئییل، ائحتیاطلی اول!

کوراوغلو یاناشدی کورداوغلویا دئدی:

- بالا، دئی گؤروم کیمسن؟ هارادان گلیب، هارایا گئدیرسن؟

کورداوغلو دوردو آباغا. ائله کوراوغلونو گؤرجک. او نئجه دئیهرلر، قوشو قوندو، قانی

قاینادی. دئدی:

- ایگید، دئی گؤروم کیمسن؟ آدین نه دی؟

کوراوغلو دئدی:

- هله اولجه دئی گؤروم، روختسیز بورایا نییه گیریبسن؟ بیرده بونلاری نییه بئله

ائله ییبسن؟

کورداوغلو دئدی:

- ایگید، من بو ساعات بورادان چیخارام. اونلاری دا بوراخارام. آتجاق سن دئی گؤروم

کمیسن؟ آدین نه دی؟

کوراوغلو دئدی:

- هله قاباقجا سن بونلارین اللرینی آچ. سونرا من کیم اولدوغومو سنه گؤسته ررم.
سؤز کورد اوغلونو گؤتوردو. دئدی:

داغیستاندان چیخدیم باهار فصلینده،
گزه - گزه بو دیارا یئتیشدیم.
باج وئرمه دیم، دوشمنلردن باج آلدیم،
چوخون سالدیم آه - و - زارا یئتیشدیم.

آنامدان آیریلدیم، من گلدیم بئله،
دوشمنین قانینی دؤنده ررم سئله،
گزه - گزه یئتدیم بو چنلی بئله،
چکسه لرده منی دارا یئتیشدیم.

کورد اوغلویام هر یارایا دؤزه ررم،
قیلینج الده، قالخان قولدا گزه ررم،
هامینیزی بیل، یان - یانا دوزه ررم،
ائیله یه ررم گونو قارا یئتیشدیم.

سوز تاماما یئتیشدی. کوراوغلو دئدی:

- تنز اول، آچ اونلارین الینی. سونرا دانیشاریق.

کورد اوغلو آجیقلا دئدی:

- من باغلامیشام. باجاریرسان سن آچ!

بونو دئییب الینی اوزاتدی قیلینجا. کوراوغلودا میصری قیلینجا ال ائله ییب اؤزون

آتدی اونون اوستونه. ووروشما باشلاندى. قیلینجلار قالخانلار ائله ده ییردی کی، ائله بیل ایلدیریم چاگیردی. نه قدهر ووروشدولار بیلیمیرهم آخیرکی، قیلینجدان بیر کار حاصل اولمادی، توللاییب بیر - بیرینی قورشاقلادیلار. یاغی قوروغو دؤندو اولدو پهلوان مئیدانی. دای بیر - بیرینه اوکی فند - فئل وارایدی گلدیله، اوکی گوج وورمالی ایدی، ووردولار. بیر شئی چیخمادی کی، چیخمادی. آخیری ایکی سی ده یورولوب الدن دوشدو. چکیلیب هره سی اوتوردو بیر طرفه.

یورغونلوقلارینی آلیب بیرده دوردولار، تزه دن یاپیشدیله. دئی اویانا، بویانا، کورد اوغلو بیر گوج ووروب، کوراوغلونون دیزلرینی گتیردی یئر. باسیب آلتینا، چوكدو سینه سینه. دئدی:

- ایگید، آدینی دئی کیمن؟

کوراوغلو هئچ دارا دوشنده آدینی دئمه زدی. همیشه آیری آد دئیهردی. دئدی:

- آدیمی نئینیرسن؟ باسمیسان کس!

کورد اوغلو دئدی:

- یوخ، آدینی دئمه سن، سنی اوڭدورمه رم.

کوراوغلو دئدی:

نئینه بیرسن مندن آد خبر آلیب؟

دوشمن قانین یئر جالایان منم.

قوشونلار تالاییب، توپلار داغیدان،

شهرلر اوست - اوسته تالایان منم.

آلدی کورد اوغلو دئدی:

غئضه گلیب هرده ن نعره ووراندا،

ده لیلر قول - قولا باغلایان منم.

قیلینچ چکیب مرد مئیدانا گیره نده،
سینه لر چال - چارپاز داغلایان منم.

کور اوغلو دئدی:

ایگید اولان هئچ آیریلماز ائلیندن،
ترلان اولان سونا وئرمه ز گؤلوندن،
شاهلار زارا گلیب جومرد الیندن،
لئشی لئش اوستونه قالایان منم.

آلدی کورد اوغلو دئدی:

داعوا مئیدانیندان قاچیرتدیم پاشا،
قوووب ده لیلری دولدوردوم داشا،
آخیرده چکرسن الیمدن حاشا،
باشی باشی اوستونه ییغلایان منم.

کور اوغلو دئدی:

کور اوغلو دئییلیم، اونا تیمثالام،
هم روستم - ی - زالام، همی سالسالام،
نئچه خوتکارلاری تاختیندان سالام،
قنیملر اوستونده اولایان منم.

آلدی کورد اوغلو دئدی:

کور اوغلو یام مرد مئیداندا قالارام،
غنیملر باشینا قیلینچ چالارام،
یاغی دوشمنلردن قیصاص آلارام،
سئچیسن گؤوه ری باغلایان منم.

سؤز تاماما یئتیشدی. کورد اوغلو دئدی:

- ایندی کی دئمیرسن، دئمک قورخورسان. منیم ده قورخاقلارلا ایشیم یوخدو. گؤتور، ده لیلرینی ده باغیشلادیم سنه. آچ اللرینی آپار! کوراوغلو دئدی:

- یوخ، آتالار اوچه جن دئییلر.

بونو دئییب یاپیشدی کورداوغلونون قورشاغیندان، یئنه ده باشلادیلار. بودفه ده کورداوغلو کوراوغلونو بیخدی. یئنه ده اؤلدورمه یه الی گلمه دی. دوردو، دئدی:

- ایگید بسدی.

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، بیرده یاپیشا جاقیق.

کورداوغلو غضبله دئدی:

- ایگید، بودفه باسدیم، کسه جه یم.

کوراوغلو دئدی:

- بودفه باسیلسام، من اؤزوم اؤز باشیمی کسه جه یم.

تزه دن اوچونحو دغه یاپیشدیلار. بودفه کوراوغلو باشلادی حيله یه.

بونلار بورادا ووروشماقدا اولسونلار، سنه کیمدن دئییم، نیگار خانیمدان. ده لیلردن

بیرسی قاچدی نیگار خانیمین یانیناکی:

- بیر زور پهلوان گلیب، دمیرجی اوغلونو، ائیوازی، عیسا باللی نی توتوب اللرینی

باغلایب، کوراوغلونو دا ایکی

دغه بیخیب، بو دغه ده بیخسا اؤلدوره جک.

نیگار خانیم، ده لیلر، خانیملار، هامیسی یویوروشدولر، چاتدیلا رکی، ایکی سی ده

شیره، پلنگه دؤنوب بیر - بیرینی ائشیرلر.

نیگار خانیم نه قدهر ائله دیسه اونلاری آیرا بیلمه دی.

کورداوغلو جاوان، تجربه سیز! کوراوغلو یوز ایلین کوراوغلوسو.

کورد اوغلو یورولدو. کوراوغلو بیر نعره چکیب کورد اوغلو نو گوتوروب یئره ووردو. چوکوب سینه سینه خنجری چکدی کی، باشینی کس سین. نیگار خانیم توتوب خنجری اونون الیندن آلدی. دئدی:

- او سنی ایکی دفه ییخیب کسمه ییب. سن اونو بیردغه ییخجاق کسیرسن؟ هئچ بیر نامردلیک کوراوغلو آدینا یاراشیرمی؟

کورد اوغلو بیلدی کی، بو کوراوغلودو. اؤزونو ساخلایا بیلمه دی، دئدی:

آنادان اولاندان، چوخ مرد اولموشام،
شیرین لهجه لی یم، خوش نیشانلیام.
مئیداندا دوشمنه قانلار آغلادان
بیله یی قووتلی، گؤزو قانلیام.

جاوانکن اؤزومو چؤلله سالدیم،
غم منی چولقادی، دریا یا دالدیم،
هر یئرده نامرددن قیصاصیم آلدیم،
مردلر آراسیندا آدلی - سانلیام.

بیر درد بیله ن یوخدو دردیم چاغلایان،
دوست یولوندا من ده قولو باغلیام.
کورد اوغلو یام، کوراوغلو نو ن اوغلو یام،
یئریم خبر آلسان داغیستانلیام.

هامی مات - معطل دیاندی:

کوراوغلو دئدی:

- منیم اوغلو م یوخدو. سن یالان دئییرسن.

کورداوغلو دئدی:

- وار، من عرب پاشانین قیزی مؤمینه خانیمین اوغلویام. بودا سنین بازویندین.
بونو دئییب کورداوغلو قولونداکی بازویندی کوراوغلویا گؤستهردی. دهلی
کوراوغلونون دهلی کۆنلو جوشدو. اوغلونو قوجاقلاییب دئدی:
باشینا من دؤنوم، گول اوزلو اوغول،
کوراوغلو دئییلن ایگید منم، من!
دهلی پاشالاری تاختیندان سالان،
کوراوغلو دئییلن ایگید منم، من!

موخت اولوبدور قباغیمدا خوار،
خوتکارا یوردونو ائیله میشم دار،
سؤیله مؤمینه دن منه بیر خابار،
کوراوغلو دئییلن ایگید منم، من!

صد آفرین قایناغینا، جوشونا،
یاغی دوشمن گله بیلمه ز توشونا،
کوراوغلویام، اوغول، دؤنوم باشینا،
کوراوغلو دئییلن ایگید منم، من!

اوستاد دئییرکی، اوگون چنلی بئلده بیر شنلیک اولدو، بیر کئف اولدوکی، هله
تاریخلرده بئله شئی یازیلمايیب. آخیردا کورداوغلو کوراوغلودان روخصت آلیب، مهری
خانیمی گتیرمک اوچون احمد خانین یانینا گئتدی.

حسن پاشانين چنلى بئله گلمهسى

قاصيد قاصيدىن دالينا دوزولموشدو. خوتكارا گونده بير خبر گليب چاتيردى. اوزوده بير - بيرىندن قارا، بير - بيرىندن بدخبرلر. بولو به يين اولمهي، عرب رئيحانين اولمهي. ايندى ده خبر گليب چاتميشدى كي، كوراوغلونون اوغلو تاپيلىب گليب. اوزوده نئجه اوغلو. ائله بير بوندان حئسابيني آپاركي، كوراوغلونو ايكي دفه ييخيپ.

بو خبرى ائشيدەندن سونرا خوتكارين الى لاپ يئردن - گويدن اوزولدو. تئز بير قاصيدى بير نامه ايله گوندردى حسن پاشاياكى، «گره ك الينده ياغدا داشسا، قويوب اوزونو منه يئتيره سن». حسن پاشا نامه دن حالى اولدى، قالدى مات - معطل كي، نئجه ائله سين؟ گئتسين؟ گئتمه سين، نئجه گئتمه سين؟ چوخ گوتور - قويدان سونرا باخدى كي، گئتمكدن باشقا چاره سى يوخدو. تداروك گوروب ايستامبولا بولا دوشدو.

خوتكار حسن پاشانى گورجك، ائله بيرىنجى سوزو بو اولدوكى:

حسن پاشا، بير منه دئ گوروم، نه يى گوزله بيرسن؟ گوزله بيرسن كي، كوراوغلو گليب سنى توقاتدا، منى ده ايستامبولدا اولدورسون:

حسن پاشا ديليني سالدى ايشه. مين يئردن همين بهانه گتيردى. آنچاق هئچ بيرى بير قوروشا ده يمه دى. خوتكارين آخىرىنجى سوزو بو اولدوكى:

- حسن پاشا، بيلميره، سنه قيرخ گون مؤهلت وئيره. يا بودوکی، گره ک چنلی بئلی داغیدیب، کور او غلونون باشینی گتیره سن، يا بودوکی، قيرخ بیرینجی گون سنین اؤزونو دار آغاچیندان آسدير اچاغام.

حسن پاشانین قودرتی قالمادی کی، بیرجه کلمه کسه. اورادان بیر باش گلدی توقاتا. قوشون بؤیوک لرینی ییغیب باشلادی حاضیرلا شماغا. ایندی حسن پاشا بورادا حاضیرلا شماقدا اولسون، سنه دئیم عاشیق جونوندان.

عاشیق جونون بوتون بو شئیلرین هامی سینی جیکیندن بیکینه کیمی ال آلتیندان اؤیره نیب، دابان آلدی چنلی بئله. احوالاتی نئجه کی، بیز بیلیریک، ائله جه کور او غلویا دانیشدی. کور او غلو دئدی:

- عیبی یو خدو. سیز اؤز ایشینیزده اولون! قویون گل سین. حسن پاشا ایله ده بورادا گؤرو شه ریک.

بو سؤزده ده لی حسن یئری دی قباغا کی:

- کور او غلو، اؤزونه چوخ دا آرخایین اولما! بونا حسن پاشا دئیهر لر. بو نه بولو به یه بنزه مه ز، نه ده عرب رئیحانا، قوی بیزده حاضیرلا شاق.

ده لیلر، خانیم لاردا هامی سی ده لی حسنین فیکرینی به یه ندیلر. آخیردا بئله اولدو کی، ده لی حسن ده لیلرین اوچ مین سای سئچمه سینی آییریب، چنلی بئلین توقات باخاریندا کی بندلری توتدو. باشلادیلار حسن پاشانی گؤزله مه یه.

بیر گون کئچدی، بئش گون کئچدی، اون بئش گون کئچدی، حسن پاشادان بیر خبر چیخما دی.

گونلرین بیر گونو سحر تئزدن کور او غلو بیرده باخدی کی، بودو کئشیکچی بیر آدم گتیریر. گل ها گل،

گل ها گل، کور او غلو باخدی کی، بو آدم ائلچی پالتاریندادی. سوروشدو:

- کیمن؟ نه ایسته بیر سن؟

اٲلچى ادب سالامىنى يٲرىنه يٲتيرىب دئدى:

- قوچ كوراوغلو، من سنىن دوستون الم قولوخانىن قاصىدى يم. گلمىشم سنه خبر وئرم
كى، الم قولوخان اوز باشىنىن اداملارى ايله سنه قوناق گلىر.
كوراوغلو دئدى:

- خوش گلىر، صفا گتيرير. هر كىم منه قوناق گلسه، گوزومون اوستونده يٲرى وار.
اوندان دميرچى اوغلونو، ائىوازى بيرده گورجو اوغلو محمّدى چاغيردى كى:
- تنز اولون، حاضيرلىق گورون! گرەك الم قولوخانى ائله قارشىلاياق كى، گورجو اوغلو
مّمدين، بيرده روقيه خانىمىن باشى آشاغى اولماسىن.

حاضيرلىق باشلاندى. قويون كسەن كىم، اوجاق يانديران كىم، آتىنى تومارلايان كىم،
پالتارىنى حاضيرلايان كىم، ائله اولدوكى، ائله بىل چنلى بئل تويلا حاضيرلاشير. كوراوغلو
تنز بير آدام قاجىرتدى دهلى حسنىن يانيناكى، بس احوالات بئلهدى. قوناق گلىر. تنز
گلسىن. اوندان اوزونو توتدو اٲلچيه كى:
- ياخشى، خان نه واخت گله جك؟

- اٲلچى دئدى:

- قوچ كوراوغلو، خان گلىب. من اونلارى چنلى بئلىن اوچ آغاجليغىنداكى بولاغىن
باشىندا قويوب گلديم. دئدىلر بىز كوراوغلونو بوردا گوزله يه جه يىك.
كوراوغلو قالخدى آياغاكى:

- ائوين يىخىلسىن، بس سحردين نييه بونو منه دئمىرسن؟ كىشىنىن يانيندا بى آبير
اولدوق.

دئ گوروم، نئچه نفرديرلر؟

اٲلچى دئدى:

- هاميسى، وور - توت، خان اوزو قارىشيق يوزاللى نفرديرلر.

كوراوغلو هاى ووردو يئددى يوز دهلى آتلاىسىن. اوزوده دهلى مئھترى سسلدى كى،

قیرآتی گتیرسین. بلی، ده لیلر آتالندی. قیرآت گلدی. کوراوغلو آیاغینی اوزه نگییه قویدو آتا مینسین. نه فیکیرلشدی، نه فیکیرلشدی، بیردن اوزونو بللی احمده توتوب دئدی:
بللی احمد، قایدینجا او ائلچنین الینه - آیاغینا زنجیر ووروب، گوز آلتیندا ساخلارسان.

بللی احمد «باش اوسته» دئییب. او ساعات بیر آغیر کوتان زنجیرینی سالدی ائلچنین بوینونا.

ئلچی ایشی بئله گؤره نده قیشقیردی کی:
- بو نه دی؟ من بو ساعات گئدیب خانا دئیجه یم، قوناغین ائلچیسینی ده زنجیر وورارلار؟
بللی احمد دئدی:

- آیه ناراحات اولما! بو بیزیم قایدامیزدی. ائله کی، کوراوغلو قایدیب گلدی، اوندان سونرا سنی لاپ یوخاری باشدا اوتورداجاغام.
ئلچی باشلادی دارتینیب - چیرپینماغاکي:
- منه هئچ بیر شئی لازیم دئیل. بو ساعات منی بوراخین، من چیخیب گئدیره م.
کوراوغلو نه فیکیرلشدی، نه فیکیرلشدی، بیردن میصری قیلینجی چکیب جومدو ائلچنین اوستونه،

توتدو اونون بوغازیندان کی:
- بو ساعات دئ گوروم، سن کیمسن؟ بورایا نه یه گلمیسن؟ یوخسا باشینی بدنیندن آیراجاغام.

ئلچی ایشی بئله گؤره نده دوشدو کوراوغلونون آیاقلارینا کی:
- آمانین بیرجه گوندو، کوراوغلو! بیر غلطدی ائله میشم، منه یازیغین گل سین.
بیر سورو کولفتیم وار. آمان وئر، دئییم کوراوغلو دئدی:
- آماندی دئ! آما یالان دئسه ن، وای حالینا!

اٲلچى دئدى:

- واللّه - بىلللاه، بىرجه كلمه يالان دئسه م، هر نه بىليرسن ائله! نئجه كى وار، دوزونو دئيه جه يم.

آما گره ك سؤز وئره سن كى، منى بوراخا جاقسان.
ده ليلر، خانىملار هاميسى مات - معطل قالد يلا ركى، گؤره سن بو نه سىرردى. كوراوغلو دئدى:

- دئديم سنه كى، آماندا سان، دانىش!

اٲلچى باشلادى كى:

جان كوراوغلو! من سحر دن هر نه دئمىشم سه هاميسى يالاندى. من هئچ بىلميره م كى، علم قولوخان كيمدى.

منى بورايا گؤنده رهن توقاتلى حسن پاشادى. بودو، اون بئش مين قوشون ايله گليب سنين اوستونه.

بو آدلا ايسته ييركى، سنى آپارىب قاباقجا اوزونو توتا، سونرا چنلى بئله يئریش ائله يه.

كوراوغلو قايدىب اوتوردو، دئدى:

- ياخشى، بس قوشون هارادادى؟

اٲلچى دئدى:

- بىز بورايا آخشام چاتمىشيق. گئجه ايله قوشونو بندرگاھلاردا گىزله دىب، اوزو يوز - يوز

اللى آداملا سنى بولاق باشيندا گؤزله يير.

كوراوغلو گئتدى فيكيره. ائله بو دمده ده لى حسنن دالينجا گئده ن آدام باشى لولولو

گلدى كى:

- هر يئرى الك - فلک ائله ديم. نه ده لى حسن وار، نه ده ليلر. بوتون بندرگاھلاردا بوشدو.

كوراوغلو قالخىب توتدو اونون بوغازيندان كى:

- سن نه دانىشيرسان؟

ده لی دئدی:

- جان کوراوغلو، منی نییه اۆلدورورسن؟ ایشین اولانی سینه دئییرم. اینانمیرسان آدام گۆندهر، یوخلاتدیر.

تئز ده لیلردن بیر نچه سینی گۆندهردیلر. خبر گلدی کی، بس دئییلن دوغرو دو. نه ده لی حسن وار، نه ده کی ده لیلر. کوراوغلونون گۆزلری دۆندو قان چاناغینا. ائله اولدو کی، دای بیر آدام جورأت ائله یه بیلمه دی، آغزینی آچیب دینه. نیگار خانیم ایشی بئله گۆره نده دوروب گلدی قباغا دئدی:

- کوراوغلو، بئله دایانماقدان بیر شئی چیخماز. اولان اولوب. ایندی بیر تدبیر گۆرمک لازیمدی.

دئی گۆره ک، نه ائله یه ک. او نجه دئیهرلر، دوشمن گلیب قاپنین آغزینا. کوراوغلو ائله بیل یاتمیشدی، او یاندی. دوردو آباغا. آما دوردو، نه دوردو. ائله قالخدی کی، ائله بیل قاف داغی گورولتو ایله یئریندن او یاندی. ائله بیرجه بونو دئدی کی: - نئینه یه ک. قوی اولسون.

سونرا اوزون ائیواز توتدو، دئدی:

- ده لیلردن ایکی مین گۆتوروب کسه رسن بندرگاهلاری. اونو - بونو بیلیمیرم. چنلی بئله بیر آدام بوراخمایا جاقسان! اوندان دۆندو ده لی مئهره دئدی: - ده لیلردن یتمیش نفر گۆتور. حسن پاشانین قباغینا گئده جه ییک.

کوراوغلونون بو سۆزوندن ده لیلر قایناماغا باشلادیلار.

کوراوغلو باخدی کی، ده لیلر بونا راضی دئییل لر. آما قورخودان دا بیر آدام جورأت ائله یه بیلیمیر کی دانیشسین، دئدی:

- تئز اولون! گره ک حسن پاشا باشا دوشمه سین کی، بیز اونون ایشله دیکلرینی بیلیمیشیک.

سونرا اوزون توتدو دمیرچی اوغلیا، دئدی:

- قورخمورسان کی؟

دمیرچی اوغلو گولودو، دئدی:

- جان کوراو غلو، سن روخصت وئر، اونلاری کوتان زنجیری ایله توقاتا جان قووالاییم.

قورخماق نه دی؟

کوراو غلو دئدی:

- حاضیرلا زنجیرینی! یئرده قالان ده لیلرین هامیسینی گؤتوروب کسر سه ن یاغی قوروغونون بندلرینی. ائله کی، من داعوا باشلادیم، اؤزونو وورارسان قوشونا. یا بودو گره ک هامیمیز قیریلاق، یا بودو گره ک چنلی بئله دوشمن آیاغی ده یمه یه. آمما دسته نین ایچینه قورخاق آدام بوراخما. آرایا پرخاشلیق سالار.

غرض، کوراو غلو ائله کی، دئمه لیسین دئدی، تاپشیریلمالیسین تاپشیریب قورتاردی، آتی میندی. ده لی مئهری ده یتمیش ده لی ایله گؤتوروب دوزه لدی یولا.

چنلی بئله ده یدی بیر - بیرینه. ائیوازهای ووردو، ایکی مین ده لی بئله آیریلدی. دمیرچی اوغلو های ووردو، ایکی مین ده لی بئله آیریلدی. ایشی بئله گؤره نده خانیملاردا قالخدیلا ر آیاغا،

سویونوب تۆکدو بئره. قیلینج گؤتوردولر، قالخان گؤتوردولر، آلتدان گئیینیب اوستدن قیفیلاندیلار، اوستدن گئیینیب آلتدان قیفیلاندیلار. ائیوازا قوشولوب بندرگاهلارا چیخدیلا ر. ایندی هره اؤز ایشینده اولسون، بیر گؤره ک کوراو غلوگیل نه ائله دیلر.

کوراو غلو ده لیلرده یانیندا گلیب چاتدی ائلچنین دئدیگی بولاغین یانینا. کوراو غلو ائله گئدیردی کی، گویا هئچ بیر شئیدن خبری یوخدو. بولاغا بیر آرقالمیش باخدی کی، بودو نجه کی، ائلچی دئمیشدی، اولار یوز، یوز اللی آدام اگله شییلر بورادا. ائله کی کوراو غلو گیلی گؤردولر. هامیسی قالخدیلا ر آیاغا. کوراو غلودا گلیب چاتدی. اوجادان بیر خوش گلدین ائله ییب سوروشدو:

- بس هانی خان؟

بو سۆزده حسن پاشا يئيریدی قاباغاً، دئدی:

- کوراوغلو، خان یوخدو، گلن پاشادی. سنه من زحمت وئرمیشم. آنجاق منی گرهک باغیشلا یاسان. من قورخدوم، سن گلمه یه سن، اودوکی، سنین دوستون الم قولو خانین آدینی وئردیم.

کوراوغلو دئدی:

- گلمیسن، لاپ یاخشی ائله میسن. قوناق کی، وار، بیزیم عزیز یمیزدی. ایکی گۆزوموزدو، بویورون گئده ک! هامینیزا اوسته یئریم وار. حسن پاشا دئدی:

- عزیز اولاسان. من بیلمه سه یدیم هئچ توقاتدان دوروب بورایا گلمه زدیم. من بیلیردیم کی، سن مرد آدامسان. منی یو قوجا واختیمدا باشی آشاغی ائله مزسن. کوراوغلو دئدی:

آلله ائله مه سین. باشی آشاغی دوشمنین اولسون. بویورون گئده ک! ایه؛ ده لی مئهر، قوناقلارا یول گؤستر! حسن پاشا دئدی:

- یوخ، کوراوغلو، گل ائله بیز صؤحبتي ایندی بورادا ائله یه ک. عیبی یوخدو. ائله گئتمیش کیمی واریق. واخت اولار، انشالله چنلی بئله ده گئده ریک. بیرده من چنلی بئله بئله گئتمک ایسته میرم.

اورایا، آلله قویسا، من گرهک باشقا جور گئده م.

کوراوغلو حریفین سؤزلرینی باشا دوشدو. اوره بینده دئدی:

«آی سنین او مئیتینی گؤروم. آلله قویسا سنی چنلی بئله من اؤز ایسته دیگیم کیمی آپاراجام.

کوراوغلو حسن پاشا ایله دانیشا - دانیشا اطرافاً نظر یئتیردی. گۆردو قوجا تولکو قوشونو ائله گیزله دیب کی، بیر نفرین ده باشی گؤرسنمیر.

حسن پاشا دئدی:

- دوش، کوراوغلو! دوش، ائله صۇحبتمیزی بو بولاغین باشیندا ائله یه ک.
کوراوغلو بیر یولداشلارینا باخدی، پاشا دوشدوکی، هئچ کس اونون آتدان دوشمه یینه
راضی دئییل. هئچ اصلینه باخسان، بئله یئرده آتدان دوشمک عاغیللی ایش دئییلدی.
آمما کی، کوراوغلو بونو اؤز غیرتینه سیغیشدیرا بیلمه دی. فیکیرلشدی کی، اگر آتدان
دوشمه سه، دئیهرلرکی، قورخدو، اودوکی، ائله بیردن آشیریلیب آتدان دوشدو، یویه نی
ده لی مئهره وئریب، اؤزو حسن پاشانین یانینا گلدی. کوراوغلو ائله جلد آتدان دوشدوکی،
ده لیلر هئچ بیر شئی ائله یه بیلمه دیلر. دوروب گۆزله مه یه باشلا دیلار.

بلی، ائله کی کوراوغلو ایله حسن پاشا بولاغین باشیندا قابق - قاباغا اگله شدیلر، حسن
پاشا سۆزه باشلا ییب دئدی:

- کوراوغلو، منی خوتکار سنین یانینا گۆنده ریب. بسدی بو قده ر خوتکارا دوشمن
اولدون. ایسته بیرهم خوتکارلا سنی باریشدیرام. خوتکار دئییر، او منیم بؤیوک اوغلو،
بورجو سولطان کیچیک اوغلو. ایسته بیر کؤچوب یانینا گل سین. ایسته بیر ائله چنلی بئله
اوتورسون، ایسته بیر بوتون قوشونون سرکرده لیگینی اونا تاپشیریم. سن ده دای اوشاق
دئییل سن.

بیلیر سن کی، بواشین آخیری یو خدو. جاوانلیق ایدی ائله دین. او نئجه دئیهرلر، دای
هوه سدی، بسدی. گل بو داشی اته ییندن تۆک. ائله بورادان بیر پاشا منیمله گئده ک
ایستامبولا، قورتارسین گئت سین.

کوراوغلو دئدی:

حسن پاشا، آدام وار، او نئجه دئیهرلر، دیل ایشله ده ر، آدام وار، ال ایشله ده ر. من
ایندییه کیمی ال ایشله تمیشم. اودوکی، دیله سنین کیمی یاغلی - یاغلی کسب دوغرایا
بیلمه یه جه یم.

من سۆزو بیر دفه دئیهرم. اونودا ده ییشمه ره م. نه قده رکی، بو دنیا دا من وارام. خوتکار

وار، من اونا دوشمنم. سیز بئله بیلیمه یین کی، من سیزین ایشلرینیزی بیلیمیره م. خوتکار سنی بورایا نییه گونده ریب، سن بورایا نئجه گلمیسن، هامیسی بللیدی. من کوراوغلویام. منی آلداتماق، تورا سالماق اولماز. الیم آیاغیم دهیمه میس قوشونونودا گؤتور، چیخ بورادان گئت! من خوتکارادا دوشمنم، سنه ده.

بونو دئییب کوراوغلو دوردو آياغا. حسن پاشادا دوردو. آما کوراوغلونون گؤزو اطرافیندا ایدی. حسن پاشا نه ائله دی. نه جوړه خبر وئردیسه، کوراوغلو بیرده باخدی کی، دؤرد بیر اطرافدان قوشون قالخدی آياغا. یاواش - یاواش باشلادیلار یئرمه یه. کوراوغلو گؤردو کی، هه، نئجه فیکیرلشمیشدیه ائله جه دی. حسن پاشا اونو سالیب دوز قوشونون اورتاسینا. اؤزوده قوشون نه قده ردی؟ آدام ائله بیل کی، گؤبه لکدی یئردن چیخیر. بیر سو ایچیم ساعتدا دؤرد بیر طرف اولدو آدام.

کوراوغلو بیر بئله باخدی دئدی:

- حسن پاشا سن دئییردین کی، من خوتکارین بؤیوک اوغلویام. یاخشی بس اوغولو آتانین یانینا آپارماق اوچون بو قوشون، بو سورات، بو جیبه خانا نه یه لازیمدی؟ حسن پاشا دئدی:

- کوراوغلو، سن ایندی منیم الیمده اسیرسن. بورادا اون بئش مین قوشون وار. مین جانین اولسا، بیر منیم الیمدن قورتارما یا جاق. گل ناحق قانا باعیث اولما! اؤز خوشونلا تسلیم اول!

کوراوغلو اطرافینا نظر سالیب گؤردو قوشون گئتدیکجه ایره لیله ییر. لاپ اوزوک قاشی کیمی قالیلار آرادا. دئدی:

- حسن پاشا، اؤزون بیلیرسن کی، نئجه دفته لر منیم الیمه فورصت دوشوب، آما سنی اؤلدورمه میشم. سن ائله بیلیمه کی، من سندن قورخمو شام، یا اؤلدوره بیلیمه میشم. یوخ من سنی باخ بوگون اوچون ساخلا ییردیم. ایندی یا سنه وئره ن آله، یا منه. کوراوغلو بونو دئییب ایسته دی آتا طرف گئتسین. حسن پاشا حوکم ائله دی باشیندا کی آداملار بیردن

سییرتمه قیلینج تۆکولدولر اونون اوستونه. دهلی مئهر ایسته دی دهلیله های وورسون،
کوراوغلو ال ائله دی کی:

- دایان؟

اوندان دؤندو، حسن پاشایا دئدی:

- حسن پاشا، گل بو قوشونو قیردیرما! سن ده آتینی مین، من ده، بو مئیداندا ووروشاق.
یا سن منی اؤلدور، یا من سنی. بونولادا داعوامیز قورتارسین.

حسن پاشا دئدی:

- بونلار هامیسی قورخاقلیق داندی. من سنین فیکیرینی پاشا دوشموشم. سن بیزی
یوباتماق ایسته ییرسن. آنجاق کئچمیش اول. خوتکارین فرمانی بودوکی: سنین یا باشینی
آپارام، یا اؤزونو.

حسن پاشا بونو دئییب بیردن باشینین آداملارینا های ووردوکی:

- توتون، باغلایین قوللارینی!

آداملار تۆکولدولر. کوراوغلو الینده کی شئشپری تۆولاییب بیر ساغا هرله دی، بیر سولا
هرله دی، اؤزونه یول آچیب چیخدی. دهلی مئهر قیرآتی بوراخدی. آت بیر دفة فینخیریب
دۆرده مه اؤزونو کوراوغلویا یتتیردی. کوراوغلو قیزیل قوش کیمی سیچراییب آتین بئلینه
دوشدو. اوندان اوزونو پاشایا توتوب دئدی:

من دهلییه هدیان سؤیله مه پاشا

هونرلیسن، گل مئیدانا، افندیم!

داغیدار اۆلکه نی، چئویرره م تاختین،

بولارام جمده یین قانا، افندیم!

من بلده م سنین چنگی - شصتینه،

قیلینج چکیب گیرره م بوگون قصدینه،

هایقیریپ مئیداندا گلسهم اوستونه،
یئتیره ره م سنی جانا، افندیم!

باش ایمه ره م خوتکار یازان فرمانا،
گلرسن الیمدن آخر آمانا،
کوراو غلو یام، نعره م چیخار آسمانا،
قوشون قاچار دورد بیر یانا، افندیم!

سۆز تاماما یئتیشدی، کوراو غلو بیر دهلی نعره چکیب اوزون ووردو قوشونا. حسن
پاشادا های ووردو، قوشون دورد طرفدن تۆکۆلدو، کوراو غلو اوزون یاغی قوروغونا طرف
توتوب دئدی:

مرد ایگیدلر، داعوا گونو گلییدی،
آت سوروب مئیدانا چیخان گوندو بو.
موخننترلر ترساواشا واریبدی،
ووروبان آتیندان ییخان گوندو بو.

جومرد ایگید هئچ قاچارمی مئیداندا؟
قیلینج چکیب حاییف آلاق دوشماندان!
قورخاق کسلر بویون آییب پونهاندان،
سینیلیب خلوه تدن باخان گوندو بو.

قوچ کوراو غلو قیلینج گۆتور دستینه،
موخننت پاشالار دوروب قصدینه،

قاری دوشمن هوجوم ائدیپ اوستونه،

نیزه‌نی گۆزونه سوخان گوندو بو.

دمیرچی اوغلویا ائله بیر ایشاره بس ایدی. های ووردو، ده‌لیلر سیییرمه قیلینج تۆکولدو
قوشون اوستونه. حسن پاشا ایشی بئله گۆره‌نده های ووردوکی، قوشون او طرفه یئریسین.
کوراوغلو دئدی:

- حسن پاشا گۆروسن کی؟ باخ، ایندی سن منیم الیمده‌سن. بیر حمله‌ده سنی یئرله
یکسان ائله‌ره‌م. آمما کی دئییرم. قوشونونا سرکرده‌لیک ائله!

داوا قیزیشیدی. کوراوغلو ده‌لیلری داعوادا گۆره‌نده اوره‌یی تئللندی. دئدی:

دولون آت بئلینه، قوچ ده‌لیلریم،

خوتکاری تاختیندان ائندیره‌ک، هویدو!

تالایاق مولکونو، آلاق جانینی،

ائوینی باشینا ائندیره‌ک هویدو!

شیغیب اوستونه قددینی بوکه‌ک!

گره‌ک چنلی بئله مین اسیر چکه‌ک!

پاشانین باشیندا گلین تورپ اکه‌ک!

شاهین چیراغینی سؤندوره‌ک هویدو!

بیر هایقیرسام، پولاد قوللار بوشالار،

دوشمنلر الیمدن چکه‌ر هاشالار.

اۆلدوره‌ک خوتکارلار، قیراق پاشالار،

مئیدانی محشره دؤنده‌ره‌ک، هویدو!

قئىصرى اوڭدوره ك، سردارى توتاق،
 بۇيويون، كيچيگين قول - قولا چاتاق.
 عرب آت دۇشونه جومله سين قاتاق.
 چنلى بئله اسير گۇندهره ك، هويدو!

گلهر كوراو غلونون داماقلى چاغى،
 دهليلر مجلسده، خان ائىواز ساغى،
 آلادی گۇزلىرى، قاشلارى ياغى،
 بولغارلى خانىمى مينديره ك، هويدو!

سۇز ائله تزهجه تامام اولموشدوكى: قوشونون دال طرفيندن بير نعره سسى گلدی.
 كوراو غلودا، حسن پاشادا هر ايكيسى گئرى دۇندولر. كوراو غلو باخدى كى، دهلى حسن
 اوچ مين دهلى ايله دالدان اوزونو ووردو حسن پاشانين قوشونونا. كوراو غلو قالدى معطل
 كى، بو نئجه اولان ايشدى.

او اوڭ - اوڭ ائله ييلدى كى، دهلى حسن، پاشانين كۇمه يينه گليب. باخدى كى، كۇمك
 نه دى؟ دهلى حسن بير سو ايچيم ساعاتدا حسن پاشانين قوشونونو قاتيم - قاتيم قاتلاييب،
 آغنائدى بو طرفه. داعوا قيزيشدى. دهلى حسن قيزغين داعوادا قيشقيريپ دئدى:

- آيه، دميرچى اوغلو، وورا!... قاباق سنين دال منيم. گۇره ك كيم تئز قورتاراجاق؟
 دميرچى اوغلو سۇزو ائشيتجك، قيلنجى آتدى يئره. ال ائله ييب بئليندهن زنجيرى
 آچدى. دئدى:

- دهلى حسن، منيم دستيم خيردادى. گۇروره كى، زنجيرى توولاماسام سندن گئرى
 قالاجام. يامددا!

زنجيرى باشلادى هرله مهيه. قاباق كسيلدى، دال كسيلدى. اورتادا كوراو غلو اوزو،
 قوشون باشلادى ساغا، سولا ياييلماغا.

اڭیواز حسن پاشانین قوشونونو بئله گۆره‌نده قالخدی آیاغا.
 آتی مینیپ بندرگاهداکی ده‌لیله‌های ووردو. ایکی مین ده‌لی ده اڭیوازلا سول طرفدن
 تپیلدی قوشونا. کوراوغلو ایشی بئله گۆره‌نده قیرآتی جوولانا گتیردی، دئدی:

قیرآتیم کیشنه‌یب گیره،
 آتیلار مئیدان باشینا.
 قیلینچ چکیب ده‌لیلریم.
 اود الہر دوشمن باشینا.

یاخشی ار یاخشی آت مینه‌ر،
 اورتادا گؤسته‌ره‌ر هونر،
 آتیلاندا نیزه، شئشپر،
 قالدیرار قالخان باشینا.

گرگیریشم چالها چالا،
 قوش گره‌کدی قاناد سالا،
 چکیب اوچور دارام قالا،
 به‌ی، پاشا، سولطان باشینا.

داعوا گونونده اڭیواز خان.
 یوز یاغیا وئرمه‌ز آمان.
 دولانیب اولاسان قوریان،
 بیر بئله اوغلان باشینا.

ايگىيدده اولار ناموس، عار،
دار گونده گورەر گوجو وار،
كور اوغللو، ده ليلر، نيگار،
بيغيلار دۇوران باشينا.

حسن پاشا گوردو ايش شولوقدور. بئله گئتسه بورادان بير نفر آدام قورتارا بيلمە يە جک.
اودوركى، هر چى باداباد دئييب آتين باشيني دۇندهردى. بير دسته قوشونلا كوراوغلوييا
هوجوم ائلهدى.

كوراوغلو ميصرى قيلينجى چكىب اونلارى قاباقلادى. دئى بير ساغا ووردو، بير سولا
ووردو، قوشونون آغزيني سينديريب قاچاغاسالدى. اوزون ده ليلره توتوب دئدى:

خوتكار اوستوموزه قوشون گۇندهردى،
قيرين، ده ليلريم، ائيله يە ك جنگى!
چيخين قارينجا تك، دولون هر ياندان!
بيلين اۆلكه لرین منم فيرهنگى!

اللى نه دى، آلتيميش نه دى، يوز نه دى؟
دالداردا طعنه - طعنه سۆز نه دى؟
دره نه دى، تپه ندى، دوز نه دى؟
منم گوربه لرین شيرى، پلنگى!

ياراناندان بو مئيداندا تك منم،
هر گله ن پاشايا بويون آيمه ره م،
قسم اولسون تر ساواشدان دۇنمه ره م،
آخير سودا سينار سويون سهنگى!

کوراوغلو فرمانی، مردی - مردانا،
جان - دیل ایله قیلینج ووررام دوشمانا،
باش آیمیرم نه سولطانا، نه خانا،
منم ایگیدلرین - یئکی - ایرهنگی!

آخر کی قوشون داوام گتیره بیلمه ییب تسلیم اولدو. کوراوغلو های ووردو داعوانی
دایاندردی. حسن پاشانین اوزونوده اسیرلرین قباغینا سالیب چنلی بئله گتیردی.
دونیا خانیم آتاسی حسن پاشانی گورجک، خانیملارین آراسیندان چیخیب،
کوراوغلونون قباغینا گلدی. اؤریه یینی آچیب کوراوغلونون آیاقلارینا آتماق ایسته دی کی:
کوراوغلو حسن پاشانی اونا باغیشلا سین. کوراوغلو قویمادی. قولوندان توتوب قالدیردی.
اوز الی ایله اؤریه یی اونون باشینا سالیب دئدی:

- سن دایان، دونیا خانیم! من اونو اولدورمه یه جه یم. منیم اونونلا آیری ایشیم وار.
اوندان اوزونو ده لیلره توتوب دئدی:

- هانی ده لی حسن؟

ده لی حسن ده لیلرین ایچیندن چیخیب کوراوغلونون قباغینا گلدی. یئتیشنده قیلینجی
چیخاردی. ایکی اللرینین اوستونده توتوب کوراوغلونون قباغیندا دیز چؤکدو. دئدی:
- قوچ کوراوغلو، هر شئیده ن قابق منیم بؤیوک بیر تقصیریم وار. گره ک اونندان
کئچه سن. من سنه خبر وئرمه میش بندرگاھلاری بوشالیدی، ده لیلری گؤتوروب
گئتمیشدیم. آما اونو دئییم کی، من قصداً بئله ائله میشدیم. حسن پاشانین قوشون ایله
گلمه یینی کئشیکچیلر آخشامدان منه دئدیلر. اونوندا قوشونو نئجه یئر به یئر ائله مه یینی،
نئجه پوسقو دوزلندی یینی من گورموشدوم. قورخدوم کی، ایشی سنه خبر وئرسه م، چنلی
بئله سس دوشه، دوشمن ایشی بیله، فیکرینی ده ییشه. اودوکی، سسیز - سمیرسیز
دسته نی گؤتوروب گئجه ایله اونلارین دالیندا پوسقویا گیردیم.

کوراو غلو دډدی:

- آفرین! من ائله بئله فیکیرلشیردیم. من ایندی سنین بوگونکو ایشینین عوضینی وئرمک

ایسته بیرمه. اوندان اوزونو توتوب حسن پاشایا دډدی:

- حسن پاشا، سن منیم بولومدا بیر قیزین دونا خاتینی کئچل حمزه یه وئردین. بیر قیزین

دوینا خانیمی دا بولو به یه وئرمک ایسته بیردین. آنجاق عیسا باللی یا قیسمت اولدو.

ایشیتدیییمه گوره سنین بیر قیزین دا وار، بولغار خانیم آدیندا. اونو دا گره ک دهلی حسنه

وئره سن. گؤتور بو ساهات بیر نامه یاز، گوندهر، بولغار خانیم گل سین بورایا. قورخما، بیزده

بیر قایدا وار کی هره اوز ایسته دیگینه گئدیر. به یه نر گئدهر، به یه نمز گئنه ده سنین قیزیندی.

سنینله بیرینجی شرطیم بودو.

حسن پاشا دډدی:

- دئی گوروم، ایکینجی شرطین نه دی؟

کوراو غلو دډدی:

- هله سن نامه نی یاز وئر. سونرا دا ایکینجی شرطیمی دئیجه یم.

حسن پاشا گوردوکی، آیری علاج یوخدو. کاغید گؤتوروب کوراو غلونون دئدیگی

کیمی یازدی. کوراو غلو نامه نی آلیب قویدو جیبینه.

اوندان دډدی:

- حسن پاشا، ایندی قولاق آس، ایکینجی شرطیمی دئییم. آنجاق بو اصلینده شرط

دئیل، منیم عهدیمدی. ایندی یئرینه گلیب. کوراو غلو بونو دئییب اوزونو توتدو دهلی

مئهره دډدی:

- آیه، دهلی مئهر، قیرآتلا دورآتی بورایا چک!

دهلی مئهر او ساعات قیرآتلا دورآتی چکدی اورتالیغا.

کوراو غلو دډدی:

- حسن پاشا، منیم آتام علی کیشی سنی کیشی بلیب بو ایکی آتی سنه باغیشلاماق

ایسته دی. بو یاخشیلیغین عوضینده سن بو آتالارین اوستونده اونون ایکی گوزلرینی چیخارتدیردین. اودورکی، بو چنلی بئله گلندهن من عهد ائله میشم. ایندی عهدیم یئرینه گلیب. سنی اولدورمه یه جه یم. آمانه قدهرکی، عومرون وار، چنلی بئله بو ایکی آتا مئهر اولاجاقسان.

اوستاد دئییرکی، بیر نچه گوندن سونرا بولغار خانیم چنلی بئله گلدی. کور اوغلو اونو ده لی حسنه وئریپ تویونو ائله دی. حسن پاشادا نه قدهرکی عومروار، چنلی بئله قالیب قیر آتلا دور آتا مئهرلیک ائله دی.

مرجان خانیمین چنلی بئله گلەیی

حسن خانین اوغلو ماحمود خان بۇيوشدو. او، آغیللیلیغینان، قۇچاقلیغینان، آت مینمه گینن، قیلینچ اویناتماغینان، داعوا ائله مه یینن، بیجلیگیینن، حییله گرلیگیینن بۇیوک قارداشلاریندان سئچیلردی. ائله اونا گۇرەده خوتکارین یانیندا بۇیوک حۇرمت قازانمیشدی.

بایازید پاشاسی، خلیل پاشانی سونرا خوتکار ماحمود خانی یانینا چاغیریپ اونا دئدی:

- ماحمود خان، عزیزیم، من بئله گۇرورەم کی، حسن خانین کیچیک اوغلو اولسان دا، اونون قانینی کوراوغلودان سن آلا جاقسان. اودوکی بایازیدین پاشالیغینی تاپشیریرام سنه. اگر کوراوغلونون سسینی کسه بیلسن هم آتائین روحونو شاد ائله میش اولارسان، هم ده منیم سۇزوم سۇزدو، صدر اعظملیک سنه چاتیر.

ماحمود خان اۆل - اۆل سئویندیگیندن اوزونو ایتیردی. هاچاندان - هاچانا خوتکارا تعظیم ائله دی، اونون اللرینی اۇپوب دئدی:

- قیلە ی - عالم، من یا بو باشی دا کوراوغلویا وئرمک، یادا آتامین قانینی اوندان آلماق نیییتینده یەم. اوزوم ده اومیدوارام کی، یا قول زورونا، یادا تله گوجونه چوخ چکمه زکی،

کوراو غلونون سسینی کسه ره م.

اونودا دئیم کی، محمود خان قولونون زورونا گوره نمکده حاقلییدی. بو آرالاردا اونون قولونا یاپیشان، قاباغینا آت سورهن، قیلینجینا قالخان توتان اولما میشدی. قیلینج ایشلتمکده، داعوا ائله مکده اونون مهارتی چوخ ایدی. خوتکار اوزوده بونو چوخ یاخشی بیلیردی. اودوکی، بایازیدین پاشالیغینی اونا تاپشیریب قولونا قووت، اوزونه فورصت وئردی. محمود خان چوخ یئرده سؤز سالیب دئیمیشدی کی، گره ک کوراو غلو ایله ال به یاخا اولام، تک به تک مئیدانا چیخام، یا آتامین قانینی آلام، یادا بو باشی بدنن وئره م. دوغرو دور، او، بو سؤزو دئییردی، اوزوده چوخ گوجللو اولدوغونو بیلیردی، آما کوراو غلونون آدینی ائشیدنده، یا بو آدی اوزو چکنده اوره یی اسیر، رنگی قاچیردی. اوز- اوزونه فیکیرلشیردی کی، بیر حیيله ائله بیب اونو بیر تهر چکهرم سونرادا سس سالارام کی، قالدیریب ووردوم یئره، چؤکدوم سینه سینه، چکیب بوغازینی اوزدوم. ایندی خوتکارین بو ایشی اونو چوخ اوره کلندیردی. اودوکی پاشالیغی اله آلان کیمی باشلادی کوراو غلونو تلف ائله مک حاققیندا فیکرلشمه یه.

محمود پاشا فیکیرلشمکده اولسون، سنه کیمدن دئیم، کیمدن دانیسیم، روم پاشاسی آسلان پاشانین قارداشی قیزی لئیلی خانیمدان. لئیلی خانیم بؤیوک عمیسینین قیزی محبوب خانیمین چوخ ایستکلی سیرداشییدی. او محبوب خانیمین چنلی بئله نامه یازماغیندان، بللی احمدین روما گلمه گیندن حالیدی.

محبوب خانیم سؤزو ئرمیشدی کی، اونودا او بیرری عمیسی قیزی شیرین خانیملا بیرلیکده آپاراجاق چنلی بئله. آما ایش ائله گتیردی کی، بللی احمدی سالدیلار قویویا، خبر چنلی بئله چاتدی. کوراو غلو ده لیلری گونده ردی. گئجه اونو خیلاص ائله دیلر. محبوب خانیملا شیرین خانیم تاپیلدی. آما لئیلی خانیمی گتیره بیلمه دیلر. ایشی بو یئرده گوره ن لئیلی ائله حئساب ائله دی کی، عمی قیزلاری اوز پاخیللیغنان قویوب گئدیبلر. اودوکی، گئدیپ احوالاتی باشدان آخیرا عمیسینه دانیشمیشدی، اوزوده سؤز وئردی کی،

بیر حیيله ایشله دیب کوراوغلانو سالسین. ائله ده گؤتوروب کوراوغلویا بیر نامه یازدی کی، بس منیم ده سنه دئمەلی بیر سۆزوم وار. اگر ایگیدسن سه گل منی ده آپارا!

بو طرفدن ده محبوب خانیم بللی احمده گئدی، اؤز ایسته یینه چاتمیشدیسادا چوخ پریشان دولانیردی. نیگار خانیم ایشی بئله گۆره نده تئल्ली خانیم تاپشیردی کی، مندن اوتانار، سن اویره ن گۆر، محبوبون درد ی نه دیر. تئल्ली خانیم بیر دفه ظارافات ساییب محبوبون دردینی سوروشاندا محبوب دئدی:

- عمیم قیزی لئیلی خانیم یادیما دوشوب. بیز سۆز وئرمیشدیک کی، اونودا اؤزوموزون آپارا جاقیق چنلی بئله. آما گلنده ائله اولدوکی، اونو گتیره بیلمه دیک. قورخورام خیففتدن اؤزونو اؤلدوره.

تئल्ली خانیم مسله نی نیگار خانیم دانیشدی. نیگار خانیم گۆزله دی کی، خانیملارین توپ واختیندا احوالاتی آچیب کوراوغلودان ایذین آلسین، بیر نئچه ده لی گۆنده ریب اونو گتیرسین.

نیگار خانیم چوخ گۆزله لی اولمادی. فورصت تئز اله کئچدی. کوراوغلو یئنه بیر کئف مجلسی دوزه لتمیشدی. ائله نیگار خانیم ایسته بیردی کی، مسله نی آچا، بیرده ده لیلردن ایکسی اؤزونو یئتیردی مجلسه، یانلاریندا بیر کیشی ایره لی یئریدی، باش ائندیردی، کوراوغلویا بیر نامه وئردی. کوراوغلو نامه نی اوخویوب مجلسله کیلری ده حالی ائله دی. نیگار خانیم نامه نین لئیلی خانیمدان اولدوغونو بیلهنده، محبوب خانیمین دردینی دانیشدی. اؤزوده بیلدیردی کی،

- ائله ایندیجه من سندن ایذین آلا جاقدیم کی، ده لیلردن بیر - ایکسی گئتسین او قیزی گتیرسین.

کوراوغلو مسله نی بو یئرده گۆره نده اوز توتدو ده لی مئهره:

- گتیر منیم آتیمی

ده لی مئهر با یاق ها جومدو قیر آتی بهرله مه یه.

ائیواز باخیب گۆردوکی، هم نیگار، هم ده کوراوغلو ایشین او بیری طرفینی فیکیرلشمیر. ائحتیاطی الدن قویورلار. آخی همیشه بئله نامه لر گلنده اونلار ائحتیاط ائله ردیلر. اودورکی، ائیواز ایره لی یئریب کوراوغلونون الینی اوپدو، باشلادی یالوارماغا کی:

- ایذین وئر بو سفره من گئدیم.

کوراوغلو نیگار خانیمین اوزونه باخدی. نیگار خانیم اوّلجه راضی اولمادی:
- یوخ کوراوغلو، بوایشه نه ائیواز گئتسین، نه ده سن. ده لیلردن بیر - ایکسی گئتسین تئز قیزی گؤتوروب گتیر سینلر.

آما سؤزو دئیئنده نیگار خانیمین گؤزو ائیوازدا ایدی. باخدی کی، ائیواز حورو خانیمین اوزونه باخدی، باشینی آشاغی سالیب ائله قیزاردی، ائله قیزاردی، اولدو قیب - قیرمیزی پول. اونون شصتینی سیندیر ماغینا پشمان اولدو. تئز سؤزونو چئویردی کی:
- کوراوغلو، قوی ائیواز گئتسین. بوردا ائله بیر چتین ایش یوخدو. قیز حاضر اولاجاق. بوگون چاتار. گئجه نی آرایا سالار، قیزی آلا، گله.

کوراوغلو راضی اولدو، اوزوده مصلحت گۆردوکی، ائیواز عرب آتی مینسین.
نیگار خانیم ایشده او قدەر دوزگونلوک حاصل ائله میشدی کی، بو واختا قدەر چنلی بئله اولان بیر قایدانی پوزوب مصلحت گۆردوکی، قاصیده ائیوازان گئتسین، قیزین یئر یوردونو اویره نسین کی، ائیواز تئز قاییدا بیلسین. ائله کی، ایذین وئریلدی. ائیواز گئدیپ اوستدهن گئیدی. آلتدان قیفیلاندی، آلتدان گئیدی، اوستدهن قیفیلاندی، عرب آتی قیفجاق یهرله ییب میندی. گؤتوروب دوشدو یولا، اوز قویدو روما طرف گئتمه یه.
ائله اونلار چنلی بئلدن تزه جه آرالانمیشدی لار کی، باخیب گۆردو بودو، بیر آتلی او بیری یولونان چنلیه طرف ائله چاپیر، ائله چاپیر داها نه دئییم. ائیواز قاصیده دئی:

- آیه سن آتینی سور، من گوروم او آتلی نه کارادی.

قاصید یولونا داوام ائله دی. ائیواز آتی دؤنده ریب اوزونو یئتیردی چاپارا؛ دایان، -

دئیب بئله نعره چکدی کی، آز قالدی چاپارین قولاقلاری باتا. آمما هئچ اؤزونو او یئرده قویمايیب دئدی:

- آیه، بالا نییه قیشقیریرسان؟

ائیواز دئدی:

- قیشقیریرام کی، یعنی دئییرهم گوروم کیمسن؟ کیمین آدمیسان؟ هارادان گلیب، هارایا گئدیرسن؟

یولچو دئدی:

- آی حاییف سنین ظندینه. آی کورا فهیم، گورمورسن چنلی بئله قوچ کوراوغلونون اویلاغینا گئدیره.

ائیواز دئدی:

- یاخشی، کوراوغلوايله سنین نه ایشین؟ او قاچاق - قولدورنان سنین نه آل - وئیرن؟

چاپار اؤزوندهن چیخدی. قیزیشدی. باشلادی قیشقیریب باغیرماغاکی:

- آیه، زیندیق اوغلو زیندیق! سن منیم آغاما قولدور دئییرسن؟ به یه مندن

قورخمورسان؟ بیلیمیرسن کی من کوراوغلونون دهلیسی ائیواز خانام؟ ایندی نئجه سن

قاییدام بیتیره ایشینی.

ائیواز گوله - گوله دئدی:

- بالام، به یه بو بویدا یالان اولار؟ اگر من کوراوغلویامسا، منیم سن نیشاندا ائیوازی

بوخدو. دئی گوروم، کیمسن؟

یولچونون بوغازی قورودو، باشلادی اودقونماغا.

ائیواز دیلله ندی:

- هه، دی دئی گوروم ها زاماندان منیم ائیوازیمسان؟

یولچو یازیغین نیطقی هایاندادی. هاگله له دی. آمما دیلی سؤز توتما دی دیلله نه. ائیواز

باخدی بو هئچ نه دئییه بیلمه یه جک، قورخوسوندان باغری یاریلا جاق دئدی:

- آیه، ائله بلکه گلمیسن منه ده لی اولماغا.

چاپار اوره کلندی، بیخیلدی ائیوازی آتینین آیاقلارینین آلتیناکی:

- کوراوغلو، آتام - آتام سنه قوربان اولسون، منی اؤلدورمه. ائله ایسته دیم سانا ده لی

اولام.

ائیواز دئدی:

- نه اولار، خوش گلمیسن، صفا گتیرمیسن، یقین سن ائشیتیش اولارسان کی، کیم

منه ده لی اولماغا گلسه من اؤلجه اونو سینا بیرام. ایندی چک قیلینجینی، سنی

سینا یا جاغام.

ائیواز بونو دئییب میصری قیلینجی چکدی، اونون باشینین اوستونده ائله هرله دی، ائله

هرله دی، یازیق ائله بیلدی باشی بدندن آیریلدی.

بایاق ها سریلدی یثره. هاننان هانا گوزونو آچاندا باخدی، یوخ باشی یئرینده دی،

باشلادی آغلایب یالوارماغاکی:

- کوراوغلو، آماندی، منی اؤلدورمه - آخی دئییلر ائلچیه زوال یوخدو. من محمود

پاشانین ائلچیسیم، سانا نامه گتیرمیشم. ائیواز ال آتیب اونو قالدیردی. اسه - اسه

جیبیندن نامه نی چیخاریب وئردی. ائیواز نامه نی آجیب گوردو محمود پاشا یازیب:

«کوراوغلو، من هاما حسن خانین اوغلویام کی، آتان عالی نین گوزلرینی چیخارتدی.

دوینا ایشیغینا حسرت قویدو. سن ده هاما عالی نین اوغلو سان کی، آتامین چوره یینه آیاق

باسیب سنی اونون اوستونه گتیردی. سن ده اونو دونیادان کؤچورتدون. ایندی هر یثرده

سنی مرد، ایگید دانی شیرلار. اگر دوغرو دان دا ایگید سنسه گل بایازیدا. سنینه تک به تک

ووروشا جاغام. یا سنه وئره آلله یا منه.»

ائیواز باخدی کی، بو یثرده اوزونو یاما دولاشدیریپ. اگر دؤنوب دئسه من کوراوغلو

دؤیوکم، آپار نامه نی وئر کوراوغلویا، ائله، او اوزوده اولاجاق بو آدامین بیر تایی، ایندی ده

بو آدام اونون اوستونه گوله جک. دئییه جک بالام، من دئییرم کوراوغلونون ده لیسییه م سن

منه گولوردون، بس ایندی بو نئجه دی کی، سن اوزونو کوراوغلویا اوخشادیرسان،
دئیرسن من کوراوغلویام. یوخ، اگر کوراوغلو آدی ایله بایازیده گئتسه کوراوغلو اوندان
اینجیه جک.

فیکیر اونو گؤتوردو. ائیوازی بئله فیکیرله گۆرهن قاصید دئدی:

- کوراوغلو، آتام - آنام سنه قوریان اولسون، دای منده گوناہ یوخدو. بلکه پاشادان
قورخورسان، بلکه پاشا اورداسنه نالاییق سؤز یازیب، بئله فیکیرلشیرسن. منیم بورجومدو
پاشانین امرینی یئرینه یئتیره.

ائیواز فیکیردن آییلدی، باخدی کوراوغلو اولماقدان ساوایی آیری علاجی یوخدو،
دئدی:

- یوخ، هئچ نه یازماییب، سن آتینی قایتار یاواش - یاواش سور من او آداما بیر سؤز
تاپشیریم قایدیم گئده ک.

ائیواز آتی قایتاریب سوردو لئیلی خانیمین قاصیدینین یانینا، تئز، تله سیک بئله بیرنامہ
یازیب وئردی اوناکی:

نامهن گلیب بیزه چاتیب.

لئیلی خانیم، لئیلی خانیم!

نامردینده باختی یاتیب

لئیلی خانیم، لئیلی خانیم!

آرزولارسان چنلی بئلی،

آسر سرین - سرین تئلی،

یارین اولار بیر قوچ دهلی،

لئیلی خانیم، لئیلی خانیم!

گـلیب آچارام مئیدانی،
 دوشمنلر چکر آمانی،
 سحر گؤزله ائیواز خانی،
 لئیلی خانیم، لئیلی خانیم!

ائیواز نامه‌نی قاصیده وئریب دلی‌ن‌ده تاپشیردی کی، لئیلی خانیم منی گؤزله سین.
 ائله کی، لئیلی خانیمین قاصیدینی یولا سالدی، آتی دؤنده ریب اؤزونو یئتیردی
 ماحمود پاشانین قاصیدینه، باشلادیلار یول گئتمه‌یه.

ایندی ائیواز بایازیدا گئتمکده اولسون، همن گؤر ماحمود پاشا کوراو غلونی مئیدانا نجه
 چاغیردی. او، خوتکارین یانیندا قاییداندان سونرا چوخ گؤتور - قوی ائله‌دی، چوخ
 دوشوندو، چوخ یاشیندی، آخیردا بو قرارا گلدی، کوراو غلونی تله‌یه سالماسا عمل
 یئمه‌یه جک. اودوکی، شهرین کناریندا چنلی بئل طرفده‌ن گلن یولون گاه ساغیندا، گاه
 سولوندا بیر - بیریندن بیر آغاج آرالی یئددی قویو قازدیردی، قویولارین اوستونو چؤر -
 چؤپون اؤرتدوردو، اؤزوده بو یولونان گئت - گلی کسیدردی، سونرا دا هامان نامه‌نی یازیب
 کوراو غلویا گؤندردي، قاصیده ده تاپشیردی کی، ایشدی کوراو غلو اونو چنلی بئلده
 ساخلا ماییب اؤزوين گتیرسه آتی همیشه اونون دالینجا سورسون. او، ایسته‌ییردی کی،
 کوراو غلو آتی قاباقدا سوروب قویولاردان بیرینه دوشسون.

بلی، ائیواز قاباقدا، قاصید دالدا ائله کی گلیب یئتیشدیلر بایازیدین یئددی آغاجلیغینا.
 عرب آت بیرینجی قویویا چاتاندا ایشی دویبدو. ساپدی یولون ساغ طرفینه. او بیر قویویا
 چاتاندا ساپدی سول طرفینه، آت هر بئله ائله دیکجه ائیوازی غضب گؤتوروردو. اونا ائله
 گلیردی کی، ماحمود پاشانین قاصیدی دالدا اونا گولوردوکی، آتی سوره بیلیمیر. آما
 اوچونجو قویودان کئچهنده ائیواز دا بوردا بیر ایش اولدوغوندا شککه دوشوب آتی اؤز
 باشینا بوراخدی. عرب آت قویولاردان ساغ - سالامات قورتاریب اؤزونو وردوشهره، دئ
 خبر یایلدی شهره کی، کوراو غلو گلیب. ماحمود پاشا کوراو غلونون قویولاردان بئله

سالامات قورتارماغینا اۆل - اۆل برک قورخدو، سونرا قوشونا امر وئردی شهرده دؤوره یه آلدیلار. اؤزو یاراقلا نیب یاساقلانیب بیر دسته سئچمه آداملار یینان اؤزونو یئتیردی شهرین مئیدانینا کی، ائیوازدا تزه جه مئیدانا چاتمیشدی.

بو مئیدان پاشانین باجیسی مرجان خانیمین عیمارتیینن قاباق - قاباقایدی. مرجان خانیمدا کور اوغلونون گلدیگینی ائشیدیب کوله فیرهنگیه چیخمیشدی. ائیواز اونو، اودا ائیوازی گؤروردو. ائیواز آتین باشین چکیب اون دؤرد گئجه لیک آی کیمی دوروب ملول- ملول اونا باخان بو گۆزه لی سئیر ائله ییردی کی، بیرده پاشانین بیر دسته آدمنان گلدیگینی گؤردو. عرب آتی جؤولانا گتیریب اوز توتدو ماحمود پاشایا:

ماحمود پاشا، نامه یازدین، چاغیردین،
سور آتینی دی مئیدانا گلمیشم.
ایکی جانین بیرى بوگون لئش اولسون،
اوستونده آغلا سین آنا گلمیشم.

بیز جومرد اوغلوبوق چتین اودوزاق،
قیلینجیم نامرده ن کئچمه ز یان، اوزاق،
آج قورد بالاسیام، اؤزوم یالقوزاق،
بوردا دیشیم باتا، قانا گلمیشم.

دونیانى گؤتوروب کور اوغلو آدی،
دوشمنه زهردی الینین دادی،
گره ک حاصیل اولامطلب مورادی،
باج وئره سن ائیواز خانا، گلمیشم.

ماحمود پاشا ائیوازین ائینه - اوزونونا، بوی - بوخونا ظند ائله دی، باخدی هئچ

کوراو غلویا دئیلن نیشانلار بوندا یو خدو.

امرا ئله دی قاصیدی گتیردیلر، خبر آلدی:

- آیه، دئی گوروم بو دوغرو دانمی کوراو غلودو؟ سن اونو چنلی بئله دن می گتیرمیسن؟
قاصید دئدی:

پاشا ساغ اولسون، دای بونو خبر آلماق نییه؟ بوکی، گورور سن کوراو غلودو. اوزونوده
لاپ چنلی بئلین تپه سیندن گتیرمیشم. شوکور آله ها، اوشاق زاد دئیلم کی؟ سنین
دؤولتیندن، ائله دئییل کی، چنلی بئله، کوراو غلویا نابلد اولام. گئتدیم گوردوم چنلی،
دومانلی بیر داغدی، آتی سوردوم ایره لی، بیرده باخدیم کوراو غلو اوتوروب ده لیلری،
خانیم لاری ییغیب باشینا، صو حبت ائله ییر، شپه دن خئییرنامه نی، قویدوم قاباغینا،
او خودو، دوردو، آتینی مینیپ یولا دوشنده نیگار خانیم یالواردی، آیاقلاریم دوشندی
کی:

- کوراو غلونو هارایا آپاریرسان؟

دئدیم:

- آپاریرام محمود پاشا نیان گولشدیرمه یه.

چوخ یالواردی کی:

- قوی بیزده گله ک باخاق.

- ایراضی اولمادیم، آتی سوردوم گلدیم. اوزوم ده هئی دالینجا گلدیم، دئی گل، قویویا

دوشمه دی کی، دوشمه دی.

ائیواز باخدی کی، پاشا اونو تانییمیر. قاصیده اونو آلدادیر. اوزونو نیشان وئریب دئدی:

کوراو غلو دئیولم، پاشا یاخشی باخ!

اونون، قوچ اوغلو یام، خان ائیوازی یام.

بیرگون قویماز گوزلریندن ایراغا،

مجلیسنده صو حبتیه م ساز یام.

بو دونیادان من کامیمی قویمادیم،
پاشالاری هئی قیردیم‌ها دویمادیم،
تاجیر - توججارینی آزها سویمادیم،
دؤیوشون ترلانی، بیر شاه‌بازیام.

دوشمنین اوستونده اوللام قارا یئل،
ضربیمدن اوره‌یی سیزیلدار تئل - تئل.
اصلیم تکه تورکمن، یئریم چنلی بئل،
چنلی بئللین باهارییام، یازیام.

خان ائیوازام آخیدارام قانینی،
قیررام سولطانینی، به‌یی، خانینی،
ال آتیب قیلینجا آلام جانینی،
نسلین نه وار یئر اوزونده راضیام.

ماحمود پاشا ایشی بئله گۆره‌نده دئدی:

- بالام، من کوراوغلانو مئیدانا چاغیرمیشدیم آخی. به‌یهم بو ایگیده یاراشان

صیفتدیمی کی، اؤزو گلمه‌ییب، بیر سود امر اوشاغی یانیمدا گۆنده‌ریب؟

ائیواز دئدی:

- پاشا، کوراوغلو دنیا گۆروب، سنین کیمی لری چوخ یولا سالیب. او چوخ یاخشی

بیلیرکی، پاشالاردا، خانلاردا او غئیرت بوخدوکی، اونان تک به تک ووروشا بيله. اگر منی

دونیادان کؤچورسن اوندا اؤزو گله‌جک.

ماحمود پاشا دئدی:

- آی یازیق، من او بویدا دا ناشوکور دئیلم کی، الیمه دوشه ن قیسمتیمی قایتارام.
 دئدیگیم اودوکی، اؤزو گلسه یدی حئسابی بیر دفه لیک ائلییه ردیک.
 اونودا دئییم کی، پاشانین گؤزو ائیوازی یئیردی، اونان چوخ سایمازیانا دانی شیردی.
 ائیواز اؤزوده بونو دویوردو.
 اودوکی، دئدی:

یاخشی بیل، بوگوندن پاشا،
 باشلاناجاق قالین سنن.
 آلیب سنی چالسام داشا،
 نه اولاجاق حالین سنن.

گئینه ر پولاددان دونو،
 کوراوغلو قیرآتا قونو،
 یئتیشه عؤمرونون سونو،
 یاتیدی ایقبالین سنن.

خوتکارا قوللوق بیتیرمه،
 عؤمرونو باشا یئتیرمه،
 چارا آختار واخت ایتیرمه،
 قیرخیلاجاق یالین سنن.

قوچ کوراوغلو غضبله نر،
 چوخ باشلار بدندن ائنه ر،

اگر گلسه او پورھونر،
تالان اولار مالين سنین.

ائیواز سنی سالار درده،
میصری قیلینج ایشلەر سرده،
ده میشلرین دوران یئرده،
لئسان اولار کالین سنین.

سۆز تامام اولدو. ائیواز عرب آتا ماھمیز گۆستردی، آت میداندا جۇولانا باشلادی. ماھمود پاشادا آتین جۇولانا گتیردی. اونلار ال آتدیلار قیلینجا، بیر - بیرینه چوخ حملہ ائله دیلر. آمما قیلینجدا موراد حاصل اولمادی. ال آتدیلار نیزه یه، ششپره، یئنه بیر شئی چیخمادی. کئچدیلر عمودا، بوندان دا ایش دوزہ لمه دی. آتدان ائندیلر. ائیواز برک غضبلنمیشدی، غضبلی - غضبلی ال آتدی پاشانین کمرینه، چکدی اۆزونه ساری. پاشانین دیزلری گلدی یئرہ. ائیواز بیر «یا مدد» دئییب اونو یوخاری قالدیراندا پاشا نه ائله دیس، آدمالاری هر طرفدن تۆکولدو. ائیواز ال - ایاق آچانا کیمی کمند آتیب اللرینی ساریدیلار. ماھمود پاشا نفسینی دریب دئدی:

- هه، ایندی خان ائیوازین باج - خراجینی گتیرین وئرہک آپارسین، کوراوغلونون گۆزو یولدادی.

بیر یاندان پاشانین نامردلیگی، بیر یاندان دا بو طعنه لی سۆزلر ائیوازین دردینی بیرده ن مینه یئتیردی. آلیب دئدی:

آی آغالار، خوش کئچهرمی،
آو بالاسیز ملر اولسا؟
نامرد مرده ال ائله ییب،
لووغالانیب گولر اولسا؟

سئچر یاخشی، بیلەر یامان،
چکەر قیلینج، آخیدار قان.
گلەر بوردا آچار مئیدان،
قوچ کوراوغلو بیلەر اولسا.

غم، غصّه آلدی ائیوازی،
بئله یازیلیمیش یازی،
وزیر دئیهر پاشا قیزی
بیر کور اوغلو گلەر اولسا.

پاشا اؤزونو ائشیتمه مه زلیگه قویوب آداملارینا امر ائله دی:

- بونلار ائله نسیل دی کی، باشی کسيلمه سه دیلی کسيلمه ز، گؤتورون، برک
ازیشدیره ندن سونرا ال - آیاغینی قاندالاییب سالین زیندانا.
ائیواز سویوق زیندانداندا تک قالانداندا ائله بیل یوخودان اویاندی. باخدی هر یئری
سیزیلداییر. باشلادی فیکیرلشمه یه کی:

ای دیل - ی - غافیل. من ائله دیم؟ ایندی منیم یئریمی کیم بیلر جک؟ دالیمجا هارا
گلیب، هاردا تاپاجاق؟ کوراوغلو بو ایشه نه دئیهر جک؟ ائیواز فیکره گئندی. چنلی بئل،
قوچ کوراوغلو، نیگار خانیم، حورو خانیم، ده لیلر گلیب دور دو گؤزلرینین قاباغیندا.

ایندی ائیواز قالسین فیکیر - خیالدا، سانا دئییم خوتکاردان.

خوتکار یئنه بوتون دیل دیله نینی، جانی یانانینی باشینا ییغیب کوراوغلودان شیکایت
ائله بیردی. اونلاری گاه قورخودوردو کی، بیر آزدا قالسا گلیب هامیمیزین وار - دؤولتینه
صاحب اولاجاق، گاه دا انعاملار وعد ائدیردی کی، کیم اونون سسینی کسسه، اونا
چاتا جاق. تئر - تئر سوآل وئریر، جاواب آلیر، یول آختاریر، تدبیر تۆکور.

بو مجلسده خوتکارین قارداشی اوغلو ولیعهد امیرخاندا واردی. امیرخان قووتده،

شجاعته، بوی - بوخوندا، یاپ - یاراشیقدا ایستامبولدا ساییلان جاوانلاردان بیریدید. بلی صؤحبتین شیرین یئرینده قاراولوچو داخیل اولوب ماحمود پاشادان قاصید گلدیگینی خبر وئردی. خوتکار ایدین وئردی. قاصید ایچهری گیریپ پاشانین نامه سینی وئردی. خوتکار نامه نی وزیره اوخوتدو، گوردو ماحمود پاشا یازیب کی، کوراولونون ده لیلی ائیوازی توتوموشام، نه لازیمدی دا ائله ییم. خوتکار او ساعات وزیره امر ائله دی پاشایا یازسین کی، تئز باشینی کسپب گونده رسین.

ائله کی، نامه یازیلدی حاضیر اولدو، خوتکار ایسته دی قاصیده وئریپ یولا سالا، امیرخان ایره لی یئریبب عمیسینه باش آیدی، سونرا، باشلادی یالوارماغا کی: قوی من گئدیپ ائیوازین باشینی کسیم گتیریم.

خوتکار اولجه راضی اولمادی. دوغرو دو، او، کوراولونو تلف ائله مک فیکرینده ایدی. آما ایسته بیردی کی، بونو باشقالارینین الینن ائله سین. اؤز آداملارینی برکه، بوشا سالماق ایسته میردی.

سونرا فیکیرلشدی کی، دای بونون دا برکی بوشووار، الی - قولو باغلی آدامدی، قوی گئتسین ساغ ساغ ائیوازدان اؤز قیصاصینی آلسین. اودو کی، ایدین وئریپ دئدی: - اوندا گئت، چاتان کیمی ائیوازین باشینی اؤز اللرینن کس، تئزده قاییت گل. دای یوبانما کی، کوراولو گله رایشی پوزار. بیرده ماحمود پاشایا دئگینن آییق - ساییق اولسون کوراولو هایاندا ائیوازین دالینجا گله جک. چالیشسین کی، اونون اؤزونه بیر تهر چکسین. امیرخان حاضیرلاشیپ یولا دوشدو. آما امیرخان گئده ندن سونرا خوتکار دوروب دینجه له بیلمه دی. بئیننه یوز فیکیر گلدی، یوز جور خیالا دوشدو کی، بیردن گئدر جاوانلیق ائله یهر، تک به تک میثدانا چیخار، ووروشا گیریشه ر، نه بیلیم باشی اورادا - بوردا قاریشار. کوراولو اؤزونو یئتیره، ایش پوزولار. دای خوتکارین صبری قراری کسیلدی. وزیر یانینا چاغیریپ امر ائله دی کی:

- تئز بیر آدام گونده ر گئتسین دئسین یوبانیب ائله مه سینلر. ایشی تئز قورتار سینلار. اگر

یولدا چاتسا امیر خانی قایتارسین. وزیر تله سیک قیسا بیر نامه یازدی، خوتکارا مؤهور ووردوردو، تئز بیر آداما وئریپ یولا سالدی.

ایندی بو قاصیدی ده امیر خانین دالینجا گئتمکده قویاق، گۆره ک آخی امیرخان بایازیدا نیه بئله سئوینمیش گئدیردی؟

گۆره ک ائیواز نه ائله میشدی کی، گئدیردی ائیواز دان قیصاص آلمایا.

بیر دفة امیرخانین یولو قارسا دوشموشدو. او، قارس پاشاسینین قیزی حورو خانیمی گوروب اونا بند اولموشدو. خوتکار ایشدن خبردار اولانداکی، پیس یئرن قیزی دئیل. ائلچی سالمیشدی، راضیلیق آلمیشدی. ائله تويا حاضیرلاشاندا خبر چاتمیشدی کی، بس کوراوغلو حورو خانیمی آپاریب، اوزونوده ائیوازا وئریپ توی ائله ییب.

ایندی امیرخان گئدیردی کی، بیر طرفدن ائیواز دان بو قیصاصینی آلسین. او بیر طرفدن ده بلکه مرجان خانیمی گوروب بیر آز اوره یینی یوموشالتسین. اوزونو گؤسته رسین کی، بلکه بیر دویون آچیلار، ایندی ده اونو ماحمود پاشانین باجیسی مرجان خانیمایا نیشانلامیشدیلار. آما نه فایدا مرجان خانیم امیرخان دئیینه دئمیردی. ایپه - ساپا یاتمیردی، یولا گلمیردی کی، امیرخان گئدیردی اوزونو مرجان خانیمایا تانیدا کی، ائیواز کیمی دنیا یا سس سالان بیر ایگیدین باشینی کسمه یی اونا تاپشیریبلا.

ایندی امیرخانی مرجان خانیمی گورمک، اونون اوره یینه یول آچماق اومیدینن بایازیدا گئتمکده قویاق، قایداق چنلی بئله. چنلی بئله ائیوازی و عده سی تامام اولدو. آما گلیب چیخمادی. هامی باشلادی ناراحت اولماغا. ائله کی، آخشام گلیب دوشدو آرایا، نیگار خانیمین اللری قالدی قوینوندا، حورو خانیمین آلا گوزلری دؤندو باهار بولودونا. گئجه یاریدان کئچدی، هئچ کیمین گوزونه یوخو گلمه دی. هر آیق سسی، هر آت کیشنه مه سی نیگار خانیمی دبکسیندیردی، کوراوغلونون صبرینی کسدی. آما ائیواز گلمه دی کی، گلمه دی.

سحر آچیلماغا آز قالمیشدی کی، نیگار خانیمی اوتوردوغو یئرده چیمیر آپاردی. ائله

تزه جه گۆزونه یوخو گئتمیشدی کی، یوخودا گۆردو ائیواز بیر جئیران قوور. باخدی جئیران قاجیب اۆزونو وئردی بیر او چوروم دره نین دیبینه. ائیوازدا جئیرانین دالینجا دهره نین دیبینه باخیردی کی، جئیران اولدو بیر اژداها، قایتدی ائیوازا ساری. نیگار خانیم قیشقیردی کی، ائیواز قایتسین، اۆز سسینه اۆزو او یانندی. باشلادی تیره مه یه. کوراوغلو ال اوزادیب اونون قارا تئل لرینی سیغاللادی، نییه بئله ائله دیگینی سوروشدو. نیگار خانیم آغلایا - آغلایا دئدی:

سانا دئییم، قوچ کوراوغلو،
یامان بد حالام، آغلارام،
هوی دئیهره م، گئدر عرشه،
چاتار آه - نالام، آغلارام.

ال دن اوچوردوم قوشومو،
شاد گۆرمه دیم تای - توشومو،
یاتدیم بد گۆردوم دوشومو،
داردادی بالام آغلارام.

من نیگارام، زارا گلله م،
بالا دئییب داغی دلله م،
چوخ چکمه ز غصّه دن اؤللم،
اینانما قالام، آغلارام.

کوراوغلونون اوره یی تئل - تئل اولدو، دئدی:

غم ائیله مه، آلا گۆز یار،
سحر گتیرره م ائیوازی.

اوره يينه سالما غوبار،
سانا يـئـتـير رهم ائـيـوازي.

ائـيـوازي سـيـز آليـشار سـيـنه،
كوئول ايسته مه زكي، دينه،
چكه رهم قير آت تركينه،
سانا يـئـتـير رهم ائـيـوازي.

خـطـر ده يـسـه بـير تـئـلـيـنه،
تالان ساللام روم ائـلـيـنه:
اوتوررام قير آت بـئـلـيـنه،
سحر گـتـير رهم ائـيـوازي.

قـيـزارام، آچارام مـئـيدان،
پاشالارا اوددوررام قـان،
بو سحر آغاراندا دان،
سانا يـئـتـير رهم ائـيـوازي.

ايـنـان كـور او غـلو سـؤـزـونـه،
حسـرتم ائـيـوازي اوزونـه،
قـوربان او آلا گـؤـزـونـه،
سحر گـتـير رهم ائـيـوازي.

نيگار خانيم گوردويو يوخونو كور او غلويو دانيشدى. ائله بيل كور او غلونو ايلديريم

ووردو، بیر ده لی نعره چکدی، یئر، گۆی، دیله گلدی. بیر سو ایچیم ساعاتدا بوتون ده لیلر،
خانیملار، مئهرلر بیغیلدی اونون یانینا، کوراو غلو گۆز گز دیریب هامینی گۆره نده دئدی:

ده لی حسن، قالخ آیاغا، دور ایندی،
نیگار دئییر خان ائیوازیم قالدادی،
چکین منیم قیر آتیمی گتیرین،
کۆمک دئییب باخیر، گۆزو یولدادی.

دیرچی اوغلو، سن چک گینن قیلینجی،
قویما یین داغیلا آدامین اوجو،
آسلان پاشا چوخ حیله گر، بیلجی،
توتولوبدو بیر سولطانیم الدهدی.

های ائیله یین هالای پوزان اویانسن!
قیلینجین غمزه سی قانا بویانسن!
خان ائیوازیم هله ضربه دایانسن!
کمالی سرده دی، زورو قولدادی.

تالان دوشسون روم ائلینه بو باشدان!
نیشانه قالماسین داش اوستده داشدان!
الی چیخیب قوچ آتادان، قارداش دان،
خان ائیوازیم تكدی، گۆزو یولدادی.

نامردین پئشه‌سی: مرده تور قورار،
ظالمین صنعتی قوردورماقدی دار،
گۆزو یولدا قالیب بیزی آرزولار،
هارای - هارای دئیهر، اونو دیلده‌دی.

هایدی ده‌لیلریم، ائیله‌یین ساواش،
حورونون گۆزونده گۆروره‌م قان - یاش
کور اوغلو اوغول دئر، کورد اوغلو

قارداش،

نیگار بالا دئییب یامان حالدادی.

کور اوغلو دیلی‌ن ده دئدی کی:

- کورد اوغلو، ائیوازین باشیندا بیرایش وار، منیم آتیمی یهرله‌یین.
کورد اوغلوایشی بئله گۆره‌نده ایره‌لی یئریدی، آتاسینا دئدی:

خان قارداشیمین دالینجا،
آتا من گئدیم، من گئدیم
بیر دامجی قانیم قالینجا،
آتا، من گئدیم، من گئدیم.

قارداش گئده‌ن گونده‌ن بری،
جانیم قالمایبیدی یاری،
خان ائیوازین هاواداری،
آتا، من گئدیم، من گئدیم.

قالخان توتوم، شئشپر آتیم،
دور آتین یالینا یاتیم،
ائیوازین دادینا چاتیم،
آتا، من گئدیم، من گئدیم.

ال آتیم پاشا وارینا،
تالان سالیم دییارینا،
چکیم حبش بازارینا،
آتا، من گئدیم، من گئدیم.

کورد اوغلو قیلینجی نئیلر،
آغیر بـزیرگانلار آیـلەر،
قوچ اوغلون ایلتیماس ائیلەر،
آتا، من گئدیم، من گئدیم.

کور اوغلو اوّل - اوّل راضی اولمادی. سونرا اوغلونون قلیبنی سیندیرماییب دهلی
حسنی چاغیریب دئدی:

- آتینی یهرلہ، کورد اوغلونان گئت. بو گئجه ائیوازی بوردا ایستہ بیرہم. صاباح بو
زاماندان او یانا کئچسہ اوزوم گلہ جہیم.

دهلی حسن واخت ایتیرمہ ییب گورمہ لیسین گوردو، گوتورمہ لیسین گوتوردو،
دوشدو یولا. ایندی بونلار روما گئتمکده اولسونلار، اثشیت آسلان پاشادان.

لئیلی خانیمین قاصیدی قایداندان سونرا آسلان پاشا باشلادی حاضیرلیق گورمہ یه
کی، ائیواز گلندہ اوننان حئساب چکسین. او، قاپی - باجاسی مؤحکم بیر ائو حاضیر

ائله تدیردی. چوخلو نؤیوت حاضیرلا تدیردی کی، ائیواز گلنده آل ائيله ییب بو ائوه
سالدیریب اودو ووردورسون. بو ایشی ده، یعنی ائیوازی آلا چکیب یاندیرماغی
تاپشیرمیشدی لئیلی خانیم.

بلی، دهلی حسن ائله گلدی کی، مالین سو واختیندا اوزونو یئتیردی روما. ائله اونلار
تزه جه شهره گیرمیشدیلر، بیرسی یاناشیب دئدی:

- آغلار، لئیلی خانیم سیزی گؤزله ییر.

دهلی حسنه ده ائله بو لازیم دئیل دی. هامان آدمی سالدیلار قاباغاکی:
- گئده ک!

گل هاگل، گل هاگل، گلیب چاتدیلار هامان ائوین قاباغیناکی: آسلان پاشا اونلاری تورا
سالماق اوچون حاضیرلامیشدی.

هامان آدام ائوین ائیوانیندا دایانمیش قیزی گؤستریب یاواشجا دئدی:

- اودور لئیلی خانیم، باخ - بو قاپیدان گیرین ایچهریه.

دهلی حسن گیل گیردیلر ایچهریه. ائله اونلارین ائوه گیرمه ییینن قاپینین شاراق
اؤرتولوب قیفیلانماغی بیر اولدو.

ایندی آننادیلار کی، اونلاری تورا سالیلار. کورد اوغلو برک غضبلندی، ایسته دی
چکیب قاپینی قوپاردا. دهلی حسن قویمادی.

کورد اوغلو دئدی:

دهلی حسن، نییه گؤزه گؤرونمور،

دئ گوروم هاردادی قارداشیم منیم؟

قارداشیز بیر گون ده عؤمر ائيله مه رم،

سئل اولار تۆکولر گؤز یاشیم منیم.

هانى آلا گۇزلىر قىيىلا سوزە؟
بىر دردىم يىتتىشەر اللى يە، يوزە،
دئ گۇروم، هاردادى گۇرونمور گۇزە،
دار گونده گره يىم، سىرداشىم منىم؟

كورد اوغلو يام، گۇز آچمارام غو و غادان.
شششپرىمدە كللە، قىلىنچىمدا قان،
هئىچ زامان دۇنمەرەم ائىواز يولوندىن.
بدنن آيرىلسا اۇز باشىم منىم.

لئىلى خانىم قاپىنىن دالىندان قولاق وئىردى. سۇزدن آنادى كى، بونلار ين هئىچ بىرى
ائىواز دۇيول. بىرى كورد اوغلودو، بىرى دە دەلى حسن. قاپىنى آچىپ گىردى ايچەرى.
ايرەلى يىرىپ ادبلە سالام وئردى. دور دو ماددىم - ماددىم باخماغا - دەلى حسن دئدى:
- خانىم، بىر بىزى آگاه ائله گۇرەك بو نه گىزدنپاچدى كى، بىزىنن اوينا بىرسان؟ دئ
گۇرەك سن كىمسن؟ لئىلى خانىم ها يان دادى؟ ائىواز هانى؟

لئىلى خانىمى وسوسە گۇتوردو. ياخشى، او اۇز عمىسى قىزلاريندان اينجىمىشىدى.
قوياق كى، لاپ كور اوغلودان، يا اونو، چنلى بئله آپارمايان دەلىلرىندىن قىصاص آلماق
ايستە يىردى. بورادا دەلى حسن ين گوناھى نه ايدى؟ اۇزودە بئله بىر اىگىد... كور اوغلونون
مۇعتەر دەلىسى... سىر - صىفتدن دە كى، هئىچ او بىرى لردن پىس دئىلىدى. هئىچ بىر سۇز
دئمەدن چىخاردىب ائىوازين يازدىغى نامەنى وئردى دەلى حسنە. دەلى حسن گىتتى
فىكرە. لئىلى خانىم دئدى:

- فىكرە گئتمە يە واخت يوخدو.

بئله گۇرونور كى، ائىواز يولو دە يىشىپ ها يانا ايسە گئدىب. ايندى بىز گرهك بىر تهر
ائله يەك كى، سىزە خطر دە يمە سىن.

سحره قدهر گۆزلویه ک، گلدی، گلدی، یوخ، اگر گلمه سه اوندا بیر تدبیر تۆکه ریک.

دهلی حسن دئدی:

- بیزی نه خطر گۆزله بیرکی؟

لئیلی خانیم دئدی:

- دونن ائیوازین قاصیدی گلنده کئچیب عمیمین الینه. عمیم ایشدن خبردار اولوب،

ائیوازی اۆلدورمکدن اۆته ری تدبیر تۆکوب. او، ائوین یانديريلماسی حاققیندا اولان

تدبیری اونلارا دانیشیب دئدی:

- عمیم بو ایشی تاپشیریب منه. ایندی سیز بیر آرزو گۆزله یین، من گئدیم بیر یئر دوزه لدیم

کی، سیزی بو گنجه اورادا ساخلایم.

لئیلی خانیم قاپینین آچارینین بیرینی وئردی دهلی حسنه، تاپشیردی کی، ایشدی بیردن

تدبیر باش توتماسا، ائوه اود وورسالار اۆزلرینی قورتارسینلار.

ائله لئیلی خانیم تزه جه گئتمیشدی کی، آیاق سسلری گلدی. آسلان پاشا قاپینین

دالیندان دیلله ندی:

- آیه، ائیواز خان، بالام، من آخی کوراوغلانو مرد ائشیتیمیشدیم. دئییه سن هئچ دئییلنلره

گۆره یوخویموش. بهیم هئچ اوتانمادی کی، ایکی پاشا قیزینین عوضینه ایکیجه گده

اوغلونو گۆنده ردی منیم یانیما؟

سۆز کورد اوغلویا برک توخوندو، یئنه ایسته دی ال آتیب قاپینی قوپارتسین. دهلی حسن

قویمادی، پاشانین جاوابیندا دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، هئچ اوره یینی سیخما، آخی نییه بئله تننیکلیک ائله ییرسن؟

کوراوغلو هئچ سن دئییه بویدا نامرد، نانجیب دؤیول. او، محبوب خانیمین قییمتینی

یاخشى بیلیر. بیزی ائله بئله گۆنده ردی، سنه خبر وئره ک، حاضیرلیق گۆره سن کی، سحر

آلله قویسا اۆزو یئددی مین، یئددی یوز یئتمیش دهلینین گله جک سنین قوللوغونا.

سۆز پاشانین جانینا اوشوتمه سالدی. آمما اۆزونو او یئره قویماییب دئدی:

- نه اولار، قوی گلکسین. گوروره کی سیز چوخ اوزو یولا، قوللوغا گئدهن، بویروق بیتیرهن آداملار سینیز. ایندی من سیزی گونده ریم گئدین او دونیایا دا خبر آپارین. یاخشی حاضیرلیق گورسونلرکی، بلکه سحر کوراوغلو اوزوده اورایا تشریف بویوردو. پاشا بونو دئییب گئتدی.

کورد اوغلو دهلی حسنه دئدی:

- ایندی دئی گوره ک تدبیرین نه دی؟

دهلی حسن دئدی:

- تدبیریم اودوکی، بیز چیخاق پاشانین یوردونا اود قویاق، سونرا دا گوره ک نه چاره ائله بیریک. ائله ایسته بیر دیلرکی، دوروب چیخسینلار، لئیلی خانیم داخیل اولوب دئدی: - دورما یین، دالیمجا گلین.

لئیلی خانیم اونلاری گتیریب گیزلی بیر یئرده راحت ائله دی، سونرا ائوه اود ووردوردو. ائو یانندی. پاشا بیر طرفدن راحت اولدو. سئویندی کی، بونون عوضینده خوتکاردان انعام آلاجاق. آما او بیر طرفدن ده دهلی حسنین بایا قکی سؤزو جانینا لرزه سالمیشدی. قورخوردوکی، سحر دوغرو دان دا کوراوغلو گله، آشینا سوغان دوغرو یا. اودوکی، آخشامنان ایشینی ائحتیاطلی گوروب قوشونو نوایکی یئره آییردی، بیر حیصّه سینی شهردن کناردا ساخلا دی، بیر حیصّه سینی ایسه ساخلا دی شهرده کی، ایشدی کوراوغلو گلسه ایکی طرفدن حمله ائله ییب بیر ایش گوره بیلکسین.

بو طرفدهن ده لئیلی خانیم آرخایین اولاننان سونرا اوزونو وئردی ده لیلرین یانینا، باشلا دیلار تدبیر تۆکمّه به کی، سحر نه ائله سینلر.

ایندی بونلاری قویاق تدبیر تۆکمکده، بیز قاییداق گوره ک بایازیدده نه لر اولدو.

ماحمود پاشا اوچ گون گوزله دی خوتکاردان جاواب چیخمادی، اوچ گون چوخ واخت اولماسادا ماحمود پاشا چوخ برک دار یخیردی. اونا گوره کی، پیس خبرلر ائشیدیردی. دئییردی لر: شهرین بیر دسته جاوانی یاغیلیب سؤز بیر ائله بیلرکی، زیندانی

داغیدیپ ائیوازی قاچیر سینلار. دئییرلر: کوراوغلویا خبر چاتاندان چو خدو. پاشانین جانینا برک قورخودوشموشدو. دای دوردونجوگون دۆزه بیلمه‌دی. یاخین آداملارینی ییغیب مصلحت ایسته‌دی. توپلاشانلارین ایچینده قوچو مئهدی ده واریدی. او، پاشانین ساغ الی، دارگونونده دادینا چاتانییدی. قوچو مئهدی بئله مصلحت گوردو. یاخشییی بودو. گلین ائیوازی آساق، اونسوزدا خوتکارا اونون اولوسو لازیمدی. نه واختدا خوتکاردان جاواب گله‌ر. باشینی ایسته‌ر باشینی وئره‌ریک، لئشینی ایسته‌ر لئشینی.

بو تدبیر ماحمود پاشانین اوره‌ینه یاتدی. دئدی:

- مئهدی دوز بویورور، گۆزله‌ریک ایشین ایشی چیخار. آخشام قارانیلق آریا دوشن کیمی دار آغاجی قورولسون. حاضیر اولسون. گئجه یاری اولاندا ائیواز آسیلسین. قوی سحر جاماعات دورسون کی، له‌له کؤچوب یورد آغلايیر.

ماحمود پاشا اون نفر قولو زورلو آدام آيیردی. قوچو مئهدی‌نی اونلارا سردار ائله‌دی کی، گئجه ایشی بیتیر سینلر. آداملار اوژ ایشلرینی بیله‌ندهن سونرا گئتدیلر گئجه‌نی گۆزله‌مه‌یه. ماحمود پاشا آرانی خلوت ائله‌یب قوچو مئهدیه دئدی:

مئهدی آلله اوژو شاهیددی کی، سن منیم اوره‌یم - دیره‌ییمسن. من نه سیریریم اولسا آچیب اوره‌ییمی سانا وئیره‌م. گره‌ک سن ده منیم تاپشیریغیمی یئرینه یئتیره‌سن. بیلمه‌یه‌ن بیتمه‌ز. ساغ اول، یاخشی دا یئتیریرسن. آما دای بو دفه کی ایش اوژگه ایشلره بنزه‌مز. بوردا ائحتیاط لازیمدی. اول بودوکی ائیوازی آساندا ائحتیاطلی اول، اونو ائله قانداللی آس، سونرا - آياغینی آچ. اوننار یامان ده‌له دوز اولورلار. بیردن الینیزدن چیخار، سیزه خطر یئتیره‌ر.

قوچو مئهدی ایسته‌دی دینسین، ماحمود پاشا قویمادی، دئدی:

- منه یاخشی قولاق آس. من سانا اوژگه بیر ایش ده تاپشیریرام. گره‌ک بو گئجه کانکانوغلونودا ائیوازان بیر یئرده آسان، سحرده خبر یایاسان کی، زیندانا باسقین

ائله میشدی.

قوچو مئهدی الینی قویدو سینه سی نین اوستونه، دئدی:
- پاشا ساغ اولسون. نه قده رکی، جانیم وار، سنین قوللو غوندا دی. بو منیم الیمده بیر سو
ایچیم کیمی شئی دی. سحر آلله قویسا دورارسان کی، ایکسی ده دار آغاجیندا یئلله نیر.
قوچو مئهدی باش ائندیردی کی، چیخا، پاشا دایاندیریب دئدی:
- مئهدی، دای بیلیمیرم، گره ک ائله ائله یه سن کی، سحره قدر اونون، توتولدو غونو هئچ
کیم بیلیمه یه. هم ده ایشینی ائله قوراسان کی، بیردهن بیر یانا گئدهر، الدن چیخار. سونرادا
تک آسماق اولماز. اوزون بیلیرسن کی، اونون ائل ایچینده حورمتی چوخدو.
قوچو مئهدی پاشانی آرخایین سالیب گئتدی. باشلادی ال آتینان کانکانو غلونون
یئرینی اؤیره نمه یه.

ایندی قوی قوچو مئهدی اوز ایشینده اولسون. بیر گوره ک بو کافکانو غلونون گوناھی نه
بؤیوک کیشی یدی کی، اونودا ائیوازینان بیر یئرده آسماق ایسته بیردیلر.
کانکانو غلو بؤیو گلیشی بایازیده ایرضا قولو دئیله ن بیر کانکانین اوغلویدو. بالاجا
وعده سینن آتاسینین یانیندا گزیب بو صنعتی اؤیره نمیشدی. بؤیوک کیشی ۱۶ یاشینا
چاتاندا آتاسی اۆلدو. ایکی باجیسی، بیر آناسی قالدی اونون عۆده سینده، باشلادی
آتاسینین صنعتینی ایشلتمکله دولانماغا.

اییرمی یاشیندا بؤیوک کیشی ائله بیر اوغلان اولموشدو، ائله بیر اوغلان اولموشدو کی،
بیر گوره ن بیر ده گوروم دئییردی. بؤیوک کیشینین گۆزه للیگینه چوخ قیزلار حسد آپاریر،
چوخلاری اونو دالداردان حسرت - حسرت سئیر ائله ییر، دویموردو. قیزلار گلینلر،
اونون گۆزه للیگینه، بوی - بوخونونا، قدد - ی - قامتینه حئیران قالدیغی کیمی، به ی لر
پاشالار، آغالار، خانلاردا الینین ایشینه، قولونون قووه تینه، غئیرتینه، جسارتینه حئیران
قالیر دیلار.

دای بؤیو گلیشینین صداسی گۆتور موشدو. هامی اونا حورمت ائله ییردی. ایندی اونون

آدی اولموشدو کانکانوغلو.

بیر دفه کانکانوغلو مورد بهی لیده حسن خانین اوغلانلارینا ایش گوره زامان حسین خانین قیزی مرجان خانیمی کوله فیره نگیده گوروب اونا محبت یئتیردی، کونول باغلادی. آماها یول آختاردی کی، اوره یینی اونا آجسین بیر علاج تاپا بیلمه دی، چوخ اذیبیتدهن سونرا اونا بیر نامه گؤندردی. ائله همین گون ایشی ائله گتیردی کی، ایروان سرداری حوسئینعلی خاننان ائلچی گلدی. حسن خانین اوغلانلاری قیزین راضیلیغینی وئردیلر. مرجان خانیم نیشانلاندی حوسئینعلی خانا.

کانکانوغلو ایشی بئله گوره نده دای جاواب گؤزله مه ییب، ایشی ده یاریمچیق قویدو، ائوده قایتیدی. ها چالیشدی کی، اونو یادیننان چیخاردا، آما اولمادی. مرجان خانیمین محبتی اوره یینده یووا سالدی، گوندن - گونه شیددت ائله دی. نئجه دئیهرلر درد اونو اریتمه یه باشلادی.

آرادان بیر ایل کئچمیشدی، آما ائله بیل کانکانوغلو مرجان خانیمی هرگون یئی دن گوروردو. هئچ اونو یادیننان چیخاردا بیلیمیردی. بیر گون او، ائوده یئنه فیکیرلی - اوتورموشدو، بیر آدام گیردی ایچهری، اونا بیر نامه وئردی، اؤزوده تئز قایدیب چیخدی. کانکانوغلو نامه نی آچیب گوردو یازیلیب:

بیر باخیشدا ایختیاریم،
الیریمن آلان، سنسن.
آپاریب صبر - ی - قراریم،
منی درده سالان، سنسن.

منی سالان غم بحرینه،
وئره ن محبت قهرینه،

ایسته بیر سن اودا منده، دای سنین بو عینادین نه دی؟

مرجان خانیم دئدی:

- یوخ، حوسئینعلی خان، هله گؤزله مه لی اولاجاقسان. زورونو - قووه تینی منه گؤسترمه.

آللهین یازیسینی نه بیلیمک اولار. بلکه هئچ سنه قیسمت دئییلیم.

حوسئینعلی خان دئدی:

- آی قیز، سن نه دانیشیرسان؟ بودو بیر ایلدی نیشانلی ییق. به یه م سن دؤرد - دؤرد

قارداشی هایانا قویورسان کی، بو سؤزو آغزینا آلیرسان. ائله اولان یئرده یا گره ک یئر

اوزونده حسن خانین اوغلانلاری قالا، یادا ولی خانین. گل سن ایشی هئچ او یئر

چاتدیرما.

آخی قارداشلارین سانا یاخشی دئمه ز، بیرده سن یاددان چیخارتماکی، اونلار سنی

زورنان دا وئره، من ده زورنان آپارا بیلهره م. آما بیز ایسته میریک کی، ائله اولار. گل سن

هئچ عیناد ائله مه. راضیلیق وئر. قوی سحر دن توپوموزون تداروکونده اولاق.

مرجان خانیم دئدی:

- دئدیم کی، گوجونوزو منه گؤسترمه یین. اونسوز قارداشلاریم منه زور ائله ییبلر. ایندی

سن بیر آز صبر ائله. گؤره ک فلک نه دئییر.

حوسئینعلی خان ال آتیپ مرجان خانیمین آغ بیلکلریندن توتدو. اونان ظارافات

ائله مک ایسته دی، کانکانوغلو تاب ائله مه ییب گیزله ندییی آغاجین دالیندان اؤز - اؤزونه

باشلادی.

ای نازنین، ای ناصافا گل،

گول اوستونه خاری قویما!

عهده، وفایا گلمیشم،

پوزولا ایلقاری، قویما!

نه مرجان خانیم، نه ده حوسئینعلی خان اونون سسینی اثشیتمیردی. چونکی او،

اود ووران كـۇنلوم شـهـرينه،
ئـىـدەن تـالان - تـالان، سـنـسن.

كـاش اولايـدين مـنـىم يـارىم،
عـهـدينه دوز وفـادارىم،
آلب كـۇل ايـخـتـيارىم،
سـۇزو چـىخـان يـالان، سـنـسن.

يـازىق مـرـجان دۇنـدو قولا،
گـوجونن سـاتـدىلار پولا،
مـنـه يـوزگـۇز تـىكەن اولان،
آخـىر يـارىم اولان سـنـسن.

بۇيوگلىشى دەلى كىمى اولدو. اۋزونو آتدى چۇلە، قاچدى اورا، بورا نە فايدا، نامە
گىتىرەنن بىر ايز تاپايلىمەدى. اود دوشدو جانينا، داي دوروب دىنجهلە بىلمەدى، يئنه
ساپ سارى سارالدى، اولدو ھىوا كىمى. يازىق آناسى، بىچارە باجىلارى ھا دولاندىلار،
اونون دۇرد ھندە ورىنە، دردىننن ھالى اولايلىمەدىلر.

كانكانوغلو داي دردە تاب گىتىرە بىلمەيىب اوز قويدو مورا بەيلىيە. آمما ئىچە گون
دولاندىسادا بىر يول تاپايلىمەدى كى، اۋزونو مرجان خانىمىن يانينا وئره، اورە يىنى آچا،
دردىنى دئە. آخىردا بىر دست دىلنچى پالتارى دوزەلدىب اۋزونو تانىماز ائلەدى،
يئتىردى مرجان خانىمىن عىمارتىننن قباغىنا. اونا دەيەن اولمادى. حىطە گىرىب نە گۇردو،
گۇردو حوسئىنعلى خان اوتوروب ائىواندا، مرجان خانىمىن يانىندا، دئىير:

- مرجان خانىم، آخى سن نىيە يولا گلمىرسن؟ بالام، مال دئىيرسن مندە، پول دئىيرسن
مندە، شۇن - شۇھرت دئىيرسن مندە، ياپ - ياراشىق ايستەيىرسن مندە، زور، قوۋەت

عهده، وفا یا گـلـمـیـشـم،

پـوزولا ایـلقاری، قـویما!

نه مرجان خانیم، نه ده حوسئینعلی خان اونون سسینی ائشیتمیردی. چونکی او، اوجادان اوخوموردو، قوشمانی اوره یینده دئییردی. یازیق مرجان آسلان آغزیندا قالان قوزو کیمی چیرپینیب، بیلکلرینی اونون اللریندن چیخارتماق ایسته ییردی. حوسئینعلی خان دا بوراخمیردی کی، بوراخمیردی. کانکانوغلو دئییردی:

آلدانـما دؤـولت، وارـیـنـا،

گـئـتـمـه اغـیار باـزارـیـنـا،

تـولـک، تـرـلان شـیـکارـیـنـا،

یـئـریش چـکـهـن ساری، قـویما!

مـجـنـونـام لئـیـلی داغـیـنـدا،

دولانـیرام سـوراغـیـنـدا،

گـؤـز لـریمین قاـباغـیـنـدا

آلا ایـخـتیار، قـویما!

ائله بیل کی، مرجان خانیم کانکانوغلونون اوره ییندن کئچهن قوشمانی ائشیتدی. ائله بیل کی، اونا قوۋهت گلدی. ائله بیل کی تک ایدی. بیردن - بیره آر خالی - کؤمکلی اولدو. بیلکلرینی خانین اللریندن ائله چکدی کی، خان آز قالدی ییخیلا.

بئله دؤننده هر ایکیسینین گؤزو حیطده، آغاجین دیبینده دایانمیش کانکانوغلوبا ساتاشدی. خان کانکانوغلونو دیلنچی بيلمیشدی. آما مرجان خانیم اونو تانیمیشدی. قیز بیر آنلیغا هر شئی اونوتدو. اوزونو آتدی اونون اوستونه. حوسئینعلی خان ایشی بئله گؤره نده خنجری چکیب ایسته دی سانجا کانکانوغلونون سینه سینه. کانکانوغلو ال آتیب اونون بيله ییندهن توتدو، ائله سیخدی کی، خنجر الیندهن دوشدو. حوسئینعلی خان

حَیْطَدَهَن چِیخْدی. یازِیق سئوگیلیر دوروب حسرت - حسرت بیر - بیرینین اوزونه
باخماغا باشلادیلار. آما هئج بیرینین نیطقی اولمادی کی، دینیب دانیشا. گئجدهن - گئج
کانکانوغلو دئدی:

حسرتیننن اریمیشم،
سسیم باتیب کیریمیشم،
آیاغینا یئریمیشم
چکیم آه - و - زاری قویما!

بیردهن حسین خانین اوغلانلاری گیردیلر حیطه. ماحمود خان حمله ائله دی کی،
کانکانوغلانو وورسون.

کانکانوغلو اوز توتوب مرجان خانیم دئدی:

کانکانوغلو چکهر آهی،
سنسن اونون قبیله گاهی،
سانا گتیریب پناهی،
اؤلدوروللر باری قویما!

مرجان خانیم ایره لی یئردی. قارداشینا دئدی:

- نامردلیک ائله مه قارداش! آتام اوجاغینا ناحاق قان سالما، بیر یازیق ساییلین بیریدی،
اوننان ایشینیز اولماسین.

ماحمود خان دئدی:

- گؤروره م، ائله سنین اؤزون ده بیر یازیق ساییلین بیرسن، حوسئینعلی کیمی آدمی
قویوب بیر سایلا دیل وئرمیسن.

مرجان خانیم دئدی:

- منیم اوستومه بؤهتان آتما، ماحمود! گؤروره م، سیزین بو های - کویونوز اوننان اؤته ری
دی کی، من تويا راضیلیق وئره م. آله خاطرینه راضیام، قوی سحر تویو باشلا سینلار.

بو سۆزلر دونیانی خانلارین گۆزوندە نورا، چیراقبانا دۆندەردی. یازیق کانکانوغلو گۆزلریندە ایسه جهننم ظلومتینه.

ماحمود خان دئدی:

- حوسئینعلی خان، اۆزون ائشیدیرسن، گۆرورسن کی، حسن خانین قیزی آخماق دئیل، نه ده ناموسسوز. ایندی حاضیرلیغینی، گۆر، گلینینی آپارا!

یازیق کانکانوغلو کور - پئشمان، بیرده سحر مرجان خانیمی گۆرمک اومودوینان حیطده چيخماق ایسته یه نده مرجان خانیم دئدی:

- دایان، آی یازیق، قوی سنه بیر پارچا چۆره ک وئریم. هله منیم قاپیمدان ساییل بوش قاییتما ییب. بونو دئییب مرجان خانیم پرده نین دالینا گئچدی. چوخ چکمه دی قایدیب کانکانوغلو چانتاسینا بیر پارچا چۆره ک سالدی. کانکانوغلو چیخدی، کنددن بیر آز آرالانیب چۆره یی چیخارتدی، باخدی کی، مرجان خانیم بویونباغینی، بیر قده ر قیزیل، بیر اوزوک، بیر بالاجادا نامه قویوب چۆره یین آراسینا.

نامه نی آجیب گۆردوکی، قیز یازیب:

«بۆیو گلیشی، ایندی ایشی ایشدن کئچیرمیسن، اگر عهدینه دوز سنسه ایراواندا سنین یولونو گۆزله بیرهم. من یا سننیم، یادا قارا تورپاغین».

بویاندان حوسئینعلی خان قاییتدی ایراوانا، توی حاضیرلیغینی گۆردورمه یه، بسیرده سحر قارا خبر یاییلدی کی، کوراوغلو خویدان قایدیرمیش. یولدا حوسئینعلی خاننان قاباقلا شیرلار. داعوا ائله ییبلر، کوراوغلو حوسئینعلی خانن اۆلدوروب.

گونلر کئچدی، هفته لر اؤتدو، آیلار دولاندى، ماحمود خانین بخت اولدوزو دوغدو.

خوتکار اونو چاغیریب با یازیدین پاشالیغینی تاپشیردی اونا، باجیسی مرجان

خانیمی دانیشانلادی قارداشی اوغلو و ولیعهدی اولان امیرخانا.

آما ماحمود پاشانی ناراحات ائله یه ن بیر ایش وارییدی. مرجان خانیم یئنه ایکی

آیاغینی بیر باشماغا قویموشدوکی، دای من هئچ کیمه گئتمک ایسته میرهم. ماحمود

پاشادا چوخ ياخشى بيليردى كى، اونون ايشينه سدا اولان كانكانوغلودو. اودوكى، بير بهانه آختاريردى بلكه اونو بير يانليق ائله ييب قيزين گوزونو اوندان كسه.

گون گليب اوگون اولدوكى، ماحمود پاشا ائيو اى توتوب سالدی زيندانا. سحرى گون بايازيدن بير دسته جاوانى ييغيليب سوز بير ائله ديلركى، زيندانى داغيديب ائيو اى خيلاص ائله سينلر.

كانكانوغلودا بونلارين ايچينده يدى. نئجه دئيه لر، بو دسته نى او دوزه لتميشدى، تدبير اونون تدبيريدى. او چونجو گون اونلار ائله سوزله شديلر، ائله وعده لشديلركى، گئجه نى آرايا ساليب زيندانى داغيتسينلار، هر كس اوز ايشينى بيله ندن سونرا اوز ائوينه گئديب گوزله مه يه باشلادى.

كانكانوغلودا تزه جه ائوه گلميشدى. بيرده وفالى سليم ايچهرى گيردى. ائوده هئچ كيم اولما ديغينى گوروب دئدى:

- بؤيو گليشى، مرجان خانيم دئدى كى، ماحمود پاشانين باشى برک قاريشقدى. بير اوزونو يئيرسين منه.

كانكانوغلو سليم ن پالتارينى ده ييشيب اوزونو يئيردى مرجان خانيمين يانينا. مرجان خانيم اونو اوز زيرزميسينه آپاريب دئدى:

- بؤيو گليشى، عزيزيم، دئ گوروم منه اولان محبتينده ن هئچ بير نيشانه وار، يا يوخ؟ كانكانوغلو دئدى:

- عزيزيم، منيم سنه اولان محببتمى دئيرسنسه گونده اون قات آرتير. آما نه ائله مك كى، من لوت بير كانكانوغلويام، پولوم، شان - شوهرتيم يوخدو. قارداشين داكى، سنى ساتير پولا، شوهره ته، گورورهم، هئچ آلله دا كاسيبن طرفينده دئييل. او زامان كى، وعده لشديك قاچاق، او ساعات اميرخان ياننان عاريض اولدو، چاتان كيمى قارداشين سنى نيشانلادى اونا. داي بوندان بئله بيز نه ائليه بيله ريک؟ هاراي پناه آپارا بيله ريک كى، خوتكارين حوكمو اوراي ايشله مه سين. بيزى توتدورماسين، محببتميزى داشا وورماسين؟

دای سن گل منی یاددان چیخارت، گئت امیرخانا، خوشبخت اول، یاشا.
مرجان خانیم دئدی:

- سن چوخ دوغرو دانیشیرسان، بؤیو گلیشی. ایندی ایش چوخ پیس یثره ایلیشیب.
خوتکار قاباغاکچیپ. آما من ائله بیر یئر بیلیرم کی، اورایا خوتکارین حوکمو ایشله میر.
اگر اورایا قاچساق کامیمیزا چاتیب خوشبخت اولاریق. قاچماغادا بیر یاخشی فرصت
وار. گره ک بو گئجه قاچاق.
کانکانو غلو دئدی:

- مرجان، دئی گوروم عثمانلی تورپاغیندا او نئجه یتردی کی، خوتکارین حوکمو اورایا
ایشله مه سین؟ یئر اوزونده او نئجه سیغینا جاقدی کی، منیمکیمیلر اوردا خوشبخت
اولسونلار. مورادینا چاتسین، بخته ور یاشاسین؟
مرجان خانیم دئدی:

- دای اورالارینی خبر آما، چوخ اوزاقلار گئدیپ اوزونو یورما. او یئر چوخ دا اوزاق
دئیل. ایندی دور گئت، اعتبار ائله دیین دوستونان، یولداشینان دا بیرینی تاپ، شهر
قاریشاندا اول بوردا. گره ک بو گئجه گئده ک. اولماسا بیرده منی او دونیادا گوره جکسن.
کانکانو غلونون بوغازی قورودو. دینمه یه ایقتیداری اولمادی. آخی بو گئجه، او هئچ یانا
گئده بیلمه زدی.

مرجان خانیم ایشی بئله گوره نده دئدی:

- اگر بئله قورخاقلیق ائله سن. ایندیدن مندن ال چک. بو نه صیفتدی سن دوشدون.
به یه م سن یئرلرین آلتیندا گزه ن بؤیو گلیشی دئییلسن؟
کانکانو غلو دئدی:

- من قورخمورام مرجان! آما گل، سن ایذین وئر بو ایشی بو گئجه لیگینه دایان دیراق.
سحر نئجه دئسه ن ائله ده ائله ریک. قوی بو گئجه یاخشی حاضیرلاشیم کی، سحر گئدیپ
بیر یانا چیخاق.

ائله بیل مرجان خانیم اوخ دهیدی. او، هئچ بئله جاواب گؤزله میردی. اودوکی، دئدی:
- بویو گلشی، بونه جور اُتسیزلیکدی ائله ییرسن؟ بیل و آگاه اول، سحر منی آپارماق
ایسته ییرلر. اگر بو گئجه مقصدیمه چاتا بیلمه سم زهر ایچه جه یم.

کانکانوغلو دیسکیندی، دئدی:

- یاخش، عزیزیم ایندی کی، بئله دی هئچ اولماسا گئجه یاریا کیمی منه مؤهلت وئر.
مرجان خانیم باخیب گوردوکی، بوخ اونو بولا گتیره بیلیمیر. دئدی:

کانکانوغلو، اگر منی سئویرسن،
بو گئجه قاچماغا گله سن گره ک.
فرهاد کیمی کولونگونو گؤتوروب،
بیستون داغینی دله سن گره ک.

کانکانوغلو دئدی:

ایلتیماس ائیلهره م، آی آلا گؤزلوم.
قوی قالسین وعده میز سحره، مرجان!
نه ایش اولسا اوز یولونا قویارام،
چکه ره م هر ایشی تهره، مرجان!

مرجان خانیم دئدی:

قبول ائت جانانین ایلتماسینی،
چتیندی توتاسان مردین یاسینی،
یا سیله سن بو کونلومون یاسینی،
یا منیم یولومدا اوله سن گره ک.

کانکانوغلو دئدی:

ترلان کیمی قیی وورارام، اوچارام،
دمیرده ن سدد اولسا چئینه ر، آچارام،

یا اۆللم، یا سنی آلام قاچارام،
قوش کیمی قونارام یهره، مرجان!

مرجان خانیم دئدی:

من مرجانم یاخشی - یامان سئچه ره،
محبت یولوندا باشدان کئچه ره،
سحره قالارسا زهر ایچه ره،
دئییرم بو باشدان بیله سن گرک.

کانکانوغلو دئدی:

یازیق کانکانوغلو آه و - زاردادی،
بیر یاندان جانانی اینتیظار دادی،
بیر یاندان بیر ایگید عؤمرو داردادی،
اۆلدوره لر، قالسا سحره، مرجان!

مرجان خانیم دئدی:

- آچیق دانیش گؤروم نه دئییرسن؟ سن بوگنجه کیمی داردان قورتارماق ایسته بیرسن؟
کانکانوغلو قالمیشدی اودونان سویون آراسیندا، ایشی چوخ پیس یتره ایلیشمیشدی.
بیلیمردی نه ائله سین. سیرری آچسینمی، آچماسینمی؟ آخی نئجه اولسا مرجان خانیم
ماحمود پاشانین باجیسیدی. بیردن سیرر آچیلار، ایش پوزولار، یولداشلارین ایچینده
اولار بدنام، یوخ، دردینی دئمه سه بس قیزدان نئجه ایذین آلابلر. یوخ - یوخ علاجی
کسیلیدی. دئدی:

- مرجان خانیم، اوزون بیلیرسن کی، ماحمود پاشا اثبوازی توتوب سالیب زیندانا.
اؤزوده نامردلینن توتوب، مردلینن اولسا یئنه درد یاری اولاردی. ایندی بیز بیر دسته آدام
سؤز بیر ائله میشیک کی، بوگنجه زیندانی داغداق، اثبوازی خیلاص ائله یه ک. ایندی اگر

سن منی، من سنی سئودیگیمین یوزده بیرجه سی قدهر سئویرسنسه گئجه یارییا قدهر گؤزله، گئجه یاری اولوم سنین قوللوغوندا، قاچاق دوز سن دئدیگین یثره؛ اؤزونده کی، دئییرسن چوخ اوزاق دئییل.

کانکانوغلو ائله بونو دئدیگینی گؤردو. مرجان خانیم ساریلدی اونون بوینونا، دئدی: عزیزیم، ائله من ده سنی اونا گؤره چاغیرمیشام. گرکه بو گئجه ائیوازی آزاد ائلییه ک. اونان برابر چنلی بئله، کوراوغلویا پناه آپاراق. منیم دئدیگیم یئر ائله اورادی. آمما ایش بوردادی کی، منیم تدبیریم اؤزگه دی. سیزین تدبیرینیز چتین باش توتار، هم اؤزونوزو اؤلدوره رسینیز، هم ده ائیوازی. اؤزونوز بیلیرسینیزکی، زیندانین قاپی - باجاسی، داش - دیواری چوخ مؤحکم دی، کئشیکچیسى چوخدو. بیر بالاجا سس اولدو او ساعات پاشانین قوشونو آلا ر اوستونوزو. آمما بودو منیم زیرزمیمده ن زیندانا اوچجه آددیمدی. سن بوتون یولداشلارینا خبر ائله. بو گئجه دایانسینلار، اعتبار ائله دیگنین بیرینن زیرزمیدن زیندانا لاغیم آتاق. ائیوازی خیلاص ائلییه ک قاچاق. اگر، شاید بو ایش باش توتما دی، اوندا سیز دورورسونوز، زیندان دورور. او کی، دئییرم سحر منی آپاریرلار، اونو اؤزوم ائله - بئله دئییردیم کی، بو گئجه ایشدن بویون قاچیرمایاسان. کانکانوغلو باخیب گؤردو دوغرودان دا بیر اونلارین تدبیرینن چوخ آسان، چوخ دا قورخوسوزدو. راضی اولدو، دای واخت ایتیرمه ییب اؤزونو وئردی یولداشلارینن یانینا، مسئله نی دانیشدی. هامی تدبیری به یه ندی.

کانکانوغلو آخشامی آرایا سالیب دوستو کانکامیرزه لی نی ده گؤتوردو. اؤزونو یئتیردی زیرزمیه.

مرجان خانیم هر شئی حاضیر ائله میشدی. دی گیریشدیلر ایشه. ایش چوخ یاخشی گئدیردی، ائله زیندانا آز قالمیشدیلر قالاق چیخدی سال داشا. چوخ اللشدیلر، سحره آز قالمیش، باخدیلار زینداندان سس گلیر:

دهلى كۆنول، جوولان ائله، هاوالان.
چنلى بئلدهن هاراي گلدی يئتیشدی.
قدیر بیلەن قوچ ایگیدلر آتلاندى،
چنلى بئلدهن هاراي گلدی يئتیشدی.

قانسيز اولماز کوراو غلونون مئیدانی،
دوشمنین یوز اولسا قورتارماز جانی،
سوکوله ر پاشانین بندى، زیندانی،
چنلى بئلدهن هاراي گلدی يئتیشدی.

ياغیلارا اولوم یازان گلیبدی،
دوشمنلره قیر قازان گلیبدی.
توپداغیدان، هالای پوزان گلیبدی،
چنلى بئلدن هاراي گلدی يئتیشدی.

کورد اوغلو اولوبدو ائیوازا قارداش
دهلى حسن کسه ر دیغیرلار باش،
دمیرچی اوغلو قویماز داش اوستونه داش،
چنلى بئلدن هاراي گلدی يئتیشدی.

سوژ تزه تامام اولموشدو کانکاو غلو ائیوازین یانیندا حاضیر اولدو. احوالاتی یاخشیجا
اونا آتلادیب دئدی:

- ایندی مرجان خانیم بیزی گۆزله بیر، ایذین وئر، ال، آباغینی آچیم، چیخاق قاچاق.
ائیواز بوتون احوالاتدان حالی اولاندان سونرا دئدی:

- چوخ ساغ اولون، یامان زحمت چکمیسینیز. آما مسئله بورادادی کی، هر سحر تئزدن گلیب منی یوخلایرلار. ایندی ده بودو سحر آچیلیر. هئچ بیر یانا قاچیب چیخماق اولماز. بیز یولا گنده ریک او مرجان خانیم کی، وار، اونو خاطایا سالاریق. قاییدین، صاباح آخشامی گؤزله بین، اگر ساغ فالساق صاباح قاچاریق. باجارسانیز چنلی بئله بیر آدم قاچیرین، اؤزونوزده گؤزده - قولاقدا اولون، منیم وعدهم کئچیر، بلکه چنلی بئلدهن گلن اولدو، احوالاتی اونا دانیشین.

کانکانوغلو دئدی:

- یاخشی ائیواز، توتاق کی، گلن اولدو، بیز نه دن بیلک کی، او سیزین آدامدان دی؟

ائیواز دئدی:

- یاراقلی - یاساقلی آدام گورسه نیز مرجان خانیمین آدینی وئرن کی، سنی چاغیریر. بیزیم اوشاقلار عاریفدیلر. اولسا اوننان گلر، اولماسا چیخار گندهر.

کانکانوغلو دئدی:

- بس سنی یوخلایاندا لاغیمی گورمه زلر کی؟

ائیواز دئدی:

- اوننان قورخمایین، اوزانارام اوستونده بیلینمه ز، ائله گلیب قاپیدان باخیب گئدیرلر. کانکانوغلو قاییدی احوالاتی مرجان خانیم دانیشدی، باخدیلار گؤزله مکدن ساوایی اؤزگه علاج یوخدو. مصلحتله شیب میرز علی نی خبره قاچیردیلار. کانکانوغلودا قالدی شهرده کی، بلکه چنلی بئلدن گلن اولدو.

گون اورتادان آز کئچمیشدی، سلیم قانترین ایچینده کانکانوغلانو تاپیب دئدی:

- مرجان خانیم دئییر اؤزونو منه یئتیرسین.

اونلار اؤزلرینی یئتیردیلر ائوه، پالتارلاری ده ییشیدیلر. کانکانوغلو اؤزونو یئتیردی

مرجان خانیم.

مرجان خانیم دئدی:

- ائله حاضیر اول کی، قارائلیق قووشان کیمی قاچاق. ایش یامان حالدادی. بو ساعات اؤیره نیشم کی، ماحمود بیر تدبیر تۆکوب، بئله مصلحته گلیب کی، بو گئجه ائیوازی آسینلار. ایش تاپشیریلیب او جلاّد مئهدیه. هله آداملار چیخانندان سونرا پاشاینان ایکسی تک قالیب. نه بیلیم بلکه ائله ایندی آساجاقلار. آمما اینانمیرام کی، گوندوز آسالار. پاشا جاماعاتدان برک قورخور.

کانکانوغلو دئدی:

- ایندی قاچساق نئجه اولار؟

مرجان خانیم دئدی:

- یوخ، ایندی قاچماق اولماز، آمما سن ایندی دن گۆر، بیر تهر گۆر بیر تهر ائله آتلاری شهردن چیخارت کی، آخشامدان شهردن آتلی چیخماق چتین اولاجاق.

کانکانوغلو دایانماییب آتلاری آیری - آیری یولونان بیر - بیر یاخیندا اولان دوستونون ائوینه آپارماغا باشلادی.

قوچو مئهدی پاشانین یانیندان سونرا ال آلتیندان اؤیره نندی کی، کانکانوغلو بیر آت مینیب کنده گئدیپ، پادا قایدیب بیرینی ده مینیب گئدیپ، یولدا پوستوچو قویدو.

گون باتار - باتماز کانکانوغلو قایدیردی. شهرین کناریندا توتدولار. باشینا پالاز سالیب ال - آیاغینی مؤحکم ساریدیلار، بیرده او زامان گۆزونو آچدی کی، زینداندان ائیوازی یانیندادی.

ائله ایسته ییردی کی، دیلله نسین ائیواز دئدی:

- کانکانوغلو، سیز منیم اوجباتیمنان اؤزونوزو نه بلالارا سالدینیز. یازیق مرجان خانیم

نئجه اولدو؟

سؤیله گۆروم نئجه اولدوکی، ایشی بیلدیلر؟

کانکانوغلو دئدی:

- ائیواز، هله سن دئی گۆروم سحرده - زاددا لاغیمی گۆره ن اولماییمی؟

ائیواز دئدی:

- خئیر، ائله سحر صوبه‌دن بیرجه دفه قاپینی آچیب باخدیقلاری دی، اوندا سونرا نه بورایا گلن اولوب، نه ده لاغیمی گۆره‌ن؟

کانکانوغلو بیر قده آرخابینلاییب دئدی:

- اوندا سن هئچ قلبینی سیخما، لاپ آرخابین اول کی، ایشین اوستو آچیلمايیب. او کی، اولومه گئتمک دئییرسن، سنین اوجوباتیننان، اؤز اوجوباتیمیزداندی. اینجاواردان اونون ال - آیاغینا قاندال وورما میشدیلا، ائله‌جه باغلامیشدیلا. سوروندو ائیوازين یانینا، خجالت چکه - چکه دئدی:

- ائیواز، دای زحمت ده اولسا گۆر بلکه منیم اللریمی دیشلرینن آچاسان.

ائیواز دیشلرینن بایاق ایپلری دوغرادى، کانکانوغلو الی آچیلان کیمی آیاقلارینی دا آچیب بایاقتی لاغیمنان اؤزونو وئردی مرجان خانیمین یانینا. قاپینی آچیب ایچهری گیرهنده مرجان خانیمی حئیرت گۆتوردو، دلی توتار - توتماز دئدی:

- آی ظالم بونه ائحتیاطسیزلیقدی ائله ییرسن؟ باری قوی بیر آز قارانیلق قوشسون. هله

گون داغین دالینا چکیلمه ییب. بس دئمیرسنمی سنی گۆره‌ن اولار؟

کانکانوغلو باخدی آرخابینلیدى، دای اؤزونو او یئره قویمايیب دئدی:

- خانیم بس اؤزون دئمه‌دینمی کی، تئز قاجاق؟

مرجان خانیم دئدی:

- من بئله تئز دئمه‌دیم، هله واختا چوخ وار. هئچ تئسمه، قوی لاپ قارانیلق قوشسون.

اینجاواردان هاوا بولودلودو، گئجه قارانیلق اولاجاق.

کانکانوغلو دئدی:

- اوندا من بیرده شهری دولانیم، بلکه چنلی بئلدن گلن اولدو. کانکانوغلو بو بهانه‌ینن

چیخیب او بیرى آتی دا آپارماق ایسته‌ییدی. قیز ها یالواردی کی: اولماز، کانکانوغلو

باغین سوگیلیفیندن اؤزونو آندی چۆله.

ائله شهر داروازسینا چاتار - چاتماز بیرده باخدی بودو یاراقلی - یاساقلی بیر آتلی گلیر.
 ائله بیل دئودی. فیکیرلشدی کی، یقین چنلی بئلدن گلیر. یاخینلاشیب دئدی:
 - آغا، مرجان خانیم سیزی گؤزله بیر، دئییر یانینما تشریف بویورسونلار.
 اونون آغزیندان سؤز قورتارمامیش آتلی دئدی:

- دوش قاباغیما، اگر سؤزون یالان اولسا باشین اؤزونون - دئیل.

کانکانوغلو باخدی بودو بیر ده گلیر. بو آدامین دا بئله دیری - دیری دانیشماغینی
 گؤره نده لاپ یقین ائله دی کی، بونلار چنلی بئلیددی. سئوینمیش دوشدوقاباغا، اؤزلرینی
 یئتیردیلر عیمارته، آتدان دوشوب گیردیلر ایچه ری. او زامان قاپینی آچدیلار کی، مرجان
 خانیم گئیینیپ - کئچینیپ بالاجا خنجرینی بئلینه باغلاییر.

مرجان خانیمین یونو او طرفده یدی. قاپنینن آچیلدیغینی ائشیدنده ائله حئساب
 ائله دی کی، کانکانوغلودی، دئدی:

- گل، ای منیم سرداریم، ای منیم باخت اولدوزوم، گل، من سنین قوللوغوندا حاضیرام.
 آدام دئدی:

- من ده سنین قوللوغوندا قول اولوب حاضیر دورموشام ای منیم روحوم، ای منیم
 ملکیم، آخی بیر او گول روخسارینی بری دؤنده رگوروم سنه نه اولوب کی، بئله رحمه
 گلیسن؟

مرجان خانیم گئری دؤنده کیمی گؤرسه یاخشیدی، قاپنینن آغزیندا کی کیم اولسا
 یاخشیدی؟

خوتکارین قارداشی اوغلو امیر خان. کانکانوغلو امیر خانی کوراوغلونون آداملاریندان
 اولدوغونو دوشونموش ایمیش. ایندی سن اؤزون یازیق مرجان خانیمین حالینی فیکیر
 ائله. به یه دنیا اونون گؤزلینه جهننم کسيلمه زدیمی؟ به یه فیشقیرمازدیمی؟ یوخ، او،
 بیزیم فیکیرلشدیگیمیز کیمی اؤزونو ایتیرمه دی، سسینه یومشاقلیق وئریب دئدی:
 - آما یامانجا سهو ایش گورورسونوز، عزیزیم! آجیغینا گلمه سین بولاپ قانمازلیقدی.

به يه م سن بيلميرسن كي، قادين خايلاغينين يانينا ايدين آلماميش گيرمه زلر؟
اميرخان اوزونو ايتيردي، تزهجه يولا گلميش مرجان خانيمين غضبلنمه سيندن
قورخويا دوشدو، اللريني دوشونه قويوب يازيق، يازيق دئدي:

- مرجان خانيم، باغيشلا، سهو ائله ميشم. آخى نئيله ييم؟ يولدا قويدوغون قوللوقچو
اوغلان دئدي كي، مرجان خانيم دئيير يانينا تشریف بويورسون، من ده گلدیم. اينتاهاسی
من بير آز قانمازليق ائله ييب سئويندییمن سندن ايدين آلماميش قاپینی آچديم.

آخى نئجه ده سئوينمه ييم؟ بودو نئچه موددتدی يولا گلمه يهن، منی آتش - ی -
فراغیندا دؤنه - دؤنه يانديران بير يار بوگون يولومدا آدام قويوب، حسرتیمی چکيب، منی
اينتظارلا گؤزله يير. سينسين منيم او قدملريم كي، بير آز تئز گلمه ميشم، سنی اينتظاردا
قويموشام. منی دولاندير باشينا، باغيشلا. قوی قايدیم گئري، ايدين وئر، سونرا گلیم. واللہ
مرجان خانيم، منی قيناما، اگر منيم يثريمه آیری آدام اولسايدی سئوينديگيندن هئچ اوچ
گون اوزونه گله بيلمه زدی.

مرجان خانيم دئدي:

- عزيزيم، اينجيمز سنسه بير آزجا گؤزله، قوی پالتاریمی گئينيم. - اميرخان تئز گئري
چکيلدی.

مرجان خانيم کانکانوغلانو سسله دی:

- آيه بئويجين بيری بئويج، ايچهری گل گوروم.

کانکانوغلو اوزونو آندی ايچهری. مرجان خانيم دئدي:

- يامان پيس يئرده آخشاملاميشيق. بو اميرخاندی. لنگيمه، چاغير گلسين ايچهری. آما

قورخما، من نه دئسم سن اونو ائله رسن. اوزونو توخ ساخلا.

کانکانوغلو باش اوسته دئييب، اميرخانی ايچهری چاغيردی.

اميرخان داخيل اولدو. باش آیدی. مرجان خانيم يئرگؤستردی، اوتوردو. دای اميرخان

ائله بيليردی كي، دونیای عالم اونوندو، اوجا داغلارين هاميسینی اويارادیب. ائله کی،

راحات اولدو، باشلادی باسیب باغلاماغاکی:

- مرجان خانیم، ایندی من، سن گور، سنن آتاین قانینی کوراولودان نه سایاق آلاجاغام؟ بهیه من اولموشم کی، سنن آتاین قانی یترده قالا؟ منه خوتکارین قارداشی اوغلو امیرخان دئیهرلر. او نجه ائیوازدی کی، منیم نیشانلیمی آپاریردی. البته، سنن بیر تئلینی وئرمهره حورو کیمی مین کنیزه. منیم کیمی بیر آدمی قویدو، بیر گدا اوغلونا گتدی. ایندی قویارام اللرینی قوینوندا. سحر، آله قویسا. گرهک سنن او آلاگوزلرینین قاباغیندا ائیوازا ساغ - ساغ بیر علی - ولی داغی چکه م. سونرادا کسه م باشینی، آپارام خوتکارا.

گنجه کئچیب گئدیردی، آمما مرجان خانیم دا لاپ آرخاین اوتوروب امیر خانا قولاق آسیردی. مرجان خانیم امیرخانین سوزلرینه گولوب دئدی:

- امیر خان، اگر منیم نه نه ده گئدیب گورسه کی، بیر قوردون آياقلارینی ساریب ییخیلار یولون ایچینه، سالار داشی باشینا، سویار ده ریسینی گتیره کی، نه وار، نه وار، من ده اووچویام.

ائیوازی توتان اوغلانلار وار آخی. من عهد ائله میشم کی، اونون باشینی اوزوم کسه م، بلکه اوره ییم بیر آزجا تسکینلیک تاپا. آله قویسا سنی گونده رهرم گئدیب کوراولونون باشینی گتیره رسن، تویموزو ائله ریک.

سوزلر اوخ اولدو امیرخانین بو طرفیندن دهیدی، او بیر طرفیندن چیخدی. آمما اوزونو او یترده قویمایب دئدی:

- خانیم، ایندی ایذین وئر، قوللوغونان موره خص اولوم، پاشانین یانینا گئدیم.

مرجان خانیم گوله - گوله دئدی:

- آی مندن اوترو صبری - قراری کسین یار، بس مندن نه تئز دویدون بئله؟ یوخسا سوزلریم خطرینه دهیدی؟ آی دهلی اوغلان، هنک ائله بیرهم، سحر آله قویسا ائیواز اولاجاق سنن ایختیاریندا. نه ائله بیرسن ائله. آمما بو گنجه منیم قوناغیمسان. یولداشین

بھلول دا گئتسین راحت اولسون.

ائله بیل دونیائی بیغدین وئردین امیرخانا. بھلول دئدی:

- بھلول، عزیزیم، سن گئت راحت اول، سحر چاغیرتدیرارام بیر یئرده گئدھریک پاشانین حوضورونا.

بو یئرده کانکانوغلونون صبری لاپ توکندی. او، گؤزله ییردی کی، امیر خان دوروب گئدھجک، چؤله چیخاندا اودا، بیر حملہ ائله ییب بیر تهر چکه جک. آما مرجان خانیم اونو قوناق ساخلاییردی. بو طرفدن ده کی، دار آغاجی قورولوردو. یازیق درین فیکیره گئتمیشدی. بیردن مرجان خانیم غضبلی - غضبلی دئدی:

- آیه، اویوخما یوخونا ایلان - قورباغا گیره.

کانکانوغلو دیک اونون اوزونه باخدی. مرجان خانیم دئدی:

- آپار بھلولو اؤتور، قوی گئتسین راحت اولسون. اوزاق یول گلیب یورولوب، اؤزونده تنز گل.

بھلول ایشدن شککه دوشموشدو، ائله بوردان جانی قورتارماغا چالیشیردی. قورخوسوندان امیرخانادا هئچ نه دئیہ بیلیمیردی. مرجان خانیمین سؤزونو غنیمت بیلپ دوردو دوشدو کانکانوغلونون قباغینا.

مرجان خانیم اونلارین دالینجا قاپینی اؤرتمک بهانه سیین کانکانوغلونا دئدی:

- اونو راحتلا قاییت باغچا دامنی گؤزله.

اونلار حیطه دوشنده بھلول دئدی:

- قارداش، سن ده قاییت راحت اول، من اؤزوم گئدھجه یم، کانکانوغلو ائله ایسته ییردی دینسین کی، بھلول گؤتورولدو. آما کانکانوغلو آمان وئرمه ییب توتدو. توتماغینان الینی بوغازینا آتماغی دا بیر اولدو. جاننان ائله ییب اوزاتدی بیر آغاجین آلتینا، دوردو باغچادا مرجان خانیمی گؤزله مه یه.

آز کئچدی، چوخ کئچدی، مرجان خانیم چیخدی. کانکانوغلو ایره لی یئردی. مرجان

خانیم دئدی:

- امیر خانى ائله میشم مست، اوزاتمیشام یئره. دئی گوروم سن نه ائله میسن؟
کانکانوغلو دئدی:

- من ده بهلولو مست ائله ییب اوزاتمیشام. ایندی دئی گوروم تدبیرین نه دی؟
مرجان خانیم دئدی:

- اوشاقلاردان بیرینی تاپ گتیر. اونو گوتورون زیرزمینه، مؤحکم ازیشدیرهندن سونرا پالتارینی ده ییشدیرین ائله یین ائیواز. گئجه ائیوازین یئرینه اونو آسارلار. سحره قدهرده بیز بیر طرفه گئدیپ چیخابیله ریک.

- مرجان، بس اونو آساندا قیشقیریب دئمه یه جک کی، من امیرخانام.
مرجان خانیم دئدی:

- اوندان آرخیین اول، لاپ اوزونوده اولدورسه آساجاقلار.

کانکانوغلو مسئله نی یاخشی آنلایاندان سونرا اوزونو ووردو ایچه ری. مرجان خانیم چوخ دئدی کی: باجارا بیلمزسن، عمل ائتمه دی. کانکانوغلو: منه آدام زاد لازیم دئییل، دئدی، گئجه کئچیب گئدیر، اودو او طرفده دار آغاجی قورولور. غرض اوزونو آتدی ایچه ری. امیر خانین آغزینا دسمال باسیب گوتوردو زیندانا. ائیوازی ائله دی امیر، امیری ده ائله دی ائیواز، اوزاتدی یئره.

آمما کانکانوغلو مرجان خانیم دئیهدن بیرجه شئی آرتیق ائله دی. ائله ائله دی کی، اگر اونو آسسالار نه ترپنسن، نه آسانلارا اذیت وئرسین. یوخ اگر آسما سالاردا نه دینسین، نه ده یاتانلاری یوخودان ائله سین.

ائله کی، ائیواز خیلاص اولدو ایسته دیلرکی، چیخسینلار، کانکانوغلو یئریندن ترپنمه دی.

مرجان خانیم دئدی:

- دای دورماق واختی دئییل تئز اولون، گوره ک نئجه ائله بیریک.

کانکانوغلو دئدی:

- سیزه یاخشی یول، من گنده سی دئیلم.

مرجان خانیمی غضب گؤتوردو.

- ظارافات واختی دئییل، تئز اولون.

کانکانوغلو دئدی:

- مرجان خانیم، ایشدن حالی دئییلسن، ائیواز بیلیر.

گرهک من ده بوزینداند اولام کی، سحره قدهر آرخایینلیق اول! یوخسا ایشین اوستو آچیلار، بیزی توتارلار. مرجان خانیم ایسته بیردی دینسین، بیردن کانکانوغلو قوش کیمی اوزونو آتدی چۆله، بهلولودا گتیریب ائله دی کانکانوغلو، اوزاتدی ائیوازین یانینا. اونلار چۆله چیخاندا کانکانوغلو امیرخانین آتینی آچدی. مرجان خانیم دئدی:

- شهردن آتلا چیخماق اولماز، اونو نییه آچیرسان، لازیم دئییل.

کانکانوغلو دئدی:

- او آتالارین بیر میخا دوشوب آخساییر. مرجان خانیم ایسته دی دینه کانکانوغلو آمان وئرمه ییب گؤتوردو اونو قویدو آتین اوستونه، اوزلرینی یئتیردیلر کنده، آتالاری مینیب اوز قویدولار چنلی بئله. تاکی، کندهن چیخدیلار، کانکانوغلو اوز باشینا گله نی مرجان خانیم دانیشتی. دئی گوله - گوله دوشدولر یولا.

ایندی گلین بونلاری قویاق اوز یوللاریندا گۆرهک چنلی بئله کوراوغلو نه ائله دی.

دهلی حسن گیلین ده وعده سی کئچدی. دای کوراوغلونون صبری توکندی، گئجه یاریدان سونرا دوروش گتیره بیلمه ییب های ووردو، ده لیلرین دؤردمین آت بئلینه میندی. تزه جه گون چئشت یئرینه قالخمیشدی. کوراوغلو رومو آلدی موحاصیره. آمما باخدی کی، بیردن - بیر شهر ی بئله موحاصیره آماقدا یامان سهو ائله ییب، اگر اوشاقلار الدو اولسالار پاشا اونلاری قیرار. بو قرارا گلدی کی، ده لیلردن بیر نچه سینی گۆنده رسین. ایشین نه یئرده اولدوغونو اؤیره نسینلر. ائله ده لیلر حاضرلاشدیلار گئده لر، بیردن پاشانین

شهردن کناردا قویدوغو قوشون سئل کیمی آخدی اونلارین اوستونه. بو قفیل هوجومدا کوراوغلو اوز توندو دهلیلره:

دوشمن قفیل هوجوم چکسه،
ایگسید گؤزون سیلسین گرهک.
باشی بدنن گئتمه میش،
آتا مینه بیلین گرهک.

دمیرچی اوغلو کئچسین یانا،
اگر جانى باتسا قانا،
قویماسین قان لاخلالانا،
دوداغیینان سیلسین گرهک.

کوراوغلو سئل تک چاغلا سین،
نامرد قاپسین باغلا سین،
یا بودوکی، قان آغلا سین،
یا دوشمنلر گولسون گرهک.

سؤز تامام اولدو. دهلیلر قیزیل قوش کیمی قالخدیلا رآتلارا، اؤزلرینی ووردولار قوشونا. آما یئنه گؤزله نیلمه دن بیر بؤیوک قوشون دا شهردن هوجوم ائله دی. کوراوغلو باخیب گؤردوکی، آسلان پاشا بو دسته نین قاباغیندادی، اونا اوز توتوب دئدی:

آسلان پاشا، دیله ییم وار،
پاشا، خان ائیوازیم هانی؟
هایقیرام شهرین تالانار،
پاشا، خان ائیوازیم هانی؟

شهرینه گلیب ائیوازیم،
 ترسینه یازیلیب یازیم،
 زیمیستانا دؤنوب یازیم،
 پاشا، خان ائیوازیم هانی؟

گلمیر کورد اوغلونون سسی،
 کئچیب حسنین وعدہ سی،
 تنزه آچان گول دستہ سی،
 پاشا، خان ائیوازیم هانی؟

گؤیدہن ایلدیریم تۆکدوررہم.
 یوردوندا سوغان اکدیررہم.
 داشین تورپاغین چکدیررہم.
 پاشا، خان ائیوازیم هانی؟

دہلیلر ساغی - سولدادی،
 نیگارین گؤزوی سولدادی،
 پیئیمانام دولہا سولدادی،
 پاشا، خان ائیوازیم هانی؟

ائیواز چنلی بیلین گؤز،
 سینہنہ قویارام کؤز،

بودو کور او غلونون سۆزو.

پاشا، خان ائیوازیم هانی؟

آسلان پاشا کور او غلو ده لیلرینی هر طرفدهن مو حاصیره ده گۆروب لوو غا - لوو غا دئدی:
- کور او غلو، آله قویسا بو ساعات سنی گۆنده رهرم او دونیا یا ائیوازی گۆره رسن، هئچ
غم ائله مه. ائله سۆز اونون آغزیندان تزه جه قورتار میشدی، توپدا غیدان غفلتاً اؤزونو
قوشونا ووروب، اونو یهردن گۆتوردو. اؤزونو باشسینز گۆرهن قوشون دوشدو پره - پره نه.
دئ قیری لان قیریلدی، قالان هره قاجیب داغیلدی بیر طرفه. توپدا غیدان پاشانی گتیریب
قویدو کور او غلونون قابا غیندا یتره.

کور او غلو دئدی:

- نامرد، دئ گۆروم او شاقلا ر هانی؟

آسلان پاشا دئدی:

- کور او غلو، هئچ قیشقیرما، سن او او شاقلا ری بیرده او دونیا دا گۆره جکسن. من اونلاری
یاندیر میشام. ائله بیل ده لیلرین اوستونه سو الهندی. کور او غلونون نفسی دارالدی. ال آتدی
قیلینجا کی، اونو دونیا دان کؤچورسون، بیرده با خدی لار بودو ده لی حسن گیل گلیر،
یانلاریندا بیر قیز.

آما ائیواز یو خدو. کور او غلو اوز توتدو ده لی حسنه:

ده لی حسن بیر جاواب وئ:

هانی ائیوازیم گۆرونمور؟

خار آلیبدی گوللریمی،

با هاریم، یازیم گۆرونمور؟

ائیواز یو خدو نئجه گوندو،

سینه مده داغدی، دویوندو،

اوره ییم پارتلاییر ایندی،
هانانی ائیوازیم گورونمور؟

کوراوغلو کیمن سورونا؟
خانلار بلددی زورونا،
دوشمه سین پاشا تورونا،
هانانی ائیوازیم گورونمور؟

ده لی حسن احوالاتی دانیشدی. بیلدیلرکی، ائیواز روما گلمه ییب، هایانا گئدیسه باشقا
یانا گئدیپ. لئیلی خانیم قاصیدی ده گتیردی. قاصید یولدا گوردوکلرینی بیر ده کوراوغلویا
دانیشدی. کوراوغلو بیلدی کی، ائیواز باشقا سمته گئدیپ، اوزوده یقین ائله دی کی،
باشیندا بیر ایش وار، اورهی برک داربخدی. اوز توتدو ده لیلره، دئدی:

بوگون ایتیرمیشم ائیواز بالامی،
یازین، تکه لیدن گوره ن اولوبمو؟
ائیواز سیز نئیلهره م دونیا مالینی،
یازین، تکه لیدن گوره ن اولوبمو؟

آمازدان قیلینجدی، پولاددان یئییه،
چئینه ره م دمیری اوفورره م گئییه،
کیم سوراغین وئره، کیم یئرین دئییه،
یازین، تکه لیدن گوره ن اولوبمو؟

آه چکه ره م، اوف دئییه ره م دیلیمدن،
بیر بولبولم آیریلیمشام گولومدن

بیر ترلانییم اوچوب چنلی بئلیمدن
یازین، تکه لیدن گوره ن اولوبمو؟

دینمیر، سینیق دوشوب سازیم آی هارای!
زیمیستانا دؤنوب یازیم آی هارای!
ایتکین دوشوب خان ائیوازیم آی هارای!
یازین، تکه لیدن گوره ن اولوبمو؟

کور اوغلو یام، داها یئتیشدیم جانا،
قیزارام شیر کیمی گیرهم مئیدانا،
ائله رهم دونیانی وئری - ویرانا،
یازین، تکه لیدن گوره ن اولوبمو؟

سۆز تامام اولدو. کور اوغلو آسلان پاشانی، لئیلی خانیمی و قاصیدی تاپشیردی
توپداغیدانا، بیر نئچه ده لی اونا قوشوب گۆنده ردی چنلی بئله، اؤزونه ده دئدی کی، من
گلینجه ساخلا یین.

اؤزوده ده لیلری ایکی یئره آیردی، بیر دسته نی وئردی ده لی حسنن دمیچیی اوغلونا،
گۆندر دی قارسا، او بیرری دسته نی ده اؤزو گۆتوروب اوز قویدو بایازیدا.
اونلار شهر دن تزه آرالانمیش دیلار، گۆردولر بیر آتلی آغلییا - آغلییا گلیر. کور اوغلو اونو
دایان دیری ب خبر آلدی:

- آیه، دئی گۆروم کیمسن، نه چی سن، هایاننان گلیب هایانا گئدیر سن، نییه آغلا بیر سان؟
یولچو اۆلجه ایسته دی اؤتوب گئده، سونرا بیر دسته یه باخدیی، بیر کور اوغلو یا باخدیی،
دئدی:

بیر هله سیز دئیین گۆروم کیمسینیز، بئله سفرینیز هایانادی؟

کوراوغلو دئدی:

- بیز او تایدان، چنلی بئل طرفینده نیک.

کیشی دئدی:

- کوراوغلانو بلکه تانییاسینیز؟

کوراوغلو باخدی بو سؤزلو آداما اوخشاییر، اؤزونو نشان وئردی.

یولچو کوراوغلانو تانیاندا دای دا برک آغلادی، دئدی:

- کوراوغلو، باپازید پاشاسی ماحمود پاشا ائیوازی توتوب من اوردان دونن چیخمیشام.

دئیردیلر خوتکاردان خبر گلن کیمی آساجاقلار، اؤزونو یئتیر آماندی.

کوراوغلو ائله بیر دهلی نعره چکدی کی، یوز آغاجلیقدا دهلی حسنن دمیرچی اوغلو

اٹشیدیب گئری قایتیدیلار.

کوراوغلو دهلیله دئدی:

- من گئتدیم، اؤزونوزو یئتیرین.

کوراوغلو قیر آتین جیلووونو بوشلادی. ائله بیل آت ایشی دویموشدو، ائله کی،

جیلووو بوش گوردو، بئل کیمی اوچماغا باشلادی.

ایندی کوراوغلو گلیمکده اولسون، گۆره ک قوچو مئهدی نه ائله دی. یازین بولدولو،

قارانلیق گئجه سیدی.

قوچو مئهدی برک تله سیردی. ائله گئجه یاری اولار - اولماز اونلارین ایکیسینی ده

چیخاردیب آسدیلار.

خوروزلار اوباشدانی تزهجه بانلاشیردی. ماحمود پاشایا خبر وئردیلرکی، خوتکاردان

آدام گلیب.

پاشا امر ائله دی قاصیدی گتیردیلر ایچهری. قاصید خوتکارین نامه سینی وئردی. پاشا

نامه نی آچیب گوردو خوتکار یازیب کی، «ماحمود پاشا، دای دایانما ائیوازین باشینی تئز

کس گۆندهر».

پاشا او ساعات امر ائله دی، قاصید یول گلیب یورولوب، اونو آپاریب راحت ائله سینلر. اوزوده خلوه تاپشیردی کی، مست ائله ییب ییخسینلار یئره، پاشا نئجه تاپشیرمیشدی قاصیدی ائله جه ده راحت ائله دیلر. اونسوزدا گئجه - گوندوز یول گلمیش، یورولموش آدم، یاتاغا ائله ییخیلیدی. ائله بیل یوز ایلین اولوسودور. سونرا پاشا تنز آدم گونده ریب قوچو مئهدی نی گتیرتدی.

قوچو مئهدی قاپیدان گیرن کیمی پاشا خبر آلدی:

- دئ گوروم، نه ائله میسن؟

قوچو مئهدی الینی ووردو، برکدهن بیر شاققا چکدی دئدی:

- آی جانی ساغ اولموش، آخی نه وار، نه ائلییم؟ ساغلیغینا ایکیسینی ده آسمیشام یئلله نیر. به، به، به، ائیواز ها ائیواز، من ده ائله حئساب ائله بیرم بو بیر ایگیتدی نه دی؟ سنین جانین اوچون پاشا، هئچ بیر تیوقجا اورهی یوخوموش. آخرین منیم زهمیمه، یامان زهمیم واریمیش. ائله کی، زیندانی آچدیم، ایکسی ده زهمیمن ائله بیرجه دفه وای ده ده ائله ییب ییخیلیدی. حایفکی، ائیواز هئچ آسیلانا جان اوزونه گلمه دی کی، گوره آنالار نئجه اوغلانلار دوغوب. بیر سو ایچیم ساعاتدا ایکسی نی ده گتیریب طنابلادیم.

ماحمود پاشا دئدی:

- بو ایشینه آفرین. ایندی خوتکاردان آدم گلیب خبر گتیریب کی، ائیوازین باشینی کسین گونده رین. من یاخشی ترپندیم قاصیدی مست ائله دیب اوزاتدیردیم یئره. تله سدیگین هئچ خبر آلا بیلمه دیم کی، بیزیم بهلول نئجه اولدو؟ ایندی سن بئله ائله! نه قدهر کی، جاماعات ایشدهن بی خبردی تنز ائیوازی ائندیر. کس باشینی، بیر خونچا بزه، گونده ره ک خوتکارا. آلهها شوکورکی، قاصید وعده سینده گلدی. یوخسا خوتکارین یانیندا لاپ حورمتدن دوشردیک، دئیهردی بیر آدمی اوچجه گون ده ساخلایا بیلمه ییب، منسیر آسیلار. دی دورما.

قوچ مئهدی خبر آلدی کی:

- بس کانکانوغلونو نه ائله ییم؟

پاشا دئدی:

- ایندی اونو تک دار آغاچیندا قویماق اولماز. اونودا ائندیر. اولوسونو برک قیلیجلا، باش گوزونو از، سحرده خبر یای کی، زیندانا باسقین ائله ییمیش کئشیکچیلر اولدوروب. بیرده ائیوازین باشینی کسه ندن سونرا بدنینی آس شهرین آلا قاپیسیندان.

قوچو مئهدی گندیپ پاشا نئجه تاپشیرمیشدیس ائله ده ائله دی.

بلی، گون اورتا قیر آت اووزونو یئتیردی بایازیدا. کوراوغلو بیرده او زامان باشینی قالدیردی کی، ائیواز اولوب باشسیز بدن، آسلیب شهرین آلا قاپیسیندان. دنیا کوراوغلونون باشینا دولانندی، گوزلری قارالدی، آتدان آشیریلیب باشسیز بدنی قوجاقلادی. محمود پاشا بویوک حاضیرلیقنان پوستودا دورموشدو. اووزونو یئتیردی. قیر آت آیاقلارینی یثره دویوب ائله کیشنه دی، داغلار دیله گلدی. کوراوغلو او زامان دؤندوکی، آت آدام کیمی دویوش ائله ییر. کوراوغلو اووزونو یئتیردی، قیزیل قوش کیمی قوندو آتین بئلینه. آما قوشون اونو یامان حالقالامیشدی. ائله بیل اتدهن یتمیش یئددی قات قالا چکیلیمیشدی. او، ساغا ووردو، یول آچا بیلیمه دی، سولا ووردو، یول آچا بیلیمه دی. ایشی چوخ چتینه دوشموشدو. بیردن ده لی حسنین نعره سی ائشیدیلدی. ده لیلر اوژلرینی ووردولاری دریای - لشکره، بیر قیرغین اولدو، بیر قیرغین اولدو، هله ایندییه قده روزیگارین گوزو بئله قیرغین، بئله قان گورمه میشدی. دئ قوشونون قیریلانی قیریلدی. قالانی آمان دیله دی، تسلیم اولدو، کوراوغلو های ووردوکی، پاشانی تاپیب گتیرین. آما نه قدهر آختاردیلار، پاشانی تاپا بیلیمه دیلر.

شهر اهلی عرض ائله دی کی، پاشا چوخدان اکیلیب.

بویاندان شهرین کوراوغلونو ایسته یینی تۆکولوب بیر قارا کجاوه دوزه لتدیلر، جنازه نی قویدولار کجاویه، سالدیلار یولا. ائله بیل ده لیلرین اوستونه سو سپله نمیشدی. هامیسینین باشی سینه سینده، کجاوه نی ده گؤتوروب اوز توتدولار چنلی بئله طرف.

کوراوغلو باخیب گوردوکی، دای پاشا الدن چیخیب، کور - پشمان آتینی مینیب دوشدو یولا.

دهلی حسنن دمیرچی اوغلودا اونون یانیندا قالمیشدی، اونلاردا اتلارینی میندی، اوچوده دینمهز - سؤیله مهز آستا - آستا باشلادیلار اتلارینی سورمه یه. ایندی بونلاری قویاق اوز دردلرینن چنلی بئله طرف گئتمکده، سیزه بیر آز دا تکه تورکمندن، ائیوازین آتا - آناسیندان دانیشاق.

ائیوازین آناسی زرقلم چوخدان بریدی کی، اوغلونون اوزونو گورموردو. هئچ ائیوازین توپونا دا گنده بیلمه میشدی. آما تویدان سونرا هم قصاب علی دن، هم کوراوغلودان، هم ده ائیوازدان برک اینجیمیشدی. دوغرو دو، اونون توپا گئتمه مه یینه هئچ کیم گوناهاکار دؤیولدو، اوزو ناخوش اولوب گنده بیلمه میشدی، آما ایش بوردادی کی، قصاب علی توپا گئنده اونا سوز وئرمیشدی کی، قایداندا ائیوازی دا، گلینیمیزی ده گتیریب گله جه یم. بیر توی دا بوردا اوزوموز ائله ریک. دی گل، تویدان سونرا قصاب علی فیکیرینی دئییه نده نه کوراوغلو، نه نیگار خانیم راضی اولمادی، ایلتیماس ائله دیلرکی، قوی اوزوموز گونده ره ک. قصاب علی قایدیب مسئله نی زرقلمه دئدی: یازیق آروادین گوزو یولدا قالدی. قولاغی سسده. نه گئجه لر یوخوسو گلدی، نه گوندوزلر قراری. ائله هر ساعات، هر دقیقه گوزله بیردی کی، ائیواز بؤیوردن چیخاجاق، آما ائیواز گلمیردی کی، گلمیردی. آنا اوره یی تاب ائله میردی. بیر گون کئچدی، بئش گون کئچدی، آخیردا ائیوازین گلمه دیگینی گوروب دای برک داریخماغا باشلادی، گئجه - گوندور گوز یاشی دوندو سئله، باشلادی کی، گره ک اوزوم گئدیپ اوغلو مو، گلینیمی گورم. قصاب علی ها یوباندیردی کی، گله جکلر اولمادی. قصاب علی بیر سحر یئنه مال - حیوانی راحت ائله ییب ائوه قایداندا زرقلمین آغلاد یغینی گوروب دئدی:

- آی آرواد، آخی نییه بئله صبر سیزلیک ائله بیرسن؟ دای داریخما، آله قویسا بو گونلرده گلرلر. زرقلم باخیب گوردو هئچ علی نین اوره یی اونون اوره یی دئییه نی دئمیر،

اونون نه لر چکد یگینی بیلیمیر. اوره یی برک قوبار ائله دی، آغلایا - آغلایا دئدی:

گؤز یوللاردا، قولاق سسده،
بیر بالامی آنا زام من،
گله جک دئدین گلمه دی،
اود توتوبان، یانا زام من.

بولبولو ترک اولموش باغام،
سویو قوروموش بولاغام،
یاغسیز یانان بیر چیراغام،
بیر مئه اسهر سوئنه ره من.

غمیندن دوشدوم یاتاغا،
بالام کئچمه دی سول - ساغا،
دؤنموشه م ساری یارپاغا،
اوچوب یئره قونارام من.

زرقلم، چوخ بد حالام،
دیلیم سؤز گتیرمیر، لالام،
منیم کی، بیرجه دیر بالام،
نییه اوندان کنارام من؟

قصاب علی باخدی گوردویوخ، بو عمل یئنه ایش دویول، بئله گئتسه زرقلم یئنه
خسته له نه جک، اونا سؤز وئردی، حاضیرلیق گورمه یه باشلادی.
بو طرفدن ده چنلی بئله، کوراو غلو تدارک گوروردوکی، ائیوازی بویوک بیر دم -

دسگاهنان ائوه گۆندرسین. گلدی بو ایش دوشدو آرایا.

بلی، قصاب علی بوتون قوهوم، قارداشلارینا، دوست - تانیشلارینا خبر وئردی، تکه تورکمن ایگیدلریندن بویوک بیر دسته دوزهلدی، قیرمیزی کجاوه لر بزه دی. زرقلمی ده گۆتوروب یولا باشلادی، چنلی بئله، ائیوازان گلینی گۆرمه یه.

بو طرفدن جنازه نی گتیره ن دسته چنلی بئله اته یینه چاتماقدا، قصاب علی نین ده دسته سی چاتدی. ده لیلر دایانیب کوراوغلونون چاتماغینی گۆزله بیردیلر. قصاب علی قارا کجاوه نی گۆره نده اؤز دسته سینی دایاندیردی. ایره لی یثریب خبر آلدی:

خبر آلیم ای قارداشلار،
کجاوه نیز قارا نییه؟
قلبی غملی، گۆزو یاشلی،
دوشموسونوز دارا نییه؟

کیم گۆرسه بو درده یانی،
مردده قوربان نامرد جانی،
اوجا داغلارین ترلانی،
دوستتاق اولوب سارا نییه؟

دئیین منه قوچ ایگیدلر،
کیمن سیزه دئییب خطر؟
هوه سنن بسله نن گوللر،
قیسمت اولوب خارا نییه؟

دردینیزی دئیین بیزه،
 کؤمک الی وئره ک سیزه،
 آخیر سیزین دردینیزه
 تاپیلما ییر چارا نییه؟

علی بوردان آرالیدی،
 او خسته نیز هارالیدی،
 اولوب، یوخسا یارالیدی،
 اونا دگیب یارانیه؟

سؤز تامام اولدو. ده لیلر اونا تانیدی، آما هئچ کس نیطقی اولمادی کی، ایره لیله یه،
 حالینی سوروشا، اونا جاواب وئره.

کوراوغلو گلیب یئتیشدی. قصاب علینی، اوناون دسته سینی گوروب ایشی باشا
 دوشدو، علیه چاتان کیمی آتدان آشیریلدی اوناون بوینونو قوجاقلادی، اوزونو ساخلایا
 بیلمه دی، گؤزلریندن ایکی دامجی یاش اوزونه ائندی. دئیرلر آنادان اولاندان اینده ییه
 قدهر کوراوغلو گؤزوندهن ایکی دفه یاش گورونموشدو. بیر ائیوازین جنازه سینی گؤره نده،
 بیرده ایندی. قصاب علی کوراوغلونو بئله دردلی گؤره نده شککه دوشدوکی، کجاوه
 ائیوازین دی. آما بیلمه دی خسته دی. یارالیدی، یا باشیندا بیر ایش وار. اوزونو او یئره
 قویما ییب کوراوغلونون دردینی اوزوندن سوروشدو:

آچ سؤیله سیرینی، بیلیم دردینی،
 جومله ایگیدلرین باشی کوراوغلو،
 دئیرلر گئندنه دوشمن اوستونه،
 قویماز داش اوستونده داشی کوراوغلو

کوراوغلونون درد دی دای طوغيان ائله دی، غملی - غملی قصاب علی نین جاوابیندا

دئدی:

خبر آلما قصاب علی دردی می،
 زهرن یئیییدی آشی کوراو غلو،
 یوز ایل پاشالارا آل ائیله یییدی،
 آخیردا اولوبدو ناشی کوراو غلو.

قصاب علی دئدی:

مرد یولوندا قویار باشی جانینی،
 ایچهر اوووج ایله دوشمن قانینی،
 یسیخار پاشالارین خانیمانی،
 بیر دفه اویناتسا قاشی کوراو غلو.

کوراو غلو دئدی:

داها بوننان بیله آچارمی قالی؟
 سینیق قاناد لاجین اولماز هاوالی،
 یاتیب باختی، اوز دؤنده ریب ایقبالی،
 آچماز نه قباغی، قاشی کوراو غلو.

قصاب علی دئدی:

قصاب علی اوز توتوبدو داغلارا،
 قصدی وار ایگیدلر یوردونا وارا،
 ایگید غووغا گونو آلسامین یارا،
 آخماز گؤزلرینین یاشی کوراو غلو!

کوراو غلو ایسته ر - ایسته مه ز دئدی:

سینه مین باشیندا کامان قورولسا
 گؤز قیریمارام مین بیر یارا وورولسا،

هانی امانتیم دئیین سورولسا
قان تۆکر گۆزوندن یاشی کوراوغلو.

دای قصاب علی بو دفة یقین ائله دی کی، کجاوه ائیوازین دی، اؤزونون ده باشیندا بیر
ایش وار. نه قدهر چالیشدیسا اؤزونو ساخلایا بیلمه دی. آغلایا - آغلایا دئدی:

آی آغلار، آی قاضیلار،
یاتان ائیواز خان اولماسین،
اوره یینده درین یارا،
سینه سینده قان اولماسین.

مارالسیز اولماسین چۆلوم،
سوناسیز قالماسین گۆلوم،
منه گلسین گلن اۆلوم،
ائیواز یوخودان اولماسین.

یازیق جانیم دوشوب درده،
آهیم قالخیر پرده - پرده،
قیلینج وورسون مرد نامرده،
آرادا شیطان اولماسین.

خودام بویورماسین فرمان،
دوستوما گولمه سین دوشمان،
خئییر ایشه گئدهن کاروان،
منزیلده پیئشمان اولماسین.

علی اولماز آهی - زارسیز،
داغ باشی قالماسین قارسیز،
ایگید قالدی هاوادارسیز،
ایگیدسیز مئیدان اولماسین.

بو طرفدن قصاب علی نین دسته سی ایشی باشا دوشوب اۆزلرینی وئردیلر ایره لی کی:
«نه اولوب؟» قصاب علی اونلارا تاپشیردی کی، اۆز کجاوه لرینی ده قارا بزه سینلر. اونلار
قایدیب کجاوه لری قارا بزه یه نده یازیق زر قلم ائله بیرجه دفه اوی!... ائله دی ییخیلدی،
اونودا گۆتوروب بو کجاوه یه قویدولار. قصاب علی درده تاب ائله مه دی، ایره لی یئردی،
یانا - یانا دئدی:

خودایا، اجلین منه دایانسن،
ائیواز تزه بیتیب بویا گلییدی،
بیر مؤعجوزه گۆسته ر بالام اویانسن،
دئیم کسی، اره نلر هويا گلییدی.

آنان حسرت قالدی گول جامالینا،
باخا بیلمه ز سنین بئله حالینا،
علاجی کسلیب، دوشوب دالینا،
قالخ ائیوازییم آنان تويا گلییدی.

قصاب علی آه - و - زاردا قالیدی،
بالا دردی منی اودا سالییدی،

دئیین نامردهن می یارا آلیبدی،
 یوخسا مرد قیلینجی سویا گلیبدی.
 قصاب علی سؤزونو تامام ائله دی. آما باخیب گوردوکی، کوراوغلو ائله آیاق اوسته
 اولوب، حالی یامان پیس دی، اوزونو توختاتدی، اونا تسکینلیک وئریب دئدی:
 - کوراوغلو، سن دنیا گورموش آدامسان، اوزون بیلیرسن کی، تقدیره تدبیر یوخدو.
 ایشدی اولوب گئدیپ، سو سهنکی سودا سینار.
 ایگید یارانیب قالدا یارالانا، داوادا اوله. بو قدهر خیففت نه به لازیمدی؟ شوکور آلله
 ائیواز گئدیپ، کورداوغلون اونون یئرینده دی. ایندی ایش گورمک لازیمدی. سور آتینی
 کجاوه نین قاباغینا، آپار اوغلونو دفن ائله!
 کوراوغلو هئچ بیر سؤز دئییه بیلمه دی، دینمه ز - سؤیله مه ز آتینی مینیپ سوردو قاباغا.
 قصاب علی هم اوز آداملارینا، هم ده ده لیلره لازیمی تاپشیریق وئریب آتی سوردو
 کوراوغلونون یانینا. هامینین باشی سینه سینده یاواش - یاواش اوز قویدرولار چنلی بئله.
 بو طرفدن چنلی بئله خبر یاییلدی. هامی ده یدی بیر - بیرینه. نیگار خانیم ال آتدی، آغ
 یاناقلار قیزیل قانا بویاندی. دسته گلیب چاتاندا عاشیق جونون یئریدی ایره لی، الینی
 وئردی قولاغینا دئدی:

من آشیغام قارغالار،
 داغدا قارقالار قالار،
 لاچین ساییقسیز یاتیب،
 یئریش چکیب قارغالار.

ائله بیل جاماعاتین اوستونه اود الندی. اوغولتو یاییلدی داغلارا، گوز یاشلاری نئيسان
 اولدو.

نیگار خانیم آستا - آستا یئریدی ایره لی. آماکی، هئچ آیاق اوسته دورا بیلمیردی. تئللی
 خانیمنان محبوب خانیم اونون قولونا گیرمیشدی لر. نیگار خانیم یانا - یانا دئدی:

من آشیغام یانانا،
 یانمایانا، یانانا،
 ائیوازا اوخ ده یییدی،
 آغلا قارداش، یان آنا،

یازیق زرقلم هاچاندان - هاچانا اوزونه گلدی، کجاوه نی قوجاقلایب دئدی:

ائیلین توو حضارات،
 بالام بوو خسارات!
 گلمیشم تووون گوره م،
 قورون توو حضارات!

عاشیق جونونون یانقلی سسی یئری - گوو تیتره تدی:

من عاشیق اولو داغلار!
 چئشمه لی، سولو داغلار!
 بوردا بیر ایگید اولوب،
 گوو کیشنه ر، بولود آغلار.

غرض مئیت قیبرستانلیغا گتیریلدی. ائله کی قبره سالمالی اولدولار، قصاب علی نین

اوره یی تاب گتیرمه دی. دئدی:

ظالیم فلک مندن دوشدو بره سده،
 مئیداندا اوز - اوزه دوردو، آی هارای!
 نامردلیک ائیلهدی، آلنان آپاردی،
 یولومدا تورونو قوردو. آی هارای!

بدبختلیکده جانیم دنیا دا تكدی،
 گونده منه یئدیرتدیگی کؤتکدی،

اوخونو دوزه لتدی، یایینی چکدی،
سینه مین باشیندان ووردو، آی هارای!

ائیواز، منی یالقیز قویما آماندی،
آخی بالا دردی چکمک یاماندی...
قصاب علی کؤچور آخیر زاماندی...
بالا دردی اونو یوردو، آی هارای!

بو زامان ائله بیردن - بیره حورو خانیم اوزونو آتدی مئیتین اوستونه، دئدی:

هئچ کیم بئله اینصافسزلیق ائيله مه ز.
بس سن ائيله بیرسن نه دن، ائیوازیم!؟
بو فلک ظولمونه، حاق ستمینه،
تاب ائتمه ز، اوزولر بدن، ائیوازیم!؟

فلک خوشلوغومو الیمدن آلدی،
آهیم باخگیلن گویه اوجالدی،
باختینا قلمی ترسینه چالدی،
ائيله دی باغیریمی زه دن، ائیوازیم!؟

حورونون الیندن گئدیب ایختیار،
نه واختا جان آه ائيله یه ر، آغلایار؟
آماندی، منی ده اوزوننن آپار،
اوز دؤنده ریب یالقیز گئده ن، ائیوازیم!

حورو خانیم سؤزونو قورتاریب غفلتدن خنجری چکدی. سینه سینه چاخاندا

توتدولار. آغ سینه قیزیل قانا بویاندی. اینجاواردان تئز توتوموشدولار، یارا خطرسیز ده یمیشدی.

کوراو غلو غیظه گلیب، دئدی:

کوراو غلو بوگونن کئچیر باشینان،
بو خبر هر یانا یاییلسین گرهک!...
تالان دوشسون پاشالارین وارینا،
الیری اللردن اوزولسون گرهک.

کوراو غلو اولمه ییب یاشایر هله،
ظالمین یوردونا سالار زلزله،
اکیوازین قاتیلی تئز کئچسین اله،
گؤزلرینه میللر دوزولسون گرهک!

مئییتی دفن ائله دیلر. جاماعات قبریستاندان قاییداندا بللی احمد دمیچیی اوغلونا یاناشیب قولاغینا پیچیلدادی:

- آیه، دمیچیی اوغلو، بیر سیرر آخی منیم قارنیمی بیرتیر.
دمیچیی اوغلو دئدی:

- نه اولوب؟ او نه سیرردی کی، ائله؟

بللی احمد دئدی:

- والله، قارداش، منی قیناما، بو کی، بیز قبره تاپشیردیق، بو اکیواز دئییلدی.

دمیچیی اوغلو ائله غضبلندی کی، گؤزلری قیپ قیرمیزی اولدو، باشی کیجه للندی، بیر موددت دیلله نه بیلمه دی.

بللی احمد بونو بئله عذابا سالماغینا، دردینی آرتماغینا پئشمان اولدو سادا دؤزه بیلمه ییب دئدی:

- نه دئیرسن دئی، یو ائیواز دئییلدی. یادینا گلمیرکی، دورنا تئلی گتیرمه یه گئندنه باغداد باغلاریندا بولاغین باشیندا اوتورموشدوق. ائیواز قوللارینی چیرماییب کاباب چکیردی، سن منه دئدین:

- احمد، باخیرسانمی، دوغرودان دا آله قودرت قلمینی بیرینجی دفه ائیوازا چکیب. بیرگور بیله یینده کی قارا خال آغ قولانئجه یاراشیر؟

دمیرچی اوغلو دئدی:

- نه اولسون کی؟

بللی احمد دئدی:

- دایان ده، مئییت یویولاندا سویو من تۆکوردوم، او خالدان نیشانه یوخویدو.

دمیرچی اوغلو داها برک غضبلندی، دئدی:

- آیه، به یه م گورمه دین کی، بدن قاپ قارا یانمیشدی؟ گورونور اولجه آسیب سونرا باشینی کسیبلر. به به م آسیلان اینساندا آغ یئر قالار کی، اوندادا خال بیلینه؟

بللی احمد ایسته دی دپلله نه، دمیرچی اوغلو اونا ائله ترس - ترس باخدی کی، دای دینیب دانیشمادی. ده لیلر چنلی بئلین بوتون بره - بندرگاهلارینی، قارا وولخانلارینی، هر یئرینی قارا بزه دیلر. دئییرلر او گئجه سحره قدهر ده لیلرین زومزومه سیندن، آتلارین کیشنه مه سیندن، جونونون بایاتی سسیندن، خانیملارین آغوسوندان، کوراوغلونون نعره سیندن گویلر، یئرلر، داغلار، داشلار دیل دئییب آغلادی.

ایندی چنلی بئلی قویاق اوز دردینده، گوره ک ائیواز گیل نئجه اولدولار.

بلی، ائله کی اونلار باشلادیلار یولا، آغیزلاری دوشدو آلا داغدان. امیر خانین آتی بیر آز یورونوق ایدی. اونلار سحرگون چیخاندا گلیب چاتدیلار آلا داغا. قیبله بولاغی دئییلن بولاغین باشیندا آتلاریندان دوشدولر. مرجان خانیم حاضیرلیقلی گلمیشدی. یاخشی یئییب - ایچه ندن سونرا نئجه موددت یول گلمیش، یورولموش، عذاب - اذیتلره دوشموش آدمالار باشلادیلار دینجه لمه یه. مرجان خانیم ائیوازی راحت ائله دی، ائیواز

اوزانیب یوخویا گئندی. آخشاما جان اونو قیییب یوخودان آییلتمادیلار. آخشام شر قاریشاندا دوشدولر یولا، یئنه باشلادیلار یاواش - یاواش آت سورمه یه. سحر دان یئری آغاراندا یئتیشدی لر چنلی بئلین اته یینه.

ائیواز گۆزلرینی دولاندیردی، داغلاری سئیر ائله دی، باخیب گۆردوکی، بورا محمود پاشانین قاصیدی نین قاباقلاشدیغی یئردی. بیردن - بیره کئفی پوزولدو، رنگی قارالدى، قاش - قباغی تۆکولده، آتین باشینی چکیب دوردو. کانکانوغلو ایشی بئله گۆره نده آتینی ایره لی سوروب دئدی:

- ائیواز، سنه نه اولدو؟

ائیواز دینمه دی.

- قارداش، دردینی دئ.

ائیواز یئنه دینمه دی.

مرجان خانیم قباغا یثیرییب دئدی:

- ائیواز، قارداش، دئ گۆره ک سنه نه اولدوکی، بیردن بیره بئله کئفین پوزولدو؟ بلکه دای

بیزیم بورادان بئله گئتمه گیمیزه راضی دئییلسن؟ بلکه قورخورسان کی، چنلی بئله بیزی

گتیرمه ییین اوستونده سنی دانلایان اولما؟

ائله بیل ائیواز هئچ ده ائشیتمیردی؟ او دینمیردی کی، دینمیردی. مرجان خانیم ایشی

بئله گۆره نده آتین باشینی دؤنده ردی، کانکانوغلو یا دئدی:

- قایتار، سور آتینی. منیمکی فلکدن بئله گلیب، بونلارا پناه آپارماقدانسا، اولومه گئتمک

یاخشیدی.

اونلار گئری دؤنده ائیواز ائله بیل دیکسینیب آییلار. اتی سوروب قباقلارینی کس دی.

آما مرجان خانیم یامان پیس حالدایدی. ائله حالدایدی کی، چیرتیق وورسان قانی

داماردی، ائله بیر هیمه بندیدی کی، آغلا سین. آتی سورمک ایسته ینده ائیواز دئدی:

بیر دردیم وار بو داغلاردان بؤیوکدو،
اونونچون قارالدى قانیم، اینجیمه!
باغیشلا تقصیریم، قولام، خاطام وار،
اینصافا گل، مرجان خانیم، اینجیمه!
آلا گۆزلری یاشلا دولموش مرجان خانیم دئدی:

سندن اینجیمیره آی اینسان اوغلو!
فلک منه ووروب ال اینجیمیشم،
اؤز قارداشیم یاغی چیخیب اؤزومه،
کؤمک ائتمیر اوبا، ائل، اینجیمیشم.

ائیواز دئدی:

داغلار کیمی چن - دوماننا بورونوم،
هانسی اوزلن کوراوغلویا گؤرونوم،
قوی ییخیلیم آیاغینا سورونوم،
کس باشیمی، آخیت قانیم، اینجیمه!

مرجان خانیم دئدی:

من ایللرنن گۆز یاشیمی تۆکوموشم،
غم الیندن الیف قددیم بوکوشم،
محبت اوجوندان نه لر چکمیشم،
دئییه بیلمه ز اونو دیل، اینجیمیشم.

ائیواز دئدی:

دردیم وار گۆیده کی اولدوز سانیندا،
گوناهکارام کوراوغلونون یانیندا،

ایسته راعتیاری ائیواز خانین دا،
نه گیزله دیم، سندن دانیم، اینجیمه!
مرجان خانیم هئچ بیر باشا دوشمه ییب دئدی:

مرجانا دئی قاشین نییه چاتیرسان؟
آجیق دانیش یاسا نییه باتیرسان؟
یاین گیزله دیرسن، اوخون آتیرسان،
بئله ایشلریندن بیل، اینجیمیشم.

ائیواز باخدی یوخ، مرجان خانیم برک اینجیب، سؤزونن دئدیگی کیمی دیلینده
دردینی دانیشیب دئدی:

- مرجان خانیم، منی باغیشلا، مندن اینجیب دردیمی آرتیرما. منیم دردیم اؤزگه دی.
من چنلی بئله گوناهاکارام، آخی من قوللوغو بیتیرمه میش قایدیرام، آخی من عرب آتی
قویوب قایدیرام. آخی من وعده مه دوز قاییتمیرام. بودو بیز ایکی گوندو یولدایق، هئچ
سورشمورسونوز کی، من بایازیدا نه یه گلیمیشم. نئجه گئتمیشم، سیزی بو اذیتلره نییه
دوچار ائله میشم؟ ائیواز چنلی بئلدن نئجه چیخمیشدی، بایازیدا نئجه گئتمیشدی، بیز نه
بیلیریکسه هامیسنی اونلارا دانیشدی. اونلاردا باخدیلارکی، ائیوازين گوناھی
دوغرودان دا چوخ بؤیوکدو.

مرجان خانیم اینجیدیگینه پشیمان اولدو، دئدی:

- دای اونلان کئچیب، من کوراوغلویا مینت ائله ره م. سنین گوناھیندان کئچهر.
ائیوازين آلتی آچیلدی. آتلارینی سورروب اوز قویدولار چنلی بئلین باشینا. آغ قیادان
کئچیب آت دوزونه چاتمیشدیلار، بیرده او زامان باشلارینی قالدیردیلارکی، هر یئر قارا
بزه نیب. ائیواز اطرافا بیر نظر سالیب دئدی: یا کوراوغلونون یادا نیگارین باشیندا بیر ایش
وار. ائیواز ائله بونو دئدی بایاق ها هوشونو ایتیریب، تیر تاپ دوشدو آتین دیرناقلارینا، تئز
مرجان خانیملا کانکانونوغلو آتدان آشیریلیب باشلادیلار اونو آییلتماغا.

یویاندا دا چنلی بئل قارا پالتاردا، گۆزلری یاشلی گئجه نی سحر ائله دی. ائله کی، سحر آچیلدی، دمیچى اوغلوینان ده لی حسن باخدیلار کوراوغلو یامان بد حالدادی، قاراوولخانلار دا بوشدو. مصلحتله شیب ده لیلردن بیر نئچه سینی گۆندردیلرکی، گئدیپ بره - بندرگاهلاری یوخلا سینلار. توپداغیدان دا آغ قایا یا گئتمه لی اولدو. توپداغیدان ائله گلیب آغ قایانین قنشرینه چاتاندا باخدی کی، آت دوزونده یهرلی - یویه نلی آتلار گۆرونور. قدملرین برکیدیب اؤزونو یئتیردی کی، بودو بیر نازنین صنم اوتوروب، ائیوازین باشینی آلیب دیزنین اوستونه، بیر پهلوان کیمی اوغلان دا اونون اوزونه سو سپیر. توپداغیدان قورویوب قالدی یئرینده، نیطقی اولمادی کی دینه، اؤز - اؤزونه فیکیرلشدی کی، یقین گئجه دی، یوخودا گلیب آت دوزونه چیخیب، ایندی ده یوخودا ائیوازی گۆرور. آنجاق گۆزلرینی ائیوازدان چکیب کیریپکلرینی قیرپمیردی کی، بیردن گۆزوندن گئدهر، یوخوسو ده ییشه ر. خئیلی دوروب باخدی، باخدیقجادا دویمادی، اؤز - اؤزونه دئدی: - کاش ائیواز ائله - بئله ساغ اولایدی. گۆر نئجه ساغ آدام کیمی یاتیر، حاییف کی اؤز پالتارلاریندا دئیل. بیردن ائیواز ترپندی، گۆزلرینی آچدی. توپداغیدان اوره بی تئل - تئل اولدو، دئدی:

آی آغلار، ائیواز بـئـله،
ساغ اولایـدی، آیـیلاـیدی.
گـۆـرـوـنـه یـدی گـوـنـش اوزو،
چـنـلی بـئـله یـایـیلاـیدی.

توپداغیدان اوخویوردو، آما اؤزوندن ایختیارسیز گۆزلرینین یاشی سئل اولوب آخیردی. ائیواز بیرده گۆزلرینی آچدی، باشینی قالدیردی، توپداغیدانا باخدی، اونون گۆزلرینده سئل اولان یاشی گۆره نده آلا گۆزلرینی یئنه یومدو. توپداغیدان دئدی:

گـئـجه دؤـنـه یـدی گـوـنـدـوزه،
گـۆـزـلـریم بـاـخا یـدی گـۆـزه،

باشلاپايدى شىرىن سۆزە،
يىئەنە بىزىن سايلايدى.

توپداغيدان حسرت چكەر،
اىيوازا قورىان اولسون سر،
بىئەلە جە دورايدى سحر،
مىنىم باغرىم اويولايدى.

اىيواز آستا - آستا قالخىپ يىرىدى توپداغيدانا طرف، توپداغيدان گۆزونو سىلدى
باخدى كى، بوخ، ائەلە اىيوازدى كى، اىيواز. قايدىب قىشقيرا - قىشقيرا اوز قويدۇ
كوراوغلونون يانىنا.

دەلىلر كوراوغلونو آلمىشىدىلار دۆورەيە، اونو دانىشدىرماق ايستە يىردىلر. قصاب على
تاپشیرمىشىدى كى، قويمىين خىففت ائەلە سىن، بىردە باخدىلار بودو توپداغيدان قىشقيرا -
قىشقيرا گلیر.

اىيواز... اىيواز... اىيواز...

توپداغيدان اۆزونو آتدى كوراوغلونون اوستونە، دىلى توتولدو، الينى اوزاتدى گلدیگی
طرفە. يئەنە كوراوغلونون اوزونندە ايکى داملا ياش گۆرونندو. او، بئەلە حىساب ائەلەدى كى،
توپداغيدان دەلى اولوب، هاچاندان - هاچانا توپداغيدان اۆزونە گلىب دئدى:
- موشتولوغومو وئرىن! اىيواز اودو آت دوزونندە.

هامى پىشمان اولدو. يقىن ائەلەدىلر كى. يازىق دەلى اولوب. توپداغيدان باخىب گۆردو
هئىچ كىم يىرىندن ترپنمىر، قالخىب اوز قويدو آت دوزونە.
كوراوغلۇ ھای ووردو كى:

- توتون، قويمىين گئدىب اۆزونو داشدان - قايادان آتاجاق.

دەلىلردن بىر نەچچەسى دوشدو اونون دالىنجا. ھا اوردا، ھا بوردا، او زمان يىتىشىدىلر كى،

آت دوزونده او، بیر آدمی قوجاقلاییب اوپور، یاخینا گلدیلرکی؛ بو ائیواز دی. هامی قالدی مات - معطل، هئچ کیمین یئریندن ترپنمه یه ایمکانی اولمادی. بیر ده توپداغیدان ائیوازیلیندن توتوب دئدی:

- گئده ک ائیواز، گئده ک، گور هله چنلی بئلده نه لر اولوب؟

ائیواز دؤنوب باخدیی کی، ده لیلر هامیسی ملول - ملول اونون اوزونه باخیرلار. گوردو هامینین گوزو یاشلی، قاش - قاباغی تۆکونوکلو. یئنه اونون باشی گیجیللندی گوزلری قارالدی، آمما اوزونو توخدادیب اوز توتدو ائوه طرف.

بویاندان هامی باخیب گوردوکی، بودو دوغروندان ائیواز گلیر. آمما هئچ کیم گوردویونه اینانمیردی. ائیوازدا باخیب گوردوکی، هامی ساغدی، چنلی بئلده کیلر باخیب گوردولرکی، ائیواز ساغدی. آمما ائیواز خانیملار گوز گزديرنده حورو خانیمی گورمه دی. سارسیلدی. ایسته دی دینسین بیرده بللی احمدین سسی ائشیدیلدی:

- آیه، دمیچی اوغلو، ایندی منی نئجه بیلیرسن؟ سنه دونن دئمه دیممی کی، بیزیم قبره تاپشیردیغیمیز مئیت ائیواز دئیل. آکیشیلر، چیینلیریم ایندی ده آغرییر. ائیوازیلین جنازه سینی من آپاراجام دئییب اوزومو لاپ زورا سالمیشام. ائیواز ایندی آنلادی کی، چنلی بئلده اولن اونون اوزودو، اوندان ساوایی اولن یوخدو. مرجان خانیمنان کانکانوغلو ایندی یاخشیجا آنلادیلارکی، ائیوازیلین گوناھی نه درجه ده دی.

کوراوغلونون سسی ائشیدیلدی:

- ائیواز، اوغول، اگر سن دوغروندان ائیواز سانس، آج سؤیله گوره ک بس پایازیدان بورایا آغلایا - آغلایا گتیریب دفن ائله دییمیز ائیواز کیمدی؟ ائیواز دئدی:

- جان کوراوغلو، من ائیوازام، آمما سیزین دفن ائله دیگینیز ائوازیل کیم اولدوغونو او قیزدان سوروشا قاسینیز.

کوراو غلو مرجان خانیمی ایره لی چاغیریب دئدی:

- قیزیم، دانش گۆره ک بو نئجه اولان احوالاتدی؟

مرجان خانیم اوتاندی، قیزاردی، باشینی آشاغی سالیب دئدی:

- کوراو غلو، بو احوالاتی دانیشمازدان اوّل بیر شرط قویا جاغیق. اگر یئرینه یئتیرسه نیز

دانیشاریق. یوخ، یئتیرمه سه نیز، بیز چیخیب گئده ریک، سونرا ائیوازین اوّزو دانیشار.

کوراو غلو دئدی:

- خانیم قیز، شرطینی دئی، ایمكان اولسا باش اوسته.

مرجان دئدی:

- گره ک سن اوّل سؤز وئره سن کی، ائیوازین گوناھیندان کئچه جکسن.

کوراو غلو دئدی:

- تاکی ائیواز ساغ اولسون، اونون نه گوناھی اولسا کئچه ره م.

مرجان خانیم دئدی:

- بو احوالات عاشیق لار دانیشان کیمی اوزون بیر ناغیلدی راحت اوتورون، او اوغلان

دانیشسین. کوراو غلو های ووردو، هامی اوتوردو. کانکانو غلو ایره لی یثردی. ادبسنن باش

ائنديریب، سونرا باشلادی ائیوازین چنلی بئلدن چیخماغیندان تاکی، اوّز باشلارینا گلن

قضا و - قدهر بابا یزیددان باشلامیش تاکی، ائیواز آتدان ییخیلانا قدهر بیز نئجه بیلیریک کلمه

- کلمه دانیشیب، آخیردا دئدی:

- بوندان سونراسینی داکی، اوّزونوز گورورسونوز. آمما بیر شئی وارکی، میرز علی

گۆزومه ده میمر. آله ائله مه میس باشینا بیر ایش زاد گلهر، گره ک روخصت وئره سینیز من

قاییدام، گۆره م اونون باشیندا نه ایش وار.

کانکانو غلونون آغزیندان هله سؤز قورتارما میس جاماعات ائله بیل یاتمیشدی

یوخودان آییلدی.

دئی یئددی مین یئددی یوز یئتمیش ده لی، خانیم لار، مئهرلر، اونلاری هوپ...

گۆتوردولر گۆیه. اوپەن کیم، قوجان کیم، ایندی ده سئویندیگیندن آغلایان کیم، هوشونو ایتیرهن کیم. دای اونو بونو بيلمیره، بیرده کانکانوغلو او زامان گۆزونو آچدی کی، آخشام اولوب، شاملار یانیب، ایئوازان اونو اوتوردوبلار، نیگار خانیمین ائوینده، بیر آروادین یانیندا، باخدی کی بو آرواد دئییر:

- ائیواز، گۆزلریمین ایشیغی، بس آدام آناسینی بئله یاددان چیخاردار؟ هئچ بئله ده اینصافسیزلیق اولار؟

بو زامان ده لیلردن بیر قاپینی آجیب نیگار خانیم دئدی:

- نیگار خانیم، کوراوغلو دئدی: زر قلم باجینی دا، اوشاقلاری دا گۆتورون گلین مجلسه.

هامی دوروب مجلسه گلدی. کانکانوغلو مجلسه گیرهنده نه گۆرسه یاخشیدیر؟ بیرده

گۆردو بودو میرزعلی قیرت اگلشیب تۆوشویه - تۆوشویه دئییر:

- هه، شهردن چیخار چیخماز منی توتدولار آپاردیلار دوز ماحمود پاشانین یانینا. پاشا

منی چوخ اینجیتدی کی، دئی گۆروم منیم آتیمی مینیب هایانا گئدیردین؟ من دینمه دیم.

چوخ دؤیدو، چوخ سؤیدو. چوخ هده - حربه گلدی، دینمه دیم کی، دینمه دیم. ائله بیل

لال اولموشدوم. پاشا بیر غضبلندی کی، باشیمی بدنیمدن آیرا، سونرا نه فیکیرلشدی، نه

فیکیرلشمه دی، مئهرت باشی یانیندایدی. منی اونا وئریب تاپشیردی کی، آپار بونون ال -

آیاغینی باغلا، بیخ مینیب قاچدیغی آتین یانینا، قوی ایئوازدان باشیم آیازیسین، سونرا

بونون ایشینه باخارام. مئهرت باشی، منی آتدی تۆوله نین بیر کونجونه. ائله بوگون دان یئری

تزه جه آغاریردی ببردن قاپی آچیلدی، باخدیم کی آدام گیردی ایچهری. گۆردوم بیر

دئییر:

- گره ک ماحمود پاشانین توپونا قمر آتین اوستونده باخام. ایکی آی دی اونو اغیار مینیر.

بو آدام بیرده لی آتین قاباغینا کئچیب آچماق ایسته یهنده منی گۆردو. آیه، کیمسن بورادا

نه قاییریرسان دئییب، ال آیاغیمی آچدی. دور، دئدی به یهنه ندیگین آتلاردان بیرینی مین،

ماحمود پاشانین توپونا گئده ک! ایسته دیم خبر آلام کی، نه توی، نه زاد؟ باخدیم بونلار

هره سی بیر آت چکیب چۆلده میندیله. آله سیزه کۆمک اولسون. دئییب بیر آتا یاناشدیم. آت نه آت، دۆشونون ائنی باخ بئله. اولجه چوخ ده لیلیک ائله دی... یوخ - یوخ بیر تهر یهرله دیم: چۆله چکدیم کی، مینیب گۆره م بو نه توییدو. ائله بئلینه سیچرا دیغیمی گۆردوم، ائله بیل آت یئل اولدو، اوچدو. منی گۆتوردو. آخیریسی بیر تهر اۆزومو یئتیردیم سیزه. کور اوغلو، آمانین بیر گونودو هو ی ائله، اوشاقلار یامان آیاقدادی. اۆزونو یئتیرمه سن ماحمود پاشا اوچونوده آسار.

قهقهه مجلسی آلدی آغزینا. هامی باشلادی گولمه یه. میرزعلی قورویوب قالدی مات - معطل، فیکیرلشدی کی، یقین اۆزگه یئره گلیب چیخیب، بو زامان ده لی مئهر دئدی:

- کور اوغلو، موشتولو غومو وئر، بو آدامین مینیب گلدیگی آت عرب آتدی.

کانکانوغلو اۆزونو ساخلایا بیلمه ییب آتیلدی میرزعلی نین اوستونه، قوجاقلایب اۆپدو. میرزعلی ایندی ظنلیدن باخدی، گۆردوکی، سحر دن بری قاباغیندا جا اوتوران دوغرودان دا مرجان خانیم ایملش.

هامی اگلەشیب راحت اولدو. عاشیق جونون آرانی ساکیت گۆروب تئللی سازی کۆینگیندن چیخارتدی، دوروب چیخدی اورتالیغا، سازی سینه سینه باسیب دئدی:

زحمت چکیب، قال ائیلییب، یورولوب،

نامر ددن قورتاریب، مردی، مرجانیم.

آسلانین ائره کی، دیشیسی اولماز.

ار ایسته نن یئرده اردی، مرجانیم.

عاشیق جونونون عادت ی بئله یدی کی، هر یئنی سۆز اوخویاندا بونو مددی - معنا ائله ییردی. یئنه سازی ساغ قولتوغونون آلتیندان کئچیریب سۆزو ترجومه ائله دی، سازی سینه سینه چکیب آلماق ایسته یه نده باخدیلهر بیر اوخوماق سسی گلیر.

قولا ق وئریب گۆردولر کیمسه دئییر:

نه عاشیق ائـیـله یه نه،
 تـک ایـگـید ائـیـلیه نه؟
 ائـل یـیـغـیـلسا ائـیـله مه نه،
 اؤزونه ائـیـله یه نه.

عاشیق جونون دئدی:

ایگیدلر او یلاغی دوشوب یادینا،
 پناه گلیب کور او غلونون آدینا،
 داردا چاتیب خان ائیوازین دادینا،
 داغیدیب مؤحتی، دردی مرجانیم

سس یئنه گلدی:

من آشـیـغام آدادا،
 گـمـیم قـالـیب آدادا،
 نه قـارداش وار، نه آتا،
 کـیـمـیم گـلـسـین آ دادا.

جونون سازی چکدی سینه سینه:

نیگار خانیم دورون تئلی گتیرسین،
 بزه ک وورسون توی ایشینی بیتیرسین،
 خودام اونو مورادینا یئتیرسین،
 گؤزه للر ایچینده بیردی مرجانیم.

عاشیق جونون آلقیش وئرسین دیلیندن،
 خوش دولانسین ایل کئچدیکجه ایلیندن،

چنلی نین گئتمیشدی جانی الیندن،
قایتاریب اؤزونه وئردی، مرجانیم.
سس بو دفة داها آچیق، داها آیدین اثشیدیلدی:

من عاشیق سینه سینه،
آو آولا سینه - سینه،
فلک بیر اوخ آتیبیدی،
دگیب قیز سینه سینه.

بیردن یادلارینا دوشدوکی، اوخویان لئیلی خانیمدی. کوراوغلو های ووردو اونلاری
گتیردیلر. ائله کی، اوچوده گلدی مجلسه، اورتالیغا چیخاندا باشلارینی سالدیلار
سینه لرینه. هئچ بیر دینیپ - دانیشا بیلمه دی. ایشی بئله گؤره نده عاشیق جونون سازی
سینه سینه باسیب لئیلی خانیمین بایاتیسینا بئله جاواب وئردی:

من عاشیق سینه سینه،
آو آولا سینه - سینه،
نامردلینن ایش گؤرن،
باش آیهر سینه سینه.

سؤز تامام اولدو، کوراوغلو دیلله ندی:
- ایندی بو جاماعاتین قاباغیندا هر کس اؤز گوناھینی دئییب جزاسینی ایسته یه جک.
قوی، پاشا قاباغا دوشسون.

آسلان پاشا ایره لی دوردو، باش ائندیردی، باشلادی یالوارماغا:
- قوچ کوراوغلو، سن ایگیدسن، اؤزون ده بیلیرسن کی، ایگید باسدیغینی کسمه ز. آتام -
آنام سنه قوریان اولسون، ال منیم، اتک سنین.

اته یینی کس، الیمی کسمه! منی دولاندير ده لیلرین، خانیملارین باشینا، بوراخ چیخیم
گئدیم. سنه دوست اولماغا لاییق اولماسام، دشمن ده اولمارام. هئچ یترده، هئچ زامان -

شررىنى دانىشمارام.

كوراوغلو باخدى كى، پاشا اوزونه اولوم ايسته مير، اونو اوتوردوب قاصىدى
دانىشدىرماق ايسته دى، آما باخدى كى، اودا ائله آياق اوستده اولوب، اونودا اوتوردوب
لئىلى خانىما باخدى.

لئىلى خانىم دئدى:

- كوراوغلو، بو ايشلر نه كى وار، من ائله ميشم. باشىنىز نه لر چكىب، نه بلالارا دوچار
اولموسونوز، منىم اوجباتىمناندى.

نه ائله ميشدى، نه فېكىرلشمىشدى، بىز نه بىلىرىك هامىسىنى، دئدى:

- او كى، قالدى جزا، منىم اولومومدور. آنجاق كى، اوندان دا قورخمورام، نه ائله پىرسىز،
ائله يىن.

كوراوغلو اونودا اوتوردوب سۆزه باشلادى:

- پاشانىن جزاسى اولومويدو. آما او قورخاقلق ائله يىب جزاسىنى ايسته مه دى. بو
جزا اونون بوينوندا قالير، بيرده هارادا اليمه كئچسه اولدوره جه يم. آما هله ليك اونو
باغىشلايىرام. بوگونكو گونه. سحر قاصىدىنىن برابر آپارىب اؤتورون گئتسىن.

اوندان سونرا كوراوغلو آياغا دوردو، دئدى:

- قورون توى مجلسىنى.

توى مجلسى بئله قورولدو: هامى قالخدى آياغا. باشدان بؤيوك بير خالى سردىلر،
خالى نىن اوستونه قو توكوندن قايرىلميش بير نئچه بالىنج قويدولار. سونرا هامى اؤز
يئرینده اوتوردو.

كوراوغلو خالى نىن اوستونده كى بالىنجلارين ايكىسىنى گؤسته رىب دئدى:

- ائىوازنان حورو خانىم گلسىن.

هامى حئيرتده قالدى. آخى عادته گؤره بو، بىرىنجى دفة تويو اولان جاوانلاردان
اؤته رييدى،

کوراوغلو دئدی:

- گل سینلر، اونلارین تویونو تزه دن باشلا بیرام.

ائیواز کئچیب اوتوردو. نیگار خانیمنان تئلی خانیم حورو خانیمی گتیردی. کوراوغلو

باخدی کی، یارا اونو اینجیده جک دئدی:

- اگلش قیزیم، توی باشلاندا نیگار خانیم سنی آپاریب راحت ائله ر.

نیگار خانیم دیلله ندی:

- کوراوغلو، ناراحت اولما. ائله یارا یو خدو.

کوراوغلو اونلارین یانینا ایکی بالینج قویوب دئدی:

- کانکائو غلو - مرجان خانیم گل سین.

اونلاردا کئچیب اوتوردولار. کوراوغلو دئدی:

- آفرین، احسن بو جاوانلار!

هر یئردن، آفرین، احسن سسی بیردن قویدو، بیردن ده کسیددی. کوراوغلو بونلارین

یانیندان ایکی بالینج دا قویدو.

یئنه جاماعاتی حثیرت بورودو، هامی بیر - بیرینین اوزونه باخدی، پیچیلتی یاییلدی.

کوراوغلو دیلله ندی:

- ده لی حسنن لئیلی خانیم گل سین.

لئیلی خانیم آز قالدی اوزونو ایتیره. ائله بیل کوراوغلونون اوره ییدن کئچه نلری

بیلیمیشدی. لئیلی خانیم تئز دوروب اوزونو یئتیردی بالینجا، آمما ده لی حسن یئریندن

ترپنمه دی.

کوراوغلو دئدی:

- دور ده لی حسن، من بیلیرم فیکیرلشیرسن، مردلیگی نامردلیگیندن چو خدو.

گوناھیندان کئچمک اولار. گل اوتور!

کوراوغلو اونلارین قاباغیندان ایره لیده ایکی بالینج دا قویوب، قصاب علی ینان زرقلمی

اوتورتدو. همیشه بورادا کوراوغلوینان نیگار خانم اوتوراردی. کوراوغلو اونلارین باشیندادا
ایکی بالینچ قویدو. نیگار خانیمنان اؤزوده بوردا اوتوردو. سونرا عاشیق جونونا اوز توتوب
دئدی:

عاشیق جونون ایندی ساز سنیندی. دؤوران ائله، هرگئجه - گوندوزده او بیریندن شن،
شرافتلی کئچدی.

كوراو غلۇنۇن قوجالىنى

اوستاد دئيبىر كوراو غلۇ قوجالمىشىدى. داعودان، ووروشدان يورولموشىدۇ. غۇمرونون سون گونلرىنى چنلى بىلە دىنچ ياشاماق ايستەيىردى. دەلىلرەن ھامىسىنى داغىتمىش، قىراتىن دانالارىنى سۇكۇب چۆلە بوراخمىشىدى. آمماكى وفالى آت چنلى بىلەن گىتمىردى. گوندوزلرى چۆلە، بايىردا اوتلايىب، گىجەلرى يىئەدە اۆز كوهنە يوردونا قايىدىردى.

دئيبىرلركى، دەلىلر كوراو غلۇدان آيرىلماق ايستەمىردىلر. آنجاق نە قەدەر ائلەمىشىدلىرسە، كوراو غلۇ راضى اولمامىشىدى. ھامىسىنى داغىتمىشىدى. چنلى بىلە بىر نىگار قالمىشىدى، بىر كوراو غلۇ، بىردە قىرات.

گونلرەن بىر گونۇندە كوراو غلۇ قوشا بولغا آتاسىن قىرىنى زىارت ائتمەيە گىتمىشىدى. قايدان باش يولو آغ قايدان دوشىدۇ. باخدى كى، نىگار تىك - تىھا اوتوروب آغ قايلارا باخىر. كوراو غلۇدا ياواش - ياواش گلىب اونون يانىدا اگلشىدى. باخدى كى، نىگار چوخ غمگىن دى، قارا قاشلار چاتىلىپ، آلاگۇزلر باھار بولودو كىمى دولوب، ائلە ھايا بىندى كى نىسان ياغىشى كىمى ياغسىن. كوراو غلۇ وفالى يارىنى باغرىنا باسدى. اوزوندن، گوزوندن اوپىدۇ، نىيە غمگىن اولدوغونو اوندان سوروشىدۇ. نىگار بىر يارالى آھ چكىب دئدى:

- هئچ، کئچن گونلر يادىما دوشور. چنلى بئلده آت كيشنه مه سيندن، دهلى نعره سيندن، قىلىنچ سسيندن قولاق توتولاردى. سنین قورخوندان قوش قوشلوغو ايله بو يوللاردان كئچه بيلمزدى. كوراو غلو نعره چكنده داغلار داشلار سسینه سس وئرهردى. ايندى هانى او گونلر؟

كوراو غلو باشلادی نىگارا دليل - دلاييل دئمه يه. آما نه قدهر اللشديسه، نىگارین كؤنلونه آلا بيلمه دى. آخیردا قولوندان توتوب اونو قالدیردی. بیر آز گزیب دردی، غمی داغیلستین دئییه اونو چنلى بئلىن اتكلىرینه طرف آپارماغا باشلادی. آز گزدیلر، چوخ گزدیلر، آخیردا گلیب يولا چیخدیلار. ائله بیر آز گئتمیشدیلر، باخدیلار بیر کیشی يولون کناریندا بیر جوت اؤگوز اوتلايیر. آما بو کیشی نین چیگنینه یاری آغاج، یاری دمیر غریبه بیر شئی وار. كوراو غلو نه قدهر دیققت ائله دیسه، بیر شئی فهم ائله یه بيلمه دى.

كوراو غلونه مارق چولقادی کی، یارب، گۆره سن بو نه اولان شئی دى. ياناشیب کیشیه سالام وئردى. کیشی علیک جاوابینی وئرهندن سونرا كوراو غلو سوروشدو: - قارداش، عاييب اولماسین سورشماق، بو نه دى بئله چیگنینه كئچیر یسن؟ کیشی دئدى:

- توفنگدى.

كوراو غلو باخدی کی، بو سۆزو هئچ اينديیه کیمی ائشیتمه يیب، دئدى: - قارداش، توفنگ نه دى؟

کیشی باخدی کی، بو آدم توفنگین نه اولدوغونو بيلمیر.. دئدى:

- بودا بیر جور ياراقدى. بونون، باخ، بوراسیندا گولله اولور. بوراسینی بئله ائله بنده آتیلیر. گولله ایچیندن چیخیب گئدير.

اؤزوده آداما، حئیوانا، هر نه یه ده یسه او ساعات اؤلدوره ر.

كوراو غلو سوروشدو:

- نئجه یعنی هر شئییه ده یسه؟

كيشى دئدى:

- هر نه يه ده يسه ده. آداما، حئيوانا، قوشا.

كوراوغلو كيشينين سؤزونه اينانمادى. توتدو ياخاسيندان كى:

- او نه دى كى، آدام اۆلدوره؟ وور منه گۇروم نئجه اۆلدوره؟

كيشى دئدى:

- باشينا دۇنوم، چيخ يولونلا گئت، منى قانا سالما.

كوراوغلو دئدى:

اولماز كى، اولماز. يا گره ك بو ساعات آتاسان باخام، يا دا كى يالان دئيرسن.

كيشى دئدى، كوراوغلو دئدى. كيشى گۇردو يوخ، بو ال چكه سى دئييل، دئدى:

- قارداش، من سنه آتا بيلمهره م. ايندى ده ال چكميزسن، عيبى يوخدو، قوى بير اۆكوز

قوربان اولسون سنه.

بونو دئييب، كيشى اۆكوزدن بيريسينى نيشان آلدى. گولله آچيلماقلا اۆكوزون

بيخيلماسى بير اولدو. كوراوغلو يويوردو اۆكوزون يانينا. قاباقجا الينى جييينه سالدى.

چيخاردىب اۆكوزون پولونو وئردى. سونرا توفنگى آليب بير ديققتله او طرف بو طرفينه

باخدى. اوندان اوزونو كيشييه توتوب سوروشدو:

- ياخشى قارداش، سن دئدين كى، بو آداما ده يسه اۆلدوره ره؟

كيشى دئدى:

- بلى، اۆلدوره ر.

كوراوغلو دئدى:

- يانى سن ايندى ايسته سن منى ووروب اۆلدوره بيلرسن ده؟

كيشى گولدو. دئدى:

- نه اينكى من، لاپ بير بالاجا اوشاق دا ايسته سه بونونلا سنى ووروب اۆلدوره بيله ر.

كوراوغلو گئتدى فيكره، قالين قاشلار چاتيلدى. آلين ائله قيريشدى، ائله قيريشدى كى،

قاتلار بیر - بیرینه سۆيکندی. گۆزلر، ائله بیل هرەسی بیردنه دورغون گۆله دۇندو. اوزونه - گۆزونه قارائلیق چۆکدو. نیگار باخدی کی، کوراوغلو بیر تهر اولدو. ائله بیل کی، دونیانین بوتون درد، غمی اونون اوستونه تۆکولدو. یاناشیب اونون الیندن توتدو. باخدی کی یوخ، کوراوغلو اۆزونده، سۆزونده دئییل. هاجاندان - هاجانا کوراوغلو اۆزونه گلدی. توفنگی کیشینین اۆزونه قایتاردی. یاواش - یاواش باشلادی دئمه یه:

تیتره بیر الیریم، تور گۆرور گۆزوم،
من می قوجالمیشام، یا زمانه می؟
دولاشمیر دهاندا صۇحبتم سۆزوم،
من می قوجالمیشام، یا زمانه می؟

توتولور مجلسده ایگیدین یاسی،
کار گۆرمور قیلینجی، پولاد لیباسی،
گلیب بیج ایامی، نامرد دونیاسی،
من می قوجالمیشام، یا زمانه می؟

بئله زامان هارا، قوچ ایگید هارا؟
مشردلری چکیرلر نامردلر دارا،
باش اییرلاچینلار، قوغانلار سارا،
من می قوجالمیشام، یا زمانه می؟

آخر اجل گلدی، یئتدی های، هارای!...
چکدیگیم غووغالار بیتدی های، هارای!...

توفنگ چيخدی، مردلیک گتندی های، هارای!...
من می قوجالمیشام، یا زمانه می؟

کور او غلویام، قیرآت اوسته گزه ردیم،
موخننتر باشین ووروب ازه ردیم،
نعره لر چکردیم صفلر پوزاردیم
من می قوجالمیشام، یا زمانه می؟

سۆز تامام اولدو. کور او غلو میصری قیلینجینی بئلیندن آچیب آندی یثره. دئدی:
- ایندی نامرد دونیاسی، بیج ایامی دی. بوندان سونرا ایگیدلیک بیر قارا پولاده یمه ز. من
بو گونده کور او غلو لوغو یثره قویورام. بونو دئییب کور او غلو دوزه لدی یولا: نیگار نه قده ر
چاغیردیس، کور او غلو دؤنمه دی: نیگار خانیم ایشی بئله گؤره نده آییلیب میصری
قیلینجینی یثردن گؤتوردو، پالتارینین آلتیندان بئلینه باغلاییب، کور او غلونون دالینا
دوشدو.

کور او غلو ائله هؤول ائله میشدی کی، هئچ اؤزوده بیلمیردی هارا گئدیر. آما گئدیردی.
بایاقدان کور او غلو نیگار خانیم دلیل - دلایل دئییردی، ایندی نیگار باشلادی اونا دلیل -
دلایل دئمه یه. آنجاق کیمه دئییرسن؟ ائله بیل کی، بو سۆزلر هئچ کور او غلویا دئلمیردی.
داشدان، دیواردان سس چيخدی کور او غلودان سس چيخمادی. گل ها گل آخشام
قارانلیق قووشاندا گلیب بیر شهره چيخدی لار. ائله کوچه ایله گئدیرلر، بیرده کور او غلونون
قولاغینا هنیرتی ده یدی. بئله دؤنوب باخاندا گۆردوکی، بیر اوجا عیمارت دی، اوچ نفر
آدام کمند آتیبلار، چيخیلار بو عیمارتین اوستونه. کور او غلو دایاندی. نیگاردایاق
ساخلادی. سوروشدو:

- نه وار، نییه دایاندین؟

کور او غلو دئدی:

- بو آداملار دئییه سن بو عیمارتی یارماق ایسته ییرلر. من گره ک گۆزله یم، گۆره م بو ایشین
آخیری نه اولور.

نیگار دئدی:

- نه ایشیمیزه، گل بولوموزو وراق چیخاق گئده ک.

- یوخ، اوغرو گۆروب دانیشماق دا ائله اوغورلوقدو. من گره ک گۆزله یم گۆره م بونلار نه
ائله یه جکلر.

سن دئمه بو عیمارت ایران پادشاهینین خزینه سی ایمیش. کوراوغلو باخدی کی، بلی،
بو آداملار عیمارتین دامینی سؤکوب گیردیلر ایچهری. او قدهر گۆزله دی کی، اوغرولار
ایشلرینی گۆروب قورتاردیلار. گۆتورمه لیلرینی گۆتوردولر، یوکلرینی توتدولار، دوشوب
گئتمک ایسته ینده کوراوغلو کسدی باشلارینین اوستونوکی،

- دئین گۆروم کیمسینیز؟ گئجه نین بو واختی بورادا نه قاییریر سینیز؟

اوغرولار ائله بیلدیلر کی، کوراوغلو کئشیک چیلردندی. ایسته دیلر ال - قول آچسینلار.
کوراوغلو ماجال وئرمه ییب اوچونون ده قوللارینی باغلا ییب یان - یانا ییخدی. اوغرولار
باشلادیلار یالوارماغا، آنجاق نه قدهر دیل تۆکدولر، نه قدهر پول، قیزیل وعده وئردیلر بیر
شئی چیخمادی. آخیردا اوغرولاردان بیر دئدی:

- قارداش، سن بیزی توتوبسان، ایندی اینصافین اولار بوراخارسان نه یاخشی،
بوراخماز سان نه یاخشی. آنجاق بیز بورالی ییق، بو یثرین آداملارینین خاصیتینه بلدیک.
آمما کی، سن بو یثرین آداملارینا هئچ اوخشا میرسان. بیز سنه هر نه وعده وئریکسه سن
تاماه ائله میرسن. بئله اولاندا من سنه بیر سوآل وئره جه یم، گره ک منیم او سوآلیما دوغرو،
دوزگون جاواب وئره سن.

کوراوغلو دئدی:

- سیزی بوراخماق مسله سیندن کئچ! اونو گۆرمه یه جکسینیز. آمما اوکی قالدی سؤز

سوروشماغا، هر نه ایسته ییرسن سوروش، من عۆمرومده یالان دئمه میشم، دئمه رمده.

اوغرو دئدی:

- قارداش، بیرجه منی حالی ائله گوروم، سن کیمسن؟ نه چیسن؟

کوراوغلو دئدی:

من کوراوغلویام

بئله دئجهک، ائله بیل کی اوغرو لارا بیر شاد موشتولوق خبری وئردیلر. هامیسی

باشلادی سئوینمه یه. اوغرو باشی گوله-گوله دئدی:

- آی رحمتلیگین اوغلو، ایندی سن کوراوغلوسان، بس دای بیزی نییه بورادا اسیر -

یئسیر ائله میسن؟ آچ بیزیم اللریمیزی. بوراکی وار، سنین دوشمنین خزینه سیدی. سن

گرهک بیر آز بیزدن راضی قلاسان کی...

کوراوغلو کیشینین سؤزونو آغزیندا قویدو. دای ایمکان وئرمه دی کی، سؤزونو

تاملاسن. دئدی:

- هر کیمین اولورسا - اولسون. منیم ائله بیرینجی دوشمنیم سیزین کیمی اوغرو -

حارامزادا آداملاردی.

سؤز اوغرو باشییا توخوندو. دئدی:

- بالام، سنین کی ائله ایشین، پئشه ن شاهلارین، پاشالارین، وار - یوخونو چالیب -

چاپیب یئمک اولوب. ایندی هارادان اولوبسان بئله عملی صالح آلله آدامی؟

کوراوغلو دئدی:

- دوزدو، من همیشه شاهلارین وار - یوخونو چالیب - چاپمیشام. آما سیزین کیمی

اوغورلوق ائله مه میشم. من مثیدان آچمیشام. داعوا ائله میشم، دوشمن اولدورموشم.

سونرادا وار - یوخونو چالیب - چاپیب آپارمیشام.

من هر نه ائله میشم سه آچیق ائله میشم. آما سیز ایت کیمی اوغورلوق ائله بیر سینیز.

سیز نامرد سینیز. سیز مردلرین آدینی باتیریر سینیز.

اوغرو لار گوردولر یوخ، کوراوغلو بونلاری بوراخما یاجاق. کوراوغلو او فدهر گؤزله دی

کی، سحر آچیلدی. خزینه دار گلیب چیخدی. اوغرو لاری خزینه دارا تسلیم وئردی: نینگاری دا گوتوروب شهری گز مه یه گتتدی. خزینه دار قاپیب بیر باش گتتدی پادشاهین یانینا. احوالاتی نئجه کی گورموشدو پادشاها دانیشدی. پادشاه تنز آدام گونده ریب کوراوغلانو تاپدیریب یانینا چاغیرتدیردی. کوراوغلو، آلا گوز نینگاردا یانیندا گلدی پادشاهین حوضورونا. پادشاه باخدی کی، بو یاشی اوتموش بیر آدامدی. آما شصت - ی - بستیندن، بوی - بوخوندان ائله بئله یول آدامی دئییل. سوروشدو:

- قوجا، دئی گوروم بو نئجه احوالاتدی؟ بونلاری سن هاردا توتوبسان؟

کوراوغلو احوالاتی نئجه اولموشدو پادشاها دانیشدی. پادشاه او ساعات امر وئردی اوغرو لاری زیندانا سالدیلار. اوندان اوزونو کوراوغلویا توتوب دئدی:

- یاخشی، قوجا، چوخ ساغ اول کی، اوغرو لاری توتوبسان. بو یاخشیلیغین یئرده قالماز. خجالتیندن چیخارام. دئره ره بو ساعات سنه خرچلیک ده وئره لر. آنجاق بیر دئی گوروم، سن اوزون کیمسن؟ نه چپسن؟ هارادان گلیب هارا گتدیرسن؟

پادشاهین بئله دانیشماغی کوراوغلونون اوره یینی قوبارلاندیردی. ائله بیل کی، بوتون درد لرینی یادینا سالدی. جاوانلیق گونلری اونون یادینا دوشدو. ده لیلر، چنلی بئل گوزونون قاباغینا گلدی. اوز - اوزونه دئدی: «ای بیوفا، نامرد دونیا!... گور من نئجه اولموشام کی، پادشاه منه خرچلیک وئیرر.» اوره یی داوام گتیرمه دی. اوچ تئللی سازی چیگنیندن آشیریب سینه سینه باسدی، دئدی:

چـنـلی بـئـلـده ائـلی اولان.

دوشگون کوراوغلو منم من.

باشیندا مین دهلی اولان،

دوشگون کوراوغلو منم من.

مردلیک ایشله دیب بیر زامان،
 نامرده چکدیردیم آمان،
 ایندی الیف قددیم کامان،
 دوشگون کوراوغلو منم من.

لاچین تک بره ده یاتان
 عمود ووران، شئشپر آتان
 یاغیلار قول - قولا چاتان
 دوشگون کوراوغلو منم من

کؤنلون سمندین یوران،
 نامردلر بوینونو بوران،
 مردلر ایله دوستلوق قوران،
 دوشگون کوراوغلو منم من.

قوچ کوراوغلو گورونمه ز شن،
 ائیوازیندان آیری دوشه ن،
 غوربت ائلده باغری بیسه ن.
 دوشگون کوراوغلو منم من.

پادشاه کوراوغلونی تانیدی. آما باخدی کی، دای نجه دئیهرلر او دؤورانی کئچیب، او
 کوراوغلوان بیر اثر قالماییب.

دئدی:

- کوراوغلو، من ایران پادشاهیام، سن کوراوغلو، بیز همیشه بیر - بیریمیزله دشمن

اولموشوق. آما ایندی روزیگار ائله گتیریب کی، سن اوزون اوز آباغینلا منه قوناق گلمیسن. اوزوده کی، منه بئله بویوک یاخشیلیق ائله میسن. من دای بو گوندهن آرامیزدا کی دوشمنچیلیگی یثره قویارام. گل قال منیم یانیمدا.

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، من سنین یانیندا قالا بیلمه رهم. یاخشى سى بودى کی، سن ایذین وئربیز چیخاق گئده ک.

پادشاه دئدی:

- کوراوغلو، قوجالمیسان. داها کوراوغلولوق ائله یه ن دئییلسن. یاشین کئچیب، گونون اؤتوب. قال منیم یانیمدا، منه تدبیرچی - مصلحتچی اول!

کوراوغلو قبول ائله مه دی. پادشاه گوردو اولما یا جاق، ایذین وئره ندن سونرا دا امر ائله دی هره سینه بیر آت وئریب، یولا سال سینلار. ایندی کوراوغلو گئتمکده اولسون سن اثشیت پادشاهدان. کوراوغلو گیل گئده ندن سونرا پاشاهین اوره یینه وسوسه دوشدو. فیکرلشدی کی: «ای دیل غافیل، من گره ک اونو بوراخما یایدیم. هر نه قده ر دئسن، قورد اوغلو قورد اولار. الیمه دوشموشکن اونون تدبیرینی ائله یه یدیم».

بونو فیکیرله شیب، پادشاه قوشون بویوکلریندن بیرینه حوکم ائله دی کی، بیر نئچه نفرده آدام گؤتوردو. کسه یول ایله گلیب بیر دار گدیکده پوستو قوردو. ایندی بونلار بورادا دوروب گؤزله مکده اولسونلار، سنه کیمدن دئییم، کوراوغلو ایله نیگاردان.

کوراوغلو ایله نیگار اؤزلری ده ایشدن بی خبر گلیردی لر. گلیب هاما ن گدیگه چاتا ندا بیرده باخدی لار کی، بیر نئچه یئردن اوستلرینه توفنگ لوله لری اوزان دی. بویویو داشین دالیندان قیشقیردی کی:

- دایان!

کوراوغلو دینمز جه آتی ساخلا دی. نیگاردا دایان دی. قوشون بویویو قیشقیردی:

- آتدان دوشون!

کوراوغلو کیریمیشجه آشیریلیب آتدان دوشدو. سونرادا کؤمک ائله ییب نیگاری دوشورتدو. قوشون بؤیویو یئنه ده داشین دالیندان قیشقیردی:

- هر نه یارق - یاساغین وارسا، تۆک یئره!

کوراوغلو دئدی:

- هئچ بیر یاراغیم - یاساغیم یوخدو. بیرجه دنه سازیم وار.

قوشون بؤیویو ایشی بئله گۆرهنده آرخایین اولدو. داشین دالیندان چیخیب گلدی. حؤکم ائله دی آداملارینا کی:

- باغلا یین قوللارینی، یار - یاساغینسا تۆک یئره.

آداملاردان بیر - ایکسی یویردولر کوراوغلونون اوستونه. کوراوغلو هئچ بیر سؤز دئمه دی، کیریمیشجه دایاندی. باشلادیلار کوراوغلونون قوللارینی باغلاماغا، نیگار مات - مات باخیردی کوراوغلونون اوزونه کی، گۆره سن بو نییه بئله ائله بیر.

کوراوغلو نیگارا باخیب دئدی:

- اینجیمه، نیگار خانیم! قوی باغلا سینلار. دای بیزیم دؤورانیمیز قورتاردی. ایندی اونلارین دؤورانیدی. گۆرورسن؟ بونلارین دا اللرینده هاما او توفنگدن وار. ایندی گره ک لاچینلار، ترلنلار سارلارا باش آیه. بوگون بئله دنیا نامرد دونیاسیدی.

کوراوغلونون قوللارینی باغلا ییب قورتاردیلار. اوندان قوشون بؤیویو اؤز آداملارینی ایک یئره بؤلدو. بیر دسته سینده حؤکم ائله دی کی، نیگاری آتامیندیریب شهره گتیر سینلر. کوراوغلو باخدی کی، نیگاری اوندان آیرماق ایسته ییرلر. بونا اوره یی تاب گتیرمه دی. بیر اوزونه باخدی، بیر باغلانمیش قوللارینا باخدی، بیر آلاگۆز نیگارا باخدی، بیر ده اطرافیندا توفنگلی آداملارا باخدی، دئدی:

اوجا داغین اوجاسیام،

اسکیک اولماز قاریم منیم.

نر پىئىنگىن قوجاسىيام.
كاروان سورمى كارىم مەنىم.

قوچ ياراندىم ازل باشدان،
وورسام، جىدام كىچەر داشدان،
هەلە غووغادان، ساواشدان:
قالمامىش قوللارىم مەنىم.

هانى ائىياز بورداسە،
بىر قىلىنجا قىرخ باش كسە،
اودۇورانىم دۇنوب ترسە،
قار تۇكور باھارىم مەنىم.

هانى احمد شىشپىر آتا،
دمىرچى اوغلو كوشتو توتا،
بوگونومدە گىلىب چاتا،
ترلان دەلىلرىم مەنىم.

قوچ كوراولو بىادە ايچە
باشلارى خىنجر تىك بىيچە
اينىنصافدىرمى الە كىچە،
آلاگۇز نىگارىم مەنىم؟

سۆز تامام اولدۇ. نىگار اۋزونو آتدى كوراولونون يانىنا. كوراولو اۋزونو قوشون

بۇيويونە توتوب دئدى:

- سىز گلېن اونو مندن آيىرمايىن! آپارىرسىز، ايكىمىزى دە بىر آپارىن، بوراخىرسىز، بىر

بوراخىن!

قوشون بۇيويو دئدى:

- اولماز!

کوراو غلو دئدى:

- سىز ائله بىلمەيىنكى، من عاجىزم، يا اينكى قورخورام، يوخ من اوزوم سۆز وئرمىشم

كى، بوندان سونرا قان تۆكمە يەم. عۆمرومون آخىر گونلرىمى بئله كئچىرەم. آنجاق سىز گلېن

منى وادار ائله مەيىنكى، من اوز عەھدىمە خىلاف چىخام.

قوشون بۇيويو دئدى:

- اولماز، بىزە حۆكم بئله دىكى، سنى اۆلدورەك، اونو آپاراق.

کوراو غلو دئدى:

- ياخشى، بو كىمىن حۆكمودور؟ اونو ھاراييا آپارىرسىنيز؟

قوشون بۇيويو دئدى:

- بو قىبلە - ى - عالم پادشاھىن حۆكمودو. قىبلە - ى - عالم اوزو بىزى گۆندەرىب كى،

سنى توتوب اۆلدورەك، سونرا دا زَنَنىنى آپارىب اونا چاتدىراق.

کوراو غلو پادشاھىن بو نامردلىگىنى ائشيدندە ائله بىر نەرە چكدىكى، داغلار - داشلار

لرزە يە گلدى، دئدى:

آى حَضارات، آى جاماعات،

اورەك زرد اولدو، زرد اولدو!...

گَئَنه نامردىن سَؤزلىرى

جَانا درد اولدو، درد اولدو!

دوستومو آتدیم دامانا.
 رقیبی گلسین یامانا،
 کور اولسون بئله زامانا،
 نامرد مرد اولدو، مرد اولدو!

کوراوغلو یام، داد، ها زارام
 آدیم دفتره یازارام،
 نه قدهر سفیل گزهرم،
 آدیم قورد اولدو، قورد اولدو!

اوندان بیر گوج وئردی، کندیر قیریق، قیریق اولوب یئره تۆکولدو. پادشاهین آداملاری
 اؤزلرینی ائله ایتیردیلرکی، بیلمه دیلر توفنگین لوله سینی اونا طرف توتسونلار،
 یا دییجه یینی؛ وفالی نیگار ایشی بئله گۆره نده پالتارینین آلتیندان میصری قیلینجی
 چیخاریب کوراوغلویا وئردی. کوراوغلو بایاق ها کسدی پادشاه آداملارینین باشینین
 اوستونو. بیر سو ایچیم ساعاتدا هامیسینی شیل - کوت ائله ییب یئره تۆکدو. اوندان آتی
 میندی. نیگاری ترکینه آلیب بیر باش چنلی بئله طرف اوز قویدو. بو ایشین اوستونده ن بیر
 نئچه موددت کئچدی. خبر گلیب پادشاها چاتدی. بس کوراوغلو آداملارینین هامیسینی
 قیریپ، اؤزوده چنلی بئله دؤنوب. پادشاه باخدی کی، اویونو باختالاییب، باشلادی
 قورخماغاک، ایندی کوراوغلو تزه دن باشینا آدام ییغسا، دای عۆده سیندن گلیمک
 اولمایاجاق. تئز آدام گۆنده ریب وزیر - وکیلی، قوشون بؤیوکلرینی چاغیردی یانینا. دئی
 مصلحت - مشورته باشلاندی. چوخ گۆتور - قویدان سونرا بئله تدبیر تۆکدولرکی، هله نه
 قدهر کوراوغلو باشینا آدام جمع ائله مه ییب، قوشون گۆتوروب اوستونه گئتسینلر. بلی،
 باشلادیلار قوشون ییغیب، حاضیرلیق گۆرمه یه. ایندی بونلار بورادا حاضیرلیقدا
 اولسونلار، سنه کیمدن خبر وئریم، عاشیق جونوندان.

عاشیق جونون ائشیندی کی، پادشاه قوشون - لشگری حاضیرلاییر کوراوغلونون اوستونه گئتمه به. دای واخت ایتیرمه ییب چکدی چاریغین دابانینی، بیر باش چنلی بئل دئییب یولا دوشدو. گوندوزو گئجه یه قاتدی، گئجه نی گوندوزه قاتدی گونلرین بیرینده بیر آخشام اوستو گلیب چنلی بئل چاتدی. عاشیق جونون چاتاندا کوراوغلو نیگار خانیملا یئنه ده آغ قایادا اوتورموشدو. عاشیق جونونو گۆرچک دیک قالخدی آیاغا، ایکی وفالی دوست قوجا قلاشدیلار. دئی خوش - بئش، اون بئشدن سونرا کوراوغلو سوروشدو:

- نه وار؟ نه یاخشی کؤهنه دوستو یاد ائله میسن؟ عاشیق جونون سازی چیگنیندهن آشیریپ باسدی باغیرینا دئدی:

سنه دئییم قوچ کوراوغلو،
دوشمنلر گله جک اولدو.
سونون اولار پوچ کوراوغلو،
دوشمنلر گله جک اولدو.

دالالاما سن سسینی
دوشمنله کسمه بئشین،
کئچمیش کؤهنه قسیصاصینی،
دوشمنلر آلاجاق اولدو.

جونونام دیلدن دوشموشم،
بولبولم گولدن دوشموشم،
قوجالیب الدن دوشموشم،
دوشمنلر گله جک اولدو.

سۆز تاماما یئتدی. کوراوغلو دئدی:

- عاشیق جونون، بیر عمللی، باشلی دانیش گوروم، نه دئییرسن؟
عاشیق جونون سازلا دئدیگی کیمی، سؤزله ده دئدی. کوراوغلو گئتدی فیکره. نیگار

دئدی:

- کوراوغلو، فیکیرلشمک واختی دئییل. دئی گوره ک، نه دئییرسن؟
کوراوغلو اوزون عاشیق جونونا توتوب دئدی:

سنه دئییم، عاشیق جونون،
چاغیر گلین خان ائیوازی!
تار ائله ییم دوشمن گونون،
چاغیر گلین خان ائیوازی!

نامردلیگی بیلدیره لر.
یادی بیزه گولدوره لر
تک - تک سالیب اولدوره لر،
چاغیر گلین خان ائیوازی!

کوراوغلو چکمه ز حاشالار،
چیتندی قوللار بوشالار،
یئرشیر اوغراش پاشالار،
چاغیر گلین خان ائیوازی!

سؤز آخیرا یئتدی. عاشیق جونون دوردو آياغا، دئدی:

- کوراوغلو، واختی ایتیرمه یه ده یمه ز. من گئدیم، اوشاقلاری تاپیم.

کوراوغلو ایذین وئردی. عاشیق، اونجه دئیهرلر، هئچ سولغون دهرمه میش تزه دن
قاییدیب یولا دوشدو. ایندی کوراوغلو ایله نیگار چنلی بئله قالماقدا اولسونلار، گوره ک

عاشیق جونون نه ائله دی.

عاشیق جونون چوخ گزدی، چوخ دولانندی - آما ائیوازی تاپا بیلمه دی. داغلار
آشدی، دره لر کئچدی، گونلرین بیرینده بیر بیچه نکه ده، دمیرچی اوغلونا راست گلدی.
باخدی کی، دمیرچی اوغلو الینده یابا اوت ییغیر. عاشیق جونون دمیرچی اوغلونو
گورجک، آلدی سازی گوره ک نه دئدی:

دمیرچی اوغلو، سنه دئییم،
چنلی بئله دوشمن گلیر.
پولاد قالخان، دمیر گئییم،
چنلی بئله دوشمن گلیر.

بو سینه می غم آلیبدی،
شاد قلبیمه درد سالیبدی،
کوراو غلو یالقیز قالیب دی،
چنلی بئله دوشمن گلیر.

چنلی بئله یوخ صوحت، ساز،
چیرپینیر گوللرینده قاز،
هانی حسن، هانی ائیواز؟
چنلی بئله دوشمن گلیر.

سانانماز یوزلر، الیلر،
دوشمنه دئمه بلیلر،

گۈرونمور ایگید دهلیلر،
چنلی بئله دوشمن گلیر.

یولدادی کوراوغلو گۈزو.
قلبینده قوچاقلیق کۈزو،
بودو عاشیق جونون سۈزو،
چنلی بئله دوشمن گلیر.

عاشیق جونون سازلا دئدیگی کیمی، سۈزله ده احوالاتی دمیرچی اوغلویا دانیشدی.
دمیرچی اوغلو دئدی:

- من ائیوازین یثرین بیلیرم، گئده ک تاپاق.

دمیرچی اوغلو گئجه - گوندوز چۆلد - باییردا اولدوغوندان، اوز - گۈزونو توک
باسمیشدی. اورادان دوروب بیر باش گلدی دهله بین یانینا. دئدی:

اوستا، سفریم وار، گئده جه یم، تئز منیم اوزومو قیرخ!
اوستا باخدی کی، دمیرچی اوغلونون اوزون توک ائله باسیب کی، قیرماخ اوزون
ایشدی. اودوکی، بیر تهر باشیندان ائله مک ایسته دی. دئدی:
- بو ساعات قیرخا بیلیمرم. اولگوجوم کورلانیب، گرک ایتیلدم.
اوستانین جاوا ایندا آلدی دمیرچی اوغلو دئدی:

سنه دئییم اوستا باشی،
قازی دیبیندن، دیبیندن!
اولماگیله ن ایشده ناشی،
قازی دیبینه ن! دیبینه ن!

دوشمنلر گىرىب قىصدینه،
گىلیر کور اوغلو اوستونه،
ده يهرم سىنین شىصتینه،
قازى دىيىندهن! دىيىندهن!

سىن حىسابى چکهرم،
گۆزوندن قان ياش تۆکهرم،
اليف قىددىنى بۆکهرم،
قازى دىيىندهن! دىيىندهن!

دمىرچى اوغلو بىلىجى،
اولارسان ائللر گولوجو،
سینه ائندىرهرم قىلىنجى،
قازى دىيىندهن! دىيىندهن!

آخىرىنجى خانهنى دمىرچى اوغلو دئدى كى، اوستا گۆردو اگر اويان - بويان ائله سه
باشى بدندن آيرىلا جاق، دىنمه ز - سۆيلمه ز اولگوجو گۆتوروب باشلادى قىرخماغا، ائله
كى قىرخاب قورتاردى. دمىرچى اوغلو چىخار دىب اونون حاققىنى وئردى. اوندان عاشىق
جونونو دا گۆتوروب يولا دوشدو. نه قدهر گئتدىلر بىلمىهرم، نه قدهر گئتمه دىلر بىلمىهرم،
آخىر دا گلىب ائىوازى تاپدىلار. ائىواز عاشىق جونون ايله دمىرچى اوغلو نو گۆزجك، آلدى
سازى، دئدى:

داغلار باشى چىلى بئلدن،
دئىين گۆروم نه خبر وار؟

باشى قارلى بيزيم ائلدن،
دئىين گۇروم نە خبر وار؟

قىيرات، عرب آت دورورمو؟
كوراوغلو دۇوران قورورمو؟
پاشالار بويون وورورمو؟
دئىين گۇروم نە خبر وار؟

اىيواز قوشون گۇرمك ايستەر،
تيرساواشا گيرمك ايستەر،
كوراوغلونو گۇرمك ايستەر،
دئىين گۇروم نە خبر وار؟
اىيواز سۇزو تامام ائله جك، عاشيق جونون آلدى جاوايىندا دئدى:

چىنلى بىئلدن خبر گيتيرديم،
قارداش، دور گئدەك، دور گئدەك!...
موشكول مطلبى بىتيرديم،
قارداش، دور گئدەك، دور گئدەك!...

كوراوغلو اوخويوب - يازير،
يالقيز قاليب جانندان بئزير،
هاراي ساليب سنى گزير،
قارداش، دور گئدەك، دور گئدەك!...

عاشیق جونون قدرین بیلیر،
سنی گوروب اوزو گولور،
چنلی بئله دوشمن گلیر،
قارداش، دور گئدهک، دور گئدهک!...

عاشیق جونون سازلا دئدیگی کیمی سؤزلده احوالاتی ائیوازا دانیشدی. سونرادا دئدیکی:

- کوراوغلو دئییردی هارادا اولسا اوزونو منه یئتیرسین. ائیواز دئدی:

- یاخشی من گئتدیم، آما سیز اوشاقلارین دالینجا گئدین!

ائیواز آتا مینیب چنلی بئله طرف، عاشیق جونونلا دمیرچی اوغلو دا دهلی حسنین دالینجا یولا دوشدولر. ائیواز دورماییب، دینجهلمه ییب، چنلی بئله گئتمکده اولسون، دمیرچی اوغلو ایله عاشیق جونون آختاریب، آخیردا دهلی حسنی تاپدیلا. عاشیق جونون باخدی کی، دهلی حسن قوجالیب، ائله قوجالیب لاپ الدن دوشوب، دهلی حسنین بئله قوجالماغی عاشیق جونونا یامان اثر ائله دی. آلدی سازی، دئدی:

خوتکارلار اوستونه آتلی گئندنه،

دوشمن گوره ن آچیق گوزون نئجولدو؟

اوغراش پاشالارلا داعوا ائندنه،

نعره چکیب اوجا سسین نئجولدو؟

چنلی بئله آغیر مجلسلر قوران،

عرب آت اوستونده مردانه دوران،

میسری قیلینج چکیب بویونلار ووران،

سوروشمورسان، خان ائیوازی نئجولدو؟

عاشیق جونون بو سیررلری بیلنده،
 دوشمنلری آغلاداندا، گولنده،
 هردهن غضبله نیب غئیظه گلنده،
 قاباقدان بوز دوران اوزون نئجولدو؟

دوزدو، دهلی حسن قوجالمیشدی، آمماکی، او نئجه دئییه لرلر آسلانین نه قوجاسی، نه
 جاوانی؟ دهلی حسن یئنه ده ائله هامان دهلی حسن ایدی. سازی عاشیق جونونون الیندن
 آلیب دئدی:

یاغی دوشمن ایلله غووغا آچماغا،
 هله وار قولومدا قووتیم منیم،
 قوشون گلیب چنلی بئله کئچمه یه،
 قبول ائتمه ز ناموس، غئیرتیم منیم.

گورزوم ایشله ینده داغلاری قیرار،
 قورخوسوندان تاپماز دوشمنلر قرار،
 پاشانین، خوتکارین باغیرینی یارار.
 آج آسلان یئریشیم، هئیتیم منیم.

من دهلی حسنم، دوست هاواداری،
 هئچ یاددان چیخارمی دوستلوق ایلقاری؟
 ووروشما زامانی، داعوا بازار،
 اولماز هئچ اینصافیم، موروه تیم منیم.

دهلی حسنین سؤزلرینه عاشیق جونوندا، دمیرچی اوغلودا چوخ سئویندیلر. اوچو ده
 آتلانیب داغلارا، داشلارا، کندلره، اوبالارا های سالدیلار. بیر نئچه گونون ایچینده بوتون

ده لیلری ییغیب چنلی بئله طرف یولا دوشدولر.

ده لیلر گئتمکده اولسونلار، ایندی ائشیت کوراوغلودان. کوراوغلو عاشیق جونونو ائیوازین دالینجا گونده رهندن سونرا بیرگون گوزله دی، ایکی گون گوزله دی، گلن اولمادی. اوچو نچوگون سحر تئزدن ایدی. کوراوغلو یئنه ده اوتورموشدو آغ قایادا، یوللارا باخیردی. نیگار باخدی کی، کوراوغلو چوخ غمگین دی. دوروب یاواشجا گلدی اوتوردو اونون یانیندا. کوراوغلو دؤنوب بیر نیگارا باخدی، اوندان سازی چیگنیندن آشیردی. دئدی:

قاری دوشمن گوج گتیردی،
قوجالدیدم، نیگار، قوجالدیدم،
منزلیم باشا یئئتیردی،
قوجالدیدم، نیگار، قوجالدیدم.

موخننتین اولماز ذاتی،
مردین پولاد اولار قاتی
ایئتیردیم قیرآت، دور آتی،
قوجالدیدم، نیگار، قوجالدیدم،

کوراوغلو قورخماز یاغیدان،
باده ایچیددی ساغیدان،
هانی، ائیواز، توپ داغیدان؟
قوجالدیدم، نیگار، قوجالدیدم،

نیگار ائله آغزینی آچدی کوراوغلویا اوره ک - دیره ک وئرسین. بیرده باخدیلار کی، یولدا توز، دومان قارışدی، دومان، توزا. بئله باخاندا گوردولر ائیواز یاتیب آتین بوینونا.

ائله گلیر، ائله گلیر کی، ائله بیل بیر اوخدو. یاییندان چیخیب اوچور.
 کوراو غلودا، نیگارددا دیک فالخدیلا آیاغا. ائیواز گلیب چاندی. آتدان آشیریلیب
 قاقاچا نیگارلا، سونرا کوراو غلوايله گوروشدو. کئف - حالدان سونرا باشلادیلا صوحبته.
 کوراو غلو احوالاتی ائیوازا دانیشدی. ائیوازا ده لیلرین خبرینی اونا وئردی. اوندان
 کوراو غلو ائیوازی گونده ردی کی، گندیب قیر آتی تاپیب گتیر سین. ائیواز دوردو، بیر کمندده
 گو توروب یاغی قورو غونا طرف گئتدی.

ائیواز ائله تزه جه گئتمیشدی بیرده باخدیلا رکی، ده لی حسن، دمی رچی او غلو، عاشیق
 جونون، داللا رینجادا بوتون ده لیلر بدو گلیر لر. کوراو غلو وفالی دوستلارینی گورجک
 اوره یی آتلانندی. قلبی جوشدو. سازی دوشونه باسیب گوره ک ده لیلره نجه خوش گلدین
 ائله دی.

گئنه عومور تزه لندی.
 خوش گلدینیز، ده لیلریم!...
 قورتاردیم هیجرانندان، غمدن،
 خوش گلدینیز، ده لیلریم!...

دوشون بوردا مئهمان قلاق،
 خوتکارلارا قیرغین سلاق،
 پاشالاردان قیصاص آلاق،
 خوش گلدینیز، ده لیلریم!...

بیر شور سلاق بو جاها نا،
 مئیدان بویان سین آل قانا،

سـفـر ائـيـلـه يـه ك هـر يـانـا،
خـوش گـلـدـيـنـيـز، دـهـلـيـلـرـيـم!...

آسـلـان تـك بـرـهـدـه يـاـتـاق،
دوشـمـنـلـر شـئـشـپـر آتـاق،
پـاشـاـلـار يـ دـيـرى تـوـتـاق،
خـوش گـلـدـيـنـيـز، دـهـلـيـلـرـيـم!...

زىـمـيـسـتـانـيـم دۇـنـدـو يـاـزا،
قـوـلـاق وئـرـيـن سـوۋـزە، سـاـزا،
كـوـرـاـوـغـلـو يـئـتـدى مـوـرـازا،
خـوش گـلـدـيـنـيـز، دـهـلـيـلـرـيـم!...

دەلـيـلـر آتـلـار دـان تۇكـولـدولـر. ھامى نىگارلا، كوراوغلو ايله گۇرۇشـدو. ائـلـە بـو دـمـدە بـيـر
كـيـشـنـە مە سسى گلدى. بئـلـە باخـانـدا گۇرـدولـر قـيـرآت ائـلـە گـلـيـر، ائـلـە گـلـيـر لئى كـيـمى،
اوستونـدەدە ائـيـواز. ھامى دۇندو، آت چنلى بئلى بىر زمە دۇرد دولانـيـب ھـرلـندى، سونـرا
قـيـزىل قوش كىمى سوزوب دوز كوراوغلونون قاباغىندا داياندى. ائـلـە كـيـشـنـە دى، ائـلـە
كـيـشـنـە دى كى، داشلار لرزه يە گلدى. كوراوغلو سازى باسدى دۇشونە دئدى:

بـودـو گـلـدى ھـاـوا دـا رىم،
دور باشىنا دولان كۇنلوم!...
زىـمـيـسـتـانـدا دۇور ائـلـلـە ردىن،
يـاز، باھارا بويان كۇنلوم!...

قىير آتىما نال دوزدورره،
پاشالار باغرىن ازديرره،
مئيلر، ساقيلر گزديرره،
باشلار تزه دۇوران كۇنلوم!...

كوراوغلويام، مرد - مردانا،
چاغيرام، گيرره مئيدانا،
قىلينچ وورارام دوشمانا.
خوتكار تاختدان سالان كۇنلوم!...

دهليلر چنلى بئلدە قالسينلار. ايندى كيمدن دئيم، پادشاهدان. ائله كى تداروك
گۇرولدو، قوشون حاضيرلاندى پادشاه عالي خان ايله مئهدى خانى دا چاغيريب. قوشونا
بۇيوك ائله دى، يولا سالدى. گل ها گل، گل ها گل، قوشون گليب چاتدى چنلى بئلين
هنده ورينه. كئشيكچيلر گليب قوشونون گلمه يىنى كوراوغلوي خبر وئرديلر. كوراوغلو دسته
باشيلاراي ووردوكى، دهليلرى ييغسينلار. ائله كى هامى ييغيلدى، كوراوغلو سازى
گۇتوردو، دئدى:

ياراقلانين، دهليلريم،
ياغيلار مئيدانگا گلير.
موخننلر قوشون چكيب،
اوز توتوب بويانا گلير.

سۇزلىمده يوخدو يالان،
دوشمانلارا سالاق تالان،

میصری قیلینج قیلینج جوؤلان،
بویانماغا قانا گلیر.

اولون صف - صف، دسته - دسته،
یئرییه ک دوشمانین اوسته،
یاغی دوشمن دولوب قصده،
تولکولر آسلانا گلیر.

ایگید اولان ائتمه ز خطا،
قوچ گره ک پوستودا یاتا،
خان ائیواز، مین عرب آتا.
بللی احمد فرمانا گلیر.

پلنگ تک اوودان کوسمه یه،
دوشمنلر اوسته اسمه یه،
یاغیلار باشی کسمه یه،
کوراو غلو مردانا گلیر.

سۆز تامام اولدو. کوراو غلو سازی نیگار خانیم وئریب، میصری قیلینجی گؤتوروب
باغلادی بئلینه. دهلی مئهر او ساعات قیر آتی چکدی کوراو غلونون برابرینه. کوراو غلو
آتی میندی، میصری قیلینجی چکدی، سونرا اوزونو دهلیره توتوب دئدی:
دهلیلریم، بوگون داعوا گونودو.
آلانین، یارادان بیزه یار اولسون!

مرد ایگیدلر یاراسیندان بللی دی،
نامردلری قوی تر باسین، خار اولسون!

روستم - ی - زال کیمی نعره لر چکه ن،
مئیداندا نامردین باغیرینی سوکهن،
میسری قیلینج ووروب، قیزیل قان تۆکه ن،
اسیرگه مه، وور اللرین وار اولسون!

منم دئییه ن کسلر چیخسین مئیدانا،
دولانسین مئیدانی مردی - مردانا،
اوتانسین نامردی بسله یه ن آنا.
گوروم اونون ایشی آه، - و - زار اولسون.

نوش ائدین باده نی، آلین ساقیدان،
چکینه بین حرامیدن، یاغیدان،
صفلر پوزان، اوردولاری داغیدان،
آیری قیلینج قیلاfindا مار اولسون!

او طرفده ن ده خانلارین قوشونو گلیب چاتدی. کوراوغلو بیر ده لیلره باخدی، بیر
دوшمن قوشونونا باخدی، ائله بیر نعره چکدی کی، گۆیده گئده ن قوشلار قاناد
ساخلادیلار. اوزون ائیوازا توتوب دئدی:

قوشون چکیب گلدی یاغی،
دوшمنلری سئچ ائیوازیم!

داغ اوستوندن چکه ک داغی،
تئز هوجوما کئچ، ائیوازیم!...

دهلی کونول آلماز اویت،
قوجا بدن، اولما مئیت!
میصری قیلینج کسمز ایگیت،
آل دوشمانی بیچ ائیوازیم!...

قیر آتین نالی سؤکولمه،
کور او غلو بئلی بوکولمه،
ایگید اولومدن چکیلمه،
یاغی قانی ایچ، ائیوازیم!...

کور او غلو سؤزونو تامام ائله ییب اوزون ووردو قوشونا. دهلیلر هر طرفده تۆکۆلدۆلر.
اوستاد دئییرکی، اوگون چنلی بئله بیر داعوا اولدۆکی، هله روزیگارین گۆزو بئله داعوا
گۆرمه میشدی. چنلی بئللین داشلاری دوشمن قانینا بویانیب قیپ - قیرمیزی لاله یه دۆندۆ.
اوراسینی دئییم کی، خانلار حییه ائله میشدیلر. قصدا قوشونون یاریسینی مئیدانا
بوراخیب، یاریسینی پوستودا ساخلا میشدیلار کی، دهلیلرین گوجونو بیلیب سونرا
بوراخسینلار. ایندی ایشی بئله گۆره نده حۆکم وئردیلرکی، قوشون پوستودان چیخسین.
اۆزۆده دوز اورتایا ووروب کور او غلونون اۆزونو حالقا - معرکه ائله سین. بلی، قوشون
پوستودان چیخدی. آما کور او غلودا ایشینی مۆحکم توتموشدۆ. دهلی حسنی ده اۆز
دسته سی ایله پوستودا قویموشدۆ. ایندی ایشی بئله گۆره نده، اوزون ائیوازا توتوب دئدی:

چاغیر دهلی حسن گلسین!
آغیر ضربه بوگون چالسین!

اۋلن اۋلسون، قالان قالسين!
مرد ايگيدلر معلوم اولسون!

قاباغا سالما ناشيني،
ووردورار اۋز يولداشيني،
گزديرسم نامرد باشيني،
خانا منيم قانيم اولسون!

سسيز ايانانين گوهر دانا!
هره نيز دۋنون آسلانا!
باسيلمايىن بو دوشمانا،
قويون اۋلن منيم اولسون!

کوراوراوغلويام، من اميرآي،
وارسا چيخارت مئيدانا تاي،
داوادا ديلم بيلمه ز آي،
عزراييل بير يانين اولسون!

نيگار خانيم دهليله باخدى، کوراوغلوي باخدى، دوشمنه باخدى، ائله بودمده
کوراوغلودا اۋزونو اونلارا يئتيردى. باخدى كى، شادليقدان نىگار خانيمين گۈزلى ائله
دولوب، ائله دولوب كى، ائله بيل باهار بولودودو. ائله هيا بندوقى، آب - ي - نيسان
كىمى سوزولوب تۈكۈلسون. نىگار قيراتين سسينه دۋندو، كوراوغلانو گۈردو. ائله بيرجه
بونو دئيه بيلدى كى؛
- جان كوراوغلو!...

نیگارین سۆزوندن کوراوغلونون اورهیی آتلاندی، قلبی تئل - تئل اولدو. بیردهلی نعره چکیب دئدی:

مـرد دایانار، نامرد قاچار،
مئیدان گومبور - گومبورلانی...
دهلیلریم مئیدان آچار،
مئیدان گومبور - گومبورلانی...

قوچ ایگید بیغین بوراندا،
چکیب یای - اوخون قوراندا،
ششیر قـالخانا ووراندا،
قالخان گومبور - گومبورلانی...

تـوپ آچیلار قالاسیندان،
حـاق ساخلا سین بـلا سیندان
کـوراوغـلونون نـالا سیندان
هـر یـان گـومـبور - گـومـبورلانی...

دهلیلر دوشمنه ائله بیر وای وئردیلرکی، بیر نفرده اولسون پادشاه قوشونوندان سلامات قورتاریب قاییدا بیلمه دی. ائله کی داعوا قورتاردی، دهلیلر هامیسی گلدی، کوراوغلو آتین باشینی چئویردی کی، چنلی بئله قالخسین. عاشیق جونون ال آتیپ یاپیشدی قیرآتین یویه نیندن، کوراوغلو دایاندی. دهلیلرده دایاندیلار. عاشیق جونون سۆزه باشلادی. دئدی: - کوراوغلو، بونجه واخت ایدی کی، دهلیلری باشیندان داغیتیمشدین. کوراوغلولوغو یثره قویموشدون. دئی گوروم، ایندی نه فیکیرده سن؟ گئنه ده تک قالماق ایسته ییرسن، یا دهلیلری یانیندا ساخلا ییرسان؟

کوراوغلو دئدی:

- یوخ، عاشیق جونون! دوزدو من کوراوغلولوقدان ال چکمیشدیم. آمما باخیرام کی، بو اولان شئی دئییل. نه قدهر خوتکارلار، پادشاهلار، پاشالار، خانلار بو نامرد دونیادا آغالیق ائله بیرلر، من کوراوغلولوغو یئره قویا بیلمه یه جه یم.

اوندان اوزون ده لیلره توتدو، دئدی:

- نه قدهر کی، اونلار وار، بیزده واریق!...

کوراوغلودان بو سؤزو ائشیدنده بوتون ده لیلر نعره چکدیلر. آتلار کیشنه دی. قیلینجلار اوینادی. قیرآت ایکی دال آیاغینین اوسته قالخیب قیزمیش پلنگ کیمی ائله بیر شئییه چکدی کی، داغ - داش تیتره دی. عاشیق جونون اوچ تئللی سازی باغرینا باسدی. هامی بیر یئرده تزه دن چنلی بئله قالخاماغا باشلادیلار.

KOROĞLU

YAZAN:

Pro.M.H.Təhmasib

Köçürən:

M.Kərimi